Bu çalışma bir Kuran çevirisi değil Allah'ın edebi sanatlarla bezeyerek şiirsel bir üslupta indirdiği Kuran'ı, yine Kuran'ın öğrettiği kavramlarla anlayıp aktaran bir dirayet tefsirdir.

1- FATİHA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

Fatiha Suresi, Kuran'ın açılışıdır (Fatiha), Kuran'ın özüdür (Ümmül-Kuran), Dünyada en çok tekrarlanan yedi ayettir (Seb'ul-Mesani), Allah'a bir övgüdür (Hamd) ve en makbul duadır.

FATİHA SURESİNİN ANLAMI

Ayet: 1-7 **(Şöyle dua edin:)**

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,
Hamdolsun tüm varlıkların Rabb'i, en bağışlayıcı, en merhametli ve ilahi adalet gününün sahibi olan Allah'a.
Ey Rabb'imiz, biz yalnız Sana ibadet ederiz ve yalnız Senden yardım dileriz: Lütfunla bizi dosdoğru yola / İslam'a, nimet verdiğin ve sevdiğin dosdoğru insanlar olmaya yönelt."

Açıklama: **Bu surede Arapçadan Türkçeye basit kelime çevirisi, "öfkene uğrayan ve doğru yoldan sapan kimselerin (yoluna) değil" olan "ğayril mağDuubi 'aleyhim veladDaalliin" ifadesi bir dua olduğundan mefhumu muhalifiyle düşünülerek "sevdiğin dosdoğru insanlar olmaya" şeklinde tefsir edilmiştir.**

2- BAKARA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

Bakara Suresi, tüm insanları, özellikle İsrailoğullarını İslam'a (yani Allah'ın evrensel barış düzenine) davet eder; ilk insan olan Adem'in (a.s.) yaratılışını anlatır ve Allah'ın 'bir inek (bakara) kesin' emri karşısında o günkü Yahudilerin nasıl davrandıklarını betimler.

BAKARA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

ELİF-LAM-MİM (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, -içinde hiçbir şüphe olmayan- bu ilahi kitap / Kuran, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için bir doğruluk rehberidir. Onlar İslam'a gönülden inanırlar ve namazı düzenli kılmakla beraber kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yaparlar. Ey elçi, onlar sana indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a ve senden önce indirilen tüm ilahi kitapların asıllarına inanırlar ve ahireti / ahiretteki hesabı kesin olarak bilirler. İşte onlar Rabb'lerinden gelen bu doğruluk rehberine / Kuran'a uyan ve kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir.

Ayet: 6-7

Diğer tarafta ise İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler vardır. Ey elçi, (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri) uyarsan da uyarmasan da, onlar için fark etmez. Onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa ısrarla inanmazlar. Doğrusu Allah onların (günahta ısrar eden) kalplerini ve (gerçekleri işitmek

istemeyen) kulaklarını mühürlemiştir. Onların (gerçekleri görmek istemeyen) gözlerinde de bir perde vardır. Sonuçta onlar ahirette büyük cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 8-16

Ayrıca 'Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inandık.' diyen ama (gönülden) inanmayan münafıklar / ikiyüzlüler vardır. Onlar Allah'ı ve İslam'a inananları aldattıklarını (sanıyorlar.) Aslında onlar sadece kendilerini aldatıyorlar; ama bunun farkında değiller. Herkes şunu iyi bilsin ki, onların kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) vardır. Ama herkes şunu da iyi bilsin ki, onlar (tövbe etmeyip kendilerini düzeltmezlerse) Allah onların bu hastalığını daha da artıracaktır. Sonuçta onlar yalanları yüzünden ahirette şiddetli cezalara uğrayacaktır. O münafıklara / ikiyüzlülere: "Yeryüzünde bozgunculuk etmeyin." denilince, onlar: "(Siz kimsiniz de bizi düzeltmeye kalkışıyorsunuz? Siz bizi düzeltemezsiniz.) Ama biz (sizi) düzeltiriz." dediler. Doğrusu onlar bozguncuların ta kendileridir; ama bunun farkında değiller. Onlara: "Diğer insanların inandığı gibi İslam'a (yani Allah'ın evrensel barış düzenine) inanın." denilince de onlar: "Ne? Şu akılsızlar gibi mi inanacağız?" dediler. İşte onlar akılsızların ta kendileridir; ama bunu anlamak istemezler. İkiyüzlüler / münafıklar İslam'a inananlarla karşılaştıklarında (yalandan): "İslam'a inandık." dediler; ama (sonra) şeytanlarıyla (inkarcıların büyükleriyle) baş başa kalınca: "Doğrusu biz sizinleyiz. Sadece onları alaya alıyoruz." dediler. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah da İslam'a inananları alaya alan münafıkları / ikiyüzlüleri alaya alır ve onları ısrarlı azgınlıklarının içinde bocalamaya bırakır. İşte onlar doğruluğu verip sapkınlığı satın alan kimselerdir. Ama bu alışverişleri ahirette onlara hiçbir yarar sağlamayacaktır. Çünkü onlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmemiştir.

Ayet: 17-20

İkiyüzlüler / münafıklar fitne ateşi yakmaya çalışan bir (fitneciye) benzetilebilir. Doğrusu İslam'ın ışığı çevresini aydınlattığında, Allah münafıkların / ikiyüzlülerin ışığını giderip onları karanlıklarda bırakmaktadır. İkiyüzlüler / münafıklar, gerçeklere karşı sağır, dilsiz ve kör davrandıklarından hatadan dönmezler / tövbe etmeyip İslam'a inanmazlar. Diğer yandan onlar gök gürültüsü, şimşekler ve kara bulutlarla dolu fırtınalı bir gecenin ortasında gökten yağan sağanak yağmurun altında yürüyen, yıldırımlardan ölüm korkusu duyup (düşen yıldırımların seslerini işitmemek için) parmaklarını kulaklarına tıkayan, gözlerini kör eder gibi parlak çakan şimşeklerin (kısa süren) aydınlığında ancak birkaç adım atan, sonra da içinde kaldığı zifiri karanlıkta donakalan bir (korkağa) benzetilebilir. Şüphesiz ki Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri çepeçevre kuşatmıştır. Herkes şunu iyi bilsin ki, şayet Allah dileseydi (İslam'ı inkar ettikleri ilk anda) onların gözlerini gerçekten kör, kulaklarını da gerçekten sağır edebilirdi. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 21-22

Ey insanlar, (yalnız) sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabb'inize ibadet edin. Umulur ki Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsınız. Şunu iyi bilin ki, yeryüzünü (orada yaşamanıza) uygun olarak var eden, gökyüzünü bir yapı şeklinde kuran, gökten yağmur yağdırıp o suyla size nimet olarak nice meyveler / ürünler çıkaran Allah'tır. Öyleyse bile bile Allah'a eşler koşmayın.

Ayet: 23-24

Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, eğer bu kulumuza (elçimize) indirdiğimiz bu ilahi kitaptan / Kuran'dan şüphe ediyorsanız bu ilahi kitaba / Kuran'a karşı (daha doğru olabilecek) bir sureyi getirmeniz gerekir. Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'tan başka tüm (yalancı) şahitlerinizi de (yardımınıza) çağırıp bunu yapmalısınız. Eğer şimdiye kadar bunu yapamadıysanız, şunu iyi bilin ki, asla yapamayacaksınız! Öyleyse yakıtı insanlar ve taşlar olan ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için hazırlanmış olan cehennem ateşinden sakının.

Ayet: 25

Ey elçi, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere ahirette içlerinden ırmaklar akan cennetleri müjdele. Onlar kendilerine sunulan cennet meyvelerini gördüklerinde: "Daha önce bize bu meyvelerden sunulmuştu." diyecektir. Doğrusu onlara cennette lütfedilen meyveler birbirine benzer olsa da tatları farklı olacaktır. Ayrıca cennete giren kimselerin orada tertemiz eşleri olacaktır. Onlar sonsuza kadar cennette yaşayacaktır.

Ayet: 26-27

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah (gerçekleri bildirirken) bir sivrisinekten veya daha küçük bir şeyden örnek vermekten utanmaz. İslam'a inananlar onun Rabb'lerinden gelen bir gerçek olduğunu bilirler. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ise (alay ederek): "Allah bu örnekle ne demek istiyor ki(!)" derler. Böylece Allah, bir örnekle nicelerini saptırır; nicelerini de dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Doğrusu Allah ancak günahta ısrar eden fasıkları saptırır. Doğrusu (yaratılışta) Allah'a yeminle verdikleri (doğruluk) sözünü bozan, Allah'ın birleştirilmesini emrettiği (insanlar arasındaki akrabalık bağını) kesen ve yeryüzünde bozgunculuk eden kimseler (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 28-29

Ey insanlar, Allah'ı nasıl inkar edersiniz ki! Çünkü siz canlı değilken, O, size can vermiştir. Allah sizi bu dünyada öldürecek ve ahirette diriltecektir. Sonuçta hepiniz Onun huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Doğrusu yeryüzündeki her şeyi sizin için yaratan ve göğe hükmedip onu yedi gök olarak düzenleyen de Allah'tır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 30-34

Ey elçi, bir vakit Rabb'in meleklere: "Ben yeryüzünde (yönetici olacak) yeni bir varlık yaratacağım." dediğinde, melekler: "Ey Rabb'imiz, orada bozgunculuk edecek ve kan dökecek birini mi yaratacaksın? Oysa biz Senin yüceliğini hamd ile anarak hareket ediyor ve Senin kutsallığını anıyoruz." dediler. O vakit Rabb'in onlara: "Şüphesiz ki Ben sizin bilmediklerinizi bilirim." dedi. Allah (yarattığı ilk insan olan) Adem'e (meleklerin bilmediği) bazı şeylerin adlarını öğretti. Sonra meleklere o şeyleri gösterip: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, bu şeylerin adlarını Bana bildirin." dedi. O vakit melekler: "Ey Rabb'imiz, Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin. Doğrusu Senin bize öğrettiğinden başka bir bilgimiz yoktur. Şüphesiz ki Sen her şeyi en iyi bilensin ve en doğru kararı verensin." dediler. Allah Adem'e: "Ey Adem, o şeylerin adlarını meleklere bildir." dedi. Adem o adları meleklere bildirdiğinde, Allah meleklere: "(Daha önce) Ben size, 'Şüphesiz ki Ben göklerin ve yerin tüm bilinmezlerini bilirim. Açıkladığınız ve gizlediğiniz her şeyi bilirim.' demiştim." dedi. Bir vakit Biz meleklere: "(İlk insan olan) Adem'e secde edin / saygı gösterin." dedik. O vakit İblis hariç meleklerin hepsi hemen secde ettiler / saygı gösterdiler. İblis ise emrimize karşı çıkıp büyüklük tasladı ve İslam'ı (yani Allah'ın evrensel barış düzenini) ısrarla inkar eden kafirlerden oldu.

Ayet: 35-39

Biz: "Ey Adem, sen ve hanımın şu bahçeye / cennete yerleşin. Oradaki nimetlerden dilediğiniz gibi bolca yiyip içebilirsiniz; ama sakın şu ağaca yaklaşmayın / sınırınızı aşmayın! Yoksa haksızlık edenlerden olursunuz." dedik. Ama şeytan (yalanlarıyla) onların ayaklarını kaydırdı. Şeytan (onları kandırıp o sınırı geçirtti ve) onları içinde bulundukları o bahçeden / cennetten çıkardı. Biz onlara: "Hepiniz (o bahçeden / cennetten) aşağıya inin. Artık siz (insanlar ve şeytan) birbirinize düşmansınız. Şunu iyi bilin ki, sizin için belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar yeryüzünde yerleşip biraz yararlanmak (yani bir dünya sınavı yaşamak) vardır." dedik. (O cennetten kovulan) Adem Rabb'inden bazı sözler aldı (ve hemen hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzeltti.) Rabb'i de onun tövbesini kabul etti. Şüphesiz ki Allah tövbeleri çok kabul

edendir ve en merhametlidir. Biz onlara: "Hepiniz oradan aşağıya inin. Şunu iyi bilin ki, doğruluk rehberim / ilahi kitabım size geldiğinde, ona uyan kimselerin (ahirette) hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır. Ama bildirdiğim gerçekleri ısrarla inkar edip yalanlayan kimseler - sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine girecektir." dedik.

Ayet: 40-46

Ey İsrailoğulları, geçmişte size lütfettiğim nimetleri (şükürle) anın. Bana doğruluktan ayrılmayacağınıza dair verdiğiniz sözü tutun ki Ben de size verdiğim sözü tutayım. Benden başkasından korkmayın ve elinizdeki (tahrif edilmiş olan) ilahi kitaba sokulan yanlışları düzeltip doğrulayıcı olarak indirdiğim bu ilahi kitaba / Kuran'a inanın. Sakın onu inkar edenlerin öncüsü olmayın. Bildirdiğim gerçekleri ucuz dünya menfaatleri için satmayın. Benim emirlerime duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımdan sakının. Gerçeklere / doğrulara batıl inançlar (hurafeler) katmayın ve bile bile gerçekleri gizlemeyin. Namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verin. Allah'a boyun eğenlerle beraber boyun eğin. Siz elinizdeki ilahi kitabı okuyorsunuz; ama insanlara iyiliği emrederken kendinizi unutuyorsunuz. Artık aklınızı kullanmanız gerekir. Ayrıca sabırla dayanışarak ve namaz kılarak Benden yardım dileyin. Doğrusu bazı sıkıntılar ağır olsa da Allah'a duydukları derin saygıdan kalbi ürperen kimselere (yani İslam'a inananlara) ağır gelmez. Çünkü onlar ahirette Rabb'leriyle buluşacaklarına ve Onun huzuruna dönüp tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerine inanırlar.

Ayet: 47-48

Ey İsrailoğulları, geçmişte size lütfettiğim nimetleri ve sizi Firavuna ve adamlarına üstün getirdiğimi (şükürle) anın. Öyleyse hiç kimsenin başkasının günahını çekmeyeceği, hiç kimseye hiçbir desteğin / şefaatin kabul edilmeyeceği, hiç kimseden hiçbir fidye / kurtuluş bedeli alınmayacağı ve inkarcıların yardımsız / çaresiz kalacağı kıyamet gününden sakının.

Ayet: 49-50

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte Biz sizi -erkek çocuklarınızı öldürüp kadınlarınızı yaşatarak size cezanın en kötüsünü veren- Firavundan ve onun beraberinde olanlardan kurtardık. Doğrusu yaşadığınız bu olaylarda Rabb'inizin sizi sınadığı büyük bir sınav vardı. O vakit Biz denizi ikiye ayırıp sizi kurtarırken Firavunu ve onun beraberinde olanları sizin gözünüzün önünde suda boğduk.

Ayet: 51-54

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte Biz Musa'yı kırk gecelik bir görüşme için çağırdık. Ama siz onun gitmesinin ardından haksızlıkta / zulümde ısrar edip buzağı heykelini put edindiniz. Ama bu olaydan sonra Biz sizi (cezalandırmayıp) affettik. Umulur ki şükredersiniz. Biz Musa'ya ilahi bir kitap ve iyiyi kötüden ayıran hükümleri / furkanı verdik. Umulur ki dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirsiniz. Musa kendi toplumuna: "Ey toplumum, siz buzağı heykelini put edinip kendinize haksızlık ettiniz. Öyleyse hemen yaratıcınıza dönüp tövbe ederek kendinizi düzeltin ve kötü arzularınızı öldürün. Yaratıcınıza göre böyle yapmanız sizin için daha iyi olur." dedi. Sonra Allah sizin tövbelerinizi kabul etti. Şüphesiz ki Allah tövbeleri çok kabul edendir ve en merhametlidir.

Ayet: 55-56

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte siz: "Ey Musa, biz Allah'ı açıkça görmeden sana inanmayız." dediniz. İşte o vakit siz bakarken (yıldırım gibi aniden gelen) bir cezaya uğradınız. Ama o ölümden sonra Biz sizi tekrar hayata döndürdük. Umulur ki şükredersiniz.

Ayet: 57

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte Biz sizi (çölde) bulutlarla gölgeleyip (güneşten koruduk.) Sonra (çölde yiyecek bir şey bulamadığınızda,) Biz size kudret helvası ve bıldırcın lütfettik ve: "Size nimet olarak verdiğimiz temiz / sağlıklı yiyeceklerden yiyin." dedik. Doğrusu onlar Bize

değil kendilerine haksızlık ediyorlardı.

Ayet: 58-59

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte size: "Şu beldeye girin ve (eğer oraya doğru bir şekilde girerseniz) nimetlerinden dilediğiniz gibi bolca yiyip içebilirsiniz. (Dikkat edin:) o beldenin kapısından secde halinde girip: "Ey Rabb'imiz, hatalarımızı dök / bağışla." deyin. O takdirde Biz sizin hatalarınızı bağışlarız, iyi işler yapanları da fazlasıyla ödüllendiririz." dedik. Ama haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler, kendilerine söylenen o sözü başka bir sözle değiştirip (alaya aldılar.) Biz de o zalimlere günahta ısrar ettiklerinden gökten kötü bir ceza indirdik.

Ayet: 60

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte Musa toplumu için Bizden su istediğinde Biz ona: "Asanı / değneğini şu taşa vur." dedik. Musa değneğiyle o taşa vurduğunda oradan on iki su pınarı fışkırdı. Böylece her kabile su içeceği kendi pınarını bilmiş oldu. Biz onlara: "Allah'ın nimetlerinden yiyin ve için. Sakın yeryüzünde bozgunculuk edip karışıklık çıkarmayın!" dedik.

Ayet: 61

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte siz: "Ey Musa, biz bir çeşit yiyecekten bıktık. Rabb'ine bizim için dua et de bize yerden sarımsak, soğan, salatalık, bakla ve mercimek gibi değişik bitkiler çıkarsın." dediniz. Musa da: "Siz iyi / değerli olan şeyleri daha aşağı / değersiz olan şeylerle değiştirmek mi istiyorsunuz? Öyleyse köle olarak yaşadığınız Mısır'a geri dönün. Orada bu istediklerinizi bulabilirsiniz." dedi. Böylelerinin üzerine "alçak" ve "değer yoksunu" damgaları vurulmuştur. Sonuçta onlar Allah'ın öfkesine / cezasına uğrayacaktır. Çünkü onlar Allah'ın bildirdiği gerçekleri ısrarla inkar edip peygamberleri haksızca öldürüyorlardı. Çünkü onlar Allah'ın emirlerine isyan edip Onun koyduğu sınırları çiğniyorlardı.

Ayet: 62

Doğrusu İslam'a inananlar, Yahudiler, Hristiyanlar ve Sabiiler... (hangi kökenden gelirse gelsin) Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ahirette Rabb'lerinin huzurunda ödüllendirilecektir. Sonuçta (ahirette) onların hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır.

Ayet: 63-64

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte Biz sizden yeminle söz aldık ve dağı üstünüze kaldırıp: "Size verdiğimiz ilahi kitaba tüm gücünüzle sahip çıkın ve ondaki (on emri) anın. Umulur ki Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsınız." dedik. Ama siz (o sözden dönüp) gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirdiniz. Şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti (bu dünya sınavının sonuna kadar) üzerinizde olmasaydı, (çoktan) kaybedenlerden olmuştunuz.

Ayet: 65-66

Ey Medineli Yahudiler, geçmişte Cumartesi günü yasağını çiğneyenlerinize ne yaptığımızı biliyor olmalısınız. Biz onlara: "İnsanlardan aşağı olan maymunlara dönüşün." dedik. Böylece Biz onlara -o güne kadar hiç görülmemiş ve hiç görülmeyecek- bir ceza verdik ve o cezayı emirlerimize duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarımızdan sakınan kimseler için bir ibret yaptık.

Ayet: 67-71

Geçmişte Musa kendi toplumuna: "Allah size bir inek kesmenizi emrediyor." dediğinde, bazıları ona: "Ey Musa, sen bizimle alay mı ediyorsun?" dediler. Musa onlara: "Cahilce (gerçeği bilmeden) davranmaktan Allah'a sığınırım." dedi. O vakit onlar: "Rabb'ine bizim için dua et de bize o ineğin nasıl bir şey olduğunu açıklasın." dediler. Musa: "Allah, 'o inek ne çok yaşlı ne de çok genç, orta yaşta bir inek olsun' diye buyuruyor. Haydi, size emredileni yapın." dediğinde, onlar: "Rabb'ine bizim için dua et de bize o ineğin rengini açıklasın." dediler. Musa: "Allah, 'o inek herkesin beğeneceği parlak sarı renkte bir inek olsun' diye buyuruyor." dediğinde, onlar:

"Rabb'ine bizim için dua et de bize o ineğin başka özelliklerini açıklasın. Çünkü bizce inekler birbirine çok benziyor. Ancak Allah'ın dilemesiyle / lütfuyla doğruya yönelmiş oluruz." dediler. Musa: "Allah, 'o inek hiç tarla sürmemiş veya ekin sulamada kullanılmamış, yani hiçbir zaman boyunduruk altında girmemiş, serbestçe dolaşan, sağlıklı ve kusursuz bir inek olsun' diye buyuruyor." dediğinde, onlar: "Şimdi tam doğrusunu ortaya koydun." dediler. Sonunda o ineği kestiler; ama az daha yapmayacaklardı.

Ayet: 72-73

Ey İsrailoğulları, geçmişte siz bir kimseyi (ağır yaralayıp neredeyse) öldürmüştünüz ve (hiç araştırmadan) suçu birbirinize atmıştınız. Ama şunu iyi bilin ki, Allah gizlediklerinizi (bir gün) ortaya çıkaracak olandır. Sonra Biz (Musa'ya): "(Kesilen ineğin) bazı parçalarını kullanarak (ölüm döşeğindeki) o kimseyi tedavi edin." dedik. (Böylece o, iyileşti ve ona saldıranları bildirdi.) Bu böyledir. Sonuçta (ahirette) Allah ölüleri diriltecektir (ve herkesi tüm yaptıklarından hesaba çekecektir.) O, size bildirdiği gerçekleri gösteriyor. Umulur ki aklınızı kullanırsınız.

Ayet: 74-75

Ey İsrailoğulları, bu olaydan sonra kalpleriniz (tekrardan) katılaştı, taş gibi -hatta daha da sert- oldu. Çünkü bazı taşlar vardır ki içinden ırmaklar fışkırır; bazı taşlar vardır ki yarılıp içinden sular akar; bazı taşlar da vardır ki Allah'a karşı çıkmaktan korkup (yukarıdan) aşağıya düşer. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir. (Ey İslam'a inananlar,) Yahudilerin size hemen inanıp güvenmelerini beklemeyin. Çünkü geçmişte onlardan bazıları Allah'ın sözünü / ilahi kitabını işitip anladıktan sonra, bile bile anlamını çarpıtıyorlardı.

Ayet: 76-77

(Medineli Yahudilerden) bazıları ise İslam'a inananlarla karşılaştıklarında: "İslam'a inandık." dediler. Ama onlar kendi aralarında baş başa kalınca (birbirine): "Niçin Allah'ın size açıkladığı bilgileri onlara söylüyorsunuz? Yoksa o bilgileri Rabb'inizin huzurunda size karşı kanıt göstermelerini mi istiyorsunuz? Artık aklınızı kullanmanız gerekir." dediler. Oysa Allah onların gizlediği ve açıkladığı her şeyi bilir.

Ayet: 78-79

Doğrusu Medineli Yahudilerin arasında Mekkeli Araplar gibi ilahi kitabı bilmeyen ve boş kuruntulara / batıl inançlara (hurafelere) inanan kimseler vardır. Onlar sadece kendi zanlarını / boş iddialarını doğru sanırlar. Ama ucuz dünya menfaatleri karşılığında satmak için kendi elleriyle yazdıkları (hurafelerle dolu) kitaplar hakkında, 'Bunlar Allah'tandır.' diyen (güya din adamlarına) (ahirette) yazık olacaktır. (Tekrar ediyorum:) Kendi elleriyle yazdıkları yalanlar ve onlarla kazandıkları yüzünden ahirette onlara yazık olacaktır.

Ayet: 80-82

Medineli Yahudiler (tahrif edilmiş inançlarına göre): "Cehennem ateşi bize sayılı birkaç gün dışında dokunmayacak." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Siz Allah'tan böyle bir söz mü aldınız? (Hayır, Allah size böyle bir söz vermemiştir.) Şüphesiz ki Allah verdiği sözden dönmez; ama siz bilmediğiniz şeyleri Allah'a iftira atıyorsunuz." Doğrusu kötülük işleyen ve (kötülüğü işlemekte ısrar ettiğinden) hatalarıyla / günahlarıyla kuşatılan kimseler -sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine girecektir. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise -sonsuza kadar yaşamak üzere- cennete girecektir.

Ayet: 83-86

Geçmişte Biz İsrailoğullarından yeminle söz alıp onlara: "Allah'tan başkasına ibadet etmeyin; annelerinize, babalarınıza, en yakından başlayıp (ihtiyaç sahiplerine,) yetimlere ve yoksullara iyilik edin; insanlara iyi / doğru şeyler söyleyin ve namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için)

zekat verin." diye emrettik. Ama ey İsrailoğulları, siz -çok azınız hariç- sözünüzden dönüp gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirdiniz. Evet, Biz İsrailoğullarından yeminle söz alıp onlara: "(Ey insanlar,) birbirinizin kanını dökmeyin ve birbirinizi yurdundan çıkarmayın." diye emrettik. O vakit siz şahitler olarak bu emirlerimizi onayladınız. Ama ey Medineli Yahudiler, siz birbirinizi (yani insanları) öldürüyorsunuz ve bazılarınızı yurdundan çıkarıyorsunuz. Siz (insanların aleyhine) günahta ve düşmanlıkta işbirliği yapıyorsunuz. Diğer yandan bazıları size esir olarak gelirse, bir bedel ödeyip onları (köle olarak) satın alıyorsunuz. Oysa size insanları yurdundan çıkarmak haram kılınmıştı. Çünkü siz ilahi kitabın bir kısmına inanırken diğer kısmını inkar ediyorsunuz. Sizden böyle yapanların cezası bu dünya hayatında ancak alçalmaktır; kıyamet gününde ise en şiddetli cezalara döndürülmektir. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir. İşte onlar ahireti verip dünya hayatını satın alan kimselerdir. Bu yüzden onların cezası asla hafifletilmeyecektir ve onlar ahirette yardımsız / çaresiz kalacaktır.

Ayet: 87

Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz Musa'ya ilahi bir kitap verdikten sonra İsrailoğullarına art arda elçiler gönderdik. Doğrusu Biz Meryem oğlu İsa'ya apaçık kanıtlar verdik ve onu Ruhul Kudüs / Cebrail ile destekledik. Ama ey İsrailoğulları, siz her ne zaman bir elçimiz size, sizin hoşunuza gitmeyen bir emir getirdiyse, büyüklük taslayıp elçilerimizden bazılarını yalanladınız, bazılarını da öldürdünüz.

Ayet: 88-92

Medineli Yahudilerden bazıları (alay ederek): "Kalplerimiz (İslam'a) kapalıdır." dediler. Doğrusu Allah onları İslam'ı ısrarla inkar ettiklerinden lanetlemiştir. Doğrusu böyleleri gerçeklere / İslam'a / doğruluğa çok az inanırlar. (Ne yazık ki) onlar -ellerindeki (tahrif edilmiş olan) ilahi kitaba sokulan yanlışları düzeltip doğrulayan Allah'ın kitabı / Kuran kendilerine geldiğinde- (inkar ettiler.) Oysa onlar daha önceden (Allah'ın elçisi geldiğinde) Onun tek ilah olduğunu inkar edenlere karşı bir zafer kazanacaklarını söylüyorlardı. Ama özelliklerini iyi bildikleri bu elçi kendilerine geldiğinde onu inkar ettiler. Öyleyse herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın laneti İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin üzerinedir. Onlar Allah'ın dilediği kuluna (yani bu elçiye) lütfundan indirdiği bu ilahi kitabı / Kuran'ı kıskanıp inkar ederek kendilerine en kötü şeyi (cehennemi) satın aldılar. Bu yüzden onlar ahirette öfke üstüne öfkeye (ceza üstüne cezaya) uğrayacaktır. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar edenler ahirette alçaltıcı cezalara uğrayacaktır. Medineli Yahudilere: "Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a inanın." denildiğinde, onlar: "Hayır, biz sadece bize indirilene inanırız." dediler. Böylece onlar ellerindeki (tahrif edilmiş olan) ilahi kitabın dışındakileri inkar ederler. Herkes şunu iyi bilsin ki, bu ilahi kitap / Kuran gerçekleri ifade eder ve onların ellerindeki (tahrif edilmiş olan) ilahi kitaba sokulan yanlışları düzeltip doğrular. Ey elçi, onlara de ki: "Peki, (söyleyin bakalım,) eğer Allah'a inandıysanız niçin önceden beri peygamberleri öldürüyorsunuz? Doğrusu (geçmişte) Musa da size apaçık kanıtlar getirdi; ama siz onun ardından haksızlıkta / zulümde ısrar ettiğinizden buzağı heykelini put edindiniz."

Ayet: 93

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte Biz sizden yeminle söz aldık ve dağı üstünüze kaldırıp: "Size verdiğimiz ilahi kitaba tüm gücünüzle sahip çıkıp emirlerimizi dinleyin." dedik. Ama onlardan bazıları (kalplerinin içinden): "İşittik ve isyan ettik." dediler. Çünkü -İslam'ı inkarları yüzünden- onların kalplerine buzağı putu yerleştirilmişti. Ey elçi, (Medineli Yahudilere) de ki: "Eğer Allah'a inandıysanız (İslam'a inanmanız gerekir.) Ama (bozuk) inancınız size ne kötü şeyler yapmayı emrediyor!"

Ayet: 94-96

Ey elçi, (Medineli Yahudilere) de ki: "(Ey Yahudiler,) eğer Allah'ın huzurundaki ahiret yurdunun

(cennetin) diğer insanların (yani Yahudi olmayanların) değil sadece sizin olduğunu iddia ediyorsanız ve doğruyu söylüyorsanız, hemen ölmeyi ve cennete kavuşmayı arzulamanız gerekmez mi?" Doğrusu onlar bu dünyada işledikleri günahlar yüzünden ölmeyi asla istemezler. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri en iyi bilendir. Ey elçi, sen de (çevrende) yaşamaya en istekli insanlar olarak Medineli Yahudileri ve putperest / müşrik Arapları görmektesin. Çünkü onlardan her biri (bir imkan olsa) bu dünyada bin yıl yaşamak ister. Ama şunu iyi bilsinler ki, uzun yaşamak onları ahiretteki cezadan kurtaramaz. Şüphesiz ki Allah herkesin tüm yaptıklarını görür / ahirette herkesi hesaba çekecektir.

Ayet: 97-100

Ey elçi, Cebrail'e düşman olanlar (Medineli Yahudiler) şunu iyi bilsin ki Cebrail, Allah'ın lütfuyla, senin kalbine bu ilahi kitabı / Kuran'ı önceki ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrulaması ve İslam'a inananlar için bir doğruluk rehberi ve bir müjde olsun diye indirmiştir. Allah'a, meleklerine, elçilerine, Cebrail'e ve Mikail'e düşmanlık edenler şunu iyi bilsinler ki, Allah da İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin düşmanıdır. Ey elçi, Biz sana, bildirdiğimiz apaçık gerçekleri indirdik; ama günahta ısrar eden fasıklar onları inkar ederler. Herkes şunu iyi bilsin ki, günahta ısrar eden fasıklar ne zaman bir anlaşma yapmışsa, onlardan bazıları o anlaşmayı bozup atmıştır. Çünkü onlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez.

Ayet: 101-103

(Ne yazık ki) ehli kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) bazıları ellerindeki (tahrif edilmiş olan) ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrulayan Allah'ın bu elçisi onlara geldiğinde - sanki bilmiyorlarmış gibi- Allah'ın kitabına / Kuran'a sırt çevirdiler. Ama onlar bazı şeytanların (inkarcıların büyüklerinin) Süleyman'ın krallığı hakkında (uydurup) aktardığı (Süleyman sihir yaptı.) yalanına hemen uydular. Doğrusu Süleyman değil ama insanlara sihir hurafesini öğreten o şeytanlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu inkar etmiştir. (Onların uydurmasına göre) Babil'de Harut ve Marut adında iki meleğe sihir indirilmiş ve (güya) o iki melek, 'Şunu iyi bilin ki, biz sizin için sadece bir sınavız. Sakın inkarcı olmayın!' demeden hiç kimseye bir şey öğretmiyorlarmış(!) Ama (güya) bazıları o iki melekten karı ve koca arasını ayırma sihrini öğreniyorlarmış(!) Aslında onlar (sihirle) hiç kimseye hiçbir zarar veremezler. Doğrusu ancak Allah'ın izin verdiği şey olur. (Onun izin vermediği şey ise asla olmaz.) Ama (ne yazık ki) bazı insanlar onlara hiçbir yarar ya da zarar veremeyen sihir hurafesini öğrenirler. Onlar (Medineli Yahudiler) sihir hurafesini satın alanların ahiretten (cennetten) hiçbir payı olmayacağını bilmelerine rağmen, (sihir hurafesini satarak) kendilerine en kötü şeyi (yani cehennemi) satın almaktadır. Keşke insanlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bir anlasalardı! Doğrusu (hurafelerden kazanç sağlayan kimseler) İslam'a inansalardı ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınsalardı, ahirette Allah'ın huzurunda sağlayacakları kazanç daha iyi olurdu. Keşke insanlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bir anlasalardı!

Ayet: 104-105

Ey İslam'a inananlar, (hiç kimseye) 'bizi güt' demeyin! Öyle demek yerine 'bize bak' deyin ve Allah'ın emirlerini dinleyip yerine getirin. Şunu iyi bilin ki, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette şiddetli cezalara uğrayacaktır. Doğrusu ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) ve putperest / müşrik Araplardan İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler Rabb'inizden size hiçbir iyiliğin indirilmesini istemezler. Doğrusu Allah dilediklerine (İslam'a inananlara) rahmetini özellikle verir. Şüphesiz ki Allah çok büyük lütuf sahibidir.

Ayet: 106-107

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Biz kaldırıp iptal ettiğimiz veya unutturduğumuz bir hükmün yerine ya onun bir benzerini ya da ondan daha iyisini getiririz. Şunu iyi bilin ki, Allah her şeye gücü yetendir. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Doğrusu sizin

Allah'tan başka gerçek bir dostunuz veya bir yardımcınız yoktur.

Ayet: 108

Ey İslam'a inananlar, -daha önce Musa'ya sorulanlara benzer gereksiz soruları- bu elçiye sormayın. Doğrusu İslam inancını inkarcılıkla değiştirenler dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapmış olur.

Ayet: 109

Ey İslam'a inananlar, ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) birçoğu gerçekler kendilerine apaçık belli olduktan sonra, kıskançlıkları yüzünden sizi İslam inancınızdan inkarcılığa döndürmek istediler. Ama ey İslam'a inananlar, -Allah hükmünü ortaya koyana- kadar onları affedip hoşgörülü olun. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 110

Ey İslam'a inananlar, namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verin. Şunu iyi bilin ki, siz bu dünyada birbirinize hangi iyiliği sunarsanız, (ahirette) Allah'ın huzurunda onun karşılığını (daha iyi ve daha büyük bir ödül olarak) bulursunuz. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

Ayet: 111-113

Yahudiler: "Sadece Yahudi olanlar cennete girecektir." dediler. Hristiyanlar da: "Sadece Hristiyan olanlar cennete girecektir." dediler. Bu iddialar onların boş kuruntularıdır. Ey elçi, onlara de ki: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, bana apaçık kanıtınızı getirmelisiniz." Doğrusu (kökeni nereden gelirse gelsin) Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden ve iyi işler yapan kimseler ahirette Rabb'inin huzurunda ödüllendirilecektir. Sonuçta (ahirette) onların hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır. Diğer yandan Yahudiler ellerindeki tahrif edilmiş olan ilahi kitabı aktarırken: "Hristiyanlar doğru bir şey üzerinde değildir." dediler. Hristiyanlar da ellerindeki tahrif edilmiş olan ilahi kitabı aktarırken: "Yahudiler doğru bir şey üzerinde değildir." dediler. Bu böyledir. İlahi kitabı bilmeyen putperest / müşrik Araplar da (benzer şeyler) söylediler. Ama ey elçi, Allah onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda kıyamet günü hükmünü verecektir.

Ayet: 114

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın mescitlerinde Onun yüce adının anılmasına engel olan ve onların yıkılmasına çalışan kimselerden daha zalimi yoktur. Oysa onların o mescitlere ancak korkarak girmesi gerekirdi. Sonuçta onlar bu dünyada alçalacaktır, ahirette ise büyük cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 115

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Doğu da Batı da, yani tüm yönler Allah'ındır. Öyleyse yüzünüzü hangi yöne çevirirseniz orada Allah'ın rızasını bulabilirsiniz. Şüphesiz ki Allah her şeyi kuşatandır ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 116-117

Bazı insanlar: "Allah bir çocuk edindi." dediler. (Olamaz!) Doğrusu Allah tüm eksiklerden uzaktır / yücedir. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Her şey Ona boyun eğer. O, göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısıdır. Doğrusu Allah bir şeyin olmasına hükmettiğinde, ona sadece 'Ol' der; o şey de hemen oluverir.

Ayet: 118

İlahi kitabı bilmeyen putperest / müşrik Araplardan bazıları ise: "(İlahi bir kitaba inanmamız için) Allah'ın bizimle (bizzat) konuşması veya (Ondan) bize mucizeler gelmesi gerekir." dediler. Bu böyledir. Önceki putperest / müşrik inkarcılar da benzer sözleri söylemişlerdi. Çünkü onların kalpleri / anlayışları birbirine benzemektedir. Doğrusu Biz bildirdiğimiz gerçekleri kesin olarak bilmek isteyen kimselere açıklamışızdır.

Ayet: 119-121

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz seni gerçeklerle (tüm insanlara) müjdeci ve uyarıcı (olan bir elçi) olarak gönderdik. Ey elçi, sen (kendi tercihleriyle) cehennem ateşine giren kimselerden sorumlu değilsin. Ey elçi, diğer yandan da sen Yahudilerin ve Hristiyanların (tahrif edilmiş) toplumuna / inancına uymadıkça, onlar senden razı olmazlar. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, Allah'ın gönderdiği bu doğruluk rehberi / Kuran, dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir." Ey elçi, -sana bu ilahi bilgi (yani bu ilahi kitap / Kuran) geldikten sonra- eğer bazılarının kötü arzularına uyarsan, seni Allah'ın cezasından kurtaracak hiçbir dostun veya yardımcın olmaz. İlahi kitabı gerektiği gibi doğru okuyup aktaran (samimi olan) ehli kitap (Yahudiler ve Hristiyanlar) ise bu ilahi kitaba / Kuran'a inanırlar. Doğrusu bu ilahi kitabı / Kuran'ı ısrarla inkar eden kimseler (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 122-123

Ey İsrailoğulları, geçmişte size lütfettiğim nimetleri ve sizi Firavuna ve adamlarına üstün getirdiğimi (şükürle) anın. Öyleyse hiç kimsenin başkasının günahını çekmeyeceği, hiç kimseden hiçbir fidye / kurtuluş bedeli kabul edilmeyeceği, hiç kimseye hiçbir desteğin / şefaatin fayda vermeyeceği ve inkarcıların yardımsız / çaresiz kalacağı kıyamet gününden sakının.

Ayet: 124-130

Geçmişte Rabb'i İbrahim'i bazı sözlerle sınadı. İbrahim de o sözleri yerine getirdi. Allah ona: "Ben seni insanlara bir önder yapacağım." dediğinde, İbrahim: "(Ey Rabb'im) soyumdan gelenleri de (önder / öncü yap.)" dedi. O vakit Allah: "Benim sözüm sadece iyi işler yapanlar için geçerlidir. Çünkü haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler bu onura erişemezler." dedi. Biz bu (kutsal) evi / Kabe'yi insanlar için güvenli bir toplanma noktası (hac) yeri yaptık. Öyleyse siz de (İslam'a inanıp) İbrahim'in makamını namazgah edinin. Biz İbrahim'e ve İsmail'e: "Tavaf edenler, orada kalıp ibadet edenler ve rükuya ve secdeye giderek namaz kılanlar için evimi / Kabe'yi temiz tutun.' diye emrettik. O vakit İbrahim: "Ey Rabb'im, burayı güvenli bir belde yap ve bu belde halkından Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanan kimseleri meyvelerinle / ürünlerinle nimetlendir." dediğinde, Allah: "Ben İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri bile bu dünyanın nimetlerinden biraz yararlandırırım; ama sonra (ahirette) onları cehennem ateşi cezasına girmek zorunda bırakırım. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir." dedi. Sonra İbrahim ve İsmail (kutsal) evin / Kabe'nin temellerini yükseltirken: "Ey Rabb'imiz, yaptığımız bu işi bizden kabul et. Şüphesiz ki Sen her şeyi hakkıyla işitensin ve her şeyi en iyi bilensin. Ey Rabb'imiz, bizi 'Sana gönülden teslim olup İslam'ı kabul eden kimseler' yap. Soyumuzu da 'Sana gönülden teslim olup İslam'ı kabul eden bir toplum' yap. Ey Rabb'imiz, bize Sana nasıl ibadet edeceğimizi göster ve tövbelerimizi kabul et. Şüphesiz ki Sen tövbeleri çok kabul edensin ve en merhametlisin. Ey Rabb'imiz, (bizden sonra da) soyumuzdan bir elçi gönder ki onlara Senin bildirdiğin gerçekleri okuyup aktarsın, ilahi kitabı ve doğru hükümleri öğretsin ve onları günahlardan arındırsın. Şüphesiz ki Sen en üstünsün ve en doğru kararı verensin." diyerek dua ettiler. İbrahim'in İslam toplumdan / inancından ancak akılsızlar yüz çevirir. Doğrusu Biz İbrahim'i bu dünyada elçimiz olarak seçtik; ahirette ise o, düzeltici / iyi işler yapan kimselerden olacaktır.

Ayet: 131-134

Rabb'i İbrahim'e: "Bana gönülden teslim olarak İslam'ı kabul et." dediğinde, İbrahim: "Tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettim." dedi. İbrahim de Yakub da çocuklarına: "Evlatlarım, şunu iyi bilin ki, Allah sizin için İslam dinini seçti. Öyleyse ancak Allah'a teslim olup İslam'ı kabul edenler olarak ölün." öğüdünü verdiler. (Keşke) Yakub ölürken çocuklarına: "Siz benden sonra kime ibadet edeceksiniz?" dediğinde, onların: "Yalnızca senin ve ataların olan İbrahim'in, İsmail'in ve İshak'ın tek ilahına / Allah'a ibadet edeceğiz. Çünkü biz Allah'a teslim olup İslam'ı kabul edenleriz." demesine bir şahit olsaydınız. Ama o insanlar gelip

geçtiler. Onların kazandıkları onlara, sizin kazandıklarınız sizedir. Öyleyse (ahirette) siz onların yaptıklarından değil (ancak kendi yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

Ayet: 135

Ama diğer yandan Yahudiler: "Yahudiysen doğru yoldasın." dediler. Hristiyanlar da: "Hristiyansan doğru yoldasın." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "(Hayır, bu iddialar doğru değildir.) Doğrusu ancak batıl inançlara (hurafelere) inanmadan İbrahim'in (İslam) toplumuna / inancına uyarsanız dosdoğru yolda olursunuz. Doğrusu İbrahim hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı."

Ayet: 136-138

Ey İslam'a inananlar, şöyle deyin: "Doğrusu biz Allah'a ve bize indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a, sonra da Rabb'lerinden İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve onların soylarından gelen elçilere indirilen ve Musa'ya, İsa'ya ve tüm peygamberlere verilen ilahi öğütlere inandık. Allah'ın elçileri arasında ayrım yapmayız. Herkes şunu iyi bilsin ki, biz Allah'a teslim olup İslam'ı kabul edenleriz." Eğer başkaları da sizin inandığınız gibi inanırlarsa, onlar da dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmiş olurlar. Ey elçi, eğer bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirlerse, şunu iyi bil ki, onlar İslam'a karşı bir düşmanlık içindedir. (Ama sakın endişe etme;) çünkü Allah sana onlara karşı yetecektir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Ey elçi, de ki: "Allah'ın boyası... (Doğrusu biz sahip olduğumuz renkleri Allah'ın boyasından almışızdır.) Herkes şunu iyi bilsin ki, hiç kimse Allah'ın verdiği renkten daha güzelini veremez. (İslam'a inananlar asla insanları renklerine göre ayırmaz.) Çünkü hepimiz Allah'a ibadet eden (eşit) kullarız."

Ayet: 139-141

Ey elçi, (Yahudilere ve Hristiyanlara) de ki: "Niçin bizimle Allah hakkında çekişiyorsunuz ki! Şüphesiz ki Allah -bizim de sizin de- hepimizin tek Rabb'idir. Doğrusu bizim yaptığımız bize, sizin yaptığınız da size dönecektir. Hepimiz de Allah'a samimiyetle yöneliriz. Peki, siz İbrahim'in, İsmail'in, İshak'ın, Yakub'un ve onların soylarından gelen elçilerin Yahudi ya da Hristiyan olduğunu iddia edebilir misiniz? (Doğrusu onlar İslam'a inanan kimselerdi. Söyleyin bakalım,) Siz mi yoksa Allah mı daha doğrusunu bilir? (Şüphesiz ki Allah en doğrusunu bilir.) Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'tan gelen bu gerçeğe şahitlik etmek yerine onu gizleyen kimselerden daha zalimi yoktur. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir. Ama o insanlar gelip geçtiler. Onların kazandıkları onlara, sizin kazandıklarınız sizedir. Öyleyse (ahirette) siz onların yaptıklarından değil (ancak kendi yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)"

Ayet: 142-144

Ey elçi, bazı akılsız insanlar (İslam'a inananlar hakkında): "Şunları şimdiye kadar yöneldikleri kıbleden çeviren nedir?" diyecektir. Ey elçi, onlara de ki: "Doğu ve Batı, yani tüm yönler Allah'ındır. O dileyenleri (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir." Ey İslam'a inananlar, bu böyledir. Biz sizi tüm insanlara şahit (örnek) olmanız için orta yolu benimseyen bir toplum yaptık. Bu elçi de sizin için bir örnektir. Ey elçi, senin yöneldiğin Kabe yönünü kıble olarak seçmemiz, elçimiz olarak sana uyanlar ile İslam'dan çark edip dönenleri ortaya koymak içindir. Ama (kıble değişikliği) Allah'ın dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği kimselerin dışındakilere ağır geldi. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizin inancınızı asla boşa çıkarmaz. Şüphesiz ki Allah tüm insanlara en şefkatlidir ve en merhametlidir. Ey elçi, Biz senin yüzünü defalarca göğe döndürdüğünü (beklediğini) görüyorduk. Artık senin yüzünü daha hoşnut olacağın bir kıbleye döndürüyoruz. Bundan sonra (namaz kılarken) yüzünü Mescidi Haram (Kabe) yönüne çevir. Ey İslam'a inananlar, siz de -nerede olursanız olun- (namaz kılarken) yüzünüzü o yöne çevirin. Doğrusu ehli kitap (Yahudiler ve Hristiyanlar) kıble

değişikliğinin Rabb'lerinden gelen bir gerçek olduğunu bilebilirler. Şüphesiz ki Allah onların yaptıklarından habersiz değildir / ahirette onları hesaba çekecektir.

Ayet: 145

Ey elçi, şunu iyi bil ki, bildirdiğimiz gerçeklerin tümünü onlara getirsen de ehli kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) bazıları senin kıblene uymayacaktır. Tabii ki sen de onların kıblesine uyacak değilsin. Zaten onlar birbirinin kıblesine de uymazlar. Ey elçi, -sana bu ilahi bilgi (yani bu ilahi kitap / Kuran) geldikten sonra- eğer bazılarının kötü arzularına uyarsan, sen de zalimlerden olursun.

Ayet: 146-148

Aslında ehli kitap (Yahudiler ve Hristiyanlar) bu elçiyi (ve onun davet ettiği İslam'ı) kendi çocuklarını tanıdıkları gibi tanıyabilirler. Ama bazıları bile bile gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu gizlerler. Ey elçi, bu gerçekler (sana) Rabb'inden (gelmiştir.) Öyleyse sakın şüphe edenlerden olma! Herkesin yüzünü çevirdiği bir kıblesi (inancı) vardır. Ey İslam'a inananlar, (inancınızın bir gereği olarak) iyi işlerde yarışın. Doğrusu -nerede olursanız olun- Allah hepinizi (aynı kıblede ve iyi işlerde) bir araya getirir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 149-152

Ey elçi, -nereden nereye gitmiş olursan ol- (namaz kılarken) yüzünü Mescidi Haram / Kabe yönüne çevir. Bu emir Rabb'inden gelen bir gerçektir. Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir. Ey elçi, -nereden nereye gitmiş olursan ol- (namaz kılarken) yüzünü Mescidi Haram / Kabe yönüne çevir. Ey İslam'a inananlar, siz de -nerede olursanız olun- (namaz kılarken) yüzünüzü o yöne doğru çevirin ki -haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler hariç- insanların size karşı söyleyecek bir bahanesi kalmasın. Ey İslam'a inananlar, insanlardan değil Benden korkun ki Ben de size lütfettiğim nimetlerimi yaygınlaştırayım. Umulur ki dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirsiniz. Biz bildirdiğimiz gerçekleri size okuyup aktaran, sizi günahlardan arındıran ve size bu ilahi kitabı / Kuran'ı, doğru hükümleri ve bilmediğiniz nice şeyleri öğreten -aranızdan biri olan- bu elçiyi gönderdiğimiz gibi (size kıble olarak da Kabe'yi belirledik.) Öyleyse Beni (şükürle) anın ki Ben de sizi (nimetlerimle) anayım. Artık yalnız Bana şükredin ve asla nankörlük etmeyin.

Ayet: 153-157

Ey İslam'a inananlar, sabırla dayanışarak ve namaz kılarak Benden yardım dileyin. Şüphesiz ki Allah (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden kimselerle beraberdir. Ey İslam'a inananlar, sakın Allah'ın dosdoğru yolunu / İslam'ı savunmak için öldürülen kimselere "ölüler" demeyin! Doğrusu onlar diridir; ama siz bunun farkında değilsiniz. Şunu iyi bilin ki, Biz sizi (bu dünya hayatında) biraz korkuyla, açlıkla ve servetlerinizden, canlarınızdan ve (ürettiğiniz) ürünlerinizden eksiltmeyle sınamaktayız. Ey elçi, (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden kimselere (cenneti) müjdele. Onlar başlarına bir sıkıntı geldiğinde: "Doğrusu biz Allah'ın kullarıyız ve ahirette Onun huzuruna dönüp tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz." derler. Rabb'lerinin desteği ve rahmeti böylelerinin üzerinedir. Çünkü onlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelen kimselerdir.

Ayet: 158

Herkes şunu iyi bilsin ki, Safa ve Merve tepeleri Allah'a ibadetin simgelerindendir. (Putperest / müşrik Arapların o tepelere bazı putları koymuş olması bu gerçeği asla değiştirmez.) Öyleyse bu (kutsal) eve / Kabe'ye hac veya umre için gelen kimselerin o iki tepe arasında gidip gelmesinde (Sa'y yapmasında) bir günah yoktur. Doğrusu her kim iyi işlerde gönüllü olursa, bu, onun kendi yararına olur. Şüphesiz ki Allah fazlasıyla ödüllendirendir ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 159-162

Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz bu ilahi kitapta / Kuran'da bildirdiğimiz gerçekleri insanlara

açıkladıktan sonra lütfettiğimiz apaçık kanıtları ve dosdoğru yolu / İslam'ı / doğruluğu gizleyen kimseler 'Allah'ın ve tüm lanet edicilerin' lanetine uğrayacaktır. Ama Ben hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten ve gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıklayan kimselerin tövbelerini de kabul ederim. Şüphesiz ki Ben tövbeleri çok kabul edenim ve en merhametliyim. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden ve inkarcı olarak ölen kimseler Allah'ın, meleklerinin ve tüm insanların lanetine uğrayacaktır. Sonuçta onlar -sonsuza kadar kalmak üzere- cehenneme girecektir. Onların cezası asla hafifletilmeyecek ve ertelenmeyecektir.

Ayet: 163-167

Ey insanlar, sizin ilahınız tek ilahtır / Allah'tır. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Şüphesiz ki Allah en bağışlayıcıdır ve en merhametlidir. Doğrusu göklerin ve yerin yaratılmasında, geceyle gündüzün yer değiştirmesinde, ihtiyaç duyduğunuz mallarla dolu gemilerin yüzerek denizi geçmesinde, Allah'ın gökten yağdırdığı yağmurla ölü haldeki / kurak topraklara hayat vermesinde, çeşitli canlıları yeryüzünde yaymasında ve gökle yer arasında hizmet sunan bulutları rüzgarlarla yönlendirmesinde aklını kullananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama insanlardan bazıları Allah'tan başka (putlara / sahte ilahlara da dua / ibadet ederek) Ona eşler koşarlar. Onlar putları / sahte ilahları Allah'ı sever gibi severler. İslam'a inananlar ise (her şeyden çok) Allah'ı severler. Keşke haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimler -ahiretteki cezayı görmeden önce- tüm gücün Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın (hak edenleri) şiddetle cezalandıran olduğunu bir anlasalardı (ve hatadan dönüp / tövbe edip kendilerini düzeltselerdi.) Çünkü onlar ahiretteki cezayı gördüğünde, kendilerine uyulan (putlar / sahte ilahlar) onlara uyan (putperestleri / müşrikleri) terk edecektir ve onların arasındaki tüm ilişkiler kesilecektir. İşte o vakit putlara / sahte ilahlara uyan kimseler: "Keşke dünyaya bir defa geri döndürülseydik. Onların bizden uzaklaştığı gibi biz de putlardan / sahte ilahlardan uzaklaşırdık." diyecektir. Bu böyledir. Allah onlara -içlerinde pişmanlık duymaları için- dünyada yaptıkları (yanlışları) gösterecektir. Sonuçta putperestler / müşrikler cehennem ateşinden çıkmayacaktır.

Ayet: 168-171

Ey insanlar, yeryüzündeki helal ve temiz / sağlıklı yiyeceklerden yiyin. Sakın şeytana uymayın! Doğrusu şeytan sizin büyük bir düşmanınızdır. Şeytan size ancak kötülük etmenizi, utanç verici / çirkin şeyler yapmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri (uydurup) söylemenizi emreder / telkin eder. (Şeytana uyan) putperest / müşrik Araplara: "Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a uyun." denildiğinde, onlar: "Hayır, biz atalarımızdan ne gördüysek ona uyarız." dediler. Ama onların ataları akıllarını hiç kullanmak istemeyen ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmeyen kimselerdi. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, sürekli bağıran ve bağırmasından başka sesleri duyamayan kimselere benzer. Böyleleri gerçeklere karşı sağır, dilsiz ve kör davranırlar. Doğrusu onlar akıllarını kullanmazlar.

Ayet: 172-176

Ey İslam'a inananlar, size lütfettiğimiz temiz / sağlıklı yiyeceklerden yiyin. Eğer Allah'a ibadet ediyorsanız (lütfettiği nimetler için) Ona şükredin. Şunu iyi bilin ki, Allah size ancak leşi / ölü hayvanları, (sıvı veya pıhtılaşmış) kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasına (putlara / sahte ilahlara) adanan / sunulan yiyecekleri (yemeyi / içmeyi) haram kılmıştır. Ama zorda kalan kimselerin -Allah'a isyan etmeden ve aşırıya gitmeden- bunlardan yemesinde bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Ama şunu da iyi bilin ki, Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaptaki / Kuran'daki gerçekleri gizleyip onları ucuz dünya menfaatleri için satan kimseler karınlarını ancak cehennem ateşiyle doldururlar. Kıyamet günü Allah onlara (şefkatle) konuşmayacaktır ve onları (günahtan) arındırmayacaktır. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır. İşte onlar dosdoğru yolu / İslam'ı / doğruluğu ve (Allah'ın)

bağışlamasını verip sapkınlığı ve cezayı satın alan kimselerdir. Peki, onlar cehennem ateşine ne kadar dayanabilirler ki! (Asla! onlar cehennem ateşine dayanamazlar.) Doğrusu Allah bu ilahi kitabı / Kuran'ı gerçeklerle indirmiştir; ama bu ilahi kitaptan / Kuran'dan ayrılığa düşen kimseler (İslam'a karşı) derin bir düşmanlık içindedir.

Ayet: 177

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, iyilik (din) sizin yüzünüzü doğuya ya da batıya çevirmeniz değildir. Doğrusu iyilik (din) Allah'a, ahiret gününe / ahiretteki hesaba, meleklerine, ilahi kitaplarına ve peygamberlerine inanmaktır, Allah'ın sevgisini kazanmak için en yakından başlayıp (ihtiyaç sahiplerine,) yetimlere, yoksullara, yolda / sokakta kalan zor durumdaki kimselere ve (temel ihtiyaçlarını gideremediğinden) yardım isteyen kimselere servetinizden yardım yapmaktır, (köle edilen kimseleri) kölelikten kurtarmaktır ve namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat vermektir. İslam'a inananlar verdikleri sözleri yerine getiren ve zorluklar, sıkıntılar ve savaşlar karşısında sabırla dayanışarak hareket eden kimselerdir. İşte böyleleri doğru sözlü olan, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerdir.

Ayet: 178-179

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, cinayet işleyenleri kısasla (misilleme yöntemiyle) cezalandırmak size farz kılınmıştır. (Her kim, bir kimseyi haksız yere / nefsi müdafaa gibi hukuki bir sebep olmadan yaralarsa veya öldürürse, onun kısasla cezalandırılması gerekir.) Katil özgür (zengin) de olsa, köle (yoksul) da olsa (erkek de olsa) kadın da olsa fark etmez. (Katil -kim olursa olsun- ayrım yapılmadan cezalandırılmalıdır.) Ama öldürülen kimsenin (ailesi adına) yakın bir akrabası öldürenin özrünü kabul ederse, onun o aileye hakkaniyetli bir tazminatı güzellikle ödemesi gerekir. Bu hüküm Rabb'inizden bir hafifletme ve rahmettir. Artık herkes şunu iyi bilsin ki, bundan sonra Allah'ın koyduğu sınırları çiğneyen kimseler (ahirette) şiddetli cezalara uğrayacaktır. Ey akıl sahipleri, şunu iyi bilin ki, kısas (cezasında) sizin için hayat vardır. (Çünkü kısas, yaralama ve öldürme suçlarına karşı caydırıcı bir cezadır.) Umulur ki Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsınız.

Ayet: 180-182

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, sizden biri öldüğünde -geride bir değer bırakmışsa- (onun mirasını) annesi, babası ve yakınları arasında hakkaniyetle paylaştırmak, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler üzerine bir görev olarak farz kılınmıştır. Allah'ın bu hükmünü işittikten sonra (mirastan hak sahibi olanların paylarını) değiştiren (örneğin kadınların miras payını yok sayan) kimseler ise yaptıkları değişikliğin (hak hırsızlığının) günahını üzerinde taşırlar. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Ama (eğer miras paylaşımında uygulanması istenen İslam'a uymayan bir vasiyet varsa,) o vasiyetin bir haksızlığa veya günaha sebep olmasından endişe eden kimselerin (günaha sebep olan vasiyeti iptal edip) mirasçılar arasında uzlaşma sağlamasında bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 183-185

Ey İslam'a inananlar, oruç tutmak sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılınmıştır. Umulur ki Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsınız. Ey İslam'a inananlar, sayılı günlerde (yani Ramazan ayı süresince) oruç tutmalısınız. Ama (Ramazan ayında) hasta veya yolcu olanlarınız, tutamadıkları günlerin sayısınca (Ramazan'dan sonra) diğer günlerde oruç tutabilir. Sürekli hasta olanlar / oruç tutmada zorlananlar ise (oruç tutamadıkları her gün için) bir yoksulu doyuracak kadar sadakayı fidye olarak vermelidir. Doğrusu her kim iyi işlerde gönüllü olursa, bu, onun kendi yararına olur. Şunu iyi bilin ki, oruç tutmak sizin için daha iyi olur. Keşke gerçekleri bir anlasaydınız. Ey İslam'a inananlar, insanlar için bir doğruluk rehberi olan ve dosdoğru yolun / İslam'ın / doğruluğun apaçık kanıtlarını ve iyiyi kötüden ayıran

hükümleri / furkanı (içeren) bu ilahi kitap / Kuran, Ramazan ayında indirilmiştir. Öyleyse sizden bu ayı görenler (Ramazan ayı süresince) oruç tutmalıdır. Ama (Ramazan ayında) hasta veya yolcu olanlarınız tutamadıkları günlerin sayısınca (Ramazan'dan sonra) diğer günlerde oruç tutmalıdır. Şunu iyi bilin ki, Allah size zorluk değil kolaylık ister. Böylece tutamadığınız oruçları tutup sayıyı tamamlarsınız ve sizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği için Allah'ı yüceltirsiniz. Umulur ki şükredersiniz.

Ayet: 186

Ey elçi, kullarım sana Beni sorduğunda onlara şunu bildir: "Ben (onlara) çok yakınım. Bana dua edenlerin duasına olumlu cevap veririm. Öyleyse onlar da Benim davetime olumlu cevap verip Bana gönülden inansınlar. Umulur ki doğru yolu bulurlar."

Ayet: 187-188

Ey İslam'a inananlar, oruç tuttuğunuz günlerin gecelerinde eşlerinizle cinsel ilişki yaşamak size helal kılınmıştır. Çünkü eşleriniz size, siz de eşlerinize bir giysi gibisiniz. (Birbirinize çok yakınsınız.) Allah bu konuda zorlandığınızı bildiğinden tövbenizi kabul edip sizin önceki hatalarınızı affetti. Öyleyse siz oruç tuttuğunuz günlerin gecelerinde -gecenin karanlığıyla (siyah iplikle) doğmakta olan sabahın aydınlığı (beyaz iplik) ayırt edilene kadar- hanımlarınızla yakınlaşabilir, Allah'ın takdirini arayabilir ve yiyip içebilirsiniz. Ey İslam'a inananlar, (sabah güneş doğmadan önce başladığınız orucu) gece olana (yani güneş batana) kadar sürdürüp tamamlayın. Ama sakın mescitlerde (Allah'a ibadet için) kaldığınızda hanımlarınızla yakınlaşmayın! Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Sakın Allah'ın koyduğu sınırlara yaklaşmayın! Bu böyledir. Allah bildirdiği gerçekleri insanlara açıklar. Umulur ki insanlar Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırlar. (Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, oruç tutmak sadece bir şey yememek ve içmemek değildir. Doğrusu oruç Allah'ın tüm yasaklarından sakınmaktır.) Öyleyse birbirinizin servetini haksızca yemeyin ve başkalarının servetinden yemek için -bile bile günah işleyip- yetkililere rüşvet vermeyin.

Ayet: 189

Ey elçi, sana hilaller / ay takvimi hakkında sorular soranlara de ki: "O hilaller insanlara tarihi ve haccın günlerini belirtir." Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, iyilik (din) haccın yapıldığı günlerde (sizin batıl inancınıza göre) evlerinize kapı yerine arka pencereden girmeniz değildir. Doğrusu iyilik (din) Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmaktır. Öyleyse evlerinize (doğru şekilde) kapısından girin ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz.

Ayet: 190-192

Ey İslam'a inananlar, size düşman olanlara karşı Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşın. Sakın Allah'ın koyduğu sınırları çiğnemeyin! Şüphesiz ki Allah koyduğu sınırları çiğneyenleri sevmez. Ey İslam'a inananlar, size karşı savaşan düşmanı nerede ele geçirirseniz orada öldürebilirsiniz ve onları sizi çıkardıkları yerden (Mekke'den) çıkarabilirsiniz. Doğrusu fitne (saldırganlık) ölümden daha kötüdür. Ey İslam'a inananlar, eğer düşman size karşı Mescidi Haram'da savaşmazsa, siz de onlara karşı orada savaşmayın. Ama onlar sizinle Mescidi Haram'da savaşırsa, (siz de onlarla savaşabilir ve) onları orada öldürebilirsiniz. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin cezası işte böyledir. Ama onlar İslam'ı inkara son verirlerse, (hatadan dönüp / tövbe edip kendilerini düzeltirlerse, Allah onları affeder.) Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 193

Ey İslam'a inananlar, fitne (saldırganlık) bitene ve "din" tümüyle Allah'ın dini / İslam olana kadar (İslam düşmanlarına) karşı savaşın. Ama onlar fitneye (saldırganlığa) son verirlerse, (siz

de onlara karşı savaşa son verin.) Çünkü (İslam'da) haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur.

Ayet: 194

Haram aylarda savaşmanın yasak oluşu ancak bu yasağa karşılıklı olarak uyulması halinde geçerlidir. Ey İslam'a inananlar, size (haram bir ayda) saldıracak olan düşmana karşı -onların size saldıracağı gibi- saldırabilirsiniz. Daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerle beraberdir.

Ayet: 195-199

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için harcama / yardım yapın. Sakın (cimrilik ederek) kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın. Daima iyi işler yapın. Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanları sever. Haccı ve umreyi de Allah'ın rızasını kazanmak için tamamlayın. Ama (hacca veya umreye başladıktan sonra) ibadetinizi tamamlamaktan engellenirseniz, (ibadetinizi sonlandırmak için) kolayınıza gelen / güç yetirebildiğiniz bir kurbanlık hayvanı hediye olarak kurban edin ve o hediye kurban yerine varmadan saçınızı tıraş etmeyin. Hasta olan veya başında bir rahatsızlık bulunan (ve bu yüzden saçını tıraş edemeyen) kimseler ise fidye olarak oruç tutmaya veya (ihtiyaç sahiplerine) sadaka vermeye / yardım yapmaya ya da başka bir ibadeti yapmaya niyet etmelidir. Güvende olduğunuzda (hac ibadeti için niyet edip ihrama girdikten sonra) hacca kadar umreden yararlanmak (ve ihramdan çıkmak) isteyen kimseler, kolayına gelen / güç yetirebildiği bir kurbanlık hayvanı hediye olarak kurban etmelidir. Bunu yapmaya imkan bulamayanlarınız ise hacda (Mekke'de) üç gün ve hacdan (evlerine) döndüklerinde yedi gün, yani toplam on gün -fidye olarak- oruç tutmalıdır. Bu hüküm Mescidi Haram'da (Mekke'de) oturmayan kimseler içindir. (Mekke'de oturanlar ise bu hükümden muaftır.) Daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır. Bilinen aylarda (yani Şevval, Zilkade veya Zilhicce ayında) hac ibadetine başlanabilir. (Bu aylarda hacca niyet edilebilir; ama Arafat vakfesi, sadece 9 Zilhicce günü Arafat bölgesinde topluca bulunularak yapılabilir.) Bu aylarda hacca niyetlenen kimseler şunu iyi bilsinler ki, hac ibadeti süresince cinsel ilişki yaşamak, günah işlemek ve kavga etmek yasaktır. Şüphesiz ki Allah yaptığınız tüm yardımları / iyilikleri bilir. Ey İslam'a inananlar, kendinize en iyi yol azığı olan takva ilkesini (yani Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranmayı ve yasaklarından sakınmayı) benimseyin. Öyleyse ey akıl sahipleri emirlerime duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımdan sakının. Doğrusu (hac günlerinde) rızkınızı 'Rabb'inizin lütfundan' aramanızda (ticaret yapmanızda) bir günah yoktur. (Arafat vakfesinden sonra) Arafat'tan akın akın Muzdelife'ye gittiğinizde Meşaril Haram bölgesinde Allah'ı (şükürle) anın. -Sizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği için Allah'ı (şükürle) anın. Unutmayın ki geçmişte siz dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapan kimselerdiniz.- Sonra diğer insanlarla beraber akın akın (Mina'ya) gidin ve Allah'tan bağışlanma dileyin. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 200-202

Ey İslam'a inananlar, hacdaki görevlerinizi tamamladığınızda atalarınızı andığınızdan daha fazla Allah'ı (şükürle) anın. (Sakın ahiret hayatını unutmayın!) Çünkü insanlar arasında (ahirete inanmayan ve) "Ey Rabb'imiz, bize bu dünya hayatında ver." diyen kimseler vardır. İşte onlara ahiretteki cennet nimetlerinden hiçbir pay yoktur. Ama diğer yandan (ahirete inanan ve) "Ey Rabb'imiz, bize bu dünya hayatında da ahiret hayatında da iyilikler ver ve bizi cehennem ateşi cezasından koru." diyenler de vardır. İşte böylelerine (dünyada) yaptıkları (düzeltici / iyi işlerin) karşılığında ahiretteki cennet nimetlerinden bir pay verilecektir. Şüphesiz ki Allah hesap sorması en hızlı olandır.

Ayet: 203

Ey İslam'a inananlar, (haccın) sayılı günlerinde Allah'ı (şükürle) anın. Acele eden kimselerin iki gün sonra (12 Zilhiccede) Mina'dan ayrılmasında bir günah yoktur. Orada daha fazla kalmak isteyen kimselerin (13 Zilhiccede) Mina'dan ayrılmasında da bir günah yoktur. Bu hükümler Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler içindir. Daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, ahirette Allah'ın huzurunda toplanıp tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.

Ayet: 204-209

Ey elçi, bazı (ikiyüzlü / münafık) kimselerin dünya hayatıyla ilgili sözleri hoşuna gidebilir. Onlar Allah'ı da şahit tutarak kalplerinde iyi niyet(!) taşıdığına yemin edebilirler. Doğrusu onlar en azılı düşmanlardır. Çünkü onlar iktidara gelince yeryüzünde bozgunculuk edip ekinleri ve nesilleri yok etmeye çalışırlar. Ama Allah bozgunculuğu sevmez. Onlara: "Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının." denildiğinde, kibre kapılıp daha çok günah işlerler. Ama (ahirette) cehennem onların hakkından gelecektir. Doğrusu cehennem kalınacak en kötü yerdir. Diğer yandan da, insanlardan "Allah'ın rızasını kazanmak için kendini adayanlar" vardır. Şüphesiz ki Allah kullarına en şefkatlidir. Ey İslam'a inananlar, hep beraber barışa girin / uyun. Sakın şeytana uymayın! Doğrusu şeytan sizin büyük bir düşmanınızdır. Eğer apaçık kanıtlar size geldikten sonra dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saparsanız sonunuz kötü olur. Şunu iyi bilin ki, Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 210-212

Putperest / müşrik Araplar, Allah'ın ve meleklerin bulutların karartıları arasından (çıkıp) kendilerine gelmesini beklememelidir. (Çünkü eğer melekler onlara gelseydi,) onların işi çoktan bitirilmiş / cezaları verilmiş olurdu. Sonuçta her konu (hesabının sorulması için) Allah'ın huzuruna döndürülecektir. Ey elçi, İsrailoğullarına kaç apaçık mucize verdiğimizi sorabilirsin. (Biz onlara birçok mucize verdik; ama onlar o mucizelere rağmen İslam'a inanmıyorlar.) Allah'ın nimeti (İslam) kendilerine geldikten sonra onu ucuz dünya menfaatleriyle değiştiren kimseler şunu iyi bilsinler ki, Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır. Doğrusu bu dünya hayatı İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere süslü görünmektedir. Böylece onlar İslam'a inanan kimseleri (küçümseyip) alaya alırlar. Ama şunu iyi bilsinler ki, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler kıyamet günü onlardan üstün olacaktır. Böylece Allah, dileyenlere (yani İslam'a inananlara) cennette hesapsız (sonsuz) nimetleri lütfedecektir.

Ayet: 213

Herkes şunu iyi bilsin ki, ilk insanlar (İslam'a inanan) tek bir topluluktu. (Sonra insanlardan bazıları İslam'dan ayrılığa düştüler.) Allah da onlara müjdeci ve uyarıcı olarak peygamberler gönderdi. Ayrıca Allah onlarla beraber insanlar arasında onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda hüküm vermesi için gerçekleri bildiren ilahi kitaplar indirdi. Doğrusu ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) bazıları kendilerine apaçık kanıtlar geldikten sonra, kıskançlıkları yüzünden (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Ama (şimdi) Allah izniyle / lütfuyla İslam'a inananları onların (İslam'dan) ayrıldığı konularda dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltti. Şüphesiz ki Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir.

Ayet: 214

Ey İslam'a inananlar, sizden öncekilerin başlarına gelenlerin benzerleri sizin başınıza da gelmeden cennete girebileceğinizi sanmayın. Geçmişte (İslam'a inananlardan) bazıları öyle zorluklara ve sıkıntılara uğrayıp sarsıldılar ki o zamanki Allah'ın elçisi ve onunla beraber İslam'a inananlar: "Allah'ın yardımı ne vakit gelecek?" diyorlardı. Şunu iyi bilin ki, Allah'ın yardımı çok yakındır.

Ayet: 215

Ey elçi, sana (İslam için) neyi / kime harcamak gerektiğini soranlara de ki: "Öncelikle annenize, babanıza, en yakından başlayıp (ihtiyaç sahiplerine,) yetimlere, yoksullara ve yolda / sokakta kalan zor durumdaki kimselere servetinizden harcama / yardım yapın. Şüphesiz ki Allah yaptığınız tüm yardımları / iyilikleri en iyi bilendir.

Ayet: 216-218

Ey İslam'a inananlar, savaşı hoş görmeseniz de, (İslam'ı savunmak için) savaşmak size farz kılınmıştır. Şunu iyi bilin ki, hoş görmediğiniz bir şey sizin için iyi olabilir, sevdiğiniz bir şey de sizin için kötü olabilir. Şüphesiz ki Allah her şeyi bilir; ama siz her şeyi bilemezsiniz. Ey elçi, sana haram ayda savaşmanın hükmünü soranlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, haram ayda savaşmak kötü bir şeydir; ama Allah'a göre Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymak, İslam'ı ısrarla inkar etmek ve Mescidi Haram'da ibadet etme hakkına sahip olan (İslam'a inananları) oradan çıkarmak daha kötü bir şeydir." Doğrusu fitne (saldırganlık) ölümden daha kötüdür. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer inkarcılar yapabilselerdi, size karşı sizi dininizden (İslam'dan) döndürene kadar savaşırlardı. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, sizden İslam'dan dönüp inkarcı olarak ölen kimselerin tüm yaptıkları dünyada ve ahirette boşa gitmiştir. İşte onlar sonsuza kadar kalmak üzere cehennem ateşine girecektir. İslam'a inanıp Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için hicret ve mücadele (cihat) eden kimselerin sonu ise çok farklı olacaktır. İşte onlar Allah'ın rahmetini umabilirler. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 219-220

Ey elçi, sana şarap / sarhoş edici içkiler ve kumar / şans oyunları hakkında sorular soranlara de ki: "Doğrusu insanlar için onlarda büyük günahlar ve bazı yararlar vardır. Onların günahları yararlarından daha büyüktür. (Öyleyse böyle şeylerden sakının.)" Ey elçi, sana (İslam için) neyi / ne miktarda harcama / yardım yapmaları gerektiğini soranlara de ki: "Harcamanızı / yardımınızı size rahatsızlık vermeyecek bir miktarda yapın." Bu böyledir. Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Umulur ki gerçekleri düşünüp öğüt alırsınız. Ey insanlar, dünyanız ve ahiretiniz hakkında düşünüp öğüt alın. Ey elçi, sana yetimler / kimsesizler hakkında sorular soranlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, onları iyi bir eğitimle yetiştirmek de bir yardımdır / iyiliktir. Eğer onları ailenizin içine alıp beraberce yaşarsanız, onları ailenizin bir üyesi olarak görmeniz gerekir. Şüphesiz ki Allah bozguncular ile düzeltici / iyi işler yapanları birbirinden ayırır. Şunu iyi bilin ki, Allah dilerse (bir gün) sizin hayatınızı da zorlaştırabilir." Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir."

Ayet: 221

Ey İslam'a inananlar, İslam'a inanmayan putperest / müşrik kadınlarla evlenmeyin. Şunu iyi bilin ki, hoşunuza giden putperest / müşrik bir kadınla evlenmek yerine -köle / hizmetçi de olsa- İslam'a inanan bir kadınla evlenmek daha iyidir. (Aynı şekilde) İslam'a inanan kadınları da İslam'a inanmayan putperest / müşrik erkeklerle evlendirmeyin. Şunu iyi bilin ki, İslam'a inanan bir kadının hoşunuza giden putperest / müşrik bir erkekle evlenmesi yerine -köle / hizmetçi de olsa- İslam'a inanan bir erkekle evlenmesi daha iyidir. Doğrusu onlar (putperestler / müşrikler) insanları cehennem ateşine çağırır. Allah ise insanları -izniyle / lütfuyla- cennete ve bağışlamasına çağırır. Bu böyledir. Allah bildirdiği gerçekleri insanlara açıklar. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar.

Ayet: 222-223

Ey elçi, sana kadınların adet / regl dönemi hakkında sorular soranlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, adet dönemi kadınlar için bir sıkıntıdır. Öyleyse adet dönemlerinde hanımlarınızdan (onlarla cinsel ilişkiye girmekten) uzak durun ve onlar temizlenene kadar da yaklaşmayın. Onlar (adet döneminden) temizlendikten sonra ise onlara Allah'ın emrine uygun şekilde yaklaşabilirsiniz.

Doğrusu Allah hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzeltenleri ve (maddi-manevi kirlerden) temizlenenleri sever. Hanımlarınız ektiğiniz bir tarla gibi size ürün (çocuk) verir. Öyleyse onlara dilediğiniz gibi yaklaşabilirsiniz. Ey İslam'a inananlar, bu dünyada birbirinize iyilikler sunun ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, ahirette Onun huzurunda buluşup tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz." Ey elçi, İslam'a inananlara (cenneti) müjdele.

Ayet: 224-225

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın adını anarak ettiğiniz kötü yeminleri geçerli kabul etmeyin. Çünkü Allah sizin iyilik etmenize, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanıza ve insanların arasını düzeltmenize asla engel değildir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizi (boş bulunup) bilinçsizce ettiğiniz yeminlerden değil bilinçli olarak ettiğiniz yeminlerden sorumlu tutar. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en hoşgörülüdür.

Ayet: 226-227

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, "ila yapan" (hanımıyla cinsellik yaşamayacağına dair yemin eden) kimseler en fazla dört ay bekleyebilirler. Eğer bu dört aylık süre içinde hanımlarına dönerlerse (evliliklerini kurtarırlar; ama dört ay hanımlarına dönmezlerse, bu, boşanma için geçerli bir sebep olur.) Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Eğer eşler boşanma kararı alırsa, (boşanma süreci başlar.) Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 228

(Evli bir çift boşanma kararı alırsa) boşanan kadınlar (hamile olup olmadıklarını bilmek için) üç adet dönemi / üç ay (iddet) süresince kendi kendine (başka bir kocayla evlenmeden) beklemelidir. Boşanma sürecinde olan kadınlar Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanıyorlarsa Allah'ın rahimlerinde yarattığı bir bebek varsa gizlememelidir. (Eğer onlar hamile değillerse ve bekleme / iddet süresi içinde uzlaşmayla evliliğe geri dönülmezse boşanma gerçekleşir. Ama hamilelerse ve doğum yapana kadar uzayan bekleme / iddet süresi içinde uzlaşmayla evliliğe geri dönülmezse boşanma gerçekleşir.) Bekleme (iddet) süresi içinde eşler arasında bir uzlaşma olursa, -böyle bir durumda- kocanın hanımına (yeni bir nikah kıymadan) geri dönme hakkı vardır. Herkes şunu iyi bilsin ki, hakkaniyetli bir aile hayatı için erkeğin de kadının da karşılıklı hakları ve sorumlulukları vardır. Ama aile hayatında (fiziksel güçleri sebebiyle) kocaların hanımlara göre bir derece fazla sorumluluğu vardır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 229-230

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, evli bir çift iki defa (aynı eşle tekrar evlenme imkanıyla) boşanabilir. Ama aynı eşler üçüncü defa evlendiğinde ya hakkaniyetli bir şekilde evliliği korumalı ya da (üçüncü defa boşanırsa) iyilikle birbirinden tamamen ayrılmalıdır. Ey İslam'a inananlar, hanımlarınızı boşarsanız, mehir veya hediye olarak onlara verdiğiniz hiçbir şeyi geri almamalısınız. Ama bir çift evli kaldığında Allah'ın koyduğu sınırları koruyamamaktan korkarsa ve siz de (arabulucu olarak) o çiftin evli kaldığında Allah'ın koyduğu sınırları çiğneyeceklerinden endişe ederseniz, boşanmak isteyen kadının mehir veya hediye olarak aldığı şeylerden bazılarını gönüllü olarak geri vermesinde bir günah yoktur. İşte bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Sakın o sınırları çiğnemeyin! Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın koyduğu sınırları çiğneyen kimseler, işte onlar, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ta kendileridir. Eğer bir koca hanımını (iki defa evlenip boşadıktan sonra tekrar evlenip) üçüncü defa da boşarsa, (üçüncü boşanma gerçekleştikten sonra) artık eski hanımı ona başka bir kocayla evlenmedikçe helal olmaz. Ama yeni kocası o hanımı boşadığı takdirde, daha önce üç defa

evlenip boşanmış olan eşlerin -Allah'ın koyduğu sınırlara uyacaklarını düşünürlerse- tekrar birbirine geri dönüp evlenmesinde bir günah yoktur. İşte bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Doğrusu Allah bunları, gerçekleri bilmek isteyen kimselere açıklar.

Ayet: 231

Ey İslam'a inananlar, hanımlarınızı boşadığınızda ve onlar bekleme sürelerini bitirdiğinde, ya (boşanma gerçekleşmeden önce evliliğe geri dönüp) hakkaniyetli bir şekilde hanımlarınızı yanınızda tutun ya da (boşanma gerçekleştikten sonra) onlardan iyilikle ayrılın. Sakın hanımlarınızın haklarını çiğneyip zarar vermek için onları (zorla) yanınızda tutmayın. Yoksa Allah'ın koyduğu sınırları çiğnersiniz. Doğrusu böyle yapan kimseler kendilerine haksızlık etmiş / günah işlemiş olurlar. Öyleyse Allah'ın bildirdiği gerçekleri hafife almayın. Allah'ın size lütfettiği nimetleri, size indirdiği bu ilahi kitabı / Kuran'ı ve size öğütlediği doğru hükümleri (şükürle) anın. Daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, Allah her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 232

Ey İslam'a inananlar, hanımlarınızı boşadığınızda ve onlar bekleme sürelerini bitirdiğinde, (boşanma gerçekleştikten sonra) onların hakkaniyetli bir şekilde başka kocalarla uzlaşıp yeni bir evlilik yapmalarına zorbaca karşı çıkmayın. Sizden Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanan kimselere öğütlenen budur. Çünkü böyle davranmak sizin için daha iyi ve daha temiz olur. Şüphesiz ki Allah her şeyi bilir; ama siz her şeyi bilemezsiniz.

Ayet: 233

Ey İslam'a inananlar, boşanmış bir anne bebeğini tam iki yıl emzirmek isterse, bebeğin babası emzirme süresi boyunca annenin geçim ve giyim ihtiyaçlarını hakkaniyetli bir şekilde karşılamalıdır. Ama hiç kimseye gücünün üstünde bir yük yüklenmemelidir. Çocuğun annesi de babası da (onlar yoksa) vasisi de gereksiz bir yükün altına (zarara) sokulmamalıdır. Eğer anne ve baba konuşup anlaşarak çocuklarını iki yıldan önce sütten kesmeye karar verirlerse, bunda bir günah yoktur. Eğer bir sütanne tutup hakkaniyetli bir ödeme karşılığında bebeğe süt vermesini isterseniz, bunda da bir günah yoktur. Daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

Ayet: 234-235

Ey İslam'a inananlar, sizden vefat edenlerin geride bıraktığı hanımlar dört ay on gün bekleme (iddet) süresince kendi kendine (başka bir kocayla evlenmeden) beklemelidir. (Boşanan veya dul) hanımlar bekleme süresini bitirdiğinde, onların kendi kararıyla hakkaniyetli bir şekilde yapacaklarından size bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Kadınlara evlenme teklif etmenizde veya bu niyeti içinizde saklı tutmanızda bir günah yoktur. Allah (evlenmek istediğiniz kadınları) aklınızda tuttuğunuzu bilmektedir; ama onlarla gizlice sözleşip buluşmayın. (Evlenmek istediğiniz kadınlarla) ancak hakkaniyetli bir şekilde konuşabilirsiniz. Sakın belirli bir bekleme (iddet) süresi bekleyen kadınlara o süre bitmeden nikah akdi yapmaya kalkışmayın! Şunu iyi bilin ki, Allah içinizdekileri (niyetlerinizi) bilir. Öyleyse Allah'tan sakının. Şunu iyi bilin ki, Allah çok bağışlayandır ve en hoşgörülüdür.

Ayet: 236-237

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, hanımlarınızı onlara hiç dokunmadan veya ödemeniz gereken bir mehir bedeli belirlemeden boşamanızda bir günah yoktur. Ama varlıklı kocalar kendi gücüne göre, yoksul kocalar da kendi gücüne göre (boşadıkları hanımlara) hakkaniyetli bir şekilde bir ikramda bulunmalıdır. Bu davranış iyi işler yapanlar üzerine bir görevdir. Hanımlarınızı onlara hiç dokunmadan ama ödemeniz gereken bir mehir bedeli belirlemiş olarak boşarsanız -eğer o hanımlar veya nikah akdinde adı geçen vekilleri bağışlamazlarsa- belirlenen

o mehir bedelinin yarısını ödemeniz gerekir. Ama sizin (daha fazlasını) onlara bağışlamanız Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmaya daha uygundur. Ey İslam'a inananlar, birbirinize lütufkarca davranmayı unutmayın. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

Ayet: 238-239

Ey İslam'a inananlar, namazlarınızı -özellikle orta namazı- aksatmadan düzenli kılın ve Allah'a boyun eğerek ibadete kalkın. Eğer bir endişeniz / korkunuz varsa, yürürken de binekte / araçta giderken de namaz kılabilirsiniz. Ama güvende olduğunuzda namazı her zamanki gibi kılın ve Allah'ı (şükürle) anın. Size bilmediğiniz şeyleri öğrettiği için Allah'ı (şükürle) anın.

Ayet: 240-242

Ey İslam'a inananlar, sizden vefat edip geride hanımlarını bırakan kimseler hanımlarına (geçinmeleri için) evden çıkmaya (ve çalışmaya) zorlanmadan (yaşayabilmeleri için) en az bir yıllık geçim imkanını önceden hazırlamalıdır. Ama kocası ölen kadınlar kendi istekleriyle evden çıkmak isterse, onların kendi kararıyla hakkaniyetli bir şekilde yapacaklarından size bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Boşanmış (yoksul) kadınların hakkaniyetli bir şekilde geçimlerinin sağlanması, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin üzerine bir görevdir. Bu böyledir. Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Umulur ki aklınızı kullanırsınız.

Ayet: 243-245

Ey elçi, (İsrailoğullarından) binlerce olmalarına rağmen ölüm korkusuyla yurtlarından çıkan kimseleri biliyorsun. Allah da onlara: "Ölün." dedi ve onları ahirette diriltecektir. Şüphesiz ki Allah insanlara çok lütufkardır; ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu Ona şükretmez. Öyleyse ey İslam'a inananlar, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşın. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Şunu iyi bilin ki, Allah, Ona güzel bir borç veren (yani insanlara iyilik eden) kimselere (ahirette) kat kat fazlasını lütfedecektir. Doğrusu Allah sizi bu dünyada bazen az bazen de çok vererek (sınamaktadır.) Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

Ayet: 246

Ey elçi, Musa'dan sonra İsrailoğullarından ileri gelen kimselerin (İslam'dan uzaklaştığını) biliyorsun. Geçmişte (onlardan bazıları) Allah'ın onlara gönderdiği bir peygambere: "Başımıza bir kral tayin et de (onun emrinde) Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşalım." dediler. O peygamber onlara: "Acaba savaş size farz kılınırsa, savaşır mısınız?" dediğinde ise onlar: "Niçin Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşmayalım ki! Hem biz hem de çocuklarımız yurdumuzdan çıkarılmışız!" dediler. Ama onlar kendilerine savaşmaları emredildiğinde -çok azı hariç- o emirden yüz çevirdiler. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri en iyi bilendir.

Ayet: 247-248

O peygamber onlara: "Allah Talut'u size kral olarak tayin etti" dediğinde, onlar: "Talut'un bizim üzerimize nasıl bir krallığı olabilir ki! Doğrusu biz krallığı ondan daha çok hak ediyoruz. Talut'a zenginlik verilmediği halde (nasıl olur da krallık verilir ki!)" dediler. O peygamber de onlara: "Şunu iyi bilin ki, Allah Talut'u sizin için seçip ona bilgi ve beden gücü vermiştir. Doğrusu Allah krallığı dilediğine verir. Şüphesiz ki Allah her şeyi kuşatandır ve her şeyi en iyi bilendir. Talut'un krallığının kanıtı ise -içinde hem Rabb'inizden güven duygusu (huzur) hem de Musa ve Harun ailelerine ait bazı emanetler bulunan- ahit sandığının meleklerin taşımasıyla size gelmesidir. İşte bunda size gösterilen bir mucize vardır. Eğer Allah'a inandıysanız (bana uyun.)" dedi.

Ayet: 249-251

Talut ordusuyla yola çıkarken askerlerine: "Ey askerlerim, Allah sizi bir ırmakla sınayacaktır. O

ırmağın suyundan (doyasıya) içenler benden değildir. Ondan içmeyenler veya en fazla bir avuç içenler ise bendendir." dedi." Ama bu uyarıya rağmen o ırmağa vardıklarında, birkaç kişi hariç hepsi onun suyundan doyasıya içti. Talut ve onunla beraber İslam'a inananlar ırmağı geçtiğinde, (o ırmağın suyundan çok içtiğinden rahatsız olan) diğerleri: "Bugün Calut'a ve ordusuna karşı koyacak gücümüz yok." dediler. Diğer yandan da, ahirette Allah'ın huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerine inanan kimseler: "Tarih boyunca nice az topluluklar Allah'ın izniyle / lütfuyla çok toplulukları yenmiştir. Şüphesiz ki Allah (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden kimselerle beraberdir." dediler. Sonra onlar Calut'un ve ordusunun karşısına çıktığında: "Ey Rabb'imiz, bize sabır yağdır, ayaklarımızı sağlamlaştır / kararlılığımızı artır ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere karşı bize yardım et / zafer ver." diyerek dua ettiler. Böylece onlar Allah'ın izniyle / lütfuyla düşmanı yendiler. Davud da Calut'u öldürdü. Daha sonra Allah Davud'a krallık ve doğru hükümler verdi. Allah ona dilediği bilgileri öğretti. Şayet Allah insanlardan bazılarını bazılarıyla engellemeseydi, şimdiye kadar yeryüzü çoktan bozulmuş olurdu. Şüphesiz ki Allah yarattığı tüm varlıklara lütuf sahibidir.

Ayet: 252-253

Ey elçi, işte bunlar sana gerçeklerle okuyup aktardığımız "Allah'ın bildirdiği" gerçeklerdir. Çünkü sen Allah'ın gönderdiği elçilerinden birisin. Bunlar da birbirinden farklı özellikler lütfettiğimiz Allah'ın elçileridir. Onların arasında Allah'ın konuştukları da vardır. Allah bazılarını da üst derecelere yükseltmiştir. Doğrusu Biz Meryem oğlu İsa'ya apaçık kanıtlar verdik ve onu Ruhul Kudüs / Cebrail ile destekledik. Şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) insanlar o elçilerden ve kendilerine gelen apaçık kanıtlardan sonra (İslam'a inanıp) birbirini öldürmezlerdi / savaşmazlardı. Ama (Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınadığından) bazıları (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Böylece bazıları İslam'a inandılar, bazıları da İslam'ı ısrarla inkar ettiler. Şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) insanlar (İslam'a inanıp) birbirini öldürmezlerdi / savaşmazlardı. Şüphesiz ki Allah istediği her şeyi yapar.

Ayet: 254

Ey İslam'a inananlar, hiçbir alışverişin, hiçbir dostluğun ve hiçbir desteğin / şefaatin geçerli olmadığı kıyamet günü gelmeden önce lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yapın. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ta kendileridir.

Ayet: 255

Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Allah hayat verendir ve her şeyi gözetendir. Allah uyumaz ve uyuklamaz. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Ahirette Allah'ın huzurunda hiç kimse (Ondan) başkasından hiçbir destek / şefaat göremez. Doğrusu ancak Allah'ın izin verdiği şey olur. (Onun izin vermediği şey ise asla olmaz.) Doğrusu Allah tüm varlıkların öncesini ve sonrasını bilir; ama onlar Allah'ın bilgisinden ancak Onun dilediği kadarını kavrayabilirler. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın hükümranlığı gökleri ve yeri kuşatır. O, gökleri ve yeri koruyup gözetmekten yorulmaz. Şüphesiz ki Allah en yücedir ve en büyüktür.

Ayet: 256-257

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın dininde (İslam'da) zorlama yoktur. Çünkü doğru yol ile eğri yol birbirinden ayrılmıştır. (Gerçekler apaçıktır.) Doğrusu Allah'a karşı azgınlaşanları (yani Tâğut'u) reddeden ve Allah'a gönülden inanan kimseler -hiç kopmaz- sağlam bir ipe tutunmuş / kurtuluşa erişmiş olur. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah İslam'a inananların dostudur. Onları karanlıklardan İslam'ın aydınlığına çıkarır. Allah'a karşı azgınlaşanlar (yani Tâğut) da İslam'ı ısrarla inkar edenlerin dostudur. Onlar da kendilerini dost edinenleri aydınlıktan karanlıklara çıkarırlar. İşte onlar

sonsuza kadar kalmak üzere cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 258

Ey elçi, geçmişte Allah'ın ona hükümdarlık vermesiyle (ilahlık iddia edip) Rabb'i hakkında İbrahim'le tartışan kimseyi biliyorsun. İbrahim ona: "Şunu iyi bil ki, benim Rabb'im yaşatandır ve öldürendir." dediğinde, o: "(Bunda ne var ki) ben de yaşatırım ve öldürürüm." dedi. Ama İbrahim ona: "Allah güneşi doğudan getirir. Haydi, (gücün yetiyorsa) sen de onu batıdan getir." dediğinde, o inkarcı şaşırıp kaldı. Doğrusu Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 259

Ey elçi, alt üst olmuş bir beldeden geçerken: "Allah bu ölü beldeyi nasıl diriltir?" diye soran adamı biliyorsun. Allah o adamı yüz yıl öldürdükten (bayılttıktan) sonra diriltti. Allah ona: "Burada (ölü / baygın) olarak ne kadar kalmış olabilirsin?" dediğinde, o adam: "Bir gün ya da daha az kalmış olabilirim." dedi. O vakit Allah ona: "Hayır, sen orada yüz yıl kaldın. Yiyeceğine ve içeceğine bak. Onlar hiç bozulmamış. Şimdi de eşeğine bak. (Eşeğin ölmüş ve geride sadece kemikleri kalmış.) Doğrusu Biz senin yaşadığın bu olayı tüm insanlara bir mucize yapmak istiyoruz. Şimdi eşeğinin kemiklerine bak ve Bizim onları nasıl toplayıp etle kapladığımızı gör." dedi. Bunları gören adam: "Artık çok iyi anlıyorum ki Allah her şeye gücü yetendir." dedi.

Ayet: 260

Geçmişte İbrahim: "Ey Rabb'im, ölüleri nasıl dirilttiğini bana göster." dediğinde, Allah ona: "(Ahirette diriltileceğine) inanmıyor musun?" dedi. İbrahim de: "Tabii ki inanıyorum; ama kalbimin daha çok tatmin olmasını istiyorum." dedi. O vakit Allah ona: "Öyleyse dört kuş alıp onları kendine alıştır. Sonra (onları birbirinden ayırıp) her tepeye onlardan birini bırak. Sonra da onları kendine çağır. (Göreceksin ki) o kuşlar sana koşarak gelecektir. (İşte aynı şekilde, ahirette Allah insanları çağırdığında, hepsi dirilerek Rabb'ine gelecektir.) Şunu iyi bil ki, Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir." dedi.

Ayet: 261-263

Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için servetinden harcama / yardım yapan kimselerin ahiretteki kazançlarının örneği, bir tane buğday ekip ondan yedi başak almaya ve o yedi başağın her birinden de yüz tane tohum almaya (yani bire yedi yüz kazanmaya) benzetilebilir. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları ahirette) kat kat fazlasıyla ödüllendirecektir. Şüphesiz ki Allah her şeyi kuşatandır ve her şeyi en iyi bilendir. Şunu iyi bilin ki, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için servetinden harcama / yardım yapan ve yaptığı yardımın ardından başa kakma ve incitme yapmayan kimseler ahirette Rabb'lerinin huzurunda ödüllendirilecektir. Sonuçta (ahirette) onların hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır. Şunu da iyi bilin ki, güzel bir söz ve bağışlama / hoşgörü, ardından incitme gelen bir yardımdan daha iyidir. Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en hoşgörülüdür.

Ayet: 264-266

Ey İslam'a inananlar, Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba (gerçekten) inanmayan ve sadece gösteriş yapmak için servetinden yardım yapan münafıklar / ikiyüzlüler gibi yaptığınız yardımları (insanların) başlarına kakıp inciterek geçersiz hale getirmeyin. İkiyüzlülerin / münafıkların örneği, üzerinde bir toprak tabakası olan bir kayaya benzetilebilir. Ama sağanak yağmur yağınca (o toprak tabakasını sıyıracak ve) onu çıplak bir kaya olarak (ortada) bırakacaktır. Sonuçta (ahirette) böyleleri (dünyada) kazandıklarını kayybedecektir. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. Allah'ın rızasını kazanmak ve dayanışmak için servetinden harcama / yardım yapan kimselerin örneği ise bir tepede bulunan bir bahçeye benzetilebilir. Sağanak bir yağmur yağdığında, o bahçe iki kat fazla ürün verecektir. (O bahçe öyle verimli bir bahçedir ki) sağanak yağmur yağmasa da

çisentiden bile ürün verir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir. Bir düşünün bakalım, hanginiz kendisi ihtiyarlamış ve çocukları bakıma muhtaç iken sahip olduğu -hurma ağaçlarıyla ve üzüm bağlarıyla dolu, aralarından dereler akan ve içinde her çeşit meyve bulunan- bahçesinin kuvvetli bir rüzgarın taşıdığı bir ateşle yanıp kavrulmasını ister. Bu böyledir. Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Umulur ki gerçekleri düşünüp öğüt alırsınız.

Ayet: 267-269

Ey İslam'a inananlar, kazandığınız ve size yerden çıkardığımız temiz / sağlıklı ürünlerden (İslam için) harcama / yardım yapın. Ama sakın (yardım adı altında) kendinizin göz yummadan almayacağınız kötü şeyleri seçip vermeye kalkışmayın! Şunu iyi bilin ki, Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir. Şunu da iyi bilin ki, şeytan size fakirlik endişesi verip utanç verici / çirkin şeyler yapmanızı emreder / telkin eder. Allah ise size bağışlamasını ve lütfunu söz verir. Şüphesiz ki Allah her şeyi kuşatandır ve her şeyi en iyi bilendir. Allah, dileyenlere (yani İslam'a inananlara) doğru hükümleri lütfeder. Kendisine doğru hükümler lütfedilen kimselere çok iyilikler verilmiştir. Ama ancak akıl sahipleri gerçekleri düşünüp öğüt alırlar.

Ayet: 270-271

Allah sizin (İslam için) yaptığınız her harcamayı / yardımı ve adadığınız her adağı bilir. Ama haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler ahirette yardımsız / çaresiz kalacaktır. Ey İslam'a inananlar, yardımları (gösteriş yapmamak şartıyla) açıktan vermeniz iyidir; ama yoksullara yardımları gizliden verirseniz, bu, sizin için daha iyi olur. Böylece Allah kötülüklerinizi örter. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 272-274

Ey elçi, sen insanların dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelip yönelmemesinden sorumlu değilsin. Doğrusu Allah ancak dileyenleri (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (İslam için) servetinizden yaptığınız her harcama / yardım, -eğer gösteriş için değil yalnız Allah'ın rızasını kazanmak içinse- (ahirette) kendi yararınıza olacaktır. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (İslam için) servetinizden yaptığınız her harcamanın / yardımın karşılığı (ödülü) ahirette size hiçbir haksızlık edilmeden eksiksizce verilecektir. Herkes şunu iyi bilsin ki, yardımlar öncelikli olarak kendini Allah'ın dosdoğru yoluna / İslam'a adayan ama (hapis veya hastalık gibi sebepler yüzünden çalışıp kazanamayan) zorda kalan ve yeryüzünde rahatça dolaşamayan yoksullara verilmelidir. Onların zorda olduğu yüzlerinden bellidir; ama cahiller (gerçeği bilmeyenler) onların onurlu duruşuna bakarak onları zengin sanırlar. Çünkü onlar yüzsüzlük ederek insanlardan bir şey istemezler. Şüphesiz ki Allah sizin iyilik için harcadığınız her şeyi en iyi bilendir. Doğrusu gece-gündüz daima (İslam için) servetlerinden -gizliden ve açıktan- harcama / yardım yapan kimseler ahirette Rabb'lerinin huzurunda ödüllendirilecektir. Sonuçta (ahirette) onların hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır.

Ayet: 275-281

Doğrusu tefecilik yaparak (faizden kazanç sağlayarak) yiyen kimseler kıyamet günü kabirlerinden şeytandan dayak yemiş gibi kalkacaktır. Çünkü onlar: "Tefecilik de bir alışveriştir." dediler. Doğrusu Allah, alışverişi helal kılmıştır; tefeciliği ise haram kılmıştır. Artık her kim Rabb'inden gelen bu öğüde uyarak hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzeltirse, önceki kazancı ona kalır. Tefecilikten tövbe edeni affetmek Allah'a aittir. Ama tefecilik yapmaya / faizden kazanç sağlamaya geri dönen kimseler -sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine girecektir. Doğrusu Allah tefeciliği cezalandırır; sadakaları / yardımları ise fazlasıyla ödüllendirir. Şüphesiz ki Allah İslam'ı ısrarla inkar eden günahkarları sevmez. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan ve namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat veren kimseler

ise ahirette Rabb'lerinin huzurunda ödüllendirilecektir. Sonuçta (ahirette) onların hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır. Ey İslam'a inananlar, eğer Allah'a inandıysanız Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve faizden sağladığınız kazancın bakiyesinden vazgeçin. Aksi takdirde Allah'a ve elçisine karşı bir savaşa girmiş sayılırsınız. Ama hatadan dönüp / tövbe edip kendinizi düzeltirseniz, şunu iyi bilin ki, borç verdiğiniz anapara size aittir. Siz hiç kimseye haksızlık etmeyin; hiç kimse de size haksızlık etmesin. Borç verdiğiniz kimseler zordalarsa, onların borçlarını ileri bir vadeye erteleyin. Zor durumda olanların borçlarını (silip) kendilerine sadaka vermeniz / yardım yapmanız ise (sadakanın ahiretteki ödülü bakımından) sizin için daha iyi olur. Keşke gerçekleri bir anlasaydınız. Artık Allah'a döndürüleceğiniz kıyamet günü hakkında duyarlıca sorumlu davranın. Sonuçta (ahirette) herkese tüm yaptıklarının karşılığı hiçbir haksızlık edilmeden eksiksizce verilecektir.

Ayet: 282-283

Ey İslam'a inananlar, vadeli borç-alacak işlemi yaptığınızda onu yazın. Tarafsız bir yazıcı (veya noter) de aranızda yaptığınız sözleşmeyi adaletle yazmalıdır. Yazıcı Allah'ın ona öğrettiği gibi yazmaktan geri durmasın ve (doğruyu) yazsın. Borç ya da yükümlülük altına giren kimseler, o sözleşmeyi imzalamalı ve Rabb'leri olan Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp, yasaklarından sakınarak sözleşmede yazan yükümlülükleri yerine getirmelidir. Eğer borç ya da yükümlülük altına giren kimseler, fiziksel veya zihinsel olarak engelliyseler veya imza atmaya elverişsizseler, onların yerine yasal vasileri / vekilleri sözleşmeyi imzalamalıdır. Şahitliğini kabul ettiğiniz iki adam o sözleşmeye şahitlik edebilir. İki adam olmazsa, bir adam ve iki kadın da o sözleşmeye şahitlik edebilir. Şahitlerden biri bir konuda şaşırırsa, diğeri ona hatırlatabilir. Şahitler bir anlaşmazlığı çözmek için çağrıldığında şahitliğe gelmeli ve yorucu-sıkıcı olsa da tüm ayrıntıları vadeleriyle beraber (ifadelerinde) yazmalıdır. Bu, (yani, bir ticari sözleşmede iki şahidin bulunması) Allah'a göre en adaletli sonuç veren, şahitler için daha doğru olan ve şüpheyi ortadan kaldıran (en iyi) yöntemdir. Ama mal veya hizmetin hemen teslim edildiği peşin alışverişte yazışma yapmamanızda bir günah yoktur. Alışverişlerinizde (birbirinize) şahitlik edin. Yazıcı ve şahitler her zaman güven içinde olmalıdır. Yazıcı ve şahitler hiçbir baskıya / zarara uğratılmamalıdır. Eğer böyle bir şey yaparsanız ahirette kendi zararınıza olacak büyük bir günah işlemiş olursunuz. Daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Allah size (bilmediklerinizi) öğretir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir. Ama yolculuk gibi (yazışma yapmaya) uygun olmayan bir durumdaysanız ve (yaptığınız vadeli alışverişi) yazacak bir yazıcı (noter) bulamıyorsanız, borç ya da yükümlülük altına giren kimselerden bir şeyi güvence (teminat) olarak emanetinize alabilirsiniz. Birbirinize güvendiğinizde güven duyulan kimseler kendilerine emanet edilen yükümlülükleri yerine getirmeli ve Rabb'leri olan Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmalıdır. Sakın şahit olduğunuz gerçekleri gizlemeyin! Şunu iyi bilin ki, şahitlik ederken gerçekleri gizleyen kimseler kalben günahkardır. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı en iyi bilendir.

Ayet: 284

Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Doğrusu - açıklasanız da gizleseniz de- Allah içinizdekileri (niyetlerinizi) bilir ve ahirette sizi (kötü niyetlerinizden) hesaba çekecektir. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) bağışlar; dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ise cezalandırır. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 285-286

Doğrusu bu elçi ve tüm İslam'a inananlar ona Rabb'inden indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a inandılar. Hepsi Allah'a, Onun meleklerine, ilahi kitaplarına ve elçilerine inandı. Onlar: "Allah'ın elçileri arasında ayrım yapmayız." dediler. (İslam'a inananlar her zaman) şöyle demektedir / dua

etmektedir: "Ey Rabb'imiz, işittik ve itaat ettik. Senden hatalarımızı bağışlamanı dileriz. Sonuçta hepimiz ahirette Senin huzuruna varıp tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz. Doğrusu Allah herkese ancak gücü kadar sorumluluk yükler. Ahirette herkes (dünyada) yaptığı iyiliklerin ve kötülüklerin karşılığını görecektir. Ey Rabb'imiz, (emirlerini yerine getirirken) bir şeyi unutursak ya da (kasıtsız) bir hata yaparsak, bizi kınama / cezalandırma. Ey Rabb'imiz, bize bizden öncekilere yüklediğin günah yükünü yükleme. Ey Rabb'imiz, bizi dayanamayacağımız şeye (cehennem cezasına) uğratma. Hatalarımızı affet, bizi bağışla ve bize rahmetini lütfet. Şüphesiz ki Sen bizim (gerçek) dostumuzsun. Ey Rabb'imiz, bize İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere karşı yardım et / zafer ver."

3- AL-İ İMRAN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

Al-i İmran Suresi, tüm insanları, özellikle Hristiyanları İslam'a / Allah'ın evrensel barış düzenine çağırır; Meryem'in babası İmran'ın, Meryem'in ve Meryem oğlu İsa'nın (a.s.), yani İmran ailesinin (=Al-i İmran) yalnız Allah'a ibadet eden kimseler olduğunu bildirir.

AL-İ İMRAN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

ELİF-LAM-MİM (Dikkat!) Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Allah hayat verendir ve her şeyi gözetendir.

Ayet: 3-4

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Allah bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana -önceki ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrulaması için- gerçeklerle indirmiştir. Doğrusu Allah bu ilahi kitaptan / Kuran'dan önce de insanlara bir doğruluk rehberi olarak Tevrat'ı ve İncil'i indirmiştir. Böylece Allah insanlara iyiyi kötüden ayıran hükümleri / furkanı indirmiştir. Ama Allah'ın bildirdiği gerçekleri ısrarla inkar eden kafirler ahirette şiddetli cezalara uğrayacaktır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve günahta ısrar edenlere hak ettikleri cezayı verendir.

Ayet: 5-6

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, yerde ve gökteki hiçbir şey Allah'tan gizli değildir. Sizi annelerinizin rahimlerinde dilediği gibi şekillendiren Allah'tır. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 7-9

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, tüm ilahi kitapların özü olan temel ilkeleri ve edebi sanatları içeren bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana indiren Allah'tır. Ama kalplerinde (manevi) eğrilik olan kimseler (Allah'ın bildirdiği gerçekleri bırakıp) söz sanatlarını (teşbihleri) sanki gerçekmiş gibi kabul ederek bu ilahi kitabı / Kuran'ı (keyiflerine göre) yorumlamak ve fitne çıkarmak isterler. Doğrusu bu ilahi kitabın / Kuran'ın yorumunu onlar değil Allah bilir. Gerçek bilgiyi esas alan kimseler de şunu derler: "(Evet,) biz bu ilahi kitaba / Kuran'a inandık; çünkü o, tümüyle Rabb'imizden gelmiştir. Ama ancak akıl sahipleri gerçekleri düşünüp öğüt alırlar. Ey Rabb'imiz, bizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttikten sonra kalplerimizi bir daha saptırma ve bize rahmetini lütfet. Şüphesiz ki Sen çok lütfedensin. Ey Rabb'imiz, Sen insanları -hiç şüphesiz (gelecek) olan kıyamet gününde- huzurunda toplayıp tüm yaptıklarından hesaba çekeceksin. Şüphesiz ki Allah ahiretteki buluşma sözünden dönmez."

Ayet: 10-12

Doğrusu ne servetleri ne de çocukları, yani hiçbir şey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri Allah'ın cezasından kurtaramaz. Sonuçta onlar (sonsuza kadar kalmak üzere cehennem ateşine girecektir ve) o ateşin yakıtı olacaktır. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar -aynen Firavun ve onun beraberinde olanlar ve daha önceki inkarcılar gibi- bildirdiğimiz gerçekleri yalanladılar. Sonuçta Allah önceki inkarcıları (ısrarlı) günahları yüzünden cezalandırdı. Şüphesiz ki Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır. Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere de ki: "Yakında yenilgiye uğrayacaksınız. Ahirette de cehenneme (atılmak için) toplanacaksınız. Doğrusu cehennem kalınacak en kötü yerdir."

Ayet: 13

Ey İslam'a inananlar, Bedir'de karşılaşan iki orduda size gösterilen bir mucize vardır. Bir ordu Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşıyordu. Diğer ordu ise İslam'ı ısrarla inkar ediyordu. (Onlar İslam'a inananları yok etmek için savaşıyorlardı.) İslam'a inananlar onları ilk bakışta iki kat fazla görüyorlardı. (Ama mücadeleyi sürdürüp düşmanı yendiler.) Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) yardımıyla destekler. İşte bunda ileriyi görenler için nice ibretler vardır.

Ayet: 14-17

Doğrusu kadınlara, çocuklara, yığınla altınlara-gümüşlere, cins atlara, davar-sığır sürülerine ve ekin tarlalarına sahip olma arzusu bazı insanlara süslü görünmektedir. Bunlar dünya hayatının geçici faydalarıdır; ama dönülecek en güzel yer (cennet) ahirette Allah'ın huzurundadır. Ey elçi, insanlara de ki: "Size bunlardan daha iyisini bildireyim mi? Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere ahirette Rabb'lerinin huzurunda -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetler, tertemiz eşler ve 'Allah'ın rızası' vardır." Şüphesiz ki Allah tüm kullarını görür / ahirette onları hesaba çekecektir. Allah'ın (İslam'a inanan) kulları: "Ey Rabb'imiz, biz İslam'a inandık; günahlarımızı bağışla ve bizi cehennem ateşi cezasından koru." derler. Çünkü onlar (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden, doğru sözlü olan, Allah'a boyun eğerek ibadet eden, (İslam için) harcama / yardım yapan ve seher vaktinde bağışlanma dileyen kimselerdir.

Ayet: 18-20

Doğrusu Allah, Ondan başka ilah olmadığını / Onun tüm varlıkların tek ilahı olduğunu (bu ilahi kitapta / Kuran'da) şahitlik ederek ortaya koymuştur. Melekler ve bilgisinin temelinde adalet olan kimseler de şahitlik ederler ki, Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'a göre gerçek din İslam'dır. Doğrusu ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) bazıları kendilerine bu ilahi bilgi (yani bu ilahi kitap / Kuran) geldikten sonra kıskançlıkları yüzünden (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Artık her kim Allah'ın bildirdiği gerçekleri inkar ederse, şunu iyi bilsin ki Allah hesap sorması en hızlı olandır. Ey elçi, eğer bazıları seninle tartışmak isterlerse, onlara de ki: "Doğrusu ben ve bana uyanlar Allah'a teslim olup İslam'ı kabul etmişizdir." Ey elçi, ehli kitaba (Yahudilere ve Hristiyanlara) ve Mekkeli Araplara de ki: "Siz de Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettiniz mi?" Eğer onlar Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ederlerse, dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmiş olurlar. Eğer bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çeviririlerse, (cezalarını çekerler.) Ey elçi, senin görevin sadece gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır. Şüphesiz ki Allah tüm kullarını görür / ahirette onları hesaba çekecektir.

Ayet: 21-22

Ey elçi, Allah'ın bildirdiği gerçekleri ısrarla inkar eden ve peygamberleri ve adaleti emreden kimseleri haksızlık ederek öldüren (inkarcı Yahudilere) ahiretteki şiddetli cezaları müjdele. İşte onların tüm yaptıkları dünyada ve ahirette boşa gidecektir. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette yardımcısız / çaresiz kalacaktır.

Ayet: 23-25

Ey elçi, ehli kitabın (Medineli Yahudilerin de) aralarında hüküm vermesi için Allah'ın kitabına / Kuran'a çağrıldığını ama onlardan bazılarının gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirdiğini biliyorsun. Çünkü Medineli Yahudiler (tahrif edilmiş inançlarına göre): "Cehennem ateşi bize sayılı birkaç gün dışında dokunmayacak." dediler. Doğrusu uydurdukları yalanlar onları aldatıp gerçek dinlerinden (İslam'dan) saptırmıştır. Ama Biz onları -hiç şüphesiz (gelecek) olan kıyamet gününde- huzurumuzda toplayıp tüm yaptıklarından hesaba çektiğimizde, onların sonu kötü olacaktır. Sonuçta (ahirette) herkese tüm yaptıklarının karşılığı hiçbir haksızlık edilmeden eksiksizce verilecektir.

Ayet: 26-32

Ey elçi, de ki: "Ey hükümranlığın tek sahibi olan Allah'ım, Sen (bu dünyada) hükümranlığı dilediğine verirsin, dilediğinden de alırsın; dilediğini yükseltirsin, dilediğini de alçaltırsın. Doğrusu tüm iyilikler Senin elindedir. Şüphesiz ki Sen her şeye gücü yetensin. Sen (her gün) geceyi gündüze, gündüzü de geceye sokansın ve ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkaransın. Şüphesiz ki Sen dilediğine hesapsız (sonsuz) nimetler verirsin. (Öyleyse) İslam'a inananlar İslam'a inananları bırakıp İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri veli / önder edinmesinler. Doğrusu böyle yapan kimselerin Allah'la (dostluk) ilişkisi kalmaz. (Ey İslam'a inananlar,) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin kötülüklerinden gereğince sakının. Allah sizi kendisine karşı çıkmaktan sakındırır. Sonuçta herkes ahirette Allah'ın huzuruna varıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir. Şunu iyi bilin ki, -gizleseniz de açıklasanız da- Allah kalplerinizden geçenleri (niyetlerinizi) bilir. Allah göklerde ve yerde olan herkesi / her şeyi bilir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Kıyamet günü herkes dünyada yaptığı iyilikleri ve unutmak istediği kötülükleri (hesaba çekilmek üzere) önünde hazır bulacaktır. Allah sizi kendisine karşı çıkmaktan sakındırır. Şüphesiz ki Allah kullarına en şefkatli olandır. Ey elçi, insanlara de ki: "Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyun. (Eğer İslam'a uyarsanız,) Allah sizi sever ve günahlarınızı bağışlar. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. (Öyleyse) Allah'a ve elçisine uyun." Eğer bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirlerse, (cezalarını çekerler.) Şüphesiz ki Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri sevmez.

Ayet: 33-37

Doğrusu Allah Adem'i, Nuh'u, İbrahim'in soyunu ve İmran'ın soyunu tüm insanların içinden seçmiştir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Geçmişte İmran'ın hanımı: "Ey Rabb'im, karnımdaki bebeği özgürce Sana adıyorum; adağımı kabul et. Şüphesiz ki Sen her şeyi hakkıyla işitensin ve her şeyi en iyi bilensin." dedi. Sonra o, bebeğini doğurduğunda: "Ey Rabb'im, ben bir kız çocuğu doğurdum. -Şüphesiz ki Allah onun ne doğurduğunu en iyi bilendir.- Kadın erkek gibi değil (ama ben kızımı mabette hizmet etmesi için Sana adadım.) Kızıma "Meryem" adını verdim. (Ey Rabb'im,) ben onu ve onun soyunu (rahmetinden) kovulmuş olan şeytanın (kötülüklerinden koruman için) Sana emanet ediyorum." dedi. Rabb'i de onun duasını hoşnutlukla kabul etti ve onun kızını (Meryem'i) bir çiçek gibi yetiştirdi. Zekeriyya onun bakımını üstlendi. (Böylece Meryem büyüdü.) Zekeriyya, (mabette) Meryem'in namaz kıldığı yere her gittiğinde orada değişik nimetler görürdü. Zekeriyya Meryem'e: "Ey Meryem, bunlar sana nereden geliyor?" dedi. Meryem de ona: "Bunlar bana Allah'ın lütfundan geliyor." dedi. Şüphesiz ki Allah dilediğine hesapsız (sonsuz) nimetler verir.

Ayet: 38-41

İşte o vakit orada Zekeriyya Rabb'ine dua etti ve: "Ey Rabb'im, bana lütfundan temiz / iyi bir soy ver. Şüphesiz ki Sen duaları işitensin." dedi. Sonra Zekeriyya (mabette) namaz kıldığı yerde namaz kılıyorken, melekler ona seslendi ve: "Allah seni Allah'ın sözünü doğrulayan, saygın ve ilerde iffetli bir peygamber ve düzeltici / iyi işler yapan kimselerden olacak "Yahya" (adını verdiği bir oğulla) müjdeliyor." dediler. (Bu müjde karşısında) Zekeriyya: "Ey Rabb'im, ben

oldukça ihtiyarladım, eşim de kısır. Ey Rabb'im, nasıl bir oğlum olabilir ki!" dedi. Allah Zekeriyya'ya: "Bu böyledir. Şüphesiz ki Allah dilediği her şeyi yapar." dedi. Zekeriyya: "Ey Rabb'im, bana bir mucize göster (ki kalbim tatmin olsun.)" dediğinde, Allah ona: "Üç gün (ve üç gece) boyunca (dilin tutulacağından) insanlarla işaret dili dışında konuşamayacak olman senin mucizendir. Öyleyse ey Zekeriyya, Rabb'ini çokça (şükürle) an. Sabah-akşam daima Onun yüceliğini anarak hareket et." dedi.

Ayet: 42-43

Bir vakit melekler Meryem'i (müjdeleyip): "Ey Meryem, şunu iyi bil ki, Allah seni seçti, (maddi ve manevi pisliklerden) temizledi ve (gelmiş-gelecek) tüm kadınların önüne geçirdi. Ey Meryem, daima Rabb'ine gönülden boyun eğ ve secde-rüku ederek namaz kıl." dediler.

Ayet: 44

Ey elçi, bunlar (senin bilemeyeceğin) ama sana vahiy etmemizle / bildirmemizle öğrendiğin haberlerdir / bilgilerdir. Çünkü geçmişte (mabetteki hahamlar) aralarından kimin Meryem'in bakımını üstleneceğini belirlemek için kura çektiğinde, sen onların yanında değildin. Onlar aralarında tartışıp çekiştiğinde (ve sonuçta Meryem'in bakımını Zekeriyya üstlendiğinde) de, sen onların yanında değildin.

Ayet: 45-48

Başka bir vakit de melekler Meryem'e: "Ey Meryem, Allah seni bir sözüyle müjdeliyor. (Ey Meryem, Allah'ın bir sözüyle senden mucize bir oğul doğacaktır ve senin oğlunun) adı Meryem oğlu İsa Mesih olacaktır. Ayrıca o, dünyada ve ahirette çok şerefli ve Allah'ın huzuruna yaklaşma izni olan kullarından biri olacaktır. Oğlun İsa (bir mucize olarak) beşikte (bir bebekken) yetişkin bir adam gibi insanlarla konuşacak ve düzeltici / iyi işler yapan biri olacaktır." dediler. (Bu müjde karşısında) Meryem: "Ey Rabb'im, bana hiçbir erkek dokunmadığı halde nasıl bir oğlum olabilir ki!" dedi. Allah Meryem'e: "Bu böyledir. Allah dilediği şekilde yaratır. Doğrusu Allah bir şeyin olmasına hükmettiğinde, ona sadece 'Ol' der; o şey de hemen oluverir. Allah senin oğluna (İsa'ya) ilahi kitabı ve doğru hükümleri öğretecektir. Allah ona Tevrat'ı ve İncil'i öğretecektir." dedi.

Ayet: 49-51

İsa, İsrailoğullarına elçi olarak gönderildi. İsa onlara: "Doğrusu ben size Rabb'inizden mucizeler getirdim. Çünkü ben çamurdan kuş yapıp onun içine üflerim, o da Allah'ın izniyle / lütfuyla canlı bir kuş olur. Allah'ın izniyle / lütfuyla gözü görmeyenleri (körleri) ve cüzzamlıları iyileştirebilirim ve ölüleri diriltebilirim. Ayrıca ben size evlerinizde ne yediğinizi ve neleri saklayıp biriktirdiğinizi bildirebilirim. İşte bunda size gösterilen bir mucize vardır. Eğer Allah'a inandıysanız (bana uyun.) Doğrusu ben benden önce inen Tevrat'ı (ona sokulan yanlışları düzeltip) doğrulamaya ve size haram kılınan bazı şeyleri helal kılmaya (geldim.) Size Rabb'inizden bu mucizeleri getirdim. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. Şunu iyi bilin ki, Allah -benim de sizin de- hepimizin tek Rabb'idir. Öyleyse yalnız Ona ibadet edin. İşte, dosdoğru yol / İslam budur." dedi.

Ayet: 52-53

Meryem oğlu İsa, insanların İslam'ı inkar ettiğini gördüğünde, havarilere: "Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için bana kim yardım eder?" dedi. Havariler de ona: "Herkes şunu iyi bilsin ki, biz Allah'ın (yani Onun dosdoğru yolunun / İslam'ın) yardımcılarıyız. Çünkü biz Allah'a gönülden inandık. (Ey İsa,) sen bizim Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettiğimize şahit ol. Ey Rabb'imiz, biz Senin indirdiğin ilahi kitaba inandık ve Senin elçine uyduk. Lütfunla bizi İslam'ın şahitleri olarak yaz." dediler.

Ayet: 54-56

(İsa'nın İslam'a davetini ısrarla inkar eden Yahudiler) bir plan yaptılar. Ama Allah da bir plan

yaptı. Şüphesiz ki Allah en iyi planı yapandır. Bir vakit Allah İsa'ya: "Ey İsa, Ben seni öldürüp ruhunu huzuruma yükselteceğim. Böylece seni İslam'ı ısrarla inkar eden inkarcılardan temizleyeceğim ve sana uyanları (İslam'a inananları) kıyamet gününe kadar inkarcılardan üstün kılacağım. Sonra hepiniz ahirette huzuruma döneceksiniz. Ben de sizin (İslam'dan) ayrılığa düştüğünüz konularda aranızda hüküm vereceğim. Herkes şunu iyi bilsin ki, Ben İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri dünyada ve ahirette şiddetli cezalara uğratacağım. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette yardımcısız / çaresiz kalacaktır." dedi.

Ayet: 57-58

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin ödüllerini ahirette eksiksizce verecektir. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri sevmez. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, bildirdiğimiz gerçekleri ve en doğru hükümlerle dolu olan bu ilahi öğüdü / bu Kuran'ı sana Biz okuyup aktarmaktayız.

Ayet: 59-60

Doğrusu Allah'a göre İsa'nın yaratılışı Adem'in yaratılışına benzetilebilir. Allah ilk insan olan Adem'i topraktan yaratıp ona 'Ol' dedi, o da hemen oluverdi. (İsa da Adem gibi olağan dışı bir şekilde, Allah'ın 'Ol' emriyle yaratılmıştır.) Ey elçi, bu gerçekler (sana) Rabb'inden (gelmiştir.) Öyleyse sakın şüphe edenlerden olma!

Ayet: 61

Ey elçi, sana bu ilahi bilgi (yani bu ilahi kitap / Kuran) geldikten sonra seninle Allah hakkında (Allah'ın çocuğu var diyerek) tartışıp çekişen kimselere de ki: "(Haydi, gelin,) çocuklarımızı ve çocuklarınızı, hanımlarımızı ve hanımlarınızı (dahası) bizden ve sizden herkesi çağırıp yalancılara beddua edelim ve, 'Allah'ın laneti yalancıların üzerine olsun.' diyelim."

Ayet: 62-63

İşte bu, İsa'nın gerçek hikayesidir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Eğer bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirlerse, (cezalarını çekerler.) Şüphesiz ki Allah bozgunculuk edenleri en iyi bilendir.

Ayet: 64

Ey elçi, ehli kitaba de ki: "Ey ehli kitap, (ey Yahudiler ve Hristiyanlar,) haydi, gelin, aramızdaki ortak sözde: 'Allah'tan başkasına ibadet / kulluk etmeyiz ve hiçbir şeyi Ona ortak koşmayız.' sözünde buluşalım. Bazılarımız da bazılarını Allah'tan başka rabler edinmesinler." Eğer bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirlerse, (cezalarını çekerler.) Öyleyse (ey ehli kitap): "Şahit olun ki biz Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettik." demelisiniz.

Ayet: 65-68

Ey ehli kitap, (ey Yahudiler ve Hristiyanlar,) İbrahim hakkında tartışıp çekişmeyin. Çünkü Tevrat ve İncil ondan önce değil ondan sonra inmiştir. Artık aklınızı kullanmanız gerekir. Bilgi sahibi olduğunuz bir konuda tartışabilirsiniz; ama bilmediğiniz bir konuda tartışmamalısınız. Şüphesiz ki Allah her şeyi bilir; ama siz her şeyi bilemezsiniz. Doğrusu (Musa'dan ve İsa'dan binlerce yıl önce yaşamış olan) İbrahim Yahudi veya Hristiyan değil batıl inançlara (hurafelere) inanmayan ve Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden bir kimseydi. Doğrusu İbrahim hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı. Herkes şunu iyi bilsin ki, İbrahim'e daha yakın olanlar (Yahudiler veya Hristiyanlar değil) ona uyan kimselerdir, (yani) bu peygamberdir ve İslam'a inananlardır. Şüphesiz ki Allah İslam'a inananların dostudur.

Ayet: 69

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, ehli kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) bazıları sizi dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptırmayı arzu ederler. Doğrusu onlar -farkında olmadan- sadece kendi kendilerini saptırırlar.

Ayet: 70-71

Ey ehli kitap, (ey Yahudiler ve Hristiyanlar,) sakın Allah'ın bildirdiği gerçekleri göz göre göre inkar etmeyin, o gerçeklere batıl inançlar (hurafeler) katmayın ve onları bile bile gizlemeyin!

Ayet: 72-74

Ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) bazıları bazılarına: "İslam'a inananlara indirilen Kuran'a gündüz vakti inanın ama sonrasında (dönüp) inkar edin. Umulur ki onlar da dönerler. Sakın dininize uyanlardan başkasına inanmayın." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, Allah'ın gönderdiği bu doğruluk rehberi / Kuran insanları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. (Ey Yahudiler,) siz (Yahudi olmayan) birine (yani bu elçiye) size verilen ilahi kitabın bir benzerinin verilmesine mi yoksa İslam'a inananların ahirette Rabb'inizin huzurunda sizinle tartışacak olmasına mı karşısınız? Doğrusu tüm lütuflar Allah'ın elindedir. Allah lütfunu dileyenlere (yani İslam'a inananlara) verir. Şüphesiz ki Allah her şeyi kuşatandır ve her şeyi en iyi bilendir. Doğrusu Allah dilediklerine (İslam'a inananlara) rahmetini özellikle verir. Şüphesiz ki Allah çok büyük lütuf sahibidir."

Ayet: 75-77

Doğrusu ehli kitabın (Medineli Yahudilerin) arasında kendisine yığınla mal emanet etsen, onu sana eksiksizce geri verecek olan kimseler vardır. Ama onların arasında kendisine çok az bir miktar para emanet etsen, onu -başında beklemedikçe- sana geri vermeyecek olan kimseler de vardır. Çünkü onlar: "Yahudi olmayan (Mekkeli Araplara) yaptığımız (günahtan) sorumlu olmayız." demektedir. Doğrusu onlar Allah'a (iftira edip) bile bile yalan söylüyorlar. Ama (Allah'a verdiği doğruluk) sözünü tutan ve Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler (hiç kimsenin hakkını yemezler.) Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseleri sever. Doğrusu Allah'a verdiği doğruluk sözünü ve yeminlerini ucuz dünya menfaatleri için satan kimselerin ahiretteki (cennet nimetlerinden) hiçbir payı olmayacaktır. Kıyamet günü Allah onlara (şefkatle) konuşmayacaktır, rahmetle bakmayacaktır ve onları (günahtan) arındırmayacaktır. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 78

Doğrusu (ehli kitaptan) bazı (hahamlar ve papazlar) ilahi kitabın aslında olmayan bazı (uydurma) sözleri -ilahi kitaptan sanmanız için- dillerini eğip bükerler. Onlar (uydurdukları sözler hakkında): "Bunlar Allah'tandır." diyorlar. Doğrusu onlar Allah'a (iftira edip) bile bile yalan söylüyorlar.

Ayet: 79-83

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın kendisine ilahi kitap, doğru hükümler ve peygamberlik verdiği bir insanın (yani İsa'nın) insanlara, "Allah'tan başka bana da ibadet edin" demesi asla mümkün değildir. Doğrusu İsa (havarilere): "Öğrettiğiniz ve dersini yaptığınız ilahi kitabın gereğince yalnız Rabb'inize adanmış kullar olun." dedi. (Ey Hristiyanlar, şunu iyi bilin ki,) İsa size melekleri ve peygamberleri rabler edinmenizi asla emretmez. Siz Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettikten sonra, İsa size bu elçiyi inkar etmenizi emretmez. Çünkü Allah tüm peygamberlerden: "Ben size ilahi kitap ve doğru hükümler verdikten sonra sizdeki ilahi bilgiyi doğrulayan bir elçim geldiğinde, ona inanıp yardım edeceksiniz." diyerek yeminle söz almıştır. Allah onlara: "Bu görevi üstlenip kabul ettiniz mi?" dediğinde, onlar: "Evet, kabul ettik." dediler. Allah onlara: "Öyleyse birbirinize şahit olun. Ben de sizinle beraber şahit olacağım. Bundan sonra sözünden dönenler ise günahta ısrar eden fasıklardır." dedi. Ama bazıları Allah'ın dininden (İslam'dan) başka (uydurma) bir din ararlar. Doğrusu göklerde ve yerdeki herkes / her şey -istese de istemese de- Allah'a teslim olup İslam'ı kabul etmiştir. Sonuçta herkes ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.

Ayet: 84-85

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu biz (İslam'a inananlar) Allah'a ve bize indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a, sonra da İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve onların soylarından gelen elçilere indirilene de inandık; Rabb'lerinden Musa'ya, İsa'ya ve diğer peygamberlere verilen önceki ilahi kitapların asıllarına da inandık. Allah'ın elçileri arasında ayrım yapmayız. Herkes şunu iyi bilsin ki, biz Allah'a teslim olup İslam'ı kabul edenleriz." Ama İslam'dan başka (uydurma) bir din arayanlar şunu iyi bilsinler ki, o uydurma din onlardan asla kabul edilmeyecektir. Sonuçta onlar (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 86-90

Doğrusu Allah, kendilerine apaçık kanıtlar gelen, bu elçinin doğruluğuna şahit olan ve İslam'a inandıktan sonra ısrarla inkar eden kimseleri asla doğruluğa yöneltmez. Doğrusu Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. İşte böylelerinin cezası Allah'ın, meleklerinin ve tüm insanların lanetlerine uğramaktır. Sonuçta onlar -sonsuza kadar kalmak üzere- cehenneme girecektir. Onların cezası asla hafifletilmeyecek ve ertelenmeyecektir. Ama bu uyarıdan sonra hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten kimseler şunu iyi bilsinler ki, Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Ama İslam'a inandıktan sonra ısrarla inkar eden ve inkarını artıran kimselerin (sözde) tövbeleri asla kabul edilmeyecektir. İşte onlar dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapanların ta kendileridir.

Ayet: 91

Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden ve inkarcı olarak ölen kimselerden her biri (ahiretteki cezadan kurtulmak için) bir dünya dolusu altını fidye / kurtuluş bedeli olarak vermek istese de, bu, ondan asla kabul edilmeyecektir. İşte onlar (ahirette) şiddetli cezalara uğrayacaktır. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette yardımcısız / çaresiz kalacaktır.

Ayet: 92

Şunu iyi bilin ki, sevdiğiniz şeylerden (İslam için) harcama / yardım yapmadıkça iyiliğe erişemezsiniz. Şüphesiz ki Allah iyilik için harcadığınız her şeyi bilir (ve sizi ödüllendirir.)

Ayet: 93-95

Şunu iyi bilin ki, Tevrat indirilmeden önce İsrail'in (Yakub'un) kendine yasakladığı şeyler dışında tüm (temiz / sağlıklı) yiyecekler İsrailoğullarına helaldi. Ey elçi, İsrailoğullarına de ki: "Eğer (siz aksini iddia ediyorsanız ve) doğru söylüyorsanız Tevrat'ı getirip okuyun da görelim! Artık bundan sonra yalan uydurup Allah'a iftira edenler, işte onlar, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ta kendileridir. Allah'ın dediği doğrudur. Öyleyse ey insanlar, batıl inançlara (hurafelere) inanmadan İbrahim'in (İslam) toplumuna / inancına uyun. Doğrusu İbrahim hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı."

Ayet: 96-97

Şunu iyi bilin ki, insanlar için yapılmış ilk (kutsal) ev / mescit Bekke'deki (yani şimdiki adıyla Mekke'deki) Kabe'dir. Kabe tüm varlıklar için bereketlerle doludur ve doğruya yönelişin simgesidir. Orada apaçık kanıtlar ve (inanç) atanız İbrahim'in makamı vardır. (Mescidi Haram'a giren) Kabe'ye gelen kimseler huzur duyarlar. Öyleyse oraya gidebilen insanların Allah için (kutsal) evi / Kabe'yi haccetmesi gerekir. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (ahirette kendilerine zarar vermiş olacaktır.) Şüphesiz ki Allah herkesten daha zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır.

Ayet: 98-101

Ey elçi, de ki: "Ey ehli kitap, (ey Yahudiler ve Hristiyanlar,) sakın Allah'ın bildirdiği gerçekleri inkar etmeyin! Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir. Ey ehli kitap, (ey Yahudiler ve Hristiyanlar,) göz göre göre İslam'a inananları Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymayın ve İslam'ı çarpıtmaya çalışmayın. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan

habersiz değildir / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir." Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer siz ehli kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) bazılarına uyarsanız, onlar sizi İslam inancınızdan sonra inkarcılığa döndürürler. Ey ehli kitap, (ey Yahudiler ve Hristiyanlar,) Allah'ın bildirdiği gerçekler size okunup aktarılırken ve Onun elçisi aranızdayken gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu inkar etmemeniz gerekir. Şunu iyi bilin ki, Allah'a gönülden bağlanan kimseler dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltilmiş olur.

Ayet: 102-103

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın emirlerine gerektiği gibi duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve ancak Allah'a teslim olup İslam'ı kabul edenler olarak ölün. Hep birlikte Allah'ın ipine (Kuran'a) bağlanın. Sakın karşıt gruplara ayrılmayın. Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetleri (şükürle) anın. (Ey İslam'a inanan Medineli Evs ve Hazreç kabileleri,) hatırlayın, siz (İslam'a inanmadan önce) birbirinize düşmandınız. Ama Allah kalplerinizi uzlaştırdı ve Onun (İslam) nimetiyle din (İslam) kardeşleri oldunuz. (Daha önce) siz bir ateş çukurunun kenarındaydınız / savaşacaktınız; ama Allah sizi ondan kurtardı. Bu böyledir. Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Umulur ki dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirsiniz.

Ayet: 104

Ey İslam'a inananlar, sizden iyiliğe çağıran, iyiliği emreden ve kötülüğü yasaklayan bir toplum olmalıdır. İşte böyleleri kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir.

Ayet: 105-108

Ey İslam'a inananlar, kendilerine apaçık kanıtlar geldikten sonra karşıt gruplara ayrılan ve (İslam'dan) ayrılığa düşen kimseler gibi olmayın. İşte onlar ahirette büyük cezalara uğrayacaktır. Şunu iyi bilin ki, İslam'a inananların yüzlerinin parladığı ve bazı yüzlerin morardığı kıyamet günü, yüzleri moraran kimselere: "Siz İslam'a inandıktan sonra onu ısrarla inkar ettiniz. Öyleyse İslam'ı ısrarla inkar etmenizin cezasını çekeceksiniz." denilecektir. O gün yüzleri parlayanlar ise -sonsuza kadar- Allah'ın rahmetinde (cennette) yaşayacaktır. Ey elçi, işte bunlar sana gerçeklerle okuyup aktardığımız "Allah'ın bildirdiği" gerçeklerdir. Doğrusu Allah hiç kimseye hiçbir haksızlığın olmasını istemez.

Ayet: 109

Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Sonuçta her konu (hesabının sorulması için) Allah'ın huzuruna döndürülecektir.

Ayet: 110

Ey İslam'a inananlar, siz tüm insanlar için çıkarılmış en iyi toplum oldunuz. Çünkü siz iyiliği emredersiniz, kötülüğü yasaklarsınız ve Allah'a (gönülden) inanırsınız. Şayet ehli kitap (Medineli Yahudiler) İslam'a inansalardı, bu, onlar için daha iyi olurdu. Aralarında İslam'a inananlar olsa da, onlardan birçoğu günahta ısrar eden fasıklardır.

Ayet: 111-115

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (Medineli Yahudiler) size bir zarar değil ancak bir sıkıntı verebilirler. Eğer onlar size karşı savaşırlarsa, (zorlanınca) arkalarını dönüp (kaçarlar.) Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yardımsız / çaresiz kalacaktır. Doğrusu Allah'a ve insanlara verdikleri sözleri tutmadıkları takdirde, bulundukları her yerde "alçak" damgası vurulacaktır. Böylece onlar Allah'ın öfkesine / cezasına uğrayacaktır. Ayrıca onlara "değer yoksunu" damgası da vurulacaktır. Çünkü onlar Allah'ın bildirdiği gerçekleri ısrarla inkar edip peygamberleri haksızca öldürüyorlardı. Çünkü onlar Allah'ın emirlerine isyan edip Onun koyduğu sınırları çiğniyorlardı. Ama ehli kitabın (Yahudilerin ve Hristiyanların) hepsi bir değildir. Onların arasında geceleyin secde ederek Allah'ın bildirdiği gerçekleri okuyan topluluklar da vardır. Onlar Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanır, iyiliği emreder, kötülüğü yasaklar ve iyi işlerde

yarışırlar. İşte onlar düzeltici / iyi işler yapan kimselerdir. Sonuçta onların yaptığı hiçbir iyilik inkar edilmeyecek ve karşılıksız kalmayacaktır. Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseleri en iyi bilendir.

Ayet: 116-117

Doğrusu ne servetleri ne de çocukları, yani hiçbir şey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri Allah'ın cezasından kurtaramaz. Sonuçta onlar sonsuza kadar kalmak üzere cehennem ateşine girecektir. Onların bu dünya hayatında yaptıkları harcamaların / yardımların ahirette yok olacağının örneği, kendine haksızlık eden (günahkar) bir toplumun ekinlerini çok soğuk bir rüzgarın dondurup yok etmesine benzetilebilir. Doğrusu Allah onlara hiçbir haksızlık etmedi; ama onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlardı.

Ayet: 118-119

Ey İslam'a inananlar, (sizden olanları / İslam'a inananları bırakıp) sizden olmayan ve size zarar vermekten geri durmayan (inkarcıları) sırdaş edinmeyin. Onlar sizin sıkıntı çekmenizi isterler. Doğrusu onların nefreti ağızlarından çıkan sözlerden bellidir; ama kalplerinde gizli olan nefret daha büyüktür. Biz bildirdiğimiz gerçekleri size açıkladık. Aklınızı kullanırsanız (anlarsınız.) Siz öyle kimselersiniz ki -onlar sizi (önyargıyla) sevmezlerken,- siz onları (ön yargıyla sevmemezlik etmeyip) seversiniz ve (onlar size gönderilen bu ilahi kitaba / Kuran'a inanmazlarken,) siz tüm ilahi kitapların asıllarına inanırsınız. İkiyüzlüler / münafıklar sizinle karşılaşınca (yalandan): "İslam'a inandık." dediler; ama (sonra) kendi başlarına kalınca, size karşı duydukları nefretten tırnaklarının ucunu kemirdiler. Ey elçi, (İslam'a inananlardan nefret edenlere) de ki: "(Ey İslam düşmanları,) öfkenizden ölün! Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir."

Ayet: 120

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, size bir iyilik dokunduğunda üzülürler; onlar sizin başınıza bir kötülük (sıkıntı) geldiğinde ise sevinirler. Ama şunu da iyi bilin ki, siz sabırla dayanışarak hareket ederseniz ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsanız, onların hileleri size asla zarar veremez. Şüphesiz ki Allah onların tüm yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır.

Ayet: 121-122

Ey elçi, hatırla, sen İslam'a inananları (Uhud'taki) savaş mevzilerine yerleştirmek için bir sabah erkenden ailenden (evinden) ayrılıp yola çıkmıştın. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. O vakit sizden iki grup (ikiyüzlü / münafık kimselerin yaptığı gibi Uhud'ta savaşmaktan) kaçmak istedi. Oysa bilmeleri gerekirdi ki) Allah onların (İslam'a inananların) dostudur. Öyleyse İslam'a inananlar yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır.

Ayet: 123-127

Ey İslam'a inananlar, (hatırlayın) siz Bedir'de düşmandan daha güçsüz durumdayken Allah size yardım etti. Öyleyse Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Umulur ki şükredersiniz. Ey elçi, (Bedir'de) sen İslam'a inananlara: "Rabb'inizin size üç bin melek indirerek yardım etmesi yetmez mi! Tabii ki yeter! Ayrıca siz (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ederseniz ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsanız, düşman size aniden (baskın yapıp) saldırsa da, Rabb'iniz size beş bin özel işaretli melek daha göndererek yardım edecektir." diyordun. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah bu mucizeyi ancak size bir müjde olsun ve kalpleriniz onunla huzur bulsun diye yaratmıştır. Şüphesiz ki yardım / zafer başkasından değil ancak en üstün olan ve en doğru kararı veren Allah'tandır. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin bir kısmını yok etmek, bir kısmını da bozguna uğratıp (Bedir'den) geri döndürmek istemiştir.

Ayet: 128-129

Ey elçi, senin (tövbeyi kabul etme) konusunda yapacak bir şeyin yoktur. Allah (hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten kimselerin) tövbesini kabul eder; haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri ise cezalandırır. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) bağışlar; dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ise cezalandırır. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 130-136

Ey İslam'a inananlar, kat kat tefecilik yaparak / faizden kazanç sağlayarak yemeyin. Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz. Ey İslam'a inananlar, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için hazırlanmış olan cehennem ateşinden sakının. Allah'a ve elçisine uyun. Umulur ki Allah'ın rahmetine erişirsiniz. Ey İslam'a inananlar, Rabb'inizin bağışlamasına ve genişliği gökler ve yer kadar olan cennete koşun. Şunu iyi bilin ki, cennet, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için hazırlanmıştır. İslam'a inananlar bollukta ve darlıkta (İslam için) harcama / yardım yapan ve öfkelerini yenip insanları affeden kimselerdir. Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanları sever. Onlar utanç verici / çirkin bir şey yaptıklarında veya kendi kendilerine haksızlık ettiklerinde (günah işlediklerinde) Allah'ı anan, günahlarından bağışlanma dileyen ve işledikleri günahta bile bile ısrar etmeyen kimselerdir. Doğrusu Allah'tan başkası günahları bağışlayamaz. İşte onlar Rabb'lerinin bağışlamasıyla ve -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlerle ödüllendirilecektir. Doğrusu düzeltici / iyi işler yapanların ödülü (cennet) çok güzeldir.

Ayet: 137

Ey insanlar, sizden önce nice olaylar gelip geçti. Öyleyse yeryüzünde gezip dolaşın da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayanların sonunun ne kötü olduğuna bir bakın.

Ayet: 138

Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, hem tüm insanlar için ilahi bir açıklamadır hem de Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için bir doğruluk rehberi ve ilahi bir öğüttür.

Ayet: 139-141

Ey İslam'a inananlar, sakın gevşemeyin ve üzülmeyin! Şunu iyi bilin ki, eğer Allah'a inandıysanız, siz daha üstün durumdasınız. Siz Uhud'ta bir yara aldıysanız, onlar da Bedir'de benzer bir yara aldı. Doğrusu Biz sıkıntılı günleri insanlar arasında döndürürüz. Çünkü Allah İslam'a (gönülden) inananları ortaya çıkarmak ve aranızdan şahitler edinmek ister. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri sevmez. Doğrusu Allah İslam'a inananları arındırmak, İslam'ı ısrarla inkar edenleri ise cezalandırmak ister.

Ayet: 142-143

Ey İslam'a inananlar, -Allah aranızdan İslam için mücadele (cihat) eden ve sabırla dayanışarak hareket eden kimseleri ortaya çıkarmadan- cennete girebileceğinizi sanmayın. Siz ölümle karşılaşmadan önce (güya) onu arzulamıştınız. Ama ölümü gördüğünüzde (korkudan) bakakaldınız.

Ayet: 144

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Muhammed ancak Allah'ın bir elçisidir. (Allah'ın elçisi ölümsüz bir varlık değildir;) ondan önce de birçok elçi gelip geçmiştir. Bu elçi ölürse ya da öldürülürse, İslam inancından çark edip batıl inançlara (hurafelere) döner misiniz? (Sakın İslam'dan dönmeyin!) Doğrusu İslam inancından çark edip batıl inançlara (hurafelere) dönen kimseler Allah'a hiçbir zarar veremezler; (sadece kendilerine zarar verirler.) Şüphesiz ki Allah (nimetleri için) şükredenleri ahirette ödüllendirecektir.

Ayet: 145-148

Doğrusu hiçbir canlı -Allah'ın izniyle / lütfuyla yazdığı ecel / ölüm vaktinin dışında- ölemez. Biz dünya kazancını isteyen kimselere dünya kazancını veririz; ahiret kazancını isteyenlere de ahiret kazancını veririz. Şüphesiz ki Biz (nimetlerimiz için) şükredenleri ahirette ödüllendireceğiz. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (geçmişte) kendini Rabb'ine adamış olan nice kimseler, (Allah'ın gönderdiği) peygamberlerle beraber (İslam için) savaştılar. Onlar Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için başlarına gelen sıkıntılar karşısında gevşemedi, zayıflık göstermedi ve düşmana boyun eğmediler. Şüphesiz ki Allah sabırla dayanışarak hareket eden kimseleri sever. (Tarih boyunca) onların (yani tüm peygamberlerin ve onların beraberinde olanların / İslam'a inananların) ortak duası: "Ey Rabb'imiz, günahlarımızı ve aşırılıklarımızı bağışla, ayaklarımızı sağlamlaştır / kararlılığımızı artır ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere karşı bize yardım et / zafer ver." demek olmuştur. Allah da onlara dünya ve ahiret kazançlarının en iyisini lütfetmiştir. Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanları sever.

Ayet: 149-150

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere uyarsanız, onlar sizi (İslam inancından) çark ettirip batıl inançlara (hurafelere) döndürürler. Sonuçta zarara uğrayıp kaybedenlerden olursunuz. Şüphesiz ki Allah sizin (gerçek) dostunuzdur. Şüphesiz ki Allah en iyi yardımı yapandır.

Ayet: 151

Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (putperest / müşrik Arapların) kalplerine korku salacağız. Çünkü onlar -Allah'ın hiçbir kanıt indirmediği (putları / sahte ilahları) Ona ortak koştular. Onların ahiretteki sığınağı cehennem ateşi olacaktır. Herkes şunu iyi bilsin ki, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler için en uygun ceza olan cehennem çok kötü bir yerdir.

Ayet: 152-154

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah size verdiği yardım sözünü tutmuştur. Hatırlayın, siz (Uhud savaşının başında) Allah'ın izniyle / lütfuyla düşmanınızı perişan ediyordunuz. Ama siz -Allah size istediğiniz başarıyı gösterdikten sonra- kaçtınız. Çünkü göreviniz hakkında çekiştiniz ve (bu elçinin emrine) karşı çıktınız. Doğrusu bazılarınız dünyayı, bazılarınız da ahireti istiyorlardı. Sonra Allah sizi sınamak için onları yenmekten döndürüp bozguna uğrattı. Ama Allah sizi (cezalandırmayıp) affetti. Şüphesiz ki Allah İslam'a inananlara çok lütufkardır. (Uhud'ta) siz (ölümden kaçmak için hiç kimseye bakmadan) tepeye çıkıyordunuz. Bu elçi (size arkanızdan seslenip) sizi (savaşa dönmeye) çağırıyordu. (O vakit siz kaçıyordunuz.) Çünkü Allah sizi elinizden kaçan zafere ve art arda başınıza gelen sıkıntılara üzülmekten daha büyük bir derde (can derdine) sokmuştu. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Sonra o sıkıntının ardından Allah size -bazılarınızı kaplayıp güven duygusu hissettiren- hafif bir uyku verdi. Ama bazıları kendi dertlerine düştüler. Onlar Allah hakkında cahiliye dönemindeki gibi haksız zanlar / boş iddialar ortaya koyup: "Doğrusu biz bu (savaş) kararının alınmasını istememiştik." diyorlardı. (Bu elçiyi yanlış karar almakla suçluyorlardı.) Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu (her konuda) son emir / karar tümüyle Allah'a aittir." Ey elçi, onlar sana açıklayamadıklarını içlerinde gizliyorlardı. Onlar: "Şayet bu savaş kararında bir etkimiz olsaydı, bugün burada (boşuna) öldürülmezdik." diyorlardı. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, siz evlerinizde kalsaydınız da, öleceği yazılmış olan kimseler öleceği yere gidip orada göründükten sonra ölürlerdi. Doğrusu Allah içinizdekileri (niyetlerinizi) sınamak ve kalplerinizi kötülüklerden arındırmak ister. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir."

Ayet: 155

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (Uhud'ta) iki ordunun karşılaşacağı gün sizden yüz çevirip dönenler, işledikleri bazı günahlar yüzünden şeytanın ayaklarını kaydırdığı kimselerdir. Ama

Allah onları (cezalandırmayıp) affetti. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en hoşgörülüdür.

Ayet: 156-158

Ey İslam'a inananlar, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler gibi olmayın. Çünkü onlar bir sefere ya da savaşa çıkan (ve ölen) yakınları hakkında: "Şayet onlar bizim yanımızda olsalardı, ne ölürlerdi ne de öldürülürlerdi." dediler. Doğrusu Allah bu sözleri onların kalplerinde bir pişmanlık acısı yapmak ister. Doğrusu yaşatan da öldüren de Allah'tır. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir. Şunu iyi bilin ki, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için öldürülseniz de ölseniz de (aynı şekilde Allah'ın bağışlamasını ve rahmetini kazanırsınız.) Doğrusu Allah'ın bağışlaması ve rahmeti insanların biriktirdiği (tüm servetlerden) daha iyidir. Sonuçta ölseniz de öldürülseniz de, ahirette Allah'ın huzurunda toplanıp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

Ayet: 159-160

Ey elçi, sen Allah'ın rahmeti sayesinde insanlara yumuşak davrandın. Şayet kaba-saba ve katı kalpli olsaydın, onlar senin çevrenden dağılıp giderlerdi. Öyleyse ey elçi, (hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten insanları) affet, Allah'tan onları bağışlamasını dile ve (onlarla ilgili bir karar alırken) onlara danış. Ama bir şeye karar verdiğinde yalnız Allah'a güvenip dayan. Şüphesiz ki Allah yalnız Ona güvenip dayananları sever. Ey İslam'a inananlar, Allah size yardım ederse, hiç kimse sizi yenemez. Ama Allah sizi (günahlarınız yüzünden) yardımsız bırakırsa, artık hiç kimse size yardım edemez. Öyleyse İslam'a inananlar yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır.

Ayet: 161-163

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, bu peygamberin emanete ihanet etmesi asla mümkün değildir. Çünkü emanete ihanet eden kimseler kıyamet günü Allah'ın huzuruna hainlik suçuyla gelecektir. Sonuçta (ahirette) herkese tüm yaptıklarının karşılığı hiçbir haksızlık edilmeden eksiksizce verilecektir. Doğrusu Allah'ın rızasına uyan kimselerle Allah'ın öfkesine / cezasına uğrayanlar bir değildir. (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin) ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir. Allah'a göre herkesin bir derecesi vardır. Şüphesiz ki Allah herkesin tüm yaptıklarını görür / ahirette herkesi hesaba çekecektir.

Ayet: 164

Doğrusu Allah İslam'a inananlara bir iyilikte bulunmuştur. Çünkü Allah onlara aralarından biri olan bu elçiyi göndermiştir. Bu elçi Allah'ın bildirdiği gerçekleri onlara okuyup aktarır, onları (günahtan) arındırır ve onlara bu ilahi kitabı / Kuran'ı ve doğru hükümleri öğretir. Çünkü onlar (İslam'a inanmadan) önce apaçık / büyük bir sapkınlığın içindeydi.

Ayet: 165

Ey İslam'a inananlar, siz (Bedir'de) düşmanı kat kat sıkıntıya uğrattığınız halde, (Uhud'ta) bir sıkıntıya uğradığınızda: "Niçin bu sıkıntı başımıza geldi?" dediniz. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, o sıkıntı sizin başınıza kendi hatalarınız yüzünden gelmiştir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir."

Ayet: 166-167

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (Uhud'ta) iki ordunun karşılaştığı gün başınıza gelenler, Allah'ın izniyle / lütfuyla İslam'a inananlarla, münafıkları / ikiyüzlüleri birbirinden ayırmak için gerçekleşmiştir. İkiyüzlülere / münafıklara: "Haydi, gelin, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşın, yani (İslam'ı) savunun." denildiğinde, onlar (yalandan): "Eğer savaşmayı bilseydik size uyardık." dediler. O gün onlar İslam inancına değil İslam'ı inkara daha yakınlardı. Münafıklar / ikiyüzlüler kalplerinde olmayan İslam inancını sadece dilleriyle söylerler. Şüphesiz ki Allah onların gizlediklerini en iyi bilendir.

Ayet: 168-171

Ey elçi, evlerinde oturup kalan ve (Uhud savaşına giden) yakınlarına: "Şayet onlar bize uysalardı, (orada) öldürülmezlerdi." diyen münafıklara / ikiyüzlülere de ki: "Eğer doğruyu söylüyorsanız,

ölümü kendinizden geri çevirin (ve hiç ölmeyin) de görelim!" Sakın Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için öldürülenleri "ölüler"' sanma! Doğrusu onlar diridir ve (ahirette) Rabb'lerinin huzurunda (cennet nimetlerinden) nimetlenecektir. Onlar Allah'ın kendilerine lütfundan verdiği nimetlere sevinirler ve ilerde kendilerine katılacak olan kimselere ahirette hiçbir korku veya üzüntü olmadığını müjdelerler. Allah'ın nimetini, lütfunu ve Allah'ın İslam'a inananları fazlasıyla ödüllendireceğini müjdelerler.

Ayet: 172-174

(Böylece) İslam'a inananlar (Uhud'ta) bir yara aldıktan sonra bile, Allah'ın ve elçisinin (düşmanı takip edin) çağrısına olumlu cevap verdiler. Doğrusu onlardan iyi işler yapan ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınan kimselere (ahirette) büyük bir ödül (olan cennet) vardır. Çünkü onlara: "Putperest / müşrik Araplar size karşı (büyük bir ordu) topladılar; öyleyse o ordudan korkun." denildiğinde, onlar İslam'a daha gönülden inanıp: "Allah bize yeter. Şüphesiz ki Allah en iyi savunucudur!" dediler. Sonra onlar Allah'ın nimeti ve lütfuyla (düşmanı takipten) kendilerine hiçbir zarar dokunmadan geri döndüler. Böylece onlar Allah'ın rızasına uydular. Şüphesiz ki Allah büyük lütufların sahibidir.

Ayet: 175

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, şeytan (sizi değil) sadece kendi dostlarını korkutabilir. Öyleyse eğer inandıysanız, sakın Benden başkasından korkmayın!

Ayet: 176-177

Ey elçi, İslam'ı inkarda yarışan kafirlerin (kötü sonları için) üzülme. (Çünkü onlar Allah'ın cezasını hak etmiştir.) Doğrusu onlar Allah'a hiçbir zarar veremezler. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah onları ahirette (cennet nimetlerinden) yoksun bırakmak ister. Ayrıca onlar (cehennemde) büyük cezalara da uğrayacaktır. Doğrusu İslam inancını verip inkarcılığı satın alan kimseler Allah'a hiçbir zarar veremezler. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 178

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler onlara (ölüm vaktine kadar) bir süre vermemizi (kendileri için) iyi bir şey sanmasınlar. Doğrusu Biz onlara ancak günahlarını daha çok artırsınlar diye süre veririz. Sonuçta (ahirette) onlar alçaltıcı cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 179

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizi içinde bulunduğunuz sıkıntılı halde bırakacak değildir. Sıkıntınız sadece Allah temizi pisten ayırana kadar sürecektir. Diğer yandan Allah size bilinmezi / geleceği bildirecek de değildir. Ama Allah elçilerinden dilediğini seçip ona bilinmezi / geleceği bildirebilir. Öyleyse Allah'a ve elçilerine (gönülden) inanın. Çünkü eğer inanırsanız ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsanız, size (ahirette) büyük bir ödül (olan cennet) vardır.

Ayet: 180

Ama Allah'ın onlara lütfundan verdiği nimetlerden cimrilik eden (İslam için yardım yapmayan) kimseler bu cimrilikten bir yarar sağladıklarını sanmasınlar. Çünkü onların (dünya hayatında) cimrilik ettikleri şeyler kıyamet günü boyunlarına dolanarak onları çok rahatsız edecektir. Ey insanlar, (sakın cimrilik etmeyin ve) şunu iyi bilin ki, gökler ve yer (hiç kimseye değil ancak Allah'a aittir ve yine) ancak Allah'a kalacaktır. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 181-182

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah, Medineli Yahudilerden bazılarının (alay ederek) 'Allah fakirmiş / insanlara yardım edemezmiş(!) Ama biz zenginmişiz / onlara yardım etmeliymişiz(!)' demelerini işitmiştir. Doğrusu Biz onların bu sözlerini ve peygamberleri haksızca öldürmelerini (amel defterlerine) yazıp onlara: "Cehennem yangını cezasını çekin. Bu ceza sizin dünyadayken

işlediğiniz günahların karşılığıdır. Şüphesiz ki Allah kullarına hiçbir haksızlık etmez." diyeceğiz.

Ayet: 183

(Ama ne yazık ki) Medineli Yahudiler (bir yalan uydurup): "Allah bize '(gökten inen) ateşin yakarak yiyeceği kurban mucizesini getirmedikçe hiçbir elçiye inanmayın' diye emretti." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu (geçmişte) benden önce nice elçiler size (birçok) apaçık kanıtları ve söylediğiniz o mucizeyi de getirmişlerdi. Öyleyse -eğer doğruyu söylüyorduysanız- niçin o elçileri öldürdünüz?"

Ayet: 184-185

Ey elçi, bazıları seni yalanladılarsa, şunu iyi bil ki, önceki inkarcılar da (geçmişte) senden önce (birçok) apaçık kanıtlar, ilahi öğütler ve aydınlatıcı ilahi kitaplar getiren nice elçileri yalanlamıştır. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her canlı ölümü tadacaktır ve kıyamet günü size tüm yaptıklarınızın karşılığı eksiksizce verilecektir. İşte o gün cehennem ateşinden çekilip cennete yerleştirilen kimseler en büyük başarıyı kazanmış olacaktır. Doğrusu bu dünya hayatı (karakterinizi sınayan) aldatıcı bir yararlanmadan başka bir şey değildir.

Ayet: 186

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, siz (bu dünya sınavında) mallarınızla ve canlarınızla sınanacaksınız ve sizden önce kendilerine ilahi kitap verilen bazı ehli kitaptan (Yahudilerden / Hristiyanlardan) ve putperest / müşrik Araplardan birçok incitici söz işiteceksiniz. Ama (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ederseniz ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsanız (ahirette cennet ödülünü kazanırsınız.) Şunu iyi bilin ki, bunlar (Allah'ın cennet ödülünü kazandıran) önemli işlerdir.

Ayet: 187-189

Doğrusu Allah, geçmişte ehli kitaptan (Yahudilerden / Hristiyanlardan) da 'gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu (tüm) insanlara açıklayacaklarına ve gerçekleri asla gizlemeyeceklerine' dair yeminle söz almıştır. Ama onlardan bazıları, verdikleri söze sırt çevirip onu ucuz dünya menfaatleri için sattılar. Böylece onlar en kötü şeyi (yani cehennemi) satın aldılar. Sakın işledikleri günahlarla sevinen ve yapmadıkları iyiliklerle övülmek isteyen kimseleri bir şey sanma! Onların cezadan kurtulacağını da sanma! Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 190-195

Doğrusu göklerin ve yerin yaratılmasında ve geceyle gündüzün yer değiştirmesinde akıl sahiplerine bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Onlar (yani İslam'a inananlar) ayaktayken, otururken ve yatarken, yani her durumda Allah'ı (şükürle) anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler ve (şöyle) derler: "Ey Rabb'imiz, Sen bunları boşuna yaratmadın. Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin. Ey Rabb'imiz, bizi cehennem ateşi cezasından koru. Ey Rabb'imiz, doğrusu Sen kimi cehennem ateşine sokarsan onu alçaltıp perişan edersin. Sonuçta haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ahirette hiçbir yardımcısı olmayacaktır. Ey Rabb'imiz, biz 'Rabb'inize gönülden inanın' (diyen ve) İslam inancına çağıran bir elçinin davetini duyduk ve İslam'a inandık. Ey Rabb'imiz, günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve bizi (bu dünyada) iyi insanlarla beraber (yaşatıp) öldür. Ey Rabb'imiz, bizi kıyamet günü alçaltma ve bize elçilerinin aracılığıyla söz verdiğin cennet nimetlerini lütfet. Şüphesiz ki Sen ahiretteki buluşma sözünden asla dönmezsin." Rabb'leri de onlara: "Ben sizden, erkek olsun kadın olsun, -ki hepiniz birbirinizdensiniz- iyi işler yapanları fazlasıyla ödüllendireceğim. Ben, Benim dosdoğru yolum / İslam için eziyet gören, yurtlarından çıkarılan, hicret eden, (İslam için) savaşan ve öldürülen kimselerin hatalarını örteceğim ve onları 'Allah'ın bir ödülü' olarak içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacağım." diyerek olumlu cevap vermiştir. Şüphesiz ki en güzel ödül Allah'ın yanındadır.

Ayet: 196-199

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin şehirlerde gezip dolaşması (bu dünyada rahatça yaşaması) seni aldatmasın. (Çünkü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin sonu çok kötü olacaktır.) Onlar bu dünyanın nimetlerinden biraz daha yararlanabilirler; ama onların ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Doğrusu cehennem kalınacak en kötü yerdir. Ama Rabb'lerinin emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere "Allah'ın bir ikramı olarak" -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetler vardır. Doğrusu iyi insanlar için ahirette Allah'ın huzurunda elde edecekleri nimetler (bu dünyanın nimetlerinden) daha iyidir. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, ehli kitabın (Yahudilerin ve Hristiyanların) arasında (samimi olduklarından) Allah'a, size indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a ve onlara indirilen (önceki) ilahi kitapların asıllarına inanan, Allah'a duydukları derin saygıdan kalpleri ürperen ve Allah'ın bildirdiği gerçekleri ucuz dünya menfaatleri için satmayan kimseler de vardır. Ahirette Rabb'lerinin huzurunda onlara ödülleri verilecektir. Şüphesiz ki Allah hesap sorması en hızlı olandır.

Ayet: 200

(Öyleyse) ey İslam'a inananlar, (İslam için) sabırla dayanışarak hareket edin, dayanışmayı artırın, İslam düşmanlarına karşı birleşip birbirinize kenetlenin ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz.

4- NİSA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

Nisa Suresi, kadınların (=nisa) ve erkeklerin aynı candan yaratıldığını bildirir; evlilik ve mirasla ilgili bazı konuları açıklar; münafıkların / ikiyüzlülerin niyetlerini ve yaptıklarını anlatır ve görevde liyakat, emanete riayet ve adaletten ayrılmamak gibi temel İslami ilkeleri vurgular.

NİSA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey insanlar, sizi tek bir candan yaratan Rabb'inizin emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Allah (bu dünyada ilk yarattığı canlının) eşini de aynı candan yaratmış ve (tek bir çiftten) nice erkekleri ve kadınları yeryüzüne yaymıştır. Öyleyse ey insanlar, (Allah için diyerek) Onun adıyla birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve (aslında tek bir aile olan insanlar arasındaki) akrabalık bağlarını (yani iyi ilişkileri) koruyun. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

Ayet: 2-4

Ey İslam'a inananlar, yetimlerin / kimsesizlerin (sizde emanet olan) servetlerini onlara geri verin ve (onlara ait olan) temiz / iyi şeyleri kötü şeylerle değiştirmeyin. Yetimlerin servetlerini kendi servetinize katarak yemeyin. Çünkü bu, çok büyük bir günahtır. Yetim / kimsesiz kadınlara adaletsiz davranmaktan endişe ediyorsanız, şunu iyi bilin ki, onlarla evlenmek yerine hoşunuza giden kadınlardan ikişer, üçer, dörder... evlenmeniz(!) bile sizin için daha az riskli olur. Adaletsiz davranmaktan endişe ediyorsanız, şunu iyi bilin ki, tek bir kadınla -yani Allah'ın (evlenmenizi) ellerinize izin verdiği / helal kıldığı bir kadınla- evlenmeniz sizin için daha iyi olur. Bu hükümler sizin hiç kimseye hiçbir haksızlık etmemeniz içindir. Ey İslam'a inananlar, evlenirken hanımlarınıza mehirlerini güzellikle vermeniz gerekir. Ama onlar size gönül rızasıyla

mehirlerinden bir şey verirlerse, onu rahatlıkla yiyebilirsiniz.

Ayet: 5-6

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın sizi emanetçi yaptığı servetlerinizi akıl sorunu olanların ve çocukların ellerine vermeyin. Servetlerinizden onların yeme-içme, giyim ve benzeri ihtiyaçlarını giderin ve onlara hakkaniyetli bir şekilde konuşun. Yetimleri evlenme yaşına gelene (yetişkin olana) kadar eğitip yetiştirin. Onların yetişkin olduğunu görünce, onlara (sizde emanet olan) servetlerini geri ödeyin. Yetim çocuklar büyüyüp geri alacak diye size emanet edilen servetlerini saçıp savurarak yemeye kalkışmayın. Zengin olan kimseler yetimlere yaptıkları hizmetlerin karşılığında bir ücret almaktan geri dursun. Ama yoksullar, onlara yaptıkları hizmetlerin karşılığında hakkaniyetli bir ücret alıp yiyebilir. Yetimlerin size emanet edilen servetlerini onlara geri öderken bunu şahitler huzurunda yapın. Şüphesiz ki Allah herkesi hesaba çekmeye yeter.

Ayet: 7-10

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, annelerinizin, babalarınızın ve akrabalarınızın bıraktığı miraslarda hem erkeklerin hem de kadınların payları vardır. Bu paylar -az veya çok- Allah tarafından belirlenmiştir. Eğer mirasın paylaşıldığı ortamda ihtiyaç sahibi olan yakınlar, yetimler ve yoksullar da hazır bulunurlarsa, onlara mirastan ikram yapmalı ve onlara hakkaniyetli bir şekilde konuşmalısınız. Öldükten sonra arkada bakıma muhtaç çocuklar bırakmaktan endişe eden kimseler, yetimlere haksızlık etmekten çekinsin, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınsın ve sözün doğrusunu söylesinler. Doğrusu yetimlerin servetlerini haksızlıkla yiyen kimseler karınlarını (yemekle değil) ateşle doldururlar. Çünkü onlar ahirette cehennemin alevli ateşine girecektir.

Ayet: 11-12

Ey İslam'a inananlar, Allah size çocuklarınızın miras payı hakkında erkek çocuğa kız çocuğun payının iki katını vermeyi öğütler. Eğer ölenin erkek çocuğu yok ama bir kızı varsa, o kıza mirasın yarısı verilir. Eğer ölenin erkek çocuğu yok ama iki veya daha fazla kızı varsa, onlara mirastan üçte iki pay verilir. Eğer ölenin çocuğu varsa, annesine ve babasına her birine mirastan altıda bir pay verilir. Eğer ölenin (eşi ve) çocuğu yoksa, mirası sadece annesine ve babasına kalıyorsa, annesine mirastan üçte bir pay (babasına üçte iki pay) verilir. Eğer ölenin (mirasçı) kardeşleri varsa, annesine mirastan altıda bir pay verilir. Diğer yandan eğer ölenin geride bıraktığı borcu veya vasiyeti varsa, mirası ancak bunlar ödendikten sonra paylaştırılır. Babalarınız ve çocuklarınız... Hangisinin size daha çok yarar vereceğini bilemezsiniz. Bunlar Allah'ın emirleridir. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Ölen bir hanımın çocuğu yoksa, mirasının yarısı kocasınındır; eğer çocuğu varsa, mirasının dörtte biri kocasınındır. Diğer yandan eğer ölenin geride bıraktığı borcu veya vasiyeti varsa, mirası ancak bunlar ödendikten sonra paylaştırılır. Ölen bir kocanın çocuğu yoksa, mirasının dörtte biri hanımınındır; eğer çocuğu varsa, mirasının sekizde biri hanımınındır. Diğer yandan eğer ölenin geride bıraktığı borcu veya vasiyeti varsa, mirası ancak bunlar ödendikten sonra paylaştırılır. Eğer 'kelale' (yani eşi, çocuğu ve babası / dedesi olmadan) ölen bir erkeğin veya bir kadının mirasçı olarak (annesi ve) bir kız kardeşi veya bir erkek kardeşi varsa, kardeşlerden her birine mirastan altıda bir pay verilir. Eğer ölenin daha fazla mirasçı kardeşleri varsa, o kardeşler mirasın üçte birine (eşit oranda) ortak olur. Diğer yandan eğer ölenin geride bıraktığı borcu veya vasiyeti varsa, mirası ancak bunlar ödendikten sonra paylaştırılır. (Miras paylaşımında) hiç kimseye hiçbir zarar verilmemelidir. Allah bunu size emretmektedir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en hoşgörülüdür.

Ayet: 13-14

Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Doğrusu Allah, Ona ve elçisine uyan kimseleri -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. En büyük başarı da budur.

Diğer yandan Allah, Ona ve elçisine karşı çıkan ve Onun koyduğu sınırları çiğneyen kimseleri ise -sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine sokacaktır. Sonuçta onlar alçaltıcı cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 15-16

Ey İslam'a inananlar, utanç verici / çirkin şeyler (fuhuş) yapan kadınları dört şahitle kanıtlamalısınız. Böylece -dört şahitin şahitlik etmesiyle- fuhuş yaptığı kanıtlanan kadınları ya ölene kadar ya da Allah onlara bir yol gösterene kadar (yani onlar hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzeltene kadar) ev hapsinde tutun. Ey İslam'a inananlar, içinizden fuhuş yapanları cezalandırın. Ama onlar hatadan dönüp / tövbe edip kendilerini düzeltirlerse, onlara ceza vermeyin. Şüphesiz ki Allah her zaman tövbeleri çok kabul edendir ve en merhametlidir.

Ayet: 17-18

Şunu iyi bilin ki, Allah'ın kabul edeceği tövbe, ancak cahillikle (gerçeği bilmeden) bir kötülük / günah işledikten sonra hemen hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten kimselerin tövbesidir. Allah böyle davranan kimselerin tövbesini kabul eder. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Ama Allah, (ölene kadar) ısrarla kötülük / günah işleyen ama ölüm gelip çattığında (son nefeste): 'Şimdi tövbe ettim.' diyen ve İslam'ı ısrarla inkar edip inkarcı olarak ölen kimselerin tövbelerini asla kabul etmez. Doğrusu Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ahirette şiddetli cezalar hazırladık.

Ayet: 19-21

Ey İslam'a inananlar, kadınların miras haklarını zorla kendi üzerinize almanız size haramdır. Ayrıca açıkça fuhuş yapmadıkları takdirde, -kendilerine verdiğiniz (mehir ve / veya hediye gibi) bir şeyi geri almak için- onları zorlamayın. Öyleyse kadınlara hakkaniyetli davranın. (Bugüne kadar) kadınları hoş görmediyseniz bile, (artık bu yanlıştan dönüp onları hoş görün.) Şunu iyi bilin ki, Allah sizin hoş görmediğiniz bir şeyde birçok iyilik yaratabilir. (Kendi isteğinizle tek taraflı olarak) hanımınızı boşayıp başka bir kadınla evlenmek isterseniz de, boşamak istediğiniz hanımınıza yığınla (mehir ve / veya hediye) vermiş olsanız bile, verdiğiniz hiçbir şeyi (haklı bir sebep olmadan) geri alamazsınız. (Hayır,) iftira atarak ve büyük bir günah işleyerek onlara verdiğiniz bir şeyi geri alamazsınız. Siz birbirinizle içli-dışlı (karı-koca) olmuşken ve hanımlarınız sizden ağır bir yemin (olan evlilik sözünü) almışken, onlara verdiğiniz bir şeyi (haklı bir sebep olmadan) asla geri alamazsınız.

Ayet: 22-24

Ey İslam'a inananlar, üvey annelerinizle evlenemezsiniz. Artık böyle (çirkin şeyler) geçmişte kalmıştır. Doğrusu (bazı putperest / müşrik Arapların yaptığı) bu evlilik, utanılacak, nefret uyandıran ve çok kötü bir şeydir. Şunu iyi bilin ki, Allah size annelerinizle, kızlarınızla, kız kardeşlerinizle, halalarınızla, teyzelerinizle, erkek ve kız kardeşlerinizin kızlarıyla (yani yeğenlerinizle), sütannelerinizle, süt kız kardeşlerinizle, hanımlarınızın anneleriyle ve himayeniz altında olan üvey kızlarınızla evlenmeyi haram kılmıştır. -Gerdeğe girmeden boşandığınız eşlerinizin kızlarıyla evlenmekte ise bir günah yoktur- Ayrıca Allah size soyunuzdan olan kendi / öz oğullarınızın hanımlarıyla evlenmeyi ve iki kız kardeşi nikahınızda toplamayı haram kılmıştır. Artık böyle (çirkin şeyler) geçmişte kalmıştır. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Ayrıca evli kadınlarla (onlar boşanıp iddet / bekleme süresini bitirmeden) evlenmek de haramdır. Allah'ın size yazdığı hükme göre ancak Allah'ın (evlenmenizi) ellerinize izin verdiği / helal kıldığı kadınlarla nikah kıyabilirsiniz. Haram olduğu bildirilenlerin dışında kalan kadınlarla -cinsellik için değil iffetli bir yuva kurmak için- servetinizden mehir vererek evlenmek istemeniz ise size helal kılınmıştır. Öyleyse (evlilik nimetinden) yararlanmak istediğiniz hanımlara -Allah'ın emri olan- mehirlerini verin. Allah'ın emri olan mehir belirlendikten sonra (karı-koca) aranızda karşılıklı rızayla uzlaşmanızda ise bir günah yoktur.

Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 25-28

Aranızdan "İslam'a inanan ve iyi bir ailede yetişen (ama çok masraflı istekleri olan) hanımlarla" evlenme imkanı olmayan (gençler) ise (toplumunuzdaki) Allah'ın (evlenmenizi) ellerinize izin verdiği / helal kıldığı İslam'a inanan (yetim / kimsesiz) genç kadınlarla evlenebilirler. Şüphesiz ki Allah sizin inancınızı en iyi bilendir. Hepiniz birbirinizdensiniz. Öyleyse yetim / kimsesiz kadınlarla -gizli dost hayatı yaşamak ve sadece cinsellik amacıyla değil iffetli bir yuva kurmak için- ailelerinin iznini alarak ve hakkaniyetli bir mehir vererek evlenebilirsiniz. Yetim / kimsesiz olarak büyümüş (iyi bir ailede yetişmemiş olan) kadınlar, evlendikten sonra utanç verici / çirkin bir şey (fuhuş) yaparsa, onlara iyi bir ailede yetişmiş olan kadınlara verilecek olan cezanın yarısı verilmelidir. Bu hükümler (tek başına kaldığında) sıkıntı çekeceğinden korkanlarınız içindir. Ama (evlilik için acele etmeyip) sabırla dayanışarak hareket ederseniz, bu, sizin için daha iyi olur. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Şunu iyi bilin ki, Allah size (bildirdiği gerçekleri) açıklamak, sizi sizden önceki inananların da izlediği dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmek ve tövbelerinizi kabul etmek ister. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Allah tövbelerinizi kabul etmek ister; kötü arzularına uyan kimseler ise, sizin büyük bir sapkınlığa yönelmenizi isterler. Doğrusu Allah yükünüzü hafifletmek (ve günahlarınızı affetmek) ister. Çünkü insanlar (açgözlülük, şehvet ve öfke gibi bazı) zayıf (özelliklerle) yaratılmıştır.

Ayet: 29-32

Ey İslam'a inananlar, sakın aranızda birbirinizin servetini -karşılıklı rızaya dayalı alışveriş dışında- haksızca yemeyin ve birbirinizi öldürmeyin! Şüphesiz ki Allah size her zaman en merhametlidir. Düşmanlık ve haksızlık ederek böyle yapan (yani insanları öldüren) kimseler şunu iyi bilsinler ki, Biz onları ahirette cehennem ateşine sokacağız. Şüphesiz ki bu, Allah için çok kolaydır. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer siz yasaklandığınız büyük günahlardan kaçınırsanız, Biz de sizin kötülüklerinizi örtüp sizi ahirette değerli bir yere (cennete) sokarız. Öyleyse sakın Allah'ın bazılarınıza bazılarından daha üstün nimetler lütfetmesine özenip (günah işlemeye yönelmeyin!) Sonuçta (ahirette) herkese -kadınlara da erkeklere de- (bu dünyada) yaptıklarının karşılığı verilecektir. Ey İslam'a inananlar, Allah'tan lütfunu isteyin. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 33

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Biz annelerinizin, babalarınızın ve akrabalarınızın bıraktığı miraslarda her mirasçının payını belirlemişizdir. Ama nikah kıydığınız eşlerinize (Allah'ın belirlediği) miras paylarını hemen (yani diğer mirasçılardan daha önce) verin. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeye şahittir.

Ayet: 34

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, erkekler (fiziksel güçleri sebebiyle) kadınlardan daha güçlüdür. Bunun sebebi Allah'ın kadınlara ve erkeklere farklı özellikler lütfetmesidir. Diğer bir sebebi de erkeklerin ailelerinin geçimi için (çalışmak ve) servetlerinden harcamaktan sorumlu olmasıdır. (İslam'a inanıp) düzeltici / iyi işler yapan kadınlar Allah'a boyun eğip ibadet ederler ve -Allah'ın (onları) koruduğunu bilerek- iffetlerini korurlar. Ey İslam'a inananlar, şiddetli geçimsizliğinden endişe ettiğiniz hanımlarınıza (aile huzuru hakkında) öğüt verebilirsiniz. (Eğer öğüt yarar sağlamazsa) bir süreliğine yataklarınızı ayırabilirsiniz. (Eğer bu da yarar sağlamazsa, boşanmayı isteyip istemediğinizi düşünmek için) bir süreliğine evlerinizi ayırabilirsiniz. Eğer geçimsizlikten vazgeçip (iyilikte / doğrulukta) size uyarlarsa, artık onlara karşı başka bir yol aramayın (ve evliliğinizi sürdürün.) Şüphesiz ki Allah her zaman en yücedir ve en büyüktür.

Ayet: 35

Ey İslam'a inananlar, eğer evli bir çiftin birbirinden ayrılmasından endişe ettiyseniz, erkeğin ve kadının ailelerinden birer hakem / arabulucu gönderebilirsiniz. O çift evliliklerini düzeltmek isterse, Allah onları barıştırır. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 36-40

Ey İslam'a inananlar, Allah'a ibadet edin, hiçbir şeyi Ona ortak koşmayın ve annelerinize, babalarınıza, en yakından başlayıp (ihtiyaç sahiplerine,) yetimlere, yoksullara, yakın-uzak komşulara, yakın arkadaşlara, yolda / sokakta kalan zor durumdaki kimselere ve Allah'ın (beraber bulunmayı) ellerinize izin verdiği / helal kıldığı kimselere iyilik edin. Doğrusu Allah (kendi kendine) övünen ve böbürlenen ama (diğer yandan) cimrilik eden, insanlara cimriliği emreden ve Onun lütfundan verdiği şeyleri gizleyen kimseleri sevmez. Doğrusu Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ve gösteriş için servetlerinden harcayan / yardım yapan ama Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba (gönülden) inanmayan münafıklara / ikiyüzlülere ahirette alçaltıcı cezalar hazırladık. Arkadaşı şeytan olan kimseler şunu iyi bilsinler ki, o, çok kötü bir arkadaştır. Oysa onlar Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba gerçekten inanıp Allah'ın kendilerine lütfettiği nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yapsalardı, (onlar için daha iyi olurdu; böylece cennet nimetlerine erişirlerdi.) Şüphesiz ki Allah herkesi her zaman en iyi bilendir. Şüphesiz ki Allah hiç kimseye nokta kadar bir haksızlık etmez. Şunu iyi bilin ki, bir iyilik yapılırsa, Allah onu kat kat artırır. Böylece Allah (İslam'a inananlara) ahirette lütfundan büyük bir ödül (olan cenneti) verecektir.

Ayet: 41-42

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz (kıyamet günü) her toplumdan bir şahit getirdiğimizde ve onların üzerine de seni şahit getirdiğimizde, inkarcıların sonu çok kötü olacaktır. İşte o gün İslam'ı ısrarla inkar eden ve bu elçiye karşı çıkan kafirler yerle bir olmayı arzu edecektir. Çünkü onlar yaptıkları hiçbir şeyi Allah'tan gizleyemeyecektir.

Ayet: 43

Ey İslam'a inananlar, sarhoşken ne dediğinizi bilene kadar ve cünüp olduğunuzda da yıkanana kadar namaza yaklaşmayın. Ama yolculukta (yani zor şartlar altında cünüpken yıkanmak yerine teyemmüm alabilirsiniz.) Eğer hastaysanız veya yolculuktaysanız (ve su kullanma imkanınız yoksa) ya da sizden biri tuvalet ihtiyacını giderdiğinde veya hanımlarınızla cinsellik yaşadığınızda abdest almak için yeterince su yoksa (suyla abdest almak yerine) temiz toprağa dokunup yüzünüzü ve ellerinizi / kollarınızı mesh edip teyemmüm alabilirsiniz. Şüphesiz ki Allah her zaman çok affedicidir ve çok bağışlayandır.

Ayet: 44-45

Ey elçi, ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) sapkınlığı satın alan ve dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapmanızı isteyen kimseleri biliyorsun. Allah düşmanlarınızı en iyi bilendir. Şüphesiz ki Allah size dost ve yardımcı olarak yeter.

Ayet: 46-47

Ey elçi, Medineli Yahudilerden bazıları İslam dinine sataşmak ve dillerini eğip bükerek kelime oyunu yapmak için, 'işittik ve isyan ettik', 'bizi dinle veya dinleme fark etmez' ve 'bizi güt' diyorlardı. Şayet onlar 'işittik ve itaat ettik', 'bizi dinle' ve 'bize bak' deselerdi, bu, kendileri için daha iyi ve daha doğru olurdu. Ama (onlar İslam'a inanmadılar,) Allah da onları İslam'ı ısrarla inkar etmeleri yüzünden lanetledi. Artık onlar çok az inanırlar. Ey ehli kitap, (ey Medineli Yahudiler) -Biz inkarcıları yüzlerini / onurlarını silip alçaltmadan veya (geçmişte) Cumartesi günü yasağını çiğneyen kimseleri lanetlediğimiz gibi lanetlemeden önce- elinizdeki (tahrif edilmiş olan) ilahi kitaba sokulan yanlışları düzeltip doğrulayıcı olarak indirdiğimiz bu ilahi kitaba / Kuran'a inanın. Sonuçta Allah'ın emirleri her zaman gerçekleşir.

Ayet: 48

Doğrusu Allah, Ona ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bunun dışındaki günahları ise dileyenlere (yani İslam'a inananlara) bağışlayabilir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'a ortak koşan kimseler en büyük iftira günahını işlemektedir.

Ayet: 49-50

Ey elçi, birbirini temize çıkaran (günahsız sayan) kimseleri biliyorsun. Doğrusu Allah ancak dileyenleri (yani İslam'a inananları) günahlarından arındırır. Sonuçta onlar ahirette hiçbir haksızlığa uğratılmayacaktır. Baksana, bazıları nasıl da Allah'a iftira edip yalan uyduruyorlar! İşte bu, onlara apaçık / büyük bir günah olarak yeter.

Ayet: 51-57

Ey elçi, ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) sihir hurafesine ve Allah'a karşı azgınlaşanlara (yani Tâğut'a) inanan kimseleri biliyorsun. (Medineli Yahudiler) İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar hakkında: "Bunlar İslam'a inananlardan daha doğru yoldadır." diyorlar. İşte onlar Allah'ın lanetlediği kimselerdir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın lanetlediği kimselerin ahirette hiçbir yardımcısı olmayacaktır. Doğrusu (Medineli Yahudilerin) Allah'ın hükümranlığında hiçbir payı yoktur. Şayet bir payları olsaydı, onlar diğer insanlara hiçbir şey vermezlerdi. Onlar Allah'ın lütfundan insanlara verdiği bu ilahi kitabı / Kuran'ı kıskanıyorlar. Geçmişte Biz İbrahim'in soyuna (yani İsrailoğullarına) da ilahi kitaplar, doğru hükümler ve büyük bir krallık verdik. Şimdi ise onlardan bazıları İslam'a inanmakta, bazıları da ondan alıkoymaktadır. Ama (ahirette) cehennemin alevli ateşi İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere yetecektir. Doğrusu Biz bildirdiğimiz gerçekleri ısrarla inkar eden kimseleri ahirette cehennem ateşine sokacağız. Onlar cehennemde sürekli ceza çeksin diye, yanıp kavrulan derilerini her defasında yenileriyle değiştireceğiz. Şüphesiz ki Allah her zaman en üstündür ve en doğru kararı verendir. Biz İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ise -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacağız. Cennete giren kimselerin orada tertemiz eşleri olacaktır. Böylece Biz onları (eşleriyle beraber) cennetin rahat gölgeliklerinde yaşatacağız.

Ayet: 58-59

Ey İslam'a inananlar, Allah size emanetleri (ve görevleri) ehline (yani liyakatli kimselere) vermenizi ve insanlar arasında hüküm verirken adaletle hüküm vermenizi emreder. Allah size en güzel öğütleri vermektedir. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla görendir. Ey İslam'a inananlar, Allah'a, elçisine ve sizden olan (İslam'a inanan ve adaletli) yöneticilerinize uyun. Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanıyorsanız aranızda bir konuda çekiştiğinizde (kavga etmek yerine) o konuyu (çözmek için) Allah'a ve elçisine getirin. En iyi ve en güzel davranış budur.

Ayet: 60-63

Ey elçi, sana indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a ve senden önce indirilen tüm ilahi kitapların asıllarına inandığını iddia eden ama hakem olarak Allah'a karşı azgınlaşanları (yani Tâğut'u) tercih eden münafıkları / ikiyüzlüleri biliyorsun. Onlara Allah'a karşı azgınlaşanları (yani Tâğut'u) reddetmeleri emredilmişti; (ama onlar Allah'ın emrine uymazlar.) Doğrusu şeytan onları derin bir sapkınlığa düşürmek ister. Onlara: "Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a ve bu elçiye gelip uyun." denildiğinde, münafıkların / ikiyüzlülerin kaçıp gittiklerini de görmektesin. Ama kendi elleriyle işledikleri günahlar yüzünden bir sıkıntıya uğradıklarında durumları kötü olacaktır. Sonra da onlar sana gelip Allah'ın adıyla yemin ederek (yalandan): "Doğrusu biz sadece iyilik ve başarı istemiştik." diyecektir. Ama Allah onların kalplerindeki (kötü) niyetleri bilir. Öyleyse ey elçi, onlara (ve onların çirkin sözlerine) aldırış etmeden (diğer insanları İslam'a davet et,) onlara öğüt ver ve onların vicdanlarına etkileyici sözleri / gerçekleri söyle.

Ayet: 64-65

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz her elçimizi ancak 'Allah'ın lütfuyla' kendisine uyulsun diye gönderdik. Ey elçi, eğer bazıları kendi kendilerine haksızlık ettiklerinde (günah işlediklerinde) sana gelip Allah'tan bağışlanma dileselerdi ve (sen de) "Allah'ın elçisi" olarak onlar için bağışlanma dileseydin, Allah'ı tövbeleri çok kabul eden ve en merhametli olarak bulurlardı. (Ama münafıklar / ikiyüzlüler öyle yapmadılar.) Ey elçi, -Rabb'in şahittir ki- onlar aralarındaki anlaşmazlıklarda seni hakem yapmadıkça ve senin verdiğin hükme içlerinde bir sıkıntı duymadan (tam teslimiyetle) uymadıkça İslam'a (gerçekten) inanmış olmazlar.

Ayet: 66-70

Şayet Biz onlara ya kötü arzularınızı öldürün ya da burayı terk edin diye şart koşsaydık, onlar -çok azı hariç- bunların ikisini de yapmazlardı. Ama onlar kendilerine verilen (ilahi) öğüde uyup gereğini yapsalardı, bu, kendileri için daha iyi ve daha sağlam bir sonuç verirdi. O takdirde Biz onlara ahirette lütfumuzdan büyük bir ödül (olan cenneti) verirdik. Böylece Biz onları (bu dünyada da) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltirdik. Doğrusu (bu dünyada) Allah'a ve elçisine uyan kimseler (ahirette) Allah'ın nimet verdiği kimselerle yani peygamberlerle, sıddıklarla, (özü sözü doğru olanlarla) şehitlerle ve salihlerle (düzeltici / iyi işler yapanlarla) beraber olacaktır. Onlar çok iyi arkadaşlardır. Böyle bir arkadaşlık Allah'ın bir lütfudur. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilen olarak yeter.

Ayet: 71-76

Ey İslam'a inananlar, (Uhud savaşından sonra sizinle savaşmak için hazırlık yapan Medine çevresindeki İslam düşmanlarına karşı) gerekli tedbirleri alın ve (gerektiğinde Allah'ın dosdoğru yolunu / İslam'ı savunmak için) küçük ya da büyük askeri birliklerle savaşa çıkın. Ama şunu iyi bilin ki, sizin aranızda ağırdan davranan (savaştan geri duran) bazı (ikiyüzlü / münafık) kimseler vardır. Siz bir sıkıntıya uğradığınızda, onlar: "Allah bana lütfetmiş de onlarla beraber olmamışım." diyecektir. Siz Allah'tan bir lütuf (bir ganimet) elde ettiğinizde ise -sanki aranızda bir (yalancı) dostluk yokmuş gibi- onlar: "Keşke ben de onlarla beraber olsaydım ve ben de bu büyük başarıyı kazansaydım." diyecektir. Öyleyse dünya hayatını verip ahireti satın alan kimseler Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşmalıdır. Doğrusu Biz Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşan kimselere -öldürülseler de galip gelseler de- (ahirette) büyük bir ödül (olan cenneti) vereceğiz. Niçin Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşmazsınız ki! (Siz de iyi biliyorsunuz ki) zayıf / mağdur durumdaki erkekler, kadınlar ve çocuklar: "Ey Rabb'imiz, bizi halkı zalim olan şu beldeden çıkarıp kurtar ve bize lütfundan dostlar ve yardımcılar gönder." diyerek dua etmektedir. Böylece İslam'a inananlar Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaşırlar; İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ise Allah'a karşı azgınlaşanların (yani Tâğut'un) yolunda savaşırlar. Öyleyse İslam'a inananlar şeytanın dostlarına karşı savaşın. Doğrusu şeytanın tuzağı her zaman zayıftır.

Ayet: 77

Ey elçi, kendilerine: "Elinizi savaştan çekip bekleyin ve namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verin." denilen kimseleri biliyorsun. Ama (savaş vakti gelince,) savaş onlara emredildiğinde, onlardan bazıları Allah'tan korkar gibi -hatta daha fazla- insanlardan korkup: "Ey Rabb'imiz, niçin bize şimdi savaşmayı emrettin? Keşke bize biraz daha zaman verseydin." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, bu (geçici) dünya hayatından yararlanmak -(sonsuz) ahirete göre- çok azdır ve ahiretteki (cennet nimetleri) Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için daha iyidir. Sonuçta siz hiçbir haksızlığa uğratılmayacaksınız."

Ayet: 78-80

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, nerede olursanız olun, isterseniz korumalı / sağlam kalelerde olun,

ölüm size yetişecektir. Ey elçi, münafıklar / ikiyüzlüler başlarına iyi / güzel bir şey geldiğinde, "bu, Allah'tandır" derler. Ama başlarına kötü bir şey geldiğinde, "bu sıkıntı senin yüzünden başımıza geldi" derler. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, her şey Allah tarafından (Onun hükmüyle) gerçekleşir." Niçin şu (ikiyüzlü / münafık) insanlar Allah'ın sözünü anlamaya yanaşmazlar ki! Doğrusu başına gelen her iyi şey Allah'ın lütfundandır; başına gelen her kötü şey de kendi hatalarının yüzündendir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz seni tüm insanlara elçimiz olarak gönderdik. Şüphesiz ki Allah (her şeye) şahit olarak yeter. Doğrusu bu elçiye uyanlar, Allah'a uymuş demektir; ondan yüz çevirenler ise Allah'tan yüz çevirmiş demektir. Ey elçi, Biz seni onlara bir bekçi olarak göndermedik.

Ayet: 81-82

Ey elçi, münafıklar / ikiyüzlüler, 'sana uyduk' diyorlar; ama onlardan bazıları senin yanından ayrıldıklarında, (kendi aralarında toplanıp) senin söylediğinin tam tersini yaparak gecelemektedir. Doğrusu Allah onların nasıl gecelediğini de (tüm yaptıklarını da) yazar. Öyleyse ey elçi, onlara (ve onların çirkin sözlerine) aldırış etmeden (diğer insanları İslam'a davet et) ve yalnız Allah'a güvenip dayan. Şüphesiz ki Allah savunucu olarak yeter. Aslında onların bu ilahi kitabı / Kuran'ı düşünüp gereğini yapmaları gerekirdi. Çünkü şayet bu ilahi kitap / Kuran Allah'tan başkasından gelseydi, onda birçok çelişki bulurlardı.

Ayet: 83

İkiyüzlülere / münafıklara güvenlik endişesiyle ilgili bir konu geldiğinde, hemen onun dedikodusunu yapıp yayarlar. Şayet onlar (dedikodu yapmak yerine) onu Allah'ın elçisine ve yetkililere götürselerdi, güvenlik güçleri o konuyu araştırıp gerçeğini ortaya koyarlardı. Ey İslam'a inananlar, şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti üzerinizde olmasaydı -çok azınız hariç- siz de (o münafıkların / ikiyüzlülerin dedikodularına kanıp) şeytana uyardınız.

Ayet: 84-87

Ey elçi, (tek başına kalsan da) Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için savaş. Ey elçi, sen sadece kendi yaptıklarından sorumlusun. Ey elçi, İslam'a inananları (Allah'ın dosdoğru yolunu / İslam'ı savunmak için savaşmaya) teşvik et. Ey İslam'a inananlar, (siz üzerinize düşeni yaparsanız) Allah'ın İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin gücünü kesmesini umabilirsiniz. Şüphesiz ki Allah gücü ve cezalandırması en şiddetli olandır. Artık her kim bir iyiliğin destekçisi / şefaatçisi olursa, o, yapılan iyiliğin sevabından / ödülünden bir pay alır; her kim de bir kötülüğün destekçisi/ şefaatçisi olursa, o kötülüğün günahından / cezasından bir pay alır. Şüphesiz ki Allah herkese hak ettiği payı verendir. Öyleyse ey İslam'a inananlar, size selam verildiğinde, aynısıyla veya daha iyisiyle karşılık verin. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyden hesaba çekendir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Doğrusu Allah sizi -hiç şüphesiz (gelecek) olan kıyamet gününde- huzurunda toplayıp tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir. Şüphesiz ki Allah'tan daha doğru sözlüsü yoktur.

Ayet: 88

Ey İslam'a inananlar, sakın yaptıkları kötülükler / günahlar yüzünden Allah'ın tepetaklak ettiği münafıklar / ikiyüzlüler için iki gruba ayrılmayın! Şunu iyi bilin ki, siz -çok isteseniz de- Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemezsiniz. Sonuçta Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseler için hiçbir çıkış yolu yoktur.

Ayet: 89-91

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (Medine'ye hicret etmeyip Mekke'de kalan) bazı eski dostlarınız -kendileri İslam'ı inkar ettikleri gibi- sizin de inkar etmenizi ve onlarla beraber olmanızı arzu ederler. Sakın böyle eski dostlarınızı, onlar (İslam'a inanıp) Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için Medine'ye hicret edene kadar dost kabul etmeyin. Ayrıca eğer (eski dostlarınızdan)

bazıları sizden yüz çevirip (size karşı savaşırlarsa) onları bulduğunuz yerde yakalayıp öldürebilirsiniz. Sakın (düşmanınızın beraberinde olan kimselerden) dost veya yardımcı edinmeyin. Ama aranızda antlaşma olan bir topluma sığınan veya size gelip "Hem size karşı hem de kendi inkarcı toplumlarına karşı savaşmak istemediğini" söyleyen kimselerle (yardımlaşabilirsiniz.) Çünkü şayet Allah dileseydi, onları da size musallat edebilirdi. Öyleyse eğer onlar sizden uzak durup savaşmazlarsa ve size barış eli uzatırlarsa, Allah size böylelerine karşı savaşmak için bir yol / izin vermez. Ey İslam'a inananlar, hem sizden hem de kendi toplumlarından güvence isteyen ama (İslam'a karşı) her fitneye dalan ikiyüzlü / münafık kimselerle karşılaşacaksınız. Eğer İslam'ı ısrarla inkar edenler sizden uzak durmazlarsa, barış eli uzatmazlarsa ve size saldırmaktan ellerini geri çekmezlerse, (size karşı savaşan düşmanlarınızı) bulduğunuz yerde yakalayıp öldürebilirsiniz. Doğrusu Biz size onlara (karşı savaşmanız için) apaçık bir yetki vermişizdir.

Ayet: 92-93

İslam'a inanan bir kimsenin İslam'a inanan başka bir kimseyi bir hata dışında öldürmesi asla söz konusu olamaz. İslam'a inanan birini hatayla öldüren bir kimsenin, İslam'a inanan bir köleyi özgürlüğe kavuşturması ve ölenin ailesine bir diyet bedeli ödemesi gerekir. Ama ölenin ailesi bir diyet bedeli almak istemezse, onu sadaka olarak bağışlayabilir. Eğer ölen kimse İslam'a inandığı halde ailesi İslam'a inananlara düşmansa, hatayla öldüren kimsenin sadece İslam'a inanan bir köleyi özgürlüğe kavuşturması yeterlidir. Eğer ölen kimse antlaşmalı olduğunuz bir toplumdansa, hatayla öldüren kimsenin ölenin ailesine bir diyet ödemesi ve İslam'a inanan bir köleyi özgürlüğe kavuşturması gerekir. Bunu yapmaya imkan bulamayanlar ise -Allah'ın tövbelerini kabul etmesi için- ara vermeden art arda iki ay oruç tutmalıdır. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. İslam'a inanan bir kimseyi hatayla değil kasten öldüren bir katilin cezası ise sonsuza kadar kalmak üzere cehenneme girmektir. Doğrusu Allah onları öfkesiyle cezalandırıp lanetlemiştir ve onlara ahirette büyük cezalar hazırlamıştır.

Ayet: 94

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için bir (savaş) yolculuğuna çıktığınızda (masumların zarar görmemesi için) düşmanı doğru belirleyin. Sakın size barış eli uzatan kimselere bu (geçici) dünya hayatının menfaati için: "Siz İslam'a inanmıyorsunuz. (Siz müslüman değilsiniz.)" demeyin! Şunu iyi bilin ki, (sizin için) ahirette Allah'ın huzurunda nice ganimetler / nimetler olacaktır. Siz İslam'a inanmadan önce böyleydiniz / ganimet elde etmek için savaşırdınız; ama artık Allah size İslam'ı lütfetti. Öyleyse (masumların zarar görmemesi için) düşmanınızı doğru belirleyin. Şüphesiz ki Allah her zaman tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 95-96

Doğrusu İslam'a inananlardan mazeretsiz olarak mücadeleden (cihattan) geri kalıp evlerinde oturan kimselerle Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) edenler bir değildir. Çünkü Allah (İslam için) mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) eden kimselere -cihattan geri kalıp evlerinde oturan kimselere göre- daha üstün dereceler lütfedecektir. Allah İslam'a inanan herkese ahiretteki iyilikleri / güzellikleri (cennet nimetlerini) söz vermiştir. Ama Allah İslam'ı savunmak için mücadele (cihat) eden kimselere -cihattan geri kalıp evlerinde oturan kimselere göre- daha büyük ödüller verecektir. Sonuçta Allah onlara lütfundan üstün dereceleri, bağışlamasını ve rahmetini lütfedecektir. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 97-100

Şunu iyi bilin ki, melekler, (Medine'ye hicret etmek yerine Mekke'de kalıp İslam'a inananlara

düşman taraf olan ve) kendine haksızlık eden (günah işleyen) inkarcıların canını alırken, onlara: "Dünyada ne durumdaydınız?" diyecektir. Onlar (yalandan): "Doğrusu biz (dünyadayken) zayıf / mağdur durumdaydık." deyince, melekler onlara: "Allah'ın yeryüzü genişti. (Medine'ye) hicret etseydiniz ya!" diyecektir. Sonuçta onların ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Doğrusu cehennem varılabilecek en kötü yerdir. Ama gerçekten zayıf / mağdur durumda olan ve hiçbir çözüm veya çıkış yolu bulamayan kadınlar, erkekler ve çocuklar bu hükmün dışındadır. Çünkü böyleleri, Allah'ın affını umabilir. Şüphesiz ki Allah her zaman çok affedicidir ve çok bağışlayandır. Doğrusu Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için hicret edenler, yeryüzünde gidecek çeşitli yerler ve geniş imkanlar bulabilirler. Doğrusu Allah'a ve elçisine hicret etmek için evinden çıkan bir kimse -gideceği yere varmadan yolda ölse bile- ahirette Allah tarafından ödüllendirilecektir. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 101-103

Ey İslam'a inananlar, bir yolculuğa çıktığınızda İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin size bir sıkıntı vermesinden endişe ederseniz namazı kısaltmanızda bir günah yoktur. Çünkü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler size apaçık düşmanlık etmektedir. Ey elçi, (savaş ortamında) İslam'a inanan askerlerin arasında olup onlara namaz kıldırdığında, onlardan bir grup silahlarını yanına alarak seninle namaza dursun. Onlar secde ederken diğer grup arkada durup onları korusun. (Onlar namazı bitirdiklerinde, arkaya geçip koruma görevini devralsınlar.) Sonra henüz namaz kılmamış olan diğer grup -tedbirlerini ve silahlarını alıp- seninle namaz kılmaya gelsin. Şunu iyi bilin ki, İslam'ı ısrarla inkar eden düşmanlar sizin silahlarınızı ve eşyalarınızı ihmal etmenizi ve size karşı (ihmalkar olduğunuz bir anda) bir baskın saldırı yapmayı arzu ederler. Ama yağmur (gibi olumsuz hava şartlarından) sıkıntı çekerseniz veya hastaysanız, gerekli tedbirleri aldıktan sonra silahlarınızı (güvenli) bir yere bırakmanızda bir günah yoktur. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ahirette alçaltıcı cezalar hazırlamıştır. Ey İslam'a inananlar, namazı kıldıktan sonra ayaktayken, otururken ve yatarken, yani her durumda Allah'ı (şükürle) anın. Güvende olduğunuz ortamlarda ise namazı her zamanki gibi (kısaltmadan) kılın. Çünkü namaz kılmak, İslam'a inananlara günün belirli vakitlerinde farz kılınmıştır.

Ayet: 104

Ey İslam'a inananlar, sakın düşmanlarınızı takipte gevşeklik göstermeyin. Şunu iyi bilin ki, eğer siz bir acı çekiyorsanız, onlar da sizin gibi bir acı çekiyordur. (Ama siz manevi bakımdan daha üstünsünüz;) çünkü siz Allah'tan onların ümit etmediği (ilahi yardımını ve cennetini) diliyorsunuz. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 105-113

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana -insanlar arasında Allah'ın gösterdiği gibi (yani adaletle) hüküm vermen için- gerçeklerle indirdik. Öyleyse ey elçi, hainlik edenlerin (yanında değil) karşısında dur ve Allah'tan (İslam'a inananları) bağışlamasını dile. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Ey elçi, sakın birbirlerine hainlik eden kimseleri koruma! Şüphesiz ki Allah hainlikte ısrar eden günahkarları sevmez. Onlar hainliklerini insanlardan gizleyebilir; ama Allah'tan gizleyemezler. Doğrusu onlar geceleyin (toplanıp) Allah'ın hoşlanmadığı konuşmaları yaptığında, Allah onların yanındadır. Şüphesiz ki Allah onların yaptığı her şeyi kuşatandır. Diyelim ki bu dünya hayatında hainlik edenleri korudunuz, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü hiç kimse onları Allah'a karşı koruyamaz ya da savunamaz. Ama bir kötülük işledikten, yani kendine haksızlık ettikten (günah işledikten) sonra (hatadan dönüp / tövbe edip) Allah'tan bağışlanma dileyen kimseler Allah'ı çok bağışlayan ve en merhametli olarak bulurlar. Doğrusu her kim bir günah işlerse o günahı kendi aleyhine işler. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Hata veya günah işledikten sonra suçunu bir masuma atan kimseler ise sırtlarına bir iftirayı ve büyük bir

günahı yüklenirler. Ey elçi, şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti senin üzerinde olmasaydı, onlardan bazıları seni yanıltacaklardı. Doğrusu onlar kendilerinden başkasını yanıltamaz, sana da hiçbir zarar veremezler. Çünkü Allah sana bu ilahi kitabı / Kuran'ı ve doğru hükümleri indirip bilmediğin şeyleri öğretmiştir. Ey elçi, Allah'ın senin üzerindeki lütufları her zaman çok büyüktür.

Ayet: 114-115

Doğrusu -yardım yapılmasını, iyilik edilmesini veya insanların arasının düzeltilmesini isteyen kimselerin yaptıkları hariç- insanların yaptığı gizli toplantıların birçoğu kötü amaçlıdır. Biz Allah'ın rızasını kazanmak için (yani iyi işler yapmak için) böyle yapan kimselere (ahirette) büyük bir ödül (olan cenneti) vereceğiz; kendilerine dosdoğru yol / İslam / doğruluk belli olduktan sonra bu elçiye düşmanlık eden ve İslam'a inananların dosdoğru yolundan başka yollara uyan kimseleri ise istedikleri yere çevirip cehenneme sokacağız. Doğrusu cehennem varılabilecek en kötü yerdir.

Ayet: 116-117

Doğrusu Allah, Ona ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bunun dışındaki günahları ise dileyenlere (yani İslam'a inananlara) bağışlayabilir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'a ortak koşan kimseler derin bir sapkınlığa düşmüştür. Doğrusu putperest / müşrik Araplar Allah'tan başka (tanrıça saydıkları) dişi putlara / sahte ilahlara da dua (ibadet) ediyorlar. Aslında onlar putlara / sahte ilahlara değil azgın şeytana dua (ibadet) ediyorlar.

Ayet: 118-119

Doğrusu Allah şeytanı lanetlemiştir. Çünkü şeytan Allah'a: "(Eğer Sen bana izin verirsen,) ben Senin kullarından belli bir kısmını kandırıp (dost edineceğim,) onları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırıp boş kuruntulara / batıl inançlara (hurafelere) inandıracağım ve onlara hayvanların kulaklarını kesmelerini ve Allah'ın yarattığını bozmalarını emredeceğim." dedi. Sonuçta Allah'tan başka şeytanı dost edinen kimseler ahirette büyük zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 120-122

Doğrusu şeytan insanlara yalandan sözler ve boş ümitler verir; ama şeytanın verdiği sözler ancak bir aldatmacadan ibarettir. Sonuçta (şeytana aldanan ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin,) işte onların ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Onlar cehennemden kaçıp sığınacak bir yer bulamayacaktır. Biz İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ise -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacağız. Doğrusu Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir. Şüphesiz ki Allah'tan daha doğru sözlüsü yoktur.

Ayet: 123-124

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (cennete veya cehenneme girmek) ne sizin ne de ehli kitabın (Yahudilerin ve Hristiyanların) boş kuruntularına göredir. Her kim bir hata / günah işlerse, ahirette onun cezasını çekecektir ve orada Allah'tan başka hiçbir dost veya yardımcı bulamayacaktır. Erkek olsun kadın olsun, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise ahirette cennete girecektir. Sonuçta onlar ahirette hiçbir haksızlığa uğratılmayacaktır.

Ayet: 125-126

Doğrusu Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden, iyi işler yapan ve hiçbir batıl inanca (hurafeye) inanmayan İbrahim'in toplumuna / inancına uyanlardan daha doğru dinlisi yoktur. Çünkü Allah İbrahim'i dost edinmiştir. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi kuşatandır.

Ayet: 127-128

Ey elçi, senden kadınlar hakkında fetva isteyen kimselere de ki: "Allah size bu ilahi kitaptan / Kuran'dan aktarılan gerçeklerle onlar hakkında şu fetvayı veriyor. Allah size kendilerine yazılan

hakları vermediğiniz ama evlenmek istediğiniz yetim / dul kadınlara ve zayıf / mağdur durumdaki çocuklara haklarını vermenizi ve yetimlere / kimsesizlere adaletli olmanızı emreder." Şüphesiz ki Allah yaptığınız tüm yardımları / iyilikleri her zaman en iyi bilendir. Eğer bir kadın kocasının şiddetli geçimsizliğinden veya ilgisizliğinden endişe ederse, eşlerin uzlaşarak ortak bir karar almasında bir günah yoktur. Çünkü uzlaşmak en iyisidir. Ama bazen bencillik ağır basar (ve bencillik yüzünden uzlaşma gerçekleşmez. Ey İslam'a inananlar, eğer iyi işler yaparsanız ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsanız, (bu, sizin için daha iyi olur.) Şüphesiz ki Allah her zaman tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 129-134

Ey İslam'a inananlar, (eğer birden fazla hanımla evlenirseniz, şunu iyi bilin ki,) çok isteseniz de hanımlarınız arasında adaletli olamazsınız. Öyleyse (birden fazla hanımla evlenmeye) eğilimli olmayın ve hanımınızı askıda bırakmayın / huzursuz etmeyin. Eğer kendinizi düzeltirseniz ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsanız, (bu, sizin için daha iyi olur.) Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Eğer evli bir çift (her şeye rağmen) boşanıp birbirinden ayrılırsa, Allah onlardan her birine geniş lütfundan başka imkanlar verir. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi kuşatandır ve en doğru kararı verendir. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Ey İslam'a inananlar, doğrusu Biz hem size hem de ehli kitaba (Yahudilere ve Hristiyanlara): "Daima emirlerimize duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımızdan sakının." diye emretmişizdir. Ey insanlar, eğer gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu inkar ederseniz, ((ahirette) zarara uğrayıp kaybedersiniz.) Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah her zaman en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah size savunucu olarak yeter. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, eğer Allah dilerse sizi yok edip yerinize başka insanları getirebilir. Şüphesiz ki Allah bunu yapmaya her zaman gücü yetendir. Her kim dünya kazancını isterse şunu iyi bilsin ki dünya ve ahiret kazancı Allah'ın yanındadır. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi hakkıyla görendir ve her şeyi hakkıyla işitendir.

Ayet: 135-136

Ey İslam'a inananlar, kendinizin, annelerinizin, babalarınızın ve yakınlarınızın aleyhine olsa da, Allah için şahitlik edip adaleti savunun. Davalı taraflardan birinin zengin veya fakir olması önemli değildir. Doğrusu Allah, davalı iki tarafın da en yakınıdır. Öyleyse kötü arzunuza uymayın ve adaletli olun. Eğer gerçekleri eğip bükerseniz veya gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirirseniz (ahirette cezasını çekersiniz.) Şüphesiz ki Allah her zaman tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Ey İslam'a inananlar, Allah'a, elçisine, Allah'ın ona indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a ve daha önce indirdiği ilahi kitapların asıllarına gönülden inanın. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ı, meleklerini, ilahi kitaplarını, elçilerini ve ahiret gününü / ahiretteki hesabı ısrarla inkar eden kimseler derin bir sapkınlığa düşmüştür.

Ayet: 137-139

Doğrusu Allah, İslam'a inandığını söyleyen sonra İslam'ı inkar eden sonra yine inandığını söyleyip inkar eden ardından da inkarını daha fazla artıran münafıkları / ikiyüzlüleri asla bağışlamayacaktır ve onları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmeyecektir. Ey elçi, İslam'a inananları bırakıp İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri veli / önder edinen ikiyüzlü / münafık kimselere ahiretteki şiddetli cezaları müjdele. Onlar üstünlüğü inkarcıların yanında arıyorlar; ama şunu iyi bilsinler ki, üstünlük tümüyle Allah'a aittir.

Ayet: 140

Ey İslam'a inananlar, Allah size bu ilahi kitapta / Kuran'da şu emrini indirmiştir: "Allah'ın

bildirdiği gerçeklerin inkar edildiği ve alaya alındığını duyduğunuz bir ortamda başka bir söze geçilene kadar oturmayın." Yoksa siz de onlardan sayılırsınız. Sonuçta Allah, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin ve inkarını gizleyen münafıkların / ikiyüzlülerin hepsini cehennemde toplayacaktır.

Ayet: 141-143

Ey İslam'a inananlar, (Medine'deki) münafıklar / ikiyüzlüler, sizin durumunuzu gözetlemekte ve Allah'ın lütfuyla bir zafer kazandığınızda size: "Sizinle beraber değil miydik?" demektedir; İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler bir başarı elde ettiğinde ise onlara: "Sizi çevreleyip (sizin için bir kalkan) olmadık mı? Sizin İslam'a inananlardan zarar görmenize engel olmadık mı?" demektedir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü Allah sizin aranızda (İslam'dan ayrıldığınız konularda) hüküm verecektir. Sonuçta Allah, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere İslam'a inananlara karşı bir yol (başarı) vermeyecektir. İkiyüzlüler / münafıklar Allah'ı aldattıklarını sanırlar. Doğrusu Allah onları aldatıyor. Onlar -sadece gösteriş yapmak için- üşene üşene namaza kalkar ve Allah'ı çok az anarlar. İkiyüzlüler / münafıklar iki tarafın (yani İslam'a inananlar ile inkarcılar) arasında bocalarlar. Ne İslam'a inananlara bağlı kalırlar, ne de İslam'ı ısrarla inkar edenlere bağlı kalırlar. Sonuçta Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseler için hiçbir çıkış yolu yoktur.

Ayet: 144-146

Ey İslam'a inananlar, İslam'a inananları bırakıp İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri veli / önder edinmeyin. Siz Allah'a kendi aleyhinize olacak apaçık bir kanıt vermek ister misiniz? Herkes şunu iyi bilsin ki, münafıklar / ikiyüzlüler cehennem ateşinin en alt seviyesinde olacak ve yardımcısız / çaresiz kalacaktır. Hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten, Allah'a gönülden bağlanan ve dinlerini (İslam'ı) yanlızca Allah için samimiyetle yaşayan kimseler ise (inkarcılarla değil) İslam'a inananlarla beraberdir. Sonuçta Allah İslam'a inananlara (ahirette) büyük bir ödül (olan cenneti) verecektir.

Ayet: 147-149

Ey insanlar, eğer Allah'ın nimetlerine şükredip İslam'a inanırsanız, (şunu iyi bilin ki,) Allah sizi asla cezalandırmaz. Şüphesiz ki Allah fazlasıyla ödüllendirendir ve her şeyi en iyi bilendir. Doğrusu Allah -haksızlığa / zulme uğrayanların tepkileri hariç- kötü söz söylenmesini sevmez. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Eğer -açıktan veya gizliden- bir iyilik yaparsanız ya da bir kötülüğü affederseniz, (şunu iyi bilin ki, Allah sizi ödüllendirir.) Şüphesiz ki Allah her zaman çok affedicidir ve her şeye gücü yetendir.

Ayet: 150-152

Doğrusu Allah'ı ve elçilerini inkar edenler (yani ateistler,) Allah ile elçilerinin arasını ayırmak isteyenler (yani deistler,) 'Allah'ın elçilerinden bazılarına inanırız; bazılarını inkar ederiz.' diyenler (yani Yahudiler ve Hristiyanlar) ve İslam'a inananlarla inkarcılar arasında (işlerine geldiği gibi) bir yol tutmak isteyenler (yani münafıklar / ikiyüzlüler) -işte bunların hepsi- İslam'ı gerçekten inkar eden kafirlerdir. Biz de İslam'ı ısrarla inkar eden tüm kafirlere ahirette alçaltıcı cezalar hazırladık. Allah, Ona ve elçilerine inanan ve Onun elçilerinden hiçbirini diğerinden ayırmayan kimseleri (yani İslam'a inananları) ise ahirette ödüllendirecektir. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 153-159

Ey elçi, ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) bazıları senin onlara gökten ilahi bir kitap indirmeni istiyorlar. Geçmişte bazı Yahudiler Musa'dan bundan daha ileri bir şeyi de istediler. Onlar Musa'ya: "Allah'ı bize açıkça göster." dediler. Onlar bu haksız davranışları yüzünden (yıldırım gibi aniden gelen) bir cezaya uğradılar. Başka bir vakit bazı Yahudiler -kendilerine apaçık kanıtlar gelmesine rağmen- buzağı heykelini / putunu edindiler. Sonra (tövbe ettiler.) Biz

de onları (cezalandırmayıp) affettik. Biz (geçmişte) Musa'ya (İsrailoğullarının üzerinde) apaçık bir yetki verdik ve İsrailoğullarından yeminle söz alıp dağı onların üstüne kaldırdık. Yine Biz onlara: "Gireceğiniz şu beldenin kapısından Allah'a secde ederek / alçakgönüllü bir şekilde girin." dedik. (Ama bazıları bu emre uymadılar.) Başka bir vakit de Biz İsrailoğullarına, 'Cumartesi günü yasağını çiğnemeyin!' deyip onlardan ağır bir yeminle söz aldık. (Ama bazı Yahudiler bu sözlerini de tutmadılar.) Öyleyse böyle Yahudiler verdikleri sözü bozup tutmamaları, Allah'ın bildirdiği gerçekleri ısrarla inkar etmeleri, peygamberleri haksızca öldürmeleri ve (alay ederek) 'Kalplerimiz (İslam'a) kapalıdır.' demeleri yüzünden (cehennem cezasını hak ederler.) Doğrusu Allah böylelerinin kalplerini İslam'ı ısrarla inkar etmeleri yüzünden damgalamıştır. Artık onlar çok az inanırlar. Sonuçta (Biz bazı Yahudileri) İslam'ı ısrarla inkar etmeleri, Meryem'e büyük bir iftira atmaları ve (yalan söyleyip,) 'biz Allah'ın elçisini, yani Meryem oğlu İsa Mesih'i öldürdük.' demeleri yüzünden (cehennem cezasına uğratacağız.) Doğrusu onlar İsa'yı öldüremedi ve çarmıha asamadılar. Ama (çarmıha asılan birini) ona benzettiler. Bu konuda ayrılığa düşenlerin şüpheleri vardır ve hiçbirinin elinde kesin bir bilgi yoktur. (Bu yüzden) onlar ancak kendi zanlarına / boş iddialarına uyarlar. (Hayır,) onlar İsa'yı öldüremediler. Ama (onun eceli / ölüm vakti geldiğinde) Allah onu (öldürüp) huzuruna yükseltti. Şüphesiz ki Allah her zaman en üstündür ve en doğru kararı verendir. Doğrusu ehli kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) samimi olanlar ölmeden önce bu ilahi kitaba / Kuran'a inanırlar. Kıyamet günü ise bu ilahi kitap / Kuran onların (İslam'a inandıklarına) şahitlik edecektir.

Ayet: 160-161

Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz Yahudilere (önceden) helal olan temiz / sağlıklı yiyeceklerden bazılarını -haksızlıkta / zulümde ısrar etmeleri, birçok kimseyi Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymaları, onlara da yasaklanmış olmasına rağmen tefecilik yapmaları / faizden kazanç sağlamaları ve diğer insanların (yani Yahudi olmayanların) servetlerini haksızca yemeleri yüzünden- haram kıldık. Doğrusu Biz ehli kitaptan İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ahirette şiddetli cezalar hazırladık.

Ayet: 162

Ama ey elçi, ehli kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) gerçek bilgiyi esas alan ve İslam'a inanan kimseler sana indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a ve senden önce indirilen tüm ilahi kitapların asıllarına inanırlar. Onlar namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verirler. Çünkü onlar Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanırlar. Biz işte onlara (İslam'a inananlara) (ahirette) büyük bir ödül (olan cenneti) vereceğiz.

Ayet: 163-166

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz hem sana hem de Nuh'a ve sonrasında gelen tüm peygamberlere aynı dini (yani İslam'ı) vahiy ettik / bildirdik. Biz İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, onların soylarından gelen elçilere, İsa'ya, Eyyüb'e, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a da aynı dini (yani İslam'ı) vahiy ettik / bildirdik. Davud'a da Zebur'u verdik. Biz -daha önce sana hikayesini anlattığımız ve anlatmadığımız- (tüm) elçilerimize aynı dini (yani İslam'ı) vahiy ettik / bildirdik. Ayrıca Allah Musa'yla konuşmuştur. Allah (insanlara) müjdeci ve uyarıcı olarak elçiler göndermiştir. Böylece o elçilerden sonra (İslam'ı ısrarla inkar eden) insanların Allah'a karşı hiçbir bahanesi kalmamıştır. Şüphesiz ki Allah her zaman en üstündür ve en doğru kararı verendir. Ey elçi, (bazıları inkar etseler de) bizzat Allah, sana indirdiği bu ilahi kitabı / Kuran'ı kendi ilahi bilgisiyle indirdiğine şahitlik eder. Melekler de (Allah ile beraber) bu gerçeğe şahitlik ederler. Şüphesiz ki Allah (her şeye) şahit olarak yeter.

Ayet: 167-169

Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden ve Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan

alıkoyan kimseler derin bir sapkınlığa düşmüştür. Doğrusu Allah, İslam'ı inkar eden ve haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri bağışlamayacaktır ve onları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmeyecektir. Allah onları sonsuza kadar kalmak üzere cehenneme sokacaktır. Şüphesiz ki bu, Allah için çok kolaydır.

Ayet: 170

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu elçi size Rabb'inizin gönderdiği gerçekleri getirmiştir. Öyleyse İslam'a inanın. Eğer İslam'a inanırsanız, bu, sizin için daha iyi olur. Ey insanlar, eğer gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu inkar ederseniz, ((ahirette) zarara uğrayıp kaybedersiniz.) Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 171

Ey ehli kitap, (ey Yahudiler ve Hristiyanlar,) sakın (gerçek) dininiz (olan İslam) hakkında taşkınlık / kötülük etmeyin ve Allah hakkında (yalanları değil) doğruyu söyleyin! Doğrusu Meryem oğlu İsa Mesih (bir ilah değil) ancak Allah'ın elçisidir, Allah'ın Meryem'e gönderdiği bir (Ol!) sözüdür ve Ondan gelen bir ruhtur. Öyleyse Allah'a ve (bu elçi de dahil) Onun tüm elçilerine inanın ve sakın (Ona) üçtür demeyin. (İftiraya) son verin (ve İslam'a inanın. Bu, sizin için daha iyidir. Allah tek ilahtır. Doğrusu Allah tüm eksiklerden uzaktır / yücedir. Ona çocuk sahibi olmak asla yakıştırılamaz. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah size savunucu olarak yeter.

Ayet: 172-173

Doğrusu (Meryem oğlu İsa) Mesih de Allah'ın huzuruna yaklaşma izni olan melekler de Ona bir kul olmaktan asla geri durmazlar. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, Allah, Ona kulluktan / ibadetten geri durup büyüklük taslayanların hepsini ahirette huzurunda toplayıp tüm yaptıklarından hesaba çekecektir. Sonra Allah, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere ödüllerini eksiksizce verecek ve onlara verdiği nimetleri lütfundan artıracaktır; Ona kulluktan / ibadetten geri durup büyüklük taslayanları ise şiddetle cezalandıracaktır. Sonuçta onlar Allah'tan başka hiçbir dost veya yardımcı bulamayacaktır.

Ayet: 174-175

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size Rabb'inizden bir kanıt gelmiştir. Doğrusu Biz size apaçık bir ışık (olan bu ilahi kitabı / Kuran'ı) indirdik. Böylece Allah, Ona inanıp bağlananları rahmetine ve lütfuna sokacak ve onları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltecektir.

Ayet: 176

Ey elçi, senden (miras hakkında) fetva isteyen kimselere de ki: "Allah size 'kelalenin' mirası hakkında şu fetvayı veriyor: Eğer 'kelale' olarak (yani eşi, çocuğu ve babası / dedesi olmadan) ölen bir kimsenin çocuğu yok ama (sadece) bir kız kardeşi varsa, mirasın yarısı onun olur; eğer ölenin (sadece) bir erkek kardeşi varsa, mirasın tamamı onun olur; eğer ölenin (sadece) iki (veya daha fazla) kız kardeşi varsa, mirasın üçte ikisi onların olur; eğer ölenin erkek ve kız kardeşleri varsa, erkek kardeşe kız kardeşin payının iki katı verilir. Allah bunları size yanılmamanız için açıklıyor. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

5- MAİDE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

Maide Suresi, İslam'a inananlara Allah'a ve elçisine gönülden inanmayı emreder, bazı helalleri ve haramları bildirir, havarilerin isteği ve İsa'nın (a.s.) duasıyla gökten mucize bir sofra (=maide) indiğini anlatır ve tüm insanları İslam'a (Allah'ın evrensel barış düzenine) davet eder.

MAİDE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey İslam'a inananlar, yaptığınız sözleşmelerin gereğini yerine getirin. Doğrusu (haramlığı) size okunup aktarılanlar hariç dört ayaklı (otobur) hayvanları (kesmek veya avlamak ve etlerinden yemek) -hacda / umrede ihramlıyken avlanmayı helal saymamak şartıyla- size helal kılınmıştır. Şüphesiz ki Allah istediği gibi hükmeder.

Ayet: 2

Ey İslam'a inananlar, sakın Allah'ın belirlediği dini simgelere, haram aylara, hacda kesileceği gerdanlarına işaretlenen hediye kurbanlıklara ve Rabb'lerinin lütfunu ve rızasını dileyip kutsal evi / Kabe'yi ziyarete gelen kimselere saygısızlık etmeyin. (Hacda veya umrede av yapmanız yasaktır; ama) ihramdan çıktığınızda (av için izin verilen yerlerde temel ihtiyaçlarınızı gidermek için gerektiğinde) av yapabilirsiniz. Ey İslam'a inananlar, sakın Mescidi Haram'a girmenizi engelleyen topluluğa duyduğunuz öfke, sizi saldırganlığa itmesin! Ey İslam'a inananlar, iyilikte ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranmakta ve yasaklarından sakınmakta yardımlaşın. Sakın günahta ve düşmanlıkta yardımlaşmayın! (Günahı engellemeye çalışın.) Öyleyse daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır.

Ayet: 3

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah size leşi / ölü hayvanları, (sıvı veya pıhtılaşmış) kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasına (putlara / sahte ilahlara) adanan / sunulan yiyecekleri (yemeyi / içmeyi) haram kılmıştır. Ayrıca boğularak ölmüş, dövülerek ölmüş, yüksekten düşerek ölmüş, boynuzlanarak ölmüş ve vahşi hayvan tarafından yenilmiş / ısırılmış bir hayvanı yemek de size haramdır. Ama ölmeden önce temiz ve sağlıklı olduğunu bilip kestiğiniz hayvanları yemek size helaldir. Doğrusu putperestlerin / müşriklerin diktiği dikili taşların önünde kesilen hayvanları yemek de, yapacağınız bir işe fal oklarıyla (tarot gibi batıl inançlarla / hurafelerle) karar vermek de günahtır. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, bugün İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler sizin dininizi (İslam'ı) ortadan kaldırmaktan ümit kesmiştir. Ey İslam'a inananlar, sakın Benden başkasından korkmayın! (Bana şükredin; çünkü) bugün Ben size dininizi olgunlaştırdım ve üzerinizdeki nimetimi tamamlayıp sizin için İslam'ı (yani Allah'ın evrensel barış düzenini) din olarak seçtim. Şunu iyi bilin ki, günaha yanaşmak istemediği halde, sadece açlık yüzünden haram bir şeyi yemek zorunda kalan kimseler bir günah işlemiş sayılmaz. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 4

Ey elçi, "kendilerine hangi yiyeceklerin helal kılındığını" sana soranlara de ki: "Tüm temiz / sağlıklı yiyecekler size helaldir. Ayrıca, Allah'ın size öğrettiğinden öğretip yetiştirdiğiniz (köpek, atmaca, şahin vb.) avcı hayvanların (yemesi helal olan av hayvanlarını) yakalayıp size getirmesi de helaldir. Ama böyle avlanan hayvanları da Allah'ın yüce adını anarak kesmeniz gerekir. Öyleyse daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah hesap sorması en hızlı olandır."

Ayet: 5

Ey İslam'a inananlar, bugün size tüm temiz / sağlıklı yiyecekler helal kılınmıştır. Böylece ehli kitabın (Yahudilerin ve Hristiyanların) yaptığı (temiz / sağlıklı yiyecekler) size, sizin yiyecekleriniz de onlara helaldir. Ayrıca İslam'a inananlardan ve sizden önce kendilerine ilahi kitap verilen ehli kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) iffetli kadınlarla -gizli dost hayatı yaşamak ve sadece cinsellik amacıyla değil iffetli bir yuva kurmak için- mehirlerini verip

evlenmek de size helaldir. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, İslam inancını ısrarla inkar eden kafirlerin tüm yaptıkları boşa gidecektir ve onlar (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 6-7

Ey İslam'a inananlar, namaza kalktığınızda (eğer abdestli değilseniz abdest alın; yani) yüzünüzü ve dirseklere kadar ellerinizi / kollarınızı yıkayın, başınızı mesh edin ve bileğe kadar ayaklarınızı da (gerekirse mesh edin, gerekirse yıkayın.) Ama cünüp olduysanız (baştan aşağı yıkanıp) temizlenin / boy abdesti alın. Eğer hastaysanız veya yolculuktaysanız (ve su kullanma imkanınız yoksa) ya da sizden biri tuvalet ihtiyacını giderdiğinde veya hanımlarınızla cinsellik yaşadığınızda abdest almak için yeterince su yoksa (suyla abdest almak yerine) temiz toprağa dokunup yüzünüzü ve ellerinizi / kollarınızı mesh edip teyemmüm alabilirsiniz. Doğrusu Allah size hiçbir sıkıntı vermek istemez. O, sizi ancak temizlemek ve size lütfettiği nimetleri yaygınlaştırmak ister. Umulur ki şükredersiniz. Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetlerini (şükürle) anın ve Allah'ın sizden (yaratılışta) yeminle aldığı (doğruluk) sözünü hatırlayın. O vakit siz Ona: "('Senin doğruluktan ayrılmayın' emrini) işittik ve uyduk" demiştiniz. Öyleyse daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir.

Ayet: 8-10

Ey İslam'a inananlar, Allah için adaletli davranın ve adaletin şahitleri olun. Sakın bir topluluğa duyduğunuz öfke, sizi adaletsizliğe itmesin. Daima adaletli olun. Çünkü adaletli olmak, takva ilkesine (yani Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranmaya ve yasaklarından sakınmaya) en yakın davranıştır. Öyleyse daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Doğrusu Allah, İslam'a inanan ve düzeltici / iyi işler yapan kimselere bağışlamasını ve büyük bir ödül (olan cenneti) söz vermiştir. İslam'ı ısrarla inkar eden ve bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseler ise cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 11

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetlerini (şükürle) anın. Çünkü (bugüne kadar) İslam düşmanları size ellerini uzatıp saldırmaya kalkıştılar; ama Allah (size yardım ederek) onların ellerini sizden geri çektirdi. Öyleyse daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Öyleyse İslam'a inananlar yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır.

Ayet: 12-13

Geçmişte Allah İsrailoğullarından yeminle söz almıştır. Biz o vakit onlardan on iki temsilci seçtik. Allah onlara: "Şunu iyi bilin ki, Ben sizinle beraberim. Eğer siz namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verirseniz, elçilerime inanıp destek verirseniz ve Allah'a güzel bir borç verirseniz; (yani insanlara iyilik ederseniz;) Ben de sizin kötülüklerinizi örtüp sizi içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokarım. Bundan sonra İslam'ı ısrarla inkar edenleriniz ise dosdoğru yoldan / doğruluktan sapmış olur." dedi. Ama onlar yeminle verdikleri (doğruluk) sözünü bozduklarından, Biz onları lanetleyip kalplerini katılaştırdık. Şimdi (Medineli Yahudilerden bazıları) kelime oyunu yapmaktadır. Çünkü onlar kendilerine verilen öğütlerden ders almayı unuttular. Ey elçi, sen -pek azı hariç- onlardan (yani Medineli Yahudilerden) hainlik görmektesin; ama (eğer onlar tövbe edip İslam'a inanırlarsa,) onları affet ve hoşgörülü ol. Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanları sever.

Ayet: 14

Doğrusu Biz (geçmişte) "Hristiyanız" diyen kimselerden de yeminle (doğruluk) sözü aldık; ama onlar kendilerine verilen (ilahi) öğütten bir pay almayı unuttular. Biz de (ilahi öğüdümüzden ders almadıklarından) onların arasına kıyamet gününe kadar kin ve düşmanlık koymaktayız. Sonuçta Allah onlara tüm yaptıklarını bildirip onları hesaba çekecektir.

Ayet: 15-16

Ey ehli kitap, (ey Medineli Yahudiler,) bu elçimiz size ilahi kitaptan gizlediğiniz birçok gerçeği açıklamaya gelmiştir. Şunu iyi bilin ki, (Allah) birçok hatanızı affeder. Doğrusu Allah'tan size bir ışık / aydınlanma kaynağı ve apaçık ilahi bir kitap (olan Kuran) gelmiştir. Doğrusu Allah bu ilahi kitapla / Kuran'la Onun rızasına uyan kimselere esenliğin / barışın yollarını gösterir. Böylece Allah onları izniyle / lütfuyla karanlıklarından aydınlığa çıkarıp dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir.

Ayet: 17

Doğrusu "Meryem oğlu (İsa) Mesih, Allah'tır." diyen kimseler İslam'ı inkar etmiştir. Ey elçi, onlara de ki: "Eğer Allah Meryem oğlu (İsa'yı) Mesih'i, annesini ve yeryüzündekilerin hepsini yok etmek isteseydi, hiç kimse Ona karşı hiçbir şey yapamazdı. Şüphesiz ki Allah göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) tek hükümranıdır. Doğrusu Allah dilediği şekilde yaratır. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 18

Hem Yahudiler hem de Hristiyanlar, 'biz Allah'ın çocuklarıyız ve Onun dostlarıyız' demektedir. Ey elçi, onlara de ki: "(Hayır, siz Allah'ın çocukları veya dostları değilsiniz. Öyle olsaydınız,) Allah sizi günahlarınız yüzünden cezalandırmazdı. Doğrusu siz Allah'ın yarattığı (sıradan) insanlarsınız. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) bağışlar; dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ise cezalandırır. Şüphesiz ki Allah göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) tek hükümranıdır. Sonuçta herkes ahirette Allah'ın huzuruna varıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir."

Ayet: 19

Ey ehli kitap, (ey Medineli Yahudiler,) -elçilerin gelmediği uzun bir sürenin ardından- bu elçimiz size gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıklamaya gelmiştir. Artık sizin, 'bize müjdeci ve uyarıcı (olan bir elçi) gelmedi' demeniz (asla mümkün değildir.) Çünkü (sizin beklediğiniz) o müjdeci ve uyarıcı elçi size geldi. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 20-26

Geçmişte Musa kendi toplumuna: "Ey toplumum, Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetlerini (şükürle) anın. Çünkü Allah aranızdan peygamberler çıkardı; sizi (Firavuna kölelikten özgürleştirip) krallar yaptı ve size daha önce hiç kimseye vermediği mucizeleri verdi. Ey toplumum, Allah'ın size girmenizi yazdığı / emrettiği şu kutsal yere girin. Sakın (İslam inancından) geri dönmeyin! Yoksa (ahirette) zarara uğrayıp kaybedersiniz." dedi. Onlar da: "Ey Musa, orada çok zorlu insanlar var. Bu yüzden onlar oradan çıkmadıkça, biz oraya girmeyiz. Ama onlar oradan çıkarlarsa, girebiliriz." dediler. O korkakların arasından çıkan Allah'ın cesaret lütfettiği iki adam ise: "Şehrin şu kapısından girip düşmanın üzerine gidin. Çünkü o kapıdan girerseniz düşmanı yenebilirsiniz. Eğer Allah'a inandıysanız yalnız Allah'a güvenip dayanın." dedi. Korkaklar ise: "Ey Musa, onlar orada olduğu müddetçe, biz asla oraya girmeyiz. Ama sen ve Rabb'in (isterseniz) gidip onlara karşı savaşabilirsiniz. Doğrusu biz burada oturup bekleyeceğiz." dediler. O vakit Musa: "Ey Rabb'im, ben sadece kendime ve kardeşime güç yetirebiliyorum. (Ey Rabb'im,) bizimle günahta ısrar eden fasıkların arasını ayır." dedi. Allah ona: "Öyleyse onların oraya girmesi kırk yıl boyunca yasaktır. Onlar yeryüzünde (çölde kırk yıl boyunca) başıboş dolaşacaktır. Artık günahta ısrar eden fasıklar için üzülme." dedi.

Ayet: 27-31

Ey elçi, Adem'in iki oğlunun başından geçenleri gerçeklerle insanlara okuyup aktar. Onların ikisi de Allah'a birer kurban sunmuştu. Ama birinin kurbanı kabul edildi, diğerininki kabul edilmedi. O vakit kurbanı kabul edilmeyen, kurbanı kabul edilene: "Yemin ederim ki seni öldüreceğim." dedi. Ama ölümle tehdit edilen kardeş, onu tehdit eden kardeşine: "Doğrusu Allah, ancak Onun

emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin kurbanını kabul eder. Eğer sen elini beni öldürmek için uzatırsan, ben elimi seni öldürmek için uzatmayacağım. Çünkü ben tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'tan korkarım. (Eğer sen beni öldürürsen,) dilerim ki, hem benim günahımı hem de kendi günahını yüklenerek cehennem ateşine girersin. Çünkü haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin cezası budur." dedi. Ama (o zalimin) bencilliği onu kardeşini öldürmeye kışkırttı ve böylece onu öldürdü. O zalim ahirette kaybedecektir. Sonra Allah -ona kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini göstermek için- yeri eşeleyen bir kargayı gönderdi. (Böylece o, cesedi gömebileceğini düşünüp:) "Yazıklar olsun bana! Şu karga kadar bile olamamışım ve kardeşimin cesedini gömmekten aciz kalmışım." dedi ve pişmanlık duydu.

Ayet: 32

İşte bu yüzden Biz İsrailoğullarına şu hükmü yazdık: "Her kim bir cana kastetmemiş veya yeryüzünde bozgunculuk etmemiş (yani masum) bir kimseyi öldürürse, tüm insanlığı öldürmüş gibi olur. Diğer yandan her kim de (masum) birini yaşatırsa, tüm insanlığı yaşatmış gibi olur." Geçmişte elçilerimiz İsrailoğullarına apaçık kanıtlar getirdiler. Ama onlardan birçoğu o kanıtlardan sonra da yeryüzünde aşırıya gitti / günahta ısrar etti.

Ayet: 33-34

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'a ve elçisine karşı savaşan ve yeryüzünde bozgunculuk etmeye çalışan kimselerin cezası: (idam edilip) öldürülme, (öldürüldükten sonra ibret olması için halka açık bir yere) asılma, ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi veya sürgüne gönderilme (ya da hapse atılma) olabilir. Sonuçta onlar bu dünyada alçalacaktır, ahirette ise büyük cezalara uğrayacaktır. Ama siz onları yakalamadan önce tövbe edip kendini düzelten kimseler bu hükmün dışındadır. Şunu iyi bilin ki, Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 35

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının, Onun rızasını kazanmanın yollarını arayın ve (gerektiğinde) Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mücadele (cihat) edin. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz.

Ayet: 36-37

Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler kıyamet gününün cezasından kurtulmak için yeryüzündeki her şeyi ve bir o kadar daha feda etseler bile, onlardan asla kabul edilmeyecektir. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır. Onlar cehennem ateşinden çıkmak ister; ama asla çıkamazlar. Böylece onlar (sonsuza kadar) kalıcı cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 38-40

Ey İslam'a inananlar, (suçu kanıtlanan) erkek ve kadın hırsızların ellerini kesebilirsiniz. Çünkü bu, -onları işledikleri günahtan caydırmak için- Allah'tan ibretlik bir cezadır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, Allah, bir haksızlık / zulüm ettikten sonra hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten kimselerin tövbesini kabul eder. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Ey elçi, Allah'ın göklerin ve yerin tek hükümranı olduğunu biliyorsun. Doğrusu Allah dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) cezalandırır; dileyenleri (yani İslam'a inananları) ise bağışlar. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 41-44

Ey elçi, kalpleri inanmadığı halde (sana gelip) dilleriyle "inandık" diyen ama İslam'ı inkarda yarışan münafıklar / ikiyüzlüler ve sana gelmeyen (putperest / müşrik Arapların) yalanlarını dinleyen Medineli Yahudiler için üzülme. Yahudiler kelime oyunu yaparak: "Eğer size şu verilirse alın, verilmezse sakının." derler. Ey elçi, sen Allah'ın sıkıntıya sokup cezalandırmak istediği kimseler için Allah'ın dilediğinin dışında hiçbir şey yapamazsın. İşte onlar Allah'ın kalplerini temizlemek istemediği kimselerdir. Sonuçta onlar bu dünyada alçalacaktır, ahirette ise büyük

cezalara uğrayacaktır. Çünkü onlar her çeşit yalanı dinleyen ve her çeşit haramı yiyen kimselerdir. Ey elçi, onlar bir konuda hüküm vermen için sana gelirlerse, istersen, aralarında hüküm verebilirsin; istersen de, onlardan yüz çevirebilirsin. Ey elçi, onlardan yüz çevirirsen, onlar sana hiçbir zarar veremezler. Ama sen onlara bir hüküm verirsen, aralarında adaletle hüküm ver. Şüphesiz ki Allah adaletli olanları sever. Diğer yandan (Medineli Yahudilerden) bazıları -nasıl oluyorsa(!)- Allah'ın hükmünün ellerindeki Tevrat'ta olduğunu söyledikten sonra senin hükmüne başvuruyorlar ve (senin adaletli hükmün onların işine gelmeyince de) senden yüz çeviriyorlar? Doğrusu böyleleri gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemezler. Herkes şunu iyi bilsin ki, içinde doğruluk rehberi ve ışık bulunan Tevrat'ın aslını indiren Biziz. (Geçmişte) Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden peygamberler, kendini Rabb'ine adamış olan kimseler ve (samimi) hahamlar, onunla Yahudilere hüküm verirlerdi. Çünkü onlar Allah'ın kitabını korumakla görevlendirilmişlerdi ve ona şahitlik ederlerdi. Öyleyse (ey Yahudiler,) sakın Benden başkasından korkmayın! Sakın bildirdiğim gerçekleri ucuz dünya menfaatleri için satmayın! Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetmeyen kimseler, işte onlar, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin ta kendileridir.

Ayet: 45

Doğrusu Biz Tevrat'ta İsrailoğullarına: "(Bir masuma kasten zarar veren suçluya) cana can, göze göz, buruna burun, dişe diş ve her bir yaraya bir yara (olacak şekilde) kısas cezası verilebilir.)" hükmünü yazdık. Ama her kim kısas hakkını (sadaka olarak) bağışlarsa, bu, onun bazı hatalarına / günahlarına keffaret olur. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetmeyen kimseler, işte onlar, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ta kendileridir.

Ayet: 46-47

Biz (o peygamberlerin) ardından kendinden önceki ilahi kitapları -onlara sokulan yanlışları- düzeltip doğrulayan Meryem oğlu İsa'yı gönderdik. Sonra Biz İsa'ya içinde gerçeklere / İslam'a / doğruluğa yönelten ilkeler ve bir ışık olan İncil'i verdik. İncil de kendinden önceki ilahi kitapları -onlara sokulan yanlışları- düzeltip doğrulayan ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için bir doğruluk rehberi ve ilahi bir öğüttü / ilahi bir kitaptı. Öyleyse İncil ehli olanlar, Allah'ın İncil'in aslında indirdiği gerçeklere / İslam'a / doğruluğa göre hüküm vermelidir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetmeyen kimseler, işte onlar, günahta ısrar eden fasıkların ta kendileridir.

Ayet: 48

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana -önceki ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrulaması ve koruması için- gerçeklerle indirdik. Öyleyse ey elçi, insanlar arasında Allah'ın indirdiği bu ilahi kitapla / Kuran'la hüküm ver. Ey elçi, sakın sana gelen gerçeklerden ayrılıp bazılarının kötü arzularına uyma! Doğrusu Biz sizden (yani elçilerimizden) her birine farklı şartlar ve çözüm yöntemleri vermişizdir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) sizi (İslam'a inanan) tek bir toplum yapardı. Ama Allah sizi size verdikleriyle sınamak ister. Öyleyse (İslam'a inanıp) iyi işlerde yarışmalısınız. Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döneceksiniz (ve tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) O vakit Allah size (İslam'dan) ayrılığa düştüğünüz konuları bildirecektir.

Ayet: 49-50

Ey elçi, insanlar arasında Allah'ın indirdiği bu ilahi kitapla / Kuran'la hüküm ver. Sakın bazılarının kötü arzularına uyma! Ey elçi, bazılarının seni Allah'ın sana indirdiği bu (doğru) hükümlerden şaşırtmaması için dikkatli ol! Ey elçi, eğer bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirlerse, şunu iyi bil ki, Allah onları bazı günahları yüzünden bir cezaya uğratmak istiyordur. Doğrusu insanlardan birçoğu günahta ısrar eden fasıklardır. Çünkü onlar (Allah'ın adil hükmü yerine putperest / müşrik Arapların adaletsiz) cahiliyye döneminin

hükmünü istiyorlar. Ama kesin olarak bilmek isteyen kimseler için Allah'tan daha iyi hüküm koyan yoktur.

Ayet: 51

Ey İslam'a inananlar, sakın (İslam'ı ısrarla inkar eden) Yahudileri ve Hristiyanları veli / önder edinmeyin! Onlar birbirlerine veli / önder olabilir; (ama size veli / önder olmazlar.) Sizden onları veli / önder edinenler de onlardan sayılır. Doğrusu Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 52-53

Ey elçi, kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan münafıkların / ikiyüzlülerin (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler) için koşturduğunu ve onlara: "Doğrusu biz de bir sıkıntıya uğramaktan korkuyoruz." dediklerini biliyorsun. Allah (İslam'a inananlara) lütfundan bir zafer veya başarı verdiğinde, onlar içlerinde gizledikleri (yanlış düşüncelerden) pişmanlık duyacaktır. O vakit İslam'a inananlar, İslam'ı inkar eden kafirlere o münafıklar / ikiyüzlüler hakkında: "Ya! Allah'ın adıyla büyük yeminler edip, 'sizin yanınızda olacaklarını söyleyenler' bunlar değil miydi(!)" diyecektir. Sonuçta onların tüm yaptıkları boşa gidecektir ve onlar zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 54-56

Ey İslam'a inananlar, sizden dininden (İslam'dan) dönecek olan kimseler şunu iyi bilsinler ki, Allah onların yerine başka insanları getirecektir. (O gelecek olan insanlar öyle kimselerdir ki) Allah onları sever; onlar da Onu severler. Onlar İslam'a inananlara alçakgönüllü ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere karşı onurlu olduklarından, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mücadele (cihat) ederler ve (haksız) kınayıcıların kınamasından çekinmezler. İşte bu, Allah'ın dileyenlere (yani İslam'a inananlara) verdiği bir lütfudur. Şüphesiz ki Allah her şeyi kuşatandır ve her şeyi en iyi bilendir. Ey İslam'a inananlar, sizin gerçek dostunuz ancak Allah'tır, elçisidir ve İslam'a inananlardır. İslam'a inananlar namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat veren ve Allah'a boyun eğen kimselerdir. Öyleyse ancak Allah'ı, elçisini ve İslam'a inananları veli / önder edinen kimseler şunu iyi bilsinler ki, Allah'ın tarafında olanlar galip gelecektir.

Ayet: 57-58

Ey İslam'a inananlar, (samimi olmayan) ehli kitaptan (Yahudilerden ve Hristiyanlardan) ve putperest / müşrik Araplardan dininizi (İslam'ı) alaya alan kimseleri dost edinmeyin. Eğer Allah'a inandıysanız Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Diğer yandan siz (insanları) namaza çağırdığınızda (yani ezan okuduğunuzda) İslam'ı inkar edenlerden bazıları namazı alaya alıp eğlenecektir; (ama siz onların çirkin davranışlarına aldırış etmeyin ve üzülmeyin.) Çünkü onlar aklını kullanmayan kimselerdir.

Ayet: 59

Ey elçi, de ki: "Ey ehli kitap, (ey Medineli Yahudiler, söyleyin bakalım) siz bizden, Allah'a, Onun bize indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a ve önceden indirilen tüm ilahi kitapların asıllarına inandığımız için mi nefret ediyorsunuz? Doğrusu çoğunuz günahta ısrar eden fasıklarsınız."

Ayet: 60

Ey elçi, insanlara de ki: "Şimdi size ahirette Allah'ın huzurunda daha kötü bir karşılığı (cezayı) hak edenleri bildireyim: Onlar Allah'a karşı azgınlaşanlara (yani Tâğut'a) ibadet ettiklerinden, Allah'ın lanetlediği, öfkesine / cezasına uğrattığı ve bazılarını maymuna ve domuza dönüştürdüğü kimselerdir. İşte onlar ahiretteki yeri en kötü olan ve Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan en çok sapan kimselerdir."

Ayet: 61-63

Ey İslam'a inananlar, (ikiyüzlülük / münafıklık yapan Yahudilerden) bazıları size gelip, 'İslam'a inandık' dediler; ama şunu iyi bilin ki, onlar sizin yanınıza inkarla girip inkarla çıkmıştır.

Şüphesiz ki Allah onların gizlediği (kötü niyetlerini) en iyi bilendir. Ey elçi, onlardan birçoğunun günahta, düşmanlıkta ve her çeşit haramı yemede koşuşturduğunu biliyorsun. Onlar çok kötü şeyler yapıyorlardı. Aslında ehli kitaptan (yani Medineli Yahudilerden) kendini Rabb'ine adamış olan kimselerin ve (samimi) hahamların onları günah sözlerden ve her çeşit haramı yemekten engellemesi gerekirdi. (Ama öyle olmadı.) Onlar çok kötü şeyler yapıyorlardı.

Ayet: 64

Medineli Yahudilerden bazıları: "Allah'ın eli bağlıdır / yardım edemez." dediler. Aslında onların elleri bağlıdır ve onlar söyledikleri bu çirkin söz yüzünden (Allah'ın rahmetinden çıkarılıp) lanetlenmiştir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın iki eli de açıktır. (Şüphesiz ki O, her bakımdan her şeye gücü yetendir ve çok cömerttir.) Doğrusu Allah (dilediği kimseye) dilediği şekilde harcama / yardım yapar. Diğer yandan ey elçi, Rabb'inden sana indirilen bu ilahi kitap / Kuran Medineli Yahudilerden birçoğunun azgınlığını ve inkarını artıracaktır. (İşte bu azgınlıkları yüzünden de) Biz onların arasına kıyamet gününe kadar düşmanlık ve nefret koyacağız. Ey elçi, şunu iyi bil ki, Medineli Yahudiler (İslam'a inanan Medineli Evs ve Hazreç kabileleri arasında) savaş çıkarmak için her ne zaman bir fitne ateşi yaktılarsa, Allah o fitne ateşini söndürmüştür. Ne yazık ki onlar yeryüzünde bozgunculuk etmeye çalışıyorlar. Şüphesiz ki Allah bozgunculuk edenleri sevmez.

Ayet: 65-66

Ey elçi, şayet ehli kitap (Medineli Yahudiler) İslam'a inansalardı ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınsalardı, Biz onların kötülüklerini örtüp onları nimet cennetlerine sokardık. Şayet ehli kitap (Medineli Yahudiler) Tevrat'a, İncil'e ve Rabb'lerinin onlara indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a uysalardı, onlar da (ahirette) üstlerinden ve altlarından (yani her yönden) sunulan (cennet) nimetlerinden yerlerdi. Doğrusu ehli kitabın (Yahudilerin ve Hristiyanların) arasında dosdoğru yola / İslam'a uyan kimseler vardır. Ama (ne yazık ki) onlardan birçoğu çok kötü şeyler yapmaktadır.

Ayet: 67

Ey elçi, Rabb'inden sana indirilen bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlara duyur. Eğer bunu yapmazsan Allah'ın elçiliğini (gönderdiği gerçekleri) duyurmamış olursun. Şüphesiz ki Allah seni İslam düşmanlarından koruyacaktır. Doğrusu Allah, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 68

Ey elçi, de ki: "Ey ehli kitap, (ey Medineli Yahudiler,) şunu iyi bilin ki, siz, Tevrat'ın ve İncil'in asıllarına ve Rabb'inizden size indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uymadıkça doğru bir inanç üzerinde olamazsınız." Ama ey elçi, Rabb'inden sana indirilen bu ilahi kitap / Kuran Medineli Yahudilerden birçoğunun azgınlığını ve inkarını artırıyor. Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için üzülme.

Ayet: 69

Doğrusu İslam'a inananlar, Yahudiler, Hristiyanlar ve Sabiiler... (hangi kökenden gelirse gelsin) Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin (ahirette) hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır.

Ayet: 70-71

Doğrusu Biz (geçmişte) İsrailoğullarından yeminle verilmiş sözler aldık ve onlara elçiler gönderdik. Ama her ne zaman bir elçimiz onlara, onların hoşlarına gitmeyen bir emir getirdiyse, (büyüklük tasladılar.) Onlar elçilerimizden bazılarını yalanladı, bazılarını da öldürdüler. Onlar (ahirette) bir sıkıntıya uğramayacaklarını sandı ve gerçeklere karşı kör ve sağır davrandılar. Sonra Allah (onlardan tövbe edip kendini düzelten) bazılarının tövbelerini kabul etti. Ama Medineli Yahudilerden birçoğu gerçeklere karşı kör ve sağır davranmayı sürdürmektedir.

Şüphesiz ki Allah herkesin tüm yaptıklarını görür / ahirette herkesi hesaba çekecektir.

Ayet: 72-74

Doğrusu "Meryem oğlu (İsa) Mesih, Allah'tır (veya Rabb'dır.)" diyenler İslam'ı inkar etmiştir. Oysa (İsa) Mesih (daima): "Ey İsrailoğulları, -benim de sizin de- hepimizin tek Rabb'i olan Allah'a ibadet edin. Şunu iyi bilin ki, Allah cenneti Ona ortak koşanlara yasaklamıştır. Onların ahiretteki sığınağı cehennem ateşi olacaktır. Sonuçta haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ahirette hiçbir yardımcısı olmayacaktır." derdi. Doğrusu tek ilahtan (Allah'tan) başka ilah olmamasına rağmen "Allah, üçün üçüncüsüdür" diyenler İslam'ı inkar etmiş olur. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, söyledikleri bu (günah) söze son vermezlerse, onlardan İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (ahirette) şiddetli cezalara uğrayacaktır. Öyleyse onların tövbe edip kendilerini düzeltmesi ve Allah'tan bağışlanma dilemesi gerekir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 75

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Meryem oğlu (İsa) Mesih (bir ilah değildir;) ancak Allah'ın (gönderdiği elçilerden) biridir. (Allah'ın elçisi ölümsüz bir varlık değildir;) ondan önce de birçok elçi gelip geçmiştir. İsa'nın annesi (Meryem) de özü sözü doğru bir kadındı. (İsa ve annesi Meryem) her ikisi de (sıradan bir insan olduklarından yemeğe ihtiyaç duyarlardı ve) yemek yerlerdi. Baksana, Biz bildirdiğimiz gerçekleri insanlara ne güzel açıklıyoruz! Baksana, bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan ne kolay saptırılıyorlar!

Ayet: 76

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Siz Allah'tan başkasına, size hiçbir yarar ya da zarar veremeyen putlara / sahte ilahlara, ibadet ediyorsunuz. Şunu iyi bilin ki, Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir."

Ayet: 77

Ey elçi, de ki: "Ey ehli kitap, (ey Yahudiler ve Hristiyanlar,) sakın (gerçek) dininize (İslam'a) haksızlık ederek aşırı gitmeyin! Sakın sizden önce kendileri dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapıp birçok kimseyi de saptırmış olan ve sapkınlıklarını ısrarla sürdüren (İslam düşmanlarının) kötü arzularına uymayın!"

Ayet: 78-79

Doğrusu (geçmişte) İsrailoğullarından İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, hem Davud'un hem de Meryem oğlu İsa'nın dilleriyle lanetlenmişti. Çünkü onlar Allah'ın emirlerine isyan edip Onun koyduğu sınırları çiğniyorlardı. Onlar birbirlerini kötülükten alıkoymuyorlardı. Onlar çok kötü şeyler yapıyorlardı.

Ayet: 80-81

Ey elçi, onlardan (yani Medineli Yahudilerden) birçoğunun İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapları veli / önder edindiklerini biliyorsun. Bencillikleri onlara ne kötü şeyler yaptırıyordu! Ama onlar ahirette sonsuza kadar (cehennem) cezalarının içinde olacaktır. Şayet onlar Allah'a, bu peygambere ve ona indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a inansalardı, putperest / müşrik Arapları veli / önder edinmezlerdi. Ama onlardan birçoğu günahta ısrar eden fâsıklardır.

Ayet: 82-86

Ey elçi, sen İslam'a inananlara en şiddetli düşmanlar olarak Medineli Yahudileri ve putperest / müşrik Arapları bulursun. İslam'a inananlara sevgi bakımından en yakın olarak da "biz Hristiyanız" diyenleri bulursun. Çünkü onların arasında (samimi) keşişler ve rahipler vardır ve onlar büyüklük taslamazlar. Doğrusu samimi insanların, Allah'ın elçisine indirilen bu ilahi kitabı / Kuran'ı dinlediklerinde, (duygulanıp) gözlerinin yaşardığı görülebilir. Onlar: "Ey Rabb'imiz, biz İslam'a inandık. Lütfunla bizi İslam'ın şahitleri olarak yaz. Rabb'imizin bizi düzeltici / iyi işler yapan kimselerin arasına katmasını istediğimize göre, Allah'a ve (bu ilahi kitapla) bize gelen

gerçeklere inanmalıyız." derler. Sonuçta / ahirette Allah onları söyledikleri bu (güzel) sözlerin karşılığında -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokarak ödüllendirecektir. İşte iyi işler yapanların ödülü böyle olacaktır. Diğer yandan İslam'ı ısrarla inkar eden ve bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseler ise (bir ceza olarak) cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 87-88

Ey İslam'a inananlar, sakın Allah'ın size helal kıldığı temiz / sağlıklı şeyleri haram saymayın. Sakın Allah'ın koyduğu sınırları çiğnemeyin! Şüphesiz ki Allah koyduğu sınırları çiğneyenleri sevmez. Öyleyse Allah'ın size lütfettiği helal ve temiz / sağlıklı nimetlerden yiyin için ve inandığınız Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının.

Ayet: 89

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizi (boş bulunup) bilinçsizce ettiğiniz yeminlerden değil bilinçli olarak ettiğiniz yeminlerden sorumlu tutar. (Bilinçli olarak ettiğiniz bir yemini yerine getirememenin) keffareti ise on yoksulu ortalamasından -yani kendi ailenize yedirdiğiniz gibi- yedirmek veya giydirmek ya da bir köleyi özgürlüğe kavuşturmaktır. Bunu yapmaya imkan bulamayanlar ise üç gün oruç tutmalıdır. İşte bu, bilinçli olarak ettiğiniz bir yemini yerine getirememenin keffaretidir. Öyleyse (gerekmediği takdirde boş yere yemin etmeyin ve kasıtlı / bilinçli bir şekilde) ettiğiniz yeminleri koruyun. (Yoksa bir keffaret ödemek gerekir.) Bu böyledir. Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Umulur ki şükredersiniz.

Ayet: 90-93

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, şarap / sarhoş edici içkiler, kumar / şans oyunları, putlar / sahte ilahlar ve fal okları (tarot gibi batıl inançlar / hurafeler) ancak şeytan işi pisliklerdir. Öyleyse bu pisliklerden uzak durun. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz. Doğrusu şeytan, şarap / sarhoş edici içkiler ve kumar / şans oyunları yoluyla ancak sizin aranıza bir düşmanlık ve bir nefret sokmak ve sizi Allah'ın ilahi öğüdünden / Kuran'dan ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlara son vermiş olmanız gerekir. Allah'a ve elçisine uyun ve dikkatli olun. Eğer gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz (ahirette cezasını çekersiniz.) Doğrusu bu elçimizin tek görevi gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır. Herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin yiyip içtiklerinde Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakındıkları ve İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yaptıkları takdirde, -tekrar ediyorum:- Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakındıkları ve İslam'a inandıkları takdirde, -(bir kez daha vurgulayarak) tekrar ediyorum:- Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakındıkları ve iyi işler yaptıkları takdirde, hiçbir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanları sever.

Ayet: 94

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah, kimin Ona karşı çıkmaktan korktuğunu ortaya koymak için sizi şöyle sınayabilir: (Örneğin Allah, avlanmanın yasak olduğu bir zamanda ve) hiç kimsenin görmediği bir yerde av hayvanlarını sizin ellerinizin ve silahlarınızın önüne kadar getirebilir. Artık herkes şunu iyi bilsin ki, bundan sonra Allah'ın koyduğu sınırları çiğneyen kimseler (ahirette) şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 95

Ey İslam'a inananlar, hacda veya umrede ihramlıyken sakın (karada yaşayan) bir av hayvanını öldürmeyin. Şunu iyi bilin ki, (hacda veya umrede ihramlıyken karada yaşayan) bir av hayvanını kasten öldürenlerinizin cezası -aranızdan iki adil kişinin karar vermesiyle- öldürdüğü hayvana denk olabilecek bir hediye kurbanlık hayvanı (ihtiyaç sahiplerine dağıtmak için) Kabe'ye göndermesidir veya bir keffaret olarak yoksulları doyurmasıdır ya da (bunları yapma imkanı

yoksa başka bir) keffaret olarak oruç tutmasıdır. Çünkü (av yasağı olan bir yerde) av yapan bir kimsenin, yaptığı yanlışın cezasını tatması gerekir. Ama Allah bundan önce yapılanları affetmiştir. Allah, İslam'ı inkara geri dönen kimselere ise hak ettikleri cezayı (ahirette) verecektir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve günahta ısrar edenlere hak ettikleri cezayı verendir.

Ayet: 96

Diğer yandan hacda veya umrede ihramlıyken karada av yapmanız haram olduğu halde -sizin ve tüm yolcuların yararlanması için- su hayvanlarını avlayıp yemeniz size helaldir. Öyleyse daima -ahirette huzurunda toplanıp tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceğiniz- Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının.

Ayet: 97-99

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah kutsal evi / Kabe'yi, haram ayları ve hacda kesileceği gerdanlarına işaretlenen hediye kurbanlıkları insanlar için birer (dini) değer yapmıştır. Çünkü Allah -göklerde ve yerde olan herkesi / her şeyi bildiğini- bilmenizi ister. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir. Şunu iyi bilin ki, Allah hem (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır hem de çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Doğrusu bu elçinin tek görevi gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır. Şüphesiz ki Allah, açıkladığınız ve gizlediğiniz her şeyi bilir.

Ayet: 100

Ey elçi, de ki: "Pis / sağlıksız şeylerin çokluğu sana ilginç gelse de, şunu iyi bil ki, pis / sağlıksız şeylerle, helal / temiz / sağlıklı şeyler asla bir değildir. Öyleyse ey akıl sahipleri, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının (ve pis şeyler yerine temiz olanları seçin.) Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz."

Ayet: 101-102

Ey İslam'a inananlar, sakın her bir şeyin (dini) hükmünü sormayın. Çünkü (gereksiz yere sorduğunuz soruların) hükümleri açıklanırsa, (zora girip) üzülürsünüz. Şunu iyi bilin ki, eğer (siz sormadığınızda) Allah'ın affedeceği bir şeyi sorarsanız, -bu ilahi kitap / Kuran indirilirken- sorduğunuz o şeyin hükmü de size açıklanır (ve kendi kendinizi zora sokmuş olursunuz.) Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en hoşgörülüdür. Şunu da iyi bilin ki, geçmişte sizden önce gereksiz şeyleri soran insanlar, (sorduklarının) hükümlerini (öğrendikten) sonra onları inkar etmişlerdir.

Ayet: 103-104

Doğrusu Allah, putperest / müşrik Arapların uydurup "Bahîre", "Sâibe", "Vesîle" ve "Hâm" diye adlandırdıkları hurafelerden hiçbirini emretmemiştir. Ama İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yalan uydurup Allah'a iftira ederler. Doğrusu onlardan birçoğu aklını kullanmaz. Onlara: "Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a ve bu elçiye gelip uyun." denildiğinde, putperest / müşrik Araplar: "(Hayır, biz Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a ve bu elçiye gelip uymayız; çünkü) atalarımızdan gördüğümüz gelenek bize yeter." dediler. Ama (ne yazık ki) onların ataları, gerçekleri hiç anlamak istemeyen ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmeyen kimselerdi.

Ayet: 105

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, siz (başkalarının yaptıklarından değil, ancak) kendi yaptıklarınızdan sorumlusunuz. Şunu da iyi bilin ki, siz dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneldiğiniz takdirde, doğruluktan sapanlar asla sizin doğruluğunuza bir zarar veremezler. Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döneceksiniz. O da size tüm yaptıklarınızı bildirecek (ve sizi hesaba çekecektir.)

Ayet: 106-108

Ey İslam'a inananlar, sizden bir kimse ölüm döşeğinde vasiyette bulunacağı vakit, aranızdan iki adil kişiyi şahit göstermelidir. Ama bir yolculuk esnasında (örneğin yabancı bir ülkedeyken)

ölüm döşeğine düşerseniz, (vasiyette bulunurken) iki yabancıyı da şahit gösterebilirsiniz. (Eğer önünüze getirilen bir vasiyetin şahitlerinden şüphe ederseniz,) onları (onlarla beraber kıldığınız) bir namazdan sonra yanınızda tutup gözlemleyebilir (ve onlara o vasiyet hakkında bazı sorular sorabilirsiniz.) Sonra da o iki şahit (vasiyetin doğruluğunu pekiştirmek için): "Gerçeği hiçbir bedel için satmayacağız. Yakınlarımızın aleyhine de olsa, Allah'ın (emrettiği) şahitliği gizlemeyeceğiz. Çünkü biz şahitliği gizlersek günahkar olacağımızı biliriz." diyerek Allah'ın adıyla yemin edebilirler. Ama şahitlerin günahkar olduğu ortaya çıkarsa, vasiyet sahibine yakın başka iki kimse onların yerine geçebilir. Önceki şahitlerin yerine gelen yeni şahitler ise: "Doğrusu bizim şahitliğimiz onlarınkinden daha doğrudur. Çünkü biz Allah'ın koyduğu sınırları çiğnemedik. Ayrıca biz eğer Allah'ın koyduğu sınırları çiğnersek, zalimlerden olacağımızı biliriz." diyerek Allah'ın adıyla yemin edebilirler. İşte bu, şahitlerin doğru şahitlik yapmaları ve -eğer doğru şahitlik yapmazlarsa- yeminlerinin başka bir yeminle geçersiz kılınacağından korkmaları için en uygun yöntemdir. Öyleyse Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve Onun sözünü dinleyin. Doğrusu Allah günahta ısrar eden fasıkları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 109-111

Kıyamet günü Allah tüm elçilerini huzurunda toplayacak ve onlara: "İnsanlar sizin hakkınızda ne dediler?" diyecektir. Onlar da: "Ey Rabb'imiz, bizim (Sana verecek) bir bilgimiz yoktur. Şüphesiz ki Sen tüm bilinmezleri bilensin." diyecektir. O vakit Allah İsa'ya şöyle diyecektir: "Ey Meryem oğlu İsa, sana ve annene lütfettiğim nimetlerimi hatırla. Geçmişte Ben seni Ruhul Kudüs / Cebrail ile destekledim. Böylece sen daha beşikteyken -olgun bir insan gibi- insanlarla konuştun. Ben sana ilahi kitapları ve doğru hükümleri: Tevrat'ı ve İncil'i öğrettim. (Ey İsa,) sen Benim iznimle / lütfumla çamura kuş şekli verirdin ve ona üflerdin, o şey de Benim iznimle / lütfumla (canlı) bir kuş oluverirdi. Yine sen Benim iznimle / lütfumla körleri ve cüzamlıları iyileştirirdin. Ayrıca sen Benim iznimle / lütfumla kabirdeki ölüleri diriltip çıkarırdın. Ben (İslam'ı inkar eden) İsrailoğullarının ellerini senden geri çektim. Geçmişte sen onlara apaçık kanıtlar getirdiğinde, Yahudilerden İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, 'Bu ancak büyük bir sihirdir / aldatmacadır.' demişlerdi. Sonra Ben havarilere, 'Bana ve elçim (İsa'ya) inanın.' diye vahiy ettim / bildirdim. Onlar da, 'Ey Rabb'imiz, şahit ol ki, biz Sana teslim olarak İslam'ı kabul ettik.' dediler."

Ayet: 112-115

Bir vakit havariler İsa'ya: "Ey Meryem oğlu İsa, Rabb'in bize gökten mucize bir sofra indirir mi? dediler. İsa onlara: "(Buna ne gerek var ki!) Eğer Allah'a inandıysanız Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının." dediğinde ise, onlar: "O mucize sofradan yiyelim de kalbimiz huzur bulsun istiyoruz. Böylece hem senin bizi (havarilerin olarak) doğruladığını biliriz hem de mucize bir sofranın şahitleri oluruz." dediler. O vakit Meryem oğlu İsa: "Ey Allah'ım, Ey Rabb'imiz, bize gökten bir sofra indir ki, o sofra Senden bize, hepimize, hem bir bayram hem de bir mucize olsun. Ey Rabb'imiz bize nimetlerini lütfet. Şüphesiz Sen en iyi nimetleri lütfedensin." dedi. Allah (İsa'nın duasını kabul edip): "Ben size o sofrayı indireceğim. Ama bu mucizeden sonra aranızdan her kim İslam'ı inkar ederse, onu (daha önce) hiç kimseyi cezalandırmadığım (şiddette) cezalandırırım" dedi.

Ayet: 116-120

(Ahirette) Allah: "Ey Meryem oğlu İsa, diğer insanlara, 'Allah'tan başka beni ve annemi de (sahte) ilahlar / putlar edinin' dedin mi?" deyince, İsa: "(Ey Rabb'im) Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin. Doğrusu ben hakkım olmayan böyle bir sözü asla söylemedim. Şayet böyle bir söz söylemiş olsaydım, zaten Sen onu bilirdin. Sen benim içimden geçeni (niyetimi) bilirsin; ama ben Senin niyetini bilemem. Şüphesiz ki Sen tüm bilinmezleri bilensin. Doğrusu ben onlara

sadece Senin bana emrettiğin şeyleri söyledim ve onlara, '(Ey insanlar) -benim de sizin de- hepimizin tek Rabb'i olan Allah'a ibadet edin.' dedim ve aralarında bulunduğum sürece onların ne yaptıklarını görüp şahit oldum. Sen benim canımı aldıktan sonra ise, ancak Sen onları gözleyip kontrol ettin. Şüphesiz ki Sen her şeye şahitsin. Eğer Sen onları cezalandırırsan, (hiç kimse Sana engel olamaz.) Çünkü onlar Senin kullarındır. Sen bazılarını bağışlarsan da (hiç kimse Senin affına karışamaz.) Şüphesiz ki Sen en üstünsün ve en doğru kararı verensin." diyecektir. (O vakit) Allah şunu diyecektir: "İşte bugün (dünya hayatında) dosdoğru davrananlar doğruluklarının yararını görecektir. (Sonuçta) onlara -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetler verilecektir." Çünkü Allah onlardan razıdır. Onlar da Allah'tan razıdır. En büyük başarı da budur. Şüphesiz ki Allah göklerin, yerin ve içindeki her şeyin tek hükümranıdır. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

6- EN'AM SURESİNİN KISA TEFSİRİ

Enam Suresi, tek ilah olan Allah'ın gücünün, bilgisinin ve hükmünün üstünlüğünü vurgular; putperest / müşrik Arapların batıl inançlarını çürütür ve haram olan yiyecekleri bildirir.

EN'AM SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-6

Ey insanlar, 'gökleri, yeri, karanlıkları ve aydınlığı yoktan var edip yaratan Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Ama (ne yazık ki) İslam'ı ısrarla inkar eden putperestler / müşrikler putları / sahte ilahları Rabb'lerine / Allah'a ortak koşuyorlar. Doğrusu sizi balçık çamurdan yaratan ve size bir ecel / ölüm vakti belirleyen Allah'tır. Onun ilahi takdirine göre (bu dünya hayatında herkes) belli bir süreye / ölüm vaktine kadar sınanacaktır. Ama siz bundan da şüphe ediyorsunuz. Doğrusu Allah göklerde ve yerde tek ilahtır. O, sizin gizlediğiniz ve açıkladığınız her şeyi bilir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı bilir / ahirette sizi hesaba çekecektir. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler -onlara Rabb'lerinin bildirdiği gerçeklerden hangisi gelirse gelsin- ona (inanmayıp) sadece sırt çevirmektedir. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar kendilerine gelen gerçekleri yalanladılar. Ama alaya aldıkları ceza haberleri yakında başlarına gelecektir. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar önceden nice -daha çok imkanlar verdiğimiz- inkarcı nesilleri cezalandırıp yok ettiğimizi anlamadılar. Biz onlara gökten bereketli yağmurlar yağdırıp topraklarının içinden ırmaklar akıtmıştık; ama sonra onları (ısrarlı) günahları yüzünden cezalandırıp yok ettik ve onların yerine başka bir nesli var ettik.

Ayet: 7

Ey elçi, şunu iyi bil ki, şayet Biz sana bu ilahi kitabı / Kuran'ı kağıda yazılı olarak indirseydik ve ona elleriyle dokunsalardı bile, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (onun hakkında): "Bu, ancak büyük bir sihirdir / aldatmacadır." diyeceklerdi.

Ayet: 8-9

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) bu elçi hakkında: "Rabb'inden ona (mucize olarak) bir melek indirilmesi gerekmez miydi(!)" dediler. Ama (ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki,) şayet Biz sana bir melek indirmiş olsaydık, o putperest / müşrik Arapların işleri hiç ertelenmeden bitirilmiş olurdu / cezaları hemen verilirdi. Doğrusu şayet Biz melek elçi göndermiş olsaydık, (o takdirde) onları da insan şeklinde gönderirdik ve onlara insanların giysilerinden giydirirdik.

Ayet: 10-11

Ey elçi, geçmişte (bazıları) senden önceki elçilerimi de alaya almışlardı; ama o alaya alanlar, alaya aldıkları cezalarla kuşatıldılar. Ey elçi, insanlara de ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayanların sonunun ne kötü olduğuna bir bakın."

Ayet: 12-13

Ey elçi, insanlara de ki: "Göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibi kimdir? Allah'tır. Allah 'rahmetini lütfetmeyi' kendine (bir ilke olarak) yazmıştır. Ama O sizi -hiç şüphesiz (gelecek) olan kıyamet gününde- huzurunda toplayıp tüm yaptıklarınızdan hesaba da çekecektir. Doğrusu (bu elçiyi ve İslam'ı inkar eden) kimseler gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmadıkları için (ahirette) kendilerini zarara uğratmış olacaktır. Şüphesiz ki Allah gece yatan varlıkların da, gündüz yatan varlıkların da (yani tüm varlıkların) tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir."

Ayet: 14-16

Ey elçi, insanlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, ben gökleri ve yeri yoktan var edip yaratan Allah'tan başkasını (gerçek) dost edinmem. Şüphesiz ki Allah herkesi yediren-içirendir ama kendisi yemeye-içmeye ihtiyacı olmayandır. Doğrusu ben İslam'a inananların öncüsü olmakla emrolundum. Sakın Allah'a ortak koşanlardan olma! Eğer Rabb'ime karşı çıkarsam, korkarım ki, ben de büyük günün / kıyamet gününün cezasına uğrarım. İşte o gün cezadan kurtarılan kimseler Allah'ın rahmetine erişecektir. En büyük başarı da budur."

Ayet: 17-18

Ey elçi, eğer Allah sana herhangi bir zarar dokundurursa, onu Ondan başkası asla gideremez. Yine eğer Allah sana bir yarar dokundurursa, onu hiç kimse engelleyemez. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Doğrusu Allah kullarının üstünde boyun eğdirici bir güce sahiptir. Şüphesiz ki Allah en doğru kararı verendir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır.

Ayet: 19

Ey elçi, de ki: "En büyük şahit kimdir? Doğrusu aramızdaki en büyük şahit Allah'tır. Şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran bana sizi ve ulaştığı herkesi onunla uyarmam için vahiy edildi / bildirildi. (Ey putperestler / müşrikler, söyleyin bakalım,) siz Allah ile beraber başka ilahlar olduğuna şahitlik eder misiniz? Doğrusu ben (böyle bir iftiraya) asla şahitlik etmem. Çünkü Allah tek ilahtır. Şunu iyi bilin ki, ben sizin Allah'a ortak koştuğunuz şeylerden uzağım."

Ayet: 20

Aslında ehli kitap (Yahudiler ve Hristiyanlar) bu elçiyi (ve onun davet ettiği İslam'ı) kendi çocuklarını tanıdıkları gibi tanıyabilirler. Doğrusu (bu elçiyi ve İslam'ı inkar eden) kimseler gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmadıkları için (ahirette) kendilerini zarara uğratmış olacaktır.

Ayet: 21-24

Herkes şunu iyi bilsin ki, yalan uydurup Allah'a iftira eden ya da Onun bildirdiği gerçekleri yalanlayan kimselerden daha zalimi yoktur. Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişemeyecektir. Biz kıyamet günü putperestlerin / müşriklerin hepsini bir araya toplayıp onlara: "Bana ortak koştuğunuz (güya) ortaklarım (olan putlar / sahte ilahlar) hani neredeler / niçin size yardım etmiyorlar?" diyeceğiz. O vakit putperestlerin / müşriklerin tek bahanesi: "Rabb'imize, Allah'a, yemin ederiz ki, biz (kendi düşüncemize göre) Ona ortak koşmadık." demek olacaktır. Baksana, onlar (o gün) kendilerini nasıl da yalanlamış olacaktır. Sonuçta (ahirette) putperestlerin / müşriklerin uydurduğu (putlar / sahte ilahlar) onları terk edecektir.

Ayet: 25-26

Ey elçi, senin İslam'a davetini dinleyenlerden bazıları (-sen çok istesen de- İslam'a ısrarla

inanmazlar.) Doğrusu Biz onların -gerçekleri anlaması gereken (ama anlamak istemeyen)- kalplerini (ısrarla işledikleri günahların kirleriyle) kapladık ve (gerçekleri işitmek istemeyen) kulaklarına da bir ağırlık koyduk. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler bildirdiğimiz tüm gerçekleri gözleriyle görseler bile inanmazlar ve sana geldiklerinde senin karşında tartışıp mücadele ederler. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (bu ilahi kitap / Kuran hakkında): "Bunlar ancak eskilerin masallarıdır." derler. Onlar kendileri bu ilahi kitaptan / Kuran'dan uzaklaşırken başkalarını da ondan alıkoymaya çalışırlar. Doğrusu onlar sadece kendilerini yok ederler; ama bunun farkında değiller.

Ayet: 27-30

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri cehennem ateşinde tutulurken bir görseydin. Onlar: "Keşke (bir daha) dünyaya geri döndürülseydik, o vakit Rabb'imizin bildirdiği gerçekleri yalanlamazdık ve İslam'a inanırdık." diyecektir. Hayır! (Böyle bir şey olmayacaktır.) Onların daha önce (dünyadayken) gizledikleri birçok günah ahirette karşılarına çıkacaktır. Doğrusu şayet onlar (ahiretten) dünyaya geri döndürülselerdi bile, kendilerine yasaklanan günahları tekrar yaparlardı. Çünkü onlar yalancılardır. Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "Bu dünya hayatından başka bir hayatımız yoktur ve (öldükten sonra) ahirette diriltilecek değiliz." demektedir. Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri Rabb'lerinin huzurunda tutulurken bir görseydin. Allah onlara: "Bu, (yani ahiretteki hesap) gerçek miymiş?" deyince, onlar: "Evet. Rabb'imize yemin ederiz ki, (ahiretteki hesabın bir gerçek olduğunu şimdi anladık.)" diyecektir. O vakit Allah onlara: "Öyleyse İslam'ı ısrarla inkar ettiğinizden cezanızı çekin!" diyecektir.

Ayet: 31-32

Sonuçta (ahirette) Allah'ın huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerini yalanlayan kimseler (kıyamet günü) zarara uğrayıp kaybedecektir. Onlar -kıyametin kopması bir anda (ve hiç beklemedikleri bir yerden) geldiğinde- (işledikleri günahların) yükünü sırtlarında taşıyarak: "Dünya hayatında ettiğimiz aşırılıklar / haksızlıklar yüzünden bize yazıklar olsun!" diyecektir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, onlar ahirette çok kötü cezaları yüklenecektir. (Putperest / müşrik Araplardan bazıları): "Bu dünya hayatı sadece bir oyun ve eğlencedir." dediler. (Çünkü onlar bu dünyanın bir sınav olduğunu unuttular.) Doğrusu ahiret yurdu (cennet) Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için daha iyidir. Artık aklınızı kullanmanız gerekir.

Ayet: 33-37

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin söylediği çirkin sözlerin seni üzdüğünü biliyoruz. Ama haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimler (seni yalanlarken) aslında seni değil Allah'ın bildirdiği gerçekleri yalanlayıp bile bile inkar etmektedir. Doğrusu senden önceki elçilerimiz de yalanlanmışlardı. Ama o elçiler yalanlanmalarına ve incinmelerine rağmen yardımımız onlara gelene kadar sabırla dayanışarak hareket ettiler. Çünkü hiçbir şey Allah'ın sözlerini değiştiremez. Ey elçi, önceki elçiler hakkındaki bazı bilgiler sana (bu ilahi kitapla / Kuran'la) gelmiş bulunuyor. (Onların hayatlarından kendine ders al.) Ey elçi, bazılarının gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirmesi sana ağır geliyorsa / seni üzüyorsa, şunu iyi bil ki, şayet sen yerin dibine inen bir delik ya da göğe çıkan bir merdiven bulabilseydin ve onlara bir mucize getirebilseydin bile (onlar inanmayacaklardı.) Şunu da iyi bil ki şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) tüm insanları dosdoğru yolda / İslam'da toplardı (Doğrusu Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak ister.) Öyleyse sakın gerçeği bilmeden hareket edenlerden (cahillerden) olma! Doğrusu ancak Allah'ın emirlerini dinleyen kimseler İslam davetine olumlu cevap verirler. (Ölüler / kalpleri ölü olanlar ise İslam'a olumlu cevap vermezler.) Ama Allah ölüleri ahirette diriltecektir. Sonra herkes Allah'ın huzuruna döndürülüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir. Bazı inkarcılar da bu elçi hakkında:

"Rabb'inden ona bir mucize indirilmesi gerekirdi." dediler. Ey elçi, onlara de ki "Şüphesiz ki Allah mucizeler indirmeye gücü yetendir. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez."

Ayet: 38-39

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, yeryüzündeki her canlı da gökyüzündeki her kuş da sizin gibi birer topluluktur. Biz (gönderdiğimiz) ilahi kitaplarda (hiçbir topluluğa) hiçbir aşırılık / haksızlık etmemişizdir. Sonuçta onların hepsi ahirette Rabb'lerinin huzurunda toplanıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir. Doğrusu bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseler karanlıklar içinde kalıp gerçeklere karşı sağır ve dilsiz davranırlar. (İşte bu yüzden) Allah dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakır; dileyenleri (yani İslam'a inananları) ise dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir.

Ayet: 40-41

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, söyleyin bakalım, Allah'ın cezası veya kıyametin kopması başınıza geldiğinde Allah'a mı yoksa başkasına mı dua edersiniz? Doğrusu siz (çok tehlikeli bir durumla karşılaştığınızda) Allah'a ortak koştuğunuz putları / sahte ilahları unutup yalnız Allah'a dua edersiniz. O da dilerse, giderilmesi için kendisine dua ettiğiniz o sıkıntıyı ortadan kaldırır."

Ayet: 42-43

Ey elçi, Biz senden önceki inkarcı toplumlara da elçiler gönderdik ve (bu dünya sınavının bir gereği olarak) onları zorluklara ve sıkıntılara uğratmışızdır. Umulur ki insanlar (hatadan dönüp / tövbe edip) Allah'a yalvarırlar. Aslında onlara (takdir ettiğimiz) zorluklar geldiğinde, onların (hatadan dönüp / tövbe edip) Allah'a yalvarmaları gerekirdi; ama onların kalpleri (daha da) katılaştı. Çünkü şeytan yaptıkları kötü işleri onlara süslü gösterdi.

Ayet: 44-45

Böylece bazı insanlar onlara verilen (ilahi) öğüdü unutup (günahta ısrar ettiklerinde,) Biz onlara çeşitli cezaların kapılarını açtık. Sonra onlar kendilerine verilen dünya nimetleriyle şımarıp (azıttıklarında,) Biz onları bir anda cezalandırdık. Sonuçta onları ümitsiz / çaresiz bıraktık ve haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimlerin kökü kazındı. Öyleyse ey insanlar, 'tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a hamdolsun' demelisiniz.

Ayet: 46-47

Ey elçi, de ki: "Ey putperestler / müşrikler, söyleyin bakalım, Allah kulaklarınızı sağır etse, gözlerinizi kör etse ve kalplerinizi durdursa, Allah'tan başka hangi (sahte) ilah / put size onları geri getirebilir?" (Hiçbiri!) Baksana, Biz bildirdiğimiz gerçekleri nasıl ayrıntılı açıklıyoruz! Ama bazıları ısrarla dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirler. Söyleyin bakalım, Allah'ın cezası size bir anda (hiç beklemediğiniz bir yerden) ya da açıktan görünerek gelse, (Ona ne yapabilirsiniz ki! Hiçbir şey!) Doğrusu Allah ancak haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri cezalandırıp yok eder."

Ayet: 48-49

Doğrusu Biz elçilerimizi ancak müjdeci ve uyarıcı olarak göndeririz. Çünkü İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin (ahirette) hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır. Bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseler ise günahta ısrar ettiklerinden ahirette cezaya uğrayacaktır.

Ayet: 50-51

Ey elçi, insanlara de ki: "Size, 'Allah'ın hazineleri bendedir; ben bilinmezi / geleceği bilirim veya ben bir meleğim' demiyorum. Doğrusu ben ancak (Rabb'imden) bana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uyarım. Herkes şunu iyi bilsin ki, gerçekleri görenlerle, görmeyenler bir değildir. Artık gerçekleri düşünmeniz gerekir." Öyleyse ey elçi, ahirette Rabb'lerinin huzurunda

toplanıp tüm yaptıklarından hesaba çekileceğinden çekinen kimseleri bu ilahi kitapla / Kuran'la uyar. (Çünkü günahkar) insanların (ahirette) Allah'tan başka bir dostu veya destekçisi / şefaatçisi olmayacaktır. Umulur ki insanlar Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırlar.

Ayet: 52-53

Ey elçi, sakın Rabb'lerinin rızasını isteyerek sabah-akşam daima Ona dua (ibadet) eden kimseleri yanından kovup uzaklaştırma! Doğrusu sen onların vereceği hesaptan sorumlu değilsin; onlar da senin vereceğin hesaptan sorumlu değildir. Eğer sen onları yanından uzaklaştırırsan, zalimlerden olursun. Bu böyledir. Biz (bu dünyada) insanları birbiriyle sınamaktayız. Böylece inkarcılar (İslam'a inananlarla alay ederek): "Allah aramızdan (bula bula) bunlara mı lütfetmiş(!)" demektedir. Şüphesiz ki Allah şükredenleri en iyi bilendir.

Ayet: 54-55

Ey elçi, bildirdiğimiz gerçeklere inanan kimseler sana geldiklerinde, onlara de ki: "Selam / esenlikler üzerinize olsun. Rabb'iniz 'rahmetini lütfetmeyi' kendine (bir ilke olarak) yazmıştır. Allah, sizden cahillikle (gerçeği bilmeden) bir kötülük işledikten sonra hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten kimseleri bağışlar. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir." Bu böyledir. Biz bildirdiğimiz gerçekleri günahta ısrar eden suçluların (yanlış) yolunu (ve onların kötü sonlarını) göstermek için ayrıntısıyla açıklarız.

Ayet: 56-60

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, ben sizin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlara / sahte ilahlara ibadet etmekten yasaklandım. Şunu da iyi bilin ki, ben sizin kötü arzularınıza uymayacağım. (Çünkü eğer sizin kötü arzularınıza uyarsam,) ben de dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapmış ve doğruluğa yönelmemiş olurum. Doğrusu ben Rabb'imden gelen apaçık bir kanıta (bu ilahi kitaba / Kuran'a) dayanıyorum. Ama siz onu yalanladınız. Doğrusu sizin alay ederek başınıza hemen gelmesi için ısrar ettiğiniz cezayı getirmek benim elimde değildir. Şüphesiz ki (her konuda) son hüküm ancak Allah'a aittir. Allah size gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu anlatmaktadır. Şüphesiz ki Allah en iyi hükmü verendir. Şayet başınıza hemen gelmesi için ısrar ettiğiniz o cezayı getirmek benim elimde olsaydı, aramızdaki o iş çoktan bitirilmiş / cezanız verilmiş olurdu. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri en iyi bilendir. Şüphesiz ki tüm bilinmezlerin anahtarları Ondadır. Allah'tan başka hiç kimse onları bilemez. Şüphesiz ki Allah karada ve denizde olanları (yani her şeyi) bilir. Öyle ki Onun bilgisi olmadan tek bir yaprak bile yere düşemez. Toprağın karanlıklarında bulunan her bir tohum da yaş da kuru da (yani her şey Allah'ın huzurundaki) büyük (ana) bir kitapta (Levh-i Mahfuzda yazılıdır.) Sizi geceleri öldüren, (yani ölü gibi uyutan,) gündüzleri -ne yapacağınızı bilerek- dirilten (yani uyandıran) ve (bu şekilde) sizi belli bir süreye / ölüm vaktine kadar yaşatan da Allah'tır. Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döneceksiniz. O da size tüm yaptıklarınızı bildirecek (ve sizi hesaba çekecektir.)"

Ayet: 61-62

Doğrusu Allah kullarının üstünde boyun eğdirici bir güce sahiptir. O, sizi koruyucu melekler göndererek korur. Ölüm vakti sizden birine geldiğinde ise, melek elçilerimiz onu hiç eksiltmeden ve arttırmadan (yani ne erken ne de geç / tam vaktinde) vefat ettirecektir. Sonuçta / ahirette tüm insanlar gerçek dostları olan Allah'ın huzuruna döndürülecektir. Şüphesiz ki (her konuda) son hüküm ancak Allah'a aittir. Şüphesiz ki Allah hesap sorması en hızlı olandır.

Ayet: 63-65

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Sizi karanın ve denizin karanlıklarından (yani sıkıntılarından) kurtaran kimdir? 'Eğer bizi bu sıkıntıdan kurtarırsa, Ona şükredenlerden

olacağız.' deyip içinizden yalvararak dua ettiğiniz kimdir? Doğrusu sizi o sıkıntıdan ve tüm dertlerden kurtaran yalnız Allah'tır; ama siz putları / sahte ilahları Ona ortak koşuyorsunuz. Ama şunu iyi bilin ki, Allah size üstünüzden veya altınızdan (yani her yerden) ceza göndermeye gücü yetendir. O, (dilerse de) sizi karşı taraflar olarak savaştırıp bazılarının şiddetini bazılarınıza tattırabilir." Baksana, Biz bildirdiğimiz gerçekleri nasıl ayrıntılı açıklıyoruz! Umulur ki insanlar gerçekleri anlarlar.

Ayet: 66-67

Ey elçi, (ne yazık ki) senin toplumun gerçekleri ifade eden bu ilahi kitabı / Kuran'ı yalanladı. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu ben sizin (yaptığınız yanlışları) savunacak değilim. Şunu iyi bilin ki, (bu ilahi kitapta / Kuran'da bildirilen) her haberin bir gerçekleşme zamanı vardır. (Sonuçta / ahirette siz de gerçekleri) anlayacaksınız."

Ayet: 68-69

Ey elçi, bildirdiğimiz gerçekler hakkında çirkin sözlere dalanları görürsen, onlara -onlar başka bir söze dalana kadar- sırt çevir / aldırış etme. Ama şeytan sana (bir vesvese verip) bunu unuttursa, hatırladıktan sonra haksızlıkta / zulümde ısrar eden kimselerle beraber oturma. Doğrusu Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin (yaptıkları kötülüklerin) hesabını vermekten değil onlara (bu ilahi kitapla / Kuran'la) öğüt vermekten sorumludur. Umulur ki insanlar Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırlar.

Ayet: 70

Ey elçi, dinlerini oyun ve eğlence edinen ve bu dünya hayatına aldanan kimseleri kendi hallerine bırak ve diğer insanlara bu ilahi kitapla / Kuran'la öğüt ver. Doğrusu (İslam'ı ısrarla inkar eden) herkes (bu dünya hayatında ısrarla) işlediği günahlar yüzünden (ahirette cehennemde) hapsedilecektir. (Orada) onların Allah'tan başka gerçek bir dostu veya destekçisi / şefaatçisi olmayacaktır. (Ahiretteki cezadan kurtulmak için) ne kadar fidye verilmek istense de, asla kabul edilmeyecektir. Onlar (ısrarla işledikleri) günahlar yüzünden (cehennemde) hapsedilecektir. (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler) gerçekleri / doğruluğu ısrarla inkar ettiklerinden (ahirette cehenneme girip) kaynar sıcak sulardan içecektir ve onlar (orada) şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 71-72

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu biz (İslam'a inananlar) Allah'tan başkasına, bize hiçbir yarar ya da zarar veremeyen putlara / sahte ilahlara, dua (ibadet) etmeyiz. Ayrıca biz Allah bizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttikten sonra (asla) -yeryüzündeki şeytanların aldatmasıyla dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa çağıran (ve) 'yanımıza gel' diyen arkadaşlarını (reddeden) şaşkınlar gibi- İslam inancından çark edip geri dönmeyiz. Şunu iyi bilin ki, Allah'ın gönderdiği bu doğruluk rehberi / Kuran, dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Böylece biz yalnız tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a teslim olmakla ve İslam'ı kabul etmekle emrolunduk. Öyleyse (ey insanlar,) namazı düzenli kılın ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Sonuçta hepiniz ahirette Onun huzurunda toplanıp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)"

Ayet: 73

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, gökleri ve yeri gerçeklerle yaratan Allah'tır. O (bir şeyi dilediği) vakit ona 'ol' der; o şey de hemen oluverir. (Çünkü) Allah'ın her sözü bir gerçektir. Allah, Sur borusuna üflendiği gün (yani kıyamet günü) her şeyin tek hükümranıdır. Şüphesiz ki Allah görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilendir. Şüphesiz ki Allah en doğru kararı verendir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır.

Ayet: 74-79

Geçmişte İbrahim babası Azer'e: "Nasıl olur da heykelleri (sahte) ilahlar edinirsin? (Olamaz!)

Doğrusu ben seni ve toplumunu büyük bir sapkınlıkta görüyorum" dedi. Bu böyledir. Çünkü Biz İbrahim'e (gerçekleri) kesin olarak bilenlerden olması için göklerde ve yerdeki hükümranlığımızı gösteriyorduk. (Güneş'i, Ay'ı, yıldızları ve gezegenleri Allah'a ortak koşan bir toplumda büyüyen ama hiçbir zaman onlara inanmayan) İbrahim, bir gece karanlık çöktüğünde, gökte (parlak) bir yıldız / gezegen gördü ve: "Bu mu benim Rabb'im? (Hayır, olamaz!)" dedi. Sabahleyin o parlak yıldız battığında da: "Doğrusu ben batıp yok olanları asla Rabb'im olarak kabul etmem." dedi. Başka bir gece İbrahim gökte Ay'ı doğarken gördü ve: "Bu mu benim Rabb'im? (Hayır, olamaz!)" dedi. Sabahleyin Ay battığında da: "Doğrusu ben batıp yok olanları asla Rabb'im olarak kabul etmem. Şayet Rabb'im beni dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmeseydi, ben de şu sapkın kimseler gibi olurdum." dedi. Sonra İbrahim Güneş'i doğarken gördü; onu daha büyük ve daha parlak buldu ve: "Bu mu benim Rabb'im? (Hayır, olamaz!)" dedi. Akşam olunca güneş battığında ise: "Doğrusu ben batıp yok olanları asla Rabb'im olarak kabul etmem. Ey toplumum, şunu iyi bilin ki, ben sizin Allah'a ortak koştuğunuz şeylerden uzağım. Çünkü ben batıl inançlara (hurafelere) inanmadan gökleri ve yeri yoktan var edip yaratan Allah'a yöneldim. İşte bu yüzden ben Allah'a ortak koşan biri değilim." dedi.

Ayet: 80-82

Ama İbrahim'in karşı çıktığı inkarcı toplumu onunla tartışıp çekişti. İbrahim onlara: "Allah beni dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmişken, siz benimle Allah hakkında mı tartışıp çekişiyorsunuz? Şunu iyi bilin ki, ben sizin Allah'a ortak koştuğunuz putlardan / sahte ilahlardan korkmam. Doğrusu ancak Rabb'imin dilediği olur. Onun dilemediği ise olmaz. Şüphesiz ki Rabb'im sınırsız bilgisiyle her şeyi kuşatandır. Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız gerekir. (Ey toplumum,) siz size indirilmiş hiçbir kanıt olmadan Allah'a ortak koşmaktan korkmuyorsunuz da, ben sizin Ona ortak koştuğunuz putlardan / sahte ilahlardan mı korkacakmışım? (Asla!) Söyleyin bakalım, hangimiz daha güvendeyiz? Keşke gerçekleri bir anlasaydınız. Doğrusu ancak İslam'a inanan ve inancına hiçbir haksızlık / zulüm (yani şirk) karıştırmayan kimseler (ahirette sonsuza kadar) güvende olacaktır. Çünkü onlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmiştir." dedi.

Ayet: 83

Ey elçi, işte bunlar toplumunu ikna etmesi için İbrahim'e verdiğimiz kanıtlarımızdır. Doğrusu Biz dilediklerimizi (yani İslam'a inananları) üst derecelere yükseltiriz. Şüphesiz ki Rabb'in en doğru kararı verendir ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 84-90

Sonra Biz İbrahim'e oğlu İshak'ı ve torunu Yakub'u lütfettik. Biz onların hepsini daha önce Nuh'u da yönelttiğimiz dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttik. Biz İbrahim'in soyundan gelen Davud'u, Süleyman'ı, Eyyüb'ü, Yusuf'u, Musa'yı ve Harun'u da dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttik. Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendiririz. Zekeriyya'yı, Yahya'yı, İsa'yı ve İlyas'ı da aynı şekilde dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttik. Onlardan her biri düzeltici / iyi işler yapan kimselerdi. İsmail, Elyesa, Yunus ve Lut da bizim elçilerimizdir. Biz onların hepsini dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttik. Biz onlardan her birine diğer insanlardan farklı bir özellik olan (Allah'ın elçisi olma özelliğini) lütfettik. Onların atalarından, çocuklarından ve kardeşlerinden bazılarını da (elçimiz olarak) seçip dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttik. -İşte bu ilahi kitap / Kuran (önceki ilahi kitaplar gibi) Allah'ın dileyenleri (yani İslam'a inananları) onunla dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği bir doğruluk rehberidir.- (Onlar Allah'a ve Onun dinine / İslam'a inandılar.) Şayet onlar da Allah'a ortak koşsalardı, tüm yaptıkları boşa giderdi. İşte onlar kendilerine ilahi kitap, doğru hükümler ve peygamberlik verdiğimiz kimselerdir. Eğer şu putperest / müşrik Araplar gerçekleri inkar ederlerse, şunu iyi bilsinler ki, Biz gerçekleri savunmayı, gerçekleri inkar etmeyen / İslam'a

inanan kimselere bir görev olarak vermişizdir. Çünkü onlar Allah'ın dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği kimselerdir. Ey elçi, (tüm elçilerimizin) uyduğu dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa uy. Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıklar için ilahi bir öğüttür."

Ayet: 91

(Ne yazık ki putperest / müşrik Araplar) Allah'ın yüceliğini doğru değerlendirmediler. Ayrıca onlar (bu ilahi kitabı / Kuran'ı inkar edip): "Allah (bizim gibi sıradan) bir insana / bu elçiye hiçbir şey indirmemiştir." dediler. Ey elçi, (putperest / müşrik Arapların bu boş iddiasını çürütmek için Allah'ın daha önce Musa'ya ilahi bir kitap indirdiğini bilen) Yahudilere de ki: "Musa'nın insanlara bir ışık ve doğruluk rehberi olarak getirdiği o ilahi kitabı indiren kimdir? - Siz o ilahi kitabı kağıtlara yazıp gösteriyorsunuz; ama birçok gerçeği de gizliyorsunuz. Oysa (o ilahi kitapla) size, sizin ve atalarınızın bilmediği nice bilgiler öğretildi.- (Doğrusu o ilahi kitabı da bu ilahi kitabı / Kuran'ı da indiren) Allah'tır." Ey elçi, (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri) kendi hallerine bırak da onlar yanlışlarına dalıp oynasınlar.

Ayet: 92

Ey elçi, Biz bereketlerle dolu olan ve önceki ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrulayan bu ilahi kitabı / Kuran'ı (öncelikle ilk muhatap olan) Mekke'de ve çevresinde bulunan Arapları (ve sonrasında tüm insanları) uyarman için indirdik. Böylece (ehli kitaptan) ahirete / ahiretteki hesaba inanan kimseler bu ilahi kitaba / Kuran'a inanacak ve namazlarını koruyup düzenli kılacaktır.

Ayet: 93

Herkes şunu iyi bilsin ki, yalan uydurup Allah'a iftira eden ya da Allah'tan ona bir şey vahiy edilmemesine / bildirilmemesine rağmen 'bana vahiy ediliyor' diyen kimselerden daha zalimi yoktur. Bir de 'ben Allah'ın indirdiği gibi ilahi bir kitap indireceğim.' diyen zalimler vardır. Ey elçi, haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimlerin ölüm anında can çekişirlerken ve melekleri ellerini uzatıp onlara: "Haydi, canınızı çıkarıp verin! Bugün Allah hakkında yalan söz söylediğiniz ve Onun bildirdiği gerçeklere büyüklük tasladığınız için alçaklık cezasıyla cezalanacaksınız." derlerken bir görseydin.

Ayet: 94

Ahirette Allah tüm putperestlere / müşriklere: "(Bugün) siz Bizim huzurumuza -sizi ilk yarattığımız gibi- tek başınıza geldiniz ve size dünya hayatında bir hayal gibi / geçici olarak verdiğimiz her şeyi geride bıraktınız. Ama size destekçi / şefaatçi olacaklarını iddia ettiğiniz (güya) ortaklarım (olan putları / sahte ilahları) sizin yanınızda görmüyoruz. (Onlar hani neredeler / niçin size yardım etmiyorlar?) Çünkü artık onlarla bağlantınız kopmuştur ve size yardım edeceklerini iddia ettiğiniz o putlar / sahte ilahlar sizi terk etmiştir." diyecektir.

Ayet: 95-97

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, tohumları ve çekirdekleri yarıp yeşerten ve ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkaran Allah'tır. İşte, Allah'ın özellikleri böyledir. Artık gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırılmamanız gerekir. Allah, karanlıkları yarıp sabahları getirendir. Allah (insanların) dinlenmesi için geceyi yaratmıştır. O, (sizin için) Güneş'i ve Ay'ı bir hesaplama aracı yapmıştır. İşte bunlar en üstün olan ve her şeyi en iyi bilen Allah'ın takdir ettiği / bir düzene koyduğu şeylerdir. Karada ve denizde gece karanlığında doğru yönü bulmanız için yıldızları sizin hizmetinize sunan da Allah'tır. Doğrusu Biz bildirdiğimiz gerçekleri anlamak isteyenlere ayrıntısıyla açıkladık.

Ayet: 98-99

Ey insanlar, sizi tek bir candan yaratan Allah'tır. Artık sizin için bir kalınacak yer (dünya) bir de sürekli kalınacak yer (ahiret) vardır. Doğrusu Biz bildirdiğimiz gerçekleri anlamak isteyenlere

ayrıntısıyla açıkladık. Gökten yağmur yağdıran da Allah'tır. Böylece Biz o yağmurla çeşitli bitkiler ve o bitkilerden filizler çıkarmaktayız. Biz o filizlerden de içi danelerle dolu tahıl başaklarını, dallarından sarkan hurma salkımlarını, üzüm bağlarını, zeytin ve nar ağaçlarını ve birbirine benzeyen ya da benzemeyen nice meyveleri / ürünleri çıkarırız. Onlar meyve verdiğinde bir meyvenin ilk haline ve o meyvenin olgunlaşmış son haline (şekline / tadına / kokusuna) bir baksana! (Allah'ın mucizelerine bir baksana.) İşte bunlarda İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 100-103

Ama (ne yazık ki) bazı insanlar Allah'ın yarattığı cinleri Ona ortak koştular; bazıları da bilgisizce Allah'a oğullar ve kızlar uydurdular. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin çirkin yakıştırmalarından uzaktır ve çok yücedir. Şüphesiz ki Allah gökleri ve yeri eşsiz bir şekilde var edendir. Onun herhangi bir hanımı veya çoçuğu asla olmamıştır. Çünkü her şeyi O yaratmıştır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir. İşte, Rabb'iniz olan Allah'ın özellikleri böyledir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Allah her şeyin (tek) yaratıcısıdır. Öyleyse yalnız Ona ibadet edin. Şüphesiz ki Allah her (doğru) şeyin savunucusudur. Herkes şunu iyi bilsin ki, hiçbir göz Allah'ı kavrayamaz / göremez. Ama O, tüm gözleri kavrar / görür. Şüphesiz ki Allah (büyük) lütuflar sahibidir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır.

Ayet: 104-105

Ey insanlar, (bu ilahi kitapla / Kuran'la) Rabb'inizden size, gönül gözlerinizi açan ilahi gerçekler gelmiştir. Artık her kim gerçekleri görürse, bu, onun kendi yararına olur; her kim de gerçekleri ısrarla görmek istemezse, bu, onun kendi zararına olur. Öyleyse ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben sizin bekçiniz değilim." Bu böyledir. Biz bildirdiğimiz gerçekleri ayrıntısıyla açıklarız. Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (sana iftira ederek): "(Birilerinden bir şeyler) okuyup öğrenmişsin." deyip dursunlar. Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı anlamak isteyenlere açıklarız.

Ayet: 106-107

Ey elçi, Rabb'inden sana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uy. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Öyleyse ey elçi, Allah'a ortak koşmakta ısrar eden kimselerden yüz çevirip (diğer insanları İslam'a davet et.) Şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) hiç kimse putları / sahte ilahları Ona ortak koşamazdı. (Doğrusu Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak ister.) Ey elçi, Biz seni insanların bekçisi yapmadık. Ey elçi, sen onların (yaptığı yanlışları) savunacak değilsin.

Ayet: 108

Ey İslam'a inananlar, sakın Allah'tan başkasına (putlara / sahte ilahlara) da dua (ibadet) eden kimselere sövmeyin! Yoksa (sizin yüzünüzden) onlar da düşmanca ve bilgisizce davranarak Allah'a sövebilir. Bu böyledir. Biz her topluma kendi yaptıklarını süslü göstermekteyiz. Sonuçta tüm insanlar ahirette Rabb'lerinin huzuruna dönecektir. O da herkese tüm yaptıklarını bildirecek (ve herkesi hesaba çekecektir.)

Ayet: 109-111

Putperest / müşrik Araplardan bazıları Allah'ın adıyla büyük yeminler ettiler. (Güya) eğer onlara (istedikleri) bir mucize gelseymiş, ona inanacaklarmış(!) Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu tüm mucizeler ancak Allah'tandır. (Yani benim kendimden bir mucize göstermem asla mümkün değildir.)" Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, onlar kendilerine bir mucize gelseydi bile, inanmayacaklardı. Doğrusu Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin gönüllerini ve gözlerini İslam'a inanmadıkları ilk andan itibaren tersyüz ederiz. Böylece Biz onları azgınlıklarının içinde bocalamaya bırakırız. Şunu da iyi bilin ki, şayet Biz onlara (bir mucize olarak) melekleri indirseydik, ölüleri (diriltip) onlarla konuştursaydık ve her şeyi önlerinde toplasaydık bile, onlar

asla inanmayacaklardı. Doğrusu ancak Allah'ın dilediği şey olur. (Onun dilemediği şey ise asla olmaz.) Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu cahilce (gerçeği bilmeden) davranır.

Ayet: 112-113

Bu böyledir. Biz (tarih boyunca gönderdiğimiz) her peygambere insanlardan ve cinlerden birbirlerine yaldızlı aldatıcı sözler fısıldayan şeytanları düşman etmişizdir. Ey elçi, şayet Rabb'in dileseydi (zorlasaydı) onlar bunu yapamazlardı. (Ama Allah insanları bu dünya hayatında sınamak ister.) Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri kendi hallerine bırak ve onların iftiralarına aldırış etme. Doğrusu şeytanlar, ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan kimselerin gönüllerinin yalana kaymasını ve onların yalandan hoşlanıp günah işlemesini isterler.

Ayet: 114-117

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben bu ilahi kitabı / Kuran'ı size gerçeklerle ayrıntılı bir şekilde indiren Allah'tan başka bir hakem kabul etmem." Ey elçi, (samimi olan) ehli kitap (Yahudiler ve Hristiyanlar) da bu ilahi kitabın / Kuran'ın (sana) Rabb'in tarafından gerçeklerle indirildiğini bilirler. Sakın şüphe edenlerden olma! Herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'inin her sözü doğrulukla ve adaletle gerçekleşecektir. Doğrusu Allah'ın sözlerini değiştirebilecek hiçbir güç yoktur. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Ey elçi, şunu iyi bil ki, eğer sen yeryüzündekilerin çoğunluğuna uyarsan, onlar seni Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan saptırırlar. Doğrusu onlar zanlara / boş iddialara uyup saçmasapan batıl inançlar (hurafeler) uyduruyorlar. Doğrusu Rabb'in, Onun dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan sapanları da doğruluğa yönelenleri de en iyi bilendir.

Ayet: 118-120

Öyleyse ey insanlar, eğer Allah'ın bildirdiği gerçeklere inandıysanız, üzerine Allah'ın adı anılmış olan (helal) yiyeceklerden yiyin. Niçin üzerine Allah'ın adı anılmış olan (helal / temiz) yiyecekleri yemeyesiniz ki! Doğrusu Allah size zorunluluk dışında neleri haram kıldığını ayrıntısıyla açıklamıştır. Ama (ne yazık ki) birçok kimse kötü arzularına uyup bilgisizce / belgesizce (yalan sözlerle) insanları saptırır. Şüphesiz ki Rabb'in haddini aşanları en iyi bilendir. Öyleyse ey insanlar, açık ve gizli tüm günahları terk edin; yoksa günahta ısrar eden kimseler girdikleri günahlar yüzünden ahirette cezalandırılacaktır.

Ayet: 121

Ey insanlar, sakın üzerine Allah'ın adı anılmayan (ama putların / sahte ilahların adı anılan) yiyeceklerden yemeyin! Çünkü bu, apaçık bir günahtır. Doğrusu şeytanlar kendi dostlarına sizinle mücadele etmeleri (ve yiyecekleriniz hakkında helaller ve haramlar uydurmaları) için fısıldarlar. Öyleyse (dikkatli olmalısınız; çünkü) eğer (helal ve haram koymada) onlara uyarsanız, Allah'a ortak koşmuş olursunuz.

Ayet: 122-124

Doğrusu gönülleri ölüyken canlandırdığımız ve (kendilerine bu ilahi kitabı / Kuran'ı lütfedip) insanlar arasında bir ışıkla yürümelerini sağladığımız kimseler (yani İslam'a inananlar) ile sanki karanlıklar içinde olan ama oradan çıkmak istemeyen kimseler (yani İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler) asla bir değildir. Bu böyledir. Yaptıkları kötülükler İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere süslü görünmektedir. Bu böyledir. Biz (bu dünya sınavının bir gereği olarak) her beldede oranın günahta ısrar eden en büyük suçlularına orada hile yapmaları için imkan vermekteyiz. Aslında onlar yaptıkları hilelerle sadece kendilerini aldatırlar; ama bunun farkında değiller. (İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan) bazıları da Allah'ın bildirdiği bir gerçek kendilerine geldiğinde: "Allah'ın elçilerine verilen şey bize verilmedikçe asla İslam'a inanmayız." dediler. Doğrusu Allah elçiliğini (gönderdiği doğruları / gerçekleri) kime vereceğini en iyi bilendir. Sonuçta günahta ısrar eden suçlular, hileleri yüzünden ahirette Allah'ın huzurunda küçük düşüp şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 125-127

Allah kimi doğruya yöneltmek isterse, onun gönlünü İslam'a (yani Onun evrensel barış düzenine) açar. O, kimi ısrarlı sapkınlığı içinde bırakmak isterse de, onun göğsünü sanki göğe tırmanır gibi daraltıp sıkar. Bu böyledir. Allah, İslam'a ısrarla inanmayanların üzerine pislik / sıkıntı yağdırır. İşte bu, Rabb'inin dosdoğru yoludur. Doğrusu Biz bildirdiğimiz gerçekleri düşünüp öğüt alan kimselere ayrıntısıyla açıklamışızdır. Sonuçta İslam'a inananlara ahirette Rabb'lerinin huzurunda esenlik yurdu olan cennet ödülü vardır. Şüphesiz ki Allah İslam'a inananların dostudur. Çünkü onlar düzeltici / iyi işler yaparlar.

Ayet: 128-129

Kıyamet günü Allah (şeytanlaşan varlıkların) hepsini toplayıp: "Ey (şeytanlaşan) cinler topluluğu, siz bazı insanları aldatıp sayıca çoğaldınız." diyecektir. O vakit onların dostu olan (şeytanlaşan) insanlar: "Ey Rabb'imiz, biz (dünyadayken) birbirimizden yararlandık. Böylece bize tanıdığın belli sürenin sonuna ulaştık." diyecektir. Allah da onlara: "Sizin hak ettiğiniz yer -sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşidir." diyecektir. Doğrusu ancak Allah'ın dilediği şey olur. (Onun dilemediği şey ise asla olmaz.) Şüphesiz ki Rabb'in en doğru kararı verendir ve her şeyi en iyi bilendir. Bu böyledir. Biz işledikleri günahlar yüzünden haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri birbirine dost ederiz.

Ayet: 130

Kıyamet günü Allah (İslam'ı ısrarla inkar eden, cin ve insan, tüm kafirleri toplayıp): "Ey cin ve insan toplulukları, aranızdan size bildirdiğim gerçekleri anlatan ve sizi bu buluşma gününüz hakkında uyaran elçiler gelmedi mi?" diyecektir. O vakit onlar: "(Evet, elçiler geldiler ve bizi uyardılar; ama biz onlara uymadık. İşte bu yüzden) biz kendi aleyhimize şahidiz." diyecektir. (Ne yazık ki) dünya hayatı onları aldatmıştır. Sonuçta (ahirette) onlar İslam'ı ısrarla inkar ettiklerini (itiraf edip) kendi aleyhlerine şahit olacaktır.

Ayet: 131-134

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in (elçi göndermediği, yani) İslam'dan habersiz olan hiçbir belde halkını haksızlıkla yok etmemiştir. Çünkü herkesin (bu dünyada) yaptıklarının karşılığında bir (rahmet) derecesi vardır. Şüphesiz ki Rabb'in insanların yaptıklarından habersiz değildir / ahirette onları hesaba çekecektir. Şüphesiz ki Rabb'in en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve (sonsuz) rahmet sahibidir. (Ey insanlar, unutmayın ki,) Allah -dilerse- sizi (daha önceden yok ettiği) insanların soyundan yarattığı gibi, sizi de (istediği anda) yok edip başkalarını sizin yerinize getirebilir. Şüphesiz ki size söz verilen kıyamet günü kesinlikle gelecektir. Siz Allah'a asla engel olamazsınız.

Ayet: 135

Ey elçi, de ki: "Ey toplumum, siz elinizden geleni yapın; ben de görevimi yapıp sizi İslam'a davet edeceğim. Ama ahirette kimin sonunun iyi bir yerde (yani cennette) yaşamak olacağını (kimin sonunun da cehennemde ceza çekmek olacağını) anlayacaksınız. Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişemeyecektir."

Ayet: 136-137

Putperest / müşrik Araplar uydurdukları (batıl) iddialarına göre Allah'ın yaratıp çoğalttığı ekinlerden ve hayvanlardan paylar ayırıp: "Bu, Allah'ındır ve bu da (Ona) ortak koştuğumuz putlarındır / sahte ilahlarındır." dediler. Ama onlar, ortak koştukları putlara / sahte ilahlara ayrılan payı Allah'a vermemelerine rağmen, Allah'a ayrılan payı Ona ortak koştuklarına verirler. Putperest / müşrik Araplar ne kötü hüküm veriyorlar! Bu böyledir. (Ne yazık ki) o putlar / sahte ilahlar onlardan birçoğuna -kişiliklerini ve (gerçek) dinlerini (İslam'ı) bozmak için- çocuklarını öldürmeyi (bile) süslü göstermiştir. Ey elçi, şayet Rabb'in dileseydi (zorlasaydı) onlar bunu yapamazdı. (Doğrusu Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp

karakterlerini sınamak ister.) Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri kendi hallerine bırak ve onların iftiralarına aldırış etme.

Ayet: 138-140

Putperest / müşrik Araplar uydurdukları (batıl) iddialarına göre: "Şu hayvanlar ve ekinler yasaktır; -dilediğimiz kimseler hariç- hiç kimse onlardan yiyemez ve (yine dilediğimiz kimseler hariç) şu hayvanların sırtları da haramdır." dediler. Onlar Allah'a iftira edip bazı hayvanları keserken de Allah'ın adını anmıyorlar. Ama Allah onları -uydurdukları o iftiralar yüzünden- ahirette cezalandıracaktır. Bir de onlar: "Bazı hayvanların yavrusunu yemek erkeklerimize helal, kadınlarımıza ise haramdır. Ancak eğer o hayvanlar ölü yavru doğururlarsa (erkekler ve kadınlar) ortaktır." dediler. Ama Allah onları uydurdukları bu (helal ve haram) yakıştırmaları yüzünden ahirette cezalandıracaktır. Şüphesiz ki Allah en doğru kararı verendir ve her şeyi en iyi bilendir. Doğrusu ahmak ve bilgisiz olmaları yüzünden kendi çocuklarını öldüren ve Allah'a iftira edip Onun onlara lütfettiği nimetleri haram kılan kimseler (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir. Çünkü onlar ısrarla doğruluktan sapmış ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmemiştir.

Ayet: 141-142

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (aynı topraktan sizin yararlanmanız için) çardaklı ve çardaksız bahçeleri, birbirine benzeyen ve benzemeyen (nice) bitkileri ve tadları çok farklı olan hurma, zeytin ve nar ağaçlarını ve çeşitli ekinleri yaratan Allah'tır. Allah'ın lütfettiği ürünler olgunlaştığında yiyin; ama hasat vakti geldiğinde yoksullara da hakkını verin. Sakın israf etmeyin! Şüphesiz ki Allah aşırıya giden (günahta ısrar eden) kimseleri sevmez. Hayvanların arasında yüklerinizi taşıyanlar ve tüylerinden (yünlerinden) yatak / döşek yaptıklarınız da vardır. Ey insanlar, Allah'ın size lütfettiği (helal ve temiz / sağlıklı) nimetlerden yiyin için. Sakın şeytana uymayın! Doğrusu şeytan sizin büyük bir düşmanınızdır.

Ayet: 143-144

(İşte size eşler) halinde (dört çift, toplam) sekiz çiftlik hayvanı örneği: (O dört çiftten ilk iki çifti, erkek-dişi) iki koyun ve iki keçi. Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Söyleyin bakalım, Allah bunlardan iki erkeği mi, iki dişiyi mi yoksa o dişilerin yavrularını mı haram kıldı? (Hiçbirini!) Eğer doğruyu söylüyorsanız, bir bilgiye / belgeye dayalı olarak bana cevabınızı bildirin. (O dört çiftten ikinci iki çifti ise, erkek-dişi) iki deve ve iki sığır. Allah bunlardan iki erkeği mi, iki dişiyi mi yoksa o dişilerin yavrularını mı haram kıldı? (Hiçbirini!) Yoksa siz Allah'ın size böyle bir yasak koyduğuna şahit mi oldunuz? (Hayır!)" Herkes şunu iyi bilsin ki, insanları saptırmak için bilgisizce yalan uydurup Allah'a iftira eden kimselerden daha zalimi yoktur. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 145

Ey elçi, de ki: "Doğrusu ben bana vahiy edilen / bildirilen hükümlerin içinde şunlar hariç yiyilmesi veya içilmesi haram olan bir şey bulamıyorum. Doğrusu yenilmesi veya içilmesi haram olan şeyler sadece leş / ölü hayvanlar, akıtılan (sıvı veya pıhtılaşmış) kan, domuz eti -çünkü o, pistir- veya -günahta ısrar ederek- Allah'tan başkasına (putlara / sahte ilahlara) adanan / sunulan yiyeceklerdir. Ama mecbur kalan kimseler -Allah'a isyan etmeden ve aşırıya gitmeden- (ihtiyaç miktarı kadar) bunlardan yiyebilir." Şüphesiz ki Rabb'in çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 146-147

Geçmişte Biz Yahudilere de (çift toynaklılar hariç) tüm (dört ayaklı ve) tırnaklı hayvanların etini yemeyi haram kılmıştık. Biz onlara, sığır ve koyun-keçi cinsi hayvanların -sırt etlerinin ve iç organlarının içinde olanlar ve kemikle bitişik bulunanlar hariç- iç yağlarını yemeyi de haram kılmıştık. Çünkü Biz onları (emrimize) isyanları yüzünden cezalandırmıştık. Şüphesiz ki Biz en

doğruyu söyleyeniz. Ey elçi, eğer bazıları seni yalanlarsa onlara de ki: "Doğrusu Rabb'iniz en geniş rahmet sahibidir; ama Onun şiddetli cezası da günahta ısrar eden suçlulardan asla geri çevrilemezdir."

Ayet: 148-149

Putperest / müşrik Araplar (Allah'a iftira ederek): "Şayet Allah dileseydi, hem biz hem de atalarımız putları / sahte ilahları Ona ortak koşamazdık ve hiçbir şeyi haram kılamazdık." diyecektir. Bu böyledir. Önceki inkarcılar da şiddetli cezamızı tadana kadar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlamışlardı. Ey elçi, onlara de ki: "Eğer bir bilginiz / belgeniz varsa, çıkarıp onu bize gösterin. Doğrusu siz zanlara / boş iddialara uyup saçmasapan batıl inançlar (hurafeler) uyduruyorsunuz. Çünkü Allah en üstün kanıtların sahibidir. Şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) hepinizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltirdi. (Doğrusu Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak ister.)"

Ayet: 150-153

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Haydi, (sözde) 'Allah şunları haram kılmıştır' iddianıza şahitlik edecek şahitlerinizi getirin de görelim!" Ey elçi, onlar (kendi uydurdukları yalanlarına) şahitlik ederlerse, sen asla onlarla beraber şahitlik etme! Sakın bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan, ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan ve Rabb'lerine ortak koşan kimselerin kötü arzularına uyma! Ey elçi, insanlara de ki: "Haydi, gelin, Rabb'inizin size neleri haram kıldığını (ve neleri emrettiğini) okuyup aktarayım: (Ey insanlar,) sakın hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayın! Annenize ve babanıza iyilik edin. Sakın yoksulluk endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin! -Doğrusu hem size hem de çocuklarınıza nimetler lütfeden Biziz.- Sakın açık ve gizli (yani her çeşit) utanç verici / çirkin şeylere (fuhuşa) yaklaşmayın! Sakın haklı bir sebep olmadan Allah'ın öldürülmesini haram kıldığı bir canı öldürmeyin! İşte bunlar Allah'ın size emrettiği hükümlerdir. Umulur ki aklınızı kullanırsınız. Sakın yetimlerin servetlerine -onlar yetişkin olana kadar- en güzel şekil dışında (yani onlara yardım etme dışında) yaklaşmayın! Ölçüyü ve tartıyı adaletle (tam olarak) yerine getirin. Doğrusu Biz herkese ancak gücü kadar sorumluluk yükleriz. Bir şey söylediğinizde -en yakınınızın aleyhine olsa bile- (doğruyu konuşup) adaletli olarak Allah'a verdiğiniz sözü tutun. İşte bunlar Allah'ın size emrettiği hükümlerdir. Umulur ki gerçekleri düşünüp öğüt alırsınız. Bu din (İslam) benim (uyduğum) dosdoğru yolumdur. Öyleyse İslam'a uyun. Sakın yanlış yollara uymayın. Yoksa doğruluktan uzaklaşıp Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan ayrılırsınız. İşte bunlar Allah'ın size emrettiği hükümlerdir. Umulur ki Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsınız."

Ayet: 154

Geçmişte Biz Musa'ya ilahi bir kitap verdik. (Bu ilahi kitap / Kuran gibi) o ilahi kitap da iyi işler yapanlar için tamamlayıcı bir destekti, her şeyin ayrıntılı açıklamasıydı, bir doğruluk rehberiydi ve bir rahmetti. Umulur ki insanlar ahirette Rabb'leriyle buluşacaklarına (ve tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerine) inanırlar.

Ayet: 155-157

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (size) indirdiğimiz bu ilahi kitap / Kuran bereketlerle doludur. Öyleyse ona uyun ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Umulur ki Allah'ın rahmetine erişirsiniz. (Şayet Biz size bu ilahi kitabı / Kuran'ı indirmeseydik) siz: "Önceki iki gruba (yani Yahudilere ve Hristiyanlara) ilahi kitaplar indirilmiş; ama (ne yazık ki) biz onların (asıl) öğretilerinden habersizdik." diyebilirdiniz ya da "Şayet bize de bir ilahi kitap indirilseydi, biz onlardan daha doğru insanlar olabilirdik." diyebilirdiniz. İşte bu ilahi kitap / Kuran, size Rabb'inizden apaçık bir kanıt, bir doğruluk rehberi ve rahmet olarak gelmiştir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın bildirdiği gerçekleri yalanlayıp ısrarla yüz çeviren kimselerden daha zalimi yoktur. Bu yüzden Biz bildirdiğimiz gerçeklerden yüz çevirenleri gerçeklerden /

İslam'dan / doğruluktan ısrarla yüz çevirmeleri yüzünden (ahirette) cezanın en kötüsüne uğratacağız.

Ayet: 158

Ey elçi, putperest / müşrik Araplar meleklerin veya bizzat Rabb'inin ya da Rabb'inin bazı mucizelerinin onlara gelmesini beklemesinler. Çünkü Rabb'inin bazı mucizeleri geldiğinde, önceden gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmayan ya da İslam inancıyla bir iyilik yapmayan kimselerin onlara inanmalarının kendilerine hiçbir yararı olamaz. Ey elçi, onlara de ki: "Bekleyin bakalım, biz de (sizinle beraber) Allah'ın takdirini bekliyoruz."

Ayet: 159-160

Ey elçi, gerçek dinlerini (yani İslam'ı) bozup karşıt gruplara ayrılan kimselerin seninle hiçbir ilgisi yoktur. Artık onların işi Allah'a kalmıştır. Sonuçta / ahirette Allah onlara tüm yaptıklarını bildirip (hesaba çekecektir.) O, iyilik yapanlara yaptıkları iyiliğin (en az) on katı kadar sevap verecektir; kötülük işleyenlere ise işledikleri kötülüğün tam karşılığı olan cezayı verecektir. Sonuçta hiç kimseye hiçbir haksızlık edilmeyecektir.

Ayet: 161-165

Ey elçi, de ki: "(Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) Rabb'im beni dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltti. Allah beni bu gerçek / doğru dine, yani batıl inançlara (hurafelere) inanmayan İbrahim'in (İslam) toplumuna / inancına yöneltti. Doğrusu İbrahim hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı. (İbrahim gibi benim de) namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm yalnız tüm varlıkların Rabb'i olan Allah içindir. Allah'ın hiçbir ortağı yoktur. Bu yüzden ben bu gerçeği duyurmakla ve İslam'a inananların öncüsü olmakla emrolundum. Asla Allah'tan başka bir Rabb aramam. Çünkü Allah her şeyin / herkesin tek Rabb'idir. Kim ne yaparsa aslında kendine yapar. (Herkes kendi yaptığından sorumludur.) Hiç kimse başkasının günahını yüklenmez. Sonuçta hepiniz ahirette Rabb'inizin huzuruna döneceksiniz (ve tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) O vakit Allah size (İslam'dan) ayrılığa düştüğünüz konuları bildirecektir. Sizi yeryüzünün yöneticileri yapan ve bazılarınızı bazılarından daha üst derecelere yükselten Allah'tır. Çünkü O sizi size verdikleriyle sınar." Şüphesiz ki Rabb'in hem cezalandırması en hızlı olandır hem de çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

7- A'RAF SURESİNİN KISA TEFSİRİ

A'raf Suresi, Adem'in (a.s.) cennetten çıkarılışını anlatır; peygamberlerin yalnız Allah'a ibadete ve İslam'a davet ettiklerini bildirir ve şeytanın insanın büyük bir düşmanı olduğunu vurgular.

A'RAF SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

ELİF-LAM-MİM-SAD (Dikkat!) Ey elçi, bu ilahi kitap / Kuran sana, İslam'a inananları onunla uyarman ve öğüt vermen için indirildi. Öyleyse bu konuda kalbinde hiçbir sıkıntı olmasın.

Ayet: 3

Ey insanlar, Rabb'inizden size indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uyun ve sakın Allah'tan başka (güya) dostlara (yani putlara / sahte ilahlara) uymayın. Ama siz çok az düşünüp öğüt alıyorsunuz.

Ayet: 4-9

Doğrusu Biz (haksızlıkta / zulümde ısrar eden) nice beldeleri cezalandırıp yok ettik. Şiddetli

cezamız onlara (bir anda hiç beklemedikleri bir yerden) gece veya öğlen uykusunda gelmiştir. Şiddetli cezamız geldiğinde hepsinin son sözü: "Doğrusu biz haksızlıkta / zulümde ısrar ettik." demek olmuştur. Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz hem kendilerine elçi gönderdiğimiz kimseleri hem de tüm elçilerimizi ahirette hesaba çekeceğiz ve onlara bilgiye / belgeye dayalı olarak her şeyi anlatacağız. Şüphesiz ki Biz her zaman her yerde hazır bulunuruz. Kıyamet günü (dünya hayatında yapılanların) ölçüleceği bir gerçektir. Böylece yaptığı iyilikler terazide ağır basan kimseler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecektir; yaptığı iyilikler terazide hafif gelen (yani kötülükleri daha ağır basan) kimseler ise bildirdiğimiz gerçeklere haksızlık ettiklerinden ahirette kendilerini zarara uğratmış olacaktır. (Çünkü onlar cehenneme girecektir.)

Ayet: 10-15

Ey insanlar, Biz sizi yeryüzüne yerleştirdik ve orada geçinmenizi sağladık. Ama siz Allah'a çok az şükrediyorsunuz. Doğrusu Biz sizi yaratıp şekillendirdik; sonra da meleklere: "(İlk insan olan) Adem'e secde edin / saygı gösterin." dedik. O vakit İblis hariç meleklerin hepsi hemen secde ettiler / saygı gösterdiler. İblis (Allah'ın emrine karşı çıkıp) secde edenlerden / saygı gösterenlerden olmadı. Allah ona: "Ben sana emrettiğim halde seni (Adem'e) secde etmekten / saygı göstermekten alıkoyan nedir?" dediğinde, İblis: "Sen beni ateşten, onu ise çamurdan yarattın. (Bu yüzden) ben ondan daha iyiyim / üstünüm." dedi. Allah da ona: "Hemen oradan aşağıya in! Ne hakla orada büyüklük taslıyorsun! Artık (meleklerin meclisinden) çık / defol! Çünkü sen (büyüklük taslayıp) küçük düşenlerden oldun." dedi. İblis: "(Ey Rabb'im) bana diriliş gününe (kıyamet gününe) kadar süre ver." dediğinde, Allah ona: "(Ey İblis,) istediğin o süre sana verilmiştir." dedi.

Ayet: 16-18

Sonra İblis: "(Ey Rabb'im) Sen beni saptırdığın için ben de Senin dosdoğru yolunda oturup (insanları İslam'dan / doğruluktan alıkoymaya çalışacağım.) Onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından, yani her yönden geleceğim. Böylece Sen onlardan birçoğunu şükreder durumda bulmayacaksın." dediğinde, Allah ona: "(Artık) kınanmış ve kovulmuş olarak oradan çık / defol! Doğrusu insanlardan sana uyanların sonu da (senin gibi kötü olacaktır.) Çünkü Ben cehennemi sizle (yani emrime karşı gelenlerle) dolduracağım." dedi.

Ayet: 19-23

Allah: "Ey Adem, sen ve hanımın şu bahçeye / cennete yerleşin. Oradaki nimetlerden dilediğiniz gibi yiyip içebilirsiniz; ama sakın şu ağaca yaklaşmayın / sınırınızı aşmayın! Yoksa haksızlık edenlerden olursunuz." dedi. Ama şeytan onlara bilmedikleri kötü yönlerini göstermek için Adem'e ve hanımına vesvese verip: "Rabb'iniz size o ağacı başka bir sebepten değil sadece iki melek ya da sonsuz olursunuz diye yasakladı." dedi. Sonra şeytan onlara (yalandan) yeminler ederek: "(Artık Rabb'iniz o yasağı kaldırdı. Şimdi o ağaçtan yiyebilirsiniz.) Doğrusu ben sizin iyiliğiniz için öğüt veriyorum." dedi. Şeytan onları (yalanla) aldatıp tuzağa düşürdü. Adem ve hanımı (Allah'ın yasakladığı) o ağacın (meyvesinden) tattılar. (Böylece) onların kötü yönleri (yani açgözlü oldukları) ortaya çıktı. (Ama onlar şeytanın yalanına kanıp Allah'ın koyduğu yasağı çiğnediklerine pişman oldular ve çok utanıp) o bahçenin / cennetin yapraklarıyla üstlerini örtmeye başladılar. O vakit Rabb'leri onlara seslenip: "(Hatırlayın,) Ben size o ağacı yasaklamıştım ve size, 'şeytan sizin büyük bir düşmanınızdır.' demiştim." dedi. Onlar (bu günahtan tövbe edip): "Ey Rabb'imiz, biz kendimize haksızlık ettik. Eğer Sen bizi bağışlayıp affetmezsen ve bize rahmetini lütfetmezsen, biz zarara uğrayıp kaybederiz." dediler.

Ayet: 24-25

Allah onlara: "(O bahçeden / cennetten) aşağıya inin. Artık siz (insanlar ve şeytan) birbirinize düşmansınız. Şunu iyi bilin ki, sizin için belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar yeryüzünde yerleşip biraz yararlanmak (yani bir dünya sınavı) vardır. Siz orada yaşayacak, orada ölecek ve

oradan çıkarılıp (ahirette diriltileceksiniz.)" dedi.

Ayet: 26

Ey Adem'in çocukları, Biz size kötü yönlerinizi örten ve sizi süsleyen "takva elbisesini" (yani emirlerimize duyarlıca sorumlu davranma ve yasaklarımızdan sakınma duygusunu) lütfettik. Doğrusu en iyi elbise takva elbisesidir. İşte bunlar Allah'ın bildirdiği gerçeklerden bazılarıdır. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar.

Ayet: 27

Ey Adem'in çocukları, (dikkat edin de) şeytan, ilk babanıza ve ilk annenize (yani Adem'e ve hanımına) kötü yönlerini (açgözlü olduklarını) göstermek için onların (takva) elbiselerini sıyırıp onları o bahçeden / cennetten çıkardığı gibi, siz de şaşırtmasın. Şunu iyi bilin ki, şeytan ve ailesi (yani ona uyanlar) sizi -sizin onları göremediğiniz- (kötü / çirkin) bir yönden görürler; ama Biz o şeytanları İslam'a ısrarla inanmayan kimselere dost yapmışızdır.

Ayet: 28-29

Putperest / müşrik Araplardan bazıları (şeytana uyup) utanç verici / çirkin bir şey yaptıklarında: "Ama biz bunu atalarımızın geleneğinde gördük. Öyleyse bunu bize Allah emretmiştir." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "(Hayır!) Allah asla utanç verici / çirkin bir şey yapmanızı emretmez! Ama siz Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri (uydurup) söylüyorsunuz. Doğrusu Rabb'im (size) adaletli olmanızı, Allah'a secde edilen yerlerde, yani her yerde yüzünüzü doğru tutmanızı (doğru insanlar olmanızı) ve yalnız gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle dua etmenizi emretmiştir. Şunu iyi bilin ki, siz Allah'ın sizi ilk yarattığı gibi (tek başınıza) Onun huzuruna döneceksiniz.

Ayet: 30

Allah (tarih boyunca) insanlardan bazılarını (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltti. Bazı insanlar ise ısrarlı sapkınlıları içinde kalmayı hak etti. Çünkü onlar -kendilerini doğru yolda sanarak- Allah'ı bırakıp şeytanları dost edinmiştir.

Ayet: 31

Ey Adem'in çocukları, Allah'a secde edilen yerlerde, yani her yerde (takva) süsünüzü / elbisenizi (üzerinize) alın. (Ey Adem'in çocukları,) Allah'ın nimetlerinden yiyin ve için; ama sakın israf etmeyin! Şüphesiz ki Allah aşırıya giden (günahta ısrar eden) kimseleri sevmez.

Ayet: 32

Ey elçi, insanlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, hiç kimse Allah'ın kullarına lütfettiği süslerini ve helal / temiz / sağlıklı nimetlerini haram kılamaz. Bunlar dünya hayatında ve özellikle kıyamet gününde İslam'a inananlar içindir." Bu böyledir. Biz bildirdiğimiz gerçekleri anlamak isteyenlere ayrıntısıyla açıklarız.

Ayet: 33-34

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu Rabb'im size açık ve gizli (yani her çeşit) utanç verici / çirkin şeyler yapmanızı, günah işlemenizi, haksızca saldırgan davranmanızı ve -Onun indirdiği hiçbir kanıt olmamasına rağmen- Allah'a (putları / sahte ilahları) ortak koşmanızı yasaklamıştır. Ayrıca (O, size) Allah hakkında bilmediğiniz şeyler (uydurup) söylemenizi (yasaklamıştır.) Şunu iyi bilin ki, her toplumun bir eceli / ölüm vakti vardır. Doğrusu insanlar kendilerine ecel / ölüm vakti geldiğinde, onu ne bir an önceye ne de bir an sonraya alabilirler.

Ayet: 35-36

Ey Adem'in çocukları, şunu iyi bilin ki, aranızdan size bildirdiğim gerçekleri anlatan elçilerim geldiğinde, emirlerime duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımdan sakınan ve (hatadan dönüp / tövbe edip) kendini düzelten kimselerin (ahirette) hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır. Bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayıp onlara karşı büyüklük taslayan kimseler ise -sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 37

Herkes şunu iyi bilsin ki, yalan uydurup Allah'a iftira eden ya da Onun bildirdiği gerçekleri yalanlayan kimselerden daha zalimi yoktur. İşte onlar bu ilahi kitapta / Kuran'da bildirilen paylarını alacaktır, (yani ahirette cehennem cezasına uğrayacaktır.) Melek elçilerimiz putperestlerin / müşriklerin canlarını almaya geldiğinde onlara: "Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlar / sahte ilahlar hani neredeler / niçin size yardım etmiyorlar?" diyecektir. Onlar da: "O putlar / sahte ilahlar bizi terk ettiler." diyecektir. Sonuçta (ahirette) onlar İslam'ı ısrarla inkar ettiklerini (itiraf edip) kendi aleyhlerine şahit olacaktır.

Ayet: 38-39

(Kıyamet günü) Allah onlara: "(Haydi,) sizden önce gelip geçmiş cin ve insan tüm (İslam'ı inkar eden) topluluklarla beraber cehennem ateşine girin." diyecektir. (Cehenneme) giren her bir topluluk, art arda gelip orada toplanana kadar yanındakilere lanet edecektir. (O vakit) sonrakiler önceki inkarcılar hakkında: "Ey Rabb'imiz, bunlar bizi saptırdılar; bu yüzden onlara cehennem ateşi cezasını kat kat fazla ver." diyecektir. Allah da onlara: "Her birinize kat kat fazla ceza verilecektir. Ama siz bunu da bilmiyorsunuz." diyecektir. Önceki inkarcılar ise sonrakilere: "Sizin bizden hiçbir farkınız yok! Bu yüzden siz de işlediğiniz günahların cezasını çekin." diyecektir.

Ayet: 40-42

(Kıyamet günü) göğün (rahmet) kapıları, bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayıp onlara karşı büyüklük taslayan kimselere açılmayacaktır. Onlar deve iğne deliğinden geçene kadar (yani hiçbir zaman) cennete giremeyecektir. Bu böyledir. Biz günahta ısrar eden suçluları cezalandırırız. Ahirette onların yatağı ve yorganı bile cehennem ateşinden olacaktır. Bu böyledir. Biz haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri cezalandırırız. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise -sonsuza kadar yaşamak üzere- cennete girecektir. Doğrusu Biz herkese ancak gücü kadar sorumluluk yükleriz.

Ayet: 43

Biz cennete giren kimselerin kalplerinden tüm olumsuzlukları çıkaracağız. Cennette onların (konaklarının) alt tarafından ırmaklar akacaktır. Onlar: "Hamdolsun bizi bu başarıya yönelten Allah'a. Şayet Allah bizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmeseydi, biz cennete girmeyi başaramazdık. Doğrusu Rabb'imizin elçileri bize gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu getirdiler; (biz de onlara uyduk.)" diyecektir. O vakit onlara: "İşte bu cennet size (dünyada) yaptığınız düzeltici / iyi işlerin bir ödülü olarak bırakılmıştır." diye seslenilecektir.

Ayet: 44-45

Cennete giren kimseler cehennem ateşine giren kimselere: "Doğrusu biz Rabb'imizin bize söz verdiği her şeyin gerçekleştiğini gördük. Peki, siz de Rabb'inizin size söz verdiği her şeyin gerçekleştiğini gördünüz mü?" diye seslendiğinde, onlar: "Evet, biz de gördük." diyecektir. İşte o vakit aralarından sesini yükselten biri: "Allah'ın laneti, haksızlıkta / zulümde ısrar eden, Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyan, İslam'ı çarpıtmaya çalışan ve ahireti / ahiretteki hesabı inkar eden zalimlerin üzerine olsun." diye ilan edecektir.

Ayet: 46-49

Cennet ile cehennem arasında bir engel vardır. O engelin ortasında (yani A'rafta) da herkesi yüzünden tanıyan kimseler / adamlar bulunur. Onlar daha cennete girmemiş ama umutla bekleyen cennetlik kimselere seslenerek: "Selam / esenlikler üzerinize olsun." diyecektir. Onlar cehennem ateşine girecek olanlara baktıklarında ise: "Ey Rabb'imiz, bizi haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerle beraber bulundurma!" diyecektir. A'raftakiler, (asık) yüzlerinden tanıdıkları (cehennemlik) kimselere / adamlara seslenerek: "Topladığınız (servet) ve büyüklük taslamanız sizi (Allah'ın cezasından) kurtaramayacaktır. (Bakın) şunlar ise sizin yeminler edip, 'Onlar

Allah'ın hiçbir rahmetine erişemez.' dediğiniz (ama cennete girecek olan) kimselerdir." diyecektir. (Sonra cennetlik kimselere: "Siz Allah'ın rahmetini / lütfunu hak ettiniz. Haydi,) cennete girin. (Artık) sizin hiçbir korkunuz veya üzüntünüz olmayacaktır." denilecektir.

Ayet: 50-53

Cehennem ateşine giren kimseler cennete giren kimselere seslenip: "Ne olur, bize biraz su ya da Allah'ın size lütfettiği nimetlerden verin." diyecektir. Cennete giren kimseler ise onlara: "(Hayır ,veremeyiz!) Doğrusu (bugün) Allah o nimetleri İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere yasakladı." diyecektir. Onlar dinlerini oyun ve eğlence edinmiş ve dünya hayatına aldanmışlardı. Sonuçta onlar (dünyadayken) bu buluşma günlerini unuttuğundan, bugün de Biz onları (cehennemde) unutacağız. Doğrusu Biz insanlara bilgi / belge ile ayrıntısıyla açıkladığımız bu ilahi kitabı / Kuran'ı getirdik. Bu ilahi kitap / Kuran İslam'a inananlar için bir doğruluk rehberi ve bir rahmettir. Putperest / müşrik Araplar bu ilahi kitabın / Kuran'ın yorumladığı (kıyamet gününü) bekliyorlar. Ama bu ilahi kitabın / Kuran'ın yorumladığı (kıyamet günü) gelince, daha önce (dünyadayken) onu unutanlar: "Doğrusu Rabb'imizin elçileri bize gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu getirdiler; (ama biz onlara inanmadık.) Peki, (şimdi / ahirette) bize destekçi / şefaatçi olabilecek destekçilerimiz / şefaatçilerimiz var mı? (Hayır, yok!) Ya da acaba önceden işlediğimiz kötülükler yerine düzeltici / iyi işler yapmak için dünyaya geri döndürülebilir miyiz? (Hayır, 'dünyaya geri dönüş' diye bir şey de yok!)" diyecektir. Onlar kendilerini (ahirette) zarara uğratacaktır. Sonuçta (ahirette) putperestlerin / müşriklerin uydurduğu (putlar / sahte ilahlar) onları terk edecektir.

Ayet: 54-55

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, hepinizin tek Rabb'i olan Allah gökleri ve yeri altı evrede yaratandır ve (onları kuşatan) Arş'a hükmedendir. O, hassas bir şekilde geceyi gündüze örtendir. Böylece Allah'ın emriyle Güneş, Ay ve yıldızlar (insanlara) hizmet sunarlar. Allah yaratmanın ve emretmenin tek sahibidir. Doğrusu tüm varlıkların Rabb'i olan Allah en yücedir. Ey insanlar, içinizden yalvararak Rabb'inize dua edin. Şüphesiz ki Allah koyduğu sınırları çiğneyenleri sevmez.

Ayet: 56

Ey insanlar, Allah (tüm varlıkları İslam'a uyan) bir (barış) düzenine sokmuşken, yeryüzünde bozgunculuk etmeyin. Daima korku ve umutla Ona dua edin / yardımını isteyin. Şunu iyi bilin ki, Allah'ın rahmeti, iyi işler yapanlara yakındır.

Ayet: 57-58

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, rahmetinin (yani yağmurun) önünde rüzgarları müjdeci olarak gönderen Allah'tır. Öyle ki Biz rüzgarlarla (yağmur) yüklü ağır bulutları ölü haldeki / kurak beldelere sürüp yağmur yağdırırız ve o yağmurla çeşitli meyveler / ürünler çıkarırız. Bu böyledir. Biz ölüleri (ahirette diriltip) çıkaracağız. Umulur ki gerçekleri düşünüp öğüt alırsınız. (Ama insanlar benimsedikleri karaktere göre farklı davranırlar.) Şöyle ki (aynı yağmuru almasına rağmen) toprağı iyi / verimli olan bir belde Rabb'inin izniyle / lütfuyla bolca meyve verirken, toprağı kötü / verimsiz olan bir belde ancak birkaç ot çıkarır. Bu böyledir. Biz bildirdiğimiz gerçekleri şükreden kimselere ayrıntısıyla açıklarız.

Ayet: 59

Geçmişte Biz Nuh'u kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik. Nuh onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. (Eğer Allah'tan başkasına ibadet ederseniz,) korkarım ki büyük günün / kıyamet gününün cezasına uğrarsınız." dedi.

Ayet: 60-64

Nuh'un toplumundaki (İslam'ı ısrarla inkar eden) ileri gelen kimseler ona: "(Ey Nuh,) biz seni büyük bir sapkınlıkta görüyoruz." dediler. Nuh da onlara: "Ey toplumum, şunu iyi bilin ki, ben

bir sapkın değil tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ın elçisiyim. Şunu iyi bilin ki, ben size Rabb'imin gönderdiği gerçekleri duyuruyorum ve öğüt veriyorum. Doğrusu ben Allah'tan (gelen bilgiyle) sizin bilmediğiniz şeyleri biliyorum. Yoksa siz aranızdan bir adama -sizi uyarması ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanız için- Rabb'inizden ilahi bir öğüt gelmesine mi şaştınız? (Hiç şaşmayın! Bu, Rabb'inizin bir rahmetidir.) Umulur ki Allah'ın rahmetine erişirsiniz." dedi. Ama onlar Nuh'u ısrarla yalanladılar. Sonuçta Biz Nuh'u ve onun beraberinde gemide bulunan (İslam'a inanan) kimseleri kurtardık; bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseleri ise (tufanda) suda boğup cezalandırdık. Çünkü onlar gerçeklere karşı kör bir toplumdu.

Ayet: 65

Biz Ad toplumuna da onların bir soydaşı olan Hud'u elçimiz olarak gönderdik. Hud onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. Öyleyse Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanız gerekir." dedi.

Ayet: 66-72

Hud'un toplumundaki İslam'ı ısrarla inkar eden ileri gelen kimseler ona: "(Ey Hud,) biz seni bir ahmaklığın içinde görüyoruz ve senin yalan söylediğini düşünüyoruz." dediler. Hud da onlara: "Ey toplumum, şunu iyi bilin ki, ben bir ahmak değil, tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ın elçisiyim. Şunu iyi bilin ki, ben size Rabb'imin gönderdiği gerçekleri duyuran güvenilir bir öğütçüyüm. Yoksa siz aranızdan bir adama -sizi uyarması için- Rabb'inizden ilahi bir öğüt gelmesine mi şaştınız? (Hiç şaşmayın! Bu, Rabb'inizin bir rahmetidir.) (Ey toplumum,) Allah'ın sizi Nuh'un toplumundan sonra (yeryüzünde) yöneticiler yaptığını ve sizin gücünüzü yaratılıştan artırdığını (şükürle) anmalısınız. Artık Allah'ın nimetlerini (şükürle) anın. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz." dedi. Onlar: "(Ey Hud,) sen bize yalnız tek ilaha / Allah'a ibadet etmeyi ve atalarımızın ibadet ettiği (putları / sahte ilahları) bırakmayı emretmeye mi geldin? (Hayır, biz sana inanmıyoruz.) Eğer doğruyu söylüyorsan, bizi tehdit ettiğin cezayı başımıza getir de görelim!" dediler. O vakit Hud: "Artık Rabb'inizden size pis / kötü ve öfke dolu bir cezanın geleceği kesinleşti. Siz, sizin ve atalarınızın (yakıştırıp) adlandırdığınız uydurma adlar için mi benimle mücadele ediyorsunuz? Doğrusu Allah onlar hakkında hiçbir kanıt indirmemiştir. Bekleyin bakalım, ben de sizinle beraber Allah'ın takdirini bekliyorum." dedi. Sonuçta Biz Hud'u ve onun beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) rahmetimizle kurtardık; İslam'a ısrarla inanmayan ve bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimselerin ise kökünü kazıdık.

Ayet: 73-74

Biz Semud toplumuna da onların bir soydaşı olan Salih'i elçimiz olarak gönderdik. Salih onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. Doğrusu Rabb'inizden size apaçık bir kanıt gelmiştir. İşte bu, Allah'ın size bir mucize olarak gönderdiği dişi devesidir. Öyleyse onu bırakın da Allah'ın yeryüzünde (rahatça) otlasın. Sakın ona bir kötülük dokundurmayın! Yoksa şiddetli bir cezaya uğrarsınız. Allah'ın sizi Ad toplumundan sonra (yeryüzünde) yöneticiler yaptığını ve sizi bu topraklarda yerleştirdiğini (şükürle) anmalısınız. (Allah'ın lütfu sayesinde) yeryüzünün düzlüklerinde saraylar / köşkler yapabiliyor ve dağlarda evler yontabiliyorsunuz. Artık Allah'ın nimetlerini (şükürle) anın. Sakın yeryüzünde bozgunculuk edip karışıklık çıkarmayın." dedi.

Ayet: 75-79

Salih'in toplumundaki büyüklük taslayan ileri gelen kimseler o toplumda zayıf / mağdur durumdaki İslam'a inanan kimselere: "Siz Salih'in, Rabb'i tarafından gönderilmiş bir elçi olduğunu nereden biliyorsunuz?" dediğinde, onlar: "Doğrusu biz Salih ile gönderilen dine (İslam'a) inanıyoruz." dediler. O vakit büyüklük taslayan inkarcılar onlara: "Şunu iyi bilin ki, biz

de sizin inandığınız dini (İslam'ı) inkar ediyoruz." dediler. Böylece onlar o dişi deveyi kesip öldürdüler ve Rabb'lerinin emrine inatla karşı çıktılar; daha sonra da (alay ederek): "Ey Salih, eğer Allah'ın gönderdiği elçilerden biriysen, haydi, bizi tehdit ettiğin cezayı başımıza getir de görelim!" dediler. Sonuçta onlar şiddetli bir deprem (cezasına) uğradılar ve evlerinde yere serildiler. Salih ise onlardan yüz çevirip (başka bir beldeye gitti) ve cezaya uğrayan toplumu hakkında: "Ah toplumum, ben size Rabb'imin gönderdiği gerçekleri duyurup öğüt vermiştim. Ama siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz." dedi.

Ayet: 80-84

Geçmişte Biz Lut'u kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik. Lut kendi toplumuna: "Siz daha önce hiç kimsenin yapmadığı utanç verici / çirkin bir şeyi (fuhuşu) yapıyorsunuz. Siz kadınları bırakıp erkeklere (cinsel istekle) yaklaşıyorsunuz. Doğrusu siz aşırıya giden (günahta ısrar eden) bir toplumsunuz." dedi. Ama Lut'un karşı çıktığı inkarcı toplumunun tek cevabı: "(İslam'a inananları) beldenizden kovup çıkarın. Onlar çok temiz insanlarmış(!)" demek oldu. Sonuçta Biz -cezaya uğrayan kimselerden olan hanımı hariç- Lut'u ve ailesini / onun beraberinde olanları (yani oradaki İslam'a inananların hepsini) kurtardık; diğerlerinin üzerine ise bir (ceza) yağmuru yağdırdık. Baksana (geçmişte) günahta ısrar eden suçluların sonu ne kötü oldu.

Ayet: 85-87

Biz Medyen toplumuna da onların bir soydaşı olan Şuayb'ı elçimiz olarak gönderdik. Şuayb onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. Doğrusu Rabb'inizden size apaçık bir kanıt gelmiştir. Öyleyse ölçüyü ve tartıyı tam olarak yerine getirin ve insanların eşyalarını (haklarını) çalmayın. Allah (tüm varlıkları İslam'a uyan) bir (barış) düzenine sokmuşken, yeryüzünde bozgunculuk etmeyin. Eğer Allah'a inandıysanız, böyle davranmanız sizin için daha iyi olur. Ayrıca her köşe başında oturup tehdit ederek İslam'a inananları Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymayın ve İslam'ı çarpıtmaya çalışmayın. Siz azken, Allah'ın sizi çoğalttığını (şükürle) anın. Diğer yandan bozgunculuk edenlerin sonunun ne kötü olduğuna da bir bakın. Sizden bazıları benimle gönderilen dine (İslam'a) inanmışken, bazılarınız inanmadıysa (arada bir anlaşmazlık vardır.) Öyleyse Allah aramızda hükmünü verene kadar sabredin. Şüphesiz ki Allah en iyi hükmü verendir." dedi.

Ayet: 88-93

Şuayb'ın toplumundaki büyüklük taslayan ileri gelen kimseler ona: "Ey Şuayb, ya sen ve seninle beraber İslam'a inananlar bizim toplumumuza / inancımıza geri dönersiniz ya da biz sizi beldemizden kovup çıkarırız." dediler. Şuayb da onlara: "İstemediğimiz halde (bizi batıl dininize mi zorluyorsunuz?) Eğer biz -Allah bizi yanlıştan kurtardıktan sonra- sizin (batıl) toplumunuza / inancınıza geri dönersek yalan uydurup Allah'a iftira etmiş oluruz. (Hayır!) Sizin batıl inancınıza geri dönmemiz asla söz konusu olamaz. Doğrusu ancak Rabb'imiz olan Allah'ın dilediği şey olur. (Onun dilemediği şey ise asla olmaz.) Şüphesiz ki Rabb'imiz sınırsız bilgisiyle her şeyi kuşatandır. Herkes şunu iyi bilsin ki, biz (İslam'a inananlar) yalnız Allah'a güvenip dayanmışızdır. Ey Rabb'imiz, (İslam'ı ısrarla inkar eden) toplumumuzla aramızda hükmünü gerçeklerle ver. Şüphesiz ki Sen en iyi hükmü verensin." dedi. Ama Şuayb'ın toplumundaki İslam'ı ısrarla inkar eden ileri gelen kimseler çevrelerindeki insanlara: "Şuayb'a uyarsanız kaybedersiniz." dediler. Sonuçta onlar da şiddetli bir deprem (cezasına) uğradılar ve evlerinde yere serildiler. Şuayb'ı yalanlayan o kimseler (o şiddetli depremde) evlerinin içinde bulunmanın hiçbir yararını göremediler. Böylece (Şuayb değil ama) Şuayb'ı yalanlayan kimseler kaybedenlerden oldu. Şuayb ise onlardan yüz çevirip (başka bir beldeye gitti) ve cezaya uğrayan toplumu hakkında: "Ah toplumum, ben size Rabb'imin gönderdiği gerçekleri duyurup öğüt vermiştim. Ama artık İslam'ı ısrarla inkar edenler için üzülmem." dedi.

Ayet: 94-95

Biz peygamber gönderdiğimiz beldeleri bile (bu dünya sınavının bir gereği olarak) zorluklara ve sıkıntılara uğratmışızdır. Umulur ki insanlar (hatadan dönüp / tövbe edip) Allah'a yalvarırlar. Sonra da (başka bir sınav olarak) onların kötü durumlarını iyiye çevirmişizdir. Ama (bazı insanlar Bizim onları bu dünya hayatında çeşitli olaylarla sınadığımıza ve ahirette hesaba çekeceğimize inanmayıp: "Dünyada başımıza gelen olayların Allah ve ahiret ile hiçbir ilgisi yoktur! Geçmişte) atalarımıza da (benzer) darlıklar ve bolluklar dokundu. (Bunlar sıradan şeylerdir.)" dediler. Sonuçta ise Biz (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri) bir anda hiç beklemedikleri bir yerden cezalandırmışızdır.

Ayet: 96-100

Şayet (geçmişte) cezalandırıp yok ettiğimiz beldelerin halkları (inkar etmeyip) İslam'a inansalardı ve emirlerimize duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımızdan sakınsalardı, Biz (onları cezalandırmazdık ve üstelik) onlara göklerin ve yerin bereket (kapılarını) açardık. Ama (ne yazık ki) onlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. Biz de onları işledikleri günahlar yüzünden cezalandırdık. Öyleyse (İslam'ı ısrarla inkar eden) beldelerin halkları, şiddetli cezamızın onların başlarına da geceleyin uyurlarken ya da gündüzleyin bir oyun oynarlarken (yani bir anda hiç beklemedikleri bir yerden) gelmeyeceğinden emin olmamalıdır. Onlar Allah'ın planından asla emin olmamalıdır. Doğrusu ancak ahirette kaybedecek olan kimseler Allah'ın planından emin olurlar. Aslında bu ilahi kitap / Kuran (daha önce cezalandırdığımız nice) beldelerin halklarından sonra yeryüzünü (şimdi) miras / emanet alan insanları, günahta ısrar etmeleri halinde -şayet dilersek- onları da (bir anda hiç beklemedikleri bir yerden) cezalandıracağımızı anlamaya yöneltmeliydi. (Ama bazı insanlar ısrarla günah işlerler.) Biz (günahta ısrar edenlerin) kalplerini damgalarız. Çünkü onlar gerçekleri dinlemezler.

Ayet: 101-102

Ey elçi, bunlar sana haberlerini anlattığımız (geçmişte cezalandırdığımız bazı) beldelerdir. Allah'ın onlara gönderdiği elçiler de onlara apaçık kanıtlar getirmişlerdi. Ama onlar, önceden (ön yargıyla) yalanladıkları (İslam dinine) inanmıyorlardı. Bu böyledir. Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin kalplerini damgalar. Biz (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden) birçoğunun "sözünde durmayan ve günahta ısrar eden fasıklar" olduğunu da görmekteyiz.

Ayet: 103

Sonra Biz (önceki) elçilerin ardından Musa'yı bildirdiğimiz gerçeklerle (ve mucizelerimizle) Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına gönderdik. Ama onlar bildirdiğimiz gerçeklere haksızlık edip (cezamıza uğradılar.) Baksana (geçmişte) bozgunculuk edenlerin sonu ne kötü oldu.

Ayet: 104-105

Musa: "Ey Firavun, ben tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ın elçisiyim ve benim görevim Allah hakkında sadece gerçekleri söylemektir. Doğrusu ben size Rabb'inizden apaçık bir kanıt getirdim. Öyleyse İsrailoğullarını (özgür bırak ve onları) benimle gönder." dedi.

Ayet: 106-112

Firavun ise: "(Ey Musa,) bir mucize getirdiysen göster. Eğer doğruyu söylüyorsan, (sözünü kanıtlamalısın.)" dedi. O vakit Musa asasını / değneğini yere attı ve değnek bir anda büyük bir yılana dönüştü. Sonra Musa elini (gömleğinin içine sokup) çıkardı ve onun eli oradakilerin gözlerinin önünde (kar gibi) bembeyaz oldu. Firavunun toplumundaki ileri gelen devlet adamları: "Bu adam usta bir sihirbazdır / aldatıcıdır." dediler. Firavun da onlara: "(Musa yaptığı sihirle / aldatmacayla) sizi yurdunuzdan çıkarmak istiyor. Peki, ne yapmamı önerirsiniz?" dedi. O vakit onlar Firavuna: "Musa'yı ve kardeşini biraz beklet ve ülkenin her şehrine görevliler gönder ki onlar tüm usta sihirbazları toplayıp (Musa'nın karşısına çıkmaları için) sana getirsinler."

dediler.

Ayet: 113-114

(Firavunun gönderdiği görevlilerin topladığı) sihirbazlar Firavuna geldiklerinde ona: "Üstün gelirsek, bize bir ödül verilecek mi?" dediler. Firavun da onlara: "Evet, bir ödül alacaksınız ve bana yakın kimselerden olacaksınız." dedi.

Ayet: 115-117

(Musa'nın karşısına çıkan) sihirbazlar: "Ey Musa, sen mi atacaksın, yoksa (önce) biz mi atalım?" dediler. Musa da onlara: "Önce siz atın." dedi. Onlar (iplerini ve asalarını) yere attıklarında, (sihirbazlık hileleriyle) insanların gözlerini aldatıp onları korkuttular ve büyük bir sihir / aldatmaca ortaya koydular. Biz Musa'ya: "Asanı / değneğini yere at." diye vahiy ettik / bildirdik. (Musa da asasını / değneğini yere attı) ve o değnek bir anda sihirbazların uydurmaca / hileli yılanlarını yutan (büyük) bir yılana dönüştü.

Ayet: 118-122

Böylece gerçekler ortaya çıktı ve sihirbazların yaptığı sihirbazlık hileleri boşa gitti. İşte o vakit ve orada onlar yenilip küçük düştüler. Böylece (aldatmaca değil gerçek bir yılan gören) sihirbazlar secdeye kapanıp: "Artık biz de Musa'nın ve Harun'un Rabb'ine, yani tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a inandık." dediler.

Ayet: 123-126

Firavun sihirbazlara: "Siz benden izin almadan Musa'ya inandınız, öyle mi? Doğrusu bu, sizin (Musa ile beraber) şehir halkını yurdundan çıkarmak için yaptığınız bir plandır. Ama yakında (nasıl bir cezaya uğrayacağınızı) göreceksiniz. Çünkü ben hepinizi -ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip- çarmıha asacağım." dedi. O vakit sihirbazlar ona: "(Zararı yok!) Sonuçta biz ahirette Rabb'imizin huzuruna döneceğiz. Doğrusu senin bizden nefret etmenin tek sebebi, Rabb'imizden bize gelen gerçeklere inanmış olmamızdır. Ey Rabb'imiz, (lütfunla) üzerimize sabır yağdır ve bizi Sana gönülden teslim olup İslam'ı kabul eden kimseler olarak öldür." dediler.

Ayet: 127

Firavunun toplumundaki ileri gelen devlet adamları Firavuna: "Musa'nın ve toplumunun yeryüzünde bozgunculuk etmelerini ve onun hem seni ve hem de (tüm) ilahlarını terk etmesini cezalandırmalısın." dediler. Firavun da onlara: "Onların erkek çocuklarını öldürüp kadınlarını yaşatacağız. Çünkü biz onların üstünde boyun eğdirici bir güce sahibiz." dedi.

Ayet: 128-129

Musa kendi toplumu (olan İsrailoğullarına): "Allah'tan yardım dileyip (İslam için) sabırla dayanışarak hareket edin. Şunu iyi bilin ki, Allah yeryüzünün tek sahibidir ve onu kullarından dilediğine (miras / emanet) bırakır. Sonuçta Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin sonu çok iyi olacaktır." dedi. Ama onlar: "(Ey Musa,) biz -sen bize gelmeden önce de sen bize geldikten sonra da- (sürekli) eziyet görmekteyiz." dediler. O vakit Musa onlara: "(Eğer İslam için sabırla dayanışarak hareket ederseniz,) umulur ki Rabb'iniz, düşmanlarınızı cezalandırıp yok eder ve sizi onların yerine getirir ve sizin ne yapacağınıza bakar." dedi.

Ayet: 130-133

Daha sonra Biz Firavunu ve onun beraberinde olanları yıllarca süren cezalara ve kıtlığa uğrattık. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar. Ama onlar, başlarına iyi bir şey geldiğinde: "Bu, (Allah'tan değil, zaten) bizim hakkımızdır." dediler; başlarına kötü bir şey geldiğinde ise: "Bu, (Allah'tan değil ama) Musa'nın ve onun beraberindekilerin (yani İslam'a inananların) uğursuzluğundandır." dediler. Doğrusu onların uğursuz saydığı her şey ancak Allah'tandır; ama birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Onlar: "(Ey Musa,) sen bizi sihirle / aldatmacayla kandırmak için hangi mucizeyi getirirsen getir, biz sana inanacak değiliz." dediler. Sonra Biz

onlara sel, çekirge, bit, kurbağa ve kan gibi apayrı (afetler içeren) mucizeleri gönderdik; ama onlar (inatla) büyüklük taslamayı sürdürdüler. Çünkü onlar günahta ısrar eden suçlu bir toplumdu.

Ayet: 134-135

Onlar başlarına kötü bir ceza geldiğinde: "Ey Musa, sana verdiği söze dayanarak Rabb'ine bizim (kurtuluşumuz) için dua et. Eğer bu kötü cezayı üzerimizden kaldırırsan, sana inanırız ve İsrailoğullarını seninle göndeririz" dediler. Ama Biz o cezayı bir süreliğine üzerlerinden kaldırdığımızda, hemen sözlerinden döndüler.

Ayet: 136-137

Sonuçta Biz (Firavuna ve onun beraberinde olanlara) hak ettikleri cezayı verip onları su akıntısında boğduk. Çünkü onlar bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayıp umursamadılar. Böylece Biz yeryüzünün bereketli kıldığımız doğularını ve batılarını zayıf / mağdur durumda olan (İslam) toplumuna (miras / emanet) bıraktık. Ey elçi, Rabb'inin İsrailoğullarına verdiği başarı sözü (o vakit) onların (İslam için) sabırla dayanışarak hareket etmelerinin sonucunda gerçekleşmiştir. Daha sonra Biz Firavunun ve toplumunun yaptıklarını ve onların yükselttiği (antik Mısır uygarlığını) da bir yıkıma uğrattık.

Ayet: 138-140

Biz İsrailoğullarını denizden geçirdik. Daha sonra onlar bir toplumla karşılaştılar. O toplum (kendi elleriyle yaptıkları) heykelden putların / sahte ilahlarının önünde durup ibadet ediyordu. O vakit (İsrailoğullarından bazıları): "Ey Musa, (onlar kendi ilahlarını heykellerle temsil ediyorlar;) sen de bize, (Allah'ı temsil etmek için) onların ilahları gibi (heykelden) bir ilah yapsana." dediler. O vakit Musa onlara: "Siz ne cahil insanlarsınız! Şunu iyi bilin ki, o putperestler / müşrikler var ya, onların içinde bulunduğu toplum yıkılmaya mahkumdur. Onların tüm yaptıkları da boşa gidecektir. Allah sizi Firavuna ve adamlarına üstün getirmişken, ben size asla Allah'tan başka (sahte) bir ilah / put aramam!" dedi.

Ayet: 141

Ey İsrailoğulları, hatırlayın, geçmişte Biz sizi -erkek çocuklarınızı öldürüp kadınlarınızı yaşatarak size cezanın en kötüsünü veren- Firavundan ve onun beraberinde olanlardan kurtardık. Doğrusu yaşadığınız bu olaylarda Rabb'inizin sizi sınadığı büyük bir sınav vardı.

Ayet: 142

Doğrusu Biz Musa'yla otuz gecelik bir buluşma için sözleşmiştik. Sonra da ona on gece daha ekledik. Böylece Rabb'inin Musa'ya belirlediği buluşma süresi kırk gece oldu. Sonra Musa (o buluşmaya gitmeden önce) kardeşi Harun'a: "(Ey kardeşim,) toplumumun benim görevimi devral / bana vekalet et; her zaman düzeltici ol ve asla bozgunculuk edenlerin yoluna uyma." dedi.

Ayet: 143-144

Musa buluşma yerine gelince Rabb'i onunla konuştu. Musa: "Ey Rabb'im, bana görünür müsün, ben Sana bakabilir miyim?" dediğinde, Allah ona: "(Hayır,) sen Beni göremezsin. Şu dağa bak. Eğer o dağ yerinde durabilirse, sen de Beni görebilirsin." dedi. Ama Rabb'i o dağa göründüğünde onu paramparça etti. O vakit Musa bayılarak yere yığıldı. Musa baygınlıktan ayıldığında: "(Allah'ım,) Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin; ben İslam'a inananların öncüsü olarak hatamdan dönüp / tövbe edip Sana yöneldim." dedi. Allah da ona: "Ey Musa, Ben seni elçiliğimle (gönderdiğim gerçeklerle) ve sözlerimle elçim olarak seçip insanlara gönderdim. Şimdi sana verdiğim (levhaları) al ve (Bana) şükredenlerden ol." dedi.

Ayet: 145-147

(Biz Musa'ya verdiğimiz levhalara) çeşitli öğütlerimizi /emirlerimizi) ayrıntısıyla yazdık ve ona: "Bunlara tüm gücünle sahip çık ve toplumuna da onlara en iyi şekilde sahip çıkmalarını emret."

dedik. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (ahirette) Ben size günahta ısrar eden fasıkların yurdunu (cehennemi) göstereceğim. Ayrıca Ben (bu dünyada) yeryüzünde haksızca büyüklük taslayan kimseleri bildirdiğim gerçeklerden çevireceğim. Çünkü onlar tüm gerçekleri görseler de inanmazlar ve doğru yolu görseler de benimsemezler; ama eğri yolu görseler benimserler. Bu, onların bildirdiğimiz gerçekleri umursamayıp yalanlamalarındandır. Doğrusu bildirdiğimiz gerçekleri ve ahiretteki buluşmayı (hesap gününü) yalanlayanların yaptıkları (tüm) işler boşa gidecektir. Sonuçta (ahirette) onlar ancak yaptıklarının karşılığını görecektir." dedik.

Ayet: 148-149

Ama Musa'nın toplumu / İsrailoğulları onun gitmesinin ardından, (yanlarında bulunan) süs eşyalarını (eritti ve) ses çıkaran bir buzağı heykeli (yapıp) onu put edindi. Onlar buzağı heykelinin onlara (gerçekten) konuşmadığını ve onları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmediğini anlamadılar. Onlar o buzağı heykelini put edindiler; çünkü haksızlıkta / zulümde ısrar ediyorlardı. Sonra onlar (pişman olup) başları öne eğildiğinde (tövbe ettiler ve): "Rabb'imiz bize rahmetini lütfetmezse ve bizi bağışlamazsa kaybedenlerden oluruz." dediler.

Ayet: 150-152

Musa, toplumuna geri döndüğünde (buzağı heykelinden) öfke ve üzüntü duydu. Musa onlara: "Siz benim ardımdan ne kötü şeyler yapmışsınız. Yoksa Rabb'inizin ceza emrinin gelmesi için acele mi ediyorsunuz?" dedi. Musa, (elindeki levhaları) yere koydu ve kardeşi Harun'un saçını tutup kendine doğru çekmeye başladı. Harun da Musa'ya: "Ey kardeşim, bu toplum beni zayıf / mağdur düşürdü. Onlar neredeyse beni öldürüyorlardı. (Ey kardeşim) düşmanlarımı güldürme ve beni o zalimlerden sayma." dedi. O vakit Musa (kardeşi Harun'u bırakıp): "Ey Rabb'im, beni ve kardeşimi bağışla ve bizi rahmetine sok. Şüphesiz ki Sen merhametlilerin en merhametlisisin. Ama (ey toplumum, şunu iyi bilin ki,) buzağı heykelini put edinmekte ısrar edinen kimseler (ahirette) Rabb'lerinin öfkesine / cezasına uğrayacaktır. Ayrıca bu dünya hayatında da onlara alçaklık (damgası vurulacaktır.)" dedi. Bu böyledir. Biz iftiracıları cezalandırırız.

Ayet: 153

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, bir kötülük / günah işledikten sonra hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten ve İslam'a inanan kimseler (Allah'ın affını kazanır.) Şüphesiz ki Rabb'in onların samimi tövbesinden sonra çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 154

Musa, öfkesi (yatışıp) sakinleştiğinde levhaları (koyduğu yerden) aldı. Çünkü onlarda: "Bunlar Rabb'lerine karşı çıkmaktan korkanlar için bir doğruluk rehberi ve bir rahmettir." yazılıydı.

Ayet: 155-156

(Bir gün) Musa kendi toplumundan yetmiş adam seçip belirlediğimiz buluşma yerine getirdi. Onlar (orada) şiddetli bir depremle sarsılınca Musa: "Ey Rabb'im, Eğer Sen dileseydin daha önceden hem beni hem de onları cezalandırıp yok edebilirdin. Sen bizi aramızdaki ahmakların yaptıkları yüzünden cezalandırıp yok etmezsin ki! Bu, Senin bir sınavından başka bir şey değildir. (Ey Rabb'im,) Sen dilediğin kimseleri (yani günahta ısrar edenleri) ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakırsın, dilediğin kimseleri (yani İslam'a inananları) ise dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltirsin. (Ey Rabb'im,) Sen bizim gerçek dostumuzsun. (Lütfunla) bizi bağışla ve bize rahmetini lütfet. Şüphesiz ki Sen bağışlayanların en iyisisin. Ey Rabb'im, bize bu dünyada ve ahirette iyilikler yaz / lütfet. Doğrusu biz yalnız Sana yöneldik." dedi. Allah: "Ben dilediğim kimseleri (yani günahta ısrar edenleri) cezama uğratırım. Rahmetim her şeyi kuşatmıştır; ama (ahirette) Ben onu (ancak) emirlerime duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımdan sakınan, (İslam için) zekat veren ve bildirdiğimiz gerçeklere inanan kimselere yazacağım." dedi.

Ayet: 157

(Samimi Yahudiler ve Hristiyanlar) ellerindeki Tevrat'ta ve İncil'de özelliklerini yazılı bulunan

ehli kitaptan olmayan bu Mekkeli peygamberin elçiğine uyarlar. Çünkü bu elçi onlara iyiliği emreder, kötülüğü yasaklar, temiz / sağlıklı şeyleri helal kılar, pis şeyleri haram kılar ve onların üzerinden (hurafelerden yüklendikleri) yükü ve esaret zincirlerini kaldırır. Böylece bu elçiye inanan, destekleyip yardım eden ve onunla indirdiğimiz ışığa / ilahi kitaba / Kuran'a uyan kimseler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecektir.

Ayet: 158

Ey elçi, de ki: "Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, ben Allah'ın size, hepinize, gönderdiği elçisiyim. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Yaşatan da öldüren de O'dur." Öyleyse Allah'a ve Onun elçisine, ehli kitaptan olmayan bu Mekkeli peygambere, inanın. O peygamber ki Allah'a ve sözlerine gönülden inanır. Öyleyse ona uyun. Umulur ki dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirsiniz.

Ayet: 159-160

Doğrusu Musa'nın toplumu / İsrailoğulları içinde gerçeklerle dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten ve (gerçeklerle) adaletli olan bir topluluk vardı. Diğer yandan Biz İsrailoğullarını on iki kabileye ayırmıştık. Musa'nın toplumu / İsrailoğulları ondan su istediğinde, Biz ona: "Asanı / değneğini şu taşa vur." diye vahiy ettik / bildirdik. Musa değneğiyle o taşa vurduğunda oradan on iki su pınarı fışkırdı. Böylece her kabile su içeceği kendi pınarını bilmiş oldu. Ayrıca Biz onları (çölde) bulutlarla gölgeleyip (güneşten koruduk.) Sonra (çölde yiyecek bir şey bulamadıklarında,) Biz onlara kudret helvası ve bıldırcın lütfettik ve: "Size nimet olarak verdiğimiz temiz / sağlıklı yiyeceklerden yiyin." dedik. Doğrusu onlar Bize değil kendilerine haksızlık ediyorlardı.

Ayet: 161-162

Geçmişte Allah tarafından İsrailoğullarına: "Şu beldeye yerleşin ve (eğer oraya doğru bir şekilde girerseniz) nimetlerinden dilediğiniz gibi yiyip içebilirsiniz. (Dikkat edin:) o beldenin kapısından secde halinde girip: "Ey Rabb'imiz, hatalarımızı dök / bağışla." deyin. O takdirde Biz sizin hatalarınızı bağışlarız, iyi işler yapanlarınızı da fazlasıyla ödüllendiririz." denildi. Ama haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler, kendilerine söylenen o sözü başka bir sözle değiştirip (alaya aldılar.) Biz de onlara haksızlıkta / zulümde ısrar ettiklerinden gökten kötü bir ceza gönderdik.

Ayet: 163-166

Ey elçi, geçmişte Cumartesi günü yasağını çiğneyen deniz kıyısındaki beldenin hikayesini (Medineli Yahudilere) sor. Onların sınavı şuydu: Avlamak istedikleri iri balıklar onlara Cumartesi günü bolca gelirken, diğer günler hiç gelmiyordu. Bu böyledir. Biz bazılarını günahta ısrar ettiklerinden (büyük fırsatlarla) sınarız. O vakit (sahte dindarlardan) bazıları (doğruluğu öğütleyen kimselerle alay ederek): "Niçin Allah'ın yok edeceği veya şiddetle cezalandıracağı kimselere öğüt veriyorsunuz ki!" dediler. Doğruluğu öğütleyen kimseler ise onlara: "Çünkü biz (günahlar karşısında) Rabb'inize söyleyecek bir mazeretiniz olsun istiyoruz." dediler. Umulur ki insanlar Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırlar. Sonra o belde halkı verilen öğütleri (umursamayıp) unuttuğunda, Biz kötülüğü yasaklayan o kimseleri kurtardık; haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri ise günahta ısrar ettiklerinden şiddetli cezamıza uğrattık ve yasaklandıkları şeylere ısrarla karşı çıktıklarından onlara: "Aşağılık maymunlar olun!" dedik.

Ayet: 167-168

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in -kıyamet gününe kadar- bazılarının üzerine onlara en kötü cezayı verecek olan kimseleri göndereceğini duyurmuştur. Şüphesiz ki Rabb'in hem cezalandırması en hızlı olandır hem de çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Daha sonra Biz İsrailoğullarını yeryüzünde (farklı) topluluklara ayırdık. Onların arasında düzeltici / iyi işler

yapanlar da kötü işler yapanlar da vardı. Biz (herkes gibi) onları da iyiliklerle ve kötülüklerle sınamaktayız. Umulur ki insanlar hatalarından dönerler.

Ayet: 169-170

Sonra (Musa'ya indirdiğimiz) ilahi kitaba uyan kimselerin ardından o ilahi kitabı miras / emanet alan ama (ona uymayıp sonsuz ahiret nimetleri yerine) daha aşağı olan bu dünya hayatının menfaatlerini tercih eden ve "nasıl olsa bağışlanacağız" diyen nesiller geldi. Onlar dünya menfaatlerini -kendilerine kat kat gelse de- (doymadan) alırlar. Oysa onlardan Allah hakkında gerçeklerden başka bir şey söylemeyeceklerine dair ellerindeki ilahi kitaba göre yeminle söz alınmıştı ve onlar o ilahi kitaptaki (on emri) okuyup öğrenmişlerdi. Doğrusu ahiret yurdu, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için daha iyidir. Artık aklınızı kullanmanız gerekir. İlahi kitaba sımsıkı sarılıp namazı düzenli kılan kimseler şunu iyi bilsinler ki, Biz düzeltici / iyi işler yapanların ödülünü asla eksik etmeyiz / onları fazlasıyla ödüllendiririz.

Ayet: 171

Geçmişte Biz dağı İsrailoğullarının üstüne sanki bir gölgelik gibi kaldırdık. Hatta onlar o dağın üzerlerine düşeceğini sandılar. O vakit Biz onlara: "Size verdiğimiz ilahi kitaba tüm gücünüzle sahip çıkın ve ondaki (on emri) anın. Umulur ki Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsınız." dedik.

Ayet: 172-174

Ey elçi, Rabb'in Adem'in çocuklarının ardından onların soylarını getirip onları birbirine şahit tutmuştur. Allah (insanların yaratırken onların kalplerine / akıllarına / vicdanlarına): "Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?" dediğinde, onlar: "Evet, şahitlik ederiz ki Sen bizim Rabb'imizsin." demiştir. (Ey insanlar,) artık sizin kıyamet günü: "Ama bundan haberimiz yoktu." demeniz ya da "Daha önce atalarımız Allah'a putları / sahte ilahları ortak koşmuşlar; onların ardından gelen bir soy olduğumuzdan biz sadece onlara uyduk. (Ey Rabb'imiz,) batıl inançlara (hurafelere) inanan (atalarımızın) yaptıkları (ve bize gelenek olarak bıraktıkları) yüzünden bizi cezalandıracak mısın?" demeniz (mümkün değildir.) Bu böyledir. Biz insanlara bildirdiğimiz gerçekleri ayrıntısıyla açıklarız. Umulur ki insanlar hatalarından dönerler.

Ayet: 175-178

Ey elçi, kendilerine bildirdiğimiz gerçekleri verdiğimiz ama o gerçeklerden sıyrılıp şeytana uyan ve doğruluktan sapan kimselerin (kötü sonlarının) haberlerini insanlara okuyup aktar. Şayet Biz dileseydik (zorlasaydık) onları da (İslam'a inandırıp) bildirdiğimiz gerçeklerle yükseltirdik. Ama (Biz insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınadığımızdan) bazı insanlar bu dünya hayatına dalmakta ve kötü arzularına uymaktadır. Doğrusu (dünyaya dalan ve kötü arzularına uyan) kimseler -tutsan da bıraksan da- (sürekli dilini dışarı çıkarıp) soluyan bir köpek gibidir. İşte bu (betimleme) bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimselerin bir örneğidir. Öyleyse ey elçi, insanlara (geçmiş toplumların) yaşadıkları hikayeleri anlat. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar. Herkes şunu iyi bilsin ki, bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan ve kendilerine haksızlık eden (günah işleyen) kimselerin (son) durumu çok kötü olmaktadır. Doğrusu Allah'ın dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği kimseler, (doğruluğu gönülden isteyip) ona yönelen kimselerdir; Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseler ise (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 179

Doğrusu Biz cinlerden ve insanlardan çoğunu ahirette cehenneme yerleştireceğiz. (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin) kalpleri vardır; ama onlar kalpleriyle gerçekleri anlamak istemezler. Onların gözleri vardır; ama gözleriyle gerçekleri görmek istemezler. Onların kulakları vardır; ama kulaklarıyla gerçekleri işitmek istemezler. Onlar, sanki bir hayvan sürüsü gibi davranırlar;

ama doğru yolu bulmada hayvanlardan daha kötüdür. Çünkü onlar gerçeği umursamayan gafillerdir.

Ayet: 180

Doğrusu Allah en güzel isimlerin sahibidir. Öyleyse ey insanlar, Ona (dua ederken, araya hiçbir aracı sokmadan) Onun güzel isimleriyle dua edin ve Onun güzel isimlerini (sade) anlamından saptıran (hurafecileri) terk edin. Sonuçta (ahirette) insanlara tüm yaptıklarının karşılığı verilecektir.

Ayet: 181-183

Doğrusu yarattığımız (insanların) arasında gerçeklerle dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten ve gerçeklerle adaletli davranan (nice) topluluklar vardır. Diğer yandan ise Biz bildirdiğimiz gerçekleri ısrarla yalanlayan kimseleri hiç bilmedikleri bir yerden gelecek olan bir cezaya adım adım yaklaştıracağız. Ama Ben onlara (hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inanmaları için) bu dünyada bir süre veriyorum. Şüphesiz ki planım saşmazdır.

Ayet: 184-186

(Ne yazık ki Mekkelilerden) bazıları (İslam'a inanmak yerine, önceden) arkadaşları olan bu elçinin aklını yitirdiğini / delirdiğini düşündüler. Doğrusu o, apaçık bir uyarıcıdır / elçidir. (Onlar bu elçiye ve onun davet ettiği İslam dinine inanmadılar;) çünkü onlar Allah'ın göklerde ve yerdeki hükümranlığına, Onun (göklerde ve yerde) yarattığı şeylere ve ölüm vakitlerinin çok yaklaşmış olabileceğine hiç bakmadılar! Peki, insanlar Allah'ın sözünden sonra başka hangi söze inanabilirler ki? Doğrusu hiç kimse Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemez. Böylece Allah onları azgınlıklarının içinde bocalamaya bırakır.

Ayet: 187-188

Ey elçi, bazıları sana: "Kıyamet ne zaman kopacak?" diye soruyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, onun bilgisi ancak Rabb'imdedir. Allah'tan başka hiç kimse kıyametin kopma vaktini açığa çıkaramaz. Doğrusu kıyametin kopması göklere ve yere (büyük bir) ağırlıkla bastıracak ve o, size ancak bir anda (ve hiç beklemediğiniz bir yerden) gelecektir." Ey elçi, bazıları sana -sanki sen biliyormuşsun gibi- (kıyametin ne zaman kopacağını) soruyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, onun bilgisi ancak Allah'tadır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Şunu da iyi bilin ki, ben kendime bile herhangi bir yarar ya da zarar verecek (olağanüstü) bir güce sahip değilim. Doğrusu ancak Allah'ın dilediği şey olur. (Onun dilemediği şey ise asla olmaz.) Şayet ben bilinmezi / geleceği bilseydim (sürekli kâr edip) kazancımı çoğaltırdım ve (tüm tehlikelerden kaçınırdım; böylece) bana hiçbir kötülük dokunmazdı. Doğrusu ben ancak İslam'a inanmak isteyenlere uyarıcı ve müjdeci olarak gönderilmiş bir elçiyim."

Ayet: 189-190

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi tek bir candan yaratan ve (yarattığı ilk insana) beraberce yaşayıp huzur bulması için aynı candan eşini var eden Allah'tır. Böylece bir kimse hanımıyla beraber olduğunda, hanımı hafif bir yük yüklenmekte ve onunla gidip gelmektedir. Sonra hamilelik ağırlaştığında (bebeğin doğumu yaklaştığında) anne ve baba Rabb'leri olan Allah'a: "Eğer bize iyi / sağlıklı bir çocuk verirsen, Sana şükredenlerden oluruz." diyerek dua etmektedir. Ama Allah onlara iyi / sağlıklı bir çocuk verdiğinde, bazıları Allah'ın onlara verdiğini Ona ortak koştular. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden çok yücedir.

Ayet: 191-198

Putperest / müşrik Araplar, hiçbir şey yaratamayan ve (aslında insanlar tarafından) yaratılan putları / sahte ilahları Allah'a ortak koşarlar. Doğrusu o putlar / sahte ilahlar, onlara da kendilerine de asla yardım edemezler. (Ey İslam'a inananlar, İslam'ı ısrarla inkar eden putperest

/ müşrik Arapları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa davet etseniz de, onlar (önyargılı olduklarından) size uymazlar. Böylelerini İslam'a davet etseniz de (davet etmeyip) susanız da sizin için fark etmez. Ey putperestler / müşrikler, şunu iyi bilin ki, sizin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlar / sahte ilahlar da sizin gibi (sadece) Allah'ın kullarıdır. Eğer doğruyu söylüyorsanız, haydi, putlara / sahte ilahlara dua edin; onlar da (verebilirlerse) sizin dualarınıza olumlu cevap versinler(!) (Ama onlar size hiçbir olumlu cevap veremezler) Onların (Allah'a karşı) yürüyebilecekleri ayakları, tutabilecekleri elleri, görebilecekleri gözleri ve işitebilecekleri kulakları yoktur. Ey elçi, putperestlere / müşriklere de ki: "Haydi, Allah'a ortak koştuğunuz (putları / sahte ilahları) çağırıp bana tuzak kurun ve hiç bekletmeden bana ne yapacaksanız yapın. Ama şunu iyi bilin ki, benim dostum / koruyucum, bu ilahi kitabı / Kuran'ı indiren Allah'tır. Şüphesiz ki Allah düzeltici / iyi işler yapanların dostudur / onları korur. Ey putperestler / müşrikler, doğrusu sizin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlar / sahte ilahlar size de kendilerine de asla yardım edemezler." (Ey İslam'a inananlar, İslam'ı ısrarla inkar eden putperest / müşrik Arapları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa davet etseniz de, onlar sizi dinlemezler. Ey elçi, onların sana baktığını görebilirsin; ama onlar (sana ne kadar baksalar da, önyargılı olduklarından senin Allah'ın elçisi olduğunu) görmek istemezler.

Ayet: 199-202

Ey elçi, (hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inanan kimseler için) affedici ol, iyiliği emret ve cahillerden (gerçeği bilmeyenlerden) yüz çevir. Eğer şeytandan sana (kötülüğe kışkırtan) bir dürtü gelirse, hemen (onu reddedip) Allah'a sığın. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Doğrusu Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler, -kendilerine şeytandan bir hayal dokunduğunda- hemen düşünüp öğüt alarak gerçekleri görürler. Böylece şeytanlar (ancak) kendi kardeşlerini (yani onları dost edinenleri) azgınlığa çekerler. Doğrusu şeytanlar (kendi kardeşlerini gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırmak için) yapabilecekleri her şeyi yaparlar.

Ayet: 203-206

Ey elçi, sen bazılarının (istediği) bir mucizeyi getirmediğinde, onları sana: "O mucizeyi bulup getirseydin ya!" dediler. Ey elçi, insanlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, ben ancak Rabb'imden bana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uyarım. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, İslam'a inanmak isteyenler için Rabb'inizden gelen (insanların) gönül gözlerini açan ilahi gerçeklerdir, bir doğruluk rehberidir ve bir rahmettir." Öyleyse ey insanlar, bu ilahi kitap / Kuran okunduğunda onu sessizce (saygıyla) dinleyin. Umulur ki Allah'ın rahmetine erişirsiniz. Ey elçi, Rabb'ini sabah-akşam daima, açığa vurmadan, korku (ve umut) duyarak ve içinden yalvararak (şükürle) an. Sakın Onu umursamayan gafillerden olma! Herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'inin yanında (değerli) olan kimseler, Allah'a ibadetten büyüklük taslamaz, Onun yüce adını anarak hareket eder ve yalnız Ona secde ederler.

8- ENFAL SURESİNİN KISA TEFSİRİ

Enfal Suresi, Bedir Savaşının sonunda savaş ganimetlerinin (=enfal) nasıl paylaşılacağını açıklar; İslam dinini (Allah'ın evrensel barış düzenini) korumak için bazen savaşın kaçınılmaz olduğunu bildirir ve Allah'ın İslam'a inananlara her zaman yardım ettiğini vurgular.

ENFAL SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

Ey elçi, (İslam'a inananlardan bazıları) sana savaş ganimetleri hakkında soruyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Herkes şunu iyi bilsin ki, savaş ganimetlerini paylaştırma yetkisi ancak Allah'a ve elçisine aittir. Öyleyse ey İslam'a inananlar, eğer Allah'a inandıysanız Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının, aranızdaki ilişkileri düzeltin ve Allah'a ve elçisine uyun." Doğrusu İslam'a inananlar Allah anıldığında kalpleri ürperen, Onun bildirdiği gerçekler okunup aktarıldığında inançları artan ve yalnız Rabb'lerine güvenip dayanan kimselerdir. Onlar namazı düzenli kılmakla beraber kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yaparlar. İşte onlar İslam'a gerçekten inanan kimselerdir. Onlara ahirette Rabb'lerinin huzurunda yüksek dereceler, bağışlanma ve cömert (sonsuz) cennet nimetleri vardır.

Ayet: 5-6

Ey elçi, Rabb'in seni evinden (düşmana karşı savaş için) gerçeklerle çıkardığında, İslam'a inananlardan bazıları bundan hoşlanmadılar. Onlar, (o savaşın gerekliliği) kendilerine açıkça belli olduğu halde -sanki göz göre göre ölüme sevk edildiklerini ima edip- seninle gerçekler hakkında tartışıyorlardı.

Ayet: 7-8

Ey İslam'a inananlar, hatırlayın, (Bedir'de) Allah size (düşmana ait) iki topluluktan biriyle karşılaşacağınızı söz verirken, siz daha güçsüz olanla karşılaşmayı arzu ediyordunuz. Ama Allah gerçekleri kendi sözleriyle ortaya koymak ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin kökünü kazımak istiyordu. Doğrusu Allah -günahta ısrar eden suçlular hoşlanmasalar da- gerçekleri ortaya koymak ve batıl inançları (hurafeleri) yok etmek ister.

Ayet: 9-11

Ey İslam'a inananlar, hatırlayın, (Bedir'de) siz (savaşı kazanmak için) Rabb'inizden yardım istiyordunuz. Allah da size: "Ben size art arda bin melek gönderip yardım edeceğim." diyerek olumlu cevap vermişti. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah bu mucizeyi ancak (size) bir müjde olsun ve kalpleriniz onunla huzur bulsun diye yaratmıştır. Şüphesiz ki yardım / zafer başkasından değil ancak Allah'tandır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Hatırlayın, (Bedir'de) Allah sizi lütfundan güven duygusu hissettiren hafif bir uykuyla kaplıyordu ve üzerinize (serinletici bir) yağmur yağdırıyordu. Çünkü O, sizi (kötü düşünceden) temizlemek, şeytanın pisliği (olan "bu sıcakta savaşılmaz" vesvesesinden) kurtarmak, kalplerinizi birbirine bağlamak ve ayaklarınızı sağlamlaştırmak / kararlılığınızı artırmak istiyordu.

Ayet: 12-14

Ey elçi, (Bedir'de) Rabb'in meleklere: "Ben sizinle beraberim. Öyleyse İslam'a inananları (güven duygusuyla) sağlamlaştırın. Doğrusu Ben İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin kalplerine korku salacağım. Haydi, (İslam'a inananlarla beraber onlara karşı savaşan düşmanların) boyunlarına ve (kılıç tutup saldıran) parmaklarına vurun." diye vahiy ediyordu / bildiriyordu. Çünkü onlar Allah'a ve elçisine karşı düşmanlık ettiler. Öyleyse Allah'a ve elçisine düşmanlık edenler şunu iyi bilsinler ki, Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır. İşte gerçek budur. Haydi, cezanızı çekin. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, ahirette de cehennem ateşi cezasına uğrayacaktır.

Ayet: 15-16

Ey İslam'a inananlar, savaşta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerle karşılaştığınızda sakın onlara arka dönüp kaçmayın. Çünkü savaş günü -savaşmak için başka bir cepheye veya bölüğe çekilenler hariç- düşmana arka dönüp savaştan kaçanlar, Allah'ın öfkesini / cezasını hak ederler. Allah'ın cezasını hak edenlerin ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Doğrusu cehennem

varılacak en kötü yerdir.

Ayet: 17-18

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (İslam'ı savunmak için savaşırken) düşmanlarınızı siz değil Allah öldürmektedir. (Aynı şekilde) bir ok attığında da onu sen değil Allah atmaktadır. Doğrusu (sizin Bedir'de yaşadıklarınız) Allah'ın İslam'a inananları güzel bir sınavla sınaması içindir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. İşte gerçek budur. Sonuçta Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin planlarını bozandır.

Ayet: 19

(Ey putperest / müşrik Araplar, eğer İslam'a inanmanız için bir mucize) zafer istiyorsanız, işte size (İslam'a inananların Bedir savaşında kazandığı) zafer geldi. Artık (İslam'ı inkardan ve yaptığınız kötülüklerden) vazgeçerseniz, bu, sizin için iyi olur; ama (inkara) dönerseniz, Biz de (sizi cezalandırmaya) döneriz. Doğrusu topluluğunuz, -ne kadar çok olursa olsun- sizi cezamızdan asla kurtaramaz. Şunu iyi bilin ki, Allah İslam'a inananlarla beraberdir.

Ayet: 20-23

Ey İslam'a inananlar, Allah'a ve elçisine uyun. (Bu elçiden) gerçekleri dinlerken, sakın ondan yüz çevirmeyin. Dinlemedikleri halde 'dinledik' diyenler gibi de olmayın! Doğrusu aklını kullanmayan ve gerçeklere karşı sağır ve dilsiz davranan kimseler Allah'a göre yaratıkların en kötüleridir. Şayet Allah onlarda bir iyilik görseydi onlara gerçekleri işittirirdi. (Ama Allah onlarda bir iyilik / İslam'a yöneliş görmemiştir.) Doğrusu O, gerçeklere ısrarla sağır davranan kimselere (zorla) işittirse bile, onlar gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirmeyi sürdürürler.

Ayet: 24-25

Ey İslam'a inananlar, sizi, sizi dirilten (İslam dinine) davet eden Allah'a ve elçisine olumlu cevap verin. Şunu iyi bilin ki, Allah kişiyle kalbinin arasına girer. (Allah herkesin kalbine iyiliği emreder; kötülüğü ise yasaklar.) Sonuçta siz ahirette Onun huzurunda toplanıp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Öyleyse sadece haksızlıkta / zulümde ısrar edenlerinize değil tüm topluma zarar verecek olan fitneden (saldırganlıktan) sakının. Şunu iyi bilin ki, Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır.

Ayet: 26

Ey İslam'a inananlar, hatırlayın, geçmişte siz yeryüzünde zayıf / mağdur durumda olan ve bazı insanların saldırılarından endişe eden bir azınlıktınız. Ama Allah sizi (hicretten sonra Medine'de) barındırıp yardımıyla destekledi ve size helal / temiz / sağlıklı nimetlerini lütfetti. Umulur ki şükredersiniz.

Ayet: 27-28

Ey İslam'a inananlar, Allah'a, elçisine ve size emanet edilen şeylere bile bile ihanet etmeyin. Şunu iyi bilin ki, servetleriniz ve çocuklarınız bir sınavdır. Doğrusu en büyük ödül ahirette Allah'ın huzurundadır.

Ayet: 29

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer siz Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsanız, Allah size iyiyi kötüden ayırma bilincini verir; kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Şüphesiz ki Allah büyük lütufların sahibidir.

Ayet: 30-33

Ey elçi, hatırla, (sen Mekke'deyken) İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar seni hapsetmek, öldürmek ya da sürgün etmek için planlar yapıyorlardı. Ama onlar bir plan yaparlarsa, Allah da bir plan yapar. Şüphesiz ki Allah en iyi planı yapandır. Onlardan bazıları, bildirdiğimiz gerçekler kendilerine okunup aktarıldığında: "(Evet,) dinledik; ama -dilersek- biz de bunların benzerini söyleyebiliriz. Bunlar ancak eskilerin masallarıdır." dediler. Başka bir vakit

de onlar (alay ederek): "Ey Allah'ım, bunlar Senden gelen gerçeklerse / doğrularsa, hemen gökten üzerimize taş yağdır veya bize şiddetli bir ceza ver." dediler. Ey elçi, onlar şunu iyi bilsinler ki, sen onların arasındayken, Allah'ın onları cezalandırması söz konusu değildir. Doğrusu onlar (hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inanırlarsa ve Ondan) bağışlanma dilerlerse, Allah onları cezalandıracak değildir.

Ayet: 34-35

Allah, (İslam'a inananların) Mescidi Haram'a girmesini engelleyen putperest / müşrik Arapları niçin cezalandırmasın ki! Onlar hiçbir zaman Mescidi Haram'ın dostları / koruyucuları olmadılar. Mescidi Haram'ın (gerçek) dostları / koruyucuları ancak Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerdir; ama putperest / müşrik Arapların birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Putperest / müşrik Arapların kutsal evdeki / Kabe'deki namazı sadece ıslık ve alkış sesleri çıkarmaktan ibaretti. Sonuçta (ahirette) onlara: "Öyleyse İslam'ı ısrarla inkar etmenizin cezasını çekeceksiniz." denilecektir.

Ayet: 36-37

Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları insanları Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymak için servetlerinden harcıyorlar ve daha da harcayacaklar. Ama bu yaptıkları (ahirette) onlar için bir pişmanlık acısı olacaktır ve onlar (büyük) bir yenilgeye uğrayacaktır. Sonuçta (ahirette) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (tümü) cehennemde toplanacaktır. Çünkü Allah kötüyü iyiden ayırmak ve kötüleri üst üste koyup yığarak hepsini cehenneme atmak ister. İşte onlar (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecek olan kimselerdir.

Ayet: 38

Ey elçi, İslam'ı inkar eden kafirlere de ki: "Eğer kötülüklerine son verip (İslam'a inanırlarsa,) onların geçmiş günahları bağışlanacaktır. Ama (inkara) geri dönerlerse, Allah'ın geçmişte (ısrarlı günahkarlara) uyguladığı yasalar onlara da uygulanacaktır.

Ayet: 39

Ey İslam'a inananlar, fitne (saldırganlık) bitene ve "din" tümüyle Allah'ın dini / İslam olana kadar (İslam düşmanlarına) karşı savaşın. Ama onlar fitneye (saldırganlığa) son verirlerse, (siz de onlara karşı savaşa son verin.) Şüphesiz ki Allah herkesin tüm yaptıklarını görür / ahirette herkesi hesaba çekecektir.

Ayet: 40

Ey İslam'a inananlar, eğer bazı insanlar ısrarla gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirlerse, (sakın onlarla dostluk yapmayın!) Şüphesiz ki Allah sizin (gerçek) dostunuzdur. Şüphesiz ki Allah en iyi dosttur ve en iyi yardımcıdır.

Ayet: 41

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, savaşta elde edilen ganimetlerin beşte biri Allah'a, elçisine, en yakından başlayıp (ihtiyaç sahiplerine,) yetimlere, yoksullara ve yolda / sokakta kalan zor durumdaki kimselere aittir. Eğer 'Allah'a' ve (Bedir'de) iki ordunun karşı karşıya gelip iyinin kötüden ayrıldığı gün, bu kulumuza (elçimize) indirdiğimiz hükümlere inandıysanız, (bu elçiye uyun.) Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 42

Ey İslam'a inananlar, hatırlayın, (Bedir'de) siz vadinin (Medine'ye) yakın tarafındaydınız, düşman ordusu ise vadinin uzak tarafındaydı, (İslam'a inananların Mekke'deki evlerinden gasp edilen malları Şam'da satmak için yola çıkan) kervan da sizin aşağınızdaydı. Siz sözleşseydiniz bile böyle bir buluşmayı denk getiremezdiniz; ama Allah olmasını hükmettiği şeyi gerçekleştirmek istiyordu. Çünkü Allah bazılarının apaçık bir kanıtla cezasını bulup yok olmasını, bazılarının da apaçık bir kanıtla yaşamasını istiyordu. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi

en iyi bilendir.

Ayet: 43

Ey elçi, hatırla, Allah sana onları rüyanda az gösteriyordu. Şayet Allah sana onları çok gösterseydi, yanlış yapardınız ve (Bedir'deki) göreviniz hakkında çekişirdiniz. Ama Allah (size yardım edip) esenlik verdi. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir.

Ayet: 44

Ey İslam'a inananlar, -siz (Bedir'de) düşman ordusuyla karşı karşıya gelene kadar- Allah sizin gözlerinizde onları, onların gözlerinde de sizi az gösteriyordu. Çünkü Allah olmasını hükmettiği şeyi gerçekleştirmek istiyordu. Sonuçta her konu (hesabının sorulması için) Allah'ın huzuruna döndürülecektir.

Ayet: 45-46

Ey İslam'a inananlar, düşman bir toplulukla karşılaştığınızda kararlılık gösterin ve Allah'ı çokça (şükürle) anın. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz. Allah'a ve elçisine uyun ve sakın birbirinizle çekişmeyin! Aksi takdirde yanlış yaparsınız ve gücünüz gider. Öyleyse sabırla dayanışarak hareket edin. Şüphesiz ki Allah (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden kimselerle beraberdir.

Ayet: 47-49

Ey İslam'a inananlar, (size karşı savaşmak için) kibir ve gösteriş ile yurtlarından çıkan ve Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyan kimseler gibi olmayın. Şüphesiz ki Allah onların tüm yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır. (Bedir savaşından önce) şeytan İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplara, yaptıkları kötü işleri / günahları süslü gösterip: "Bugün hiç kimse sizi yenemez; çünkü ben size yakınım." demişti. Ama iki ordu savaş için karşı karşıya geldiğinde, şeytan onlara verdiği sözden dönüp: "Doğrusu ben sizden uzağım. Çünkü ben sizin görmediğiniz (gerçeği) görüyorum ve Allah'tan korkuyorum. Şüphesiz ki Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır." dedi. (Bedir savaşından önce) kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan münafıklar / ikiyüzlüler ise (İslam'a inananları kasdedip): "Dinleri (İslam) onları aldatmış." diyorlardı. Ama yalnız Allah'a güvenip dayanan kimseler şunu iyi bilirler ki, Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 50-55

Ey elçi, (ölüm) meleklerini İslam'ı inkar eden (putperest / müşrik Arapların) canlarını alırken, onların yüzlerine ve arkalarına vurup: "Cehennem yangını cezasını çekin. Bu ceza sizin dünyadayken işlediğiniz günahların karşılığıdır. Şüphesiz ki Allah kullarına hiçbir haksızlık etmez." derlerken bir görseydin. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar -aynen Firavun ve onun beraberinde olanlar ve daha önceki inkarcılar gibi- Allah'ın bildirdiği gerçekleri yalanladılar. Ama Allah önceki inkarcıları (ısrarlı) günahları yüzünden cezalandırmıştır. Şüphesiz ki Allah en güçlüdür ve (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır. Doğrusu Allah bir topluma verdiği nimeti -onlar (günahta ısrar edip yaratılışta sahip oldukları doğru) karakterlerini bozmadıkça- değiştirmez. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar -aynen Firavun ve onun beraberinde olanlar ve daha önceki inkarcılar gibi- Rabb'lerinin bildirdiği gerçekleri yalanladılar. Ama Biz önceki inkarcıları (ısrarlı) günahları yüzünden cezalandırıp yok ettik. Biz Firavunu ve onun beraberinde olanları suda boğduk. Onların hepsi haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerdi. Doğrusu Allah'a göre İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yaratıkların en kötüleridir. Çünkü onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa ısrarla inanmazlar.

Ayet: 56-59

Ey elçi, antlaşma yaptığın (bazı) kimseler her defasında hiç sakınmadan (seninle yaptıkları) antlaşmalarını bozuyorlar. Öyleyse eğer onları (sana karşı) savaşırken bulursan, arkalarından

sürüp dağıt. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar. Ey elçi, eğer (antlaşma yaptığın) bir toplumun (antlaşmayı bozacağını öngörüp) onların hainliğinden çekinirsen, sen (onlardan önce) o antlaşmayı açık bir şekilde iptal edebilirsin. Şüphesiz ki Allah hainleri sevmez. İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar (Allah'ın cezasını) aşabileceklerini sanmasınlar. Doğrusu onlar Allah'ın cezasına asla engel olamazlar.

Ayet: 60

Ey İslam'a inananlar, (düşmana karşı) gücünüz yettiği kadar askeri kuvvetlerinizi ve savaşta bineceğiz atları / taşıtları hazır edin. Böylece Allah'ın düşmanlarını, sizin düşmanlarınızı ve sizin bilmediğiniz ama Allah'ın bildiği diğer düşmanları caydırabilirsiniz. Şunu iyi bilin ki, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için yaptığınız her harcamanın / yardımın karşılığı (ödülü) ahirette size hiçbir haksızlık edilmeden eksiksizce verilecektir.

Ayet: 61-64

Ey elçi, eğer düşman (savaşmaktan vazgeçip) barışa yanaşırsa, sen de barışa yanaş ve yalnız Allah'a güvenip dayan. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Onlar seni (barış diyerek) aldatmak (ve savaş için zaman kazanmak) isterlerse (onlara karşı) Allah sana yeter. Doğrusu Allah seni ve İslam'a inananları ilahi yardımıyla desteklemiş ve İslam'a inananların kalplerini uzlaştırmıştır. (Ey elçi,) sen yeryüzündeki her şeyi harcasaydın bile, onların kalplerini uzlaştıramazdın; ama Allah onların arasını (İslam için) uzlaştırdı. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Ey peygamber, (İslam düşmanlarına karşı) Allah ve İslam'a inanıp sana uyanlar sana yeter.

Ayet: 65-66

Ey peygamber, İslam'a inananları (İslam'ı savunmak için) savaşmaya teşvik et. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, sizden sabırla dayanışarak hareket eden yirmi asker düşmandan iki yüz askeri yenebilir; sizden böyle yüz asker de putperest / müşrik Araplardan bin askeri yenebilir. Çünkü onlar gerçekleri bilmek istemeyen kimselerdir. Ama Allah -aranızda zayıflar olduğunu bildiğinden- bu sorumluluğunuzu hafifletmiştir. (Allah'ın hükmüne göre) sizden sabırla dayanışarak hareket eden yüz asker düşmandan iki yüz askeri yenebilir. Sizden böyle bin asker de Allah'ın izniyle / lütfuyla onlardan iki bin askeri yenebilir. (Bu hüküm ancak düşmandan daha az olduğunuzda geçerlidir.) Şüphesiz ki Allah (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden kimselerle beraberdir.

Ayet: 67-68

Doğrusu bir peygambere yeryüzünde İslam'ı hakim kılmak yerine esir / köle sahibi olmak asla yakışmaz. Ama ey İslam'a inananlar, bazılarınız dünya menfaatlerini istiyorsunuz. Allah ise (sizin için) ahireti istiyor. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Şunu iyi bilin ki, şayet Allah'ın önceden verdiği bu hükmü olmasaydı, (savaşta) esir alacağınız (ve köle edineceğiniz kimseler) yüzünden size (ahirette) büyük cezalara dokunurdu.

Ayet: 69

Ey İslam'a inananlar, (İslam'ı savunmak için yaptığınız savaşta) elde ettiğiniz ganimetten helal ve temiz / sağlıklı olanları yiyebilirsiniz. Ama daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanız gerekir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 70-71

Ey peygamber, elinizdeki savaş esirlerine de ki: "Şunu iyi bilin ki, Allah kalbinizde bir iyilik görürse, size sizden alınandan daha iyisini verir ve sizi bağışlar. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir." (Ey peygamber, serbest bıraktığınız) esirler sana hainlik etmek isterlerse, (şaşırma.) Çünkü onlar (senden) önce Allah'a hainlik etmiştir. Doğrusu Allah (onları esir düşürmüş ve) sana bir imkan vermiştir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve

en doğru kararı verendir.

Ayet: 72-74

Doğrusu İslam'a inanıp Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için Mekke'den Medine'ye hicret eden ve mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) eden kimseler (yani Muhacirler) ve Medine'de onlara kucak açıp yardım eden kimseler (yani Ensar) birbirlerinin dostudur. Ama ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, siz İslam'a inandığı halde Mekke'den Medine'ye hicret etmeyen kimselerin korunmasından -onlar hicret edene kadar- sorumlu değilsiniz. Ama onlar dinleri (İslam) için sizden bir yardım isterlerse -aranızda antlaşma yaptığınız bir topluluğa karşı olmamak şartıyla- onlara yardım etmeniz gerekir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir. Diğer yandan İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler de birbirlerinin dostudur. Ey İslam'a inananlar, Allah'ın emirlerini yerine getirin; yoksa yeryüzünde sıkıntılar ve büyük bir bozgunculuk olur. Doğrusu İslam'a inanıp Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için Mekke'den Medine'ye hicret eden ve mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) eden kimseler (yani Muhacirler) ve Medine'de onlara kucak açıp yardım eden kimseler (yani Ensar,) İslam'a gerçekten inanmış olan kimselerdir. Onlara ahirette bağışlanma ve cömert (sonsuz) cennet nimetleri vardır.

Ayet: 75

Ey İslam'a inananlar, İslam'a sonradan inanıp Mekke'den Medine'ye hicret eden ve sizinle beraber mücadele (cihat) eden kimseler de sizdendir. Ama Allah'ın kitabına / Kuran'a göre miras paylaşımında (İslam'a inanan) akrabalar birbirlerine (akraba olmayan) diğer İslam'a inananlardan daha yakındır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

9- TÖVBE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

Tövbe Suresi, yaptıkları antlaşmayı bozan putperest / müşrik Araplara o antlaşmanın iptal olduğunu duyurur; münafıkların / ikiyüzlülerin kötü özelliklerini bildirir; onları tövbe etmeye çağırır ve İslam'a inananlara İslam'ı savunmak için düşmanlara karşı savaşmayı emreder.

TÖVBE SURESİNİN ANLAMI

Ayet: 1-2

Ey İslam'a inananlar, bu, Allah ve elçisi tarafından sizin antlaşma yaptığınız (ama antlaşmaya uymayan) putperest / müşrik Araplara bir antlaşma iptali bildirimidir. (Ey antlaşmayı bozan putperest / müşrik Araplar,) yeryüzünde dört ay daha dolaşabilirsiniz. Ama şunu iyi bilin ki, Allah'ın (cezasına) asla engel olamazsınız. Şüphesiz ki Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri alçaltandır.

Ayet: 3

Herkes şunu iyi bilsin ki, bu duyuru Hacc-ı ekber (yani büyük hac) günü Allah ve elçisi tarafından (tüm ilgili) insanlara yapılmıştır: "Şüphesiz ki Allah ve elçisi putperest / müşrik Arapların (çirkin yakıştırmalarından) uzaktır. Ey putperest / müşrik Araplar, eğer hatadan dönüp / tövbe edip kendinizi düzeltirseniz, bu, sizin için iyi olur; ama şunu iyi bilin ki, gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz, Allah'ın (cezasına) asla engel olamazsınız." Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar edenlere ahiretteki şiddetli cezaları müjdele.

Ayet: 4

Ey İslam'a inananlar, sizinle yaptığı antlaşmayı hiçbir şekilde bozmayan ve düşmanlarınızı desteklemeyen putperest / müşrik Arapların durumu ise farklıdır. Öyleyse -süreleri dolana kadar- onlarla yapılan antlaşmaların şartlarına uyun. Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseleri sever.

Ayet: 5

Ey İslam'a inananlar, haram aylar çıktığında (antlaşmayı bozup size karşı savaşanları tehlike durumuna göre) gerekirse bulduğunuz yerde öldürebilir, gerekirse hapsedebilir ve gerekirse gözaltına alabilirsiniz. Ama eğer onlar da tövbe edip İslam'a inanırlarsa ve namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verirlerse, onları serbest bırakın. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 6

Ey elçi, eğer putperest / müşrik Araplardan biri (İslam'ı öğrenmek için) senin yanına gelirse, onu Allah'ın sözlerini / Kuran'ı dinleyebilmesi için konuk et ve güven içinde olacağı yere (yani mescide) gönder. (Ey elçi, onları kendi kötü ortamlarında değil daha iyi bir ortamda İslam'a davet et.) Çünkü onlar (kendi kötü ortamlarında) gerçekleri bilmek istemeyen kimselerdir.

Ayet: 7-11

Doğrusu (antlaşmayı bozan) putperest / müşrik Arapların, Allah'ın ve elçisinin yanında hiçbir değeri yoktur. Ey İslam'a inananlar, Mescidi Haram'da kendileriyle antlaşma yaptığınız (ve yaptıkları antlaşmayı bozmayan putperest / müşrik Arap kabilelerin) durumu ise farklıdır. Onlar sizin lehinize olan antlaşmaya şartlarına uydukları sürece, siz de onların lehine olan antlaşma şartlarına uymalısınız. Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseleri sever. Hayır, (İslam'a inananlarla yaptıkları antlaşmayı bozanların Allah'ın ve elçisinin yanında hiçbir değeri yoktur.) Çünkü onlar size üstün gelirlerse, sizin hakkınızda asla bir yakınlık veya bir sorumluluk gözetmezler. Onlar dilleriyle sizi razı etmeye uğraşabilirler; ama kalpleri (o söylediklerine) karşı çıkar. Doğrusu onlardan birçoğu günahta ısrar eden fasıklardır. Onlar Allah'ın bildirdiği gerçekleri ucuz dünya menfaatleri için satmakta ve Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymaya çalışmaktadır. Doğrusu onlar kötü şeyler yapan kimselerdir. Onlar İslam'a inananlar hakkında asla bir yakınlık veya bir sorumluluk gözetmezler. İşte onlar haddini aşan kimselerdir. Ama eğer onlar da tövbe edip İslam'a inanırlarsa ve namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verirlerse, din (İslam) kardeşleriniz olurlar. Doğrusu Biz bildirdiğimiz gerçekleri anlamak isteyenlere ayrıntısıyla açıklarız.

Ayet: 12-16

Ey İslam'a inananlar, eğer onlar söz verdikten sonra yeminlerini / antlaşmalarını bozarlarsa ve dininize (İslam'a) sataşırlarsa, siz de İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin önderlerine karşı savaşın. Çünkü onlar yemini / antlaşmayı yok saymıştır. Umulur ki yanlışlarına son verirler. Öyleyse yeminlerini / antlaşmalarını bozan, bu elçiyi yurdundan çıkarmak için her kötülüğü yapan ve savaşı ilk başlatan taraf olan düşmanlarınıza karşı savaşın. Eğer Allah'a inandıysanız - onlardan değil- ancak Allah'tan korkun. Şüphesiz ki Allah, Ondan korkulmaya daha layıktır. Onlarla savaşın ki, Allah sizin ellerinizle onları cezalandırıp alçaltsın, size yardım edip onlara karşı zafer kazandırsın ve İslam'a inananların gönüllerine şifa verip kalplerindeki öfkeyi gidersin. Ama Allah dileyenlerin (tövbe edip İslam'a inananların) tövbelerini kabul eder. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Ey İslam'a inananlar, sakın Allah içinizden İslam için mücadele (cihat) eden ve Allah'tan, elçisinden ve İslam'a inananlardan başka sırdaş edinmeyen kimseleri ortaya çıkarmadan bırakılacağınızı (yani bu dünya sınavının biteceğini) sanmayın! Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 17-18

Artık putperest / müşrik Arapların kendileri İslam'ı inkar ettiklerine şahitlik ederlerken, Allah'ın mescitlerine (ve Mescidi Haram'a) hizmet etmeleri asla söz konusu değildir. Onların tüm yaptıkları boşa gidecektir ve onlar sonsuza kadar cehennem ateşinde kalacaktır. Doğrusu

Allah'ın mescitlerine (ve Mescidi Haram'a) ancak Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanan, namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler hizmet verirler. İşte onlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneldiklerini umabilirler.

Ayet: 19-22

Sakın hacılara su veren ve Mescidi Haram'a hizmet eden putperest / müşrik Araplar ile Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanıp Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mücadele (cihat) eden kimseleri bir tutmayın! Çünkü Allah'a göre onlar asla bir değildir. Doğrusu Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. İslam'a inanıp Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için hicret eden ve mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) eden kimseler ise ahirette Allah'ın huzurunda en büyük derecelere sahip olacaktır. İşte onlar gerçek başarıyı kazanan kimselerdir. Rabb'leri onlara rahmetini, rızasını ve içinde kalıcı (sonsuz) nimetler bulunan cennetleri müjdeler. Onlar o cennetlerde sonsuza kadar yaşayacaktır. Doğrusu en büyük ödül ahirette Allah'ın huzurundadır.

Ayet: 23

Ey İslam'a inananlar, eğer onlar İslam inancı yerine İslam'ı ısrarla inkar etmeyi tercih ederlerse, babalarınızı ve kardeşlerinizi bile veli / önder edinmeyin. Herkes şunu iyi bilsin ki, sizden İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri veli / önder edinen kimseler, işte onlar, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ta kendileridir.

Ayet: 24

Ey elçi, insanlara de ki: "Eğer (İslam'ı inkar eden) babalarınız, çocuklarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, kazandığınız servetiniz, kötüye gitmesinden çekindiğiniz ticaretiniz ve hoşunuza giden evleriniz size Allah'tan, elçisinden ve Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mücadeleden (cihattan) daha sevimliyse, -Allah (ceza) hükmünü ortaya koyana kadar- bekleyebilirsiniz. Doğrusu Allah günahta ısrar eden fasıkları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 25-27

Ey İslam'a inananlar, doğrusu Allah size birçok yerde yardım ettiği gibi Huneyn savaşında da yardım etmiştir. O vakit siz sayıca çok olmanıza sevinmiştiniz; ama çokluğunuzun bir yararını göremediniz. Sonra (sayıca çok olmanıza rağmen zor duruma düştünüz ve) yeryüzü size tüm genişliğine rağmen dar geldi ve geri çekildiniz. Sonra Allah, elçisine ve İslam'a inananlara güven duygusu (huzur) lütfetti ve göremediğiniz bir (melek) ordusu indirip İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri cezalandırdı. (Sonuçta Allah onları yenilgiye uğrattı.) İşte bu, İslam'ı ısrarla inkar eden tüm kafirlerin cezasıdır. Ama Allah -bu olaydan sonra da- dileyenlerin (tövbe edip İslam'a inananların) tövbelerini kabul eder. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 28

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, putperest / müşrik Araplar (manevi anlamda) pistir. Öyleyse artık bu yıldan sonra onlar Mescidi Haram'a yaklaşmasınlar. Eğer siz (bundan sonra Mekke'de onlarla ticaret yapamamanız yüzünden) yoksul düşmekten çekiniyorsanız, şunu iyi bilin ki, Allah -dilerse- sizi lütfuyla zenginleştirir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 29

Ey İslam'a inananlar, ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba (gerçekten) inanmayan, Allah'ın ve elçisinin yasakladığı şeyleri yasak saymayan, gerçekler dinini (İslam'ı) kabul etmeyen (ve size düşmanlık eden) kimselere karşı da -onlar küçük düşüp (yenilip) kendi elleriyle cizye (vergi) verene kadar- savaşın.

Ayet: 30-33

(Bazı) Yahudiler: "Üzeyir Allah'ın oğludur." dediler. (Bazı) Hristiyanlar da: "(İsa) Mesih Allah'ın oğludur." dediler. Bunlar onların dilleriyle uydurdukları (iftira) sözlerdir. Aslında onlar önceki inkarcıların uydurma sözlerine benzer uydurmalar yapıyorlar. Doğrusu Allah onları (ahirette) kahredecektir. (Baksana,) bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan ne kolay saptırılıyorlar! Onlar hahamlarını, rahiplerini ve Meryem oğlu (İsa'yı) Mesih'i Allah'tan başka (güya) rabler edindiler. Oysa onlara da yalnız tek ilaha / Allah'a ibadet etmeleri emrolunmuştu. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden uzaktır. İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları Allah'ın ışığını (İslam'ı) dilleriyle uydurdukları (iftiralarla) söndürmek istiyorlar. Ama İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar hoşlanmasalar da, Allah ışığını kesinlikle yaygınlaştıracaktır. Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar hoşlanmasalar da, elçisini bu doğruluk rehberiyle / Kuran'la ve gerçekler dini (olan İslam'la) gönderen ve bu dini tüm batıl dinlere üstün getirmek isteyen Allah'tır.

Ayet: 34-35

Ey İslam'a inananlar, (Medine'deki) hahamların ve papazların birçoğu haksızca (yani geçimleri için çalışmadan) diğer insanların mallarını yiyorlar, Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyuyorlar, altın-gümüş (servet biriktirip) yığıyorlar ve (biriktirdikleri) serveti Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için harcamıyorlar. (Öyleyse siz onlar gibi olmayın ve onların yaptığı yanlışları yapmayın!) Ey elçi, sen de böyle kimselere (ahiretteki) şiddetli cezaları müjdele. Herkes Herkes şunu iyi bilsin ki, kıyamet günü böylelerinin servetleri cehennem ateşinde kızdırıldıktan sonra alınlarına, iki yanlarına ve sırtlarına basılacaktır alınlarına, iki yanlarına ve sırtlarına basılacaktır ve onlara: "İşte bu, kendiniz için biriktirip yığdığınız (servettir.) Öyleyse şimdi burada (dünyadayken) biriktirip yığdığınız o (haksız) servetin cezasını çekin, bakalım!" denilecektir.

Ayet: 36

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın kitabına göre, Onun gökleri ve yeri yarattığı ilk andan itibaren ayların sayısı on ikidir. On iki ayın dördü ise savaşın yasak olduğu haram aylardır. İşte, gerçek / doğru din (İslam) budur. Bu haram aylarda birbirinize haksızlık / zulüm etmemeniz (savaşmamanız) gerekir. Ey İslam'a inananlar, (bu haram aylar çıktıktan sonra) putperest / müşrik Araplar size karşı topluca (bir blok halinde) savaştıkları gibi siz de onlara karşı topluca (bir blok halinde) savaşın. Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerle beraberdir.

Ayet: 37

(Ey İslam'a inananlar, dikkatli olun; çünkü putperest / müşrik Araplar size karşı savaşmak için takvimdeki ayların yerlerini işlerine geldiği gibi değiştirerek haram ayları atlatabilirler.) Doğrusu onların ayların yerlerini istedikleri şekilde değiştirmeleri (yani Nesi' yapmaları) inkarda ileri gitmektir. Çünkü İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar (Nes'i ile) gerçeklerden saptırılırlar. Onlar takvimdeki ayların yerini kaydırıp (istedikleri) bir ayı bu yıl helal, bir sonraki yıl ise haram sayabilirler. Onlar Allah'ın haram kıldığı ayların sayısını (güya) denk getirmeye çalışırlar; ama (inkar ederek) Allah'ın haram kıldığı (bir ayı) helal sayarlar. Böylece yaptıkları kötü işler kendilerine süslü görünmektedir. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 38-41

Ey İslam'a inananlar, size: "Allah'ın dosdoğru yolunu / İslam'ı savunmak için savaşa çıkın." denildiğinde, niçin -sanki yere çakılmış gibi- kaldınız. (Niçin ağır davrandınız.) Yoksa siz ahiret yerine dünya hayatından mı razı oldunuz? Ama şunu iyi bilin ki, bu (geçici) dünya hayatı -(sonsuz) ahirete göre- çok az bir yararlanmadan başka bir şey değildir. Şunu iyi bilin ki, eğer siz

(gerektiği gibi) savaşa çıkmazsanız, Allah sizi şiddetle cezalandırıp yerinize başka bir toplumu getirir. Siz Allah'a hiçbir zarar veremezsiniz; (ama O, dilediğini yapar.) Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer siz Allah'ın elçisine yardım etmezseniz, (ahirette yardımsız kalırsınız.) Doğrusu Allah, elçisine yardım etmiştir (ve daima yardım edecektir.) Allah bu elçiye, -İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar onu (Mekke'den) çıkardığında (hicret yolunda) da- yardım etti. Bu elçi ve yanındaki arkadaşı (Mekke'den Medine'ye hicret ederken) bir mağaraya sığındılar. O vakit bu elçi arkadaşına: "Üzülme, Allah bizimle beraberdir." diyordu. Böylece Allah ona güven duygusu (huzur) lütfetti ve onu göremediğiniz bir (melek) ordusuyla destekledi. Sonuçta Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin sözünü alçaltıp başarısız kıldı. Çünkü Allah'ın sözü her şeyden üstündür. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Ey İslam'a inananlar, hem hafif hem de ağır olarak (yani tüm imkanları seferber ederek) savaşa çıkın ve Allah'ın dosdoğru yolunu / İslam'ı savunmak için mallarınızla ve canlarınızla mücadele (cihat) edin. Böyle yapmanız sizin için daha iyidir. Keşke gerçekleri bir anlasaydınız.

Ayet: 42

Ey elçi, şunu iyi bil ki, münafıkların / ikiyüzlülerin yakında elde edilebilecek bir dünya menfaati (ganimet) ve kolay bir savaş yolculuğu olsaydı, onlar hemen sana uyup katılırlardı. Ama zor bir yolculuk (olan Tebük seferi) onlara uzak (ve ganimet alma ihtimali düşük) olarak geldi. Bu yüzden onlar sana: "(Hiç imkanımız yok.) Şayet yapabilseydik, sizinle beraber yola çıkardık." bahanesini uydurup Allah'ın adıyla (yalandan) yeminler edecektir. Ama onlar (söyledikleri yalanlarla) kendi kendilerini yok ediyorlar. Çünkü Allah bilir ki, onlar yalancılardır.

Ayet: 43-47

Ey elçi, Allah seni affetti; ama bir bahane uydurup senden izin isteyen münafıklara / ikiyüzlülere -doğru söyleyip söylemediklerini anlayana ve yalancı olanları bilene kadar- izin vermemeliydin. Doğrusu Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba gönülden inanan kimseler (bir bahane uydurup) senden izin istemezler; çünkü onlar (İslam'ı savunmak için) mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) ederler. Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseleri en iyi bilendir. Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanmayan ve kalplerinde şüphe taşıyıp şüphe içinde bocalayan münafıklar / ikiyüzlüler ise (bir bahane uydurup) senden izin isterler. Şayet onlar (Tebük seferine) çıkmak isteselerdi, onun için bir hazırlık yaparlardı. Ama (onlar Tebük seferine katılmak istemediler.) Doğrusu Allah onların hareketlerinden hoşlanmadı ve onları evlerinde bıraktı. Böylece onlara: "Evde oturanlarla (kadınlar ve çocuklar ile) beraber oturun." denildi. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, şayet o münafıklar / ikiyüzlüler sizinle beraber (Tebük seferine) çıksalardı bile, size zarardan başka bir şey katmazlardı ve sizin aranıza sokulup sıkıntı çıkarmak isterlerdi. Ey İslam'a inananlar, (ne yazık ki) sizin aranızda düşmanlarınıza casusluk yapan münafıklar / ikiyüzlüler vardır. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri en iyi bilendir.

Ayet: 48-50

Ey elçi, münafıklar / ikiyüzlüler daha önce de sıkıntı çıkarmak istemişler ve sana karşı türlü işler çevirmişlerdi. Ama onların fitneleri ancak gerçekler gelene kadar sürdü ve sonuçta onlar hoşlanmasalar da, Allah'ın emri üstün geldi. Ey elçi, münafıkların / ikiyüzlülerin arasında sana, '(Bir mazeretim var. Lütfen) bana izin ver ve beni sıkıntıya sokma.' diyen kimseler vardır. Herkes şunu iyi bilsin ki, onlar asıl sıkıntıya (ahirette) düşecektir. Çünkü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (ahirette) cehennem ile çepeçevre kuşatacaktır. Ey elçi, o münafıklar / ikiyüzlüler, sana bir iyilik geldiğinde üzülür; sana bir kötülük (sıkıntı) geldiğinde ise sevinip senden yüz çevirerek: "Zaten biz önlemimizi önceden almıştık." derler.

Ayet: 51-54

Ey elçi, (o münafıklara / ikiyüzlülere) de ki: "Şunu iyi bilin ki, bizim başımıza Allah'ın takdir ettiğinden başkası gelmez. Allah bizim gerçek dostumuzdur. (O, bize iyilik eder.) Öyleyse İslam'a inananlar yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır. Doğrusu siz bizim için ancak iki güzel şeyden birini (yani ya zafer kazanmamızı ya da Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için şehit olmamızı) bekleyebilirsiniz. Diğer yandan biz de Allah'ın sizi Onun tarafından veya bizim ellerimizle gelecek bir cezaya uğratmasını bekleriz. Öyleyse bekleyin durun, biz de sizinle beraber Allah'ın takdirini bekliyoruz. (Ey münafıklar / ikiyüzlüler,) siz (bu dünyada) isteyerek ya da istemeyerek (gösteriş için) bazı harcamalar / yardımlar yapabilirsiniz; ama şunu iyi bilin ki, (ahirette) onlar sizden kabul edilmeyecektir. Çünkü siz günahta ısrar eden fasıklar oldunuz." Doğrusu onların yardımlarının kabul edilmemesinin tek sebebi, onların Allah'ı ve elçisini ısrarla inkar eden, namaza (isteksizce) üşene üşene gelen ve hoşlanmadıkları halde (sadece gösteriş için) yardım yapan (ikiyüzlü / münafık) kimseler olmalarıdır.

Ayet: 55

Ey elçi, bazı inkarcıların (büyük) servetlere ve (çok sayıda) çocuklara sahip olmalarına şaşma. Doğrusu Allah onları bu dünya hayatında sahip oldukları şeyleri kaybetmekle ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler olarak ölmekle cezalandırmak ister.

Ayet: 56-57

Ey İslam'a inananlar, o münafıklar / ikiyüzlüler (sözde) sizden olduklarını (ispatlamak için) Allah'ın adıyla yemin etseler de, onlar sizden değildir. Doğrusu onlar (İslam'a inananların arasında gizlenen) ama (bir fırsat bulunca) ayrılan kimselerdir. Şunu iyi bilin ki, onlar (sizinle savaşa gelseler de,) bir sığınak, bir mağara veya içine girilecek bir yer buldular mı (savaşmadan) oraya kaçarlar.

Ayet: 58-59

Ey elçi, münafıkların / ikiyüzlülerin arasında senin sadaka (zekat) dağıtımına dil uzatan kimseler vardır. Onlar (öyle menfaatçidir ki) kendilerine (istedikleri) pay verilirse, razı olurlar; ama kendilerine (istedikleri) pay verilmezse, hemen öfkeye kapılırlar. Şayet onlar Allah'ın ve elçisinin kendilerine verdiği paya razı olup: "Allah bize yeter. Allah bize (ahirette) lütfundan verecektir. Onun elçisi de (bize takdir ettiği şeyi) verir. Doğrusu biz yalnız Allah'a yöneliriz." deselerdi, (bu, onlar için daha iyi olurdu.)

Ayet: 60

Herkes şunu iyi bilsin ki, sadaka (zekat) ancak fakirlere, yoksullara, zekat toplamakla görevli memurlara, (henüz İslam'a inanmayan ama) kalpleri İslam'a yaklaştırılan kimselere, köleliği ortadan kaldırmaya, (temel ihtiyaçları için borçlanmış) borçlulara, Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mücadele (cihat) edenlere ve yolda / sokakta kalan zor durumdaki kimselere verilmelidir. Zekatı doğru dağıtmak Allah'ın emrettiği bir görevdir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 61

O ikiyüzlülerin / münafıkların arasında bu peygamberi inciten ve onun hakkında, 'bu adam bir kulak gibi herkesi dinliyor' diyen kimseler de vardır. Ey elçi, onlara de ki: "O kulak sizin için hayırlı bir kulaktır, (sizi iyiliğe yöneltmek için dinler,) Allah'a inanır ve İslam'a inananlara güvenir. Doğrusu o, sizden İslam'a inananlar için bir rahmettir." Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın elçisini inciten kimseler (ahirette) şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 62-63

Ey İslam'a inananlar, bazı münafıklar / ikiyüzlüler sizi razı etmek için Allah'ın adıyla (yalandan) yeminler ediyorlar; ama onlar İslam'a gerçekten inansalardı, Allah'ın ve elçisinin razı edilmeye daha layık olduğunu bilirlerdi. O münafıklar / ikiyüzlüler, Allah'a ve elçisine karşı meydan okuyanların sonsuza kadar cehennem ateşinde kalacağını anlamadılar. İşte bu, en büyük

alçalmadır.

Ayet: 64-66

Doğrusu o münafıklar / ikiyüzlüler kalplerinden geçen niyetleri onlara bildiren bir surenin indirilmesinden çekinmektedir. Ey elçi, onlara de ki: "(Siz kendi aranızda İslam'a inananlarla) alay edebilirsiniz; ama şunu iyi bilin ki, Allah sizin çekindiğiniz her şeyi (bir gün) ortaya çıkaracaktır." Ey elçi, onlara sorarsan, onlar sana: "(Şakaya) dalarak oyun oynuyorduk / eğleniyorduk." diyecektir. Ey elçi, onlara de ki: "Siz Allah'ı, bildirdiği gerçekleri ve elçisini alıyordunuz. (Bahaneler uydurup yalandan) özür dilemeyin! Çünkü siz İslam'a (güya) inandıktan sonra onu ısrarla inkar ettiniz." Ey münafıklar / ikiyüzlüler, Biz sizden bazılarını (yani tövbe edip İslam'a inananları) affetsek de, bazılarını günahta ısrar eden suçlular olmaları yüzünden cezalandıracağız.

Ayet: 67-68

Erkek-kadın tüm münafıklar / ikiyüzlüler birbirlerine benzerler. Onlar kötülüğü emreder, iyiliği yasaklar ve cimrilik ederler. Onlar Allah'ı unuttuklarından, O da onları (cehennemde) unutacaktır. Çünkü münafıklar / ikiyüzlüler günahta ısrar eden fasıklardır. Ama Allah, erkek-kadın tüm münafıklara / ikiyüzlülere ve İslam'ı ısrarla inkar eden tüm kafirlere -sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşini söz vermiştir. (Sonuçta / ahirette) cehennem ateşi onlara yetecektir. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri lanetlemiştir. Böylece onlar (sonsuza kadar) kalıcı cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 69-70

Ey İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar, siz, önceki inkarcılara benziyorsunuz. Ama onlar sizden daha güçlü, servetçe daha zengin ve soy bakımından daha kalabalıktılar. Onlar bu dünyanın kendi paylarına düşen nimetlerinden yararlandılar. Siz de -önceki inkarcılar gibi- kendi payınıza düşen dünya nimetlerinden yararlandınız ve onlar gibi (ahireti unutup) dünyaya battınız. İşte (İslam'ı ısrarla inkar eden) böylelerinin tüm yaptıkları dünyada ve ahirette boşa gidecektir. Doğrusu onlar (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir. (Bu ilahi kitapla / Kuran'la) önceki inkarcıların, yani Nuh, Ad ve Semud toplumlarının, İbrahim'in karşı çıktığı inkarcı toplumun, Medyen halkının ve (günahları yüzünden) alt üst edilen nice beldelerin (kötü sonlarının) haberleri insanlara gelmiş bulunuyor. Allah'ın önceki inkarcılara gönderdiği elçiler de onlara apaçık kanıtlar getirmişlerdi. (Ama onlar önyargıyla yalanladıkları İslam'a inanmadılar.) Doğrusu Allah onlara hiçbir haksızlık etmiyordu; ama onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlardı.

Ayet: 71-72

Doğrusu erkek-kadın tüm İslam'a inananlar birbirlerinin dostlarıdır. Onlar iyiliği emreder, kötülüğü yasaklar, namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verir ve Allah'a ve elçisine uyarlar. Allah işte onlara rahmetini lütfedecektir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Doğrusu Allah erkek-kadın tüm İslam'a inananlara -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetleri ve Adn cennetlerindeki temiz / güzel evleri söz vermiştir. Ama Allah'ın rızası (tüm cennet nimetlerinden) daha büyüktür. En büyük başarı da budur.

Ayet: 73-74

Ey peygamber, İslam'ı ısrarla inkar eden düşmanlara ve (onlara casusluk eden) münafıklara / ikiyüzlülere karşı mücadele (cihat) et ve onlara (caydırıcı bir şekilde) sert davran. Sonuçta onların ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir. (Gerçek şu ki,) bazı münafıklar / ikiyüzlüler İslam'ı inkar eden sözler söylemelerine rağmen söylemediklerine dair Allah'ın adıyla (yalandan) yeminler ediyorlar. Doğrusu onlar İslam'a (güya) inandıktan sonra ısrarla inkar etmiş ve asla başaramayacakları bir şeyi (yani İslam'ı yok

etmeyi) amaçlamıştır. Onların İslam'dan nefret etmesinin tek sebebi Allah'ın ve elçisinin, İslam'a inananların (kalplerini) Onun lütfuyla zenginleştirmiş olmasıdır. Bundan sonra (onlardan bazıları) tövbe edip (İslam'a gerçekten inanırlarsa,) bu, onlar için daha iyi olur. Ama onlar gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirmeyi sürdürürlerse, Allah onları dünyada ve ahirette şiddetle cezalandıracaktır. O vakit onların yeryüzünde hiçbir dostu veya yardımcısı kalmayacaktır.

Ayet: 75-77

O münafıkların / ikiyüzlülerin arasında, 'Eğer Allah bize lütfundan (zenginlik) verirse, ihtiyaç sahiplerine yardım edip düzeltici / iyi işler yapan kimselerden olacağız.' diyerek Allah'a söz veren kimseler vardır. Ama Allah onlara lütfundan (zenginlik) verdiğinde, onlar (o zenginlik ile) cimrilik ettiler ve gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirdiler. Allah da onları Onun'la buluşacakları (kıyamet gününe) kadar kalplerine "ikiyüzlü / münafık" damgasını vurarak cezalandırdı. Çünkü onlar Allah'a verdikleri sözden dönüp yalan söylemeyi sürdürdüler.

Ayet: 78-79

O münafıklar / ikiyüzlüler, Allah'ın onların sırlarını ve fısıldaşmalarını bildiğini ve Allah'ın "tüm bilinmezleri bilen" olduğunu anlamadılar. (Böylece) onlar İslam'a inananlardan (ihtiyaç sahiplerine) yardım yapan gönüllüleri ve emeğinden başka verecek bir şey bulamayan (yoksulları) alaya alıyorlar. (Ama) Allah da İslam'a inananları alaya alan o münafıkları / ikiyüzlüleri alaya alacaktır. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 80

Ey elçi, sen (Allah'tan) onları bağışlamasını dilesen de, dilemesen de -hatta yetmiş defa (tekrar ederek) onların bağışlanmasını dilesen de (fark etmez)- Allah o münafıkları / ikiyüzlüleri asla bağışlamaz. Çünkü onlar Allah'ı ve elçisini ısrarla inkar etmiştir. Doğrusu Allah günahta ısrar eden fasıkları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 81-85

Allah'ın elçisinin emrine uymayıp (Tebük seferine çıkmayıp) geride kalan (ikiyüzlü / münafık) kimseler evlerinde oturmaktan sevinç duydular. Çünkü onlar Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) etmekten hoşlanmadılar. Bazıları da (kendi çevrelerine): "Sakın bu sıcakta sefere / savaşa çıkmayın!" dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu cehennem ateşi çok daha sıcak olacaktır. Keşke insanlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bir anlasalardı!" Öyleyse -yaptıkları kötülükler karşılığında ahirette çekecekleri cezalar için- onlar daha az gülmeli ve daha çok ağlamalıdır. Ey elçi, eğer Allah seni onlardan bazılarıyla karşılaştırırsa ve onlar senden (ganimet almayı umdukları) bir savaşa çıkmak için izin isterlerse, onlara de ki: "Artık siz hiçbir zaman benimle beraber bir sefere çıkmayacak ve benimle beraber düşmana karşı savaşmayacaksınız. (Hatırlayın,) siz daha önce evde oturmaktan hoşlanmıştınız. Siz bundan sonra da (sürekli) geride kalan kadınlar ve çocuklar ile beraber evde oturun!" Ey elçi, sakın ikiyüzlü / münafık olarak ölen birinin cenaze namazını kılma ve onun mezarının başında durma! Çünkü onlar Allah'ı ve elçisini inkar ettiler ve günahta ısrar eden fasıklar olarak öldüler. Ey elçi, bazı inkarcıların (büyük) servetlere ve (çok sayıda) çocuklara sahip olmalarına şaşma. Doğrusu Allah onları bu dünya hayatında sahip oldukları şeyleri kaybetmekle ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler olarak ölmekle cezalandırmak ister.

Ayet: 86-87

(Ey elçi, hatırla) 'Allah'a inanın ve İslam'ı savunmak için Onun elçisiyle beraber mücadele (cihat) edin' diye emreden bir sure indirildiğinde, o münafıklardan / ikiyüzlülerden bazıları güç sahibi olmalarına rağmen (yalan söyleyip): "(Sıkıntımız var) bize izin ver de evde oturanlarla (kadınlar ve çocuklar ile) olalım." diyerek senden izin istediler. Onlar geride kalan (kadınlar ve çocuklar ile) olmaktan hoşlandılar. Böylece onların kalplerine "ikiyüzlülük / münafıklık" damgası

vuruldu. Çünkü onlar gerçekleri anlamak istemeyen kimselerdir.

Ayet: 88-89

Allah'ın elçisi ve onunla beraber İslam'a inananlar ise (İslam'ı savunmak için) mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) ettiler. İşte onlar tüm iyilikleri hak eden ve kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir. Allah onlara -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetleri hazırlamıştır. En büyük başarı da budur.

Ayet: 90

Bedevi Araplardan (bir bahane uydurup) mazeret sunanlar da kendilerine izin verilmesi için (bu elçiye) geldiler. (Bu elçi onların mazeretlerini kabul etti ve onlara izin verdi.) Böylece Allah'a ve elçisine yalan söyleyen o kimseler de (Tebük seferine çıkmayıp) evlerinde oturdular. Ama onlardan İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 91

Doğrusu savaş için zayıf durumda olan kimselere, (çok yaşlılara, çocuklara, kadınlara,) hastalara, (engellilere) ve (sefere / savaşa çıkmak için) harcayacak bir şey bulamayan yoksullara -Allah'a ve elçisine samimiyetle bağlı oldukları sürece- bir yükümlülük yoktur. Çünkü iyi işler yapan kimseler (güç yetiremedikleri şeylerden) sorumlu değildir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 92-93

Ey elçi, (Tebük seferine katılmak için) sana gelip senden kendilerini sefere götürmeni istedikleri halde, sen, 'Sizi (götürmek için) bindirebileceğim bir binek bulamıyorum.' dediğinde, (kendi imkanlarıyla sefere çıkmak için) harcayacak bir şey bulamadıklarından üzülüp gözyaşı dökerek geri dönen kimselere de bir yükümlülük yoktur. Ama (yeterince) zengin olmalarına rağmen (bir bahane uydurup) senden izin isteyen o münafıklar / ikiyüzlüler sorumludur. Onlar geride kalan (kadınlar ve çocuklar ile) olmaktan hoşlandılar. Böylece Allah onların kalplerine "ikiyüzlülük / münafıklık" damgasını vurdu. Çünkü onlar gerçekleri anlamak istemezler.

Ayet: 94

Ey İslam'a inananlar, (Tebük seferinden) onlara döndüğünüzde, o münafıklar / ikiyüzlüler size (çeşitli) mazeretler sunacaktır. Ey elçi, onlara de ki: "(Bahaneler uydurup yalandan) özür dilemeyin! Artık size asla inanmayız. Çünkü Allah bize sizin haberlerinizi / yaptıklarınızı bildirdi. (Ey münafıklar / ikiyüzlüler, şunu iyi bilin ki, siz ne yaparsanız yapın,) Allah sizin yaptıklarınızı görecektir; elçisi de (Onun bildirmesiyle sizin yaptıklarınızdan haber alacaktır.) Sonuçta (ahirette) hepiniz görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilen (Allah'ın huzuruna) döndürüleceksiniz. O da size tüm yaptıklarınızı bildirecek (ve sizi hesaba çekecektir.)"

Ayet: 95-96

Ey İslam'a inananlar, (Tebük seferinden) onlara döndüğünüzde, o münafıklar / ikiyüzlüler size -onları mazeretli kabul etmeniz için- Allah'ın adıyla (yalandan) yeminler edecektir. Ama siz onlara aldırış etmeyin! Şunu iyi bilin ki, onlar (manevi anlamda) pistir. Sonuçta -yaptıkları kötülükler karşılığında- onların ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Ey İslam'a inananlar, o münafıklar / ikiyüzlüler sizin onlardan razı olmanız için Allah'ın adıyla (yalandan) yeminler ediyorlar. Ama siz onlardan razı olsanız bile, Allah günahta ısrar eden fasıklardan asla razı olmayacaktır.

Ayet: 97-99

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (çevrenizdeki bazı) bedevi Araplar, İslam'ı inkarda ve münafıklıkta / ikiyüzlülükte daha ileridedir ve Allah'ın, elçisine indirdiği sınırları tanımamaya daha yatkındır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. O bedevi Arapların arasında ihtiyaç sahiplerine yapılan harcamaları / yardımları bir yük olarak kabul eden ve sizin başınıza bir sıkıntının gelmesini bekleyen kimseler vardır. Doğrusu onlar (ahirette) en

kötü sıkıntıya uğrayacaktır. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Ama bedevi Arapların arasında Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanan kimseler de vardır. Onlar ihtiyaç sahiplerine yapılan harcamaları / yardımları Allah'ın rızasına yaklaşmanın ve Onun elçisine destek vermenin bir aracı olarak kabul ederler. Herkes şunu iyi bilsin ki, ihtiyaç sahiplerine yapılan harcamalar / yardımlar, insanı Allah'ın rızasına yaklaştırır. Sonuçta Allah İslam'a inananları rahmetine (ve cennetine) sokacaktır. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 100

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah Mekke'den Medine'ye ilk hicret edenlerden, Medine'de onlara kucak açıp yardım edenlerden ve iyi işlerde onlara uyanlardan razı olmuştur. Onlar da Allah'tan razı olmuştur. Allah onlara -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetleri hazırlamıştır. En büyük başarı da budur.

Ayet: 101

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, çevrenizdeki bedevi Arapların arasında münafıklar / ikiyüzlüler vardır. Medine halkının içinde de sizin bilmediğiniz ama Bizim bildiğimiz ikiyüzlülükte / münafıklıkta ısrar eden kimseler vardır. Doğrusu Biz onları iki kat fazla cezalandıracağız. Sonuçta onlar büyük cezalara döndürülecektir.

Ayet: 102

(İslam'a inandıkları halde Tebük seferine katılmayan ama Allah'ın elçise bahane uyduran münafıklar / ikiyüzlüler gibi de davranmayıp tövbe eden) diğer bazı kimseler ise hatalarını / günahlarını itiraf ettiler. Onlar yaptıkları iyi işlere kötü bir şey karıştırmışlardı. Ama onlar (hatadan dönüp / tövbe edip kendilerini düzelttiklerinden) Allah'ın onların tövbelerini kabul etmesi umulabilir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 103-104

Ey elçi, İslam'a inananları temizleyip arındırmak için onların servetlerinden sadaka (zekat) al ve onlara (başarılı olmaları için) dua et. Çünkü senin duan onlara huzur verir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. (Ne yazık ki) münafıklar / ikiyüzlüler, Allah'ın, (samimi) kullarının tövbelerini kabul ettiğini ve sadakayı / zekatı (ihtiyaç sahipleri için) aldığını anlamadılar. Şüphesiz ki Allah tövbeleri çok kabul edendir ve en merhametlidir.

Ayet: 105

Ey elçi, onlara de ki: "İyi işler yapın. (Şunu iyi bilin ki, siz ne yaparsanız yapın,) Allah sizin yaptıklarınızı görecektir; elçisi de (Onun bildirmesiyle sizin yaptıklarınızdan haber alacaktır.) Sonuçta (ahirette) hepiniz görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilen (Allah'ın huzuruna) döndürüleceksiniz. O da size tüm yaptıklarınızı bildirecek (ve sizi hesaba çekecektir.)"

Ayet: 106

(İslam'a inandıkları halde Tebük seferine katılmayan ama münafıklar / ikiyüzlüler gibi bir bahane uydurmayıp tövbe eden) diğerleri, Allah'ın iki hükmünden birini bekleyebilir: Allah onları ya cezalandıracaktır ya da tövbelerini kabul edecektir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 107-108

Bazı münafıklar / ikiyüzlüler İslam'a inananların arasında ayrılık çıkarmak ve daha önce Allah'a ve elçisine karşı savaş açan düşmanlara casusluk etmek için zarar ve inkar amaçlı (sahte) bir mescit yaptılar. Onlar (yalandan) yeminler ederek: "İyilikten başka bir şey istemedik." diyorlar; ama Allah onların yalan söylediklerine şahittir. Ey elçi, sakın o münafıkların / ikiyüzlülerin yaptığı o (sahte) mescitte namaz kılma! Doğrusu sana yakışan, kurulduğu ilk günden beri takva ilkesini (yani Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranmayı ve yasaklarından sakınmayı) benimseyen bir mescitte namaz kılmaktır. Çünkü orada temizlenmeyi (maddi ve manevi

kirlerden arınmayı) seven kimseler / adamlar vardır. Şüphesiz ki Allah temizlenenleri (maddi ve manevi kirlerden arınanları) sever.

Ayet: 109-110

Öyleyse söyleyin bakalım, binasını takva ilkesine (yani Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranmaya ve yasaklarından sakınmaya) ve Onun rızasına uygun inşa eden bir kimsenin yaptığı mı doğrudur yoksa binasını bir uçurumun yıkılmak üzere olan kenarında inşa edip onunla birlikte cehennem ateşine yuvarlanan bir kimsenin yaptığı mı doğrudur? Şunu iyi bilin ki, Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. Onların yaptığı o çürük temelli yapılar ölene kadar kalplerinde bir şüphe olarak sürekli kalacaktır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 111

Doğrusu Allah İslam'a inananların canlarını ve mallarını (ahirette lütfedeceği) cennete karşılık olarak satın almıştır. Onlar Allah'ın dosdoğru yolunu / İslam'ı savunmak için savaşırlar ve savaşırlarken öldürebilir veya öldürülebilirler. Doğrusu cennet, Allah'ın Tevrat'ta, İncil'de ve bu ilahi kitapta / Kuran'da verdiği kesinlikle gerçekleşecek bir sözüdür. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'tan daha iyi sözünü tutan yoktur. Öyleyse ey İslam'a inananlar, Allah'la yaptığınız bu alışverişe sevinin. En büyük başarı da budur.

Ayet: 112

Doğrusu İslam'a inananlar hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten, yalnız Allah'a ibadet eden, Ona hamd eden, İslam için sefere çıkan, rüku ve secde ederek namaz kılan, iyiliği emreden, kötülüğü yasaklayan ve Allah'ın koyduğu sınırları koruyan kimselerdir. Ey elçi, İslam'a inananlara (cenneti) müjdele.

Ayet: 113

Herkes şunu iyi bilsin ki, bu peygamberin ve İslam'a inananların -en yakınları için olsa bile- putperest / müşrik (ölen) bir kimseye -onun cehennem ateşine gireceği belli olduktan sonra- Allah'tan bağışlama dilemesi asla mümkün değildir.

Ayet: 114

İbrahim'in babası için bağışlanma dilemesi ona daha önceden verdiği bir sözdü. Ama sonra İbrahim babasının Allah'ın düşmanı olduğunu anlayınca ondan uzaklaştı. Doğrusu İbrahim hem çok duygulu hem de çok hoşgörülüydü.

Ayet: 115-116

Doğrusu Allah'ın, bir toplumu sakınmaları gereken şeyleri göstermek için dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttikten sonra doğruluktan saptırması asla söz konusu değildir. (Ama bazı insanlar kendi tercihleriyle dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapabilir.) Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Yaşatan da öldüren de O'dur. Doğrusu sizin Allah'tan başka gerçek bir dostunuz veya bir yardımcınız yoktur.

Ayet: 117-119

Doğrusu Allah, bu peygamberin ve zor anlarda Muhacir ve Ensar olarak ona uyan (İslam'a inananların) -bazılarının kalpleri yanlışa kayar gibi olduktan sonra- tövbelerini kabul etmiştir. Şüphesiz ki Allah onlara (İslam'a inananlara) en şefkatlidir ve en merhametlidir. Allah (İslam'a inandıkları halde Tebük seferine katılmayan, yani bir hata yüzünden) geride kalan üç kişinin tövbelerini kabul etmiştir. Onlar öyle üzüldüler ki yeryüzü onlara tüm genişliğine rağmen dar geldi. Onlar çok utanıp sıkıldı ve Allah'ın cezasından ancak Ona sığınmak gerektiğini düşündüler. Allah -insanların hatadan dönüp / tövbe edip kendilerini düzeltmelerini istediğinden- onların tövbelerini kabul etmiştir. Şüphesiz ki Allah tövbeleri çok kabul edendir ve en merhametlidir. Ey İslam'a inananlar, her zaman Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu

davranıp yasaklarından sakının ve doğru sözlü insanlarla beraber olun.

Ayet: 120-122

Doğrusu Medine halkına da çevresindeki bedevi Araplara da Allah'ın elçisinin emrine uymayıp (Tebük seferine çıkmayıp) geride kalmaları ve kendi canlarını Allah'ın elçisinin canının önünde tutmaları yakışmaz. Çünkü İslam'a inananların Allah'ın dosdoğru yolunu / İslam'ı savunmak için yaşadıkları her susuzluk, yorgunluk veya açlık da İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri öfkelendiren her adım da düşmana karşı elde edilen her başarı da onların (amel defterlerine) 'düzeltici / iyi işler' olarak yazılacaktır. Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanların ödülünü eksik etmez / onları fazlasıyla ödüllendirir. Aynı şekilde onların (İslam için) yaptıkları küçük ya da büyük her harcama / yardım da (İslam için) gittikleri her mesafe de onların (amel defterlerine 'düzeltici / iyi işler' olarak) yazılacaktır. Sonuçta Allah onları yaptıklarının en iyisine göre ödüllendirmek ister. Ama İslam'a inananların tümden sefere / savaşa çıkması doğru değildir. Her topluluktan (şartları uygun olan) bir grubun sefere / savaşa çıkması doğrudur. Böylece onlar (sefer ortamında da) dini (yani İslam'ı) yaşayıp anlayabilir ve kendi topluluklarına geri döndüklerinde onları (bazı yanlışlara karşı) uyarabilirler. Umulur ki dikkate alırlar.

Ayet: 123

Ey İslam'a inananlar, İslam'ı ısrarla inkar eden düşmanlardan size (bir tehdit olarak) yaklaşanlara karşı savaşın. Artık düşmanlarınız sizde (yumuşaklık değil) sertlik bulsunlar. (Böylece caydırıcı olabilirsiniz.) Şunu iyi bilin ki, Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerle beraberdir.

Ayet: 124-125

(Allah tarafından) bir sure indirildiğinde, münafıkların / ikiyüzlülerin arasında (alay ederek): "Bu sure hanginizin inancını artırdı ki(!)" diyen kimseler vardır. Doğrusu inen her sureyle İslam'a inananların inancı artar ve onlar sevinirler. Diğer yandan aynı sure kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan münafıkların / ikiyüzlülerin ise pisliklerine pislik (kötülüklerine kötülük) katacaktır. Böylece onlar "İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler"' olarak ölecektir.

Ayet: 126

O münafıklar / ikiyüzlüler, her yıl (bir uyarı olarak) birkaç kez sıkıntıya uğratıldıklarını görmüyorlar mı? Buna rağmen onlar tövbe etmeyip (İslam'a inanmıyorlar) ve düşünüp öğüt almıyorlar.

Ayet: 127

O münafıklar / ikiyüzlüler (Rabb'leri tarafından) bir sure indirildiğinde, birbirlerine bakıp: "İslam'a inananlardan sizi gören biri var mı?" diyorlar ve (eğer onları gören biri yoksa, o sureyi dinlemek istemediklerinden) dönüp gidiyorlar. Allah onların kalplerini (İslam'dan) çevirmiştir. Çünkü onlar gerçekleri bilmek istemeyen kimselerdir.

Ayet: 128-129

Ey insanlar, aranızdan size şerefli bir elçi gelmiştir. Sizi sıkıntı çekmeniz ona çok ağır gelir (ve onu üzer.) Bu elçi size çok düşkündür, İslam'a inananlara şefkatlidir ve merhametlidir. Ey elçi, bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirlerse, onlara de ki: "Şüphesiz ki Allah bana yeter. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Doğrusu ben yalnız Ona güvenip dayandım. Şüphesiz ki Allah (gökleri ve yeri kuşatan) büyük Arş'ın Rabb'idir."

10- YUNUS SURESİNİN KISA TEFSİRİ

YUNUS SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

ELİF-LAM-RA (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bunlar en doğru hükümlerle dolu olan bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerdir.

Ayet: 2

Ama putperest / müşrik Araplar Bizim onların arasından bir adama (bu elçiye): "İnsanları uyar ve İslam'a inananlara ahirette Rabb'lerinin huzurunda bir doğruluk makamı olacağını müjdele." diye vahiy etmemize / bildirmemize şaştılar. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (bu elçiye iftira edip): "Bu adam büyük bir sihirbazdır / aldatıcıdır." dediler.

Ayet: 3-4

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah hepinizin tek Rabb'idir, gökleri ve yeri altı evrede yaratandır, (onları kuşatan) Arş'a hükmedendir ve her şeyi en uygun düzene koyandır. Onun izni olmadan hiç kimse hiçbir kimsenin destekçisi / şefaatçisi olamaz. İşte, Rabb'iniz olan Allah'ın özellikleri böyledir. Öyleyse yalnız Ona ibadet edin. Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız gerekir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, hepiniz ahirette Onun huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Doğrusu Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir. Doğrusu Allah yaratmaya başlayan ve onu sürdürendir; çünkü Allah (bu dünyada) İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri (ahirette ilahi) adaletiyle ödüllendirmek ister. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ise gerçekleri / doğruluğu ısrarla inkar ettiklerinden (ahirette cehenneme girip) kaynar sıcak sulardan içecektir ve onlar (orada) şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 5-10

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Güneş'i bir ışık kaynağı, Ay'ı ise bir ışık yapan ve yılların hesabını bilmeniz için Ay'a evreler takdir eden Allah'tır. Allah bunları ancak gerçeklerle yaratmaktadır. Allah bildirdiği gerçekleri anlamak isteyenlere ayrıntısıyla açıklar. Doğrusu geceyle gündüzün yer değiştirmesinde ve Allah'ın göklerde ve yerde yarattıklarında Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ahirette Bizimle buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerine inanmayan ve dünya hayatını tercih ederek onunla yetinen kimseler bildirdiğimiz gerçeği umursamayan gafillerdir. İşte böylelerinin ahiretteki sığınağı işledikleri günahlar yüzünden cehennem ateşi olacaktır. Diğer yandan Rabb'leri, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri -İslam inançları sayesinde- (ahirette) içlerinden ırmaklar akan nimet cennetlerine yöneltecektir. Onların cennetteki duası, 'Ey Allah'ım, Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin' diyerek olacaktır. Onların cennetteki selamlaşması, 'Selam / esenlikler üzerinize olsun' diyerek olacaktır. Onların dualarının sonu ise 'Tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a hamdolsun' diyerek olacaktır.

Ayet: 11

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet Allah bazılarının hak ettiği kötü cezayı -onların bir menfaat için acele ettiği gibi- hemen verseydi, onların ölüm hükümleri (çoktan) verilirdi. Ama Biz ahirette huzurumuzda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceğine inanmayan kimseleri azgınlıklarının içinde bocalamaya bırakırız.

Ayet: 12

Doğrusu İslam'ı inkar eden insanlar bile onlara bir sıkıntı dokunduğunda yatarlarken, otururlarken veya ayaktalarken (yani her durumda) Bize dua ederler. Ama Biz sıkıntılarını giderdiğimizde, onlar -sanki kendilerine dokunan sıkıntılardan kurtulmak için Bize dua etmemişler gibi- geçip giderler. Bu böyledir. Doğrusu yaptıkları kötülükler aşırıya giden (günahta ısrar eden) kimselere süslü görünmektedir.

Ayet: 13-14

(Ey putperest / müşrik Araplar,) doğrusu Biz sizden önce nice nesilleri -haksızlıkta / zulümde ısrar ettiklerinden- cezalandırıp yok ettik. Allah'ın elçileri onlara apaçık kanıtlar getirdiği halde, onlar İslam'a inanmamakta ısrar ettiler. Bu böyledir. Biz günahta ısrar eden suçluları cezalandırırız. Sonra da Biz sizi onların ardından (bu dünya hayatında) neler yapacağınıza bakmak için yeryüzünde yöneticiler yaptık.

Ayet: 15-16

Bildirdiğimiz apaçık gerçekler putperest / müşrik Araplara okunup aktarıldığında, (ahirette) Bizimle buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceğine inanmayanlar sana: "Bundan başka bir Kuran getir veya onu değiştir." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, benim bu ilahi kitabı / Kuran'ı kendime göre değiştirmem asla mümkün değildir. Doğrusu ben ancak (Rabb'imden) bana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uyarım. Eğer Rabb'ime karşı çıkarsam, korkarım ki, ben de büyük günün / kıyamet gününün cezasına uğrarım. Şayet Allah dileseydi, (bu ilahi kitabı / Kuran'ı size göndermezdi;) ben de onu size okuyup aktaramazdım. Artık benim size gerçekleri söylediğimi anlayın; çünkü ben bundan önce sizin aranızda bir ömür geçirdim. Artık aklınızı kullanmanız gerekir."

Ayet: 17

Herkes şunu iyi bilsin ki, yalan uydurup Allah'a iftira eden ya da Onun bildirdiği gerçekleri yalanlayan kimselerden daha zalimi yoktur. Doğrusu günahta ısrar eden suçlular kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişemeyecektir.

Ayet: 18

Putperest / müşrik Araplar, Allah'tan başkasına -kendilerine hiçbir zarar ya da yarar veremeyen- putlara / sahte ilahlara ibadet ederler ve: "Bunlar ahirette Allah'ın huzurunda bizim (destekçimiz / şefaatçimiz) olacaktır." derler. Ey elçi, onlara de ki: "(Olamaz!) Siz Allah'a (güya) Onun göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz(!)" Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden uzaktır ve çok yücedir.

Ayet: 19

Herkes şunu iyi bilsin ki, ilk insanlar (İslam'a inanan) tek bir topluluktu. Sonra insanlardan bazıları (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Ey elçi, şayet Rabb'inin önceden verdiği (belli bir süreye / ölüm vaktine kadar insanları bu dünya hayatında sınama) sözü olmasaydı, onlara ayrılığa düştükleri konularda (ceza) hükümleri hemen verilirdi.

Ayet: 20

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) bu elçi hakkında: "Rabb'inden ona (bizim istediğimiz) bir mucizenin indirilmesi gerekmez miydi(!)" diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Bilinmezin (geleceğin) sahibi ancak Allah'tır. Bekleyin bakalım, ben de sizinle beraber Allah'ın takdirini bekliyorum."

Ayet: 21

Doğrusu Biz İslam'ı inkar eden insanlara -başlarına gelen bir sıkıntının ardından- rahmetimizi tattırdığımızda, onlar (yaşadıkları o sıkıntıyı hemen unutup) bildirdiğimiz gerçeklere karşı plan yapmaya başlarlar. Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu Allah sizden daha hızlı plan yapar." Ey insanlar şunu iyi bilin ki, melek elçilerimiz de sizin tüm planlarınızı yazmaktadır.

Ayet: 22-23

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizin karada ve denizde yolculuk etmenizi sağlayan Allah'tır. Şimdi hoş bir rüzgarla yüzen yelkenli bir gemide bulunduğunuzu ve yolcuların sevinçli olduğu bir anda geminin bir fırtınaya kapıldığını ve üzerlerine her taraftan dalgaların geldiğini gözününüzde canlandırın. İşte o vakit insanlar suyla kuşatılacağını / boğulacağını düşünerek yalnız gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle dua edecektir. Onlar Allah'a yalvarıp: "Eğer bizi bu sıkıntıdan kurtarırsan, Sana şükredenlerden olacağız." diyecektir. Ama

Allah onları o sıkıntıdan kurtardığında, İslam'ı inkar eden insanlar hemen yeryüzünde haksızca azgınlığa başlayacaktır. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (günahta ısrar edip) azıtmanız ahirette kendi aleyhinize olacaktır. Çünkü siz bu (geçici) dünya hayatından (biraz) yararlandıktan sonra ahirette huzurumuza döndürülüp hesaba çekileceksiniz. Biz de size tüm yaptıklarınızı bildireceğiz.

Ayet: 24

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, dünya hayatı (yani bu dünyada yapılan iyilikler) gökten yağdırdığımız yağmura benzetilebilir. Çünkü yağmurun karıştığı (beslediği) -insanların ve hayvanların yediği bitkileri de içeren- yeryüzündeki bitki örtüsü (gelişir ve fayda verir) ve bu sayede yeryüzü süsünü takınıp güzel görünecektir. Diğer yandan bazı toprak sahipleri ise (yağdırdığımız yağmurla toprakta) yetişen ürünlerin kendi güçleriyle elde edildiğini sanacaktır. Ama (onlar şunu iyi bilsinler ki) gece veya gündüz (dilediğimiz bir anda) emrimiz o ürünlere gelebilir ve Biz onları -sanki dün orada hiç bulunmamışlar gibi- biçip yok edebiliriz. Bu böyledir. Biz bildirdiğimiz gerçekleri düşünüp öğüt almak isteyenlere ayrıntısıyla açıklarız.

Ayet: 25-27

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah, sizi esenlik / mutluluk yurdu olan cennete çağırır ve dileyenleri (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Doğrusu dünyada iyilik edenlere ahirette iyilikler ve daha fazlası (yani Allah'ın rızası) vardır. Ahirette onların yüzleri morarmayacak ve utanmayacaktır. İşte onlar sonsuza kadar yaşamak üzere cennete girecektir. (Dünyada ısrarla) kötülük / günah işleyen kimselere ise yaptıklarının tam karşılığı olan ceza verilecektir. Ahirette onların yüzlerini utanç kaplayacak ve hiç kimse onları Allah'ın cezasından kurtaramayacaktır. Onların yüzleri kopkoyu gecenin karanlığıyla kaplanmış gibi moraracaktır. İşte onlar sonsuza kadar kalmak üzere cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 28-30

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz kıyamet günü putperestlerin / müşriklerin hepsini bir araya toplayıp onlara: "Ey putperestler / müşrikler, siz ve Allah'a ortak koştuğunuz putlar / sahte ilahlar yerlerinize geçin." diyeceğiz. Böylece Biz onları birbirlerinden ayıracağız. O vakit putperestlerin / müşriklerin Allah'a ortak koştuğu putlar / sahte ilahlar onlara: "Siz (dünyadayken) yalnız bize değil (başka şeylere de) ibadet ediyordunuz. Aramızda (bizim doğruyu söylediğimize) Allah'ın şahitliği yeter. Doğrusu biz sizin bize ibadet ettiğizden habersizdik." diyecektir. İşte o vakit orada, herkes dünyada yaptıklarından hesaba çekilecek. (O gün) tüm insanlar gerçek dostları olan Allah'ın huzuruna döndürülecektir. Sonuçta (ahirette) putperestlerin / müşriklerin uydurduğu (putlar / sahte ilahlar) onları terk edecektir.

Ayet: 31-33

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Size gökten ve yerden nimetler lütfeden kimdir? (Sahip olduğunuz) kulakların ve gözlerin (gerçek) sahibi kimdir? Ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran ve her şeyi en uygun düzene koyan kimdir?" diye sorarsan, onlar sana: "Allah" diyecektir. Öyleyse ey elçi, onlara de ki: "Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanız gerekir." İşte, gerçek Rabb'iniz olan Allah'ın özellikleri böyledir. Herkes şunu iyi bilsin ki, gerçeklerin / İslam'ın / doğruluğun dışında sadece sapkınlık vardır. Öyleyse gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırılmamanız gerekir. Bu böyledir. Rabb'inin ceza emri günahta ısrar eden fasıkların üzerinde gerçekleşecektir. Çünkü onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa ısrarla inanmazlar.

Ayet: 34-36

Ey elçi, putperestlere / müşriklere de ki: "Sizin Allah'a ortak koştuğunuz putların / sahte ilahların arasında yaratmaya başlayıp onu sürdüren var mı? (Hayır!) Doğrusu Allah yaratmaya başlayıp onu sürdürendir. Artık gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırılmamanız gerekir.

Peki, sizin Allah'a ortak koştuğunuz putların / sahte ilahların arasında gerçeklere / İslam'a / doğruluğa yönelten var mı? (Hayır!) Ama Allah gerçeklere / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Öyleyse niçin ve nasıl böyle yanlış hükümler veriyorsunuz?" Doğrusu onların birçoğu sadece zanna / boş iddiaya uyar. Ama zanlar / boş iddialar gerçeklerin karşısında geçersizdir. Şüphesiz ki Allah onların yaptığı her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 37

Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran Allah'tan başkası tarafından uydurulabilecek bir şey değildir. Çünkü bu Kuran önceki ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrulayan, ayrıntısıyla açıklayan ve içinde hiçbir şüphe olmayan ilahi bir kitaptır. Bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıkların Rabb'i (olan Allah) tarafından (indirilmiştir.)

Ayet: 38

Ey elçi, bazıları bu ilahi kitap / Kuran hakkında sana, 'onu uydurdu' diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'tan başka çağırabileceğiniz herkesi de (yardımınıza) çağırıp bu ilahi kitaba / Kuran'a karşı (daha doğru olabilecek) bir sureyi getirmeniz gerekir."

Ayet: 39-44

Ama putperest / müşrik Araplar, bu ilahi kitabı / Kuran'ı anlamadıklarından ve onun haber verdiği olay (yani kıyamet günü) henüz başlarına gelmediğinden gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. Bu böyledir. Onlardan önceki inkarcılar da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlamışlardı. Baksana (geçmişte) haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin sonu ne kötü oldu. Ey elçi, insanlar arasında İslam'a inananlar da inanmayanlar da olacaktır. Şüphesiz ki Rabb'in bozgunculuk edenleri en iyi bilendir. Ey elçi, bazıları seni yalanladığında onlara de ki: "Doğrusu benim yaptığım (düzeltici / iyi işler) bana, sizin yaptığınız (kötülükler / günahlar) da sizedir. Siz benim yaptıklarımdan sorumlu değilsiniz; ben de sizin yaptıklarınızdan sorumlu değilim." Ey elçi, insanlar arasında senin İslam'a davetini dinlemek isteyenler olacağı gibi seni dinlemek istemeyenler de olacaktır. Öyleyse sen gerçeklere karşı sağır davrananlara işittiremezsin. Eğer onlar akıllarını kullanmazlarsa, (sen onlara bir şey anlatamazsın ki!) Ey elçi, insanlar arasında sana bakanlar olacağı gibi sana bakmak istemeyenler de olacaktır. Öyleyse sen gerçeklere karşı kör davrananları asla dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemezsin. Şüphesiz ki Allah insanlara hiçbir haksızlık etmez; ama bazıları kendilerine haksızlık ederler / günah işlerler.

Ayet: 45

Kıyamet günü Allah tüm insanları bir araya topladığında, onlar dünyada sanki sadece gündüzün bir anı kadar kalıp birbirleriyle tanıştıklarını sanacaktır. Sonuçta (ahirette) Allah'ın huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerini yalanlayan kimseler (kıyamet günü) zarara uğrayıp kaybedecektir. Çünkü onlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmemiştir.

Ayet: 46

Ey elçi, Biz istersek inkarcılara söz verdiğimiz cezalardan bazılarını sana gösterebiliriz, istersek de (o cezaları göstermeden önce) seni vefat ettirebiliriz. Sonuçta onlar ahirette huzurumuza dönüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir. Şüphesiz ki Allah onların yaptığı her şeye şahittir.

Ayet: 47-52

Doğrusu her topluma (İslam'a uymaları için Allah tarafından gönderilmiş) bir elçi vardır. Allah'ın gönderdiği elçiler onlara geldiğinde, insanlar arasında adaletle hükmedilmiş ve onlara hiçbir haksızlık edilmemiştir. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) İslam'a inananlara: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'ın (bizi tehdit ettiği) bu ceza ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor(!)" diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu ben kendime bile herhangi bir zarar ya da yarar verebilecek (olağanüstü) bir güce sahip değilim. Doğrusu ancak Allah'ın dilediği şey olur. (Onun dilemediği şey ise asla olmaz.) Şunu iyi bilin ki, her toplumun

bir eceli / ölüm vakti vardır. Doğrusu insanlar kendilerine ecel / ölüm vakti geldiğinde, onu ne bir an önceye ne de bir an sonraya alabilirler. Şimdi söyleyin bakalım, Allah'ın cezası size gece mi yoksa gündüz mü gelsin istersiniz(!) Niçin günahta ısrar eden suçlular Allah'tan onları hemen cezalandırmasını isterler ki! O cezaya uğradıktan sonra mı İslam'a inanacaksınız? (Ama o cezaya uğradıktan sonra İslam'a inandığınızda) size, 'Şimdi mi? (Artık İslam'a inanmak için çok geç kaldınız.) Ayrıca siz bu cezanın hemen gelmesini istemiştiniz.' denilecektir. Sonra da haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimlere, 'Sonsuz (cehennem) cezasını çekin. Doğrusu siz işlediğiniz günahların cezasını alacaksınız.' denilecektir."

Ayet: 53-54

Ey elçi, sana: "Bu ilahi kitap / Kuran bir gerçek midir?" diye soranlara de ki: "Evet, Rabb'im şahittir ki, bu ilahi kitap / Kuran bir gerçektir ve siz ona asla engel olamazsınız. Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden her bir zalim -yeryüzü kadar zenginliğe sahip olsa da- sahip olduklarının tümünü kıyamet günü feda edip Allah'ın cezasından kurtulmak ister; (ama Allah'ın cezasından asla kurtulamaz.) Böylece onlar o cezayı gördüklerinde içlerinde derin bir pişmanlık duyacaktır. Kıyamet günü tüm insanlar arasında adaletle hükmedilecek ve hiç kimse hiçbir haksızlık edilmeyecektir."

Ayet: 55-56

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şunu da iyi bilin ki, Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Doğrusu yaşatan da öldüren de Allah'tır. Sonuçta hepiniz ahirette Onun huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

Ayet: 57-58

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size Rabb'inizden ilahi bir öğüt ve gönüllerinize bir şifa gelmiştir Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, İslam'a inananlar için bir doğruluk rehberidir ve bir rahmettir. Ey elçi, insanlara de ki: "Bu ilahi kitap / Kuran size Allah'ın lütfu ve rahmeti sayesinde gelmiştir." Öyleyse insanlar (bu ilahi kitabın / Kuran'ın gelişine) sevinip mutlu olmalıdır. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran insanların biriktirdiği (tüm) servetlerden daha üstündür.

Ayet: 59-60

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Allah'ın size lütfettiği yiyecekleri düşünün. Ama siz (batıl inançlarınıza / hurafelerinize göre) onlardan bazılarını helal bazılarını da haram kılmaktasınız. Size helal / haram koyma iznini Allah mı verdi? Yoksa siz Allah'a iftira mı ediyorsunuz. (Evet, siz yalan uydurup Allah'a iftira ediyorsunuz.)" Peki, yalan uydurup Allah'a iftira eden iftiracılar, kıyamet gününün nasıl bir gün olacağını sanıyorlar ki! Şüphesiz ki Allah insanlara çok lütufkardır; ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu Ona şükretmez.

Ayet: 61

Ey elçi, Biz senin her durumuna, bu ilahi kitaptan / Kuran'dan okuyup aktardığın (her söze) ve giriştiğiniz her işe şahidiz. Doğrusu göklerde ve yerde nokta kadar olsa bile, hiçbir şey Rabb'inden gizli olamaz Doğrusu (noktadan) daha küçük olanlar da daha büyük olanlar da, yani her şey (Allah'ın huzurundaki) büyük (ana) bir kitapta (Levh-i Mahfuzda yazılıdır.)

Ayet: 62-64

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ı dost edinenlerin (yani İslam'a inananların) (ahirette) hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır. Çünkü onlar dünyadayken İslam'a inanmış ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmıştır. Onlara dünya hayatında ve ahirette müjdeler vardır. Doğrusu Allah'ın sözlerinde hiçbir değişiklik olmaz. (Onlar Allah'ın söz verdiği cennete girecektir.) En büyük başarı da budur.

Ayet: 65-66

Ey elçi, sakın İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (çirkin) sözlerine üzülme / aldırış etme. Herkes

şunu iyi bilsin ki, üstünlük tümüyle Allah'a aittir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Herkes şunu da iyi bilsin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Öyleyse Allah'tan başka Ona ortak koştukları (putlara / sahte ilahlara) da dua (ibadet) edenler neye uyuyorlar ki! Doğrusu onlar zanlara / boş iddialara uyup saçmasapan batıl inançlar (hurafeler) uyduruyorlar.

Ayet: 67-70

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah dinlenmeniz için geceyi karanlık yapandır ve işlerinizi rahatça görmeniz için gündüzü aydınlık yapandır. İşte bunda gerçekleri dinleyenlere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Bazı insanlar: "Allah bir çocuk edindi." dediler. (Olamaz!) Doğrusu Allah tüm eksiklerden uzaktır / yücedir. Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. O, göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. (Ey yalancılar,) sizin bu konuda hiçbir kanıtınız yoktur. Ama siz Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri (uydurup) söylüyorsunuz. Ey elçi, de ki: "Doğrusu yalan uydurup Allah'a iftira eden kimseler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişemeyecektir." Onlar bu (geçici) dünya hayatından (biraz) yararlandıktan sonra ahirette huzurumuza döndürülüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir. Sonuçta Biz onları İslamı ısrarla inkar ettiklerinden şiddetli cezalara uğratacağız.

Ayet: 71-73

Ey elçi, sana Nuh hakkında bildirdiğimiz haberleri insanlara okuyup aktar. Geçmişte Nuh kendi toplumuna: "Ey toplumum, eğer benim sizin aranızda bir elçi olarak bulunup size Allah'ın bildirildiği gerçekleri öğütlemem zorunuza gidiyorsa, şunu iyi bilin ki, ben yalnız Ona güvenip dayandım. Haydi, siz de Allah'a ortak koştuklarınızı (yani putlarınızı / sahte ilahlarınızı) toplayıp ne yapacağınıza karar verin, elinizden geleni ardınıza koymayın ve hiç bekletmeden bana ne yapacaksanız yapın. Ey toplumum, eğer gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz, (Allah'ın cezasına uğrarsınız.) Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemedim. Ama Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Doğrusu ben İslam'a inananlardan olmakla emrolundum." dedi. Ama Nuh'un toplumu onu yalanladı. Biz de onu ve onun beraberinde gemiye binenleri (İslam'a inananları) kurtardık. Böylece Biz onları (yeryüzünde) yöneticiler yaptık; bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayanları ise (tufanda) boğduk. Baksana, (cezamızla) uyarılan (ama uyarılarımıza uymayıp onları alaya alan) önceki inkarcıların sonu ne kötü oldu.

Ayet: 74

Biz Nuh'tan sonra da toplumlarını İslam'a davet etmeleri için elçiler gönderdik. O elçiler de toplumlarına apaçık kanıtlar getirdiler. Ama bazıları önceden (önyargıyla) yalanladıkları gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmaya yanaşmadılar. Bu böyledir. Biz haddini aşanların kalplerini damgalarız.

Ayet: 75-79

Onların ardından Biz Musa'yı ve Harun'u bildirdiğimiz gerçeklerle (ve mucizelerimizle) Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına gönderdik; ama onlar büyüklük tasladılar. Çünkü onlar günahta ısrar eden suçlu kimselerdi. Bu yüzden gönderdiğimiz gerçekler kendilerine geldiğinde, onlar: "Bu, büyük bir sihirdir / aldatmacadır." dediler. Musa da onlara: "Gerçekler / doğrular size geldiğinde, siz onlara sihir / aldatmaca mı diyorsunuz? Doğrusu sihirbazlar gerçekler karşısında başarılı olamazlar." dedi. O vakit onlar: "Ey Musa, sen bizi atalarımızdan gördüğümüz gelenekten çevirmeye mi geldin? Acaba (sen ve kardeşin) bu ülkede büyüklüğü (iktidarı) ele geçirmek mi istiyorsunuz? Doğrusu biz size inanacak değiliz." dediler. Daha sonra Firavun bazı adamlarına: "(Ülkenin her yerinden) usta sihirbazları toplayıp bana getirin." dedi.

Ayet: 80-82

Musa (karşısına çıkan sihirbazlara): "Atacağınızı atın!" dedi. Sihirbazlar (düzeneklerini)

attıklarında, Musa onlara: "Sizin yaptığınız bir sihirdir / aldatmacadır. Şunu iyi bilin ki, Allah (sizin sihrinizi) boşa çıkaracaktır. Şüphesiz ki Allah bozgunculara yardım etmez. Doğrusu Allah - günahta ısrar eden suçlular hoşlanmasalar da- gerçekleri kendi sözleriyle ortaya koymak (ister.)" dedi.

Ayet: 83-86

Ama bazıları Firavunun ve devlet adamlarının bir sıkıntı vereceğinden korktuğundan Musa'ya inanmadılar. Musa'ya ancak kendi toplumunun (İsrailoğullarının) gençleri gönülden inandılar. Doğrusu Firavun yeryüzünde zorbalık eden ve aşırıya giden (günahta ısrar eden) bir kimseydi. Ama Musa onlara: "Ey toplumum, Allah'a inandıysanız ve İslam'ı kabul ettiyseniz, yalnız Ona güvenip dayanın." dedi. O vakit İslam'a inananlar: Doğrusu biz yalnız Allah'a güvenip dayandık. Ey Rabb'imiz, bizi zalimlerin ellerine oyuncak etme ve rahmetinle / lütfunla bizi İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin kötülüklerinden kurtar." dediler.

Ayet: 87

Biz Musa'ya ve kardeşine: "Toplumunuz için Mısır'da (bazı) evler hazırlayın, o evlerinizi namazgah (mescit) yapın ve namazı düzenli kılın. (Ey Musa, sen) İslam'a inananlara (cenneti) müjdele." diye vahiy ettik / bildirdik.

Ayet: 88-89

Musa: "Ey Rabb'imiz, Sen bu dünya hayatında Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına süslü eşyalar ve servetler verdin. Ey Rabb'imiz, onlar insanları Senin dosdoğru yolundan / İslam'dan saptırmak istiyorlar. Ey Rabb'imiz, onların servetlerini yok et ve kalplerine sıkıntı ver. Onlar şiddetli cezayı görmeden İslam'a inanmıyorlar ki!" diyerek dua etti. Allah da (Musa'ya ve kardeşi Harun'a): "İkinizin duaları da kabul edildi. Öyleyse (insanlara) dosdoğru davranın ve cahillerin (gerçeği bilmeyenlerin) yoluna uymayın." dedi.

Ayet: 90-93

Sonra Biz İsrailoğullarını denizden geçirdik. Firavun ve askerleri azgınlıkla ve düşmanlıkla onları takip ediyorlardı. (Sonra Biz onları suda boğmak için denizi üzerlerine getirdik.) Firavun boğulacak / ölecek duruma geldiği son anda: "(Tamam,) ben de İsrailoğullarının inandığı - Ondan başka ilah olmayan- Allah'a inandım ve Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettim." dedi. Ama Allah ona: "Şimdi mi? (Artık çok geç!) Çünkü sen daha önce (hayatın boyunca) sürekli Benim emirlerime baş kaldırdın ve bozgunculardan oldun. Bugün senin cesedini senden sonrakilere ibret olması için kurtaracağız. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu bildirdiğimiz gerçeği umursamayan gafillerdir." dedi. Doğrusu (bu olaydan sonra) Biz İsrailoğullarını güvenli bir yere yerleştirdik ve onlara temiz / helal nimetler lütfettik. Ama onlardan bazıları (Medineli Yahudiler) kendilerine bu ilahi bilgi (yani bu ilahi kitap / Kuran) geldiğinde, (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Ama ey elçi, Rabb'in onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda kıyamet günü hükmünü verecektir.

Ayet: 94-98

Ey elçi, sana indirdiğimizden bir şüphen varsa, senden önce indirdiğimiz ilahi kitapları okuyan (bilgili) kimselere sorabilirsin. Ey elçi, Rabb'inden sana gerçekler gelmiştir. Öyleyse sakın şüphe edenlerden olma! Sakın Allah'ın bildirdiği gerçekleri yalanlama! Yoksa ahirette kaybedenlerden olursun. Doğrusu Rabb'inin ceza emri İslam'a inanmamakta ısrar eden kafirler üzerinde gerçekleşecektir. Çünkü onlar tüm mucizeler kendilerine gelse de, şiddetli cezayı görene kadar İslam'a inanmazlar. Aslında her beldenin (tümden) İslam'a inanıp inancının yararını görmesi gerekirdi. Ama Yunus'un toplumu hariç bunu yapan olmadı. (Yunus'un toplumu İslam'a inandığında,) Biz onları bu dünya hayatında (yaşayacakları) alçalma cezasından kurtardık ve onlara bir süre daha (dünya nimetlerinden) yararlanma imkanı verdik.

Ayet: 99

Ey elçi, şayet Rabb'in zorla inandırmak isteseydi, yeryüzündeki herkes gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanırdı. (Doğrusu Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak ister.) Öyleyse ey elçi, sen hiç kimseyi İslam'a inananlardan olmaya zorlayamazsın.

Ayet: 100

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın izni / lütfu olmasaydı (Onun lütfettiği inanç özgürlüğü olmasaydı) hiç kimsenin istediği bir inanca inanması söz konusu olamazdı. Ama Allah aklını kullanmak istemeyen kimselerin üzerine pislik / sıkıntı yağdırır.

Ayet: 101-103

Ey elçi, insanlara de ki: "Göklerde ve yerde olan şeylere bir bakın." Ama (ne yazık ki) Allah'ın bildirildiği gerçekler ve uyarılar, İslam'a ısrarla inanmayan kimselere hiçbir yarar sağlamaz. Doğrusu onlar önceden gelip geçmiş inkarcıların başına gelen ceza günlerinin bir benzerini bekliyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Bekleyin bakalım, ben de sizinle beraber Allah'ın takdirini bekliyorum." Sonuçta Biz elçilerimizi ve İslam'a inananları kurtarırız. Bu böyledir. Biz İslam'a inananları kurtarmayı bir hak olarak üzerimize alırız.

Ayet: 104-107

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Ey (putperest / müşrik) insanlar, eğer benim dinimden (İslam'dan) bir şüpheniz varsa, şunu iyi bilin ki, ben sizin Allah'tan başka ibadet (dua) ettiğiniz (putlara / sahte ilahlara) değil sizi öldürecek (ve ahirette diriltip tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecek olan) Allah'a ibadet ederim. Doğrusu ben İslam'a inananlardan olmakla emrolundum. Öyleyse hiçbir batıl inanç (hurafe) karıştırmadan gerçek dine (İslam'a) yönel. Sakın Allah'a ortak koşanlardan olma! Sakın Allah'tan başkasına, sana hiçbir yarar ya da zarar veremeyen putlara / sahte ilahlara, dua (ibadet) etme; yoksa zalimlerden olursun. Ey elçi, eğer Allah sana herhangi bir zarar dokundurursa, onu Ondan başkası asla gideremez. Eğer Allah sana bir iyilik verirse de, Onun lütfunu hiç kimse geri çeviremez. Allah, (lütfunu) kullarından dilediğine verir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir."

Ayet: 108

Ey elçi, de ki: "Ey insanlar, size Rabb'inizin gönderdiği gerçekler gelmiştir. Öyleyse her kim dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirse, bu, onun kendi yararına olur; her kim de dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saparsa, bu, onun kendi zararına olur. Doğrusu ben sizin (yaptığınız yanlışları) savunacak değilim."

Ayet: 109

Ey elçi, (Rabb'inden) sana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uy ve Allah (son) hükmünü verene kadar sabırla dayanışarak hareket et. Şüphesiz ki Allah en iyi hükmü verendir.

11- HUD SURESİNİN KISA TEFSİRİ

HUD SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

ELİF-LAM-RA (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçekler, en doğru kararı veren ve her şeyden ayrıntısıyla haberdar olan (Allah) tarafından hükmedilmiştir ve ayrıntısıyla açıklanmıştır. Çünkü Allah yalnız Ona ibadet etmenizi ister. (Ey elçi, insanlara de ki:) Şunu iyi bilin ki, ben, 'Rabb'inizden bağışlanma dileyin ve (yalnız) Ona

yönelip (günahtan) tövbe edin' diye Onun size müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdiği bir elçiyim. (Eğer bana uyup İslam'a inanrsanız,) Allah sizi bu dünyada belli bir süreye (yani ölüm vaktine) kadar (nimetlerinden) güzellikle yararlandıracaktır. Ayrıca O, lütuf sahibi olan herkese (ahiretteki cennet nimetlerinden de) fazlasıyla lütfedecektir. Ama şunu da iyi bilin ki, eğer gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan ısrarla yüz çevirirseniz, -korkarım ki- (sonuçta) büyük bir günün (kıyamet gününün) cezalarına uğrarsınız."

Ayet: 4

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, ahirette Allah'a döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 5-6

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bazıları kötü niyetlerini içlerine gömerek gizlemek isterler. Şunu da iyi bilin ki, onlar (kılıp değiştirip) elbiselerine saklansalar da, Allah onların gizlediği ve açıkladığı her şeyi bilir. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir. Şüphesiz ki yeryüzündeki her canlının (niyeti iyi olanın da, niyeti kötü olanın da) yiyeceğini vermek ancak Allah'a aittir. Ayrıca Allah her canlının kalacağı yeri (dünyasını) ve sürekli kalacağı yeri (ahiretini) bilir. Doğrusu her şey (Allah'ın huzurundaki) büyük (ana) bir kitapta (Levh-i Mahfuzda yazılıdır.)

Ayet: 7

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, hanginizin daha iyi işler yapacağını sınamak için gökleri ve yeri altı evrede yaratan Allah'tır. Daha önce Allah'ın (gökleri ve yeri kuşatacak olan) Arş'ı suyun üzerindeydi. Ama ey elçi, sen (insanlara): "Siz (bu dünyada) öldükten sonra (ahirette) diriltilip (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)" dersen, İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları sana: "Bu, ancak büyük bir sihirdir / aldatmacadır." diyecektir.

Ayet: 8

Biz İslam'ı ısrarla inkar edenlere vereceğimiz cezayı belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar ertelediğimizde, onlar: "Bu cezayı geri tutan nedir(!)" diyerek (İslam'a inananlarla) alay ederler. Herkes şunu iyi bilsin ki, o ceza geldiğinde asla geri çevrilemeyecektir ve onlar alaya aldıkları cezayla kuşatılacaktır.

Ayet: 9-11

Doğrusu Biz İslam'ı inkar eden insanlara rahmetimizi / nimetimizi tattırırsak, sonra da (onları sınamak için) verdiğimiz nimeti geri çekip alırsak, onlar hemen ümitsizliğe kapılıp çok nankörlük ederler. Biz onu kendisine dokunan sıkıntıdan kurtardıktan sonra, ona nimetlerimizi (tekrar) tattırırsak da, o: "(Artık) kötülükler benden gitti." diyerek şımarıp kendisiyle övünüp böbürlenir. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, (onlar ahirette cezalandırılacaktır.) Diğer yandan (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden ve düzeltici / iyi işler yapan kimselere ise (ahirette) bağışlanma ve büyük bir ödül (olan cennet) vardır.

Ayet: 12-14

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazılarının senin hakkında: "(Gökten) ona bir hazinenin indirilmesi ya da onunla beraber bir meleğin gelmesi gerekmez miydi(!)" demelerine sıkılıp sana vahiy edilen / bildirilen gerçeklerden hiçbirini terk edecek değilsin. Ey elçi, sen sadece bir uyarıcısın. Şüphesiz ki Allah her (doğru) şeyin savunucusudur. Ey elçi, bazıları sana (iftira edip): "Bu Kuran'ı uydurdu." diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'tan başka çağırabileceğiniz herkesi de (yardımınıza) çağırıp bu ilahi kitaba / Kuran'a karşı (daha doğru olabilecek) on sureyi getirmeniz gerekir." Eğer (bu konuda) hiç kimse size olumlu cevap veremediyse, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran ancak Allah'ın ilahi bilgisiyle indirilmiştir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Artık sizin de Allah'a teslim olup İslam'ı kabul etmeniz gerekir.

Ayet: 15-16

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz bu dünya hayatını ve süsünü isteyen kimselere çalışmalarının karşılığını -onlara hiçbir haksızlık yapmadan- burada veririz. Ama onlar (sadece dünya hayatı için çalıştıklarından ve ahirete / ahiretteki hesaba inanmadıklarından) ahirette sürekli olarak cehennem ateşine girecektir. Çünkü onların tüm yaptıkları ahirette boşa gidecek ve batıl (geçersiz) olacaktır.

Ayet: 17

Ama Rabb'lerinden gelen apaçık bir kanıta (yani bu ilahi kitaba / Kuran'a) dayanan kimselerin (yani İslam'a inananların) sonu onlar gibi olmayacaktır. (Onlar ahirette cennet nimetleriyle ödüllendirilecektir.) (Allah'ın gönderdiği) bir şahit olan bu elçi ise o apaçık kanıtı / Kuran'ı (insanlara) okuyup aktarır. Doğrusu bu ilahi kitaptan / Kuran'dan önce Musa'ya da -bir doğruluk rehberi ve rahmet olan- ilahi bir kitap verildi. İşte onlar (yani İslam'a inananlar) Musa'ya verilen o ilahi kitabın aslına da inanırlar. Çünkü -hangi gruptan olursa olsun- Allah'ın gönderdiği ilahi kitabı (yani Onun öğretisini / İslam'ı) ısrarla inkar eden kafirler ahirette cehennem ateşinde buluşacaktır. Öyleyse ey elçi, bu ilahi kitaptan / Kuran'dan hiçbir şüphen olmasın. Çünkü bu ilahi kitap / Kuran Rabb'inin gönderdiği gerçeklerdir / doğrulardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez.

Ayet: 18-24

Herkes şunu iyi bilsin ki, yalan uydurup Allah'a iftira eden kimselerden daha zalimi yoktur. İşte onlar ahirette Rabb'lerinin huzurunda hesaba çekilecektir. Ahiretteki şahitler: "İşte bunlar Rabb'leri hakkında yalan uyduran kimselerdir. Allah'ın laneti haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin üzerine olsun." diyecektir. Onlar Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyar, İslam'ı çarpıtmaya çalışır ve ahireti / ahiretteki hesabı inkar ederler. İşte onlar Allah'ın yeryüzünde yarattığı hiçbir gerçeğe engel olamamıştır. Onların Allah'tan başka gerçek bir dostu da olmamıştır. Ahirette onların cezaları kat kat artırılacaktır. Çünkü onlar (İslam'ı ısrarla inkar ettiklerinden inat yüzünden) gerçekleri işitemiyor ve göremiyorlardı. Onlar kendilerini (ahirette) zarara uğratacaktır. Sonuçta (ahirette) putperestlerin / müşriklerin uydurduğu (putlar / sahte ilahlar) onları terk edecektir. Hiç şüphesiz ki onlar ahiretin en çok zarara uğrayıp kaybedenleri olacaktır. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan ve Rabb'lerine gönülden boyun eğen kimseler ise -sonsuza kadar yaşamak üzere- cennete girecektir. (Ey insanlar,) İslam'ı ısrarla inkar edenlerle İslam'a inananlar arasındaki fark, gerçeklere karşı kör ve sağır davranan kimselerle gerçekleri gören ve işiten kimseler arasındaki farka benzer. Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız gerekir!

Ayet: 25-27

Geçmişte Biz Nuh'u kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik. Nuh onlara: "(Ey toplumum,) ben Allah'tan başkasına ibadet etmeyin diye Onun size gönderdiği apaçık bir uyarıcıyım. (Ama gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz;) korkarım ki şiddetli bir günün (kıyamet gününün) cezalarına uğrayacaksınız." dedi. O vakit Nuh'un toplumundaki İslam'ı ısrarla inkar eden ileri gelen kimseler ona: "Görüyoruz ki sen sadece bizim gibi (sıradan) bir insansın ve sana uyanlar da aramızdaki en alt tabakadan sığ fikirli olan kimselerdir. Yani, biz sizin bizden üstün olmadığınızı görüyoruz ve yalan söylediğinizi düşünüyoruz." dediler.

Ayet: 28-34

Nuh onlara: "Ey toplumum, benim Rabb'imden apaçık bir kanıta dayandığımı ve Onun bana rahmetini (elçiliğini) lütfettiğini görmelisiniz. Ama (ne yazık ki,) siz gerçeklere karşı kör davranmaktasınız. (Gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan) hoşlanmadığınız takdirde, sizi (İslam'a) zorlayacak değiliz. Ey toplumum, İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum. Ama Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Ayrıca ben İslam'a inananları

yanımdan asla kovmam. Şunu iyi bilin ki, İslam'a inananlar ahirette Rabb'leriyle buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerine inanan kimselerdir. Ama ben sizin cahilce (gerçeği bilmeden) davranan bir toplum olduğunuzu görüyorum. Ey toplumum, eğer ben İslam'a inananları yanımdan kovarsam, hiç kimse beni Allah'ın cezasından kurtaramaz. Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız gerekir! Size, 'Allah'ın hazineleri bendedir; ben bilinmezi / geleceği bilirim veya ben bir meleğim' demiyorum. Bu yüzden ben sizin gözlerinizle aşağıladığınız (yoksul) kimseler hakkında, 'Allah onlara hiçbir iyilik vermeyecektir.' de diyemem. Doğrusu Allah onların içindekileri (niyetlerini) en iyi bilendir. (Eğer İslam'a inanan yoksulları yanımdan kovarsam,) o takdirde zalimlerden olurum." dedi. Onlar ise: "Ey Nuh, bizimle çok tartıştın. Ama artık uzatma! Eğer doğruyu söylüyorsan, bizi tehdit ettiğin cezayı başımıza getir de görelim!" dediler. O vakit Nuh onlara: "Doğrusu (hak ettiğiniz) cezayı başınıza ben değil -dilerse- Allah getirir ve siz Allah'a asla engel olamazsınız. Allah sizi ısrarlı azgınlığınız içinde bırakmak istemişse, -ben size öğüt vermek istesem de- öğütlerim size hiçbir yarar sağlamaz. Doğrusu Allah sizin tek Rabb'inizdir. Sonuçta Onun huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)" dedi.

Ayet: 35

Ey elçi, bazıları sana (iftira edip): "Bu Kuran'ı uydurdu." diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Eğer ben bu Kuran'ı uydurmuşsam, (Allah benim bu suçumu cezalandıracaktır.) Ama şunu iyi bilin ki, ben sizin işlediğiniz (yalan uydurup Allah'a iftira etme) suçlarından uzağım."

Ayet: 36-48

Nuh'a: "(Ey Nuh,) artık senin toplumundan şu ana kadar inananların dışında başka hiç kimse İslam'a inanmayacaktır. Ama onların yaptığı çirkin davranışlara (üzülme) ve sakın umutsuz olma! (Şimdi) gözetimimiz altında ve bildirdiğimiz (şekilde) bir gemi yap. Sakın haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler için Benden bir şey isteme! Çünkü onlar (tufanda) suda boğulacaktır." diye vahiy edildi / bildirildi. Nuh o gemiyi yaparken, onun toplumundaki (İslam'ı ısrarla inkar eden) ileri gelen kimseler -Nuh'un yanından her geçişlerinde- onu alaya alıyorlardı. Nuh da onlara: "Siz bizi alaya alıyorsanız şunu iyi bilin ki, (bir gün gelecek) biz de sizi -sizin bizi alaya aldığınız gibi- alaya alacağız. Sonuçta alçaltıcı cezanın kime geleceğini ve kimin kalıcı (sonsuz) cezaya uğrayacağını anlayacaksınız." diyordu. Sonra ceza emrimiz geldiğinde ve yerden sular kaynamaya başladığında, Biz ona: "(Ey Nuh, elindeki çiftlik hayvanlarından) erkek-dişi birer çifti, cezamızı hak edenler hariç ev halkını ve tüm İslam'a inananları o gemiye bindir." dedik. Ama Nuh'la beraber İslam'a inananların sayısı çok azdı. O vakit Nuh onlara. "Yüzüp gitmesi de demir atıp durması da Allah'ın yüce adıyla olan bu gemiye binin. Şüphesiz ki Rabb'im çok bağışlayandır ve en merhametlidir." dedi. Gemi onları dağ gibi büyük dalgalar arasında götürürken, Nuh ondan uzak duran oğluna: "Ey oğlum, bizimle beraber gemiye bin. Sakın İslam'ı inkar eden kafirlerin yanında olma." diye seslendi. Ama o: "Dağa çıkarak suda boğulmaktan kurtulurum." dedi. Nuh: "Bugün Allah'ın rahmetini lütfettiği kimselerden (yani İslam'a inananlardan) başkası Onun ceza emrinden kurtulamayacaktır." dedi. Sonra aralarına bir dalga girdi ve Nuh'un İslam'a inanmayan oğlu da boğulanlardan oldu. (Tufan bir süre devam ettikten sonra) Allah tarafından: "Ey yeryüzü, üzerindeki suyu yut ve ey gökyüzü, sen de yağmurunu durdur.' denildi. Böylece sular çekildi ve o iş / ceza (tufan) bitirilmiş oldu. Sonra Nuh'un gemisi "Cudi" bölgesinde karaya oturdu. O vakit (gemiden inenler tarafından): "Artık haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimler uzakta kalsın." denildi. Sonra Nuh Rabb'ine seslenip (yalvararak): "Ey Rabb'im, boğulan oğlum benim ailemdendi. (Senden oğlumu bağışlamanı diliyorum.) Şüphesiz ki Senin her sözün gerçekleşir ve Sen en doğru kararı verensin." dedi. Allah da ona: "Ey Nuh, şunu iyi bil ki, o, senin ailenden değildir. Çünkü biliyorsun ki, o, (İslam'a inanmadığından) kötü şeyler yaptı. Öyleyse sakın kesin olarak doğru olduğunu bilmediğin bir

şeyi Benden isteme. (Ey Nuh,) cahillerden (gerçeği bilmeyenlerden) olmayasın diye sana öğüt veriyorum / uyarıyorum." dedi. Nuh (hatasını anlayıp): "Ey Rabb'im, kesin olarak doğru olduğunu bilmediğim bir şeyi Senden istediğim için Senin affına sığınırım. Eğer Sen beni bağışlamazsan ve bana rahmetini lütfetmezsen, ben de ahirette kaybedenlerden olurum." dedi. O vakit Allah tarafından ona: "(Ey Nuh,) sana ve senin beraberinde olan kimselerden gelecek (İslam'a inan) toplumlara lütfettiğimiz esenliklerle ve bereketlerle o gemiden in. Diğer yandan Biz (İslam'ı ısrarla inkar eden) toplumları da (bir süreye / ölüm vakitlerine kadar) bu dünyanın nimetlerinden yararlandıktan sonra ahirette şiddetli cezamıza uğratacağız." denildi.

Ayet: 49

Ey elçi, bunlar senin de toplumunun da daha önceden bilemeyeceği, Bizim sana vahiy etmemiz / bildirmemiz sayesinde öğrendiğin haberlerdir / bilgilerdir. Öyleyse (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Sonuçta Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin sonu çok iyi olacaktır.

Ayet: 50-60

Biz Ad toplumuna da onların bir soydaşı olan Hud'u elçimiz olarak gönderdik. Hud onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. Ama siz (putları / sahte ilahları Allah'a ortak koşarak) iftira ediyorsunuz. Ey toplumum, ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum. Ama 'beni yoktan var edip yaratan' Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Artık aklınızı kullanmanız gerekir. Ey toplumum, Rabb'inizden bağışlanma dileyin ve (günahlarınızdan) tövbe edip Ona yönelin. (Eğer hatadan dönüp / tövbe edip kendinizi düzeltirseniz,) Allah size gökten bereketli yağmurlar gönderir. Sonra gücünüze güç katar. Öyleyse artık gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirmeyin ve günahta ısrar eden suçlular olmayın." dedi. Onlar: "Ey Hud, sen bize apaçık bir kanıt (yani istediğimiz mucizeyi) getirmedin. Bu yüzden biz senin bir sözünle ilahlarımızı (putlarımızı) terk edip sana inanacak değiliz. Doğrusu biz sana, 'Bazı ilahlarımız (putlarımız) seni çok kötü çarpmış.' diyoruz; başka da bir şey demiyoruz." dediler. Hud da onlara: "Öyleyse ben Allah'ı şahit tutuyorum, siz de şahit olun ki ben sizin Allah'tan başka (dua / ibadet ederek) Ona ortak koştuğunuz (putlardan / sahte ilahlardan) uzağım. Haydi, hepiniz birlikte bana tuzak kurun ve hiç bekletmeden bana ne yapacaksanız yapın. Doğrusu ben yalnız -benim de sizin de- hepimizin tek Rabb'i olan Allah'a güvenip dayandım. Çünkü tüm yaratıkların idaresi Allah'ın elindedir. Şüphesiz ki Rabb'im dosdoğru yol / İslam üzeredir. Ama siz gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz, (Allah'ın cezasına uğrarsınız.) Doğrusu ben benimle size gönderilen İslam'ı size duyurdum. Şunu iyi bilin ki, Rabb'im (dilerse sizi cezalandırıp) yerinize başka bir toplumu getirir. Siz Allah'a hiçbir zarar veremezsiniz. Şüphesiz ki Rabb'im her şeyi koruyup gözetendir." dedi. Ceza emrimiz geldiğinde, Biz Hud'u ve onunla beraber İslam'a inananları rahmetimizle koruyup o ağır cezadan kurtardık; (diğerlerini / inkarcıları ise cezalandırdık.) Bu Ad toplumu, Rabb'lerinin bildirdiği gerçekleri bile bile inkar etti; Allah'ın elçilerine karşı çıktı ve her inatçı zorbanın emrine uydu. Onlar bu dünyada lanete uğradılar, kıyamet günü ise (tekrar) lanete uğrayacaklar. Doğrusu Ad toplumu Rabb'lerini ısrarla inkar etti. Artık Hud'un toplumu olan Ad toplumu da uzakta kalsın.

Ayet: 61-68

Biz Semud toplumuna da onların bir soydaşı olan Salih'i elçimiz olarak gönderdik. Salih onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. Sizi topraktan yaratan ve yeryüzünde yaşatan Allah'tır. Öyleyse Ondan bağışlanma dileyin ve (günahlarınızdan) tövbe edip Ona yönelin. Şüphesiz ki Rabb'im size çok yakındır ve (iyilik / güzellik / doğruluk için) yaptığınız dualara olumlu cevap verendir." dedi. Onlar: "Ey Salih, sen daha önceden aramızda büyük umutlar beslediğimiz biriydin. Ama (şimdi) sen bizi ne cüretle atalarımızın

ibadet ettiği (putlara / sahte ilahlara) ibadetten engelliyorsun ki! Doğrusu biz senin bizi davet ettiğin şeyden (İslam'dan) şüphe ediyoruz." dediler. Salih onlara: "Ey toplumum, benim Rabb'imden apaçık bir kanıta dayandığımı ve Onun bana rahmetini (elçiliğini) lütfettiğini görmelisiniz. Eğer ben (elçilik görevimi yapmayıp) Rabb'ime karşı çıksaydım, hiç kimse beni Allah'ın cezasından kurtaramazdı. Siz (beni Allah'ın cezasından kurtaramazsınız;) ancak zararımı artırırsınız. Ey toplumum, işte bu, Allah'ın size bir mucize olarak gönderdiği dişi devesidir. Öyleyse onu bırakın da Allah'ın yeryüzünde (rahatça) otlasın. Sakın ona bir kötülük dokundurmayın! Yoksa çok yakında bir cezaya uğrarsınız." dedi. Ama onlar (Salih'e yalanladılar ve) o dişi deveyi kesip öldürdüler. Salih de onlara: "Üç gün daha evlerinizde bu dünyanın nimetlerinden yararlanabilirsiniz. Ama (üç günden sonra cezaya uğrayacaksınız.) Bu, yalanlanması mümkün olmayan bir sözdür." dedi. Ceza emrimiz geldiğinde, Biz Salih'i ve onunla beraber İslam'a inananları rahmetimizle o günün alçaltıcı cezasından kurtardık. Şüphesiz ki Rabb'in en güçlüdür ve en üstündür. Böylece bir ceza haykırışı o zalimleri yakaladı ve onlar evlerinin içinde yere serildiler. Onlar evlerinin içinde bulunmanın hiçbir yararını göremediler. Doğrusu Semud toplumu Rabb'lerini ısrarla inkar etti. Artık Semud toplumu da uzakta kalsın.

Ayet: 69-76

(Genç delikanlı görünümündeki) melek elçilerimiz İbrahim'e bir müjde getirmişlerdi. Onlar İbrahim'e: "Selam!" dediklerinde, İbrahim de onlara: "Selam!" dedi. Az sonra İbrahim misafirlerine kızarmış dana eti getirip ikram etti. Ama İbrahim onların yemeğe hiç el uzatmadıklarını görünce, onlardan hoşlanmadı ve içinde onlardan kaynaklanan bir korku hissetti. Onlar İbrahim'e: "Endişe etme. (Çünkü biz Allah'ın gönderdiği melek elçileriz.) Doğrusu biz Lut'un toplumunu (yok etmek) için gönderildik." dediler. Sonra, orada ayakta duran (ve melek elçilerin onlara bir çocuk müjdesi verdiğini duyan) İbrahim'in hanımı (kendini tutamayıp) güldü. Böylece Biz İbrahim'in hanımına İshak'ı ve İshak'ın soyundan da Yakub'u müjdeledik. İbrahim'in hanımı şaşkınlıkla: "Vay bana, ben nasıl doğum yapabilirim ki! Çünkü ben de kocam da çok yaşlıyız. Doğrusu bu, çok şaşılacak bir şey!" dediğinde, melek elçiler ona: "Allah'ın emrine mi şaşıyorsun? Ey (İbrahim'in) ev halkı, Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerinize olsun. Şüphesiz ki Allah övgüye en layıktır ve en yücedir." dediler. İbrahim -endişesi geçtikten ve kendisine bir müjde geldikten sonra- Lut toplumunun cezadan kurtulması (ve onlara bir fırsat daha verilmesi) için Bizimle (yani elçilerimizle) mücadeleye başladı. Doğrusu İbrahim insanlara çok hoşgörülü, duygusal ve Allah'a gönülden yönelen biriydi. Melek elçiler: "Ey İbrahim, bundan vazgeç. Çünkü Rabb'inin cezalandırma emri (bize) gelmiş bulunuyor. Şunu iyi bil ki, Lut'un toplumu kesinlikle geri çevrilemez bir cezaya uğrayacaktır." dediler.

Ayet: 77-83

(Genç delikanlı görünümündeki) melek elçilerimiz Lut'a geldiklerinde, Lut (sapkın toplumunun onlara saldırma eğilimini görüp) onlar için üzüldü ve içinde bir sıkıntı hissetti. Lut kendi kendine: "(Herhalde) bugün zor bir gün olacak." dedi. Lut'un önceden beri kötülük yapmakta olan toplumu ona koşarak geldi. Lut onlara: "Ey toplumum, işte toplumumun kızları buradalar. Onlarla evlenmek sizin için daha temizdir (ve helaldir.) Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve beni misafirlerime utandırmayın. Aranızda doğruya yönelen bir adam yok mu?" dedi. Onlar da Lut'a: "(Ey Lut,) sen bizim senin toplumunun kızlarıyla ilgili bir isteğimizin olmadığını biliyorsun. Aslında ne istediğimizi çok iyi biliyorsun." dediler. Lut: "Keşke sizin kötülüklerinizi engelleyecek bir gücüm olabilseydi ya da (saldırınızdan) sağlam bir yere sığınabilseydim." dedi. O vakit (genç delikanlı görünümündeki) melek elçiler: "Ey Lut, doğrusu biz Rabb'inin gönderdiği melek elçileriz. (Endişe etme,) onlar sana asla dokunamayacaktır. (Ey Lut,) gece yarısında aileni / senin beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) yola çıkar. Şehirden çıkarken hiçbiriniz arkasına bakmasın. (Hepiniz kurtulacaksınız;)

ama karın hariç. Çünkü onların başına gelecek olan ceza, onun başına da gelecektir. Onların cezalandırılma zamanı sabahtır ve sabah çok yakındır!" dediler. Ceza emrimiz geldiğinde, o beldeyi alt üst ettik ve oraya art arda (ateşte) pişmiş (kızgın) taşları yağdırdık. Herkes şunu iyi bilsin ki, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlere vereceğimiz ceza uzakta değildir.

Ayet: 84-95

Biz Medyen toplumuna da onların bir soydaşı olan Şuayb'ı elçimiz olarak gönderdik. Şuayb onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. Ey toplumum, sakın ölçüyü ve tartıyı eksik yapmayın! Doğrusu ben sizi (maddi olarak) iyi durumda görüyorum; (ama gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz;) korkarım ki sizi çepeçevre kuşatacak olan bir günün (kıyamet gününün) cezalarına uğrayacaksınız. Ey toplumum, ölçüyü ve tartıyı adaletle (tam olarak) yerine getirin ve insanların haklarını çalmayın. Sakın yeryüzünde bozgunculuk edip karışıklık çıkarmayın! Eğer Allah'a inandıysanız, Allah'ın size bıraktığı (helal) kazanç sizin için daha iyidir. Doğrusu ben sizin bekçiniz değilim." dedi. Onlar: "Ey Şuayb, atalarımızın ibadet ettiği (putları / sahte ilahları) terk etmemizi ya da servetlerimizle dilediğimiz şeyi yapmamamızı (öğütlemeni) sana namazın mı emrediyor(!) Doğrusu sen çok hoşgörülü ve doğruya yönelen birisin. (Artık bize karşı çıkmazsan iyi olur.)" dediler. Şuayb onlara: "Ey toplumum, benim Rabb'imden apaçık bir kanıta dayandığımı ve Onun bana güzel bir nimet olan (elçiliğini) lütfettiğini görmelisiniz. Şunu iyi bilin ki, ben size yasakladığım kötülükleri duyururken sizinle şahsi bir tartışmaya girmek istemem. Sadece gücüm yettiği kadar yanlışları düzeltmek istiyorum. Ama benim başarım ancak Allah'ın takdirine bağlıdır. Doğrusu ben yalnız Allah'a güvenip dayandım ve yalnız Ona gönülden yönelirim. Ey toplumum, bana karşı gelmeniz sizi Nuh'un toplumunun, Hud'un toplumunun veya Salih'in toplumunun uğradıkları gibi bir cezaya sürüklemesin. Üstelik Lut toplumunun yok olduğu yer, sizin uzağınızda değildir. Öyleyse Rabb'inizden bağışlanma dileyin ve (günahlarınızdan) tövbe edip Ona yönelin. Şüphesiz ki Rabb'im en merhametlidir ve (İslam'a inananları) çok sevendir." dedi. Onlar: "Ey Şuayb, biz senin söylediklerinin birçoğunu anlamıyoruz. Ayrıca biz seni aramızda bulunan güçsüz biri olarak görüyoruz. Hatta aşiretinin hatırı olmasaydı, seni aramızdan kovardık. Doğrusu sen bizden üstün değilsin." dediklerinde, Şuayb onlara: "Ey toplumum, şunu iyi bilin ki, benim aşiretimin hatırı Allah'tan daha üstün değildir. Ama siz Ona sırt çevirdiniz. Doğrusu Rabb'im sizin tüm yaptıklarınızı çepeçevre kuşatmıştır. Ey toplumum, siz elinizden geleni yapın; ben de görevimi yapıp sizi İslam'a davet edeceğim. Sonuçta kimin alçaltıcı cezaya uğradığını ve yalancı çıktığını anlayacaksınız. Öyleyse (sonunuzu) gözleyin. ben de sizinle beraber gözlüyorum." dedi. Ceza emrimiz geldiğinde, Biz Şuayb'ı ve onunla beraber İslam'a inananları rahmetimizle kurtardık. Böylece bir ceza haykırışı o zalimleri yakaladı ve onlar evlerinin içinde yere serildiler. Onlar evlerinin içinde bulunmanın hiçbir yararını göremediler. Artık -Semud toplumu gibi- Medyen toplumu da uzakta kalsın.

Ayet: 96-99

Geçmişte Biz Musa'yı bildirdiğimiz gerçeklerle, (mucizelerle) ve apaçık bir yetkiyle (elçimiz olarak) Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına gönderdik. Ama onlar (Allah'ın emrine değil) Firavunun yanlış emrine uydular. Kıyamet günü de Firavun, kendisine uyanların önüne geçip onları cehennem ateşine götürecektir. Sonuçta onların varış yeri en kötü yer (cehennem) olacaktır. Onlar bu dünyada lanete uğradılar, kıyamet günü ise (tekrar) lanete uğrayacaklar. Sonuçta onlara en kötü şey (cehennem) verilecektir.

Ayet: 100-101

Ey elçi, bunlar sana anlattığımız -ayakta kalmış veya yıkılmış- bazı beldelerin haberleridir / bilgileridir. Ey, elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz onlara asla haksızlık etmedik. Ama onlar kendi kendilerine haksızlık ettiler / günah işlediler. Sonuçta Rabb'inin ceza emri geldiğinde,

putperestlerin / müşriklerin Allah'tan başka dua ettiği sahte ilahlar (putlar) onlara hiçbir fayda vermemiş, üstelik onların zararını daha çok artırmıştır.

Ayet: 102-108

Ey elçi, Rabb'in, halkı zalim olan beldeleri böyle cezalandırmıştır. Şüphesiz ki onun cezası çok şiddetlidir. İşte bunda ahiret cezasından çekinenlere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Herkes şunu iyi bilsin ki, kıyamet günü tüm insanların bir araya toplanacağı ve herkesin şahit olacağı bir gün olacaktır. Doğrusu Biz onu (kıyamet gününü) ancak belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar erteleriz. Kıyamet günü gelince hiç kimse Allah'ın izni olmadan konuşamayacaktır. O gün, insanlardan bazıları mutlu, bazıları da mutsuz olacaktır. O mutsuz olan kimseler de cehenneme girecektir. Onlar orada zor nefes alıp verecektir. Cehenneme giren kimseler (ahiretteki) gökler ve yer durdukça, yani sonsuza kadar orada kalacaktır. Doğrusu ancak Rabb'inin dilediği olur. Onun dilemediği ise olmaz. Şüphesiz ki Rabb'in istediği her şeyi yapandır. O mutlu olan kimseler ise cennete girecektir. Cennete giren kimseler (ahiretteki) gökler ve yer durdukça, yani sonsuza kadar orada yaşayacaktır. Doğrusu ancak Rabb'inin dilediği olur. Onun dilemediği ise olmaz. Onlar Allah'ın kesintisiz lütfuyla sonsuz nimetlere erişecektir.

Ayet: 109

Ey elçi, putperest / müşrik Arapların ibadet ettiği putların / sahte ilahların (yok olup son bulacağından) hiçbir şüphen olmasın. (Bu arada) bazıları -daha önce atalarının da ibadet ettiği gibi- putlara / sahte ilahlara ibadet ediyorlar; ama Biz onlara hak ettikleri cezayı ahirette eksiksizce vereceğiz.

Ayet: 110-111

Geçmişte Biz Musa'ya ilahi bir kitap verdik; ama (ne yazık ki) sonradan o ilahi kitapta ayrılığa düşüldü. Ey elçi, şayet Rabb'inin önceden verdiği (insanları bu dünya hayatında belli bir süreye / ölüm vaktine kadar sınama) sözü olmasaydı, (günahta ısrar eden suçluların ceza) hükümleri hemen verilirdi. İşte bu bekleme süresi yüzden bazıları (ahiret gerçeğinden) şüphe etmektedir. Doğrusu Rabb'in herkesin yaptığının karşılığını (kıyamet günü) verecektir. Şüphesiz ki Allah insanların tüm yaptıklarından haberdardır ve ahirette onları hesaba çekecektir.

Ayet: 112-113

Öyleyse ey elçi, emrolunduğun gibi dosdoğru ol. (Aynı şekilde) seninle beraber tövbe edip İslam'a inananlar da dosdoğru olmalıdır. Sakın Allah'a karşı azmayın! Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir. Sakın zalimlerden yana eğilim göstermeyin; yoksa cehennem ateşi size de dokunur. Şunu iyi bilin ki, ahirette Allah'tan başka gerçek bir dostunuz olmayacaktır ve orada (Ondan başka) hiç kimseden yardım görmeyeceksiniz.

Ayet: 114-115

Ey elçi, gündüzün iki ucunda ve gecenin başında namazı düzenli kılın. Herkes şunu iyi bilsin ki, iyilikler kötülükleri giderir. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, düşünüp öğüt alan kimseler için ilahi bir öğüttür. Öyleyse (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanların ödülünü eksik etmez / onları fazlasıyla ödüllendirir.

Ayet: 116

Ey İslam'a inananlar, aslında sizden önceki nesillerde de ilahi kitabı (miras / emanet) alan kimselerin yeryüzünde çıkarılan bozgunculuğa engel olması gerekirdi. Ama onlar -cezamızdan kurtardığımız çok azı hariç- bunu yapmadılar. Çünkü haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimler, zenginlikten / refahtan şımarmanın peşine düştüler ve günahta ısrar eden suçlular oldular.

Ayet: 117-119

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in birbirini düzelten insanların yaşadığı hiçbir beldeyi -haksızlıkla- cezalandırıp yok etmez. (Doğrusu Allah ancak günahta ısrar eden kimseleri cezalandırır.) Şayet Rabb'in dileseydi (zorlasaydı) tüm insanları (İslam'a inanan) tek bir toplum

yapardı. (Doğrusu Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak ister.) Böylece de bazıları (İslam'dan) ayrı düşmeyi sürdürürler. Rabb'inin rahmetini lütfettiği kimseler ise İslam'a uyarlar. Doğrusu Allah da insanları bunun için (yani rahmetini / İslam'ı lütfetmek için) yaratmıştır. Ama Rabb'inin, 'Doğrusu Ben cinlerden ve insanlardan İslam'ı ısrarla inkar eden tüm kafirleri cehenneme dolduracağım.' sözü de (ahirette) gerçekleşecektir.

Ayet: 120

Ey elçi, şunu iyi bil ki, sana önceki elçiler hakkında anlattığımız her haber senin kalbini (İslam inancıyla) pekiştirmek içindir. Ey elçi, şunu da iyi bil ki bu ilahi kitapta / Kuran'da sana gerçekler ve İslam'a inananlar için ilahi öğütler gelmiştir.

Ayet: 121-122

Ey elçi, İslam'a ısrarla inanmayanlara de ki: "Siz elinizden geleni yapın; biz de görevimizi yapıp sizi İslam'a davet edeceğiz. Öyleyse bekleyin bakalım, biz de (sizinle beraber) Allah'ın takdirini bekliyoruz."

Ayet: 123

Şüphesiz ki Allah göklerde ve yerdeki tüm bilinmezlerin sahibidir. Sonuçta her şey Ona döndürülecektir. Öyleyse ey elçi, yalnız Allah'a ibadet et ve yalnız Ona güvenip dayan. Şüphesiz ki Rabb'in yaptıklarınızdan habersiz değildir / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir.

12- YUSUF SURESİNİN KISA TEFSİRİ

YUSUF SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

ELİF-LAM-RA (Dikkat!) Ey insanlar, bunlar bu apaçık ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği ve (Allah'ın huzurundaki) büyük / ana kitapta (yani Levh-i mahfuzda yazılı) olan gerçeklerdir. Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı (ilk muhatap olan Araplar anlasınlar diye) Arapça olarak indirdik. Umulur ki aklınızı kullanırsınız.

Ayet: 3-7

Ey elçi, Biz sana bu ilahi kitabı / Kuran'ı vahiy ederek / bildirerek hikayelerin en güzelini (Yusuf'ın hikayesini) anlatacağız. Doğrusu sen -Biz sana bildirmeden önce- bu hikayeden habersizdin. Geçmişte Yusuf babasına: "Babacığım, ben (rüyamda) on bir yıldızın / gezegenin, Güneş'in ve Ay'ın bana secde ettiğini / saygı gösterdiğini gördüm." dedi. Babası da ona "Ey oğlum, sakın bu rüyanı kardeşlerine anlatma. Yoksa onlar (şeytanın kışkırtmasıyla seni kıskanıp) sana bir tuzak kurabilirler. Doğrusu şeytan insanın büyük bir düşmanıdır. Bu böyledir. Rabb'in seni (elçisi olarak) seçecek ve sana sözleri / olayları yorumlamayı öğretecektir. Böylece Allah, önceden ataların İbrahim'e ve İshak'a lütfettiği nimetleri yaygınlaştırdığı gibi sana ve Yakub ailesine lütfettiği nimetleri de yaygınlaştıracaktır. Şüphesiz ki Rabb'in her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir." dedi. Doğrusu Yusuf ve kardeşleri hakkındaki (bu gerçek hikayede) soranlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 8

Bir vakit Yusuf'un kardeşleri kendi aralarında: "Babamız Yakub, Yusuf'u ve onun öz kardeşini

(Bünyamin'i) bizden daha çok seviyor. Ama biz (onlardan daha) güçlüyüz. Doğrusu babamız büyük bir yanlışın içindedir." dediler.

Ayet: 9-10

(Şeytan onlara): "Yusuf'u öldürün ya da uzak bir yere bırakıp ölüme terk edin ki babanızın sevgisi yalnız size kalsın. Sonra da düzeltici / iyi işler yapan insanlar olursunuz." dedi. (Onlar bu kötülüğü yapmaya karar verdiğinde,) onlardan biri: "Yusuf'u öldürmeyin. Eğer bir şey yapacaksanız, Yusuf'u bir kuyunun dibine bırakın da gelip geçen bir kervan onu bulup götürsün." dedi.

Ayet: 11-14

Onlar babalarına: "Sevgili babamız, niçin Yusuf hakkında bize güvenmiyorsun ki! Doğrusu biz onun iyiliği için öğüt veriyoruz. Yusuf'un koşup oynaması için onu bizimle beraber yarınki gezintiye göndersene. Endişe etme, biz onu koruyup gözeteceğiz." dediler. Babaları onlara: "Onu götürmeniz beni üzer. Çünkü korkarım ki siz ondan habersizken bir kurt (saldırıp) onu yiyebilir." dedi. Onlar da: "Eğer biz bu kadar güçlüyken, bir kurt (saldırıp) onu yerse, o takdirde bize yazıklar olsun!" dediler.

Ayet: 15

Onlar Yusuf'u gezintiye götürdüğünde, topluca 'onu bir kuyunun dibine bırakma' kararını verdiler. (Onlar Yusuf'u bir kuyunun dibinde bıraktığında,) Biz ona: "Doğrusu sen (burdan kurtulduğunda) kardeşlerinin seni tanımayıp farkında olmadıkları bir anda onlara yaptıkları bu (kötü) işi haber vereceksin." diye vahiy ettik / bildirdik.

Ayet: 16-18

Yatsı vaktinde Yusuf'un kardeşleri (güya) ağlayarak babalarına gelip: "Sevgili babamız, biz yarış yapmaya gitmiştik; Yusuf'u da eşyalarımızın yanına bırakmıştık. Ama bir kurt (saldırıp) onu yemiş. Doğruyu söylesek de sen bize inanmazsın ki!" yalanını söylediler. Ayrıca Yusuf'un gömleğine sahte bir kan lekesi bulaştırıp getirdiler. Ama babaları (Yakub) onlara: "(Hayır, size inanmıyorum.) Doğrusu siz kendinizi (kötü) bir şeye yöneltmişsiniz. Artık (bu olay çözülene kadar) bana düşen güzel bir sabır göstermektir. Doğrusu ben sizin çirkin yakıştırmalarınıza / yalanlarınıza karşı Allah'ın yardımını dilerim." dedi.

Ayet: 19-20

Sonra o kuyunun yakınına bir kervan geldi. Kervandakiler sucularını kuyuya gönderdiler. Onlardan biri kovasını kuyuya indirdi ve: "Müjde! Burada bir erkek çocuk var." dedi. Onlar Yusuf'u satılacak bir mal olarak alıp yanlarında tuttular. Şüphesiz ki Allah onların ne yaptığını en iyi bilendir. Sonra onlar Yusuf'u çok düşük bir fiyata (Mısır'da) sattılar.

Ayet: 21

Yusuf'u satın alan Mısır'lı adam hanımına: "Bu çocuğa iyi davran. Belki o, bize fayda verir ya da onu evlat ediniriz." dedi. Bu böyledir. Biz Yusuf'u -ona sözleri / olayları yorumlamayı öğretmek için- o ülkeye (Mısır'a) yerleştirdik. Şüphesiz ki Allah her işinde üstün gelendir. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez.

Ayet: 22

Yusuf ergenlik çağına geldiğinde, Biz ona ilahi bilgi ve doğru hükümler lütfettik. Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendiririz.

Ayet: 23

Sonra Yusuf'un evinde bulunduğu kadın (yani valinin hanımı) onu elde etmek istedi ve kapıları kilitleyip ona: "Haydi, gel." dedi. Yusuf ise: "Böyle bir günah işlemekten Allah'a sığınırım. Doğrusu benim Rabb'im Allah'tır. Allah beni bu iyi duruma getirmiştir. Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişemeyecektir." dedi.

Ayet: 24

(Valinin hanımı) Yusuf'u istedi. Şayet Rabb'inin apaçık kanıtını görmeseydi Yusuf da onu isteyecekti. Bu böyledir. Biz onu kötü ve utanç verici / çirkin şeylerden çevirmek için ona gerçekleri gösterdik. Çünkü o, Bizim samimi kullarımızdandı.

Ayet: 25

Yusuf (ondan kaçmak için) valinin hanımı da (onu yakalamak için) kapıya koştular. Sonra o, Yusuf'un gömleğini arkadan tutup yırttı. (O sırada kapı açıldı ve) onlar kapının önünde kadının kocasıyla karşılaştılar. Kadın kocasına: "Ailene kötülük etmek isteyen bir kimsenin cezası ne olabilir? (O ceza) ya hapse atılmak ya da şiddetli bir cezaya uğramak olmalı değil midir?" dedi (ve Yusuf'un üzerine bir iftira attı.)

Ayet: 26-27

Yusuf: "(Hayır, doğru söylemiyor.) Doğrusu o, beni elde etmek istedi; (ama ben onu istemedim.)" dedi. O vakit kadının ailesinden şahitlik eden bir bilirkişi: "Eğer erkeğin gömleği önden yırtılmışsa, kadın doğru söylüyordur; erkek yalancıdır. Ama erkeğin gömleği arkadan yırtılmışsa, kadın yalancıdır; erkek doğru söylüyordur." dedi

Ayet: 28-29

Vali Yusuf'un gömleğinin arkadan yırtıldığını görünce hanımına: "Bu, (senin gibi) kadınların planlarından biriymiş. Doğrusu sizin planınız çok müthiş oluyor(!)" dedi. Sonra vali, Yusuf'a: "Ey Yusuf, sen bu olaya sırt çevir (ve hiç olmamış olarak kabul et.)" dedi; hanımına da: "Günahın için bağışlanma dile. Çünkü hatalı olan sensin." dedi.

Ayet: 30-32

Ama şehirdeki bazı kadınlar: "Valinin hanımı (evinde hizmet eden) delikanlıyı elde etmek istiyormuş. (Yusuf'un) sevgisi onun kalbinde yer etmiş. Doğrusu biz valinin hanımını büyük bir yanlışın içinde görüyoruz." dediler. Valinin hanımı onların dedikodusunu duyunca, onları (evindeki ziyafete) davet etti ve onlara (özel) koltuklar hazırladı. Sonra onlardan her birine (yemekte kullanmaları için) birer bıçak verdi. Onlar yemek yerlerken, valinin hanımı Yusuf'a: "Onların karşısına çık" dedi. Onlar Yusuf'u görünce, ona hayran kaldı ve (şaşkınlıktan) ellerini kestiler. Onlar: "Aman Allah'ım! Bu, bir insan olamaz! Bu, olsa olsa çok cömert bir melek olabilir." dediler. Valinin hanımı da onlara: "Siz işte bu delikanlı yüzünden beni kınıyordunuz. Doğrusu ben onu elde etmek istedim. Buna rağmen o, iffetini korudu. Ama o, (bundan sonra) benim her emrimi yerine getirmezse, hapse atılıp küçük düşecektir." dedi.

Ayet: 33-35

O vakit Yusuf: "Ey Rabb'im, benim hapse atılmam ahlaksız kadınların beni günaha davet etmesinden daha iyidir. Eğer Sen onların planlarını benden uzaklaştırmazsan, ben (yanlışlıkla) onlara kapılıp cahillerden (gerçeği bilmeyenlerden) olabilirim." dedi. Rabb'i ona olumlu cevap verdi ve onların planlarını Yusuf'tan uzaklaştırdı. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Sonra (Mısır'daki yetkililer,) Yusuf'un suçsuz olduğunu gösteren gerçekleri görüp bilmelerine rağmen Yusuf'u bir süre için hapse atmayı uygun buldular.

Ayet: 36-41

Yusuf'la beraber iki delikanlı daha hapse girmişti. Onlardan biri Yusuf'a: "Rüyamda şarap yapmak için (üzüm) sıktığımı gördüm" derken, diğeri: "Doğrusu ben de rüyamda başımın üstünde kuşların yediği bir ekmek taşıdığımı gördüm." dedi. Onların ikisi birden: "(Ey Yusuf,) rüyalarımızın yorumunu bize bildirir misin? Çünkü biz seni iyi işler yapan biri olarak görüyoruz." deyince, Yusuf onlara: "Yiyeceğiniz yemek size gelmeden önce onun yorumunu size bildirebilirim. (Size yapacağım) bu iki rüya yorumu da Rabb'imin bana öğrettiği bilgilerdendir. (Ey hapishane arkadaşlarım,) doğrusu ben Allah'a inanmayan ve ahireti / ahiretteki hesabı inkar eden kimselerin toplumunu / inancını terk ettim ve atalarım olan İbrahim'in, İshak'ın ve

Yakub'un toplumuna / inancına (İslam'a) uydum. (İslam'a inananlar olarak) bizim Allah'a ortak koşmamız asla mümkün değildir. Doğrusu bu (İslam inancı) Allah'ın bize ve tüm insanlara bir lütfudur; ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu Ona şükretmez. Ey hapishane arkadaşlarım, düşünün bakalım, ayrı ayrı (sahte) "rablere" inanmak mı, yoksa her şeyi emrine boyun eğdiren tek ilaha / Allah inanmak mı iyidir / doğrudur? Doğrusu sizin Allah'tan başka ibadet ettiğiniz putlar / sahte ilahlar sizin ve atalarınızın (yakıştırıp) adlandırdığınız uydurma adlardan başka bir şey değildir. Çünkü Allah onlar hakkında hiçbir kanıt indirmemiştir. Şüphesiz ki (her konuda) son hüküm ancak Allah'a aittir. Allah sizin yalnız Ona ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte, gerçek / doğru din (İslam) budur. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Ey hapishane arkadaşlarım, (rüya yorumlarınıza gelecek olursak) biriniz efendisine (hükümdara) şarap sunacak. Diğeriniz ise (ne yazık ki) çarmıha asılarak idam edilecektir ve kuşlar da onun başından yiyecektir. İşte, benden açıklamamı istediğiniz rüya yorumlarınız tamamlanmıştır." dedi.

Ayet: 42

Yusuf hapisten kurtulacağını düşündüğü arkadaşına: "Efendinin (hükümdarın) yanında benden bahset." dedi. Ama şeytan (vesvese vererek) ona (hükümdarın yanında) Yusuf'tan bahsetmeyi unutturdu. Böylece Yusuf birkaç yıl daha hapiste kaldı.

Ayet: 43-49

Bir gün hükümdar çevresindeki devlet adamlarına: "Rüyamda yedi şişman inek gördüm. Onları yedi zayıf inek yiyordu. Ayrıca yedi yeşil başak ve bir o kadar da kuru başak gördüm. Ey ileri gelen devlet adamları, rüya yorumu yapmayı biliyorsanız, benim bu rüyam hakkında bana bir açıklama yapın." dedi. Onlar da: "Bunlar birbirine karışmış rüyalardır. Böyle rüyaları yorumlamayı bilmiyoruz." dediler. O vakit Yusuf'un hapishane arkadaşlarından hapisten kurtulanı, uzun bir sürenin sonrasında Yusuf'u hatırladı ve: "(Belki) ben size bu rüyanın yorumunu öğrenip bildirebilirim; ama beni (hapishaneye) göndermeniz gerekir." dedi. (Böylece) o, hapishaneye gelip: "Ey Yusuf, ey doğru sözlü arkadaşım, "Yedi şişman inek, bunları yiyen yedi zayıf inek ve yedi yeşil başakla beraber yedi kuru başak" rüyası ne anlama gelir? İnsanlara bu rüyanın doğru yorumuyla dönmeyi umuyorum. Umulur ki insanlar gerçekleri anlarlar." dedi. Yusuf (bu rüya hakkında): "Yedi yıl boyunca, bildiğiniz şekilde tarlalarınızı ekin ve biçtiğiniz ürünleri -(hemen) yiyeceğiniz çok azı hariç- başağında bırakıp depolayın. Çünkü bu yılların ardından yedi kurak yıl gelecek ve depoladığınız ürünler -(tohumluk olarak) saklayacağınız çok azı hariç- işte o zor yıllarda yenecektir. Sonra da insanların bereketli yağmurlara (ve bol ürünlere) kavuşacağı bir yıl gelecektir. O yıl insanlar bolca (meyve) sıkacak ve (süt) sağacaktır" dedi.

Ayet: 50-53

(Yusuf'un bu rüya yorumunu duyan) hükümdar: "Yusuf'u bana getirin!" dedi. Ama hükümdarın elçisi Yusuf'a geldiğinde, Yusuf ona: "Hükümdara dön ve ondan 'ellerini kesen kadınların' görüşlerini sormasını iste. Şüphesiz ki Rabb'im onların planlarını en iyi bilendir." dedi. Hükümdar (o kadınları mahkemeye çağırıp): "Amacınızı söyleyin bakalım! (Yusuf mu sizi istedi) yoksa siz mi Yusuf'u elde etmek istediniz?" dedi. Onlar: "Hayır! Allah için biz ondan hiçbir kötülük görmedik" dediler. Valinin hanımı da: "Şimdi gerçekler yerini bulacak. Doğrusu ben Yusuf'u elde etmek istedim; ama o, beni istemedi. Yusuf doğru sözlü biridir." dedi. O vakit Yusuf: "(Bu davanın tekrar görülmesindeki) amacım, valinin yokluğunda ona hainlik etmediğimin ve Allah'ın hainlerin planını asla başarıya ulaştırmayacağının anlaşılmasıdır. Doğrusu ben kendi kendimi temize çıkarmıyorum; (ama şahitler ve kanıtlar beni temize çıkarmıştır.) Şunu iyi bilin ki, (iyiliği / güzelliği / doğruluğu düşünmeyen) herkes kötülüğü emreder. Ama Rabb'imin rahmetini lütfettiği kimseler (yani İslam'a inananlar) farklıdır. (Çünkü

İslam'a inananlar iyiliği / güzelliği / doğruluğu emrederler.) Şüphesiz ki Rabb'im çok bağışlayandır ve en merhametlidir." dedi.

Ayet: 54-55

Hükümdar: "Yusuf'u bana getirin, onu kendime özel danışman yapacağım." dedi. Hükümdar Yusuf'la konuşup: "(Ey Yusuf,) sen artık bugünden itibaren yanımızda güvenilir bir makam sahibi oldun." dedi. Yusuf hükümdara: "(Ey hükümdar,) beni ülkenin hazinelerinden sorumlu vezir yap. Çünkü ben onları koruyup gözetirim ve (yönetmeyi) bilirim." dedi.

Ayet: 56-57

Bu böyledir. Biz Yusuf'a o ülkede imkanlar lütfettik. Yusuf orada dilediği yerde bulunabiliyordu. Doğrusu Biz dilediğimiz kimseleri rahmetimize eriştiririz. Şüphesiz ki Biz iyi işler yapanların ödülünü asla eksik etmeyiz / onları fazlasıyla ödüllendiririz. Doğrusu ahiretteki ödül, İslam'a inanan ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için daha iyidir.

Ayet: 58-62

Yusuf'un kardeşleri (kuraklık / kıtlık olduğunda) Mısır'a geldi ve Yusuf'un yanına girip erzak talep ettiler. Yusuf onları hemen tanıdı; ama onlar Yusuf'u tanımadılar. Yusuf onların erzak yüklerini hazırlatıp: "Gördüğünüz gibi ben herkese ölçekle (haksızlık etmeden) erzak veriyorum. Sizin baba bir kardeşinizi de bana getirin ki ona da erzak vereyim. Doğrusu ben size konukseverliğimi gösterdim. Ama (bir dahaki sefere) onu getirmeden gelirseniz benden bir ölçek bile erzak alamazsınız. (Böyle bir durumda) sakın benden bir şey istemek için yanıma yaklaşmayın." dedi. O vakit onlar: "(Tamam,) babasından onu (göndermesini) isteyeceğiz. Doğrusu biz üzerimize düşeni yapacağız." dediler. Yusuf ona hizmet eden adamlara: "Onların bizden erzak almak için getirdikleri takas mallarını onların yüklerinin içine geri koyun. Umulur ki yurtlarına / ailelerine döndüklerinde (bu iyiliğimizi) anlarlar. Umulur ki dönerler." dedi.

Ayet: 63-66

Yusuf'un kardeşleri babalarının yanına döndüğünde: "Sevgili babamız, (Bünyamin) kardeşimizi de bizimle gönder; yoksa bize (bir daha) erzak verilmeyecek. Endişe etme, biz onu koruyup gözeteceğiz." dediler. Babaları (Yakub) onlara: "Daha önce onun (anne ve baba bir) öz kardeşini (Yusuf'u) size emanet ettiğim gibi onu da mı size emanet edeyim(!) Şüphesiz ki Allah en iyi koruyup gözetendir. Şüphesiz ki Allah merhametlilerin en merhametlisidir." dedi. Onlar eşyalarını açtığında (Mısır'a erzak bedeli olarak götürdükleri) takas mallarının kendilerine iade edilmiş olduğunu gördüler ve: "Sevgili babamız, daha ne isteyelim ki! İşte, (erzak bedeli olarak götürdüğümüz) takas malları da bize geri verilmiş. Hem ailemize tekrar erzak getiririz, hem kardeşimizi koruyup gözetiriz, hem de bir deve yükü ölçeğinde daha fazla erzak almış oluruz. Yani (getirdiğimiz bu erzak) bir ölçek azdır." dediler. Babaları onlara: "Hayır, siz (ölümle) kuşatılmadan (yani hepiniz birden ölmediğiniz takdirde) onu bana geri getireceğinize dair Allah'tan bir güvence / yemin vermezseniz, ben onu asla sizinle göndermem." dedi. Sonra onlar güvencelerini / yeminlerini verince, babaları (Yakub): "Allah bu dediklerimizin şahididir." dedi.

Ayet: 67-68

Babaları (Yakub) onlara: "Ey oğullarım, (erzak almak için gittiğiniz o şehre) tek bir kapıdan değil farklı kapılardan girin. (Bu bir tedbirdir;) ama şunu iyi bilin ki, ben Allah'ın size takdir ettiği hiçbir şeyi engelleyemem. Şüphesiz ki (her konuda) son hüküm ancak Allah'a aittir. Doğrusu ben yalnız Ona güvenip dayandım. Artık güvenip dayanmak isteyenler yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır." dedi. Onlar babalarının (Yakub'un) emrettiği yerden (farklı kapılardan) şehre girdiklerinde, bu, Allah'ın onlara takdir ettiği hiçbir şeyi engelleyecek değildi; ama (böylece) Yakub'un isteği (gözlerden korunma tedbiri) yerine gelmiş oldu. Doğrusu Yakub Bizim kendisine öğrettiğimiz nice bilgilere sahipti. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak

istemez.

Ayet: 69-79

Onlar Yusuf'un yanına geldiğinde, Yusuf öz kardeşini (Bünyamin'i) yanına yaklaştırıp ona: "(Sakın kimseye belli etme; ama) ben senin öz kardeşin (Yusuf'um.) Artık (üvey) kardeşlerimizin yaptığı kötülükler için üzülme." dedi. Böylece Yusuf onlara (erzak) yüklerini hazırlarken değerli bir su kadehini öz kardeşinin (Bünyamin'in) yükünün içine koydu. Sonra (onlar yola çıkarken) bir görevli seslenip: "Ey kervan, durun! Siz hırsızsınız!" dedi. Yusuf'un kardeşleri (onları durduran) görevlilere dönüp: "Ne kaybettiniz?" dediler. Görevliler de onlara: "Hükümdarın su kadehini yerinde bulamıyoruz. O su kadehini (bulup) getirene bir deve yükü ödül verilecek." dediler. O vakit onlara seslenip (hırsızlıkla) suçlayan görevli ise: "Doğrusu ben o su kadehinin sizde olduğunu iddia ediyorum." dedi. Onlar: "Allah'ın adıyla yemin ederiz -ve siz de biliyorsunuz ki- biz bu ülkeye bozgunculuk etmeye gelmedik. Doğrusu biz asla hırsızlık yapmayız." dediler. Görevliler onlara: "Hırsızın cezasının ne olduğunu biliyor musunuz? Eğer yalan söylediyseniz, (sonunuz kötü olur.) Şunu iyi bilin ki, çalınan mal kimin yükünde bulunursa, o, işlediği suçunun cezasını (köle olarak) öder. Bu böyledir, biz zalimleri cezalandırırız." dediler. Sonra Yusuf öz kardeşinin (Bünyamin'in) yükünü aramadan önce öteki kardeşlerinin yüklerini aramaya başladı ve sonunda (güya) kayıp olan su kadehini öz kardeşinin (Bünyamin'in) yükünden çıkardı. Bu böyledir. Biz Yusuf için böyle bir plan yaptık. Çünkü hükümdarın dinine / düzenine göre (bir suç olmadan) kardeşini tutup alıkoyması mümkün değildi. Doğrusu ancak Allah'ın dilediği şey olur. (Onun dilemediği şey ise asla olmaz.) Doğrusu Biz dilediğimiz kimseleri üst derecelere yükseltiriz. Ama her bilgi sahibinin üstünde her şeyi en iyi bilen Allah vardır. Yusuf'un kardeşleri: "Eğer o, (Bünyamin) hırsızlık yapmışsa, (diyecek bir şey yok.) Çünkü daha önce onun öz kardeşi (Yusuf) da hırsızlık yapmıştı." dediler. Yusuf bu iftirayı içine attı ve üzüntüsünü onlara belli etmedi. Yusuf (kendi kendine): "Sizin kötü duruşunuz (tavrınız) hiç değişmemiş. Allah sizin çirkin yakıştırmalarınızı en iyi bilendir." dedi. Onlar: "Ey vezir, onun çok yaşlı bir babası var. (Babamız onun geri dönmemesine çok üzülür.) Bu yüzden onun yerine bizden birini alıkoy. Çünkü biz seni iyi işler yapan biri olarak görüyoruz." dediklerinde, Yusuf: "Allah bizi yanlış yapmaktan korusun! Doğrusu biz eşyamızı kimde bulduysak sadece onu cezalandırırız; yoksa zalimlerden oluruz." dedi.

Ayet: 80-82

Onlar (Bünyamin'i kurtarmaktan) ümit kesince, kendi aralarında toplanıp fısıldaşarak konuştular. Aralarındaki en büyük kardeş diğer kardeşlerine: "Bildiğiniz gibi babanızın sizden onu geri getireceğinize dair Allah'tan bir güvence / yemin aldı. Üstelik siz geçmişte Yusuf hakkında da aşırıya gittiniz / günahta ısrar ettiniz. Artık ben -babam bana geri dönmem için izin verene kadar ya da Allah benim hakkımda hükmünü verip bana bir yol gösterene kadar- buradan ayrılmayacağım. Şüphesiz ki Allah en iyi hükmü verendir. Ama siz geri dönüp babanıza, 'Sevgili babamız, senin oğlun hırsızlık yaptı Doğrusu biz de sadece bildiğimize şahitlik ettik. Çünkü biz onun namusunun bekçisi değildik. (Eğer bize inanmıyorsan,) gittiğimiz o beldenin halkına da, aralarına katılıp buraya geldiğimiz kervana da sorabilirsin. (İnan ki) biz doğruyu söylüyoruz.' dersiniz." dedi.

Ayet: 83-87

Ama babaları (Yakub) onlara: "(Hayır, size inanmıyorum!) Doğrusu siz kendinizi (kötü) bir şeye yöneltmişsiniz. Artık (bu olay çözülene kadar) bana düşen güzel bir sabır göstermektir. Allah'tan beni tüm oğullarımla bir araya getirmesini diliyorum. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir." dedi. Yakub onlardan yüz çevirip: "Ah Yusuf'um!" dedi. Yakub ("Ah Yusuf'um" diyerek) yutkunup durdu ve üzüntüden gözleri kör oldu. Onlar babalarına: "Allah'ın adıyla yemin ederiz ki, sen hala Yusuf'u anıp duruyorsun. Böyle devam edersen yakında yatalak

hasta olursun ya da ölüp gidersin." dediler. (O vakit) Yakub (gemişte Yusuf'u kıskanan) çocuklarına: "Şunu iyi bilin ki, ben acımı ve üzüntümü sadece Allah'a şikayet ederim. Doğrusu ben Allah'tan (gelen bilgiyle) sizin bilmediğiniz şeyleri biliyorum. Ey oğullarım, şimdi gidin; hem Yusuf'u hem de kardeşini araştırın. Sakın Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin; çünkü Allah'ın rahmetinden ancak İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ümit kesebilirler." dedi.

Ayet: 88-90

Onlar tekrar Yusuf'un yanına gidip: "Ey vezir, biz ve ailemiz bir sıkıntıya uğradık. Az bir takas malı getirdik; bize hak ettiğimiz ölçekte erzak ver. (Ey vezir,) bize yardım da yap. Şüphesiz ki Allah yardım yapanları ödüllendirir." dediler. Yusuf onlara: "Geçmişte siz cahillik edip Yusuf'a ve onun öz kardeşine (Bünyamin'e) ne kötülükler ettiğinizi hatırlıyor musunuz?" dedi. Onlar (onun Yusuf olduğuna şaşarak): "Ne? yoksa sen Yusuf musun?" dediler. Yusuf onlara: "Evet, ben Yusuf'um, bu da öz kardeşim (Bünyamin.) Doğrusu Allah bize iyilikler lütfetti. Şunu iyi bilin ki, her kim Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsa ve (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ederse (başarıya ulaşır.) Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanların ödülünü eksik etmez / onları fazlasıyla ödüllendirir." dedi.

Ayet: 91-93

O vakit Yusuf'un kardeşleri: "Allah'ın adıyla yemin ederiz ki, Allah bizi değil seni tercih etmiştir. (Evet,) biz hatalıydık." dediler. Yusuf kardeşlerine: "Bugün sizi azarlayacak değilim. Allah sizi bağışlayabilir. Şüphesiz ki Allah merhametlilerin en merhametlisidir. (Şimdi) şu gömleğimi babama götürün ve yüzüne sürün ki görmesi geri gelsin. Sonra da tüm ailenizi buraya getirin." dedi.

Ayet: 94-95

Onlar bir kervana katılıp yola çıktığında, (başka bir beldede bulunan) babaları (Yakub): "Eğer beni bunamış saymazsanız, (inanın ki) ben Yusuf'un kokusunu alıyorum." dedi. (Yakub'un bu sözünü duyanlar da) ona: "Allah'ın adıyla yemin ederiz ki, sen hala eski yanlışının içindesin." dediler.

Ayet: 96-98

Bir müjdeci Yusuf'un gömleğiyle gelip onu Yakub'un yüzüne sürdüğünde Yakub'un görmesi geri geldi. Yakub (oğullarına): "(Daha önce) ben size, 'Allah'tan gelen bilgi (vahiy) sayesinde sizin bilmediklerinizi biliyorum.' demiştim." dedi. Onlar da babalarına: "Sevgili babamız, Allah'tan bizi bağışlamasını dile. (Çünkü) biz hatalıydık." dediler. Babaları (Yakub) da: "Rabb'imden sizi bağışlamasını dileyeceğim. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir." dedi.

Ayet: 99-100

Onlar (yani tüm aile) Yusuf'un yanına geldiğinde, Yusuf annesini ve babasını yanına yaklaştırdı ve onlara: "Allah'ın dilemesiyle / lütfuyla güven içinde Mısır'a buyrun." dedi. Sonra Yusuf annesini ve babasını bir taht üzerine oturttu. O vakit onlar Yusuf'a secde ettiler / saygı gösterdiler. Yusuf babasına: "Babacığım, işte bu önceden gördüğüm rüyanın yorumudur. (O rüyadaki on bir yıldız on bir kardeştir, Güneş babadır, Ay da annedir.) Rabb'im o rüyayı gerçekleştirmiştir. Doğrusu Rabb'im bana iyiliklerde bulundu. O, beni hapisten çıkardı. Ayrıca şeytan benimle kardeşlerimin arasını açtıktan sonra, Allah sizi çölden buraya getirdi. Şüphesiz ki Rabb'im dilediğine (büyük) lütuflar sahibidir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir." dedi.

Ayet: 101

Yusuf: "Ey Rabb'im, Sen bana hükümetten bir pay verdin ve bana sözleri / olayları yorumlamayı öğrettin. Sen gökleri ve yeri yoktan var edip yaratansın. Sen benim dünyada ve ahirette gerçek dostumsun. (Ey Rabb'im,) beni Sana gönülden teslim olup İslam'ı kabul eden bir kimse olarak öldür ve beni düzeltici / iyi işler yapan insanların arasına kat." diyerek dua etti.

Ayet: 102

Ey elçi, bunlar (senin bilemeyeceğin) ama sana vahiy etmemizle / bildirmemizle öğrendiğin haberlerdir / bilgilerdir. Çünkü sen (Yusuf'un kardeşleri) topluca karar verip planlarını yaparlarken onların yanında değildin.

Ayet: 103-107

Ey elçi, sen -çok istesen de- (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Doğrusu sen İslam'a davet görevin için onlardan hiçbir karşılık istemiyorsun. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıklar için ilahi bir öğüttür. Buna rağmen bazı insanlar göklerde ve yerdeki nice mucizeleri görseler de onlara sırt çevirip geçerler. Onlardan birçoğu ancak ortak koşarak Allah'a inanır. Ama onlar Allah'ın kuşatıcı cezasına uğramayacaklarından veya kıyametin kopmasının bir anda hiç beklemedikleri bir yerden gelmeyeceğinden emin olmamalıdır.

Ayet: 108

Ey elçi, de ki: "(Ey insanlar,) bu (dosdoğru yol / İslam) benim yolumdur. (Böylece) ben ve bana uyanlar (İslam'a inananlar) apaçık bilgilere dayanarak Allah'a davet ederiz. Doğrusu Allah tüm eksikliklerden uzaktır / yücedir. İşte bu yüzden ben Allah'a ortak koşan biri değilim."

Ayet: 109-111

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, senden önce gönderdiğimiz elçilerin tümü de (senin gibi) yaşadıkları beldelerden seçip kendilerine gerçekleri vahiy ettiğimiz / bildirdiğimiz kimselerdi / adamlardı. (Onlar da melek değil insandı.) Doğrusu putperest / müşrik Araplar yeryüzünde gezip önceki inkarcıların sonunun çok kötü olduğunu gördüler; (ama Allah'ın bir gün onları da cezalandıracağını anlamadılar.) Doğrusu ahiret yurdu (cennet) Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için daha iyidir. Artık aklınızı kullanmanız gerekir. Herkes şunu iyi bilsin ki, elçilerimize yardımımız, onlar (toplumları tarafından) üzülüp yalanlandıklarını düşündükleri (en zor anlarında) gelmiştir. Böylece Biz dilediklerimizi (yani İslam'a inananları) kurtarmışızdır. Şiddetli cezamız da günahta ısrar eden suçlulardan asla geri çevrilememiştir. Doğrusu Allah'ın elçilerinin hayat hikayelerinde akıl sahiplerine nice ibretler vardır. Bu Kuran, uydurulmuş sözler değil önceki ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrulayan ve her şeyi ayrıntısıyla açıklayan ilahi bir kitaptır. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, İslam'a inanmak isteyenler için bir doğruluk rehberidir ve bir rahmettir.

13- R'AD SURESİNİN KISA TEFSİRİ

R'AD SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

ELİF-LAM-MİM-RA (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bunlar bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerdir. Ey elçi, Rabb'inden sana indirilen bu ilahi kitap / Kuran gerçekleri ifade eder. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez.

Ayet: 2

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri görünen direkler olmadan yükseltendir, (onları kuşatan) Arş'a hükmedendir, her biri belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar hareket edecek olan Güneş'i ve Ay'ı hizmete sunandır, her şeyi en uygun düzene koyandır ve bildirdiği gerçekleri ayrıntısıyla açıklayandır. Umulur ki (ahirette) Rabb'inizle buluşacağınıza (ve tüm

yaptıklarınızdan hesaba çekileceğinize) inanırsınız.

Ayet: 3

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah yeryüzünü yayandır (yani onun üzerinde düzlükler var edip onu sizin yaşamanıza uygun hale getirendir;) orada dağları, ırmakları, çeşitli meyveleri / ürünleri ve nice (erkek-dişi) çiftleri yaratandır ve gündüzü örtüp geceyi getirendir. İşte bunda düşünüp öğüt alan kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 4-5

Yeryüzünde yan yana topraklarda üzüm bağları, ekin tarlaları ve dallı-dalsız hurma ağaçları vardır. Hepsi aynı suyla sulandığı halde Biz her birinin tadını farklı yaparız. İşte bunda aklını kullananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ey elçi, eğer şaşacaksan, putperest / müşrik Araplardan bazılarının (alay ederek): "(Güya) biz (ölüp) toprak olduktan sonra (ahirette) yeni bir yaratılışla yaratılacakmışız(!)" demelerine şaşabilirsin. Onlar Rabb'lerini (yani Onun sınırsız yaratma gücünü) inkar etmiştir. İşte onlar boyunlarına halkalar takılı olarak -sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 6-7

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) senden iyiliği (yani İslam'ı) değil kötülüğü (yani uğrayacakları cezayı) onlara hemen getirmeni istiyorlar. Doğrusu onlardan önce nice ceza örnekleri gelip geçmiştir. Şüphesiz ki Rabb'in insanların haksızlıklarına rağmen (hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inananları) bağışlayandır. Ama (aynı zamanda) O, (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) bu elçi hakkında: "Rabb'inden ona (bizim istediğimiz) bir mucizenin indirilmesi gerekmez miydi(!)" diyorlar. Ey elçi, sen sadece bir uyarıcısın. (Tarih boyunca) her toplumda insanları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten biri bulunmuştur.

Ayet: 8-9

Doğrusu her dişinin neye hamile kalacağını ve anne rahminde nelerin azaldığını ve nelerin arttığını en iyi bilen Allah'tır. Herkes şunu iyi bilsin ki, Onun takdirinde her şey belirli ölçülere göredir. Şüphesiz ki Allah görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilendir; en büyüktür ve en yücedir.

Ayet: 10-11

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizin sözünüzü gizlemeniz de açıklamanız da gecenin karanlığında saklanmanız da gündüzün aydınlığında dolaşmanız da Allah için fark etmez. Doğrusu her insanın yanında -Allah'ın emriyle- onu önden ve arkadan takip ederek koruyan melekler vardır. Doğrusu bir toplum kendi durumunu değiştirip (kötüleştirmedikçe) Allah onlara lütfettiği nimetleri (geri alıp) değiştirmez. Doğrusu Allah (günahta ısrar eden) bir toplumu cezalandırmak isterse, hiç kimse o cezayı geri çeviremez. Doğrusu insanların Allah'tan başka gerçek bir dostu yoktur.

Ayet: 12-13

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizin korku ve umut duymanız için şimşeği çaktırandır ve yağmur yüklü bulutları oluşturandır. Doğrusu gök gürültüsü ve melekler -Allah'a karşı çıkmaktan korktuklarından- Onun yüce adını hamd ile anarak hareket ederler. Şunu da iyi bilin ki, Allah yıldırımlar gönderip onunla dilediği kimseleri çarpar. Ama bazıları Allah hakkında tartışıp (Onu yetersiz görürler.) Şüphesiz ki Allah en şiddetli (en büyük) güce sahiptir.

Ayet: 14

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, gerçek dua yalnız Allah'a yapılır. Çünkü putperestlerin / müşriklerin Allah'tan başka dua (ibadet) ettikleri putlar / sahte ilahlar onların hiçbir duasına olumlu cevap veremezler. Onların (putları / sahte ilahları aracı yaparak) ettiği dua, su içmek isteyen ama (su kabını doğrudan ağzına götürüp içmek yerine) avuçlarını su kabına sokup o suyun ağzına

aktarılmasını boşuna bekleyen ve susuz kalan birinin saçmalığına benzer. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (tüm) duaları geçersizdir.

Ayet: 15

Doğrusu göklerde ve yerdeki herkes / her şey -istese de istemese de- sabah-akşam daima gölgeleriyle Allah'a secde eder.

Ayet: 16

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Göklerin ve yerin Rabb'i kimdir? Allah'tır. Ama siz Allah'tan başka (putları / sahte ilahları da güya) dost edindiniz. Doğrusu onlar kendilerine bile hiçbir yarar ya da zarar veremezler. Herkes şunu iyi bilsin ki, gerçeklere karşı kör davrananlarla, o gerçekleri görenler bir değildir. Karanlıklarla aydınlık da bir değildir. Ama putperest / müşrik Araplar (putları / sahte ilahları) Allah'a ortak saymaktadır. O putlar / sahte ilahlar Allah'ın yarattığı gibi (herhangi bir şeyi) yaratmış mıdır? (Hayır!) Onlar yaratmayı bir şeye benzetmişler; (ama doğru anlamamışlar.) Şüphesiz ki Allah her şeyin tek yaratıcısıdır, tek ilahtır ve her şeyi emrine boyun eğdirendir."

Ayet: 17

Allah gökten yağmur yağdırmaktadır. Böylece (çok yağmur yağdığında) vadiler alabildiğince sel sularıyla dolar ve ırmaklardan taşan sel suları köpürüp akar. Metal bir takı ya da alet yapmak için ateşte (potada) eritilen madenin üzerinde de bir köpük oluşur. Bu böyledir. Allah gerçek ve yalan arasındaki farkı köpük örneğiyle açıklar. Köpük (yalan) geçip gider; ama insanlara yararı olan şey (gerçek) geride kalır. Bu böyledir. Allah (size anlamanız için) örnekler verir.

Ayet: 18

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Rabb'lerinin emrine olumlu cevap veren kimseler için ahirette iyilikler / güzellikler vardır. Rabb'lerinin davetine olumlu cevap vermeyen (ve İslam'ı ısrarla inkar eden) kimseler ise yeryüzündeki her şeyi ve bir o kadar daha feda etseler bile, (ahiretteki cezadan kurtulamayacaktır.) İşte onlar (dünya işledikleri günahlar yüzünden) ahirette kötü (zorlu) bir hesaba çekilecektir. Sonuçta onların ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Doğrusu cehennem kalınacak en kötü yerdir.

Ayet: 19-24

Ey elçi, Rabb'inden sana indirilen bu ilahi kitabın / Kuran'ın gerçekleri ifade ettiğini bilenlerle, o gerçeklere karşı kör davrananlar bir değildir. Doğrusu ancak (yaratılışta) Allah'a yeminle verdikleri (doğruluk) sözünü tutup yeminlerini bozmayan akıl sahipleri bu ilahi kitaptan / Kuran'dan öğüt alırlar. Çünkü onlar Allah'ın birleştirilmesini emrettiği (insanlar arasındaki akrabalık bağını) birleştirir, Rabb'lerine karşı çıkmaktan korkar ve ahiretteki hesabın kötü olmasından çekinirler. Doğrusu Rabb'lerinin rızasını kazanmak için sabırla dayanışarak hareket eden, namazı düzenli kılmakla beraber kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) -gizliden ve açıktan- harcama / yardım yapan ve kötülüğü iyilikle savan kimselere sonuçta "mutlu son" yurdu (olan cennet ödülü) vardır. Onlar atalarından, eşlerinden ve çocuklarından kendilerini düzelten (ve İslam'a inanan) kimselerle beraber Adn cennetlerine girecektir. Melekler de cennetin her kapısından onlara girip (onlara): "Selam / esenlikler üzerinize olsun. Çünkü siz (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ettiniz. Sonuçta "mutlu son" yurdu olan cenneti kazanmanız ne güzel oldu!" diyecektir.

Ayet: 25

Doğrusu (yaratılışta) Allah'a yeminle verdikleri (doğruluk) sözünü bozan, Allah'ın birleştirilmesini emrettiği (insanlar arasındaki akrabalık bağını) kesen ve yeryüzünde bozgunculuk eden kimseler (Allah'ın rahmetinden çıkarılıp) lanetlenmeyi hak ederler. Bu yüzden (ceza olarak) onlara en kötü yurt (olan cehennem) vardır.

Ayet: 26

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah (bu dünyada bir sınav olarak) verdiği nimetleri dilediğine bol, dilediğine de belli bir ölçüde verir. Ama bazıları (bunun bir sınav olduğunu unutup) dünya hayatında sahip olduklarıyla övünüp şımarırlar. Doğrusu bu (geçici) dünya hayatı -(sonsuz) ahirete göre- (çok az bir) yararlanmadan başka bir şey değildir.

Ayet: 27-29

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) bu elçi hakkında: "Rabb'inden ona (bizim istediğimiz) bir mucizenin indirilmesi gerekmez miydi(!)" diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu Allah dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakır; Ona gönülden yönelenleri ise dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Onlar İslam'a inanan ve kalpleri Allah'ın bu ilahi öğüdüne / Kuran'a uymakla huzur bulan kimselerdir. Herkes şunu iyi bilsin ki, kalpler ancak Allah'ın bu ilahi öğüdüne / Kuran'a uymakla huzur bulur. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere mutluluk müjdesi ve en güzel dönüş yeri olan (cennet) vardır.

Ayet: 30

Ey elçi, bu böyledir, Biz seni bu topluma -sana vahiy ettiğimiz bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlara okuyup aktarman için- (önceki ilahi kitapların üzerinden) nice insanlar gelip geçtikten sonra gönderdik. Öyleyse ey elçi, sana vahiy ettiğimiz / bildirdiğimiz bu ilahi kitabı / Kuran'ı onlara okuyup aktar. Ey elçi, insanlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, benim tek Rabb'im Allah'tır. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Doğrusu ben yalnız Allah'a güvenip dayandım. Şüphesiz ki herkes ahirette Allah'ın huzuruna dönüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir."

Ayet: 31-32

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet bu ilahi kitapla / Kuran'la dağlar yürütülseydi, yer parça parça edilseydi veya ölüler konuşturulsaydı bile (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler -bir bahane uydurup- ona inanmazlardı.) Doğrusu (her konuda) son emir / karar tümüyle Allah'a aittir. Ama İslam'a inananlar (herkesin İslam'a inanmasını beklemesinler.) Şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) tüm insanları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltirdi. (Doğrusu Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak ister.) Bu yüzden İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yaptıkları kötülükler yüzünden -Allah'ın söz verdiği (kıyamet günü) gelene kadar- kendilerinin ya da çevrelerinin başına gelecek sıkıntılarla sınanacaktır. Şüphesiz ki Allah ahiretteki buluşma sözünden dönmez. Ey elçi, şunu iyi bil ki geçmişte senden önceki elçilerimle de alay edildi; ama Ben İslam'ı inkar eden o kafirlere (tövbe edip İslam'a inanmaları için) bir süre verdim. Sonra Ben onları cezalandırdım ve onlar cezamın ne şiddetli olduğunu gördüler.

Ayet: 33-34

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, hiç kimse herkesin tüm yaptıklarının başında durup gözeten Allah gibi değildir. Ama putperest / müşrik Araplar (putları / sahte ilahları) Allah'a ortak koştular. Ey elçi, onlara de ki: "Siz putlarınıza / sahte ilahlarınıza ne ad verirseniz verin, (Allah tüm yaptıklarınızı bilir.) Siz Allah'a yeryüzünde (güya) bilmediği bir şeyi mi bildireceksiniz? (Olamaz!) Siz sadece içi boş / anlamsız sözler söylüyorsunuz." Doğrusu yaptıkları planlar İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplara süslü göründü ve onlar (şeytan tarafından) dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan alıkonuldular. Doğrusu hiç kimse Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemez. Onlara dünya hayatında bir ceza vardır; ama onların ahiretteki cezaları daha zorlu olacaktır. Çünkü onları Allah'ın cezasından kurtarabilecek hiçbir koruyucu yoktur.

Ayet: 35

Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere söz verilen

cennetin örneği, içinden ırmaklar akan, sürekli meyve veren ve gölgeleri her yere uzanan bir bahçeye benzetilebilir. İşte, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin "mutlu sonu" böyle olacaktır. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin kötü sonu ise cehennem ateşi olacaktır.

Ayet: 36

Ey elçi, (samimi olan) ehli kitap (Yahudiler ve Hristiyanlar) sana indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a sevinir (ve İslam'a inanırlar.) Onlardan bazıları ise bu ilahi kitabın / Kuran'ın (bir kısmını kabul edip) bir kısmını inkar ederler. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu ben yalnız Allah'a ibadet etmekle ve hiçbir şeyi Ona ortak koşmamakla emrolundum. (Yani) ben yalnız Allah'a dua ederim ve yalnız Ona yönelirim."

Ayet: 37

Bu böyledir: Biz (bu ilahi kitabı / Kuran'ı ilk muhatap olan Araplar anlasınlar diye) Arapça bir hüküm kaynağı olarak indirdik. Ey elçi, -sana bu ilahi bilgi (yani bu ilahi kitap / Kuran) geldikten sonra- eğer bazılarının kötü arzularına uyarsan, seni Allah'ın cezasından kurtaracak hiçbir dostun veya koruyucun olmaz.

Ayet: 38-41

Ey elçi, Biz senden önce de (toplumlarını İslam'a davet etmeleri için) elçiler gönderdik ve o elçilere de eşler ve çocuklar verdik. Doğrusu hiçbir elçinin -Allah'ın izni olmadan- bir mucize getirmesi asla mümkün değildir. Her şey için belirlenmiş bir süre vardır. Allah dilediğini (dünyayı) yok eder, dilediğini (ahireti) de sonsuz kılar. Ana kitap da Onun huzurundadır. Ey elçi, Biz istersek inkarcılara söz verdiğimiz cezalardan bazılarını sana gösterebiliriz, istersek de (o cezaları göstermeden önce) seni vefat ettirebiliriz. Ey elçi, senin görevin sadece gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır. Sonuçta (ahirette) Biz herkesi tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz. Ama (ne yazık ki) bazı insanlar Bizim yeryüzünün ömrünü her yönden kısalttığımızı (yani kıyamet gününü yaklaştırdığımızı) anlamadılar. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah hükmeder. Hiç kimse de Onun hükmünün gerçekleşmesine engel olamaz. Şüphesiz ki Allah hesap sorması en hızlı olandır.

Ayet: 42-43

Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan önceki inkarcılar da (İslam'a inananlara karşı) planlar yapmışlardı. Ama Allah tüm planların tek sahibidir. O, herkesin her yaptığını bilir. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler de ahirette kimin "mutlu son" yurdu olan cennete erişeceğini öğrenecektir. Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler sana: "(Hayır,) sen Allah'ın elçisi değilsin." diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu aramızda (benim Allah'ın elçisi olduğuma) Onun (bu ilahi kitaptaki / Kuran'daki) şahitliği yeter. İlahi kitap bilgisine sahip olan kimseler de (bu ilahi kitabın / Kuran'ın) doğruluğuna şahittir."

14- İBRAHİM SURESİNİN KISA TEFSİRİ

İBRAHİM SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

ELİF-LAM-RA (Dikkat!) Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz sana bu ilahi kitabı / Kuran'ı, insanları -Rabb'lerinin izniyle / lütfuyla- karanlıklardan İslam'ın aydınlığına çıkarman, yani en üstün, övgüye en layık ve göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibi olan Allah'ın

dosdoğru yoluna / İslam'a / doğruluğa yöneltmen için indirdik. Öyleyse İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ahirette uğrayacakları şiddetli cezalar yüzünden yazık olacaktır. Çünkü onlar ahiret hayatı yerine dünya hayatını tercih eder, Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyar ve İslam'ı çarpıtmaya çalışırlar. İşte onlar derin bir sapkınlığın içindedir.

Ayet: 4

Doğrusu Biz her elçimizi kendi toplumunun diliyle (bildirdiğimiz gerçekleri) insanlara açıklaması için göndermişizdir. Doğrusu Allah dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakır; dileyenleri (yani İslam'a inananları) ise dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 5-8

Geçmişte Biz Musa'yı bildirdiğimiz gerçeklerle kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik. Biz ona: "(Ey Musa,) toplumunu karanlıklardan İslam'ın aydınlığına çıkar ve onlara Allah'ın (ceza) günlerini (yani ahireti) hatırlat." dedik. İşte bunda (İslam için) sabreden ve şükreden kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Musa kendi toplumuna: "Allah'ın size lütfettiği nimetleri (şükürle) anın. Hatırlayın, Allah sizi -erkek çocuklarınızı öldürüp kadınlarınızı yaşatarak size cezanın en kötüsünü veren- Firavundan ve onun beraberinde olanlardan kurtardı. Doğrusu yaşadığınız bu olaylarda Rabb'inizin sizi sınadığı büyük bir sınav vardı. Şunu iyi bilin ki, Rabb'iniz size, 'Bana şükrederseniz, Ben de size fazlasıysa lütfederim. Ama inkarcılık (ve nankörlük) ederseniz, sizi cezalandırmam da şiddetli olur.' diye duyurmuştur. Doğrusu siz ve yeryüzündeki herkes -hepiniz beraber- İslam'ı inkar etseniz de (Allah'a hiçbir zarar veremezsiniz.) Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir." dedi.

Ayet: 9-12

Ey insanlar, önceki inkarcıların, yani Nuh, Ad ve Semud toplumlarının ve onlardan sonra sizin bilmediğiniz ama Allah'ın bildiği (günahları yüzünden alt üst edilen) nice beldelerin (kötü sonlarının) haberleri (bu ilahi kitapla / Kuran'la) size gelmiştir. Allah'ın önceki inkarcılara gönderdiği elçiler de onlara apaçık kanıtlar getirmişlerdi. Ama onlar (o elçileri) susturmaya çalışıp: "(Hayır,) biz sizinle gönderilen dini (İslam'ı) inkar ettik. Doğrusu biz sizin bizi davet ettiğiniz dinden (İslam'dan) şüphe ediyoruz." dediler. Allah'ın önceki inkarcılara gönderdiği elçiler onlara: "Gökleri ve yeri yoktan var edip yaratan Allah'tan mı şüphe ediyorsunuz? (Olamaz!) Doğrusu Allah günahlarınızı bağışlamak için sizi (İslam'a) davet eder ve sizi (bu dünyada sınamak için) belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar erteler." dediler. Ama onlar elçilerine: "Siz sadece bizim gibi (sıradan) insanlarsınız. Siz nasıl olur da bizi atalarımızın ibadet ettiği putlardan alıkoymak istersiniz. Öyleyse bize büyük bir mucize getirin de görelim!" dediler. Allah'ın onlara gönderdiği elçiler: "Evet, biz sadece sizin gibi (sıradan) bir insanız. Ama Allah kullarından dilediklerine nimetini (elçiliğini) lütfeder. Şunu iyi bilin ki, bizim size (Allah vermedikçe) bir mucize getirmemiz asla mümkün değildir. Doğrusu ancak Allah'ın izin verdiği şey olur. (Onun izin vermediği şey ise asla olmaz.) Öyleyse İslam'a inananlar yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır. Allah bizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmişken, nasıl olur da Ona güvenip dayanmayız ki! Şunu iyi bilin ki, biz sizin bizi incitmeniz karşısında (İslam için) sabırla dayanışarak hareket edeceğiz. Artık güvenip dayanmak isteyenler yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır." dediler.

Ayet: 13-17

(Tarih boyunca) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler onlara gelen elçilere: "Ya bizim toplumumuza / inancımıza geri dönersiniz ya da sizi yurdumuzdan (kovup) çıkarırız." demiştir. Rabb'leri de o elçilere: "Biz haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri cezalandırıp yok edeceğiz ve onların yerlerine sizi (İslam'a inananları) yerleştireceğiz. Doğrusu bu sözüm, ahirette huzurumda tüm

yaptıklarından hesaba çekilmekten ve (ceza) tehdidimden korkan kimseler içindir." diye vahiy etmiştir / bildirmiştir. O inkarcılar (İslam'a inananlara karşı) bir zafer kazanmak istediler; ama her inatçı zorbanın sonu bir hayal kırıklığı olmuştur. O hayal kırıklığından sonra da (ahirette) cehennem (cezası) vardır. Doğrusu cehennemde İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere (sadece) irinli / pis sulardan içirilecektir. Onlar pis sulardan yudumlayacak ama yutamayacaktır ve -ölüm her yerden gelse de- ölemeyecektir. (Orada onlara) her cezanın ardından daha ağır bir ceza verilecektir.

Ayet: 18

Herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'lerini ısrarla inkar eden kafirlerin yaptıkları (yani dünyadaki kazanımları,) fırtınalı bir günde rüzgarın saçıp savurduğu küller gibi yok olup gidecektir. Onlar dünyada kazandıklarından ahirette hiçbir fayda göremeyecektir. İşte bu da derin bir sapkınlıktır.

Ayet: 19-20

Ey elçi, Allah'ın gökleri ve yeri gerçeklerle yarattığını biliyorsun. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah dilerse sizi yok edip sizin yerinize başka insanları getirebilir. Doğrusu bunu yapmak Allah için zor değil (çok kolaydır.)

Ayet: 21

Ahirette tüm insanlar (hesaba çekilmek için) Allah'ın huzuruna çıktığında, (dünyadayken) zayıf durumda olanlar büyüklük taslayanlara: "(Dünyadayken) biz size uyduk; ama siz bizi hiçbir şekilde Allah'ın cezasından kurtarmıyorsunuz ki!" diyecektir. Onlar da: "Şayet Allah bizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltseydi, biz de sizi yöneltirdik. Ama iş işten geçti. Şimdi sızlansak da sussak da fark etmez. Artık kaçıp sığınabileceğimiz hiçbir yer yok." diyecektir.

Ayet: 22

Şeytan (ahirette) iş işten geçtikten sonra (İslam'ı inkar edenlere) şunu diyecektir: "Doğrusu Allah size kesinlikle gerçekleşecek olan sözler verdi; bense size (yalandan) sözler verip sözlerimden döndüm. (Asla sizi günaha zorlamadım;) çünkü benim sizin üzerinizde hiçbir zorlayıcı gücüm yoktu. Sadece sizi (günaha) çağırdım. Siz de bana olumlu cevap verdiniz. Öyleyse beni değil kendinizi kınayın! Ne ben sizin feryadınıza gelebilirim; ne de siz benim feryadıma gelebilirsiniz. (Ayrıca şunu iyi bilin ki,) ben daha önce (dünyadayken) de sizin beni Allah'a ortak koşmanızı reddetmiştim." Sonuçta haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 23

İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise -Rabb'lerinin izniyle / lütfuyla- sonsuza kadar yaşamak üzere içlerinden ırmaklar akan cennetlere konulacaktır. Onların cennetteki selamlaşması, 'Selam / esenlikler üzerinize olsun' diyerek olacaktır.

Ayet: 24-26

Ey elçi, Allah'ın güzel söz için verdiği şu örneği biliyorsun. Güzel söz kökü sağlam, dalları göğe uzayan ve -Rabb'inin izniyle / lütfuyla- sürekli meyve / fayda veren sağlıklı bir ağaca benzer. Allah insanlara (anlamaları için) böyle güzel örnekler verir. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar. Kötü söz ise kökü topraktan sökülmüş ve ayakta düzgün duramayan (kötü sözü söyleyenin üzerine yıkılabilecek) çürük bir ağaca benzer.

Ayet: 27

Doğrusu Allah İslam'a inananları dünya hayatında ve ahirette sağlam / doğru sözlerle güçlendirir. O, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri ise ısrar ettikleri sapkınlıkta bırakır. Şüphesiz ki Allah dilediği her şeyi yapar.

Ayet: 28-29

Ey elçi, Allah'ın nimetini (İslam'ı) inkarcılıkla / nankörlükle değiştiren ve toplumlarını yıkım /

ceza yurduna (yani cehenneme) yönlendiren inkarcıları biliyorsun. Doğrusu cehennem kalınacak en kötü yerdir.

Ayet: 30

Putperest / müşrik Araplar, Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan saptırmak için (putları / sahte ilahları) Ona eşler koştular. Ey elçi, onlara de ki: "Biraz daha bu dünyanın nimetlerinden yararlanabilirsiniz. Sonuçta sizin varacağınız yer cehennem ateşi olacaktır."

Ayet: 31

Ey elçi, kullarıma de ki: "(İslam'a inananlar) hiçbir alışverişin ya da dostluğun fayda vermeyeceği kıyamet günü gelmeden önce namazı düzenli kılmakla beraber kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) -gizliden ve açıktan- harcama / yardım yapsınlar."

Ayet: 32-34

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, gökleri ve yeri yaratan, gökten yağmur yağdıran, onunla size nimet olarak nice meyveler / ürünler çıkaran, emriyle denizde yüzmesi için gemileri hizmetinize sunan, ırmakları hizmetinize sunan, (kıyamet gününe kadar hareket edecek olan) Güneş'i ve Ay'ı hizmetinize sunan ve geceyle gündüzü hizmetinize sunan Allah'tır. Ey insanlar, şunu da iyi bilin ki, Allah size istediğiniz (yani ihtiyaç duyduğunuz) her şeyi lütfetmiştir. Ey insanlar, Allah'ın nimetlerini sayarsanız, o sayımı asla bitiremezsiniz. Ama (ne yazık ki) İslam'ı inkar eden insanlar (Allah'ın nimetlerine karşı) çok haksızca ve çok nankörce davranmaktadır.

Ayet: 35-41

Geçmişte İbrahim şöyle demişti: "Ey Rabb'im, bu beldeyi güvenli bir belde yap; beni ve çocuklarımı heykelden putlara / sahte ilahlara ibadet etmekten uzak tut. Ey Rabb'im, putlar / sahte ilahlar insanlardan birçoğunu dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptırdılar. Artık her kim bana uyarsa, o, bendendir; her kim de bana karşı gelirse, (o, İslam'a karşı çıkmış olur) Şüphesiz ki Sen çok bağışlayansın ve en merhametlisin. Ey Rabb'imiz, ben soyumun bir kısmını Senin kutsal evinin (Kabe'nin) yanındaki çorak bir vadiye yerleştirdim. Ey Rabb'imiz, ben (soyumdan gelenlerin) namazı düzenli kılmalarını istiyorum. (Ey Rabb'imiz,) onları insanların gönüllerine sevdir ve onlara nimetlerini lütfet. Umulur ki insanlar (Rabb'lerine) şükrederler. Ey Rabb'imiz, Sen gizlediğimiz ve açıkladığımız her şeyi bilirsin. Şüphesiz ki yerde ve gökteki hiçbir şey Allah'tan gizli olamaz. Yaşlı halimde bana İsmail ve İshak (oğullarımı) lütfeden Allah'a hamdolsun. Şüphesiz ki Rabb'im tüm duaları işitendir. Ey Rabb'im, beni ve soyumu namazı düzenli kılanlardan yap. Ey Rabb'imiz, duamı kabul et. Ey Rabb'imiz, hesap gününde beni, annemi, babamı ve tüm İslam'a inananları bağışla."

Ayet: 42-47

Sakın Allah'ı haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma! Doğrusu Allah onları ancak -gözlerin (korkudan) büyüyeceği- kıyamet gününe kadar erteler. (O gün) onlar başları kaskatı dik bir durumda sağa veya sola dönemeden, birbirlerine bakamadan ve kalpleri bomboş olarak (ne yapacaklarını bilemeden) koşup duracaktır. Ey elçi, insanları cezaya uğrayacakları o gün hakkında uyar. İşte o gün haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler: "Ey Rabb'imiz, bizi biraz daha erteleyip tekrar dünyaya gönder ki bu defa Senin (İslam'a) davetine (olumlu) cevap verip elçilerine uyalım." diyecektir. Allah da onlara: "Daha önce (ahirette) kötü bir sona uğramayacağınıza dair yemin edenler, siz değil miydiniz? Oysa siz kendilerine haksızlık eden (önceki inkarcı toplumların) harabelerinde bulunup onlara neler yaptığımızı görmüştünüz. Biz onları size örnek vermiştik." diyecektir. İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar (İslam'a inananlara karşı) bazı planlar yaptılar. Ama Allah onların tüm planlarını bilir. Doğrusu onların planı dağları yıkacak kadar (güçlü) olsa da (Allah'a asla engel olamaz.) Ey elçi, sakın Allah'ın elçilerine verdiği sözden döneceğini sanma! Şüphesiz ki Allah en üstündür ve günahta ısrar edenlere hak ettikleri cezayı verendir.

Ayet: 48-51

Herkes şunu iyi bilsin ki, kıyamet günü yeryüzü başka bir yeryüzüne, gökler de başka göklere değiştirilecektir. Sonra tüm insanlar (hesaba çekilmek için) tek ilah olan ve her şeyi emrine boyun eğdiren Allah'ın huzuruna çıkacaktır. İşte o gün günahta ısrar eden suçluları zincirlerle birbirine bağlanmış, gömlekleri katrana bulanmış ve yüzleri ateşle kaplanmış bir şekilde göreceksin. Çünkü Allah herkese (dünyada) yaptıklarının karşılığını vermek ister. Şüphesiz ki Allah hesap sorması en hızlı olandır.

Ayet: 52

Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran insanlara gerçekleri duyurmaktadır. Çünkü Allah onunla insanların uyarılmasını, herkesin Allah'ın tek ilah olduğunu bilmesini ve akıl sahibi olan kimselerin düşünüp öğüt almasını ister.

15- HİCR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

HİCR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

ELİF-LAM-RA (Dikkat!) Ey insanlar, bunlar bu apaçık ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerdir. Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar da (kıyamet günü): "Keşke Allah'a teslim olup İslam'a inansaydık." diyecektir. Ey elçi, bırak onları yiyip içsinler ve bu dünyanın nimetlerinden (biraz daha) yararlansınlar. Hayalleri onları oyalansın. Sonuçta gerçekleri görecekler. (Ama ne yazık ki o zaman iş işten geçmiş olacaktır.) Doğrusu Biz hiçbir beldeyi -(kendilerini düzetmeleri için) belli bir süre vermeden- cezalandırıp yok etmedik. Doğrusu hiçbir toplum ecelini / ölüm vaktini önceye ya da sonraya alamaz.

Ayet: 6-9

Putperest / müşrik Araplardan bazıları (bu elçiyi alaya alarak): "Ey kendisine ilahi öğüt (Kuran) indirilen kimse(!) Doğrusu sen aklını yitirmişsin / delirmişsin. Şayet sen doğruyu söyleseydin, bize melekleri getirirdin." dediler. Doğrusu Biz melekleri (bazılarının boş istekleri için değil) ancak doğrularla / gerçeklerle indiririz ve (melekleri indirdiğimiz takdirde,) onların cezasını ertelemeyiz. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi öğüdü / bu Kuran'ı) Biz indirdik; onu koruyup gözetecek olan da Biziz.

Ayet: 10-15

Ey elçi, Biz senden önceki toplumlara da elçiler gönderdik. Onlar da kendilerine gelen elçileri alaya alıyorlardı. Bu böyledir. Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı günahta ısrar eden suçluların kalplerine de sunarız; ama onlar şiddetli cezamızı görene kadar İslam'a inanmazlar. Oysa önceki inkarcılara uygulanan yasanın / cezanın örnekleri gelip geçmiştir. (Onların harabeleri ortadadır.) Şayet Biz onlara (bir mucize olarak) gökten bir kapı açsaydık ve oradan göğe yükselselerdi bile, (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler bir bahaneyle İslam'a inanmayıp): "Gözlerimiz boyandı. Doğrusu bize sihir yapılmış olmalı." diyeceklerdi.

Ayet: 16-18

Doğrusu Biz gökte takım yıldızlar yarattık, onu seyredenlere süslü gösterdik ve onu (Allah'ın rahmetinden) kovulan tüm şeytanlardan koruduk. Ama kulak hırsızlığı yapan (ve kaptığı bazı bilgileri yıldızlardan okuduğunu söyleyen) o şeytanları, yani kahinleri ve müneccimleri (cehennemde) büyük ateş topları kovalayacaktır.

Ayet: 19-22

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz yeryüzünü yayanız (yani onun üzerinde düzlükler var edip onu sizin yaşamanıza uygun hale getireniz,) oraya sabit dağları koyanız, orada ölçülü olarak her çeşit bitkiyi bitireniz ve orada hem size hem de sizin beslemediğiniz nice canlılara geçimlerinizi yaratanız. Çünkü her şeyin kaynağı / hazinesi Bizdedir. Ama şunu da iyi bilin ki, Biz her şeyi belli bir ölçüye göre lütfederiz. Doğrusu Biz (bitkileri) dölleyen rüzgarları göndereniz, gökten yağmur yağdırıp onunla size su sağlayanız ve sizin depolayamayacağınız (miktarda) suları (sizin için yeraltında) depolayanız.

Ayet: 23-25

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, yaşatan da öldüren de geride kalan her şeyi devralacak olan da Biziz. Doğrusu Biz sizin öncenizi de sonranızı da bilmekteyiz. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in insanları ahirette bir araya toplayıp (tüm yaptıklarından hesaba çekecektir.) Şüphesiz ki Allah en doğru kararı verendir ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 26-43

Doğrusu Biz (ilk) insanı kokuşmuş kara balçık çamurdan, cinleri ise (insanı yaratmadan) önce şiddetli ateşten yarattık. Ey elçi, bir vakit Rabb'in meleklere: "Ben kokuşmuş kara balçık çamurdan bir insan yaratacağım. Ben onu düzenleyip içine ruhumdan (can) üflediğimde, hemen ona secde edin / saygı gösterin." dedi. O vakit meleklerin hepsi secde ettiler / saygı gösterdiler. Ama İblis (Allah'ın emrine) karşı çıkıp ona secde edenlerden / saygı gösterenlerden olmadı. Allah ona: "Ey İblis, niçin ona secde etmedin / saygı göstermedin?" dediğinde, İblis: "Kokuşmuş kara balçık çamurdan yarattığın bir insana secde edecek / saygı gösterecek değildim." dedi. Allah ona: "(Ey İblis, meleklerin meclisinden) defol çık! Çünkü sen (rahmetimden) kovuldun. Ama şunu iyi bil ki, ilahi adalet gününe kadar lanetim senin üzerinde olacaktır." dedi. İblis: "Ey Rabb'im, bana diriliş gününe (kıyamet gününe) kadar süre ver." dediğinde, Allah ona: "(Ey İblis,) Ben sana o belli güne (yani kıyamet gününe) kadar bir süre verdim." dedi. Sonra İblis: "Ey Rabb'im, Sen beni saptırdığın için, ben de insanlara yeryüzündeki şeyleri süslü göstereceğim ve -Senin samimi kulların hariç- insanların hepsini doğruluktan saptırmaya çalışacağım." dedi. Allah ona: "Benim dosdoğru yolum / İslam / doğruluk ortadadır. (Ey şeytan,) senin -sana uyup doğruluktan sapanlar hariç- Benim kullarımın üzerinde hiçbir zorlayıcı gücün yoktur." dedi. Doğrusu cehennem İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin hepsinin ahirette buluşacağı yerdir.

Ayet: 44-48

Cehennemin yedi kapısı vardır. Cehennemin her kapısından girecek olan günahkarlar da bellidir. Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler ise ahirette cennet bahçelerinde ve pınarlarında bulunacaktır. Onlara: "Selam / esenlikler ve güven içinde cennete girin." denilecektir. Biz cennete giren kimselerin kalplerinden tüm olumsuzlukları çıkaracağız. Onlar orada (cennet) kardeşleri olarak karşılıklı koltuklara oturup hoşça vakit geçirecektir. Cennette onlara hiçbir yorgunluk dokunmayacaktır ve onlar oradan çıkmaya zorlanmayacaktır. (Onlar sonsuza kadar cennet nimetlerinin içinde olacaktır.)

Ayet: 49-50

Ey elçi, kullarıma şu (gerçekleri) bildir: "Şüphesiz ki Ben (İslam'a inananları) çok bağışlayanım ve en merhametiyim. Ama (günahta ısrar eden suçlulara) vereceğim ceza da çok şiddetlidir."

Ayet: 51-58

Ey elçi, kullarıma İbrahim'e gelen misafirler / melek elçiler hakkında bilgi ver: Bir vakit onlar, "Selam!" diyerek İbrahim'in yanına geldiler. (İbrahim onlara yemek ikram etti. Ama onlar yemeği yemediler.) O vakit İbrahim onlara: "Doğrusu biz sizden endişe duyuyoruz." dedi. Onlar da İbrahim'e: "Endişe etme, biz Allah'ın gönderdiği melek elçileriz. Doğrusu biz sana akıllı / bilgili bir oğlunun doğacağını müjdeliyoruz." dediler. İbrahim onlara: "Siz, -ben yaşlandığım

halde- bana bir çocuk mu müjdeliyorsunuz? Neye dayanarak böyle bir müjde veriyorsunuz?" dedi. Onlar da İbrahim'e: "Doğrusu biz bu müjdeyi sana gerçeklere dayanarak verdik. Sakın (Allah'tan) ümidini kesme." dediler. İbrahim: "(Asla! ben Allah'tan ümidimi kesmem.) Çünkü ancak dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapan biri Rabb'inin rahmetinden ümidini keser. Ey elçiler, başka bir göreviniz daha var mı?" dedi. O vakit melek elçiler ona: "Doğrusu biz günahta ısrar eden suçlu bir toplumu (Lut'un toplumunu) cezalandırmaya da gönderildik." dediler.

Ayet: 59-60

Ama Biz -cezaya uğramasını takdir ettiğimiz hanımı hariç- Lut'u ve ailesinin / onun beraberinde olanların (yani İslam'a inananların) hepsini kurtardık.

Ayet: 61-66

Melek elçiler Lut'un ailesine (evine) geldiğinde, Lut onlara: "(Sizi tanıyamadım,) bana yabancı geldiniz." dedi. Onlar da Lut'a: "(Şunu iyi bil ki, biz Rabb'inin gönderdiği melek elçileriz.) Doğrusu biz sana inkarcıların inanmadığı (Allah'ın cezasıyla) ve gerçeklerle geldik. Çünkü biz (melekler) doğruyu söyleyen varlıklarız. Öyleyse bu gecenin geç vaktinde aileni / senin beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) yola çıkar; sen de onların ardından yürü. Sakın hiçbiriniz arkasına dönüp bakmasın. Bu şekilde geçip size emredilen yere gidin." dediler. Böylece Biz Lut'a: "O sapkınların kökü sabaha girerken kazınacaktır." hükmümüzü bildirdik.

Ayet: 67-77

Sonra o şehirde yaşayan (sapkın) insanlar sevinip birbirlerine müjdeler vererek Lut'a geldiler (ve ondan genç delikanlıları istediler.) Lut onlara: "Bunlar benim misafirlerim. Sakın beni utandırmayın. Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve beni küçük düşürmeyin." dedi. Onlar da (alay ederek): "(Ey Lut,) biz seni başkalarının işine karışmaktan men etmemiş miydik?" dediler. Lut onlara: "Eğer bir şey yapacaksanız toplumumdaki kızlarla evlenebilirsiniz." dedi. Melek elçiler Lut'a: "(Ey Lut,) ömrün şahittir ki (yani hayatın boyunca ne yaparsan yap) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (İslam'a inanmayıp) sarhoşluk içinde bocalayacaktır." dediler. Böylece onlar güneş doğarken bir ceza haykırışına uğradılar. Sonuçta Biz o beldeyi alt üst ettik ve onların üzerine (ateşte) pişmiş (kızgın) taşlar yağdırdık. İşte bunda (gerçekleri) araştıranlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın cezasına uğrayan o belde sizin (kervan) yolunuzun üstünde durmaktadır. İşte bunda İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 78-79

Doğrusu Eyke halkı da haksızlıkta / zulümde ısrar eden bir toplumdu. Sonuçta Biz onlara hak ettikleri cezayı verdik. O iki toplumun tüm yaptıkları büyük bir kitapta yazılıdır.

Ayet: 80-84

Doğrusu Hicr halkı da Allah'ın elçilerini yalanladı. Biz onlara bildirdiğimiz gerçekleri lütfettik; ama onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirdiler. Onlar dağları yontarak güvenli evler yapıyorlardı. Ama (bir gün) sabahleyin (erkenden) bir ceza haykırışına uğradılar. Sonuçta kazandıkları şeyler onları (cezadan) kurtaramadı.

Ayet: 85-86

Doğrusu Biz gökleri, yeri ve arasındakileri (yani her şeyi) ancak gerçeklerle yarattık. Kıyametin kopması da (aniden) gelip çatacaktır. Öyleyse ey elçi, daima güzellikle hoşgörülü ol. Şüphesiz ki Rabb'in her şeyin yaratıcısıdır ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 87-88

Ey elçi, Biz sana tekrar tekrar okunan yedi ayeti (yani Fatiha suresini) ve bu büyük ilahi kitabı / Kuran'ı lütfettik. Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazı ailelere (onları bu dünyada sınamak için) yararlandırdığımız imkanlara özenme! Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden

kafirler için üzülme; ama İslam'a inananlara kol kanat ger.

Ayet: 89-93

Ey elçi, de ki: "Doğrusu ben sadece apaçık bir uyarıcıyım." Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz geçmişte ilahi bilgiden pay alan ehli kitaba (Yahudilere ve Hristiyanlara) ilahi kitaplar indirdiğimiz gibi sana da bu ilahi kitabı / Kuran'ı indirdik. Ama (ne yazık ki) bazıları bu ilahi kitabı / Kuran'ı (haksızca) dışlamaktadır. Ey elçi, Rabb'in şahittir ki, ahirette Biz onların hepsini tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz.

Ayet: 94-99

Öyleyse ey elçi, sana emredileni (İslam'ı) insanlara açıkça duyur. Putperest / müşrik Arapların (çirkin sözlerine) ise aldırış etme. Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz sana o alaycı inkarcılara karşı yeteriz. Çünkü onlar Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha (yani bir put) edinmiştir. Sonuçta gerçekleri görecekler. (Ama ne yazık ki o zaman iş işten geçmiş olacaktır.) Ey elçi, Biz onların söylediği çirkin sözler yüzünden senin kalbinin daraldığını biliyoruz; (ama sen onları Bize bırak.) Ey elçi, daima Rabb'inin yüceliğini hamd ile anarak hareket etmeli, Ona secde edenlerden ol ve ölüm sana gelene kadar Rabb'ine ibadet et.

16- NAHL SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NAHL SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

(Ey İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, bir gün) Allah'ın ceza emri (size) gelecektir. Öyleyse o ceza için acele etmeyin. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden uzaktır ve çok yücedir.

Ayet: 2

Doğrusu Allah vahiy meleği Cebrail'i ve diğer melekleri emriyle kullarından dilediklerine (yani elçilerine) indirir ve onlara: "İnsanları uyarın ki Benden başka ilah yoktur / Ben tüm varlıkların tek ilahıyım. Hepiniz emirlerime duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımdan sakının." diye vahiy eder / bildirir.

Ayet: 3-4

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri ve yeri gerçeklerle yaratmıştır. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden çok yücedir. Allah insanı bir damlacık sıvıdan yaratmıştır; ama İslam'ı ısrarla inkar eden her insan (Allah'a karşı) apaçık bir düşmana dönüşür.

Ayet: 5-8

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizin yemeniz, ısınmanız ve daha başka birçok yönden yararlanmanız için çiftlik hayvanlarını yaratmıştır. Çiftlik hayvanları öyle hoş bir nimettir ki onları akşamleyin otlaktan döndürdüğünüzde ve sabahleyin yeniden otlağa saldığınızda içinizi hoş bir duygu kaplar. O hayvanlar sizin zorla gidebileceğiniz yerlere (ağır) yüklerinizi taşıyıp ulaştırır. Şüphesiz ki Rabb'iniz en şefkatlidir ve en merhametlidir. Allah atları, katırları ve eşekleri de hem sizin binmeniz hem de doğada süs olmaları için yaratmıştır. Doğrusu Allah sizin bilmediğiniz nice varlıkları yaratmaktadır.

Ayet: 9

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, -yanlış yollar da olduğundan- sizi dosdoğru yola / İslam'a /

doğruluğa yöneltmek Allah'a aittir. Şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) hepinizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltirdi. (Doğrusu Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak ister.)

Ayet: 10-11

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size gökten yağmur yağdıran Allah'tır. O yağmur sayesinde hem siz su içersiniz hem otlaklar / bitkiler / ağaçlar sulanır hem de o yağmurla çıkan otlaktan hayvanlarınızı beslersiniz. Allah o yağmurla sizin için ekinleri ve zeytin, hurma ve üzüm gibi çeşitli meyve ağaçlarını bitirir. İşte bunda düşünüp öğüt alan kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 12-13

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah geceyi, gündüzü, Güneş'i, Ay'ı ve yıldızları emriyle hizmetinize sunmuştur. İşte bunda aklını kullananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Doğrusu Allah yeryüzünde çeşitli renklerde (özelliklerde) yarattığı nice varlıkları sizin hizmetinize sunmuştur. İşte bunda düşünüp öğüt alan kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 14

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, taze et yiyebilmeniz ve takındığınız bazı süsleri çıkarabilmeniz için denizleri hizmetinize sunan Allah'tır. Ayrıca gemilerin suyu yara yara denizlerde -Allah'ın lütfundan aramanız için- yüzdüğünü görürsün. Umulur ki şükredersiniz.

Ayet: 15-16

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah yeryüzüne size yoldaşlık eden dağları koyandır ve (orada) nehirleri ve yolları (var edendir.) Umulur ki dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirsiniz. Ayrıca Allah insanların yönünü bulması için nice işaretler ve yıldızları var etmiştir.

Ayet: 17

Ey insanlar, söyleyin bakalım, yaratanla yaratamayan bir olabilir mi? Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız gerekir!

Ayet: 18-20

Ey insanlar, Allah'ın nimetlerini sayarsanız, o sayımı asla bitiremezsiniz. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Şüphesiz ki Allah açıkladığınız ve gizlediğiniz her şeyi en iyi bilendir. Ama putperestler / müşrikler Allah'tan başka hiçbir şey yaratamayan, (aslında insanlar tarafından) yaratılan (putlara / sahte ilahlara) da dua (ibadet) ederler.

Ayet: 21

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (kıyamet koptuğunda) herkes ölüp cansız olacak ve ne zaman diriltileceğini bilemeyecektir.

Ayet: 22-23

Ey insanlar, sizin ilahınız tek ilahtır / Allah'tır. (Allah'tan başka ilah yoktur.) Ama ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan kimselerin kalpleri gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu inkar eder. Çünkü onlar kibirlenip büyüklük taslayan kimselerdir. Oysa -hiç şüphesiz ki Allah onların gizlediği ve açıkladığı her şeyi bilir. Şüphesiz ki Allah kibirlenip büyüklük taslayan kimseleri sevmez.

Ayet: 24-32

Putperest / müşrik Araplara: "Rabb'iniz (size) ne indirdi?" denildiğinde, onlar bu ilahi kitap / Kuran hakkında: "Eskilerin masalları" dediler. Bu yüzden kıyamet günü onlar hem kendi günahlarının tamamını hem de hiçbir bilgi / belge olmadan gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırdıklarının günahlarından bir kısmını da yüklenecektir. Herkes şunu iyi bilsin ki, onlar çok kötü bir günahı yüklenmektedir. Doğrusu önceki inkarcılar da (İslam'a inananlara karşı) planlar yapmışlardı; ama Allah onların binalarını / planlarını temelden bozdu ve damları

başlarına yıkıldı. Sonuçta onların cezası hiç beklemedikleri bir yerden geldi. Kıyamet günü Allah (tüm) putperestleri / müşrikleri alçaltacak ve onlara: "(Dünyada) Bana karşı çıkıp ortak koştuğunuz (güya) ortaklarım (olan putlar / sahte ilahlar) hani neredeler / niçin size yardım etmiyorlar?" diyecektir. Kendilerine ilahi kitap bilgisi verilen kimseler ise onlara: "Bugün alçalma ve kötü son İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler içindir. Çünkü onlar, melekler tarafından canları kendilerine haksızlık ederken (günah işlerken) alınan kimselerdir." diyecektir. Ama onlar (ahirette) teslim olacaktır. Onlar (yalandan): "Hayır, biz kötü bir şey yapmıyorduk." diyecektir. O vakit melekler de onlara: "(Hayır, siz yalan söylüyorsunuz.) Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı en iyi bilendir. Şimdi sonsuza kadar kalmak üzere cehennemin kapılarından girin." diyecektir. Herkes şunu iyi bilsin ki İslam'ı ısrarla inkar edip büyüklük taslayanlar için en uygun ceza olan cehennem çok kötü bir yerdir. Diğer yandan Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere: "Rabb'iniz (size) ne indirdi?" denildiğinde ise onlar bu ilahi kitap / Kuran hakkında: "Allah bize iyilikleri indirdi." dediler. Herkes şunu iyi bilsin ki, bu dünyada iyi işler yapanlara ahirette (cennette) iyilikler / güzellikler verilecektir. Doğrusu ahiret yurdu (cennet) dünyadan daha üstündür. Çünkü Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin yurdu olan (cennet) çok güzel bir yerdir. Onlar (sonsuza kadar yaşamak üzere) içlerinden ırmaklar akan ve (oraya girenlerin) dilediği her şeye erişebilecekleri Adn cennetlerine girecektir. Bu böyledir. Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseleri ödüllendirir. Onlar melekler tarafından canları güzel bir şekilde alınan kimselerdir. Melekler onlara: "Selam / esenlikler üzerinize olsun. Haydi, (dünyada) yaptığınız düzeltici / iyi işlerin ödülü olarak cennete girin." diyecektir.

Ayet: 33-34

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları ya meleklerin ya da Rabb'inin ceza emrinin onlara (hemen) gelmesini istiyorlar. Bu böyledir. Önceki inkarcılar da (benzer sözler söyleyip) benzer şeyler yaptılar. (Bu yüzden Allah onları cezalandırmıştır.) Doğrusu Allah onlara hiçbir haksızlık etmedi; ama onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlardı. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yaptıkları kötülüklere uğrayacak ve alaya aldıkları cezayla kuşatılacaktır.

Ayet: 35

Ey elçi, putperest / müşrik Araplardan bazıları sana: "Allah dileseydi (zorlasaydı) biz de atalarımız da Ondan başkasına ibadet etmezdik ve Onun haram kıldığından başkasını haram kılmazdık." dediler. Bu böyledir. Önceki inkarcılar da (benzer sözler söyleyip) benzer şeyler yaptılar. (Bu yüzden Allah onları cezalandırdı.) Doğrusu Allah'ın elçilerinin tek görevi gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır.

Ayet: 36

Doğrusu Biz her topluma: "Yalnızca Allah'a ibadet edin ve Allah'a karşı azgınlaşanlardan (yani Tâğut'tan) uzak durun!" diyen bir elçi göndermişizdir. Doğrusu her toplumda hem Allah'ın dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği kimseler hem de ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakılmayı hak eden kimseler vardır. Öyleyse yeryüzünde gezip dolaşın da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayanların sonunun ne kötü olduğuna bir bakın.

Ayet: 37

Ey elçi, -sen insanların dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmesini çok istesen de- Allah dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan ısrarla (sapan ve diğer insanları da) saptıran kimseleri asla doğruluğa yöneltmez. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette yardımcısız / çaresiz kalacaktır.

Ayet: 38-40

Bazıları Allah'ın adıyla büyük yeminler edip: "Allah dünyada ölenleri ahirette diriltmeyecek / hesaba çekmeyecektir." dediler. Doğrusu bu, Allah'ın kesinlikle gerçekleşecek bir sözüdür. Ama

(ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. (Ahiretteki hesap bir gerçektir;) çünkü Allah insanlara onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konuları açıklamak ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin yalan söylediğini ortaya koymak ister. Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz bir şeyin olmasını istediğimizde ona sadece "Ol." deriz; o şey de hemen oluverir.

Ayet: 41-42

Doğrusu Biz haksızlığa / zulüme uğradıktan sonra Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için (Mekke'den Medine'ye) hicret eden kimseleri bu dünyada iyi yerlere yerleştireceğiz. Onların ahiretteki ödülleri ise daha büyük olacaktır. Keşke bir bilselerdi. (Çünkü) onlar (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden ve yalnız Rabb'lerine güvenip dayanan kimselerdir.

Ayet: 43-44

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, senden önce gönderdiğimiz elçilerin tümü de (senin gibi) kendilerine gerçekleri vahiy ettiğimiz / bildirdiğimiz kimselerdi / adamlardı. (Onlar da melek değil insandı.) Bunları bilmiyorsanız ilahi kitabı bilen kimselere sorabilirsiniz. Doğrusu Biz (önceki elçilerimizi de) apaçık kanıtlarla ve ilahi kitaplarla göndermiştik. Ey elçi, sana bu ilahi öğüdü / bu Kuran'ı insanlara lütfedilen lütfu (İslam'ı) açıklaman için indirdik. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar.

Ayet: 45-48

(İslam'a inananlara karşı) kötülük planları yapan inkarcılar, Allah'ın onları yerin dibine batırmayacağından emin olmamalıdır. Onların cezası (aniden) hiç beklemedikleri bir yerden de gelebilir veya Allah onları (şehirlerde) gezip dolaşırken de cezalandırabilir. Doğrusu onlar Allah'a asla engel olamazlar. Allah onları korkudan (öldürerek) de cezalandırabilir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Rabb'iniz en şefkatlidir ve en merhametlidir. Ama putperest / müşrik Araplar Allah'ın yarattığı her şeyin gölgesinin (güneşe göre) sağa-sola dönerek Allah'a secde ettiğini anlamadılar.

Ayet: 49-50

Doğrusu göklerde ve yerde olan her canlı (gölgesiyle) Allah'a secde eder. Tüm melekler de büyüklük taslamadan Allah'a secde ederler. Onlar üstlerinden emreden Rabb'lerine karşı çıkmaktan korkarlar ve kendilerine emredileni yaparlar.

Ayet: 51-52

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah size: "İki ilah edinmeyin. Çünkü 'Allah' tek ilahtır. Öyleyse Benden başkasından korkmayın." demiştir. Doğrusu Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin ve (evrenin ilk gününden beri) sürekli olarak bu gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibidir. Öyleyse Allah'tan başka hiç kimseden korkmayın. (Daima Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının.)

Ayet: 53-55

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sahip olduğunuz her nimet size Allah'tan gelir. Ey putperest / müşrik Araplar, size bir sıkıntı dokununca, (putları / sahte ilahları bırakıp) Allah'a (dua ederek) yakarıyorsunuz. Ama O, sıkıntınızı giderince, hemen bazılarınız (tekrardan putları / sahte ilahları) Rabb'lerine / Allah'a ortak koşmaya başlıyorlar. Böylece onlar kendilerine lütfettiğimiz nimetlere nankörlük ederler. (Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler,) bu dünyanın nimetlerinden biraz daha yararlanabilirsiniz. Sonuçta (ahirette) siz de gerçekleri anlayacaksınız; (ama iş işten geçtikten sonra gerçekleri anlamanızın size hiçbir yararı olmayacaktır.)

Ayet: 56

(Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden hiçbir şey bilmeyen putlara / sahte ilahlara bir pay ayırırlar. Ey putperestler / müşrikler, -Allah şahittir ki- siz ahirete iftira ettiğiniz her şeyden hesaba çekileceksiniz.

Ayet: 57-60

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar Allah'a kız çocukları yakıştırırlar. (Olamaz! Allah'a hiçbir çocuk yakıştırılamaz!) Doğrusu Allah tüm eksiklerden uzaktır / yücedir. Onlar kendilerine ise istedikleri cinsiyette çocukları (yani erkek çocukları) yakıştırırlar. Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan birine kız çocuğunun doğduğu müjdelenirse, o, (hemen öfkelenir,) öfkesini yuttuğundan yüzü morarır ve (güya) bu kötü müjde yüzünden diğer insanlardan gizlenir. O kimse, ya aşağılanmaya katlanıp kız çocuğunu yanında tutar ya da onu toprağa gömerek öldürür. Putperest / müşrik Araplar ne kötü hüküm veriyorlar! Ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan putperest / müşrik Araplar için böyle kötü örnekler verilebilir. Ama Allah en yüce örneklerin / sıfatların sahibidir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 61

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet Allah insanları yaptıkları haksızlıklar yüzünden hemen cezalandırmak (isteseydi, kıyameti önceden koparırdı ve) yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Doğrusu Allah insanları (hatadan dönüp / tövbe edip kendilerini düzeltmeleri için) belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar ertelemektedir. Doğrusu insanlar kendilerine ecel / ölüm vakti geldiğinde, onu ne bir an önceye ne de bir an sonraya alabilirler.

Ayet: 62

Putperest / müşrik Araplar kendilerine hoş görmediklerini Allah'a yakıştırıyor ve dilleriyle yalanlar uydurup tüm iyiliklerin / güzelliklerin kendilerine ait olacağını söylüyorlar. (Asla!) Hiç şüphesiz ki onlar ahirette (iyilikleri / güzellikleri değil) cehennem ateşini hak edecektir. Çünkü onlar aşırıya giden (günahta ısrar eden) kimselerdir.

Ayet: 63

Ey elçi, 'Allah şahittir ki' Biz önceki toplumlara da elçiler gönderdik. Ama şeytan yaptıkları kötü işleri onlara süslü gösterdi. İşte o şeytan bugün putperest / müşrik Arapların dostudur. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 64

Ey elçi, Biz sana bu ilahi kitabı / Kuran'ı, inkarcıların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konuları açıklaman için indirdik. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, İslam'a inananlar için bir doğruluk rehberidir ve bir rahmettir.

Ayet: 65-69

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, gökten yağmur yağdırıp onunla toprağı ölü / kurak halinden sonra dirilten Allah'tır. İşte bunda gerçekleri dinleyenlere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ey insanlar, çiftlik hayvanlarından alacağınız nice ibretler vardır. Doğrusu Biz size o çiftlik hayvanlarının karınlarından -sindirim ve kan sistemleri arasından- çıkardığımız saf ve rahatça içilen sütü içiriyoruz. Ayrıca siz (lütfettiğimiz) hurma ve üzüm meyvelerinden hem içkiler hem de güzel nimetler elde edersiniz. İşte bunda aklını kullananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ey elçi, şunu iyi bil ki, Rabb'in bal arısına: "Dağlarda (kayalarda,) ağaçlarda ve insanların yaptığı kovanlarda yuvalar edin, her çeşit meyveden / üründen ye ve boyun eğerek Rabb'inin yollarını izle." diye vahiy etmiştir / bildirmiştir. Bal arılarının karınlarından çeşitli renklerde ballar çıkar İşte bunda düşünüp öğüt alan kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 70

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi yaratan ve (bu dünyada bir süre yaşattıktan sonra) öldüren Allah'tır. Sizden bazıları da -önceden bildiklerini unutacağı- ömrünün en düşkün çağına (yani yaşlılıktan bunamaya) kadar yaşatılır.

Ayet: 71-76

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizden bazılarına bazılarından daha üstün nimetler lütfeden Allah'tır. (Ne yazık ki) kendilerine daha üstün nimet verilen kimselerden bazıları, Allah'ın

(evlenmelerini) ellerine izin verdiği / helal kıldığı eşlerine bile Allah'ın onlara lütfettiği nimetlerden vermezler. Doğrusu onlar (kadın-erkek) hepsi Allah'ın nimetlerinde eşit haklara sahiptir. Ama bazı insanlar Allah'ın nimetlerini bile bile inkar ederler. Ey insanlar, aynı canı taşıdığınız eşlerinizi, sonra o eşlerden çocuklarınızı, sonra da torunlarınızı ve nice temiz / sağlıklı nimetleri size lütfeden Allah'tır. Ama (ne yazık ki) bazı insanlar batıl inançlara (hurafelere) inanıp Allah'ın nimetlerini inkar ederler. Putperestler / müşrikler Allah'tan başka -onlara göklerde ve yerde hiçbir nimet veremeyen ve hiçbir gücü olmayan- putlara / sahte ilahlara da ibadet (dua) ederler. Ey insanlar, artık Allah'a batıl örnekler vermekten (ve Ona çirkin yakıştırmalar yapmaktan) vazgeçin. Şüphesiz ki Allah her şeyi bilir; ama siz her şeyi bilemezsiniz. Allah size hiçbir şeye gücü yetmeyen bir köleyi ve rahmetimizden güzel nimetler lütfettiğimiz ve o nimetlerden (İslam için) -gizliden ve açıktan- harcama / yardım yapan (özgür) bir adamı örnek vermektedir. Bunlar bir olabilir mi? (Hayır!) Ey insanlar, 'Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Allah size şu iki adamın örneğini de vermektedir. Onlardan biri gerçeklere karşı dilsiz davranan, hiçbir şeye gücü yetmeyen, dostuna yük olan ve dostu onu nereye gönderse hiçbir fayda ortaya koymayan bir kimsedir. Böyle bir adamla, adaleti emreden ve dosdoğru yol / İslam / doğruluk üzere olan diğer adam bir olabilir mi? (Hayır, onlar asla bir olamazlar.)

Ayet: 77

Şüphesiz ki Allah göklerde ve yerdeki tüm bilinmezlerin sahibidir. Doğrusu kıyametin kopması bir saniyede ya da daha kısa bir zaman içinde gerçekleşecektir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 78

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi -hiçbir şey bilmeyen bir bebek olarak- annelerinizin karınlarından çıkaran ve size (sahip olduğunuz) kulakları, gözleri ve gönülleri veren Allah'tır. Umulur ki şükredersiniz.

Ayet: 79

Bazıları gökte onların hizmetine sunulan kuşları görüyorlar; (ama kimin onları havada tuttuğunu anlamıyorlar.) Doğrusu onları havada tutan (başkası değil) ancak Allah'tır. İşte bunda İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 80

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, evlerinizi size bir dinlenme yeri (sığınak) yapan Allah'tır. Ayrıca çiftlik hayvanlarının derilerinden, yünlerinden, tüylerinden ve kıllarından hem göçebelikte hem yerleşik hayatta kolayca taşıdığınız çadır evleri ve bir süre için kullanılan (kışlık) eşyaları üretip alışverişini (yapmanızı) sağlayan da Allah'tır.

Ayet: 81-83

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah yarattığı (ağaç ve bulut gibi) şeylerden size gölge yapandır, sizin için dağları (güneşten koruyan) birer siper yapandır, ve (size lütfettiği akılla) sıcaktan koruyan elbiseleri ve savaşta (silahların) darbelerinden koruyan zırhları (yapmanızı) sağlayandır. Bu böyledir. Allah size lütfettiği nimetleri yaygınlaştırır. Umulur ki Ona gönülden teslim olarak İslam'ı kabul edersiniz. Ey elçi, eğer bazıları İslam'dan yüz çevirirlerse, şunu iyi bil ki, (onları İslam'a zorlayamazsınız;) senin görevin sadece gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır. Putperest / müşrik Araplar Allah'ın nimetlerini bilirler; ama bile bile onları inkar ederler. Doğrusu onlardan birçoğu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerdir.

Ayet: 84-85

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü Biz her toplumdan şahitler çıkaracağız. O vakit İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere hiçbir izin verilmeyecektir ve (ahirette) onların tövbesi kabul edilmeyecektir. Daha sonra haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler cezalarını gördüklerinde

(onlara hak ettikleri karşılık verilmiş olacaktır.) Onların cezası asla hafifletilmeyecek ve ertelenemeyecektir.

Ayet: 86

Putperestler / müşrikler kıyamet günü Allah'a ortak koştuklarını (putları / sahte ilahları) gördüklerinde: "Ey Rabb'imiz, (dünyadayken) Sana ortak koşup Senden başka kendilerine dua ettiğimiz putlar / sahte ilahlar bunlardı." diyecektir. Ama onlar: "Yalan söylüyorsunuz." diyerek karşı çıkacaktır.

Ayet: 87

Putperestler / müşrikler kıyamet günü Allah'a teslim olup İslam'ı kabul edecektir. (Ama o vakit artık iş işten geçmiş olacaktır.) Sonuçta (ahirette) putperestlerin / müşriklerin uydurduğu (putlar / sahte ilahlar) onları terk edecektir.

Ayet: 88

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz İslam'ı ısrarla inkar eden ve Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyan kimseleri bozgunculukları yüzünden (ahirette) kat kat fazla cezalandıracağız.

Ayet: 89

Ey elçi, Biz kıyamet günü her toplumun içinden onlar için bir şahit çıkaracağız seni de onların hepsi için bir şahit yapacağız. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz sana bu ilahi kitabı / Kuran'ı, İslam'a inananlar için her şeyin bir açıklaması, bir doğruluk rehberi, bir rahmet ve bir müjde olarak indirdik.

Ayet: 90

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah (size) adaletli olmayı, iyilik etmeyi ve en yakından başlayıp ihtiyaç sahiplerine yardım yapmayı emreder; utanç verici / çirkin şeyleri, kötülüğü ve saldırganlığı ise yasaklar. Allah size (böyle davranmanızı) öğütler. Umulur ki gerçekleri düşünüp öğüt alırsınız.

Ayet: 91-97

Ey insanlar, bir sözleşme yaptığınızda Allah'a verdiğiniz (doğruluk) sözünü yerine getirin. Allah'ı şahit gösterip pekiştirdikten sonra yeminlerinizi / sözleşmelerinizi bozmayın. Şüphesiz ki Allah sizin tüm yaptıklarınızı bilir. İpliğini sağlamca eğirdikten sonra bozarak çözen biri gibi olmayın. (Ama ey insanlar, ne yazık ki) siz -kendi toplumunuz diğer toplumdan daha güçlü olunca- yeminlerinizi / sözleşmeleriniz -hile katarak- (bozuyorsunuz.) Doğrusu Allah sizi (bu dünyada) verdiğiniz sözlerle sınar. Ahirette de O, size ayrılığa düştüğünüz her konuyu açıklayacaktır. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) sizi (İslam'a inanan) tek bir toplum yapardı. Ama Allah ancak dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakır; dileyenleri (yani İslam'a inananları) ise dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, ahirette tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz. Öyleyse sakın yeminlerinize / sözleşmelerinize hile katmayın. Yoksa (bir gün) ayağınız kayıp kendi kurduğunuz tuzağa düşersiniz ve Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymanızın kötü sonucuna katlanırsınız. Ahirette de büyük cezalara uğrarsınız. Artık Allah'a verdiğiniz (doğruluk) sözünü ucuz dünya menfaatleri için satmayın. Doğrusu ahirette Allah'ın huzurundaki (cennet) sizin için (tüm dünya menfaatlerinden) daha iyidir. Keşke gerçekleri bir anlasaydınız. Şunu da iyi bilin ki, sizin yanınızdaki şeyler tükenir ama Allah'ın yanındakiler sonsuza kadar kalıcıdır / asla tükenmez. Sonuçta Biz (İslam için) sabırla dayanışarak hareket edenleri yaptıklarının en iyisine göre ödüllendireceğiz. Böylece, erkek olsun kadın olsun, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan herkese ahirette (cennette) güzel bir hayat yaşatacağız. Sonuçta Biz onları yaptıklarının en iyisine göre ödüllendireceğiz.

Ayet: 98-100

Ey elçi, bu ilahi kitabı / Kuran'ı okuduğunda (Allah'ın rahmetinden) kovulan şeytandan Allah'a sığın. Doğrusu şeytanın, İslam'a inanan ve yalnız Rabb'lerine güvenip dayanan kimselere karşı hiçbir gücü yoktur. Herkes şunu iyi bilsin ki, şeytanın gücü ancak onu dost edinen ve Allah'a ortak koşan kimseler üzerinde olabilir.

Ayet: 101-105

Ey elçi, önceki ilahi kitapların (tahrif edilmiş) hükümlerinden birini bu ilahi kitabın / Kuran'ın hükmüyle değiştirdiğimizde -ki Allah neyi indireceğini en iyi bilendir- bazıları sana: "İftira ediyorsun." diyecektir. (Ama sen onlara aldırış etme.) Doğrusu insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu bu ilahi kitabı / Kuran'ı gerçeklerle Rabb'inden indiren vahiy meleği Cebrail'dir / Ruhul Kudüs'tür. Çünkü Allah İslam'a inananların kararlılığını artırmak istemiştir. Allah bu ilahi kitabı / Kuran'ı İslam'a inananlar için bir doğruluk rehberi ve bir müjde olsun diye göndermiştir." Ey elçi, Biz inkarcıların sana (iftira edip): "Bu kitabı ona bir insan öğretiyor." dediğini biliyoruz. Oysa onların anlam saptırıp iftira ettiği kimsenin dili yabancıdır, bu ilahi kitabın / Kuran'ın dili ise apaçık Arapça'dır. Doğrusu Allah bildirdiği gerçeklere inanmayan kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır. Allah'ın bildirdiği gerçeklere inananmayan kimseler ancak yalan uydurup iftira ederler. Çünkü onlar yalancılardır.

Ayet: 106-109

Doğrusu -kalbi İslam inancıyla huzur duyduğu halde baskıyla Allah'ı inkara zorlananlar hariç- İslam'a inandıktan sonra (kendi isteğiyle) kalbini İslam'ı inkara açan kimseler Allah'ın öfkesini / cezasını hak ederler. Sonuçta onlar büyük cezalara uğrayacaktır. Çünkü onlar dünya hayatını ahiret hayatına tercih ederler. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. İşte onlar kalpleri, kulakları ve gözleri Allah tarafından damgalanan kimselerdir. Çünkü onlar gerçeği umursamayan gafillerdir. Hiç şüphesiz ki onlar ahirette zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 110

Ey elçi, diğer yandan da Rabb'in çeşitli sıkıntılara uğradıktan sonra (Mekke'den Medine'ye) hicret eden, İslam'ı savunmak için mücadele (cihat) eden ve (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden kimseleri bağışlayacaktır. Şüphesiz ki Rabb'in onların çaba göstermesinden sonra çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 111

Kıyamet günü herkes (Allah'ın huzuruna) gelip kendini kurtarmaya çalışacaktır. (İşte o gün) herkese tüm yaptıklarının karşılığı hiçbir haksızlık edilmeden tam olarak verilecektir.

Ayet: 112-113

Ey insanlar, Allah (size) önceden huzur ve güven içinde olan ve her yerden bol nimetlere ulaşan bir beldeyi örnek veriyor. Ama sonradan onlar Allah'ın nimetlerini inkar ettiler. Allah da onlara yaptıkları nankörlük yüzünden açlık ve korku sıkıntılarını tattırdı. Doğrusu onlara kendi aralarından bir elçi geldi; ama onlar o elçiyi yalanladılar. Sonuçta Allah onları cezalandırdı; çünkü onlar haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerdi.

Ayet: 114

Öyleyse ey insanlar, Allah'ın size lütfettiği helal ve temiz / sağlıklı nimetlerinden yiyin için ve eğer yalnız Ona ibadet ediyorsanız Allah'ın nimetlerine şükredin.

Ayet: 115-119

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah size ancak leşi / ölü hayvanları, (sıvı veya pıhtılaşmış) kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasına (putlara / sahte ilahlara) adanan / sunulan yiyecekleri (yemeyi / içmeyi) haram kılmıştır. Ama zor bir durumda kalanlar -Allah'a isyan etmeden ve aşırıya gitmeden- bunlardan yiyebilir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ey insanlar, sakın dillerinizin yakıştırdığı bazı yalanlarla: "Bu helaldir, şu haramdır." demeyin! Yoksa yalan uydurup Allah'a iftira etmiş olursunuz. Doğrusu yalan uydurup Allah'a iftira edenler asla kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişemeyecektir. Onlar bu dünyanın nimetlerinden biraz yararlanabilirler. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz sana anlattığımız bu şeyleri daha önceden Yahudilere de haram kılmıştık. Doğrusu Biz onlara hiçbir haksızlık etmedik; ama onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlardı. Herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in cahillikle (gerçeği bilmeden) bir kötülük işledikten sonra hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten kimseleri bağışlar. Şüphesiz ki Rabb'in onların samimi tövbesinden sonra çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 120-122

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (geçmişte) İbrahim (ona katılan diğer İslam'a inananlarla beraber) batıl inançlara (hurafelere) inanmadan Allah'a gönülden boyun eğerek yönelen bir (İslam) toplumu oldu. Doğrusu İbrahim hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı. İbrahim her zaman Allah'ın nimetleri için şükrederdi. Allah da İbrahim'i elçisi olarak seçti ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltti. Doğrusu Biz İbrahim'e bu dünyada (ödülünü) verdik; ahirette ise o, düzeltici / iyi işler yapan kimselerden olacaktır.

Ayet: 123

Ey elçi, Biz sana: "Hiçbir batıl inanca (hurafeye) inanmayan İbrahim'in (İslam) toplumuna / inancına uy. Doğrusu İbrahim hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı." diye vahiy ettik / bildirdik.

Ayet: 124

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Cumartesi günü yasağı sadece (İslam'dan) ayrılığa düşen Yahudilere emredilmiştir. Ama ey elçi, Rabb'in onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda kıyamet günü hükmünü verecektir.

Ayet: 125-126

Ey elçi, insanları doğru hükümlerle ve güzel öğütlerle Rabb'inin dosdoğru yoluna / İslam'a / doğruluğa davet et ve (İslam'ı inkar edenlerle tartışırsan) onlarla en güzel şekilde tartış. Doğrusu Rabb'in, Onun dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan sapanları da doğruluğa yönelenleri de en iyi bilendir. Ey İslam'a inananlar, eğer bir ceza verecekseniz, o cezayı (daha fazla değil) ancak size verilen sıkıntı kadar verebilirsiniz. Ama (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ederseniz, şunu iyi bilin ki, sabredenlerin ahiretteki ödülü daha iyi olacaktır.

Ayet: 127-128

Ey elçi, (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Doğrusu senin sabrın / dayanma gücün de Allah'ın lütfuyladir. Artık İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için üzülme ve onların planları yüzünden içinde hiçbir sıkıntı duyma. Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınan ve iyi işler yapan kimselerle beraberdir.

17- İSRA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

İSRA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Doğrusu bildirdiğimiz gerçeklerden bazılarını göstermek için bu kulunu (elçisini) geceleyin Mescidi Haram'dan alıp çevresini bereketli kıldığımız Mescidi Aksa'ya götüren Allah tüm

eksiklerden uzaktır / yücedir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 2

Geçmişte Biz Musa'ya ilahi bir kitap verdik. Biz o ilahi kitabı İsrailoğulları için bir doğruluk rehberi yaptık ve onlara: "Benden başka bir savunucu edinmeyin!" dedik.

Ayet: 3-8

(Ey insanlar,) / ey Nuh ile beraber gemide taşıdığımız kimselerin soyu, şunu iyi bilin ki, Nuh çok şükreden bir kulumuzdu. Doğrusu Biz İsrailoğullarına şu hükmümüzü ilahi kitapta bildirdik: "Siz yeryüzünde iki defa bozgunculuk ve büyük zorbalık edeceksiniz. (Biz de sizi cezalandıracağız.)" Böylece (size) söz verdiğimiz birinci cezanın vakti geldiğinde, Biz çok güçlü kullarımızı (düşman olarak) sizin üzerinize gönderdik. Onlar da evlerinizin içine kadar girip yağmaladılar. Bu, (Allah'ın verdiği) bir sözün gerçekleşmesidir. Daha sonra Biz sizi yeniden düşmanlarınıza üstün getirdik ve servetlerinizi, çocuklarınızı ve askerlerinizi çoğalttık. Ey İsrailoğulları, şunu iyi bilin ki, eğer (diğer insanlara) iyilik ederseniz, kendinize iyilik etmiş olursunuz; eğer (diğer insanlara) kötülük ederseniz de, kendinize kötülük etmiş olursunuz. Sonra ikinci ceza vakti geldiğinde, sizi küçük düşüren ve birinci defada olduğu gibi mescide (mabede) girip ele geçirdiği her şeyi yağma ve talan eden düşmanları üzerinize gönderdik. (Ey İsrailoğulları, şunu iyi bilin ki, tövbe edip İslam'a inanırsanız.) Rabb'inizin size rahmetini lütfetmesini umabilirsiniz; ama (inkara) dönerseniz, Biz de (sizi cezalandırmaya) döneriz. Doğrusu Biz cehennemi İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri (cezalarla) kuşatmak için yarattık.

Ayet: 9-11

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran en doğruya yöneltir ve İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri büyük bir ödülle (cennetle) müjdeler. Diğer yandan Biz ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan kimselere ise şiddetli cezalar hazırladık. Ama (ne yazık ki) İslam'ı inkar eden insanlar iyilik yerine kötülüğü isterler. Çünkü İslam'ı inkar eden insanlar her zaman çok acelecidir.

Ayet: 12

(Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) Biz geceyi ve gündüzü (birbirinden farklı) iki gerçek olarak yarattık. Rabb'inizin lütfundan rızık aramanız (çalışmanız) için ve (bir takvime göre) yılların sayısını bilip hesaplamanız için gece gerçeğini giderip gündüz gerçeğini aydınlık yapan da Biziz. Biz her şeyi ayrıntısıyla açıklamaktayız.

Ayet: 13-15

Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz her insanın günahını kendi boynuna yükleyeceğiz ve kıyamet günü onun tüm yaptıklarının yazıldığı kitabı / amel defterini açıp önüne çıkaracağız. Sonra da ona: "Haydi, kitabını / amel defterini oku. Bugün sen kendini hesaba çekmeye yetersin." diyeceğiz. Öyleyse her kim dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirse, bu, onun kendi yararına olur; her kim de dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saparsa, bu, onun kendi zararına olur. (Herkes kendi yaptığından sorumludur.) Hiç kimse başkasının günahını yüklenmez. Ayrıca Biz elçi göndermediğimiz hiçbir toplumu cezalandırmış da değiliz.

Ayet: 16

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz bir beldeyi cezalandırıp yok etmek istediğimizde, (oraya gönderdiğimiz elçiyle) o toplumdaki zenginlikten şımaran kimselere (İslam'a uymalarını) emretmişizdir. Ama onlar orada günahta ısrar ettiklerinden ceza emrimiz üzerlerinde gerçekleşmiştir. Böylece Biz orayı yıkıp yok etmişizdir.

Ayet: 17

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz Nuh'tan sonra nice beldeleri cezalandırıp yok ettik. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in kullarının günahlarından haberdar olmada ve her şeyi hakkıyla

görmede yeterlidir. / O, ahirette herkesi tüm yaptıklarından hesaba çekecektir.

Ayet: 18-20

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her kim (ahiret / cennet nimetlerini değil) çabuk elde edeceğini (yani dünya nimetlerini) isterse, şunu iyi bilsin ki Biz (bu dünyada) istediğimiz kimselere dilediğimiz kadar veririz. Sonra da Biz (ahiret / cennet nimetlerini değil dünya nimetlerini) isteyen o kimseyi aşağılanmış ve kovulmuş bir halde gireceği cehenneme sokarız. İslam'a inanıp ahiret / cennet nimetlerini isteyen ve o nimetleri hak etmek için çalışan kimseler ise (dünyada) yaptıkları iyi işlerin ödülünü (ahirette) fazlasıyla alacaktır. Doğrusu Biz (bu dünyada çalışıp bir iş ortaya koyan) herkese, -İslam'a inananlara da / İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere de- "Rabb'inin zenginliğinden" veririz. Çünkü Rabb'inin zenginliği asla sınırlandırılamaz.

Ayet: 21-22

Baksana, Biz bu dünyada insanlara birbirinden ne farklı özellikler lütfettik. Ama ahirette (cennete giren kimselere) daha üst dereceler ve üstünlükler vardır. Sakın Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha (yani bir put) edinme! Yoksa ahirette aşağılanmış ve terk edilmiş bir halde kalırsın.

Ayet: 23-25

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in Ondan başkasına ibadet etmemenizi ve annenize ve babanıza iyilik etmenizi emretmiştir. Eğer annen ve baban -onlardan biri veya ikisi birden- senin yanında yaşlanırlarsa, sakın onlara "Öf!" deme! Sakın onları azarlama! Onlara daima güzel sözler söyleyip şefkat kanadını ger ve onlar için: "Ey Rabb'im, onlar bana küçüklüğümde şefkatle baktığı gibi Sen de onlara rahmetini lütfet." diyerek dua et. Doğrusu Rabb'iniz içinizdekileri (niyetlerinizi) en iyi bilendir. Ey insanlar, siz (İslam'a inanıp) düzeltici / iyi işler yapan kimseler olursanız, (ahirette cenneti kazanırsınız.) Şüphesiz ki Allah her zaman hatadan eden / tövbe eden kimseleri çok bağışlayandır.

Ayet: 26-30

Ey elçi, en yakından başlayıp (ihtiyaç sahiplerine,) yoksullara ve yolda / sokakta kalan zor durumdaki kimselere (zekat) haklarını ver. Ama savurgan da olma. Çünkü savurganlar şeytanların kardeşleridir. Şeytan ise Rabb'ine çok nankördür. Eğer Rabb'inin lütfundan rızkını ararken (yani kendi geçimin için çalışırken) ihtiyaç sahiplerine sırt çevirmek durumunda kalırsan, onlara kırıcı olmayan / yumuşak söz söyle. Ne cimri ol; ne de saçıp savur. Yoksa sonuçta kınanmış ve pişman bir halde kalırsın. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in (bu dünyada bir sınav olarak) verdiği nimetleri dilediğine bol, dilediğine de belli bir ölçüde verir. Şüphesiz ki Allah her zaman kullarından haberdardır ve her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 31-38

(Ey insanlar,) sakın yoksulluk endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin! Şunu iyi bilin ki, onlara da size de rızıkınızı veren Biziz. Şüphesiz ki onları (masum canları) öldürmek her zaman çok büyük bir günahtır. (Ey insanlar,) sakın zinaya / fuhşa yaklaşmayın! Çünkü zina etmek her zaman için utanılacak / çirkin bir davranış ve çok kötü bir şeydir. Sakın haklı bir sebep olmadan Allah'ın öldürülmesini haram kıldığı bir canı öldürmeyin! Ama Biz haksızlığa / zulüme uğrayıp öldürülen bir kimsenin velisine (kısas) yetkisi tanımışızdır. Artık o veli de aşırı gidip (intikam almaya kalkışmasın.) Çünkü ona (kısas yetkisi verilerek) gereken yardım yapılmıştır. Sakın yetimlerin servetlerine -onlar yetişkin olana kadar- en güzel şekil dışında (yani onlara yardım etme dışında) yaklaşmayın ve onlara verdiğiniz sözleri yerine getirin. Şunu iyi bilin ki, verdiğiniz her söz (ahirette size hesabı sorulacak) bir sorumluluktur. Bir şeyi ölçerken doğru ölçün, tartarken de doğru tartın. En iyi ve en güzel davranış budur. Bilmediğin bir şeyin savunucusu olma. Çünkü kulaklar, gözler ve kalpler (yani tüm organlar) yaptıklarından sorumludur. Sakın yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Şunu iyi bil ki, sen yürümünle ne yeri yarabilirsin; ne de boyca dağlara

erişebilirsin. Doğrusu bunların hepsi Rabb'inin hiçbir zaman hoş görmediği kötü davranışlardır.

Ayet: 39

Ey elçi, bunlar Rabb'inin sana vahiy ettiği / bildirdiği doğru hükümlerden bazılarıdır. Sakın Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha (yani bir put) edinme! Yoksa ahirette kınanmış ve kovulmuş bir halde cehenneme atılırsın.

Ayet: 40

Ey putperest / müşrik Araplar, (size göre) Rabb'iniz erkek çocukları size seçip ayırmış sonra da melekleri (güya) kendine kız çocuklar edinmiş(!) Öyle mi? (Olamaz!) Doğrusu siz çok büyük bir yalan söylüyorsunuz.

Ayet: 41

Doğrusu Biz bu ilahi kitapta / Kuran'da, insanlar öğüt alsın diye gerçekleri açıklamaktayız; ama bu, bazılarının sadece nefretini artırmaktadır.

Ayet: 42-44

Ey elçi, insanlara de ki: "Şayet putperestlerin / müşriklerin dediği gibi Allah ile beraber başka ilahlar / putlar var olsaydı, o takdirde onlar (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'ın sahibi olan Allah'a ulaşıp (sahte ilahları / putları inkar eden bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlara göndermesini engellemek için) bir yol ararlardı. Doğrusu en yüksek ve en büyük olan Allah putperestlerin / müşriklerin çirkin yakıştırmalarından uzaktır ve çok yücedir. Herkes şunu iyi bilsin ki, yedi kat gökler, yeryüzü ve onlarda bulunan herkes / her şey Allah'ın yüce adını anarak hareket eder. Her bir şey Allah'ın yüce adını hamd ile anarak hareket eder. Ama siz onların Allah'ın yüce adını anışını anlayamazsınız. Şüphesiz ki Allah her zaman en hoşgörülüdür ve çok bağışlayandır."

Ayet: 45-48

Ey elçi, sen bu ilahi kitabı / Kuran'ı okurken, Biz ahirete / ahiretteki hesaba ısrarla inanmayan putperest / müşrik Araplarla senin arana görünmez bir perde koymaktayız. Doğrusu Biz onların -gerçekleri anlaması gereken (ama anlamak istemeyen)- kalplerini (ısrarla işledikleri günahların kirleriyle) kapladık ve (gerçekleri işitmek istemeyen) kulaklarına da bir ağırlık koyduk. Bu yüzden sen bu ilahi kitapta / Kuran'da Rabb'ini tek ilah olarak andığında, o putperestler / müşrikler nefretle arkalarını dönüp gittiler. Ey elçi, Biz onların senin İslam'a davetini dinlerlerken nasıl (kötü niyetle) dinlediklerini ve o zalimlerin (kendi aralarında) senin hakkında fısıldaşarak: "Siz (ona uyarsanız,) ancak kendisine sihir yapılmış (yani ne dediğini bilmeyen) bir adama uymuş olursunuz." dediklerini en iyi bileniz. Ey elçi, baksana, onlar sana ne kötü bir örnek verdiler / ne çirkin bir yakıştırma yaptılar! Doğrusu onlar gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan sapmıştır. Bu yüzden doğru yolu bulamazlar.

Ayet: 49-52

Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "Ne yani? (Ölüp) kabirde (çürümüş) kemiklere ve toza-toprağa dönüştükten sonra, yeni bir yaratılışla mı diriltileceğiz? (Olamaz!)" dediler. Ey elçi, onlara de ki: "(Öldükten sonra) ister taşa, ister demire, isterseniz de kalbinize / anlayışınıza daha zor gelen başka bir yaratığa dönüşün; (hiç farketmez. Evet, ahirette yeni bir yaratılışla diriltileceksiniz.) Ey elçi, bazıları: "Kim (hangi güç) bizi (hayata) geri döndürebilir?" diyecektir. Ey elçi, onlara de ki: "Sizi ilk defasında (bu dünyada) yoktan var edip yaratmış olan (Allah var ya, işte O, sizi ahirette diriltip yeniden hayata döndürecek ve sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir.)" Ey elçi bazıları da sana (alaycı bir şekilde) başlarını sallayacak ve: "Peki, bu ne zaman olacakmış?" diyecektir. Ey elçi, onlara de ki: "Bu, çok yakında olabilir. Şunu iyi bilin ki, kıyamet günü Allah sizi çağırdığında, siz Onu hamd ile anarak olumlu cevap vereceksiniz. Ayrıca siz dünyada çok az bir süre kaldığınızı sanacaksınız."

Ayet: 53

Ey elçi, kullarıma de ki: "En güzel sözlerle konuşsunlar. Çünkü şeytan onların arasını açmak

ister." Doğrusu şeytan her zaman insanın büyük bir düşmanıdır.

Ayet: 54-55

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Rabb'iniz sizi en iyi bilendir. Allah, dilerse size rahmetini lütfeder; dilerse de sizi cezalandırır. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz seni onların (yaptığı yanlışların) savunucusu olman için göndermedik. (Biz seni ancak gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu duyurman için gönderdik.) Doğrusu Rabb'in göklerde ve yerdeki herkesi / her şeyi en iyi bilendir. Ey insanlar, şunu da iyi bilin ki, Biz peygamberlerimize birbirinden farklı özellikler lütfettik. (Örneğin Biz bu elçiye bu ilahi kitabı / Kuran'ı verdik.) Davud'a da Zebur'u verdik.

Ayet: 56-57

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Allah'tan başka (güya) ilah olduğunu iddia ettiğiniz putlara / sahte ilahlara da boşuna dua (ibadet) edebilirsiniz; ama şunu iyi bilin ki, onlar sizden hiçbir sıkıntıyı gideremez veya değiştiremezler / azaltamazlar." Doğrusu onlar (yani putperest / müşrik Arapların dünyadayken ilah sayıp dua ettiği varlıklar) ahirette Rabb'lerine yakın olma arayışında olacak, Onun rahmetini dileyecek ve Onun cezasından korkacaktır. Çünkü Rabb'inin cezası her zaman kaçınılması gereken bir şeydir.

Ayet: 58

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz her beldeyi kıyamet gününden önce ya yok edeceğiz ya da şiddetle cezalandıracağız. Doğrusu bu gerçek tüm ilahi kitaplarda yazılıdır.

Ayet: 59

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Bizim (size) mucizeler göndermemize engel olan tek şey, önceki inkarcıların onları yalanlaması (ve bu yüzden cezaya uğramasıdır.) Biz Semud toplumuna apaçık görülen bir mucize olan dişi bir deve verdik; ama onlar ona (bir mucize olan o dişi deveye) haksızlık / zulüm etmekte ısrar ettiler. Doğrusu Biz mucizeleri ancak (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri cezalandıracağımızı bildirmek ve) korkutmak için göndeririz.

Ayet: 60

Ey elçi, daha önce de Biz sana: "Rabb'in tüm insanları her bakımdan çepeçevre kuşatmıştır. (O, size sizin istediğinizi değil kendi dilediğini verir.)" demiştik. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz sana gösterdiğimiz rüyayı ve bu ilahi kitapta / Kuran'da adı geçen (cehennemdeki) lanetli (ve zehirli) zakkum ağacını insanlar için bir sınama yaptık. Doğrusu Biz onları (cehennemle uyarıp) korkuturuz; ama bu, bazılarının azgınlığını daha çok artırır.

Ayet: 61-65

Bir vakit Biz meleklere: "(İlk insan olan) Adem'e secde edin / saygı gösterin." dedik. O vakit İblis hariç meleklerin hepsi hemen secde ettiler / saygı gösterdiler. İblis: "(Ey Rabb'im,) çamurdan yarattığın bir varlığa mı secde edeceğim? (Olamaz!) Senin benden daha çok değer verdiğin varlık bu mu? Eğer bana kıyamet gününe kadar bir süre verirsen, ben de onun soyunun çoğunu kandırıp kendime bağlarım." dedi. Allah İblis'e: "Defol git! Onlardan sana uyanlar (da sendedir.) Sizin hak ettiğiniz ceza cehenneme atılmaktır. (Ey şeytan,) onlardan kandırabildiğin kimseleri sesinle / vesvesenle kışkırtabilirsin, üzerlerine her çeşit askerini gönderebilirsin; onların servetlerine ve çocuklarına ortak olabilirsin ve onlara sözler verebilirsin. Doğrusu şeytan insanlara sadece aldatıcı sözler verecektir. (Ey şeytan,) senin (sana uyup doğruluktan sapanlar hariç) Benim kullarımın üzerinde hiçbir zorlayıcı gücün yoktur. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in savunucu olarak yeter." dedi.

Ayet: 66-69

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, lütfundan rızkınızı arayın diye denizlerde gemileri sizin için yüzdüren Rabb'iniz olan Allah'tır. Şüphesiz ki Allah size her zaman en merhametlidir. Ey putperestler / müşrikler, şunu iyi bilin ki, denizde bir sıkıntıya uğradığınızda, sizin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlar / sahte ilahlar sizi terk edecektir. Ama Allah sizi kurtarıp sağ-

salim karaya çıkardığında, siz Ona sırt çevirmektesiniz. Doğrusu İslam'ı inkar eden insanlar her zaman çok nankördür. (Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler,) Allah'ın sizi yerin dibine geçirmeyeceğinden veya üzerinize taş yağdırmayacağından asla emin olmayın. (Allah'ın cezası başınıza geldiğinde) sizi savunabilecek hiç kimseyi bulamazsınız. (Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler,) Allah'ın sizi yeniden denize döndürüp üzerinize yıkıcı bir fırtına göndermeyeceğinden ve nankörlüğünüz yüzünden sizi suda boğmayacağından da emin olmayın. (Allah'ın cezası başınıza geldiğinde) Bize karşı gelip size uyacak hiç kimseyi bulamazsınız.

Ayet: 70

Doğrusu Biz Adem'in çocuklarına çok değer verdik, onları karada ve denizde (değişik taşıtlarla) taşıdık ve onlara temiz / sağlıklı nimetler lütfettik. Böylece Biz insanlara yarattığımız diğer varlıkların çoğundan daha üstün özellikler verdik.

Ayet: 71-72

Kıyamet günü Biz her toplumu önderleriyle beraber çağıracağız. O gün amel defteri sağ eline verilen kimseler onu (sevinçle) okuyacaktır. Doğrusu ahirette hiç kimseye en ufak bir haksızlık edilmeyecektir. Bu dünyada gerçeklere karşı kör davrananlar ise ahirette kör ve doğru yoldan daha çok sapmış olacaktır.

Ayet: 73-77

Ey elçi, eğer putperest / müşrik Araplar yapabilselerdi, seni sana vahiy ettiğimiz / bildirdiğimiz bu ilahi kitaptan / Kuran'dan şaşırtıp başka bir sözü Bize iftira etmeni sağlarlardı. O takdirde de onlar seni yakın bir dost edinirlerdi. Ey elçi, şayet Biz senin kararlılığını artırmasaydık, sen -az da olsa- onlara bir eğilim gösterebilirdin. Ama o vakit Biz sana hayatın ve ölümün acılarının kat kat fazlasıyla tattırırdık ve sen Bize karşı sana yardım edebilecek hiç kimseyi bulamazdın. Ey elçi, eğer putperest / müşrik Araplar yapabilselerdi, seni beldenden (Mekke'den) zorla sürüp çıkarırlardı. Ama o takdirde senin ayrılmandan sonra onlar da orada çok kalamazlardı. Ey elçi, bu, (yani İslam'a davet ve İslam'ı inkar çatışması) önceki elçilerimizin de yaşadığı bir yasadır. Doğrusu uyguladığımız yasalarda hiçbir sapma olmaz.

Ayet: 78-80

Ey elçi, (her gün) güneş tepe noktasını geçtikten sonra gecenin karanlığı bastırana kadar (belli vakitlerde) ve sabahın şafağında Kuran okunan vakitte düzenli olarak namaz kıl. Herkes şunu iyi bilsin ki, sabahın şafağında okunan Kuran'a (melekler) şahit olurlar. Ayrıca ey elçi, -sana özel olarak- geceleyin uykundan uyanıp (teheccüt) namazı kıl. Böylece Rabb'inin seni övgüye değer / güzel bir konuma yükseltmesini umabilirsin. Öyleyse ey elçi, şöyle dua et: "Ey Rabb'im, beni gireceğim her yere doğrulukla girdir; çıkacağım her yerden doğrululukla çıkar ve (her zaman) lütfundan bana yardımcı bir güç ver."

Ayet: 81

Ey elçi, de ki: "Artık gerçekler geldi ve batıl inançlar / hurafeler sönerek yok olup gitti. Çünkü batıl inançlar / hurafeler her zaman için sönüp yok olmaya mahkumdur."

Ayet: 82

Doğrusu Biz bu ilahi kitaptan / Kuran'dan İslam'a inananların (gönüllerine) şifa ve rahmet olan gerçekleri indiriyoruz. Diğer yandan aynı gerçekler haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ise ancak (ahiretteki) kayıplarını artırır.

Ayet: 83-85

Doğrusu Biz İslam'ı inkar eden insanlara nimet verdiğimizde, onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirip yan çizerler; bir sıkıntıya uğradıklarında ise hemen ümitsizliğe kapılırlar. Ey elçi, insanlara de ki: "Herkes kendi karakterine göre davranır. Şüphesiz ki Rabb'iniz kimin dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneldiğini en iyi bilendir." Ey elçi, sana ruh hakkında sorular soranlara de ki: "Ruh, Rabb'imin bir emriyle var olmuştur. Doğrusu bu konuda size

verilen bilgi çok azdır."

Ayet: 86-87

Ey elçi, eğer Biz dileseydik sana vahiy ettiğimiz / bildirdiğimiz bu ilahi kitabı / Kuran'ı ortadan kaldırırdık. O takdirde sen onu geri getirmek için Bize karşı kendine bir savunucu bulamazdın. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, bu ilahi kitap / Kuran ancak Rabb'inin lütfettiği bir rahmettir. Doğrusu Allah'ın senin üzerindeki lütufları her zaman çok büyüktür.

Ayet: 88-89

Ey elçi, de ki: "Herkes şunu iyi bilsin ki, tüm insanlar ve cinler bu ilahi kitabın / Kuran'ın bir benzerini ortaya koymak için toplanıp yardımlaşsalar da onun bir benzerini asla ortaya koyamazlar." Doğrusu Biz insanlara (İslam'a inanmaları için) bu ilahi kitapta / Kuran'da her çeşit örneği açıkladık. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu ısrarla nankörlük edip İslam'a karşı çıkmaktadır.

Ayet: 90-96

Ey elçi, putperest / müşrik Araplardan bazıları sana: "Yerden bize bir pınar fışkırtmadıkça sana inanmayız. Ya da (eğer doğruyu söylüyorsan,) senin hurma ve üzüm ağaçlarıyla dolu bir bahçen olmalıdır ve sen onun içinden ırmaklar fışkırtıp akıtmalısın. Ya da (kıyamet günü olacağını) iddia ettiğin gibi göğü üzerimize parça parça düşürmelisin. Ya da Allah'ı ve melekleri önümüze getirmelisin. Ya da senin altınlarla süslenmiş bir evin olmalıdır. Ya da (sana inanmamız için) senin (gözlerimizin önünde) göğe çıkman gerekir. (Yoksa sana inanmayız.) Ayrıca sen bize okuyacağımız ilahi bir kitabı (gözümüzün önünde gökten) indirmedikçe de senin göğe çıktığına inanmayız." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu Rabb'im tüm eksiklerden uzaktır / yücedir. Şunu iyi bilin ki, ben (Allah'ın size gönderdiği melek değil) insan bir elçiyim." Ama (ne yazık ki) bu doğruluk rehberi / Kuran kendilerine geldiğinde, bazı insanları İslam'a inanmaktan alıkoyan tek şey onların, 'Allah bize (bizim gibi sıradan) bir insanı elçi göndermez ki!' demesidir. Ey elçi, insanlara Rabb'inin şu hükmünü bildir: "Şayet yeryüzünde (insanlar değil) melekler gezip dolaşsalardı, (o takdirde) Biz onlara da (onlardan farklı olan insan bir elçi değil) melek bir elçi indirirdik." Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu aramızda (benim Allah'ın elçisi olduğuma) Onun (bu ilahi kitaptaki / Kuran'daki) şahitliği yeter. Şüphesiz ki Allah her zaman kullarından haberdardır ve her şeyi hakkıyla görendir."

Ayet: 97-99

Doğrusu Allah'ın dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği kimseler, (doğruluğu gönülden isteyip) ona yönelen kimselerdir; Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimselerin ise ahirette Ondan başka bir dostu (veya yardımcısı) olmayacaktır. Sonuçta kıyamet günü Biz onları kör, dilsiz ve sağır olarak yüzükoyun (yerde sürünür) bir halde huzurumuzda toplayıp hesaba çekeceğiz. Onların sığınağı cehennem olacaktır. Oranın ateşi biraz küllense, Biz onu hemen yeniden kızdırıp alevlendireceğiz. Onlar bildirdiğimiz gerçekleri ısrarla inkar ettiklerinden ve '(ölüp) kabirde (çürümüş) kemiklere ve toza-toprağa dönüştükten sonra, yeni bir yaratılışla mı diriltileceğiz? (Olamaz!)' demeleri yüzünden bu cehennem cezasını hak etmiştir. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar gökleri ve yeri (yoktan) yaratan Allah'ın onların bir benzerini (ahirette) yaratabileceğini anlamadılar. Doğrusu Allah insanlara (tövbe edip İslam'a inanmaları için) hiç şüphesiz başlarına gelecek olan (ölüm vaktine) kadar bir fırsat vermiştir. Ama (ne yazık ki) haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler ısrarla nankörlük edip İslam'a karşı çıkmaktadır.

Ayet: 100

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Siz Rabb'imin rahmet hazinelerine sahip olsaydınız bile, -harcayınca tükenir korkusuyla- kendinizi tutup (ihtiyaç sahiplerine) harcama / yardım yapmazdınız. Çünkü İslam'ı inkar eden insanlar her zaman çok cimridir."

Ayet: 101-104

Doğrusu Biz Musa'ya dokuz apaçık mucize verdik. Ey elçi, (bu Kuran'da bildirdiğimiz o mucizeleri) İsrailoğullarına sorabilirsin. Musa Firavunun ve ileri gelen devlet adamlarının yanına geldiğinde, Firavun ona: "Ey Musa, ben sana sihir yapıldığını düşünüyorum." dedi. O vakit Musa ona: "Ey Firavun, aslında sen de biliyorsun ki, bunlar ancak göklerin ve yerin Rabb'inin indirdiği gönül gözlerini açan ilahi gerçeklerdir. (Ey Firavun,) ben senin ahirette çok perişan olacağını düşünüyorum." dedi. Firavun İsrailoğullarını zorla ülkeden (Mısır'dan) sürgün etmek istemişti; ama Biz Firavunu ve onun beraberinde olanların hepsini suda boğduk. Daha sonra Biz İsrailoğullarına: "Şu beldeye yerleşin; ama şunu iyi bilin ki, ahiret sözümüz geldiğinde, Biz sizi (öldükten sonra diriltip) bir araya getireceğiz (ve tüm yaptıklarınızdan hesaba çekeceğiz.)" dedik.

Ayet: 105-106

Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı gerçeklerle indirdik. Böylece bu ilahi kitap / Kuran gerçeklerle inmiştir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz seni ancak (tüm insanlara) müjdeci ve uyarıcı (olan bir elçi) olarak gönderdik. Ayrıca Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı -üzerinde durarak insanlara okuman / öğretmen iiçin- bölümlere ayırıp indirdik.

Ayet: 107-110

Ey elçi, insanlara de ki: "İsterseniz bu ilahi kitaba / Kuran'a inanın; isterseniz inanmayın. (Tercih sizindir; ama şunu iyi bilin ki, ahirette ona göre hesaba çekileceksiniz.)" Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, kendilerine Kuran'dan önceki ilahi kitapların bilgisi verilen kimselere okunup aktarıldığında, onlar secdeye kapanırlar ve: "Ey Rabb'imiz Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin. Şüphesiz ki Rabb'imizin verdiği her söz kesinlikle gerçekleşir." derler. Sonra da onlar ağlayarak (tekrar) secdeye kapanırlar. Çünkü bu ilahi kitap / Kuran onların kalplerindeki ürpertiyi artırır. Ey elçi, insanlara de ki: "(Rabb'inize) isterseniz 'Allah' diyerek, isterseniz de 'Rahman' diyerek dua edebilirsiniz. Ona hangi (güzel) ismiyle dua ederseniz edin (hiç fark etmez.) Doğrusu Allah en güzel isimlerin sahibidir." Ey elçi, sen de namazlarında sesini çok yükseltmemeli, çok alçaltmamalı ve bu ikisinin arasında bir yöntem benimsemelisin.

Ayet: 111

Ey elçi, de ki: "(Ey insanlar,) 'asla hiçbir çocuk edinmeyen, hükümranlığında hiçbir ortağı olmayan ve hiçbir dosta / yardımcıya ihtiyaç duymayan Allah'a (lütfettiği nimetler için) hamdolsun' demelisiniz." Ey elçi, sen de Allah'ın büyüklüğünü anarak yüceltmelisin.

18- KEHF SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KEHF SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Ey insanlar, bu kuluna (elçisine) bu ilahi kitabı / Kuran'ı indiren, ona hiçbir çarpıklık koymayan ve onu dosdoğru yapan Allah'a hamdolsun demelisiniz. Çünkü Allah (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri) Onun şiddetli cezasıyla (yani cehennemle) uyarmak ve İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ise güzel bir ödülle (yani cennetle) müjdelemek ister. Cennete giren kimseler sonsuza kadar (cennet nimetlerinin) içinde olacaktır. Yine bu ilahi kitap / Kuran, "Allah bir çocuk edindi." diyenleri uyarmak için indirilmiştir. Doğrusu onların ve atalarının bu konuda hiçbir bilgisi yoktur ve onların ağızlarından çıkardıkları bu çirkin yakıştırma çok ağır bir iftiradır. O iftiracılar ancak yalan söylüyorlar.

Ayet: 6-8

Ey elçi, sen bazılarının bu ilahi söze / Kuran'a inanmamasına bakıp üzülerek kendini harap edecek değilsin. Doğrusu Biz yeryüzünde bulunan güzellikleri insanlardan hangisinin daha iyi işler yaptığını sınamak için yarattık. Ama (kıyamet günü) Biz yeryüzündeki her şeyi (yok edip) kuru toprağa döndüreceğiz.

Ayet: 9-12

Ey elçi, geçmişte mağarada (uzun bir süre uykuda kalan) arkadaşların ve onlar hakkında yazılan yazıtın (bu ilahi kitapta / Kuran'da) sana bildirdiğimiz gerçeklerden bir gerçek olmasına şaşma. (İslam'a inanan) o gençler bir mağaraya sığınıp: "Ey Rabb'imiz, rahmetinden bize de lütfet ve yapacağımız işlerde bize doğru yolu göster." diyerek dua ettiler. Böylece Biz onları o mağarada yıllarca "derin uykuda" uyuttuk; sonra da -iki gruptan hangisinin onların ne kadar süre mağarada (uykuda) kaldığını doğru hesapladığını ortaya koymak için- onları dirilttik / uyandırdık.

Ayet: 13-15

Ey elçi, sana onların başlarından geçenleri gerçeklerle anlatan Biziz. Doğrusu onlar Rabb'lerine inanmış gençlerdi. Biz de onların doğruluğunu artırıp kalplerini birbirine bağladık. Onlar (putperest / müşrik hükümdara karşı) ayağa kalkıp: "Doğrusu bizim Rabb'imiz göklerin ve yerin Rabb'idir. (Bu yüzden) biz Ondan başka (sahte) ilahlara / putlara dua (ibadet) etmeyiz. Yoksa batıl / saçma sözler söylemiş oluruz. Ama bizim toplumumuz Allah'tan başka (sahte) ilahlar / putlar da edindi. (Eğer onlar haklı olsalardı) o sahte ilahlar (putlar) hakkında apaçık bir kanıtı ortaya koymaları gerekirdi. Herkes şunu iyi bilsin ki, yalan uydurup Allah'a iftira eden kimselerden daha zalimi yoktur." dediler.

Ayet: 16-17

(O gençlerden biri diğerlerine): "Siz onlardan ve onların Allah'tan başka ibadet (dua) ettiği putlardan / sahte ilahlardan ayrıldığınızdan (hükümdar sizi cezalandırmayı planlıyor.) Öyleyse bir mağaraya sığının (ve onun yapacağı kötülüklerden kaçının.) Böylece Rabb'iniz size rahmetini yayar / lütfeder ve yapacağınız işlerde size destek olur." dedi. (Onların sığındığı mağaranın konumu şöyleydi:) Onlar mağaranın içindeyken güneş doğarken ışığının mağaranın sağına vurduğu, güneş batarken de ışığının mağaranın soluna vurup geçtiği görünürdü. Bu, Allah'ın bildirdiği gerçeklerden biridir. Doğrusu Allah'ın dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği kimseler, (doğruluğu gönülden isteyip) ona yönelen kimselerdir; Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimselerin ise ahirette hiçbir dostu veya doğruyu göstereni olmayacaktır.

Ayet: 18

Onlar o mağarada (uzun bir süre) yatarken, sen onları uyanık sanırdın. Çünkü Biz onları sağa ve sola döndürüyorduk. Onların köpeği de iki ön ayağının üzerine uzanmış bir şekilde mağaranın girişinde duruyordu. (Onlar uyur gibi değil kalkıp savaşacak gibiydi.) Onları görseydin onların heybetinden korkup dönüp kaçardın.

Ayet: 19-20

Bu böyledir. Biz onları (o mağarada yıllarca "derin uykuda" uyuttuktan sonra) dirilttik / uyandırdık. Böylece onlar birbirlerine orada ne yaşadıklarını sormaya başladılar. Aralarından biri: "Acaba burada ne kadar uyuyup kaldınız?" dedi. Onlardan bazıları: "Bir gün ya da bir günden az kalmış olabiliriz." dediler. Bazıları da: "Doğrusu ne kadar kaldığınızı en iyi bilen Rabb'inizdir. Aranızdan birini şu parayla şehre gönderin. Böylece o, hangi yiyeceklerin temiz olduğuna baksın ve size o yiyeceklerden getirsin; ama çok ince düşünerek davransın / dikkat etsin ve sizi hiç kimseye belli etmesin. Çünkü düşmanlar sizi ele geçirirlerse, ya sizi taşlarlar ya da kendi toplumlarına / inançlarına geri döndürürler. Ama şunu iyi bilin ki, şayet onların batıl toplumuna / inancına geri dönerseniz; asla kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine

erişemezsiniz." dediler.

Ayet: 21

Bu böyledir. Biz Allah'ın her sözün gerçekleştiğinin ve kıyametin -hiç şüphesiz- kopacağının anlaşılması için onları (ve yaşadıkları mucizeyi) ortaya çıkardık. O vakit bu mucizeyi gören insanlar kendi aralarında onların durumunu tartışıyorlardı. Bazıları: "Onlar için bir anıt dikin. Rabb'leri onları en iyi bilendir." dediler. Ama görüşleri ağır basan diğerleri: "Onların kaldığı mağarayı bir mescit yapalım." dediler.

Ayet: 22

Bazıları (onlar hakkında): "Onlar üç kişiydi, dördüncüleri köpekleriydi." diyecektir. Bazıları da: "Onlar beş kişiydi, altıncıları köpekleriydi." diyecektir. Diğer bazıları da: "Onlar yedi kişiydi, sekizincileri köpekleriydi." diyecektir. Ey elçi, de ki: "Rabb'im onların sayısını en iyi bilendir. Doğrusu onları bilenler / anlayanlar çok azdır." Öyleyse onlar hakkında (boş) bir tartışmaya girme ve onlar hakkında (gereksiz) sorular sorma.

Ayet: 23-24

Ey elçi, sakın hiçbir şey için, 'Yarın onu kesinlikle yapacağım.' deme! Doğrusu ancak Allah'ın dilediği şey olur. (Onun dilemediği şey ise asla olmaz.) Bunu unuttuğunda, hatırlar hatırlamaz hemen (bağışlama dileyerek) Rabb'ini an ve: "(Şimdi) dilerim ki Rabb'im beni en kısa zamanda doğruya ulaştırır." diyerek dua et.

Ayet: 25-26

O gençler, mağaralarında üçyüz yıl uyuyup kaldılar. Sonra dokuz yıl daha yaşadılar. Ey elçi, de ki: "Doğrusu onların mağarada ne kadar kaldığını en iyi bilen Allah'tır. Şüphesiz ki Allah göklerde ve yerdeki tüm bilinmezlerin sahibidir. O, en iyi görendir ve en iyi işitendir. Doğrusu insanların Allah'tan başka gerçek bir dostu yoktur. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, Allah hiç kimseyi hükmüne ortak etmez.

Ayet: 27

Ey elçi, Rabb'inin kitabından / Kuran'dan sana vahiy edilen / bildirilen bilgileri insanlara okuyup aktar. Doğrusu Allah'ın sözlerini değiştirebilecek hiçbir güç yoktur ve Ondan başka bir sığınak bulamazsın.

Ayet: 28

Ey elçi, Rabb'lerinin rızasını isteyerek sabah-akşam daima Ona dua (ibadet) eden kimselerle beraber (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Sakın gözlerin dünya hayatının süsünü isteyerek onlardan başka bir yöne dönmesin. Ey elçi, sakın (günahta ısrar ettiğinden) ilahi öğüdümüzden / Kuran'dan uzak tuttuğumuz ve kötü arzularına uyup her işini aşırılıkla yapan kimselere uyma!

Ayet: 29-31

Ey elçi, de ki: "(Ey insanlar,) bu gerçekler Rabb'inizden gelmiştir. Artık dileyen Kuran'a / İslam'a inanır, dileyen de onu inkar eder." Ama herkes şunu iyi bilsin ki, Biz haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlere ahirette onları çepeçevre sarıp kuşatacak olan cehennem ateşini hazırladık. Cehenneme giren kimseler (susuzluktan) yardım isterlerse, onlara (ancak) erimiş maden gibi yüzlerini kavuran (kaynar sıcak) sular verilerek yardım edilecektir(!) Doğrusu o içecekleri (kaynar sıcak) su çok kötü bir içecektir ve çok kötü bir destektir. Biz İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ise (cenneti lütfedeceğiz.) Biz iyi işler yapanların ödülünü asla eksik etmeyiz / onları fazlasıyla ödüllendiririz. Ahirette onlara içlerinden ırmaklar akan Adn cennetleri ödülü verilecektir. Cennete giren kimseler orada altın bileklikler takınacak, ince ve kalın ipekli kumaşlardan yeşil elbiseler giyinecek ve koltuklara oturacaktır. Herkes şunu iyi bilsin ki, cennet en güzel ödüldür ve çok hoş bir destektir.

Ayet: 32-44

Ey elçi, insanlara şu iki adamın örneğini ver: Biz onlardan birine etrafını hurma ağaçlarıyla çevirdiğimiz içinde üzüm bağları olan iki bahçe vermişiz. O iki üzüm bağının arasındaki tarlada da ekinler bitirmişiz. Ayrıca iki üzüm bağından her biri bolca ürün veriyormuş ve onların hiçbir kusuru yokmuş. Biz o iki bağın arasından bir dere fışkırtıp akıtmışız ve o adam çok iyi ürün alıyormuş. Bir gün o adam arkadaşıyla konuşurken: "(Görüyorsun ki) benim malım-mülküm seninkinden daha fazla; çevrem de seninkinden daha üstün." demiş. O adam kendine haksızlık ederek / günah işleyerek bahçesine girdiğinde: "Bu bahçenin yok olacağını ve kıyametin kopacağını asla düşünmüyorum. (Hiç sanmıyorum ama) eğer (ahirette) Rabb'imin huzuruna döndürülürsem, o takdirde (orada da) bana şu an sahip olduklarımdan daha iyisi verilir." demiş. Ama o, arkadaşıyla böyle konuşurken onun (İslam'a inanan) arkadaşı ona (karşı çıkıp): "Yoksa sen, seni (ilk olarak) topraktan yaratan, sonra bir damlacık sıvıdan (çoğaltan) ve böylece seni bir adam haline getiren (Allah'ı) inkar mı ettin? Ama şu iyi bilinsin ki, benim Rabb'im Allah'tır ve ben hiç kimseyi / hiçbir şeyi Rabb'ime ortak koşmam. Keşke sen beni mal-mülk ve çevre bakımından kendinden daha zayıf görmek yerine bahçene girdiğinde, 'Maşallah' (Allah'ın dilediği olur.) Allah'tan başka bir güç sahibi yoktur.' deseydin. Çünkü Rabb'im bana senin bahçenden daha iyisini verebilir ve senin bahçene de gökten bir felaket gönderebilir. Böylece senin bahçen bataklık bir toprağa dönüşebilir ya da bahçedeki suyun kaynağı yerin dibine çekilebilir; sen de o suyu geri getiremezsin (ve bahçen kupkuru çorak bir hale dönüşebilir.)" demiş. Sonuçta (sahip olduğu dünya servetiyle şımarmış olan) o adamın ürünleri bir felaketle kuşatılıp yok olmuş. Böylece o, bahçesinin alt üst olduğunu görmüş ve ona harcadıklarına üzülüp dövünerek: "Keşke Rabb'ime hiçbir şeyi ortak koşmasaydım." diyormuş. Artık ona Allah'tan başka yardım edebilecek bir kimse yoktu ve o, yardımsız / çaresiz kaldı. İşte o vakit orada, (o adam anlamış ki) gerçek dost yalnız Allah'tır. Şüphesiz ki Allah en iyi ödülü ve en iyi sonucu lütfedendir.

Ayet: 45

Ey elçi, insanlara dünya hayatı hakkında şu örneği ver. Dünya hayatının geçici oluşu gökten yağdırdığımız yağmurla örneklenebilir. Yağmurun karışarak beslediği yeryüzündeki bitki örtüsü büyür; ama bir süre sonra o bitkiler ölüp kurur ve rüzgarın savurduğu çerçöpe dönüşür. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeye gücü yetendir.

Ayet: 46

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, mal-mülk ve çocuklar dünya hayatının süsüdür. Doğrusu Rabb'ine göre faydası (sonsuza kadar) kalıcı olan düzeltici / iyi işler (ahiretteki) ödül ve istek bakımından daha iyidir.

Ayet: 47-49

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz kıyamet günü dağları (büyük depremlerle) yürüteceğiz. İşte o gün yeryüzü dümdüz görünür. O vakit Biz insanları -onlardan hiçbirini dışarda bırakmadan- (ahirette huzurumuzda) toplayıp tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette Rabb'inin huzuruna sırayla sunulacak ve Allah onlara: "İşte sizi ilk defa yarattığımız gibi (çıplak olarak) huzurumuza geldiniz. Oysa siz ahirette sizin için bir buluşma vakti belirlemediğimizi iddia ediyordunuz." diyecektir. Kıyamet günü herkesin kitabı / amel defteri ortaya konulunca, günahta ısrar eden suçluların (hesaba çekilmekten) çok korktuğu görünür. Onlar (kendi kendilerine): Yazıklar olsun bize! Niçin bu kitap / amel defteri -küçük ya da büyük hiçbir şeyi dışarda bırakmadan- tüm yaptıklarımızı tek tek sayıyor!" diyecektir. Sonuçta onlar yaptıkları her şeyin o kitapta / amel defterinde yazılı olduğunu görecektir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in hiç kimseye hiçbir haksızlık etmez.

Ayet: 50-51

Bir vakit Biz meleklere: "(İlk insan olan) Adem'e secde edin / saygı gösterin." dedik. O vakit İblis hariç meleklerin hepsi hemen secde ettiler / saygı gösterdiler. (İblis Allah'ın emrine karşı çıktı ve Adem'e secde etmedi / saygı göstermedi;) çünkü o, (meleklerden değil) cinlerdendi. Böylece o, Rabb'inin emrinden çıktı. Şimdi ise, ey insanlar, siz Benden başka şeytanı ve onun soyunu da -size düşman olmalarına rağmen- dost ediniyorsunuz. (Ama herkes şunu iyi bilsin ki,) haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin (ahiretteki) karşılığı çok kötü olacaktır. (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları ilk yaratılışla ilgili yalanlar uyduruyorlar.) Doğrusu Ben onları, ne gökleri ve yeri yaratırken ne de kendilerini yaratırken şahit tutmuş değilim. Ayrıca onlar şunu iyi bilsinler ki, Ben dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptıranları (sahte ilahları / putları) hiçbir zaman yardımcı edinmiş değilim.

Ayet: 52-53

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü Allah (tüm) putperestlere / müşriklere: "Haydi, (güya) ortaklarım olduğunu iddia ettiklerinize (putlara / sahte ilahlara) seslenin de size yardım etsinler(!)" diyecektir. Onlar putları / sahte ilahları çağıracak; ama onlardan hiçbir olumlu cevap alamayacaktır. Biz onların arasına uçurumları koyacağız. (O gün) günahta ısrar eden suçlular cehennem ateşini görecek ve o ateşin içine düşeceğini anlayacaktır; ama onlar ondan kurtuluş imkanı bulamayacaktır.

Ayet: 54-55

Doğrusu Biz insanlara (İslam'a inanmaları için) bu ilahi kitapta / Kuran'da her çeşit örneği açıkladık. Ama İslam'ı inkar eden insanlar her zaman (bir bahane uydurup İslam'a karşı) tartışmak / mücadele etmek isterler. Aynı şekilde bu doğruluk rehberi / Kuran kendilerine geldiğinde, bazı insanları İslam'a inanmaktan ve Rabb'lerinden bağışlanma dilemekten alıkoyan tek şey, onların (alay ederek) önceki inkarcılara uygulanan yasanın, yani uğrayacakları cezanın hemen önlerine gelmesini istemesidir.

Ayet: 56-57

Doğrusu Biz elçilerimizi ancak müjdeci ve uyarıcı olarak göndeririz. Ama İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar gerçekleri ortadan kaldırmak için batıl inançlarla (hurafelerle) tartışıp mücadele ediyorlar. Onlardan bazıları da bildirdiğim gerçekleri ve kendilerine yapılan uyarıları alaya aldılar. Herkes şunu iyi bilsin ki, kendilerine Rabb'lerinin bildirdiği gerçeklerle öğüt verilen ama onlara ısrarla sırt çeviren ve bu dünyada yaptığı kötülükleri unutan kimselerden daha zalimi yoktur. Doğrusu Biz onların -gerçekleri anlaması gereken (ama anlamak istemeyen)- kalplerini (ısrarla işledikleri günahların kirleriyle) kapladık ve (gerçekleri işitmek istemeyen) kulaklarına da bir ağırlık koyduk. Ey elçi, sen onları bu doğruluk rehberine / Kuran'a çağırsan da, böyleleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa asla yönelmezler.

Ayet: 58-59

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in çok bağışlayandır ve (sınırsız) rahmet sahibidir. Şayet Allah insanları yaptıkları kötülükler / günahlar yüzünden hemen cezalandırmak isteseydi bunu yapardı. Ama O, insanlara (ahiretteki hesap için) bir buluşma vakti belirlemiştir. Ama (o buluşma vakti / kıyamet günü geldiğinde,) insanlar Allah'tan başka bir sığınak bulamayacaktır. İşte, haksızlıkta / zulümde ısrar ettiklerinden yok ettiğimiz önceki beldeler... Doğrusu Biz o beldeleri cezalandırıp yok etmek için bir ceza vakti belirlemişizdir.

Ayet: 60-65

Geçmişte Musa genç yol arkadaşına: "(Çok kararlıyım.) Uzun sürse de, iki denizin birleştiği yere (boğaza) gitmekten geri dönmeyeceğim." dedi. Sonra onlar iki denizin birleştiği yere (boğaza) vardığında orada (yemek için ayırdıkları) balığı unuttular. O balık da (sıçraya sıçraya kaçıp) denizin yolunu buldu. Onlar varmak istedikleri yeri geçtikten sonra Musa genç yol arkadaşına: "Haydi, öğlen yemeği için ayırdığımız balığı getir de yiyelim. Doğrusu bu yolculuk bizi yordu."

dedi. O vakit genç yol arkadaşı Musa'ya: "Biliyor musun? (Bir önceki molada) kayalığa sığındığımızda ben (o balığı çıkardım ve) orada unuttum. O vakit ben sana ondan bahsedecektim; ama şeytan (bir vesvese verip) bu konuyu bana unutturdu. Sonra o balık çok şaşılacak bir şekilde (sıçraya sıçraya kaçıp) denizin yolunu buldu." dedi. Musa: "Aradığımız yer orası olabilir." dedi. Böylece onlar kendi izlerini takip ederek geri döndüler ve orada kendisine rahmetimizden lütfettiğimiz ve tarafımızdan özel bilgiler öğrettiğimiz bir kulumuzu buldular.

Ayet: 66-70

Musa o kulumuza: "Allah tarafından sana öğretilen doğru bilgiden bana da öğretmen için seninle gelebilir miyim?" dedi. O kulumuz Musa'ya: "Ama sen benim beraberimde olmaya dayanamazsın. Kavrayamadığın şeylere nasıl dayanacaksın ki!" dedi. Musa o kulumuza: "Allah'ın dilemesiyle / lütfuyla dayandığımı göreceksin. Yaptığın hiçbir şeye karşı çıkmayacağım." dedi. O kulumuz Musa'ya: "Eğer benimle geleceksen, ben açıklayana kadar bana hiçbir şey sormamalısın." dedi.

Ayet: 71-73

Böylece onlar yola çıktılar ve bir gemiye binene kadar gittiler. O kul, gemide bir delik açtı. Musa o kula: "Gemidekileri boğmak için mi delik açtın? Doğrusu sen yaplmaması gereken bir iş yaptın." dedi. O kul Musa'ya: "(Daha önce) ben sana benim beraberimde olmaya dayanamazsın dememiş miydim?" dediğinde ise Musa ona: "Unuttuğum için beni kınama ve istediğim bilgiye ulaşmada bana zorluk çıkarma." dedi.

Ayet: 74-76

Böylece onlar tekrar yola çıktılar ve bir erkek çocukla karşılaşana kadar gittiler. Sonra o kul o çocuğu öldürdü. Musa o kula: "Doğrusu sen hiçbir canı öldürmemiş olan masum bir çocuğu öldürerek kabul edilmez bir iş yaptın." dedi. O kul Musa'ya: "(Daha önce) ben sana benim beraberimde olmaya dayanamazsın dememiş miydim?" dediğinde ise Musa ona: "Eğer sana bundan sonra bir şey sorarsam, o vakit benimle arkadaşlık etmeyebilirsin. (Yaptığım hata yüzünden) senden özür diliyorum." dedi.

Ayet: 77-82

Böylece onlar tekrar yola çıktılar ve bir belde halkına rastlayana kadar gittiler. Musa ve o kul onlardan yiyecek bir şey istediler; ama o belde halkı onların misafir olarak kabul etmediler. Sonra onlar orada yıkılmak üzere olan bir duvar buldular. Sonra o kul yıkılmak üzere olan o duvarı (ücretsiz olarak) onardı. Musa (bu işte bir gariplik olduğunu düşünerek) o kula: "Şayet dileseydin emeğinin karşılığında bir ücret alabilirdin." dedi. O kul Musa'ya: "Artık bu, aramızda ayrılma sebebimizdir. Şimdi senin dayanamayıp sorduğun olayların yorumunu bildireceğim." dedi. Gemiden başlayalım. O gemi, denizde çalışarak geçinen yoksullara aitti. (O gemiye bir delik açıp) onu kusurlu göstermek istedim. Çünkü (sağlam gördüğü) her gemiye zorla el koyan bir hükümdar onları takip ediyordu. O erkek çocuğuna gelince, onun annesi ve babası İslam'a inanan kimselerdi; (ama o çocuk inkarcıydı.) Bu yüzden onun (büyüdüğünde) azgınlıkla ve inkarcılıkla annesine ve babasına kötülük edeceğinden korktuk (ve onu öldürdük.) Sonra Rabb'lerinin onlara ondan daha temiz ve daha şefkatli bir çocuk vermesini istedik (ve dua ettik.) O duvar ise (orada değil) şehirde yaşayan iki yetim çocuğa aitti ve onun altında onlar için saklanmış bir hazine vardı. Onların babası (İslam'a inanıp) düzeltici / iyi işler yapan bir kimseydi. (O duvarı onardım;) çünkü Rabb'in o yetim çocukların yetişkin yaşa geldiklerinde, Rabb'inin bir rahmeti olarak onlar için saklanmış olan hazineyi bulup çıkarmalarını istedi. Doğrusu ben bunları kendi aklımdan bir iş olarak değil (Allah'ın emriyle yaptım.) İşte bu, senin dayanamayıp sorduğun olayların yorumudur." dedi.

Ayet: 83

Ey elçi, sana Zülkarneyn (çift boynuzlu şapka takan hükümdar) hakkında sorular soranlara de ki:

"Şimdi size onun hakkında bildirileni okuyup aktaracağım."

Ayet: 84-88

Doğrusu Biz Zülkarneyn'e yeryüzünde güçlü bir iktidar ve çeşitli sebepler (imkanlar) verdik. Böylece Zülkarneyn bir sebeple (imkanla) güneşin battığı yere (gidebildiği en uzak batıya) kadar gitti. Gittiği yerde güneşin balçık topraktan (su fışkırtan) bir gözenin / gayzerin ufkunda battığını gördü ve orada yaşayan (İslam'ı inkar eden) bir toplum buldu. Biz ona: "Ey Zülkarneyn, istersen onları cezalandırsın istersen de onlar hakkında iyilik yolunu benimsersin." dedik. Zülkarneyn: "Doğrusu biz her kim haksızlıkta / zulümde ısrar ederse, onu cezalandıracağız. Sonra o zalim kimse ahirette Rabb'inin huzuruna döndürülüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecek ve Allah onu görülmemiş cezalara uğratacaktır. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere ise güzel bir karşılık vereceğiz. Ayrıca biz böyle bir kimseye kolaylık gösterilmesini buyuracağız." dedi.

Ayet: 89-91

Sonra Zülkarneyn başka bir sebeple (imkanla) güneşin doğduğu yere (gidebildiği en uzak doğuya) kadar gitti. Gittiği o yerde güneşin çıplak (elbisesi olmayan / ilkel) bir toplumun üzerine doğduğunu gördü. Bu böyledir. Doğrusu Biz onun yanında olan her şeyi (bilgimizle) kuşatmışızdır.

Ayet: 92-98

Daha sonra Zülkarneyn başka bir sebeple (imkanla) iki setin arasına kadar gitti. O iki setin dışında (doğru) sözü anlamaya yanaşmayan (İslam'ı inkar eden) bir toplum buldu. (Onlardan şikayet eden) insanlar: "Ey Zülkarneyn, Yecüc ve Mecüc yeryüzünde bozgunculuk ediyorlar. Eğer biz sana vergi verirsek onlarla aramıza bir engel koyar mısın?" dediler. O vakit Zülkarneyn onlara: "Doğrusu Rabb'imin bana lütfettiği imkanlar (sizin vereceğiniz şeyden daha iyidir.) Beden gücünüzle bana yardım edin ki onlarla sizin aranıza sağlam bir engel koyabileyim. Haydi, bana demir külçeleri getirin. O demir külçelerini (şu) eritme potasının içine belli bir seviyeye kadar doldurun ve altındaki ateşi öyle körükleyin ki demir külçeleri de ateş gibi olsun. Sonra bana erimiş demirin üzerine dökmek için katran getirin." dedi. (Böylece Zülkarneyn onlara çelik üretmeyi ve çelikten savaş aletleri yapmayı öğretti.) Sonuçta onların düşmanları (çeliğin karşısında) üstün gelemedi ve onu parçalayamadılar. Zülkarneyn onlara: "Bu (çelik) Rabb'imin bir rahmetidir. Ama Rabb'imin verdiği söz (yani kıyamet günü) geldiğinde, Allah onu da parçalayıp yok edecektir. Şunu iyi bilin ki, Rabb'imin verdiği her söz gerçektir." dedi.

Ayet: 99-102

Kıyamet günü Biz insanları birbirine girerek dalgalanan kalabalıklar halinde bırakıp bekleteceğiz, sonra Sur borusuna (ikinci defa) üflendiğinde ise hepsini huzurumuzda toplayıp tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz. İşte o gün Biz cehennemi İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere (ısrarla işledikleri günahların karşılığı olarak) sunacağız. Çünkü onlar (dünyadayken) ilahi öğüdüme gözlerini kapayan ve (kulaklarını tıkadıklarından da) onu işitemeyen kimselerdi. Ayrıca İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları da Benden başka bazı kullarımı (güya) dost edindiklerini sanmışlardı. Doğrusu Biz cehennemi İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri ahirette ağırlamak(!) için hazırlamışızdır.

Ayet: 103-108

Ey elçi, insanlara de ki: "Yaptıkları kötülükler / günahlar yüzünden ahirette en çok zarara uğrayıp kaybedecek olanları size haber verelim: Onlar (dünyada) iyi işler yaptıklarını sanan; ama dünya hayatında ortaya koydukları çabaları ahirette kaybeden kimselerdir. Çünkü onlar Rabb'lerinin bildirdiği gerçekleri ve ahirette Onun huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerini ısrarla inkar etmiştir. Bu yüzden onların tüm yaptıkları boşa gidecektir. Kıyamet günü Biz onlar için bir terazi de kurmayacağız. Onlar İslam'ı ısrarla inkar edip

bildirdiğim gerçekleri ve elçilerimi alaya aldıklarından, ahirette cehennem cezasına uğrayacaktır. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin ahiretteki ödülü ise Firdevs cennetlerinde ağırlanmak olacaktır. Cennete giren kimseler orada sonsuza kadar yaşayacak ve asla cenneti başka bir şeyle değiştirmek istemeyecektir."

Ayet: 109

Ey elçi, insanlara de ki: "Şayet Rabb'imin sözlerini yazmak için (yeryüzündeki) tüm denizler mürekkep olsaydı, -ve hatta onun üstüne bir o kadar daha ekleseydik bile- denizler tükenirdi ama Rabb'imin sözleri bitmezdi."

Ayet: 110

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben sadece sizin gibi (sıradan) bir insanım. Ama bana, 'İlahınız tek ilahtır / Allah'tır. (Allah'tan başka ilah yoktur.)' diye vahiy ediliyor / bildiriliyor. Öyleyse ahirette Rabb'inin huzurunda buluşup (tüm yaptıklarından hesaba çekileceğine) inanan kimseler, düzeltici / iyi işler yapsınlar ve Rabb'lerine ibadette Ona hiçbir şeyi ortak koşmasınlar."

19- MERYEM SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MERYEM SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-6

KEF-HE-YE-'AYN-SAD (Dikkat!) Ey elçi, bu, Rabb'inin kulu Zekeriyya'ya lütfettiği rahmetini anmasıdır. Bir vakit Zekeriyya Rabb'ine gizlice (gönlünden) seslenerek şöyle dua etti: "Ey Rabb'im, (Öyle yaşlandım ki) kemiklerim güçsüzleşti; saçım ve sakalım da beyazladı. Ey Rabb'im, ben Sana dua ederken asla umutsuz olmadım; ama benden sonra yerime geçecek olan yakınlarımdan endişe etmekteyim. (Ey Rabb'im,) hanımım kısır (olduğundan, benim bir çocuğum olmadı;) o yüzden rahmetinden bana (yerime geçecek) bir dost lütfet. O dost, benim ve Yakub ailesinin (sürdürdüğümüz İslam davetini) devralsın. Ey Rabb'im, Sen onu razı olunan bir kimse yap."

Ayet: 7-9

Allah ona: "Ey Zekeriyya, Biz seni "Yahya" adında bir oğulla müjdeliyoruz. Şunu iyi bil ki, Biz önceden hiç kimseyi bu adla adlandırmış değiliz." dedi. O vakit Zekeriyya: "Ey Rabb'im, nasıl bir oğlum olabilir ki! Çünkü benim hanımım kısır, ben de çok yaşlıyım." dedi. Allah ona: "Bu böyledir." dedi. (Ey elçi,) Rabb'in Zekeriyya'ya: "Bu, Benim için çok kolaydır. Doğrusu Ben seni de -daha önce sen hiçbir şey değilken- yarattım." dedi.

Ayet: 10-11

Zekeriyya: "Ey Rabb'im, bana bir mucize göster (ki kalbim tatmin olsun.)" dediğinde, Allah ona: "Üç gece aralıksız olarak (dilin tutulacağından) insanlarla (işaret dili dışında) konuşamayacak olman senin mucizendir." dedi. Sonra Zekeriyya mihraptan / ibadet ettiği yerden toplumunun önüne çıktı; (ama dili tutuldu.) O vakit Zekeriyya (işaret dilini kullanarak) onlara: "Sabah-akşam daima Allah'ın yüceliğini anarak hareket edin." diye bildirdi.

Ayet: 12-15

(Yahya doğduktan sonra) Biz ona: "Ey Yahya, ilahi kitaba tüm gücünle sahip çık." dedik. Biz rahmetimizden ona daha çocukken doğru hükümleri, şefkat duymayı ve (maddi ve manevi kirlerden) temizlenmeyi lütfettik. Yahya Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp

yasaklarından sakınan bir kimseydi. Böylece o, annesine ve babasına iyi davrandı ve hiçbir zaman zorba ve asi biri olmadı. Doğrusu Yahya'nın doğduğu gün de öldüğü gün de ahirette diriltileceği gün de esenlikle doludur.

Ayet: 16-21

Ey elçi, bu ilahi kitapta / Kuran'da Meryem'den (insanlara) bahset. Bir vakit o, ailesinden ayrılıp şehrin doğusunda bir yere gitti. (Orada inzivaya çekilip) insanlardan uzak kalmak için bir perde / çadır edindi. Sonra Biz ona ruhumuzu (vahiy meleği Cebrail'i) gönderdik. Cebrail Meryem'e aynen bir insan gibi göründü. Meryem ona: "Doğrusu ben senden Rahman'a sığınırım. Eğer Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınan biriysen, (bana dokunma!)" dedi. Cebrail de ona: "(Ey Meryem,) doğrusu ben Rabb'inin gönderdiği bir (melek) elçiyim ve sana tertemiz bir oğlunun doğacağını müjdelemeye geldim." dedi. Meryem: "Nasıl bir oğlum olabilir ki! Çünkü bana hiçbir erkek dokunmadı ve ben de hiçbir zaman iffetsizlik etmedim." dedi. Allah da ona: "Bu böyledir." dedi. (Ey elçi,) Rabb'in ona: "Bu, Benim için çok kolaydır. Doğrusu Biz onu insanlara bir mucize ve tarafımızdan bir rahmet yapmak istiyoruz. Artık bu işin kararı verilmiştir." dedi.

Ayet: 22-26

Böylece Meryem hamile olduğunu anlayıp (daha) uzak bir yere inzivaya çekildi. Doğum sancıları onu bir hurma ağacının gövdesine dayanmaya götürdü. Meryem: "Ah! Keşke bundan önce ölseydim ve unutulsaydım." dedi. O vakit onun bulunduğu yerin alt tarafından (bir melek) ona: "Sakın üzülme. (Bak,) Rabb'in senin alt tarafında bir su pınarı var etti. Şimdi yaslandığın hurma ağacının gövdesini kendine doğru salla ki olgunlaşmış taze hurmalar yere dökülsün. (Artık bir mucize olan bebeğin İsa doğdu.) Şimdi ye ve iç. Gözün aydın olsun! Eğer (yolunun üstünde sana sorular soran) bir insan görürsen, (işaret dilini kullanarak) ona, 'Doğrusu ben Rahman'a susma orucu adadım. Bu yüzden hiçbir insanla konuşmayacağım' dersin." dedi.

Ayet: 27-33

Sonra Meryem bebeğini / İsa'yı beşiğinde taşıyarak toplumuna getirdi. Bazıları ona: "Ey Meryem, sen yapılmaması gereken (çirkin) bir şey yapmışsın. Ey Harun'un soyundan gelen kadın, senin baban kötü bir adam değildi, annen de iffetsiz bir kadın değildi. (Ama sen kötü ve iffetsiz bir iş yapmışsın.)" dediler. O vakit (susma orucu tutan) Meryem beşikteki bebeğine / İsa'ya işaret etti. Onlar: "Beşikteki bir bebekle nasıl konuşabiliriz ki!" dediler. Bebek İsa (oradakilerin gözlerinin önünde mucizevi bir şekilde konuşarak): "Doğrusu ben Allah'ın (mucize) bir kuluyum. Allah bana bir ilahi kitap verecek ve beni bir peygamber olarak görevlendirecektir. Allah bana bulunduğum her yerde bereket verecektir. Allah bana yaşadığım sürece düzenli olarak namaz kılmayı, (İslam için) zekat vermeyi ve anneme iyi davranmayı emretmiştir. Çünkü Allah beni zorba ve kötü biri olarak yaratmadı. (O, benden iyi bir insan olmamı istedi.) Doğrusu benim doğduğum gün de öldüğüm gün de ahirette diriltileceğim gün de esenlikle doludur." dedi.

Ayet: 34

İşte bu, Yahudilerin şüphe edip tartıştıkları (ve Allah'ın gönderdiği bir peygamber olduğuna inanmadıkları) Meryem oğlu İsa'yla ilgili en doğru sözdür / açıklamadır.

Ayet: 35

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın bir çocuk edinmesi asla söz konusu olamaz. Doğrusu Allah tüm eksiklerden uzaktır / yücedir. Doğrusu Allah bir şeyin olmasına hükmettiğinde, ona sadece 'Ol' der; o şey de hemen oluverir.

Ayet: 36-40

Şunu iyi bilin ki, (Meryem oğlu İsa her zaman): "Allah benim de sizin de (hepimizin) tek Rabb'idir. Öyleyse yalnız Ona ibadet edin. İşte, dosdoğru yol / İslam budur." (demiştir.) Sonra

(yani İsa'nın ardından) bazı gruplar kendi aralarında başka bir yol tutup (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Ama o büyük gün (yani kıyamet günü) görüldüğünde, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere yazık olacaktır. Ahirette huzurumuza geldiklerinde, onlar gerçeği çok iyi işitecek ve çok iyi görecektir. Bugün ise o zalimler apaçık / büyük bir sapkınlığın içindedir. Ey elçi, onları (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için) bir pişmanlık günü (olacak olan kıyamet günü) hakkında uyar. Çünkü (o gün geldiğinde) iş işten geçmiş olacaktır. Ama (ne yazık ki) inkarcılar gaflet / umursamazlık içinde İslam'a inanmazlar. Doğrusu (kıyamet günü) yeryüzü ve onun üzerindeki herkes / her şey yalnız Bize kalacaktır. Sonuçta herkes ahirette huzurumuza döndürülüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.

Ayet: 41

Ey elçi, bu ilahi kitapta / Kuran'da İbrahim'den (insanlara) bahset. Çünkü İbrahim doğruluğuyla bilinen bir peygamberdi.

Ayet: 42-45

Bir vakit İbrahim babasına: "Babacığım, niçin seni işitmeyen, görmeyen ve senin hiçbir ihtiyacını gidermeyen şeylere (putlara / sahte ilahlara) ibadet ediyorsun? (Artık onlara ibadet etme!) Babacığım, doğrusu sana gelmeyen ilahi bilgi bana gelmiştir. Öyleyse bana uy ki seni dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelteyim. Babacığım, şeytana ibadet etme! Çünkü şeytan Rahman'a isyan etmiştir. Babacığım, (eğer günahta ısrar edersen,) korkarım ki sonuçta sana Rahman'dan bir ceza dokunur ve ahirette şeytanın dostu olarak (cehennem ateşine girersin.)" dedi.

Ayet: 46-48

Ama babası ona (çok kızıp): "Ey ibrahim, nasıl olur da benim ilahlarımdan / putlarımdan yüz çevirirsin! Eğer (İslam'a davetten) vazgeçmezsen, seni aramızdan kovarım. Öyleyse (ben seni kovmadan önce) uzun bir süre için benden ayrıl / beni bırak başka bir yere git." dedi. İbrahim ona: "Selam / esenlikler üzerine olsun. Rabb'imden seni bağışlamasını dileyeceğim. Çünkü O, her zaman beni bilir / bana rahmetini lütfeder." dedi. İbrahim (şehirden ayrılırken) toplumuna: "Şimdi ben hem sizi hem de Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz şeyleri (putları / sahte ilahları) terk ediyorum. Ama ben Rabb'ime (sizin tövbe edip İslam'a inanmanız için) dua edeceğim. Umarım ki Rabb'ime ettiğim dualarım kabul olur." dedi.

Ayet: 49-50

İbrahim putperest / müşrik toplumunu ve onların Allah'tan başka ibadet ettiği (putları / sahte ilahları) terk ettikten sonra, Biz ona oğlu İshak'ı ve torunu Yakub'u lütfettik. Biz onlardan her birini birer peygamber olarak görevlendirdik ve onlara rahmetimizden lütfettik. Biz onlara diğer insanlara gerçekleri anlatan yüksek bir doğruluk dili verdik.

Ayet: 51

Ey elçi, bu ilahi kitapta / Kuran'da Musa'dan (insanlara) bahset. Çünkü Musa çok samimi bir kimseydi, bir peygamberdi ve bir elçiydi.

Ayet: 52-53

Bir vakit Biz Musa'ya Sina Dağının batı / sağ yakasından seslendik / vahiy ettik ve onu sessizce (yanan ağacın bulunduğu yere) yaklaştırdık. Sonra Biz Musa'ya rahmetimizden lütfettik ve onun kardeşi Harun'u da (ona yardımcı olması için) bir peygamber olarak görevlendirdik.

Ayet: 54-55

Ey elçi, bu ilahi kitapta / Kuran'da İsmail'den (insanlara) bahset. Çünkü İsmail sözünü doğrulukla yerine getiren bir kimseydi, bir peygamberdi ve bir elçiydi. İsmail de kendi ailesine / onun beraberinde olanlara düzenli olarak namaz kılmayı ve (İslam için) zekat vermeyi emrederdi. Doğrusu İsmail Rabb'inin razı olduğu bir kimseydi.

Ayet: 56-57

Ey elçi, bu ilahi kitapta / Kuran'da İdris'den (insanlara) bahset. Çünkü İdris doğruluğuyla bilinen

bir peygamberdi. Biz de onu yüksek bir makama yükselttik.

Ayet: 58

İşte onlar Allah'ın nimet verdiği kimselerden, yani peygamberlerden bazılarıdır. Onlar Adem'in soyundandır; Nuh'la beraber (gemide) taşıyıp (tufanda suda boğulmaktan kurtardığımız) kimselerin soyundandır; İbrahim'in ve İsrail'in (Yakub'un) soyundandır ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltiğimiz ve (elçi olarak) seçtiklerimizden bazılarıdır. Onlar (öyle kimselerdi ki) Rahman'ın bildirdiği gerçekler kendilerine okunup aktarıldığında göz yaşlarıyla secdeye kapanırlardı.

Ayet: 59

Ama (ne yazık ki) onların ardından namaz kılmayı (terkedip) yitiren ve kötü arzularına uyan nesiller geldi. Herkes şunu iyi bilsin ki, onlar ahirette cehennem çukuruna girecektir.

Ayet: 60-63

Hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten ve İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise cennete girecektir ve ahirette hiçbir haksızlığa uğramayacaktır. Ahirette Rahman'ın (İslam'a inanan) kullarına söz verdiği Adn cennetleri vardır. Şüphesiz ki Allah'ın verdiği her söz yerine gelecektir. Cennete giren kimseler orada boş sözler değil selam / esenlikler içeren sözler işitecek ve kendilerine sabah-akşam daima cennet nimetleri ikram edilecektir İşte, her zaman emirlerimize duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımızdan sakınan kullarımıza ahirette bırakacağımız cennet böyle olacaktır.

Ayet: 64-65

(Vahiy meleği Cebrail bu elçiye): "Doğrusu biz (melekler) ancak Rabb'inin emriyle yeryüzüne ineriz. Allah geleceğimizin, geçmişimizin ve aradaki her anımızın tek sahibidir. Şüphesiz ki Rabb'in hiçbir şeyi unutmaz. Allah göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) tek Rabb'idir. Öyleyse yalnız Ona ibadet et ve Ona ibadette gevşeklik gösterme. Herkes şunu iyi bilsin ki, Onun adıyla adlandırılmış başka bir varlık yoktur." dedi.

Ayet: 66-67

Ama (ne yazık ki) İslam'ı inkar eden insanlar (alay ederek): "Öldükten sonra (ahirette) diriltilip tüm yaptıklarımdan hesaba mı çekileceğim? (Olamaz!)" derler. Ama İslam'ı inkar eden insanlar Bizim onları -daha önce hiçbir şey değillerken- yarattığımızı düşünüp öğüt almazlar.

Ayet: 68-70

Ey elçi, Rabb'in şahittir ki, Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri ve şeytanları (inkarcıların büyüklerini) ahirette huzurumuzda toplayıp tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz. Sonra Biz onları cehennemin etrafında diz çökmüş bir şekilde tutacağız. Daha sonra Biz her gruptan Rahman'a karşı en azgın olanlarını çekip alarak (cehennemde ayrı bir yere koyacağız.) Doğrusu Biz kimin cehenneme atılmayı hak ettiğini en iyi bileniz.

Ayet: 71-72

(Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler,) şunu iyi bilin ki, hepiniz cehenneme gireceksiniz. Ey elçi, bu, Rabb'inin gerçekleştireceği kesin bir kararıdır. Sonuçta Biz emirlerimize duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarımızdan sakınan kimseleri (cehennemden) kurtarıp haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri cehennemde diz üstü çökmüş bir şekilde bırakacağız.

Ayet: 73-74

Bildirdiğimiz apaçık gerçekler putperest / müşrik Araplara okunup aktarıldığında, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler İslam'a inananlara: "Söyleyin bakalım, hangimizin durumu daha iyi ve hangimizin çevresi daha itibarlıdır?" dediler. Doğrusu Biz putperest / müşrik Araplardan önce nice -daha zengin ve daha gösterişli- inkarcı nesilleri cezalandırıp yok ettik.

Ayet: 75-76

Ey elçi, insanlara de ki: "Her kim bir sapkınlığın içindeyse (İslam'ı inkar ediyorsa) şunu iyi bilsin

ki Rahman ona (bu dünyada ölüm vaktine) kadar bir süre verir. Bu süre inkarcıların kendilerine söz verilen şeyi (yani) ya cezalarını ya da kıyametin kopmasını görmelerine kadar sürer. Sonra onlar da kimin durumu daha kötüymüş ve kimin çevresi daha zayıfmış anlayacaktır." Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelen kimselerin doğruluğunu artırır. Doğrusu Rabb'ine göre faydası (sonsuza kadar) kalıcı olan düzeltici / iyi işler (ahiretteki) ödül ve sonuç bakımından daha iyidir.

Ayet: 77-80

Ey elçi, bildirdiğimiz gerçekleri ısrarla inkar edip: "Ahirette bana (daha çok) mal-mülk ve çocuk verilecektir." diyen kimseyi biliyorsun. Bu kimse bilinmezi / geleceği mi bilmiş? (Hayır!) Yoksa Rahman'dan böyle bir söz mü almış? (Hayır!) Ama Biz onun söylediklerini yazıp (ahirette karşısına çıkaracağız) ve onun (cehennem) cezasını (sonsuza kadar) uzattıkça uzatacağız. Sonuçta onun söylediği her şey Bize (miras) kalacaktır ve o, ahirette huzurumuza tek başına gelecektir.

Ayet: 81-82

(Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar kendilerine güç versin diye Allah'tan başka, sahte ilahlar / putlar da edindiler. Ama ahirette o putlar / sahte ilahlar onların ibadetlerini inkar edecektir ve onlara düşman olacaktır.

Ayet: 83-84

Ey elçi, şeytanları (inkarcıların büyüklerini) İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapları kışkırtması için gönderdiğimizi biliyorsun. Öyleyse sen onların cezaya uğramaları için acele etme. (Kıyamet günü) Biz onlara tüm yaptıklarını tek tek sayacağız.

Ayet: 85-87

Kıyamet günü Biz emirlerimize duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarımızdan sakınan kimseleri "Rahman'ın huzurundaki konuklar" olarak toplayıp (onları şereflendirerek cennete göndereceğiz); günahta ısrar eden suçluları ise bir sürü halinde cehenneme süreceğiz. Doğrusu Rahman'ın huzurunda Onun destek / şefaat sözünü alanlar hariç hiç kimse ahirette hiçbir destek / şefaat göremeyecektir.

Ayet: 88-92

Bazı insanlar: "Rahman bir çocuk edindi." dediler. (Olamaz! Doğrusu O, tüm eksiklerden uzaktır / yücedir.) Ama (ne yazık ki, ey yalancı insanlar,) siz (Allah'a) çirkin bir yakıştırmada bulundunuz. (Bu öyle büyük bir iftiradır ki,) ''Rahman'ın bir çocuğu var' demeleri yüzünden neredeyse gökler parçalanacak, yer yarılacak ve dağlar çöküp yıkılacaktır. Artık herkes şunu iyi bilsin ki, bir çocuk edinmek Rahman'a (asla yakışmayan) çok gereksiz bir şeydir.

Ayet: 93-96

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göklerde ve yerdeki herkes / her şey Rahman'ın huzuruna sadece bir kul olarak gelecektir. Doğrusu Allah onları tek tek sayıp tüm yaptıklarından hesaba çekecektir. Kıyamet günü onların hepsi de Allah'ın huzuruna tek başına gelecektir. Sonuçta Rahman İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere sevgisini lütfedecektir.

Ayet: 97-98

Ey elçi, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı ancak ilk muhatap olan Araplar anlasınlar diye senin dilinle (Arapça gönderip) kolaylaştırdık. Böylece Biz senin bu ilahi kitapla / Kuran'la emirlerimize duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarımızdan sakınan kimselere (cenneti) müjdelemeni, (günahta ısrar eden) inatçıları ise uyarmanı istedik. Doğrusu Biz putperest / müşrik Araplardan önce nice inkarcı nesilleri cezalandırıp yok ettik. Artık onlardan hiçbiri yaşamıyor, sesleri de hiç duyulmuyor.

20- TAHA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TAHA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

TA-HA (Dikkat!) Ey elçi, Biz sana bu ilahi kitabı / Kuran'ı sıkıntı vermek için değil ancak Allah'a karşı çıkmaktan korkan kimseler için ilahi bir hatırlatma olsun diye indirdik.

Ayet: 4-8

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, bu ilahi kitap / Kuran, yeri ve yüksek gökleri yaratan (Allah) tarafından indirilmiştir. Rahman olan Allah (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'a hükmetmektedir. Şüphesiz ki Allah göklerin, yerin, arasındakilerin ve yerin altındakilerin (yani her şeyin) tek sahibidir. (Düşünceni) açıklasan da (gizlesen da fark etmez;) çünkü Allah gizliyi ve gizlinin gizlisini bilir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Doğrusu Allah en güzel isimlerin sahibidir.

Ayet: 9-17

Ey elçi, sana Musa'nın yaşadığı olayların haberi geldi: Geçmişte bir vakit Musa (yolculuğu sırasında) bir ateş gördü ve ailesine: "Siz beni burada bekleyin. Yakında bir ateş gördüm. (Oraya gideyim.) Belki size (ateş yakmak için) bir kor parçası getirebilirim veya ateşin yanında yolu bilen birini bulabilirim." dedi. Musa o ateşin olduğu yere gittiğinde (Allah tarafından) ona şöyle seslenildi: "Ey Musa, Ben senin Rabb'inim. Ayakkabılarını çıkar. Çünkü sen (şu an) kutsal Tuva vadisindesin. Ben seni (elçim olarak) seçtim. Şimdi sana vahiy ettiğim / bildirdiğim gerçekleri (iyice) dinle. Doğrusu Ben Allah'ım. Benden başka ilah yoktur / Ben tüm varlıkların tek ilahıyım. Öyleyse yalnız Bana ibadet et ve ilahi öğüdümden yararlanmak için düzenli olarak namaz kıl. Ama Ben herkese (bu dünya sınavında) yaptığının karşılığı (ahirette) verilsin diye Ben (kıyametin kopma vaktini) gizliyorum. (Ey Musa,) kıyametin kopacağına (ve ahiretteki hesaba) inanmayıp kötü arzularına uyan kimseler seni Bana ibadetten alıkoymasın! Yoksa sonun kötü olur. (Şimdi söyle bakalım,) sağ elinde ne var?"

Ayet: 18-24

Musa: "Bu, benim asamdır / değneğimdir. (Gerektiğinde) ona dayanırım, (gerektiğinde) onunla koyunlarım için yaprak koparırım ve (gerektiğinde) diğer işlerimi yapmada ondan yararlanırım." dedi. Allah Musa'ya: "Ey Musa, onu yere at." dediğinde, Musa değneğini yere attı. O değnek bir anda hızla hareket eden bir yılana dönüştü. Allah ona: "Değneğini yerden al. Sakın çekinme! Biz onu eski haline döndüreceğiz. Şimdi de elini gömleğinin içine sok. O elin -başka bir mucize olarak- kusursuz (kar gibi) bembeyaz olarak gömleğinden çıkacaktır. Biz bunları büyük mucizelerimizden bazılarını sana göstermek için ortaya koyduk. (Şimdi) Firavuna git (ve onu İslam'a davet et.) Çünkü o, (Allah'a karşı) azgınlaştı." dedi.

Ayet: 25-35

Musa: "Ey Rabb'im, kalbime ferahlık ver, işimi kolaylaştır ve dilimdeki (düğümü) zorluğu çöz. (Güzel konuşmamı sağla ki) insanlar sözlerimi iyi anlasınlar. (Ey Rabb'im,) ailemden birini -kardeşim Harun'u- bana yardımcı yap ve onunla beni güçlendir. Elçilik görevimde Harun'u bana ortak et ki, biz Senin yüceliğini çokça anarak hareket edelim ve Seni çokça (şükürle) analım. Şüphesiz ki Sen her zaman tüm yaptıklarımızı hakkıyla göresin / ahirette bizi tüm yaptıklarımızdan hesaba çekeceksin." dedi.

Ayet: 36-44

Allah: "Ey Musa, (Benden) istediklerin sana verilmiştir. Ey Musa, doğrusu (geçmişte) Biz sana bir

defa daha iyilikte bulunmuştuk. (O vakit sen bebekken, Firavunun askerleri seni öldürmesin diye) Biz senin annene, 'Bebeğini bir sandık içine koy ve su akıntısına bırak. Su akıntısı onu (güvenli bir) kıyıya götürecektir. Böylece Bana ve ona düşman olan Firavun (o bebeğin İsrailoğullarından olduğunu bilmeden) onu (korumasına) alacaktır.' diye vahiy ettik / bildirdik. Ayrıca Ben sana rahmetimden bir sevimlilik verdim. Çünkü ben senin -Benim gözetimim altında- (Firavunun yanında) yetiştirilmeni istedim. Bu arada kız kardeşin de (Firavunun sarayına) gidiyordu ve 'Size o bebeğin bakımını üstlenecek birini bildireyim mi?' diyordu. Böylece Biz seni annene -gözü aydın olsun ve artık üzülmesin diye- geri döndürdük. Sonra sen (büyüdün ve yanlışlıkla) bir kimseyi öldürdün. Ama Biz seni o dertten kurtardık ve bazı sınavlardan geçirdik. Daha sonra sen yıllarca Medyen halkının arasında (yaşayıp) kaldın ve bir ölçüye göre (yani Şuayb'ın şart koştuğu süreyi tamamlayıp Mısır'a) geri geldin. (Ey Musa,) Ben seni elçim olarak görevlendirdim. (Şimdi) sen ve kardeşin bildirdiğim gerçeklerle (ve mucizelerimle) Firavuna gidin ve ilahi öğüdümü duyurmada gevşeklik göstermeyin. (Artık) Firavuna gidin (ve onu İslam'a davet edin.) Çünkü o, (Allah'a karşı) azgınlaştı. Ama ona (sert değil) yumuşak sözler söyleyin. Umulur ki Firavun öğüt alır ya da (ilahi öğüdümü işittiğinde) kalbinde bir ürperti duyar." dedi.

Ayet: 45-48

Musa ve Harun: "Ey Rabb'imiz, Firavunun bize karşı aşırı derecede kötü davranmasından veya azıtmasından çekiniyoruz." dediler. Allah da onlara: "Endişe etmeyin, şunu iyi bilin ki, Ben sizinle beraberim. Şüphesiz ki Ben her şeyi hakkıyla işitirim ve görürüm. Şimdi Firavuna gidin ve ona, 'Ey Firavun, doğrusu biz Rabb'inin (gönderdiği) elçileriz. Öyleyse İsrailoğullarını bizimle gönder ve onları cezalandırma. (Biliyorsun ki) biz sana Rabb'inin bildirdiği gerçekleri (ve mucizeleri) getirdik. Selam / esenlik, dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa uyanların üzerine olsun. (Ey Firavun, şunu iyi bil ki, Allah tarafından) bize gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan ve yüz çeviren kimselerin ahirette cezaya uğrayacağı' vahiy edildi / bildirildi.' deyin." dedi.

Ayet: 49-53

(Onlar Firavuna gittiklerinde,) Firavun (alay ederek): "Ey Musa, sizin Rabb'iniz de kimmiş?" dedi. Musa ona: "(Ey Firavun,) bizim Rabb'imiz her şeyi yaratandır ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltendir." dedi. Firavun: "Peki, öncekilerin durumu nedir?" dediğinde ise Musa: "Onların durumunun bilgisi Rabb'imin yanındaki (büyük / ana) bir kitapta yazılıdır. Şüphesiz ki Rabb'im doğruluktan sapmaz ve unutmaz. Doğrusu Allah yeryüzünü (orada yaşamanıza) uygun olarak yaratandır, orada sizin için yollar açandır ve -onunla çeşitli bitki çeşitlerini çıkardığımız- yağmuru gökten yağdırandır." dedi.

Ayet: 54-55

Ey insanlar, (yağmurla topraktan çıkan ürünlerden) yiyin ve (yağmurla yeşeren otlaklarda) hayvanlarınızı otlatın. İşte bunda akıl sahiplerine bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Şunu iyi bilin ki, Biz sizi topraktan yarattık; (öldüğünüzde) sizi toprağa geri döndürürüz; ahirette de sizi yeniden topraktan çıkarıp dirilteceğiz.

Ayet: 56-60

Doğrusu Biz (Musa ve Harun ile) bildirdiğimiz gerçeklerin (ve mucizelerin) hepsini Firavuna gösterdik; ama o, onları yalanladı ve karşı çıktı. O vakit Firavun: "Ey Musa, sen sihirbazlığınla bizi yurdumuzdan çıkarmaya mı geldin? Öyleyse biz de sana senin yaptığın sihirbazlık gibi sihirbazlıkla geliriz. Şimdi senin de bizim de karşı çıkmayacağımız bir buluşma vakti ve iki taraf için uygun bir buluşma yeri belirle." dedi. Musa da ona: "Sizin benimle buluşma vaktiniz bayram günü olsun. O gün insanlar gündüz vakti (şehir meydanda) toplanabilirler." dedi. Böylece Firavun (konuşmayı sonlandırdı ve) yüzünü çevirip gitti. Daha sonra Firavun planını kurdu ve

(buluşma vaktinde buluşma yerine) geldi.

Ayet: 61-64

Musa (sihirbazları İslam'a davet etti ve) onlara: "(Eğer İslam'ı ısrarla inkar ederseniz, ahirette) size yazık olacaktır. Sakın yalan uydurup Allah'a iftira etmeyin! Yoksa Allah sizi bir cezayla yok eder. Şunu iyi bilin ki, iftira edenler ahirette kaybedecektir." dedi. O vakit (Musa'nın karşısına çıkan) sihirbazlar yapacakları işler hakkında kendi aralarında çekiştiler ve fısıldaşarak: "Bu iki sihirbaz (Musa ve Harun) yaptıkları sihirle / aldatmacayla sizi yurdunuzdan çıkarmak ve benimsediğiniz yolu / inancı ortadan kaldırmak istiyorlar. Öyleyse planınızı kurun ve sırayla gelin. Çünkü bugün üstün gelen kurtuluşa erişecektir." dediler.

Ayet: 65-70

(Musa'nın karşısına çıkan) sihirbazlar: "Ey Musa, sen mi atacaksın, yoksa önce biz mi atalım?" dediler. Musa da onlara: "Önce siz atın." dedi. Onların (yere attığı) ipler ve asalar -yaptıkları sihir / aldatmaca sayesinde- Musa'ya bir anda kıvrılarak hareket eden (yılanlar) gibi göründü. Musa (etkilenip) içinde bir korku hissetti. Biz de Musa'ya: "Endişe etme. Çünkü sen (onlardan) üstünsün. Şimdi sağ elinde bulunan asayı / değneği yere at. O değnek onların yaptıklarını yutacaktır. Onların yaptıkları gerçek değil sadece sihirbazlık hilesidir. Doğrusu sihirbazlar -ne yaparsa yapsın- asla kurtuluşa erişemez." dedik. Sonra sihirbazlar (Musa'nın yere attığı değneğin bir yılana dönüşüp onların düzeneklerini yuttuğunu gördüler ve) secdeye kapanıp: "(Artık biz de) Harun'un ve Musa'nın Rabb'i olan Allah'a inandık." dediler.

Ayet: 71-73

Firavun sihirbazlara: "Siz benden izin almadan Musa'ya inandınız, öyle mi? Anlaşılan o ki, Musa size sihri / aldatmacayı öğreten büyük ustanızdır. Hepinizi ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip hurma kütüğüne çarmıha asacağım. Böylece hangimizin daha şiddetli ve daha kalıcı cezalandırdığını öğreneceksiniz." dedi. Sihirbazlar da Firavuna: "Şunu iyi bil ki, biz bize gelen apaçık kanıtları ve bizi yoktan var edip yaratan Allah'ı bırakıp da seni tercih etmeyiz. Artık ne hüküm vereceksen ver. Çünkü sen ancak bu dünya hayatında hükmedersin. Doğrusu biz Rabb'imize inandık. Rabb'imizin bizim hatalarımızı ve senin zorlamanla yaptığımız bu sihirbazlığı / aldatmacayı bağışlayacağını umuyoruz. Şüphesiz ki Allah (her bakımdan) daha iyidir ve daha kalıcıdır." dediler.

Ayet: 74-76

Doğrusu ahirette Rabb'inin huzuruna günahta ısrar eden suçlular olarak gelen kimselere cehennem (cezası) vardır. Cehenneme giren kimseler orada ne ölür, ne de yaşar. Rabb'inin huzuruna İslam'a inanan ve düzeltici / iyi işler yapan kimseler olarak gelenlere ise (cennette) yüksek dereceler vardır. Onlar -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan Adn cennetlerine girecektir. İşte, (maddi ve manevi kirlerden) temizlenenlerin ödülü böyle olacaktır.

Ayet: 77-79

Daha sonra Biz Musa'ya: "(Ey Musa, artık) kullarımı / İslam'a inananları geceleyin yola çıkar. (Antik Mısır'ı gizlice terk edin.)" diye vahiy ettik / bildirdik. (Ama Firavun ve askerleri onların gizlice yola çıktıklarını haber alıp takibe başladılar. Onlar bir denizin kıyısına geldiklerinde ve gidecek bir yer kalmayınca) Biz Musa'ya: "(Asanı / değneğini denize vur ve) İsrailoğullarının geçmesi için denizde kuru bir yol aç. Artık (düşmanınızın) size yetişmesinden endişe etme ve korkma." dedik. (İsrailoğulları denizin içinde açılan yoldan karşı kıyıya geçti.) Firavun ve askerleri onları takip ederek (o yolun ortasına kadar ilerledi;) ama (o yolu tekrar dolduran) su akıntısı onları kaplayıp (boğdu.) Doğrusu Firavun kendi toplumunu dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmek yerine onları saptırmıştı.

Ayet: 80-82

Ey İsrailoğulları, geçmişte sizi düşmanınızdan kurtardığımızı, sizinle Sina Dağının sağ (batı)

yakasında sözleştiğimizi ve size (çölde yiyecek bulamazken yemeniz için) kudret helvası ve bıldırcın lütfettiğimizi hatırlayın. (Ey insanlar,) size nimet olarak verdiğimiz temiz / sağlıklı yiyeceklerden yiyin. Sakın koyduğum sınırları çiğnemeyin! Yoksa öfkeme / cezama uğrarsınız. Öfkeme / cezama uğrayan kimseler ise (cehennem ateşine) düşecektir. Diğer yandan Ben tövbe edip İslam'a inanan, düzeltici / iyi işler yapan ve doğruluğa yönelen kimseleri bağışlayıcıyımdır.

Ayet: 83-85

(Başka bir vakit) Allah Musa'ya: "Ey Musa, niçin toplumunu bırakıp aceleyle (buluşma vaktinden önce buluşma yerine) geldin ki!" dedi. Musa: "Ey Rabb'im, onlar benim izimden gidiyor / İslam'a uyuyor. Doğrusu ben Sen benden razı olasın diye buraya aceleyle geldim." dediğinde, Allah ona: "Ey Musa, şunu iyi bil ki, Biz senin ardından toplumunu sınadık. Ama Samiri onları dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptırdı." dedi.

Ayet: 86-91

Sonra Musa, toplumuna geri döndüğünde (buzağı heykelinden) öfke ve üzüntü duydu. Musa onlara: "Ey toplumum, (Söyleyin bana) Rabb'iniz size güzel bir söz vermedi mi? (Evet, verdi.) Yoksa Allah'ın verdiği sözün gerçekleşme vakti size uzun mu geldi ya da Rabb'inizin öfkesine / cezasına uğramak mı istediniz? Siz bana verdiğiniz sözden döndünüz." dedi. O vakit onlar: "(Ey Musa,) biz sana verdiğimiz sözden kendi isteğimizle dönmedik. (Evet, yanlış yaptık;) ama biz (Mısırdan yola çıkarken) Mısırlıların süs eşyalarını almanın günah yükünü yüklenmiştik. Bu yüzden o süs eşyalarını (bir eritme potasının içine) atıp erittik. Böylece Samiri eriyen altını (bir kalıba) döktü." dediler. Böylece Samiri onlara (o döküm kalıbından) böğürme sesi de çıkaran bir buzağı heykeli / putu yaptı. Bazıları da: "Bu buzağı heykeli / putu hem sizin hem de Musa'nın ilahıdır; ama o, bunu unutmuş." dediler. (Aslında onlar da) o buzağı heykelinin onlara hiçbir söz söyleyemeyeceğini ve hiçbir zarar ya da yarar veremeyeceğini görüyorlardı. Doğrusu daha önce Harun da onlara: "Ey toplumum, bu buzağı heykeliyle / putuyla sınanmaktasınız. Doğrusu sizin Rabb'iniz yalnızca Rahman'dır. Öyleyse (Onun elçisi olarak) bana uyun ve emrimi yerine getirin." dedi. Ama onlar: "(Hayır,) Musa bize geri dönene kadar, biz bu buzağı heykelinin önünde durup ibadet etmekten vazgeçmeyeceğiz." dediler.

Ayet: 92-94

Musa (toplumuna geri dönünce) kardeşine: "Ey Harun, dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptıklarını gördüğünde, seni (onlara sert bir tepki göstermekten) alıkoyan sebep nedir? Niçin bana uymadın? Yoksa sen de mi emrime karşı çıktın?" dedi (ve Harun'un saçını ve sakalını tutup çekti.) O vakit Harun ona: "Ey kardeşim, saçımı ve sakalımı çekme. Doğrusu ben senin, 'sözümü çiğnedin ve İsrailoğullarının arasına ayrılık çıkardın' demenden korktum." dedi.

Ayet: 95-97

Musa (Samiri'ye dönüp): "Ey Samiri, amacın nedir?" dediğinde, Samiri ona: "Diğerlerinin göremediğini ben gördüm. Doğrusu ben (önce) Allah'ın elçisinin öğretisinden biraz aldım; sonra da o öğretiyi atıp (kendim başka bir öğreti ortaya koydum.) Böylece ben kendimi bir şeye yönelttim (ve bu buzağı heykelini yaptım.)" dedi. Musa da ona: "Öyleyse defol git! Artık (bu dünyada) hayatın boyunca: "(İnsanlardan korkup) dokunmayın bana!" diyeceksin. Ahirette ise senin için -asla karşı çıkamayacağın- bir (cehennemle) buluşma vakti vardır. Şimdi, önünde durup ibadet ettiğin şu sahte ilahına (buzağı heykeline / putuna) bir bak. (Bak ona neler yapacağız!) Doğrusu biz onu yakacağız ve ondan saçılan parçaları su akıntısına saçacağız." dedi.

Ayet: 98

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, ilahınız yalnızca Allah'tır. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Şüphesiz ki Allah sınırsız bilgisiyle her şeyi kuşatandır.

Ayet: 99-101

Ey elçi, bu böyledir. Biz sana geçmişte yaşanmış olayların haberlerini anlatıyoruz ve

rahmetimizden bu ilahi öğüdü / bu Kuran'ı lütfetmiş bulunuyoruz. Herkes şunu iyi bilsin ki, bu ilahi öğütten / Kuran'dan yüz çeviren kimseler kıyamet günü bu günahın yükünü sonsuza kadar taşıyacaktır. Doğrusu onların kıyamet günü taşıyacağı o yük çok kötü bir yüktür.

Ayet: 102-104

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz günahta ısrar eden suçluları -(kıyamet günü) Sur borusuna (ikinci defa) üflendiğinde huzurumuzda kör olarak toplayıp tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz. O vakit onlar (birbirlerine) kısık bir sesle : "Siz (dünya hayatında) ancak on gün kaldınız." diyecektir. -Doğrusu Biz onların ne dediklerini en iyi bileniz.- Onlardan yolu / görüşü daha çok benimsenenler de: "(Dünyada) olsa olsa bir gün kalmışsınızdır." diyecektir.

Ayet: 105-110

Ey elçi, sana (kıyamet günü) dağların ne olacağı hakkında sorular soranlara de ki: "(O gün,) Rabb'im dağları (yıkıp) saçacak ve onları boş alanlar olarak bırakacaktır; yeryüzünde hiçbir iniş veya yokuş görünmeyecektir. İşte o gün insanlar onları çağıran görevlileri hiç sapmadan takip edecektir. Ahirette tüm sesler Rahman'a (duyulan ürpertiden) kısılacak ve fısıltıdan başka bir ses işitilmeyecektir. İşte o gün -Rahman'ın izin verdiği ve sözünden razı olduğu kimseler hariç- hiç kimse hiçbir destek / şefaat göremeyecektir. Doğrusu Allah tüm varlıkların öncesini ve sonrasını bilir; ama onlar Allah'ı bilip kavrayamazlar.

Ayet: 111-112

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (kıyamet günü) tüm yüzler (yani herkes) hayat veren ve her şeyi gözeten Allah'a boyun eğecektir. Ama haksızlıkta / zulümde ısrar etme (günahını) yüklenen kimseler (ahirette) kaybetmiş olacaktır. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise (cennet nimetleriyle ödüllendirilecektir.) Ahirette onlar haksızlığa uğramaktan veya haklarının yenilmesinden asla korkmayacaktır.

Ayet: 113

Ey elçi, bu böyledir. Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı (ilk muhatap olan Araplar anlasınlar diye) Arapça indirdik ve onda (insanları uyardığımız) tehditleri açıklamaktayız. Umulur ki insanlar Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınır ya da bu ilahi kitap / Kuran onların gerçekleri düşünüp öğüt almasına bir sebep olur.

Ayet: 114

Doğrusu her şeyin gerçek hükümranı olan Allah en yücedir. Ey elçi, sana vahiy edilmesi / bildirilmesi tamamlanmadan önce bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlara okuyup aktarmada acele etme ve: "Ey Rabb'im, bilgimi artır." diyerek dua et.

Ayet: 115

Geçmişte Biz Adem'e (şu ağaçtan yeme diye) emrettik; ama o, unuttu. O vakit Biz Adem'i kararsız / tutarsız bulduk.

Ayet: 116-119

Bir vakit Biz meleklere: "(İlk insan olan) Adem'e secde edin / saygı gösterin." dedik. O vakit İblis hariç meleklerin hepsi hemen secde ettiler / saygı gösterdiler. İblis ise emrimize karşı çıktı. Biz Adem'e: "Ey Adem, bu (şeytan) senin ve hanımının düşmanıdır. Öyleyse (dikkat edin) şeytan sizi (aldatarak) bu bahçeden / cennetten çıkarmasın; yoksa mutsuz olursun. Doğrusu sen cennette ne aç, ne çıplak, ne susuz, ne de gölgesiz kalırsın." dedik.

Ayet: 120-122

Ama şeytan, Adem'e vesevese verip: "Ey Adem, sana sonsuzluk ağacını ve bitmeyen hükümranlığın yolunu göstereyim mi?" dedi. Adem ve hanımı (şeytanın yalanlarına inanıp Allah'ın yasakladığı) o ağacın (meyvesinden) yediler. Böylece onların kötü yönleri (yani açgözlü oldukları) ortaya çıktı. (Ama onlar şeytanın yalanına kanıp Allah'ın koyduğu yasağı çiğnediklerine pişman oldular ve çok utanıp) o bahçenin / cennetin yapraklarıyla üstlerini

örtmeye başladılar. Çünkü Adem Rabb'ine karşı çıkıp doğrudan ayrılmıştı. Ama (Adem hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelttiğinden) Rabb'i onu seçip dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltti ve onun tövbesini kabul etti.

Ayet: 123-124

Allah, Adem'e ve hanımına: "Hepiniz (o bahçeden / cennetten) aşağıya inin. Artık siz (insanlar ve şeytan) birbirinize düşmansınız. Şunu iyi bilin ki, Benden size bir doğruluk rehberi geldiğinde, Benim doğruluk rehberime uyan kimseler asla İslam'dan / doğruluktan sapmazlar ve (ahirette) mutsuz olmazlar. İlahi öğüdümden yüz çevirenler ise (ahirette) çok sıkıntılı bir yaşam vardır. Ayrıca kıyamet günü Biz onları huzurumuzda kör olarak toplayıp (tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz.)" dedi.

Ayet: 125-126

Ahirette kör olan o kimseler: "Ey Rabb'im, niçin beni huzuruna kör olarak getirdin? Oysa dünyadayken gözlerim görüyordu." diyecektir. Allah da ona: "Bu böyledir. (Dünyadayken) sana bildirdiğimiz gerçekler geldiğinde, sen onları unutmuştun. Bugün de unutulan sen oldun." diyecektir.

Ayet: 127

Bu böyledir. Biz aşırı giden / günahta ısrar eden ve Rabb'inin bildirdiği gerçeklere inanmayan bir kimseyi (ahirette) cezalandırırız Doğrusu ahiret cezaları daha şiddetli ve daha kalıcıdır.

Ayet: 128-131

(Ne yazık ki) kendilerinden önce nice inkarcı nesilleri cezalandırıp yok etmemiz de, onların (harabe olmuş) evlerini gezip dolaşmaları da putperest / müşrik Arapları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmedi. İşte bunda akıl sahiplerine bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ey elçi, şayet Rabb'inin önceden verdiği (insanları bu dünya hayatında sınama) sözü ve (herkes için takdir ettiği) belli bir süre / ölüm vakti olmasaydı, suçluların cezaları hemen gelip onlara yapışırdı. Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin söylediği çirkin sözlere sabret ve hem güneş doğmadan ve batmadan önce hem de gece ve gündüz boyunca daima Rabb'inin yüceliğini hamd ile anarak hareket et. Umulur ki (böylece sen de) razı olursun. Öyleyse ey elçi, sakın (İslam'ı ısrarla inkar eden) bazı ailelere -onları bu dünyanın süsüyle sınamak için- yararlandırdığımız imkanlara özenme! Şunu iyi bil ki, Rabb'inin (cennet) nimetleri daha iyi ve daha kalıcıdır.

Ayet: 132

Ey elçi, ailene / senin beraberinde olanlara düzenli olarak namaz kılmayı emret ve sen de namazda gevşeklik gösterme. Şüphesiz ki Biz senden nimet isteyen değil sana nimet vereniz. Öyleyse herkes şunu iyi bilsin ki, mutlu son (cennet) Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin (ödülü) olacaktır.

Ayet: 133-135

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar: "Bu elçi bize Rabb'inden bir mucize getirseydi ya!" demektedir. Doğrusu (bu ilahi kitapla / Kuran'la) onlara önceki ilahi sayfaların (bildirdiği mucizelerin ve onları inkar edenlerin) bilgisi apaçık bir kanıt olarak gelmiştir. Diğer yandan şayet Biz onları -bu elçiyi onlara göndermeden önce- cezalandırıp yok etseydik, onlar: "Ey Rabb'imiz, şayet bize bir elçi gönderseydin, biz de (böyle) alçalıp rezil olmadan önce (Senin elçine ve) bildirdiğin gerçeklere uyardık." diyeceklerdi. Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere de ki: "Herkes bir şeyi bekliyor; siz de (cezanızı) bekleyin bakalım! Sonuçta kimin doğru yola girip dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneldiğini anlayacaksınız.

21- ENBİYA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ENBİYA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Doğrusu bazı insanlar gaflet / umursamazlık içinde gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirirken, (tüm insanların) hesaba çekileceği kıyamet günü onlara yaklaşmaktadır.

Ayet: 2-6

(Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplardan bazıları Rabb'lerinden gelen bu son ilahi öğüde / Kuran'a (inanmayıp) onu ancak oyuna alarak dinlemektedir. Doğrusu onların kalpleri (bu ilahi kitabı / Kuran'ı alaya alarak) eğlenmenin peşindedir. Haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimlerden bazıları da (bu elçi hakkında) fısıldaşarak: "(Allah'ın elçisi böyle olmaz;) çünkü o, sadece sizin gibi (sıradan) bir insan. Öyleyse göz göre göre bir sihre / aldatmacaya mı uyacaksınız?" dediler. Bu elçi de onlara: "Şunu iyi bilin ki, Rabb'im gökte ve yerde söylenen her sözü bilir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir." dedi. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları da (bu ilahi kitap / Kuran ve bu elçi hakkında): "Bu (Kuran bir ilahi kitap değil) karışık rüyalardır ve o adam bunu uydurmuştur. Bu yüzden o, (Allah'ın elçisi değil) bir şairdir. Haydi, bize önceki elçilerin getirdiği gibi bir mucize getirsin de görelim!" dediler. Ama daha önce (bir mucize gönderdiğimiz) hiçbir belde o mucizeye inanmadı. Biz de onları cezalandırıp yok ettik. Peki, bu inkarcılar bir mucize onlara geldiğinde inanacaklar mı ki! (Hayır, onlar da bir bahane uydurup İslam'a inanmayacaktır.)

Ayet: 7-8

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, senden önce gönderdiğimiz elçilerin tümü de (senin gibi) kendilerine gerçekleri vahiy ettiğimiz / bildirdiğimiz kimselerdi / adamlardı. (Onlar da melek değil insandı.) Bunları bilmiyorsanız ilahi kitabı bilen kimselere sorabilirsiniz. Doğrusu Biz elçilerimizden hiçbirini -bir heykel gibi- yemez-içmez veya ölümsüz yapmamışızdır.

Ayet: 9-15

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz elçilerimize verdiğimiz sözü yerine getirip onları ve dilediklerimizi (yani İslam'a inananları) kurtardık; aşırıya giden (günahta ısrar eden) kimseleri ise cezalandırıp yok ettik. Doğrusu Biz size, içinde sizin için ilahi öğütler olan bu ilahi kitabı / Kuran'ı indirdik. Artık aklınızı kullanmanız gerekir. (Tarih boyunca) Biz halkı zalim olan nice beldeleri yıkıp yok etmişizdir; onların ardından da (onların yerlerinde) başka toplumları var etmişizdir. (Geçmişte bir toplum İslam'ı ısrarla inkar etti. Bu yüzden Biz onlara cezamızı gönderdik.) Onlar şiddetli cezamızı hissettiklerinde kaçmaya çalıştılar; ama (melekler) onlara: "Kaçmayın! Haydi, içlerinde zenginlikten / refahtan şımardığınız yerlere geri dönün. Çünkü siz hesaba çekileceksiniz." dediler. Onlar da (kendi kendilerine): "Yazıklar olsun bize! Çünkü biz haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler olduk." dediler. Böylece onların kendilerine ettiği bu beddua -Biz onları biçilmiş ve yanıp sönmüş çerçöp haline çevirene kadar- sürdü.

Ayet: 16-17

Doğrusu Biz göğü, yeri ve arasındakileri bir oyun için yaratmadık. Şayet eğlenmek isteseydik, Biz (sizi yaratmadan) eğlenebilirdik. Şüphesiz ki Biz (dilediğimiz) her şeyi yaparız.

Ayet: 18

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz gerçekleri batıl inançların (hurafelerin) yüzüne çarparız. Böylece gerçekler batıl inançları (hurafeleri) çürütür ve onlar yok olup gider. Ey putperestler / müşrikler, (siz de) şunu iyi bilin ki, (Allah'a) çirkin yakıştırmalar yaptığınızdan ahirette size yazık olacaktır.

Ayet: 19-20

Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Allah'ın huzurunda olanlar (yani melekler) büyüklük taslamadan Ona ibadet eder ve Ona ibadetten asla geri durmazlar. Onlar gece-gündüz daima -ara vermeden- Allah'ın yüceliğini anarak hareket ederler.

Ayet: 21-23

Putperest / müşrik Araplar (taştan ve) topraktan (sahte) ilahlar / putlar da edindiler. (Güya) onlar da diriltebilirlermiş(!) Şayet (göklerde ve yerde) Allah'tan başka ilahlar olsaydı, (evren) bozuk (ve bir kaos) içinde olurdu. Doğrusu (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'ın Rabb'i olan Allah putperestlerin / müşriklerin çirkin yakıştırmalarından uzaktır. (Ayrıca herkes şunu iyi bilsin ki) Allah yaptıklarından sorgulanamaz; ama insanlar tüm yaptıklarından ahirette hesaba çekilecektir.

Ayet: 24

Putperest / müşrik Araplar Allah'tan başka (sahte) ilahlar / putlar edindiler. Ey elçi, onlara de ki: "Öyleyse bana (onlar hakkındaki) apaçık kanıtınızı getirmelisiniz. (Siz benden bir kanıt isterseniz de, işte bu ilahi kitap / Kuran benim kanıtımdır.) Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, hem (şimdi) benimle beraber (İslam'a inananlara) hem de önceki (İslam'a inananlara) verilen ilahi öğütleri içerir." Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez ve onlara sırt çevirir.

Ayet: 25-29

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz (sana da) senden önce gönderdiğimiz tüm elçilere ancak: "Benden başka ilah yoktur / Ben tüm varlıkların tek ilahıyım. Öyleyse yalnız Bana ibadet edin." diye vahiy ettik / bildirdik. Ama bazı insanlar (yalan uydurup Allah'a iftira ederek): "Rahman bir çocuk edindi." dediler. Doğrusu Allah tüm eksiklerden uzaktır / yücedir. Herkes şunu da iyi bilsin ki, onlar (yani Hristiyanların Allah'ın oğlu dedikleri İsa da, putperest / müşrik Arapların Allah'ın kızları dedikleri melekler de Allah'ın çocuğu değil Onun nimetlerinden) ikram gören kullarıdır. Onlar kendi sözlerini Allah'ın sözünün önüne geçirmezler ve daima Onun hükmünü yerine getirirler. Doğrusu Allah tüm varlıkların öncesini ve sonrasını bilir. Ahirette hiç kimse (Allah'tan) başkasından hiçbir destek / şefaat göremez. Doğrusu Allah ancak razı olduğu kimseleri destekler. Çünkü onlar Allah'a karşı çıkmaktan korkup ürperen kimselerdir. Öyleyse (yarattığımız kullarımızdan) her kim: "Allah'tan başka ben de bir ilahım' derse, şunu iyi bilsin ki Biz onu ahirette cehennemle cezalandıracağız. Bu böyledir. Biz haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri cezalandırırız.

Ayet: 30

Ne yazık ki, İslam'ı ısrarla inkar eden putperest / müşrik Araplar, göklerin ve yerin (önceden) bitişik olduğunu ama sonradan Bizim onları ayırdığımızı ve her şeye sudan can verdiğimizi anlamadılar. Artık insanların İslam'a inanması gerekir.

Ayet: 31-33

Doğrusu Biz yeryüzünde -insanlara yoldaşlık eden- dağları yaratanız ve orada geçitleri ve yolları var edeniz. Umulur ki insanlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirler. Biz göğü de (sizin için) korunmuş bir tavan yapmışızdır. Ama putperest / müşrik Araplar göğün gerçeklerine sırt çevirirler. Doğrusu geceyi, gündüzü ve her biri ayrı bir yörüngede hareket eden Güneş'i ve Ay'ı yaratan Allah'tır.

Ayet: 34-35

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz (sana da) senden önceki hiçbir insana da ölümsüzlük vermedik. Ey elçi, sanki sen ölürken, onlar bu dünyada sonsuza kadar yaşayacak mıymış(!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her canlı ölümü tadacaktır. Doğrusu Biz sizi (bu dünya sınavında) iyiliklerle ve kötülüklerle sınamaktayız. Sonuçta hepiniz huzurumuza döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

Ayet: 36

Ey elçi, İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları seni her gördüklerinde, (kendi aralarında alay ederek): "Sizin ilahlarınız / putlarınız hakkında kötü konuşan bu muymuş?" diyorlar. Çünkü onlar Rahman'ın öğüdü olan bu ilahi kitabı / Kuran'ı ısrarla inkar ediyorlar.

Ayet: 37-40

Doğrusu insanlar aceleci yaratılmıştır. (Ey insanlar,) Ben (size bu ilahi kitapta / Kuran'da) bildirdiğim gerçekleri yaşatarak göstereceğim. Öyleyse acele etmeyin! İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) İslam'a inananlara: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'ın (bizi tehdit ettiği) bu ceza ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor(!)" diyorlar. Keşke İslam'ı ısrarla inkar eden o kafirler cehennem ateşini yüzlerinden ve sırtlarından uzaklaştıramayacaklarını ve ahirette yardımsız / çaresiz kalacaklarını bir anlasalardı. Doğrusu o ceza onlara bir anda (hiç beklemedikleri bir yerden) gelecek ve onları çok şaşırtacaktır. O vakit hiç kimse onu geri çeviremeyecek ve inkarcıların cezası asla ertelenmeyecektir.

Ayet: 41-42

Ey elçi, geçmişte (bazıları) senden önceki elçilerimi de alaya almışlardı; ama o alaya alanlar, alaya aldıkları cezalarla kuşatıldılar. Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere de ki: "Doğrusu hiç kimse sizi gece-gündüz daima Rahman'ın vereceği cezadan koruyamaz." Çünkü onlar Rabb'lerinin öğüdü olan bu ilahi kitaba / Kuran'a sırt çeviriyorlar.

Ayet: 43-44

Putperest / müşrik Arapların (güya) Bizden başka kendilerini koruduğunu iddia ettiği (sahte) ilahları / putları vardır. Doğrusu o putlar / sahte ilahlar kendilerine bile yardım edemezler ve onların Bize hiçbir yakınlığı yoktur. Doğrusu Biz putperest / müşrik Arapları ve atalarını bu dünyanın nimetlerinden yararlandırdık. Böylece onlar uzun bir ömür yaşadılar. Ama (ne yazık ki) bazı insanlar Bizim yeryüzünün ömrünü her yönden kısalttığımızı (yani kıyamet gününü yaklaştırdığımızı) anlamıyorlar. Herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yenilecektir.

Ayet: 45-46

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben sizi Allah'ın vahiy ettiği / bildirdiği gerçeklerle uyarıyorum." Ama gerçeklere karşı sağır davranan kimseler -uyarılsalar da- (bu elçinin) İslam'a davetini işitmezler. Ancak Rabb'inin cezası onlara biraz dokunursa, onlar (kendi kendilerine): "Haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler olduğumuzdan bize yazıklar olsun!" diyecektir.

Ayet: 47

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü Biz adalet terazilerini kuracağız. Böylece ahirette hiç kimseye hiçbir haksızlık edilmeyecektir. Çünkü Biz -hardal tanesi kadar ufak olsa da- her şeyi ortaya çıkaracağız. Şüphesiz ki Biz hesap sorucu olarak (herkese) yeteriz.

Ayet: 48-50

Geçmişte Biz (elçilerimiz) Musa'ya ve Harun'a doğruyu yanlıştan ayıran ilahi bir kitap verdik; böylece emirlerimize duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarımızdan sakınan kimselere bir ışık ve ilahi öğüdümüzü lütfettik. Doğrusu Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler Rabb'lerine karşı çıkmaktan gönülden korkar ve kıyametin kopmasından (ahiretteki hesaptan) kapten ürperirler. Aynı şekilde (en son) indirdiğimiz bu ilahi kitap / Kuran da bereketlerle dolu olan ilahi öğüdümüzdür. Ama ey putperest / müşrik Araplar, (ne yazık ki) siz bu ilahi kitabı / Kuran'ı inkar ediyorsunuz.

Ayet: 51-57

Geçmişte Biz (elçimiz) İbrahim'e dosdoğru yolu / İslam'ı verdik. Çünkü Biz onu en iyi bilendik. Bir vakit İbrahim babasına ve toplumuna: "Önünde durup ibadet ettiğiniz şu heykelden putlar / sahte ilahlar neyin nesidir?" dediğinde, onlar: "Doğrusu biz atalarımızı bunlara ibadet eder

bulduk." dediler. İbrahim de onlara: "Doğrusu hem siz hem de atalarınız büyük bir sapkınlığın içindesiniz." dedi. Ama onlar (İslam'a inanmayıp): "(Ey İbrahim,) sen gerçekleri mi getirdin yoksa oyun mu oynuyorsun?' dediler. İbrahim de onlara: "Hayır, oyun oynamıyorum. Doğrusu sizin (gerçek) Rabb'iniz gökleri ve yeri yoktan var edip yaratan ve onların Rabb'i olan Allah'tır. İşte ben de bu gerçeklere şahitlik ediyorum. Ama ben Allah'ın adıyla yemin ediyorum ki -siz gittikten sonra- sizin heykelden putlarınıza / sahte ilahlarınıza karşı bir plan yapacağım." dedi.

Ayet: 58-61

Sonra (bir gün onlar putların yanında değilken,) İbrahim putların -en büyüğü hariç- hepsini kırıp paçaladı. -Umulur ki insanlar (tövbeyle) Allah'a dönerler.- (Ama) putlarının kırıldığının gören o putperestler / müşrikler: "Bunu ilahlarımıza / putlarımıza kim yaptı? (Kim yaptıysa,) o, zalim biri olmalı." dediler. Onlardan bazıları: "İşittik ki İbrahim adında bir genç ilahlarımızdan / putlarımızdan (kötü) bahsediyormuş. Öyleyse onu insanların gözlerinin önüne getirin (de sorgulayalım.) Umulur ki insanlar (o cezaya) şahitlik ederler." dediler.

Ayet: 62-68

Onlar İbrahim'e: "Ey İbrahim, bunu ilahlarımıza / putlarımıza sen mi yaptın?" dediler. İbrahim de onlara: "Bunu en büyük put yapmış olabilir. (Putlarınız / (sahte) ilahlarınız konuşabilirlerse, kendilerine sorabilirsiniz." dedi. O putperestler / müşrikler kendi vicdanlarına dönüp: "Doğrusu zalim olan (İbrahim değil) sizsiniz." dediler. Onlar bu sözlerden şakına döndüler ve: "(Ey İbrahim,) biliyorsun ki, bunlar konuşamazlar." dediler. O vakit İbrahim onlara: "Öyleyse niçin Allah'tan başkasına, size hiçbir yarar ya da zarar veremeyen putlara / sahte ilahlara, ibadet edersiniz ki! (Bundan sonra putlara / sahte ilahlara ibadet ederseniz,) size de Allah'tan başka ibadet ettiğiniz (putlara / sahte ilahlara) da yuhlar olsun! Artık aklınızı kullanmanız gerekir." dedi. Ama onlar (kendi aralarında): "Bir şey yapacaksınız, onu (ateşe atıp) yakın ve (bunu yaparak) ilahlarınıza / putlarınıza yardım edin." dediler.

Ayet: 69-71

(Onlar İbrahim'i ateşe attıklarında,) Biz o ateşe: "Ey ateş, İbrahim'e serinlik ve esenlik ol." dedik. Onlar İbrahim'e karşı bir plan kurmak istediler. Bu yüzden de Biz onları (ahirette) en çok kaybedenlerden yapacağız. Sonuçta Biz hem onu hem de Lut'u (zalimlerden) kurtardık ve onları herkes için bereketli kıldığımız topraklara ulaştırdık.

Ayet: 72-73

Sonra Biz İbrahim'e, oğlu İshak'ı ve torunu Yakub'u lütfettik ve hepsini düzeltici / iyi işler yapan kimseler yaptık. Böylece Biz onları emrimizle insanları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten önderler yaptık. Biz onlara iyi işler yapmayı ve namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat vermeyi vahiy ettik / bildirdik. Doğrusu onlar yalnız Bize ibadet eden insanlardı.

Ayet: 74-75

Biz Lut'a da ilahi bilgi ve doğru hükümler lütfettik. Daha sonra Biz onu (ve İslam'a inananları) kötü şeyler yapan (ve cezaya uğrayan) beldeden kurtardık. Çünkü onlar günahta ısrar eden bir kötülük toplumu olmuştu. Doğrusu Biz Lut'u rahmetimize soktuk; çünkü o, düzeltici / iyi işler yapan bir kimseydi.

Ayet: 76-77

Biz (elçimiz) Nuh'a da (ilahi bilgi ve doğru hükümler lütfettik.) Nuh Bize seslenip dua ettiğinde, Biz onun duasına olumlu cevap verdik. Böylece Biz onu ve ailesini / onun beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) büyük bir sıkıntıdan (tufanda suda boğulmaktan) kurtardık. Biz Nuh'a bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan topluma karşı yardım ettik. Çünkü onlar (günahta ısrar eden) bir kötülük toplumu olmuştu. Sonuçta Biz onların hepsini (tufanda) suda boğduk.

Ayet: 78-82

Biz (elçilerimiz) Davud'a ve Süleyman'a da 'bazı insanların koyunlarından zarar görmüş ekinler'

davasında hüküm verirlerken (en doğru kararı lütfettik.) Şüphesiz ki Biz (doğru ve yanlış) verilen tüm hükümlere şahidizdir. Doğrusu Biz onların her ikisine de ilahi bilgi ve doğru hükümler verdik; ama o davada Süleyman'a (babası Davud'tan daha fazla) bir anlayış sağladık. Dağlarla ve kuşlarla (Allah'ın) yüceliğini anmayı ise Davud'un hizmetine sunduk. Şüphesiz ki Biz (dilediğimiz) her şeyi yaparız. Diğer yandan Biz Davud'a -savaş darbelerinden koruyan- zırhlı giysiler yapmayı öğrettik. Öyleyse Allah'a şükretmeniz gerekir. Sonra Biz Süleyman'a (yelkenli gemiler yaptırmayı ve) bereketli topraklara doğru esen kuvvetli rüzgarları emriyle yönetmeyi öğrettik. Şüphesiz ki Biz her şeyi en iyi bileniz. Ayrıca (Süleyman'ın krallığında -Allah'ın izniyle- insan ve cin) şeytanlar (inkarcıların büyükleri) bile dalgıçlıkta ve uzmanlık gerektiren başka işlerde onun hizmetinde çalışıyorlardı. Şüphesiz ki Biz her zaman insanları koruyup gözetenizdir.

Ayet: 83-84

Biz (elçimiz) Eyyüb'e de (yardım ettik.) Eyyüb Rabb'ine seslenip: "Ey Rabb'im, bana bir hastalık dokundu. Şüphesiz ki Sen merhametlilerin en merhametlisisin. (Lütfunla bana yardım et.)" diyerek dua etti. Biz de onun duasına olumlu cevap verdik ve onun hastalığını iyileştirdik. Sonra Biz ona rahmetimizden (bir süre uzak kaldığı) ailesini ve onlarla beraber (eski zenginliğinin) iki kat fazlasını lütfettik. Doğrusu bu, (yalnız Allah'a ibadet eden) kullar için ilahi bir öğüttür.

Ayet: 85-86

Biz (elçilerimiz) İsmail'e, İdris'e ve Zülkifl'e de (yardım ettik.) Onlardan her biri (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden kimselerdi. Doğrusu Biz onları rahmetimize soktuk; çünkü onlar düzeltici / iyi işler yapan kimselerdi.

Ayet: 87-88

Biz (büyük bir balık tarafından yutulan) (elçimiz) Yunus'a da (yardım ettik.) Yunus (İslam'a davet ettiği insanlara) kızarak (beldesini terk edip) gitti. çünkü Bizim onu (o beldede) başarıya ulaştıramayacağımızı sanmıştı. (Böylece o, başka bir beldeye gitmek için bir gemiye bindi; ama yolculuğu sırasında denize atıldı ve büyük bir balık tarafından yutuldu.) Sonra o, karanlıklar içinde Allah'a seslenip: "Ey Rabb'im, Senden başka ilah yoktur. Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin. Doğrusu ben haksızlık edenlerden oldum. (Sen beni affet ve bu sıkıntıdan kurtar.)" diyerek dua etti. Biz de onun duasına olumlu cevap verip onu o sıkıntıdan kurtardık. Bu böyledir. Biz İslam'a inananları kurtarırız.

Ayet: 89-90

Biz (elçimiz) Zekeriyya'ya da (yardım ettik.) Zekeriyya Rabb'ine seslenip: "Ey Rabb'im, beni tek başıma bırakma. (İslam'a daveti sürdürmek için bana bir dost gönder.) Şüphesiz ki Sen mirasçıların en iyisisin." diyerek dua etti. Biz de onun duasına olumlu cevap verdik, onun (kısır olan) hanımını iyileştirdik ve ona (oğlu) Yahya'yı lütfettik. Doğrusu onlar iyi işlerde yarışan, korku ve ümit içinde Bize dua eden ve Bize duydukları derin saygıdan kalbi ürperen kimselerdi.

Ayet: 91

Doğrusu Biz iffetini koruyan kadına (Meryem'e) de (yardım ettik.) Biz Meryem'in içine ruhumuzdan (can) üfledik (ve onun oğlunu, yani İsa'yı bir mucize olarak babasız yarattık.) Böylece Biz onu ve oğlunu tüm insanlara bir mucize yaptık.

Ayet: 92-93

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (aslında) siz tek bir toplumsunuz. Ben de hepinizin (tüm insanların) tek Rabb'iyim. Öyleyse yalnız Bana ibadet edin. Ama insanlar (İslam'dan ayrılıp karşıt gruplara) bölündüler. Doğrusu insanların hepsi ahirette huzurumuza dönüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.

Ayet: 94

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin çabaları asla boşa gitmeyecektir. Şüphesiz ki Biz her çabayı yazıp kaydederiz.

Ayet: 95-96

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Bizim cezalandırıp yok ettiğimiz tüm beldeler için (kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişmek) haramdır. Çünkü onlar hatadan dönmeyen / tövbe etmeyen kimselerdi. (Tarih boyunca cezalandırıp yok ettiğimiz beldeler) -sanki önü açıldığında her tepeden akın akın gelen Yecüc ve Mecüc'ün saldırısına uğramış gibi- (perişan olmuştur.)

Ayet: 97

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın verdiği o gerçek söz (kıyamet günü) size yaklaşmaktadır. (O gün geldiğinde,) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin gözleri (korkudan) büyüyecektir ve onlar (kendi kendilerine): "Kıyamet gününden / ahiretteki hesaptan gaflet / umursamazlık içinde olduğumuzdan bize yazıklar olsun! Doğrusu biz haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler olduk." diyecektir.

Ayet: 98-103

Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, şunu iyi bilin ki, siz de Allah'tan başka ibadet ettiğiniz (putlar / sahte ilahlar) da (ahirette) cehenneme gireceksiniz ve cehennemin odunu olacaksınız. (Siz putlarınızı / sahte ilahlarınızı cehennemde görünce): "Doğrusu şayet bunlar ilah olsalardı, cehenneme girmezlerdi." diyeceksiniz. Hepsi de sonsuza kadar cehennemde kalacaktır. Onlar orada inleyerek nefes alıp verecek ve (iniltiden başka bir şey) işitmeyecektir. Ahirette (dünyada yaptıkları iyi işlerin karşılığında) güzel ödülümüzü (cenneti) kazanan kimseler ise cehennemden uzak tutulacaktır. Onlar cehennemin (korkunç) uğultusunu işitmeyecek ve sonsuza kadar canlarının istediği (cennet) nimetlerinin içinde yaşayacaktır. Kıyamet gününün (cehenneme girecek olan kimseleri korkutan) büyük korkusu, cennete girecek olan kimseleri üzmeyecektir. (O gün) melekler onları karşılayıp: "İşte bugün size söz verilen (sonsuz mutluluk) gününüzdür." diyecektir.

Ayet: 104

Kıyamet günü Biz göğü -sanki bir kağıt tomarını dürer gibi- dürüp yok edeceğiz. Biz (evreni) ilk defasında yaratmaya başladığımız gibi ahirette yeniden yaratacağız. Biz bu sözü vermişizdir. Şüphesiz ki Biz (dilediğimiz) her şeyi yaparız.

Ayet: 105-106

Doğrusu Biz Musa'ya verdiğimiz ilahi öğütten / kitaptan sonra Zebur'da da: "Yeryüzü düzeltici / iyi işler yapan kullarıma kalacaktır." hükmünü yazdık. Doğrusu bu hüküm Bize ibadet eden kimselere bir duyurudur.

Ayet: 107-108

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz seni ancak tüm insanlara bir rahmet olarak gönderdik. Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu bana, 'İlahınız tek ilahtır / Allah'tır. (Allah'tan başka ilah yoktur.)' diye vahiy ediliyor / bildiriliyor. Artık sizin de Allah'a teslim olup İslam'ı kabul etmeniz gerekir."

Ayet: 109-111

Ey elçi, bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirlerse, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, ben -hiçbir ayrım yapmadan- size İslam'ı açıkça duyurdum. Doğrusu ben sizin tehdit edildiğiniz ceza yakında mıdır yoksa uzakta mıdır bilemem. Şüphesiz ki Allah açıkladıklarınızı da gizlediklerinizi de, yani her şeyi bilir. Ama benim bildiğim bir şey varsa o da şudur: Bu dünya hayatı sizin için sadece bir sınavdır ve belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar yararlanmaktır."

Ayet: 112

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu elçi: "Ey Rabb'im, (inkarcılarla aramızda) gerçeklerle hükmet." diyerek dua etmiştir. Diğer yandan o, (iftiracı inkarcılara) seslenip: "Doğrusu biz sizin çirkin yakıştırmalarınıza karşı Rabb'imiz olan Rahman'ın yardımını dileriz." demiştir.

22- HAC SURESİNİN KISA TEFSİRİ

HAC SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

Ey insanlar, Rabb'inizin emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, kıyamet koparken, büyük depremler olacaktır. O gün süt emziren kadınlar (korkudan) bebeklerini unutacaktır; hamileler (korkudan) düşük yapacaktır ve insanlar sarhoş olmadıkları halde sarhoş gibi görünecektir; çünkü Allah'ın cezası çok şiddetli olacaktır.

Ayet: 3-4

Doğrusu insanlar arasında azgın şeytanlara uyup hiçbir bilgiye / belgeye dayanmadan Allah hakkında tartışıp mücadele eden kimseler vardır. (Onlar bilmiyorlar ki) şeytanın görevi, onu veli / önder edinenleri dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptırmak ve alevli cehennem ateşi cezasına yöneltmektir.

Ayet: 5-7

Ey insanlar, eğer (bu dünyada öldükten sonra ahirette) diriltilip hesaba çekileceğinizden bir şüpheniz varsa, şunu iyi bilin ki, Biz sizi (ilk olarak) topraktan yarattık, sonra bir damlacık sıvıdan (türettik,) sonra (o bir damlacık sıvıyı) anne rahmine yapışan bir parçacık yaptık, sonra da (anne rahmine yapışan o parçacığı) aşama aşama yaratarak bir yumruya dönüştürdük. (Bunları bildiriyoruz;) çünkü Biz size (gerçekleri) açıklamak istiyoruz. Böylece Biz (sizden) dilediklerimizi belli bir süreye kadar anne rahmine yerleştiririz, sonra da sizi anne rahminden bir bebek olarak çıkarırız. Çünkü Biz sizin (büyüyüp) yetişkin olmanızı isteriz. Ayrıca sizden bazıları (çocuk yaşta) vefat ettirilir; bazıları da -önceden bildiklerini unutacağı- ömrünün en düşkün çağına (yani yaşlılıktan bunamaya) kadar yaşatılır. Diğer yandan Biz yağmur yağdırınca, kupkuru olan toprağın kımıldayıp kabardığını ve çok çeşitli bitkileri bitirdiğini görebilirsin. İşte bunlar Allah'ın gerçek (ilah) olmasındandır. Şüphesiz ki Allah ölüleri diriltendir ve her şeye gücü yetendir. Sonuçta kıyametin kopması -hiç şüphesiz- gelip çatacaktır ve Allah kabirdekilerin tümünü diriltecektir.

Ayet: 8-10

(Ne yazık ki) insanlar arasında hiçbir bilgiye / belgeye, bir doğruluk rehberine veya aydınlatıcı (ilahi) bir kitaba dayanmadan Allah hakkında (zanlarla / boş iddialarla) tartışıp mücadele eden kimseler vardır. Onlar Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan saptırmak için (yalan söyleyip) şekilden şekile girerler. Doğrusu onlar bu dünyada alçalmayı hak ederler. Kıyamet günü ise Biz onları cehennem yangınıyla cezalandıracağız. O gün onlara: "İşte bu ceza sizin dünyada yaptığınız kötülüklerin karşılığıdır. Çünkü Allah kullarına hiçbir haksızlık etmez." denilecektir.

Ayet: 11-13

İnsanlar arasında Allah'a (gönülden değil) isteksizce dilleriyle ibadet eden kimseler de vardır. (O münafıklar / ikiyüzlüler ancak menfaatlerine uyarsa, Allah'ın emrine uyarlar.) Başlarına iyi bir şey gelirse memnun olurlar; ama başlarına bir sıkıntı gelirse yüzlerini çevirip (İslam'a karşı davranırlar.) Onlar (münafıklar / ikiyüzlüler) bu dünyada ve (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir. İşte, en büyük kayıp / zarar da budur. Putperest / müşrik Araplar Allah'tan başkasına -kendilerine hiçbir zarar ya da yarar veremeyen- putlara / sahte ilahlara dua (ibadet) ederler. İşte en derin sapkınlık da budur. Çünkü onlar -zararı yararından fazla olan- putlara /

sahte ilahlara dua (ibadet) ederler. Doğrusu putların / sahte ilahların dostluğu en kötü dostluktur; arkadaşlıkları da en kötü arkadaşlıktır.

Ayet: 14

Allah İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ise içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Şüphesiz ki Allah istediği her şeyi yapar.

Ayet: 15

Allah'ın bu elçiye dünyada ve ahirette yardım etmeyeceğini sanan kimseler (yapabilirlerse) bir yol bulup göğe uzansınlar ve Onun bu elçiye ettiği yardımı kessinler(!) Sonra da baksınlar bakalım, acaba onların bu planı kendilerini öfkelendiren şeyi (yani Allah'ın bu elçiye yardımını) ortadan kaldırabiliyor mu? (Hayır, hiçbir şey Allah'ın elçisine yardım etmesini engelleyemez.)

Ayet: 16

Bu böyledir. Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı bildirdiğimiz apaçık gerçekler olarak indirdik. Şüphesiz ki Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir.

Ayet: 17

Herkes şunu iyi bilsin ki, kıyamet günü Allah İslam'a inananların, Yahudilerin, Sabiilerin, Hristiyanların, Mecusilerin, putperestlerin / müşriklerin (ve diğer inançlara sahip olan insanların) arasında (onların İslam'dan ayrıldığı konularda) hükmünü verecektir. Şüphesiz ki Allah her şeye şahittir.

Ayet: 18

Ey elçi, göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin: Güneş'in, Ay'ın, yıldızların, dağların, ağaçların, hayvanların, canlı-cansız tüm varlıkların ve birçok insanın Allah'a secde (ibadet) ettiğini biliyorsun. Ama bazı insanlar (günahta ısrar ettiklerinden) cezayı hak ederler. Sonuçta Allah'ın (cezasıyla) değersizleştirdiği kimselere artık hiç kimse hiçbir değer katamaz. Şüphesiz ki Allah dilediği her şeyi yapar.

Ayet: 19-22

Doğrusu İslam'a inanan kimseler ile İslam'ı ısrarla inkar eden kimseler Rabb'leri hakkında çatışan iki karşıt gruptur. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere cehennem ateşinden elbiseler biçilecek, başlarından aşağıya kaynar sıcak sular dökülecek ve iç organları ve derileri eritilecektir. Ayrıca onlar cehennemde demir kamçılarla dövülecektir. Onlar her ne zaman cehennem sıkıtısından çıkmak isteseler, oraya geri döndürülecekler ve onlara: "Cehennem yangını cezasını (sonsuza kadar) çekin!" denilecektir.

Ayet: 23-24

Allah İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ise içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Cennete giren kimseler orada altın bileklikler ve inci takılar takacak ve ipekten elbiseler giyecektir. Çünkü onlar (dünyadayken) güzel söze söylemeye yöneltilmişlerdi. Çünkü onlar (dünyadayken) övgüye en layık olan Allah'ın dosdoğru yoluna / İslam'a / doğruluğa yöneltilmişlerdi.

Ayet: 25

Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar edip Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyan ve İslam'a inananların Mescidi Haram'a girmesini engelleyen putperest / müşrik Araplar (ahirette cezaya uğrayacaktır.) Çünkü Biz Mescidi Haram'ı (ziyaret etmeyi) hem Mekke'de oturanlara hem de Mekke'nin dışından gelenlere eşit bir hak yapmışızdır. Artık her kim orada haksızlık ederek gerçekleri saptırmak isterse, Biz ona (ahirette) şiddetli cezalar çektiririz.

Ayet: 26-29

Geçmişte Biz İbrahim'e (kutsal) evi / Kabe'yi (bina edeceği) yeri belirttik ve ona: "(Ey İbrahim,) Bana hiçbir şeyi ortak koşma ve evimi / Kabe'yi onu tavaf edecek ve orada ayakta durup rükuya

ve secdeye giderek namaz kılacak kimseler için temizle, sonra da insanlara hac (ibadetini) duyur. (İnsanlar) yaya olarak veya binek üzerinde yakın-uzak her yerden senin bulunduğun yere / Kabe'ye hac etmeye gelsinler. Böylece Biz (İslam'a inananların) haccın faydalarını görmelerini ve (haccın) belli günlerinde -Allah'ın onlara lütfettiği dört ayaklı çiftlik hayvanlarını- kurban ederlerken Onun yüce adını anmalarını istedik. Ey İslam'a inananlar, o kurbanların etlerinden hem siz yiyin hem de ihtiyaç sahibi yoksullara yedirin. Sonra (hac ibadetini tamamlayan kimseler) saç kesimi yapsın, (varsa) adaklarını yerine getirsin ve en eski mescit olan bu (kutsal) evi / Kabe'yi tavaf etsinler." dedik.

Ayet: 30-31

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her kim Allah'ın yasaklarına saygı gösterirse, bu, onun için ahirette Rabb'in huzurunda iyi bir sonuç verir. Doğrusu bu ilahi kitapta / Kuran'da haram olduğu aktarılanlar hariç tüm hayvanlar size helaldir. Öyleyse putların pisliğinden ve yalan sözlerden uzak durun. Böylece putları / sahte ilahları ortak koşmadan ve hiçbir batıl inanç (hurafe) karıştırmadan Allah'a inanın. Çünkü Allah'a ortak koşan putperestlerin / müşriklerin sonu - uçurumdan aşağıya düşen ve parçaları akbabalar tarafından yenen ya da (kuvvetli bir) rüzgar tarafından ıssız bir yere savrulan bir kimsenin sonu gibi- (kötü olur.)

Ayet: 32

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her kim Allah'ın belirlediği dini simgelere saygı gösterirse, bu, onun kalbindeki takva ilkesindendir, (yani Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranma ve yasaklarından sakınma ilkesindendir.)

Ayet: 33

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, haccın dini simgeleri size belli bir süreye / ölüm vaktine kadar fayda verir. Çünkü o simgeler en eski mescit olan (kutsal) ev / Kabe ile ilgilidir.

Ayet: 34-35

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz (İslam'a inanan) her topluma uymaları gereken kuralları emrettik. Böylece Biz (İslam'a inananların) -Allah'ın onlara lütfettiği dört ayaklı çiftlik hayvanlarını- kurban ederlerken Onun yüce adını anmalarını istedik. Ey insanlar, sizin ilahınız tek ilahtır / Allah'tır. (Allah'tan başka ilah yoktur.) Öyleyse Allah'a teslim olup İslam'ı kabul edin. Ey elçi, Allah'a gönülden boyun eğenlere / İslam'a inananlara (cenneti) müjdele. Doğrusu onlar (yani İslam'a inananlar) Allah anıldığında kalpleri ürperen, başlarına gelen sıkıntılar karşısında sabırla dayanışarak hareket eden ve namazı düzenli kılmakla beraber kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yapan kimselerdir.

Ayet: 36-37

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Biz hacda kurban edilen hayvanları sizin için Allah'a ibadetin simgelerinden yapmışızdır. Çünkü bunda sizin için bir fayda vardır. Öyleyse o hayvanları sırayla kurban ederken Allah'ın yüce adını anın. Sonra (kurban edilen hayvan) yere serilene (ve canını tam olarak verene kadar bekleyin.) Ey İslam'a inananlar, o kurbanların etlerinden hem siz yiyin hem de sizden isteyen ve istemeyen (ihtiyaç sahibi) kimselere yedirin. Bu böyledir. Biz kurbanlık hayvanları sizin hizmetinize sunmuşuzdur. Umulur ki şükredersiniz. Doğrusu onların etleri ya da kanları değil; ancak (kalbinizdeki) takva ilkesi (yani Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranma ve yasaklarından sakınma ilkesi) Allah'a ulaşır. Bu böyledir. Allah (o hayvanları) sizin hizmetinize sunmuştur. Öyleyse (onları keserken) sizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten Allah'ı yüceltin. (Allah'ın yüceliğini dile getirin) Ey elçi, iyi işler yapanlara (cenneti) müjdele.

Ayet: 38-40

Şüphesiz ki Allah, İslam'a inananları savunur; çok hain ve çok nankör olan kimseleri ise sevmez. Artık (putperest / müşrik Araplar tarafından) kendilerine savaş açılan (İslam'a inananlara) savaş

izni verilmiştir. Çünkü onlar haksızlığa / zulüme uğramıştır. Şüphesiz ki Allah onlara yardım etmeye (ve onları zafere ulaştırmaya) gücü yetendir. Doğrusu İslam'a inananlar sadece 'Allah hepimizin tek Rabb'idir / Allah'tan başka ilah yoktur' demeleri yüzünden, haksızca yurtlarından (Mekke'den) çıkarılmıştır; (ama Allah o zalimleri İslam'a inananların elleriyle cezalandıracaktır.) Şayet Allah insanlardan bazılarını bazılarıyla engellemeseydi, şimdiye kadar yeryüzündeki tüm manastırlar, havralar, kiliseler ve içinde Allah'ın yüce adının çokça (şükürle) anıldığı mescitler (şimdiye kadar) zalimler tarafından yıkılmış olurdu. Şüphesiz ki Allah, (İslam için) Ona yardım edenlere yardım edecek (ve onları başarıya ulaştıracaktır.) Şüphesiz ki Allah en güçlüdür ve en üstündür.

Ayet: 41

Doğrusu Biz İslam'a inananlara yeryüzünde bir imkan / iktidar verdiğimizde, onlar namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verir, iyiliği emreder ve kötülüğü yasaklarlar. Şüphesiz ki her şeyin sonu Allah'a varır.

Ayet: 42-44

Ey elçi, putperest / müşrik Araplar seni yalanlıyorlarsa, şunu iyi bil ki, onlardan önce Nuh'un toplumu, Ad ve Semud toplumları, İbrahim'in karşı çıktığı inkarcı toplumu, Lut'un toplumu ve Medyen halkı da (elçilerimi yalanlamışlardı.) Musa da yalanlanmıştı. Ben o İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere (tövbe edip İslam'a inanmaları için ölüm vakitlerine kadar) bir süre verdim; ama sonra (yani günahta ısrar edenleri) cezalandırdım. Sonuçta kendilerini nasıl cezalandırdığımı (gördüler.)

Ayet: 45-46

Doğrusu Biz halkı haksızlıkta / zulümde ısrar eden nice beldeyi cezalandırıp yok ettik. (Şimdi) onlardan geriye alt üst olmuş beldeleri, kurumuş boş kuyuları ve görkemli saray harabeleri kalmıştır. Doğrusu putperest / müşrik Araplar yeryüzünde gezip (önceki inkarcıların sonunun çok kötü olduğunu gördüler.) Ama İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapların akıllarını kullanacak kalpleri (vicdanları) da gerçekleri işitecek kulakları da yoktur. Doğrusu gerçek körlük, gözlerin görmemesi değil göğüsteki kalplerin (vicdanların) kör olmasıdır (yani gerçekleri ısrarla görmemesidir.)

Ayet: 47

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) senden (uğrayacakları) cezayı onlara hemen getirmeni istiyorlar. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah verdiği sözden dönmez; ama Rabb'ine göre bir gün sizin hesabınıza göre bin yıl gibi olabilir.

Ayet: 48

Doğrusu Ben halkı haksızlıkta / zulümde ısrar eden nice beldeye (tövbe edip İslam'a inanmaları için ölüm vakitlerine kadar) bir süre verdim, ama sonra (yani günahta ısrar edenleri) cezalandırdım. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, ahirette huzuruma dönüp tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.

Ayet: 49-51

Ey elçi, de ki: "Ey insanlar, ben sizin için sadece apaçık bir uyarıcıyım." Sonuçta İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere ahirette bağışlanma ve cömert (sonsuz) cennet nimetleri vardır. Diğer yandan bildirdiğimiz gerçeklere engel olmaya çalışan kimseler ise cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 52-54

Ey elçi, şunu iyi bil ki, şeytan senden önce gönderdiğimiz her elçinin / her peygamberin beklentisine de (vesvese) katmak istedi. Ama Allah (lütfettiği akılla) şeytanın kattığı vesveseyi yok eder ve bildirdiği gerçekleri sağlamlaştırır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Diğer yandan Allah kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik

bozukluğu) olan ve katı kalpli davranan kimseleri şeytanın vesvesesiyle sınamak ister. Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler (İslam'a karşı) derin bir düşmanlık içindedir. Ey elçi, Allah, kendilerine (önceki) ilahi kitapların bilgisi verilen kimselerin bu ilahi kitabın / Kuran'ın, "Rabb'inden gelen gerçekler olduğunu" bilmelerini ister. Öyleyse onlar bu ilahi kitaba / Kuran'a inanmalı ve Allah'a gönülden boyun eğmelidir. Şüphesiz ki Allah İslam'a inananları dosdoğru yola / doğruluğa yöneltendir.

Ayet: 55-57

Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler kıyametin kopması onlara bir anda (hiç beklemedikleri bir yerden) gelene kadar, yani sonu olmayan günün (kıyamet gününün) cezasına uğrayana kadar gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan şüphe etmeyi sürdürecektir. Ama kıyamet günü hükümranlığın tek sahibi olan Allah insanlar arasında onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda hükmünü verecektir. Sonuçta İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler nimet cennetlerine girecektir; İslam'ı ısrarla inkar eden ve bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseler ise işte onlar ahirette alçaltıcı cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 58-59

Doğrusu Allah, dosdoğru yolu / İslam için hicret eden sonra o yolda öldürülen veya ölen kimselere (şehitlere) ahirette (cennet) nimetlerini lütfedecektir. Şüphesiz ki Allah en iyi nimetleri lütfedendir. Allah onları hoşnut olacakları bir yere (cennete) sokacaktır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en hoşgörülüdür.

Ayet: 60-62

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her kim haksız bir saldırıya uğradıktan sonra benzer bir karşılık verirse, sonra da tekrar haksız bir saldırıya uğrarsa Allah ona yardım eder. Şüphesiz ki Allah çok affedicidir ve çok bağışlayandır. Çünkü Allah (her gün) geceyi gündüze, gündüzü de geceye sokandır. Doğrusu Allah gerçeğin ta kendisidir. Putperestlerin / müşriklerin Allah'tan başka dua ettikleri (putlar / sahte ilahlar) ise (bir gerçek değil) batıl inançtır / hurafedir. Şüphesiz ki Allah en yücedir ve en büyüktür.

Ayet: 63-64

Ey elçi, Allah'ın gökten yağmur yağdırdığını ve (o suyla) yeryüzünün yeşillendiğini biliyorsun. Şüphesiz ki Allah (büyük) lütuflar sahibidir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir.

Ayet: 65-66

Ey elçi, Allah'ın yeryüzündeki her şeyi ve denizde yüzen gemileri emriyle hizmetinize sunduğunu ve -yeryüzüne düşmemesi için- göğü (yani göktaşlarını) tuttuğunu biliyorsun. Doğrusu ancak Allah'ın izin verdiği şey olur. (Onun izin vermediği şey ise asla olmaz.) Şüphesiz ki Allah insanlara en şefkatlidir ve en merhametlidir. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) size hayat veren de, sizi (bu dünyada) öldürecek ve (ahirette) diriltecek olan Allah'tır. Ama İslam'ı ısrarla inkar eden insanlar çok nankördür.

Ayet: 67

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz (İslam'a inanan) her topluma uymaları gereken kuralları emrettik. Öyleyse ey elçi, inkarcılar Allah'ın emri konusunda seninle tartışıp çekişmekten vazgeçmelidir. Ey elçi, (insanları) Rabb'ine davet et. Çünkü sen (Ondan gelen) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten bir doğruluk rehberine uymaktasın.

Ayet: 68-69

Ey elçi, eğer inkarcılar seninle mücadele ederlerse onlara de ki: "Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı en iyi bilendir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü Allah sizin (İslam'dan) ayrılığa düştüğünüz konularda hükmünü verecektir."

Ayet: 70-71

Ey elçi, Allah'ın gökte ve yerde olan herkesi / her şeyi bildiğini biliyorsun. Doğrusu bu (bilgiler büyük / ana) bir kitapta yazılıdır. Şüphesiz ki (her şeyi bilmek) Allah için çok kolaydır. (Buna rağmen) putperestler / müşrikler Allah'tan başka Onun hiçbir kanıt indirmediği ve hiçbir bilgiye / belgeye dayanmadıkları putlara / sahte ilahlara da ibadet (dua) ederler. Sonuçta haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ahirette hiçbir yardımcısı olmayacaktır.

Ayet: 72

Ey elçi, bildirdiğimiz apaçık gerçekler onlara okunup aktarıldığında, İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapların yüzlerinde bir nefret ifadesi görebilirsin. Onlardan bazıları da bildirdiğimiz gerçekleri onlara okuyup aktaran İslam'a inananlara neredeyse saldıracak gibi olurlar. Ey elçi, onlara de ki: "Peki, size daha kötü olan bir haberi vereyim mi? Şunu iyi bilin ki, Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere cehennem ateşini söz vermiştir. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir."

Ayet: 73-74

Ey insanlar, (ey putperest / müşrik Araplar,) şimdi size verilen şu örneği (dikkatlice) dinleyin: Doğrusu sizin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlar / sahte ilahlar -hepsi bir araya toplansalar da- bir sineği bile yaratamazlar. Ya da bir sinek onlardan bir şeyi kapıp götürse, onlar onun götürdüğü şeyi kurtarıp geri alamazlar. Doğrusu (putlara / sahte ilahlara dua edip) istekte bulunanlar da, kendilerinden istekte bulununan putlar / sahte ilahlar da güçsüzdür. (Ne yazık ki putperest / müşrik Araplar) Allah'ın yüceliğini doğru değerlendirmediler. Şüphesiz ki Allah en güçlüdür ve en üstündür.

Ayet: 75-76

Doğrusu Allah meleklere melek elçiler, insanlara da insan elçiler seçer. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla görendir. Doğrusu Allah tüm varlıkların öncesini ve sonrasını bilir. Sonuçta her konu (hesabının sorulması için) Allah'ın huzuruna döndürülecektir.

Ayet: 77-78

Ey İslam'a inananlar, rükuya ve secdeye giderek namaz kılın, yalnız Rabb'inize ibadet edin ve iyi işler yapın. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz. Allah için (İslam düşmanlarına karşı) gerektiği gibi mücadele (cihat) edin. Şunu iyi bilin ki, Allah sizi seçmiştir ve size dinde (İslam'da) hiçbir sıkıntı yüklememiştir.'tır. Öyleyse (inanç) atanız İbrahim'in (İslam) toplumuna / inancına (uyun.) Sizi -daha önce de bu ilahi kitapta / Kuran'da da- "İslam'a inananlar / Müslümanlar" olarak adlandıran Allah'tır. Allah bu elçinin size şahit (örnek) olmasını, sizin de tüm insanlara şahit (örnek) olmanızı istemiştir. Öyleyse namazı düzenli kılın, (İslam için) zekat verin ve Allah'a bağlanın. Şüphesiz ki Allah sizin (gerçek) dostunuzdur. Şüphesiz ki Allah en iyi dosttur ve en iyi yardımcıdır.

23- MÜMİNUN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜMİNUN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-11

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, İslam'a inananlar kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecektir. Çünkü onlar Allah'a duydukları derin saygıdan kalbi ürpererek namaz kılar, boş / rahatsız edici sözlerden yüz çevirir ve mallarından (İslam için) zekat verirler. Onlar eşleri -yani

Allah'ın (evlenmeyi) ellerine izin verdiği / helal kıldığı (nikahlı oldukları) kimseler hariç- iffetlerini korurlar. İşte onlar (Allah'ın emirlerine uygun bir şekilde nikahlanan kimseler) asla kınanmazlar. Helalin ötesini (yani haramı) isteyenler ise Allah'ın koyduğu sınırı çiğneyen kimselerdir. Doğrusu İslam'a inananlar kendilerine emanet edilen şeylere ve sözleşmelerine özen gösterir ve namazlarını koruyup düzenli kılarlar. İşte onlar (ahirette) içinde sonsuza kadar yaşayacakları Firdevs cennetini miras alacak olan kimselerdir.

Ayet: 12-16

Doğrusu Biz (ilk) insanı çamurun özünden yarattık, sonra da (insanın soyunu) bir damlacık sıvıyı sağlam bir yere (yani anne rahmine) yerleştirip sürdürdük. Doğrusu Biz o bir damlacık sıvıyı (anne rahmine) yapışan bir parçacığa dönüştürdük; sonra onu yumruya dönüştürdük; daha sonra onu kemiklere dönüştürdük ve o kemiklere et giydirdik. Böylece Biz (anne rahminde aşama aşama yarattığımız bebekleri) her biri diğerinden başka / özgün bir karakterle var ettik. Şüphesiz ki her şeyi en güzel şekilde yaratan Allah en yücedir. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, siz bu dünyada yaşadıktan) sonra öleceksiniz ve kıyamet günü (Allah tarafından) diriltilip tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.

Ayet: 17-20

Doğrusu Biz sizin üstünüzde yedi yol (yani yedi kat gök) yarattık. Şüphesiz ki Biz (her çeşit) yaratmayı biliriz. Biz gökten belli bir ölçüye göre yağmur yağdırmakta ve suyu yeraltında (depolayıp) barındırmaktayız. Ama (ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) (Eğer Biz dilersek,) sizin tüm sularınızı giderebiliriz / yok edebiliriz. Biz size (lütfettiğimiz yağmurla,) içinde hurma ve üzüm ağaçları olan bahçeleri var ettik. Böylece siz onlardan birçok meyve yiyorsunuz. Ayrıca Biz (lütfettiğimiz yağmurla) Sina Dağı'nın çevresinde -çeşitli işlerde ve yemekte kullandığınız yağı veren- zeytin ağaçlarını var etmişizdir.

Ayet: 21-22

Ey insanlar, çiftlik hayvanlarından alacağınız nice ibretler vardır. Biz size onların karınlarında (oluşturduğumuz) sütten içiririyoruz. Ayrıca siz onların etlerinden yersiniz ve onların üzerinde ve gemilerde taşınarak ulaşımınızı sağlarsınız.

Ayet: 23

Geçmişte Biz Nuh'u kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik. Nuh onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanız gerekir." dedi.

Ayet: 24-25

Nuh'un toplumundaki İslam'ı ısrarla inkar eden ileri gelen kimseler (kendi aralarında): "Bu adam (Nuh) sadece sizin gibi (sıradan) bir insandır. Ama o, sizin üzerinizde üstünlük kurmak istiyor. Şayet Allah (bize bir elçi göndermek) isteseydi melekleri indirirdi. Ayrıca biz geçmiş atalarımızdan bu dini (yani İslam'ı) işitmiş de değiliz. Bu adam aklını yitirmiş / delirmiş olmalı. Bir süreye kadar onu gözleyip bekleyin." dediler.

Ayet: 26-30

Nuh: "Ey Rabb'im, onların yalanlamalarına karşı bana yardım et." diyerek dua etti. Biz de ona: "(Ey Nuh,) gözetimimiz altında ve bildirdiğimiz (şekilde) bir gemi yap. Ceza emrimiz geldiğinde ve yerden sular kaynamaya başladığında, (elindeki çiftlik hayvanlarından) erkek-dişi birer çifti, cezamızı hak edenler hariç ev halkını (ve tüm İslam'a inananları) o gemiye bindir. Sakın haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler için Benden bir şey isteme! Çünkü onlar (tufanda) suda boğulacaktır. Diğer yandan (Ey Nuh,) -sen ve beraberindekiler o gemiye bindiğinizde- şöyle dua etmelisin: 'Hamdolsun bizi bu zalimlerden kurtaran Allah'a. Ey Rabb'im, beni bereketli bir yere indirip konuk et. Şüphesiz ki Sen konuk edenlerin en iyisisin." diye vahiy ettik / bildirdik. İşte bunda size bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Doğrusu Biz herkesi sınamaktayız.

Ayet: 31-32

Sonra Biz Nuh toplumunun ardından başka nesilleri var ettik ve o toplumlara da kendi aralarından elçilerimizi gönderdik. O elçiler de toplumlarına: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin. Çünkü Allah'tan başka ilahınız yoktur. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanız gerekir." dediler.

Ayet: 33-38

Nuh'un toplumundan bu dünya hayatında zenginlikten / refahtan şımarttığımız, ahiretteki buluşmayı (hesap gününü) yalanlayan ve İslam'ı ısrarla inkar eden ileri gelen kimseler (kendi aralarında): "Bu adam (Nuh) sadece sizin gibi (sıradan) bir insandır. Çünkü o, sizin yediğinizden yiyor ve sizin içtiğinizden içiyor. Eğer sizin gibi (sıradan) bir insana uyarsanız, kaybedersiniz. (Bu adam) sizi -ölüp toprağa ve (çürümüş) kemiklere dönüştükten sonra- (ahirette) diriltilmekle (ve tüm yaptıklarınızdan hesaba çekilmekle) mi tehdit ediyor? Hayır, olamaz! Çünkü bu dünya hayatından başka bir hayatımız yoktur; (sadece bu dünyada) yaşarız ve ölürüz ve (öldükten sonra) ahirette diriltilecek değiliz. Ama bu adam (Nuh) yalan uydurup Allah'a iftira eden biridir. Bu yüzden biz ona inanacak değiliz." dediler.

Ayet: 39-41

Nuh: "Ey Rabb'im, onların yalanlamalarına karşı bana yardım et." diyerek dua etti. Allah da ona: "(Ey Nuh,) onlar çok geçmeden pişman olacaktır." dedi. Sonra da onlar gerçekleri bildiren bir ceza haykırışına uğradılar. Böylece Biz onları (suyun üstündeki) çerçöp gibi yaptık. (O vakit gemiden inenler tarafından): "Artık haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimler yok olup uzakta kalsın." (denildi.)

Ayet: 42-43

Sonra Biz Nuh toplumunun ardından başka nesilleri var ettik. Doğrusu hiçbir toplum ecelini / ölüm vaktini önceye ya da sonraya alamaz.

Ayet: 44

Daha sonra Biz insanlara art arda elçilerimizi gönderdik. Ama elçi gönderdiğimiz o toplumlar da onlara gelen elçilerimizi yalanladılar. Biz de onları birbiri ardınca yok ettik. Artık İslam'ı ısrarla inkar eden o kafirler uzakta kalsın.

Ayet: 45-49

Geçmişte Biz Musa'yı ve kardeşi Harun'u bildirdiğimiz gerçeklerle, (mucizelerle) ve apaçık bir yetkiyle Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına (elçilerimiz olarak) gönderdik. Ama onlar büyüklük tasladı ve zorbalık ettiler. Onlar kendi aralarında: "Musa'nın ve Harun'un toplumu (yani İsrailoğulları) bize kölelik ederlerken, biz (İsrailoğullarının soyundan gelen ve) sadece bizim gibi (sıradan) insanlar olan şu iki adama mı inanacakmışız? (Olamaz!)" dediler. Böylece onlar Musa'yı ve Harun'u yalanladılar. Sonra da cezalarını bulup yok oldular. Geçmişte Biz Musa'ya ilahi bir kitap verdik. Umulur ki insanlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirler.

Ayet: 50-51

Sonra Biz Meryem oğlu (İsa'yı) ve annesini (gücümüzü gösteren) birer mucize yaptık. (İsa'nın doğum vaktinde) Biz onları içinde bir su pınarı bulunan ve güvenle kalmaya uygun bir tepeye sığındırdık. Doğrusu Allah (İsa dahil) tüm elçilerine: "Ey elçilerim, yarattığım temiz / helal / sağlıklı şeylerden yiyin ve düzeltici / iyi işler yapın. Şüphesiz ki Ben yaptığınız her şeyi bilirim." demiştir.

Ayet: 52-53

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (aslında) siz tek bir toplumsunuz. Ben de hepinizin (tüm insanların) tek Rabb'iyim. Öyleyse Benim emirlerime duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımdan sakının. Ama insanlar (İslam'dan ayrılıp karşıt gruplara) bölündüler. Böylece (İslam'dan ayrılan) her grup (İslam yerine) kendi yaptıklarıyla sevinir

Ayet: 54-56

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri -bir süre için- bocalamaları içinde bırak. Bazıları (Bizim onları bu dünyada iyiliklerle ve kötülüklerle sınadığımız anlamaz ve) onlara servet ve çocuklar verdiğimizi sanırlar. Doğrusu Biz tüm iyi işlerde insanların yardımına koşarız. Ama onlar bunun farkında değiller.

Ayet: 57-61

Doğrusu İslam'a inananlar Rabb'lerine karşı çıkmaktan korkup ürperen, Rabb'lerinin bildirdiği gerçeklere inanan ve (hiçbir şeyi) Rabb'lerine ortak koşmayan kimselerdir. Onlar (İslam için) verdikleri (gösteriş için değil) kalpleri titreyerek / samimiyetle verirler. Çünkü onlar ahirette Rabb'lerinin huzuruna dönüp tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerini bilirler. İşte onlar iyi işlerde yarışıp öne geçen kimselerdir.

Ayet: 62

Doğrusu Biz herkese ancak gücü kadar sorumluluk yükleriz. Doğrusu Bizim huzurumuzda gerçekleri konuşan (büyük / ana) bir kitap (yani Levh-i Mahfuz) vardır. Böylece (ahirette) hiç kimseye hiçbir haksızlık edilmeyecektir.

Ayet: 63-67

Ama bazılarının kalbi bu dine / İslam'a (inanmayıp) bir bocalama içindedir. Çünkü onların yapmakta ısrar ettikleri (İslam'a uymayan) işleri (günahları) vardır. Ama Biz onlardan zenginlikten şımaranları cezamıza uğrattığımızda, onlar hemen feryadı basacaktır. Biz de onlara: "Bugün (boşuna) feryat etmeyin. Siz Bizden hiçbir yardım görmeyeceksiniz. Çünkü bildirdiğim gerçekler size okunup aktarıldığında, siz çark edip dönüyordunuz ve bu dine / İslam'a karşı kara yalanlar uydurup büyüklük taslıyordunuz." diyeceğiz.

Ayet: 68-70

Putperest / müşrik Araplar (Allah'ın) sözünü (yani bu ilahi kitabı / Kuran'ı) gereğince düşünmediler. Oysa geçmiş atalarına gelmeyen (bu ilahi kitap / Kuran) onlara gelmiştir. (Ne yazık ki) onlar (Allah'ın onlara gönderdiği) bu elçiyi (yakından) tanımalarına rağmen (bile bile) inkar ettiler ve ona, 'aklını yitirmiş / deli' diyerek (iftira attılar.) Doğrusu bu elçi onlara gerçekleri getirmiştir; ama onlardan birçoğu gerçeklerden hoşlanmaz.

Ayet: 71

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet gerçekler İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin kötü arzularına uysaydı, göklerin, yerin ve içindekilerin (düzeni) bozulurdu. Doğrusu Biz insanlara, içinde onlar için ilahi öğütler (olan bu ilahi kitabı / Kuran'ı) verdik. Ama (ne yazık ki) bazıları kendilerine verilen ilahi öğütlere sırt çevirirler.

Ayet: 72-77

Ey elçi, sen (İslam'a davet görevin için) insanlardan hiçbir karşılık istemiyorsun. Çünkü Rabb'inin sana vereceği karşılık daha üstündür. Şüphesiz ki Allah en iyi nimetleri lütfedendir. Ey elçi, sen onları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa çağırıyorsun; ama şunu iyi bil ki, (sen ne yaparsan yap,) ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan kimseler dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saparlar. Biz İslam'ı ısrarla inkar edn kafirlere rahmetimizi (daha çok) lütfedip onların tüm sıkıntılarını giderseydik bile, onlar azgınlıklarının içinde bocalamakta inat ederlerdi. Doğrusu Biz böylelerini cezaya uğrattık. Çünkü onlar Rabb'lerine boyun eğmemiş ve (Onun bağışlanması için) yalvarmamıştır. Sonuçta Biz de onlara şiddetli cezanın kapısını açıp onları ümitsiz / çaresiz bırakmışızdır.

Ayet: 78-80

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (sizi yaratan ve) size (sahip olduğunuz) kulakları, gözleri ve gönülleri veren Allah'tır. Ama siz Allah'a çok az şükrediyorsunuz. Doğrusu sizi yeryüzüne yayan Allah'tır. Sonuçta (ahirette) hepiniz Onun huzurunda toplanıp (tüm yaptıklarınızdan hesaba

çekileceksiniz.) Doğrusu yaşatan da öldüren de Allah'tır. Gece ve gündüzün yer değiştirmesine karar veren de O'dur. Artık aklınızı kullanmanız gerekir.

Ayet: 81-83

Doğrusu putperest / müşrik Araplar önceki inkarcıların söyledikleri benzer sözler söylediler. Onlar: "Ölüp toprağa ve (çürümüş) kemiklere dönüştükten sonra (ahirette) diriltilip (tüm yaptıklarımızdan hesaba mı çekileceğiz? Olamaz!) Doğrusu bize de geçmiş atalarımıza da bu tehditler yapıldı; ama bunlar ancak eskilerin masallarıdır." dediler.

Ayet: 84-85

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Yeryüzü ve içindekilerin sahibi kimdir?" diye sor. -Keşke gerçekleri bir anlasaydınız.- Onlar sana: "(Bunlar) Allah'ındır." diyecektir. O vakit onlara de ki: "Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız gerekir!"

Ayet: 86-87

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Yedi kat göğün ve (gökleri ve yeri kuşatan) büyük Arş'ın Rabb'i (yani sahibi) kimdir?" diye sor. Onlar sana: "(Bunlar da) Allah'ındır." diyecektir. O vakit onlara de ki: "Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanız gerekir."

Ayet: 88-90

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Her şeyi koruyan ama hiçbir korunmaya ihtiyacı olmayan ve her şeyin hükümranlığına sahip olan kimdir?" diye sor. -Keşke gerçekleri bir anlasaydınız.- Onlar sana: "Allah her şeyin hükümranıdır." diyecektir. O vakit de onlara de ki: "Artık aldatılmamanız gerekir!" Doğrusu Biz insanlara gerçekleri getirip lütfettik; ama bazıları (gerçekleri inkar edip) yalan söylemeyi sürdürüyorlar.

Ayet: 91-92

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah hiçbir çocuk edinmemiştir. Asla Onunla beraber başka bir ilah daha yoktur. (Şayet Allah ile beraber başka ilahlar / putlar var olsaydı) her biri kendi yarattığını kendi yanına alıp birbirlerine üstün gelmeye çalışırlardı (ve evrendeki düzen bozulurdu.) Doğrusu görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilen Allah putperestlerin / müşriklerin çirkin yakıştırmalarından uzaktır ve onların Ona ortak koştuğu şeylerden çok yücedir.

Ayet: 93-96

Ey elçi, şöyle dua et: "Ey Rabb'im, bana onları tehdit ettiğin cezayı göstereceksen, (lütfunla) beni kurtar / o zalimlerin arasında bulundurma." Doğrusu Biz onları tehdit ettiğimiz cezayı (istediğimiz vakit) sana gösterebiliriz. (Ama cezalandırmak en son seçenektir.) Ey elçi, kötülüğü en güzel şekilde sav. Biz inkarcıların (Bize yaptıkları) çirkin yakıştırmaları en iyi bileniz; (ama onları hemen cezalandırmıyoruz.)

Ayet: 97-98

Ey elçi, şöyle dua et: "Ey Rabb'im, (cin ve insan) şeytanların kışkırtmalarından ve onların benim yanımda bulunmalarından Sana sığınırım."

Ayet: 99-100

Ama İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden birine ölüm gelip çattığında, o: "Ey Rabb'im, beni dünya hayatına geri döndür ki daha önce yapmayı terk ettiğim düzeltici / iyi işleri yapayım." diyecektir. Hayır! (Artık o, dünya hayatına asla geri dönmeyecektir.) Doğrusu onun (son nefeste söylediği) bu söz boş bir sözdür / geçersizdir. (İnsanlar ölüm eşiğini geçtikten sonra dünya hayatına geri dönmek istese de dönemeyecektir.) Çünkü ölenlerin arkalarında diriliş gününe (kıyamet gününe) kadar aşamayacakları bir engel vardır.

Ayet: 101-104

Doğrusu (kıyamet gününü başlatan) Sur borusuna üflendiğinde, işte o gün, insanlar arasında hiçbir soy bağı kalmayacaktır ve (kendi canının derdine düşen) insanlar birbirine (bir soru bile)

soramayacaktır. (O gün) yaptığı iyilikler terazide ağır basan kimseler gerçek kurtuluşa / mutluluğa / cennet nimetlerine erişecektir; yaptığı iyilikler terazide hafif gelen (yani kötülükleri daha ağır basan) kimseler ise ahirette kendilerini zarara uğratmış olacaktır. (Çünkü onlar cehenneme girip) sonsuza kadar cehennemde kalacaktır. Orada cehennem ateşi onların yüzlerini yalayıp kavuracak ve onlar sırıtır gibi görünecektir.

Ayet: 105-115

Allah cehenneme giren kimselere: "Bildirdiğim gerçekler size okunup aktarıldığında, siz onları yalanlıyordunuz." diyecektir. Onlar da: "Ey Rabb'imiz, biz (dünyadayken) kötü yönlerimize yenildik ve doğruluktan sapan kimseler olduk. Ey Rabb'imiz, bizi cehennemden çıkar (ve tekrar dünya hayatına gönder.) Eğer biz bir daha dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan dönersek, o takdirde gerçekten haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerizdir." diyecektir. Allah da onlara: "Sesinizi kesip orada kalın ve Benimle konuşmayın! (Hatırlayın dünyadayken) bazı kullarım, 'Ey Rabb'imiz, biz İslam'a inandık, bizi bağışla ve bize rahmetini lütfet. Şüphesiz ki Sen merhametlilerin en iyisisin.' derlerken, siz onları alaya almıştınız. Bu (alaycı davranışlar) da size Benim ilahi öğüdümü unutturdu. Ayrıca siz (aranızda eğlenip) İslam'a inananlara gülüyordunuz. Sonuçta bugün Ben onları (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ettiklerinden (cennetle) ödüllendirdim. Doğrusu onlar gerçek başarıyı kazanan kimselerdir." diyecektir. (Ahirette) Allah inkarcılara: "Yeryüzünde kaç yıl kaldınız?" deyince, bazıları: "(Dünyada) bir gün ya da bir günden az kalmış olabiliriz. Zamanın kaydını tutan (meleklere) sorabilirsin." diyecektir. Allah onlara: "Doğrusu siz dünyada (ahirete göre) çok az bir süre kaldınız. Keşke (dünyadayken) bu gerçeği anlamış olsaydınız. Yoksa Bizim sizi boşuna yarattığımızı ve ahirette huzurumuza döndürülmeyeceğinizi mi sandınız!" diyecektir.

Ayet: 116-117

Doğrusu her şeyin gerçek hükümranı olan Allah en yücedir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. O, (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'ın cömert Rabb'idir. Ama her kim hiçbir apaçık kanıtı olmadan Allah ile beraber (sahte) bir ilaha daha dua (ibadet) ederse, ahirette Rabb'inin huzurunda tüm yaptıklarından hesaba çekilecek (ve cehennemle cezalanacaktır.) Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler asla kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişemeyecektir.

Ayet: 118

Ey elçi, şöyle dua et: "Ey Rabb'im, beni bağışla, bana rahmetini lütfet. Şüphesiz ki Sen merhametlilerin en iyisisin."

24- NUR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NUR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey İslam'a inananlar, bu, (size) indirip hükümlerine uymanızı emrettiğimiz ve içinde bildirdiğimiz apaçık gerçekleri lütfettiğimiz bir suredir. Umulur ki gerçekleri düşünüp öğüt alırsınız.

Ayet: 2-5

Ey İslam'a inananlar, zina eden kadınları da zina eden erkekleri de -her birine yüz sopa vurarak- cezalandırın. Eğer Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inandıysanız, Allah'ın dininin

(İslam'ın) hükmüne uyup zina edenlere hoşgörü göstermeden (bu cezayı uygulayın.) İslam'a inananlardan bazıları da (cezanın uygulandığına bir kanıt olması için) onların cezalandırıldığına şahit olsun. Doğrusu zina eden erkekler (İslam ahlakına değil) putperest / müşrik ahlakına sahip kadınlarla zina ederler. Zina eden kadınlar da (İslam ahlakına değil) putperest / müşrik ahlakına sahip erkeklerle zina ederler. Çünkü zina etmek İslam'a inananlara haramdır. Diğer yandan namuslu kadınları zinayla suçlayan ve zina iddiasını dört şahitle kanıtlamayan kimseleri ise seksen sopa vurarak cezalandırın ve artık onların hiçbir şahitliğini kabul etmeyin. Çünkü onlar günahta ısrar eden fasıklardır. Ama bu uyarıdan sonra hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten kimseler şunu iyi bilsinler ki, Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 6-9

Hanımını zinayla suçlayan ve kendisinden başka şahidi olmayan bir kimse, dört defa Allah'ın adıyla yemin ederek doğru söylediğine şahitlik etmeli ve beşinci defada: "Eğer yalan söylüyorsam, Allah'ın lanetine uğrayayım." demelidir. Ama (kocası tarafından) zinayla suçlanan bir hanım, dört defa Allah'ın adıyla yemin ederek kocasının yalan söylediğine şahitlik ederse ve beşinci defada: "Eğer o, doğru söylüyorsa, Allah'ın öfkesine / cezasına uğrayayım." derse, ona zina cezası verilmez. (Bu durumda onu zinayla suçlayan kocasına da iftira cezası verilmez; ama onlar bu suçlama yüzden boşanmış olur.)

Ayet: 10

Ey İslam'a inananlar, şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti üzerinizde olmasaydı (çok sıkıntılar çekerdiniz.) Şüphesiz ki Allah tövbeleri çok kabul edendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 11

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, (bu elçinin hanımına) atılan iftirayı size getiren kimseler, içinizde bir kitle (yani habis bir ur) gibi bulunan (ikiyüzlü / münafık) kimselerdir. Ey İslam'a inananlar, bu olayın sonunun sizin için kötü olacağını sanmayın. Doğrusu (ders alırsanız) bu olayın sonu sizin için iyi olacaktır. (Bu iftirayı yayan) herkes işlediği günahın cezasını hak eder; ama (bu iftirayı ilk uyduran, yani) daha büyük günahı işleyen kimse, daha büyük bir cezayı hak eder.

Ayet: 12-13

Ey İslam'a inananlar, siz (bu elçinin hanımına atılan) iftirayı ilk işittiğinizde, (sizden) İslam'a inanan her erkeğin ve kadının kendi içinden hüsnü zanla düşünmesi ve: "Bu büyük bir iftiradır." demesi gerekirdi. Çünkü (onu zinayla suçlayanların) dört şahit getirmeleri (ve iddialarını kanıtlamaları) gerekirdi. Onlar dört şahit getirmediyseler, (ki getirmediler. Öyleyse onlar) Allah'a göre yalancıların ta kendileridir.

Ayet: 14-16

Ey İslam'a inananlar, şayet dünya ve ahirette Allah'ın lütfu ve rahmeti üzerinizde olmasaydı, (aranızda konuşarak) yaydığınız o iftira yüzünden büyük bir cezaya uğrardınız. Çünkü siz o iftirayı dilinize dolayıp bilgi sahibi olmadığınız bir konuda boş konuşmalar yapıyordunuz. O vakit siz Allah'a göre büyük bir günah olan bu dedikoduyu basit bir şey sanıyordunuz. Oysa sizin (o iftirayı ilk) işittiğinizde: "(Boş) konuşma yapmak bize yakışmaz. (Ey Rabb'imiz) Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin. Bu, büyük bir iftiradır." demeniz gerekirdi.

Ayet: 17-19

Ey İslam'a inananlar, Allah size böyle bir günaha asla dönmemenizi öğütler. Eğer Allah'a inandıysanız, (Ona uyun.) Böylece Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Doğrusu İslam'a inananların arasında utanç verici / çirkin davranışları yaymak isteyen kimseler dünyada ve ahirette şiddetli cezaları hak ederler. Şüphesiz ki Allah her şeyi bilir; ama siz her şeyi bilemezsiniz.

Ayet: 20

Ey İslam'a inananlar, şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti üzerinizde olmasaydı (çok sıkıntılar çekerdiniz.) Şüphesiz ki Allah en şefkatlidir ve en merhametlidir.

Ayet: 21-22

Ey İslam'a inananlar, sakın şeytana uymayın! Şeytana uyan kimseler şunu iyi bilsinler ki, o, (insanlara) utanç verici / çirkin şeyleri ve kötülüğü emreder / telkin eder. Ey İslam'a inananlar, şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti üzerinizde olmasaydı, sizden hiç kimse hiçbir zaman temize çıkamazdı. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) günahtan arındırır. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Ey İslam'a inananlar, sizden lütuf ve zenginlik sahibi olan kimseler (ihtiyaç sahibi) yakınlara, yoksullara ve Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için (Mekke'den Medine'ye) hicret edenlere yardım etmekten geri durmasın, (hatadan dönüp af dileyenleri) affetsin ve hoşgörülü davransınlar. Allah'ın sizin hatalarınızı bağışlamasını istemez misiniz? (Tabii ki istersiniz. Öyleyse siz de bağışlayıcı olun.) Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 23-25

Herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'a inanan ve hiçbir şeyden haberi olmayan namuslu kadınları zinayla suçlayan kimseler dünyada ve ahirette lanetlenmiştir / Allah'ın rahmetinden çıkarılmıştır. Sonuçta onlar ahirette büyük cezalara uğrayacaktır. Kıyamet günü onların dilleri, elleri ve ayakları yaptıkları kötülüklere şahitlik edecektir. İşte o gün Allah onlara tam hak ettikleri (gerçek) cezayı verecektir. Böylece onlar Allah'ın apaçık bir gerçek olduğunu anlayacaktır.

Ayet: 26

Doğrusu iffetsiz kadınlar iffetsiz erkekler içindir; iffetsiz erkekler de iffetsiz kadınlar içindir. Diğer yandan iffetli kadınlar iffetli erkekler içindir; iffetli erkekler de iffetli kadınlar içindir. İşte onlara (yani iffetli oldukları bilinen kimselere) iftiracıların çirkin sözleri asla yakıştırılamaz. Onlara ahirette bağışlanma ve cömert (sonsuz) cennet nimetleri vardır.

Ayet: 27-29

Ey İslam'a inananlar, kendi evlerinizden başka evlere -ancak oradakilerden izin istedikten ve onlara selam verdikten sonra- girebilirsiniz. Böyle yapmanız sizin için daha iyidir. Umulur ki gerçekleri düşünüp öğüt alırsınız. Başkasına ait bir yere -içinde hiç kimse olmasa da- izinsiz girmeyin. Başkasına ait bir yere gittiğinizde, eğer o yerden biri size "Gelmeyin / geri dönün!" derse, hemen o sözü dikkate alıp oradan dönün. Çünkü sizin için en doğru davranış budur. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı en iyi bilendir. Ama içinde hiç kimsenin oturmadığı (herkesin ve) sizin yararlanmanıza açık olan yerlere girmenizde bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah, açıkladığınız ve gizlediğiniz her şeyi bilir.

Ayet: 30

Ey elçi, İslam'a inanan erkeklere gözlerini (kendi hanımından başkasına cinsel istekle bakmaktan) sakınıp iffetlerini korumalarını bildir. Çünkü onlar için en doğru davranış budur. Şüphesiz ki Allah insanların tüm yaptıklarından haberdardır / ahirette herkesi hesaba çekecektir.

Ayet: 31

Ey elçi, İslam'a inanan kadınlara da gözlerini (kendi kocasından başkasına cinsel istekle bakmaktan) sakınıp iffetlerini korumalarını, süslerini -(hayatın doğal akışında) görünenler hariç- açığa vurmamalarını ve örtüleriyle göğüslerini kapamalarını bildir. İslam'a inanan kadınlar süslerini başkalarına göstermemelidir. Ama onların kocaları, babaları, kocalarının babaları, öz ve üvey çocukları, kardeşleri, yeğenleri, kadın hemcinsleri, Allah'ın (beraber bulunmayı) ellerine izin verdiği / helal kıldığı kimseler (örneğin amcaları, dayıları, sütkardeşleri, gerektiğinde doktor, hemşire gibi sağlıkçılar,) cinsellik düşünemeyecek kadar bakıma muhtaç (hasta veya çok yaşlı) erkekler veya cinsellik nedir bilmeyen çocuklar bu hükmün dışındadır.

Ayrıca onlar -gizledikleri süslerini belli edecek bir şekilde- ayaklarını / topuklarını yere vurarak yürümesinler. Ey İslam'a inananlar, hepiniz Allah'a dönüp tövbe ederek kendinizi düzeltin. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz.

Ayet: 32

Ey İslam'a inananlar, (İslam'a inanıp) düzeltici / iyi işler yapan kadın-erkek (tüm) kölelerinizi (özgürleştirip) bekarlarınızla evlendirmeye (çalışın.) Onlar yoksul olsa da, Allah onları lütfundan zengin edebilir. Şüphesiz ki Allah her şeyi kuşatandır ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 33

Ey İslam'a inananlar, (sizden) evlenme imkanı bulamayan kimseler, Allah onlara lütfundan (evlenme imkanını) sağlayana kadar (zinadan) geri durup iffetlerini korusunlar. (Ey İslam'a inananlar,) Allah'ın (evlenmenizi) ellerinize izin verdiği / helal kıldığı kimselerden sizinle evlenme sözleşmesi yaparak evlenmek isteyenlerle -eğer onlarda bir iyilik görüyorsanız- o sözleşmeyi yaparak evlenebilirsiniz. Ey İslam'a inananlar, Allah'ın size verdiği servetten (evlenmek isteyen ihtiyaç sahiplerine de) verin. Eğer genç kadınlarınız (kendi istedikleri kimselerle) namuslu bir evlilik yapmak isterlerse, sakın bu (geçici) dünya hayatının menfaati için onları (istemedikleri kimselerle evlenmeye ve bu yüzden evden kaçıp) zina etmeye zorlamayın! Onları istemedikleri kimselerle evlenmeye zorlayanlar şunu iyi bilsinler ki, Allah (yanlışa) zorlanan genç kadınların (tövbelerini kabul eder.) Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 34

Ey insanlar, doğrusu Biz size, bildirdiğimiz apaçık gerçekleri, sizden öncekilerin örneklerini ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere verdiğimiz öğütleri indirmişizdir.

Ayet: 35

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri ve yeri aydınlatan İslam ışığının kaynağıdır. Onun ışığı, camdan bir avize içinde -sanki inciden bir yıldız / gezegen gibi- parlayan (ve karanlığı aydınlatan) bir kandile benzer. O kandilin yakıtı -sadece doğuda ve batıda değil her yerde kullanılabilen- bereketli zeytin ağacının (yağındandır.) O yağ (öyle temiz bir yağdır ki) neredeyse ateş değmeden ışır. (İslam'da) ışık üstüne ışık vardır. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) ışığına yöneltir. Allah insanlara (en güzel) örnekleri verir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 36-37

İslam ışığı, Allah'ın adının yükseltilmesine ve (şükürle) anılmasına izin verdiği / lütuf buyurduğu her evde / mescitte bulunur. Çünkü oralarda sabah-akşam daima Allah'ın yüceliği anılarak hareket edilir. (İşte oralarda) hiçbir alışverişin veya ticaretin kendilerini Allah'ın bu ilahi öğüdünden / Kuran'dan, namazı düzenli kılmaktan ve (İslam için) zekat vermekten alıkoyamadığı kimseler / adamlar vardır. Çünkü onlar -kalplerin ve gözlerin (korkudan) ters döneceği kıyamet gününden (ve ahiretteki hesaptan) çekinirler.

Ayet: 38-39

Doğrusu Allah, İslam'a inananları yaptıklarının en iyisine göre ödüllendirmek ve onlara lütfundan verdiği nimetleri daha çok artırmak ister. Böylece Allah, dileyenlere (yani İslam'a inananlara) cennette hesapsız (sonsuz) nimetleri lütfedecektir. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin yaptıkları ise çöldeki bir serap / hayal gibi ahirette kaybolup gidecektir. Onların durumu, çölde susuz kalan, (serap görüp) ilerde su olduğunu sanan ama oraya vardığında sudan hiçbir eser bulamayan kimselerin durumuna benzetilebilir. Sonuçta onlar yanlarında (yaptıklarını değil) Allah'ı bulacaktır; Allah da onları hakkıyla hesaba çekecektir. Şüphesiz ki Allah hesap sorması en hızlı olandır.

Ayet: 40

Diğer yandan İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, üstünde yoğun (kara) bulutların olduğu dalgalarla kaplı derin bir denizinin dibinde birbirini bastıran karanlıklara benzetilebilir. Bir insan (böyle bir karanlıkta) -elini çıkarıp önüne koyduğunda bile- onu göremez. Doğrusu Allah'ın (ısrarlı sapkınlıklarında) ışıksız bıraktığı kimselere artık hiçbir ışık bulunmaz.

Ayet: 41-42

Ey elçi, -dizi dizi uçan kuşlar dahil- göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin Allah'ın yüceliğini anarak hareket ettiğini biliyorsun. Doğrusu her şey (Allah'a) nasıl yönelip ibadet edeceğini ve Onun yüceliğini anarak hareket edeceğini bilmektedir. Şüphesiz ki Allah tüm varlıkların ne yaptığını en iyi bilendir. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Sonuçta herkes ahirette Allah'ın huzuruna varıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.

Ayet: 43

Ey elçi, Allah'ın, bulutları (rüzgarla) sürükleyip birleştirerek yığın haline getirdiğini biliyorsun ve onlardan yağmurun yağdığını görüyorsun. Allah -gökteki dağlar gibi olan bulutlardan- kar / dolu da yağdırabilir. Böylece Allah, yağmuru dilediklerine yağdırır; dilediklerinden ise geri çevirir. Böylece bazı insanlar -beklenen yağmurun şimşeğinden gözleri kamaşsa da- yağmur nimetine erişemezler.

Ayet: 44

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah geceyle gündüzü yerini değiştirir. İşte bunda ileriyi görenler için nice ibretler vardır.

Ayet: 45

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah her canlıyı sudan yaratmıştır. Canlılardan bazıları karnının üzerinde sürünür; bazıları iki ayağıyla yürür; bazıları da dört ayağıyla yürür. Doğrusu Allah dilediği canlıyı (dilediği şekilde) yaratır. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 46-50

Ey insanlar, doğrusu Biz (size) bildirdiğimiz apaçık gerçekleri indirdik. Şüphesiz ki Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. İkiyüzlüler / münafıklar ise: "Allah'a ve elçisine inandık ve uyduk." derler; ama sonra onlardan bazıları bu sözlerinden yüz çevirirler. Doğrusu onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmış değildir. İkiyüzlüler / münafıklar -aralarında hüküm vermesi için- Allah'a ve elçisine çağrıldıklarında, onlardan bazıları (eğer verilen hüküm işlerine gelmezse,) hemen o hükme sırt çevirirler; ama (verilen hüküm işlerine gelirse, yani) onlar haklı taraf olurlarsa, (koşa koşa) gelip boyun eğerler. Doğrusu onların kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) vardır. Onlar İslam'dan şüphe eder ve Allah'ın ve elçisinin onlara haksızlık edeceğinden çekinirler(!) Doğrusu işte onlar haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ta kendileridir.

Ayet: 51-52

İslam'a inananlar ise -aralarında hüküm vermesi için- Allah'a ve elçisine çağrıldıklarında tek söz olarak, 'işittik ve itaat ettik' derler. İşte böyleleri kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir. Doğrusu Allah'a ve elçisine uyan, Allah'a karşı çıkmaktan korkan ve Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler (ahirette cennet nimetleriyle ödüllendirilecektir.) İşte onlar gerçek başarıyı kazanan kimselerdir.

Ayet: 53-54

Ey elçi, münafıklar / ikiyüzlüler 'eğer onlara emredersen' (savaşa / sefere) çıkacaklarına dair Allah'ın adıyla büyük yeminler etmektedir. Ey elçi, onlara de ki: "Yemin etmeyin. Doğrusu sizden (yemin değil) hakkaniyetli bir şekilde (Allah'a ve elçisine) uymanız istenmektedir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Öyleyse ey insanlar, Allah'a ve elçisine uyun. Eğer gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz (ahirette

cezasını çekersiniz.)" Şunu iyi bilin ki, bu elçi kendi sorumluluğunu taşır; siz de kendi sorumluluğunuzu taşırsınız. Eğer ona uyarsanız dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirsiniz. Çünkü bu elçinin görevi sadece gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır.

Ayet: 55

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah, sizden İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere -daha önce başka insanlara da bıraktığı gibi- yeryüzünü (miras) bırakacağını, onlar için seçip razı olduğu dine (İslam'a) imkanlar sağlayacağını ve onların korkularını güvene çevireceğini söz vermiştir. Onlar yalnız Bana ibadet ederler ve hiçbir şeyi Bana ortak koşmazlar. Herkes şunu iyi bilsin ki, bundan sonra İslam'ı ısrarla inkar edenler, işte onlar, günahta ısrar eden fasıkların ta kendileridir.

Ayet: 56-57

Ey İslam'a inananlar, namazı düzenli kılın, (İslam için) zekat verin ve Allah'ın elçisine uyun. Umulur ki Allah'ın rahmetine erişirsiniz. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, Allah'ın yeryüzünde yarattığı hiçbir gerçeğe engel olabileceklerini sanmasınlar. Onların ahiretteki sığınağı cehennem ateşi olacaktır. Doğrusu cehennem, varılacak en kötü yerdir.

Ayet: 58-59

Ey İslam'a inananlar, -henüz ergenlik çağına girmemiş çocuklarınız da dahil- Allah'ın (beraber bulunmayı) ellerinize izin verdiği / helal kıldığı kimseler (örneğin anneleriniz, babalarınız, kardeşleriniz, çocuklarınız...) sabah namazından önce, öğlen vaktinde (dinlenmek için) elbiselerinizi çıkardığınızda ve yatsı namazından sonra yanınıza gelirlerken sizden (en fazla) üç defa izin istemelidir (ve izin verilmemişse geri dönmelidir.) Çünkü bu üç vakit size özeldir. Bu vakitlerin dışında birbirinizin yanına (izin istemeden de) girip çıkmanızda -ne size ne de onlara- bir günah yoktur. Bu böyledir. Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Çocuklarınız ergenlik çağına eriştiklerinde ise -daha önce onlar büyüklerin yanına gelirken izin istedikleri gibi- birbirlerinin yanına gelirken de izin istemelidir. Bu böyledir. Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 60-61

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, ayakta duramayan ve evliliği düşünemeyecek kadar yaşlı olan kadınların -süslerini göstermek amacı olmadan- (dış) elbiselerini çıkarmasında bir günah yoktur. Ama (abartıp açık-saçık olmaktan) geri durmaları kendileri için daha iyidir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Doğrusu hastaların ve -kör veya topal gibi- engellilerin güç yetiremedikleri konularda hiçbir sorumluluğu yoktur. (Ey İslam'a inananlar,) sizin kendi evlerinizde veya babalarınızın, annelerinizin, kardeşlerinizin, amcalarınızın, halalarınızın, dayılarınızın, teyzelerinizin ve karşılıklı güven duyduğunuz arkadaşlarınızın evlerinde -toplu halde ya da erkekler ayrı kadınlar ayrı olarak- yemek yemenizde bir günah yoktur. Artık bir eve girdiğinizde (öncelikle) birbirinize Allah'ın bereketlerini ve güzelliklerini sunmak için selam verin. Bu böyledir. Allah size bildirdiği gerçekleri açıklar. Umulur ki aklınızı kullanırsınız.

Ayet: 62

Doğrusu İslam'a inananlar Allah'a ve elçisine inanan ve bu elçiyle beraber toplum için bir şey yaparlarken -ondan izin almadıkça çekip gitmeyen kimselerdir. Ey elçi, şunu iyi bil ki, Allah'a ve elçisine inananlar (ancak gerçekten işleri olduğunda) senden izin isterler. Öyleyse eğer onlar bazı işleri için senden izin isterlerse, onlardan dilediklerine izin verebilirsin. Ey elçi, İslam'a inananlar için Allah'tan bağışlanma dile. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 63

Ey İslam'a inananlar, sakın kendi aranızda bu elçinin size yaptığı (ve katılmanızın zorunlu olduğu) davetini, birbirinize yaptığınız (ve katılmanızın zorunlu olmadığı diğer) davetlerle bir tutmayın. Doğrusu Allah sizden (bahanelerin arkasına) saklanıp (görevden) kaçanları bilir. Öyleyse bu elçinin emrinden çıkan kimseler, başlarına gelecek büyük sıkıntılara ya da şiddetli cezalara karşı dikkatli olsunlar.

Ayet: 64

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Doğrusu Allah tüm niyetlerinizi bilir. Kıyamet günü tüm insanlar Allah'ın huzuruna döndürülecektir. O da herkese tüm yaptıklarını bildirecek (ve herkesi hesaba çekecektir.) Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

25- FURKAN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

FURKAN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

Doğrusu tüm insanları uyarması için bu kuluna (elçisine) iyiyi kötüden ayıran hükümleri / furkanı indiren Allah en yücedir. Şüphesiz ki Allah, göklerin ve yerin tek hükümranıdır. O, hiçbir çocuk edinmemiştir ve hükümranlığında hiçbir ortağı yoktur. O, her şeyi yaratandır ve her şeye bir ölçü koyandır.

Ayet: 3

Ama putperest / müşrik Araplar, hiçbir şey yaratamayan, (aslında insanlar tarafından) yaratılan, kendilerine bile zarar ya da yarar veremeyen ve yaşatma, öldürme ve diriltme gücü olmayan sahte ilahları / putları edindiler.

Ayet: 4-6

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları (iftira edip): "Bu Kuran bir uydurmadır; çünkü bu adam onu uydurmuş, başkaları da ona yardım etmiştir." dediler. Böylece onlar bir haksızlık ve yalan ortaya koydular. Onlardan bazıları da (iftira edip): "(Bu Kuran,) bu adamın sabah-akşam daima başkalarından dinlediklerini yazıp topladığı eskilerin masallarıdır." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu bu ilahi kitabı / Kuran'ı göklerin ve yerin tüm gizemlerini bilen (Allah) indirmiştir. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir."

Ayet: 7-10

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları bu elçi hakkında: "Bu elçi niçin (sıradan bir insan gibi) yemek yiyor ve çarşıda / pazarda dolaşıyor ki! (Şayet o, Allah'ın elçisi olsaydı, Rabb'inden) ona (mucize olarak) bir melek indirilmesi ve o meleğin onunla beraber uyarıcılık etmesi gerekmez miydi(!) Veya ona (gökten) bir hazine indirilmesi ya da meyvelerinden yiyebileceği (olağanüstü) bir bahçeye / cennete sahip olması gerekirdi." dediler. O zalimler (kendi aralarında): "Siz (bu elçiye uyarsanız,) ancak kendisine sihir yapılmış (yani ne dediğini bilmeyen) bir adama uymuş olursunuz." dediler. Ey elçi, baksana, onlar (iftira ederek) senin hakkında ne kötü örnekler verdiler. Çünkü onlar gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan sapmıştır. Artık onlar doğru yolu bulamazlar. Doğrusu dilerse (ahirette) sana bu dünya hayatından daha iyisini, (yani) içlerinden ırmaklar akan cennetleri ve sana (özel) konakları lütfedecek olan Allah en yücedir.

Ayet: 11-16

Putperest / müşrik Araplar kıyametin kopacağını (ve ahiretteki hesabı) yalanladılar. Biz de kıyametin kopacağını (ve ahiretteki hesabı) yalanlayan o kimselere cehennemin alevli ateşini hazırladık. Cehennem -İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri uzaktan gördüğünde- onların işiteceği bir şekilde öfkeyle uğuldayacaktır. Onlar birbirine bağlı olarak cehennemin dar bir yerine atıldığında, orada yok olmayı isteyecektir. İşte o vakit ve orada onlara: "Bugün (burada) yok olmayı bir defa değil binlerce defa isteyebilirsiniz; (ama bu istek geçersizdir.)" denilecektir. Ey elçi, insanlara de ki: "Bir düşünün bakalım, bu mu yoksa Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere söz verilen 'sonsuzluk cenneti' mi daha iyidir? Doğrusu Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin ödülü ve varacağı yer cennet olacaktır. Onlar orada sonsuza kadar diledikleri her nimete erişecektir. Çünkü (ahiretteki hesaptan sonra insanların ödül veya ceza görmesi) Rabb'inin verdiği kesin bir sözdür."

Ayet: 17-19

(Kıyamet günü) Allah (tüm) putperestleri / müşrikleri ve Ondan başka ibadet ettikleri putları / sahte ilahları bir araya toplayıp (putlara / sahte ilahlara): "Siz mi bu kullarımı dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptırdınız yoksa onlar kendi kendilerine mi doğru yoldan saptılar? diyecektir. O vakit putlar / sahte ilahlar: "(Ey Rabb'imiz) Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin. Senden başka (yani Sana ortak koşarak güya) dost edinmemiz bize yakışacak bir şey değildir. Ama Sen bunlara dünyada nesiller boyu bol nimetler verdiğinde, bunlar Senin ilahi öğütlerini unutup, bozuk bir toplum oldular." diyecektir. O vakit Allah putperestlere / müşriklere: "İbadet ettiğiniz putlar / sahte ilahlar bile sizin sözlerinizi yalanlıyorlar! Artık ne hak ettiğiniz cezayı geri çevirebilirsiniz; ne de kendinize yardım edecek birini bulabilirsiniz. Şimdi sizden haksızlıkta / zulümde ısrar eden kimselere, büyük cezalar çektireceğiz." diyecektir.

Ayet: 20

Ey elçi, senden önceki elçilerin tümü de (senin gibi) yiyip içen ve çarşıda / pazarda dolaşan kimselerdi. (Onlar da melek değil insandı.) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz sizden bazılarını bazıları için bir sınav yaptık ve (İslam için) sabredip sabretmediğinize bakarız. Şüphesiz ki Rabb'in her zaman her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 21-24

Ahirette huzurumuzda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceğine inanmayan putperest / müşrik Araplardan bazıları bu elçi hakkında: "(Şayet o, Allah'ın elçisi olsaydı, bir mucize olarak) bize meleklerin indirilmesi gerekmez miydi ya da Rabb'imizi bizzat görmemiz gerekmez miydi(!)" dediler. Böylece onlar içlerinden büyüklük taslayıp (bu elçiye) büyük bir azgınlıkla karşı çıktılar. Ama onların melekleri göreceği kıyamet günü geldiğinde, günahta ısrar eden suçlulara hiçbir müjde verilmeyecektir. (İşte o gün) onlar: "(Cennetle aramıza) konulmuş bir engel var!" diyecektir. Çünkü Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (dünyada) yaptığı tüm iyi işlerin önüne geçip onları havaya saçılan toz gibi yok edeceğiz. Diğer yandan cennete giren kimselere ise orada kalınacak en güzel yerler verilecek ve onlara en güzel sözler söylenecektir.

Ayet: 25-30

Kıyamet günü bulutlu gökyüzü yarılacak ve melekler (yeryüzüne) indirildikçe indirilecektir. İşte o gün, gerçek hükümranlık yalnız Rahman'ındır ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için çok zor bir gün olacaktır. Kıyamet günü dünyada haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler (endişelerinden) ellerini ısıracaktır ve onlardan her biri: "Keşke Allah'ın elçisiyle beraber doğru yola uysaydım. Yazıklar olsun bana! Keşke şu adı gereksizi kendime dost edinmeseydim. Çünkü o, beni bana gelen ilahi öğütlerden sonra saptırdı." diyecektir. Doğrusu şeytan (ona güvenen / onu dost edinen) insanları (tuzağa düşürürmüş ve onları çaresiz bir şekilde) ortada bırakmıştır. Diğer yandan (kıyamet günü) bu elçi: "Ey Rabb'im, benim toplumum bu ilahi kitabı / Kuran'ı

terk etti." diyecektir.

Ayet: 31

Bu böyledir. Biz gönderdiğimiz her peygamberin karşısına günahta ısrar eden suçluları düşman olarak çıkarmışızdır. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in kullarını dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten ve onlara yardım eden olarak yeter.

Ayet: 32

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları (bu elçi hakkında): "(Eğer bu adam bir elçi olsaydı,) bu Kuran'ın ona topluca bir defada indirilmesi gerekirdi." dediler. Bu böyledir. Ey elçi, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı senin gönlünde sağlamlaştırmak isteriz. Bu yüzden Biz onu (sana) yavaş yavaş okumaktayız.

Ayet: 33-34

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, inkarcıların getireceği her kötü örneğin karşında Bizim (bu ilahi kitapta / Kuran'da) ortaya koyduğumuz (nice) gerçekler ve en güzel açıklamalar vardır. Herkes şunu da iyi bilsin ki, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (ahirette) yüzüstü cehenneme atılıp toplanacaktır. İşte onlar en kötü yerde kalacak ve doğru yoldan daha çok sapmış olacaktır.

Ayet: 35-36

Geçmişte Biz Musa ilahi bir kitap verdik. Musa'nın kardeşi Harun'u da onun yanında bulunan yardımcısı yaptık. Biz onlara: "Bidirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimselere (Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına) gidin (ve onları İslam'a davet edin.)" dedik. Ama (onlar İslam'ı ısrarla inkar ettiklerinden,) Biz onları yıkıp yok ettik.

Ayet: 37

Biz Nuh'un toplumunu 'Allah'ın elçilerini' (yani İslam'a daveti) ısrarla yalanladıklarından, (tufanda) suda boğduk ve onların kötü sonunu tüm insanlara bir ibret yaptık. Doğrusu Biz haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin hepsine ahirette şiddetli cezalar hazırladık.

Ayet: 38-39

Biz Ad toplumunu, Semud toplumunu, Res halkını ve benzeri nice beldeleri İslam'a davet ettik. Onlardan her birine (cezamız hakkında) örnekler verdik / uyarılar yaptık. (Ama onlar İslam'ı ısrarla inkar ettiklerinden,) Biz onların hepsini de yok ettik.

Ayet: 40

Doğrusu putperest / müşrik Araplar üzerine ceza yağmuru yağdırdığımız o beldelerden geçmekte ve Bizim oraları (nasıl yok ettiğimizi) görmektedir. Evet, onlar (cezamıza uğrayan beldeleri) görmektedir; ama (ahirette) diriltilip tüm yaptıklarından hesaba çekeceklerine hala inanmamaktadır.

Ayet: 41-42

Ey elçi, putperest / müşrik Araplardan bazıları seni her gördüklerinde alaya alıp (kendi aralarında): "Allah bize (bula bula) bunu mu elçi olarak göndermiş(!) Şayet ilahlarımıza / putlarımıza inanmakta sabredip (bağlılık göstermeseydik,) bu adam -az daha- bizi onlardan saptıracaktı." diyorlar. Sonuçta onlar cezamızı gördüklerinde, kimin doğru yoldan daha çok saptığını anlayacaktır; (ama o vakit iş işten geçmiş olacaktır.)

Ayet: 43-44

Ey elçi, kötü arzularını ilah edinen kimseleri biliyorsun. Öyleyse ey elçi, sakın böylelerinin savunucusu olma! Ey elçi, onların (Allah'ın bildirdiği gerçekleri) dinleyeceğini veya akıllarını kullanacağını sanma! Onlar bir hayvan sürüsü gibidir; ama doğru yoldan daha çok sapmıştır.

Ayet: 45-46

Ey elçi, Rabb'inin, gölgeyi ışığa göre uzattığını biliyorsun. Ama Rabb'in dileseydi, gölgeyi var etmeyebilirdi. Herkes şunu iyi bilsin ki, güneşi gölgenin, gölgeyi de güneşin kanıtı yapan Biziz. Gölgeyi istediğimiz şekilde, azar azar azaltan da yine Biziz.

Ayet: 47-50

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizi geceyle (karanlıkla) örtendir, uykunuzu bir dinlenme yapandır ve (uykudan) kalkmanız (ve çalışıp geçiminizi sağlamanız) için gündüzü (aydınlık) edendir. Rahmetinin (yani yağmurun) önünde rüzgarları müjdeleyici olarak gönderen de Allah'tır. Böylece Biz gökten tertemiz yağmur yağdırırız. Çünkü Biz ölü haldeki / kurak beldelere hayat vermek ve yarattığımız nice hayvanlara ve insanlara su sağlamak isteriz. Doğrusu Biz insanların düşünüp öğüt almaları için gerçekleri açıklamaktayız. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu ısrarla nankörlük edip İslam'a karşı çıkmaktadır.

Ayet: 51-52

Ey elçi, şayet Biz dilesedik, her bir beldeye bir uyarıcı gönderebilirdik; (ama Biz seni elçimiz olarak seçip tüm insanlara gönderdik.) Öyleyse ey elçi, sakın İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplara uyma ve onlara karşı bu ilahi kitapla / Kuran'la büyük bir mücadele (cihat) ver.

Ayet: 53-55

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, birinin tadı tatlı ve yumuşak olan, diğerininki ise tuzlu ve acımsı olan iki su kütlesinin (ırmakları ve denizleri) birleştiren; ama (tuzlu suyun tatlı suyu bozmaması için) aralarına (yerçekimi ve yoğunluk farkı yasalarını) bir perdeleyici engel olarak koyan Allah'tır. İnsanları (bir damla) sudan yaratıp soylarını çoğaltan da Allah'tır. Şüphesiz ki Rabb'in her zaman her şeye gücü yetendir. Ama (ne yazık ki) putperestler / müşrikler Allah'tan başkasına, onlara hiçbir yarar ya da zarar veremeyen putlara / sahte ilahlara, ibadet ederler. Çünkü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, her zaman Rabb'lerine karşı (batıl inançlara / inançlara) destek verirler.

Ayet: 56-59

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz seni ancak (tüm insanlara) müjdeci ve uyarıcı (olan bir elçi) olarak gönderdik. Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum; ama dileyenlerin Rabb'lerine yönelen bu dosdoğru yolu / İslam'ı benimsemesini istiyorum." Ey elçi, yalnız "hayatı lütfeden ve ölümsüz olan Allah'a" güvenip dayan ve Onun yüceliğini hamd ile anarak hareket et. Şüphesiz ki Allah, kullarının günahlarından ayrıntısıyla haberdar olmada (ve onlara gereğini yapmada) yeterlidir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri, yeri ve arasındakileri (yani her şeyi) altı evrede yaratandır ve (onları kuşatan) Arş'a hükmedendir. O, Rahman'dır. Öyleyse her şeyden ayrıntısıyla haberdar olan Allah'tan (rahmetini) istemelisin.

Ayet: 60-62

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Yalnız Rahman'a secde edin." denildiğinde, onlar -nefretlerini daha çok artırarak- sana: "Rahman neymiş? Şimdi biz (sadece) senin bize emrettiğine mi secde edecek mişiz(!)" dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu gökte takım yıldızlarını yaratan ve orada Güneş'i bir ışık kaynağı, Ay'ı ise aydınlatıcı bir ışık yapan (Rahman) en yücedir. Ayrıca düşünüp ögüt almak ya da şükretmek isteyenler için geceyle gündüzü yer değiştirten de O'dur.

Ayet: 63-71

Rahman'ın kulları / İslam'a inananlar, öyle kimselerdir ki, onlar yeryüzünde hiç kimseye hiçbir rahatsızlık vermeden yürürler; cahillerin (gerçeği bilmeyenlerin) sataşmasına uğrayınca ise (çirkin sözlere aldırış etmeden,) 'Selam / esenlikler üzerinize olsun' diyerek geçip giderler. Onlar geceleyin Rabb'lerine yönelip secdede ve ayakta durarak (namaz kılarlar.) ve: "Ey Rabb'imiz, bizi cehennem cezasından koru; çünkü cehennem cezası bize çok ağır gelir / biz o cezaya dayanamayız." diyerek dua ederler. Doğrusu cehennem kalınacak en kötü yerdir ve en kötü makamdır. Onlar bir harcama / yardım yaptıklarında, ne saçıp savururlar ne de cimrilik ederler; iki aşırı uç arasında orta yolu benimserler. Onlar Allah ile beraber (sahte) bir ilaha daha dua

(ibadet) etmezler, haksızlık ederek Allah'ın haram kıldığı bir canı öldürmezler veya zina etmezler. Çünkü böyle yapan (yani haksızlık ederek bir canı öldüren veya zina eden) kimseler günahlarının (cezasıyla karşılaşacaktır.) Kıyamet günü onların cezaları kat kat artılacaktır ve onlar sonsuza kadar alçaltılarak (cehennem cezasının) içinde kalacaktır. Ama hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inanan ve düzeltici / iyi işler yapan kimselerin durumu farklıdır. Çünkü Allah onların (önceki) kötülüklerini iyiliklere dönüştürür. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Herkes şunu iyi bilsin ki, tövbe edip İslam'a inanan ve düzeltici / iyi işler yapan kimseler tövbeleri kabul edilmiş olarak Allah'a dönerler.

Ayet: 72-76

Rahman'ın kulları / İslam'a inananlar yalan şahitlik etmezler. Onlar boş / rahatsız edici bir sözle karşılaştıklarında (aldırış etmeden) onurluca geçip giderler. Onlar kendilerine Rabb'lerinin bildirdiği gerçekler ile öğüt verildiğinde, asla gerçeklere kör ve sağır gibi davranmazlar. Onlar: "Ey Rabb'imiz, bize göz aydınlığı (mutluluk) katan eşler ve çocuklar lütfet ve bizi Senin emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için bir önder / örnek yap." diyerek dua ederler. İşte onlar (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ettiklerinden ahirette (cennet) konaklarıyla ödüllenecek ve oralarda saygıyla ve selamla karşılanacaktır. Onlar sonsuza kadar cennette yaşayacaktır. Doğrusu cennet kalınacak en iyi yerdir ve en iyi makamdır.

Ayet: 77

Ey elçi, de ki: "(Ey insanlar, yalnız Allah'a) dua / ibadet ederseniz, Rabb'im size değer verir (ve cennet nimetlerini lütfeder.) Ama (ey putperest / müşrik Araplar, ne yazık ki) siz (Allah ile beraber putlara / sahte ilahlara da dua / ibadet ettiniz ve) gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladınız. Öyleyse şunu iyi bilin ki, (eğer tövbe edip kendinizi düzeltmezseniz, ahirette Allah'ın cezası size) yapışacaktır."

26- ŞU'ARA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ŞU'ARA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-9

TA-SİN-MİM (Dikkat!) Ey insanlar, bunlar bu apaçık ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerdir. Ey elçi, bazılarının gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmamasına (üzülüp) kendini harap etme. Şayet Biz dileseydik, gökten bir mucize indirip tüm insanları İslam'a boyun eğdirirdik. (Ama Biz insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak isteriz.) Bu sebepten putperest / müşrik Araplar Rahman'ın gönderdiği bu son ilahi öğüt / Kuran kendilerine geldiğinde, ona (inanmak yerine) sadece sırt çevirdiler. Doğrusu onlar (kendilerine gelen gerçekleri) yalanladılar. Ama alaya aldıkları ceza haberleri yakında başlarına gelecektir. Diğer yandan onlar Bizim yeryüzünde birçok bitki çeşidini (insanlar için) bitirdiğimizi de anlamadılar. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Şüphesiz ki Rabb'in en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 10-17

Ey elçi, geçmişte Rabb'in Musa'ya: "Şu zalim insanlara, yani Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına git ve onlara, 'Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmalarını bildir.' diye seslendi / vahiy etti. Musa: "Ey Rabb'im, ben onların beni

yalanlamasından ve kalbimin daralıp dilimin kekelemesinden endişe ediyorum. (Ey Rabb'im,) Senden (kardeşim) Harun'u (yanımda yardımcı) bir peygamber olarak görevlendirmeni diliyorum. Ayrıca ben onların beni suçlu sayıp öldürmelerinden de çekiniyorum." dedi. Allah Musa'ya: "Sakın çekinme! Öyleyse (sen ve Harun birlikte) onlara bildirdiğimiz gerçekleri götürün. Şüphesiz ki Biz sizinle beraberiz ve her şeyi hakkıyla işitiriz. Şimdi Firavuna gidin ve ona, '(Ey Firavun,) biz tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ın elçileriyiz. (Mısır'da köle durumda olan) İsrailoğullarını bizimle gönder.' deyin." dedi.

Ayet: 18-22

Firavun (gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmadı ve) Musa'ya: "(Ey Musa,) biz seni bir bebekken yanımıza alıp büyüttük. Böylece sen yıllarca aramızda (sarayda) yaşadın; ama sonra bize nankörlük edip yapacağını yaptın, (yani bir Mısırlı'yı öldürdün.)" dedi. O vakit Musa: "Doğrusu ben o şeyi (kasıtlı değil) yanlışlıkla yaptım; ama (sizin beni dinlemeden öldürebileceğinizden) çekindim ve kaçtım. Sonra Rabb'im bana en doğru hükümleri lütfetti, beni elçisi yaptı (ve size gönderdi.) Ayrıca (ey Firavun,) senin başıma kakmaya çalıştığın nimet, (aslında bir nimet değil) İsrailoğullarını köleleştirmiş olmandan kaynaklanan bir şeydir." dedi.

Ayet: 23-29

Firavun Musa'ya: "Tüm varlıkların Rabb'i diyerek neyi kastediyorsun?" dedi. Musa ona: "Allah göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) tek Rabb'idir. (Ey putperest / müşrik Araplar,) eğer bu gerçeği kesin olarak bilirseniz, (putları / sahte ilahları bırakıp İslam'a inanırsınız.)" dedi. Firavun çevresindeki adamlarına dönüp (alay ederek): "(Musa'yı) dinliyor musunuz(!)" dedi. Musa onlara: "Doğrusu Allah sizin de geçmiş atalarınızın da (yani hepinizin) tek Rabb'idir." dedi. Ama Firavun: "Size gönderilen elçi olduğunu iddia eden bu adam aklını yitirmiş / delirmiş olmalı." dedi. Musa: "Allah doğunun, batının ve arasındakilerin, yani her yerin Rabb'idir. Aklınızı kullanırsanız (anlarsınız.)" dedi. Firavun da: "Eğer benden başka bir ilah kabul edersen, seni hapse atarım." dedi.

Ayet: 30-37

Musa Firavuna: "Eğer ben sana apaçık bir mucize getirdiysem, (ne yapacaksın?)" dedi. Firavun da ona: "Eğer doğruyu söylüyorsan, haydi, o mucizeyi ortaya koy bakalım!" dedi. O vakit Musa asasını / değneğini yere attı ve değnek bir anda büyük bir yılana dönüştü. Sonra Musa elini (gömleğinin içine sokup) çıkardı ve onun eli oradakilerin gözlerinin önünde (kar gibi) bembeyaz oldu. Firavun çevresindeki ileri gelen devlet adamlarına: "Bu (Musa) usta bir sihirbaz olmuş ve yaptığı sihirle / aldatmacayla sizi yurdunuzdan çıkarmak istiyor. Peki, ne yapmamı önerirsiniz?" dedi. Onlar da Firavuna: "Musa'yı ve kardeşini biraz beklet ve ülkenin her şehrine görevliler gönder ki onlar tüm usta sihirbazları toplayıp (Musa'nın karşısına çıkmaları için) sana getirsinler." dediler.

Ayet: 38-40

Sonra (farklı şehirlerden getirilen) sihirbazlar kararlaştırılan günün kararlaştırılan saatinde bir araya toplandı. Diğer yandan (Firavunun görevlileri tarafından) insanlara: "(Meydanda) toplanın. Sihirbazların üstün gelmesi için onlara destek verelim." denildi.

Ayet: 41-42

(Firavunun gönderdiği görevlilerin topladığı) sihirbazlar Firavuna geldiklerinde ona: "Üstün gelirsek, bize bir ödül verilecek mi?" dediler. Firavun da onlara: "Evet, bir ödül alacaksınız ve bana yakın kimselerden olacaksınız." dedi.

Ayet: 43-48

Musa (karşısına çıkan sihirbazlara): "Atacağınızı atın!" dedi. Sihirbazlar iplerini ve asalarını yere attılar ve (Onların yere attığı ipler ve asalar -yaptıkları sihir / aldatmaca sayesinde- Musa'ya bir anda kıvrılarak hareket eden yılanlar gibi göründü.) Böylece onlar: "Firavunun üstünlüğü adına

biz üstün geleceğiz." dediler. Musa da asasını / değneğini yere attı ve o değnek bir anda sihirbazların uydurmaca / hileli yılanlarını yutan (büyük bir yılana dönüştü.) Böylece (aldatmaca değil gerçek bir yılan gören) sihirbazlar secdeye kapanıp: "Artık biz de Musa'nın ve Harun'un Rabb'ine, yani tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a inandık." dediler.

Ayet: 49-51

Firavun sihirbazlara: "Siz benden izin almadan Musa'ya inandınız, öyle mi? Anlaşılan o ki, Musa size sihri / aldatmacayı öğreten büyük ustanızdır. Ama yakında (nasıl bir cezaya uğrayacağınızı) göreceksiniz. Çünkü ben hepinizi -ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip- çarmıha asacağım." dedi. O vakit sihirbazlar ona: "Zararı yok! Sonuçta biz ahirette Rabb'imizin huzuruna döneceğiz. Rabb'imizin bizim hatalarımızı bağışlayacağını umuyoruz; çünkü biz (burada) İslam'a inananların öncüleri olduk." dediler.

Ayet: 52-59

Daha sonra Biz Musa'ya: "(Ey Musa, artık) kullarımı / İslam'a inananları geceleyin yola çıkar. (Antik Mısır'ı gizlice terk edin.) Ama (Firavun ve askerleri tarafından) takip edileceksiniz." diye vahiy ettik / bildirdik. (İslam'a inananların Mısır'ı terk ettiğini haber alan) Firavun hemen ülkenin şehirlerine asker toplama görevlileri gönderdi. Firavun (toplanan askerlere hitap edip): "Düşmanımız olan topluluk sayıca azdır; ama onlar bize (çok) öfkelidir. Oysa biz (öfkeyle hareket eden değil) her ayrıntıya dikkat eden bir orduyuz." dedi. Böylece Biz onları bahçelerden, pınarlardan, hazinelerden ve üstün makamlardan çıkardık / ayırdık. Bu böyledir. Sonuçta Biz o nimetleri (o zaman ki) İsrailoğullarına (İslam'a inananlara) bıraktık.

Ayet: 60-68

Gün doğarken Firavun ve askerleri onları takibe başladı. Sonra iki (karşıt) topluluk birbirini görecek kadar yakınlaşınca, Musa'nın yanındakiler: "Yakalanacağız!" dediler. Musa da onlara: "Asla! Çünkü Rabb'im, benimledir ve beni doğru yola yöneltecektir." dedi. O vakit Biz Musa'ya: "Asanı / değneğini denize vur." diye vahiy ettik / bildirdik. Musa değneğini denize vurur vurmaz, deniz yarılıp ikiye ayrıldı ve her parçası büyük bir dağa gibi oldu. Sonra Biz diğerlerini (yani Firavunu ve askerlerini) de onlara (daha çok) yaklaştırdık. Sonuçta Biz Musa'yı ve onun beraberinde olanların hepsini (denizin ortasında açılan yoldan geçirip) kurtardık; diğerlerini (yani İslam'ı ısrarla inkar edenlerii) ise suda boğduk. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Şüphesiz ki Rabb'in en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 69-76

Ey elçi, İbrahim'in başından geçen şu olayları da insanlara okuyup aktar. Bir vakit İbrahim babasına ve toplumuna: "Siz neye ibadet ediyorsunuz?" dedi. Onlar: "Heykelden putlara / (sahte) ilahlara ibadet ediyoruz ve onların önünde duruyoruz / tapınıyoruz " dediler. İbrahim onlara: "Peki, siz onlara dua (ibadet) ettiğinizde, onlar sizi işitebiliyor mu veya size herhangi bir yarar ya da zarar verebiliyor mu?" dediğinde ise onlar: "Hayır, onlar bizi işitemez ve bize hiçbir yarar ya da zarar veremezler; ama biz atalarımızı böyle yaparken gördük (ve aynı şekilde ibadet ediyoruz.)" dediler. İbrahim de onlara: "Peki, önceki atalarınızın ve sizin ibadet ettiğiniz şeylerin (saçmalığını) hiç mi düşünmediniz?" dedi.

Ayet: 77-104

İbrahim onlara: "Şunu iyi bilin ki, sizin -tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'tan başka- ibadet ettikleriniz (yani putlar / sahte ilahlar) benim düşmanımdır. Doğrusu (ben yalnız Allah'a ibadet ederim; çünkü) beni yaratan da, dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten de, yediren de, içiren de, hastalandığımda iyileştiren de (o putlar / sahte ilahlar değil) Allah'tır. Yine (beni bu dünyada bir süre yaşadıktan sonra) öldürecek olan da (ahirette) diriltecek olan da Allah'tır. İlahi adalet günü (lütfuyla) hatalarımı bağışlamasını umduğum da yalnızca O'dur." dedi. (Sonra)

İbrahim şöyle dua etti: "Ey Rabb'im, bana (doğru) hükümleri lütfet ve beni düzeltici / iyi işler yapan insanların arasına kat. Ey Rabb'im, bana diğer insanlara gerçekleri anlatan bir doğruluk dili ver. (Ey Rabb'im,) beni nimetlerle dolu olan cennetin mirasçısı yap. (Ey Rabb'im,) babamı bağışla; çünkü o, dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapanlardan oldu. (Ey Rabb'im,) beni diriliş günü (kıyamet günü) utandırma." O gün servet ya da çocuklar değil; ancak dosdoğru bir kalple / vicdanla Allah'a yönelen kimselerin doğruluğu fayda verecektir. (O gün) cennet Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere yaklaştırılacak, cehennem ise doğruluktan sapanların önüne çıkarılacaktır. (İşte o gün) cehenneme giren putperestlere / müşriklere: "Allah'tan başka ibadet ettiğiniz (putlar / sahte ilahlar) hani neredeler? Size veya kendilerine yardım edebiliyorlar mı? (Hayır!)" denilecektir. Sonuçta hem putlar / sahte ilahlar, hem onlara inanıp doğruluktan sapanlar, hem de İblis'in (insan ve cin) tüm askerleri tepetaklak cehennem ateşine atılacaktır. Onlar cehennemde birbirlerini suçlayıp: "Allah'ın adıyla yemin ederiz ki, dünyadayken büyük bir sapkınlıkta olduğumuzu ve sizi (putları / sahte ilahları) tüm varlıkların Rabb'iyle bir tuttuğumuzu şimdi anladık. Günahta ısrar eden suçlular bizi dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptırdıklarından, artık (ahirette) bizim hiçbir destekçimiz / şefaatçimiz ya da yakın bir dostumuz olmayacaktır. Keşke bize bir daha dünyaya geri dönme fırsatı verilseydi, o zaman İslam'a inanırdık." diyecektir. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Şüphesiz ki Rabb'in en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 105-116

Nuh'un toplumu da elçilerimizi yalanladı. Geçmişte bir vakit onların bir soydaşı olan Nuh onlara: "Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, ben Allah'ın size gönderdiği güvenilir bir elçiyim. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum. Ama tüm varlıkların Rabb'i olan Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun." dedi. Ama onlar: "(Ey Nuh,) şunu iyi bil ki, aramızdaki en alt tabakadan olan kimseler sana uyarlarken, biz sana inanmayız." dediler. Nuh da onlara: "Doğrusu ben (bana uyanların İslam'a inanmadan önceden) ne işler yaptığını bilemem; (ama şimdi onlar İslam'a inanan değerli insanlardır.) Sonuçta Rabb'im onları da (sizi de tüm yaptıklarınızdan) hesaba çekecektir. Keşke ahiretteki hesap gerçeğinin bir farkında olsaydınız. Ayrıca ben İslam'a inananları yanımdan kovacak değilim. Doğrusu ben sadece apaçık bir uyarıcıyım." dedi. Ama onlar: "(Ey Nuh,) eğer (İslam'a davetten) vazgeçmezsen, seni aramızdan kovarız." dediler.

Ayet: 117-122

Nuh (onları yıllarca İslam'a davet ettikten sonra): "Ey Rabb'im, toplumum beni (ısrarla) yalanladı. (Ey Rabb'im,) onlarla benim aramda (ceza) hükmünü ver. (Ey Rabb'im,) beni ve benimle beraber (İslam'a inananları) kurtar." diyerek dua etti. Sonuçta Biz Nuh'u ve onun beraberinde olanları (Nuh'un yaptığı ve içine insanları ve hayvanları) yüklediği gemiyle kurtardık; sonra da geride kalanları (tufanda) suda boğduk. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Şüphesiz ki Rabb'in en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 123-140

Ad toplumu da elçilerimizi yalanladı. Geçmişte bir vakit onların bir soydaşı olan Hud onlara: "Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, ben Allah'ın size gönderdiği güvenilir bir elçiyim. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden

hiçbir karşılık istemiyorum. Ama tüm varlıkların Rabb'i olan Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Diğer yandan siz (putlar / sahte ilahlar adına) her tepeye bir işaret / anıt yaparak boş şeylerle uğraşıyorsunuz ve kendinize sanat eserli (mezarlar) ediniyorunuz. Umulur ki (onlarda) ölümsüz olursunuz(!) Ayrıca siz elinize geçirdiğiniz herkese / her şeye zorbaca davranmaktasınız. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. Öyleyse bildiğiniz tüm nimetleri size lütfeden; (yani) size çocuklar, hayvanlar, bahçeler, pınarlar lütfeden Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. (Yoksa) korkarım ki büyük günün / kıyamet gününün cezasına uğrarsınız." dedi. Ama onlar: "Ey Hud, sen bize ne kadar öğüt verirsen ver, hiç fark etmez. Bunlar ancak eskilerin uydurduğu şeylerdir. Ayrıca biz (Allah tarafından) cezalandırılacak da değiliz." dediler. Böylece onlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. Biz de onları cezalandırıp yok ettik. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Şüphesiz ki Rabb'in en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 141-159

Semud toplumu da elçilerimizi yalanladı. Geçmişte bir vakit onların bir soydaşı olan Salih onlara: "Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, ben Allah'ın size gönderdiği güvenilir bir elçiyim. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum. Ama tüm varlıkların Rabb'i olan Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Şimdi siz burada bahçelerde, pınarlarda, ekin tarlalarında ve salkımlı hurmalıklarda güvende olabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Siz dağları ustalıkla oyarak yaptığınız yapılarda (güvenle kalabileceğinizi mi sanıyorsunuz?) Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. (Bundan sonra) yeryüzünde düzelticilik değil bozgunculuk eden ve aşırıya giden (günahta ısrar eden) kimselerin emrine uymayın." dedi. Ama onlar (Salih'e): "Doğrusu sen kendisine sihir yapılmış / ne dediğini bilmeyen bir kimsesin. (Hayır, sen Allah'ın elçisi olamazsın;) çünkü sen sadece bizim gibi (sıradan) bir insansın. Eğer doğruyu söylüyorsan, bize bir mucize getir." dediler. Salih de onlara: "İşte bu dişi deve, (ihtiyaç sahipleri süt içsin diye) Allah'ın size gönderdiği bir mucizedir. Allah'ın emrine göre şu sudan bir gün o, bir gün siz sırasıyla su içeceksiniz. Sakın ona kötülükle dokunmayın. Yoksa büyük günün / kıyamet gününün cezasına uğrarsınız." dedi. Bu açıklamaya rağmen onlar o dişi deveyi kesip öldürdüler. Sonuçta onlar pişman oldular; çünkü (Allah'ın) cezasına uğradılar. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Şüphesiz ki Rabb'in en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 160-175

Lut'un toplumu da elçilerimizi yalanladı. Geçmişte bir vakit onların bir soydaşı olan Lut onlara: "Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, ben Allah'ın size gönderdiği güvenilir bir elçiyim. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum. Ama tüm varlıkların Rabb'i olan Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Diğer yandan siz Rabb'inizin sizin için yarattığı hanımlarınızı bırakıp başka erkeklere (cinsel istekle) yaklaşıyorsunuz. Doğrusu siz haddini aşan (Allah'ın koyduğu sınırı çiğneyen) kimselersiniz." dedi. Ama onlar: "Ey Lut, eğer (İslam'a davetten) vazgeçmezsen, seni aramızdan çıkarıp (kovarız.)" dediler. Lut da onlara: "Doğrusu ben sizin yaptıklarınızdan iğreniyorum." dedi. Lut: "Ey Rabb'im, beni ve ailemi / benim beraberimde olanları (yani İslam'a inananları) onların yaptıklarından koru." diyerek dua etti. Sonuçta Biz -cezaya uğrayan yaşlı hanımı hariç- Lut'u ve ailesinin / onun beraberinde olanların (yani İslam'a inananların) hepsini kurtardık; sonra da diğerlerini (yani İslam'ı ısrarla inkar edenleri) yıkıp yerle bir ettik. Daha sonra Biz

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin üzerine bir felaket yağmuru yağdırdık. Herkes şunu iyi bilsin ki, uyarılarımıza uymayanlara yağan ceza yağmuru çok kötü olur. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Şüphesiz ki Rabb'in en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 176-191

Eyke halkı da elçilerimizi yalanladı. Geçmişte bir vakit Şuayb onlara: "Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şunu iyi bilin ki, ben Allah'ın size gönderdiği güvenilir bir elçiyim. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum. Ama tüm varlıkların Rabb'i olan Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Ölçüyü (ve tartıyı) tam olarak yerine getirin. Sakın ölçüyü / tartıyı bozanlardan olmayın! Dosdoğru ölçün ve insanların haklarını çalmayın. Sakın yeryüzünde bozgunculuk edip karışıklık çıkarmayın! Artık sizi ve önceki nesilleri yaratan Rabb'inizin emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının." dedi. Ama onlar (Şuayb'e): "Doğrusu sen kendisine sihir yapılmış / ne dediğini bilmeyen bir kimsesin. (Hayır, sen Allah'ın elçisi olamazsın;) çünkü sen sadece bizim gibi (sıradan) bir insansın. Bu yüzden biz senin bir yalancı olduğunu düşünüyoruz. Eğer doğru söylüyorsan, haydi, ceza olarak üzerimize gökten parçalar (taşlar) düşür." dediler. Şuayb ise onlara: "Şüphesiz ki Rabb'im yaptığınız kötülükleri en iyi bilendir. (Öyleyse cezayı benden değil Allah'tan bekleyin.)" dedi. Onlar Şuayb'ı ısrarla yalanladılar ve sonuçta (kara bulutlarla) gölgeli bir günün cezasına uğradılar. Doğrusu (onları öldüren) o ceza da büyük günün / kıyamet gününün cezasından sayılır. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez. Şüphesiz ki Rabb'in en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 192-197

Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıkların Rabb'i (olan Allah) tarafından indirilmiştir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Ruhul Emin / Cebrail onu senin kalbine (insanları) uyarasın diye indirmiştir. Bu ilahi kitap / Kuran (ilk muhatap olan Araplar onu iyi anlasınlar diye) apaçık bir Arapçayla (indirilmiştir) ve onun öğretisi / İslam tüm önceki ilahi kitapların asıllarında da vardır.. Öyleyse (sayıları az olsa da) İsrailoğullarından ilahi kitabı bilen (samimi) kimselerin bu ilahi kitabı / Kuran'ı anlayıp (İslam'a inanmaları) tüm insanlar için bir kanıt olmalıdır.

Ayet: 198-204

Şayet Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı bu elçi yerine Arap olmayan birine (Arapça olmayan bir dilde) indirseydik ve o elçi onu Araplara okusaydı, onlar (anlamadıkları) o kitaba inanmazlardı. (Bu yüzden Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı ilk muhatap olan Araplar anlasınlar diye Arapça indirdik.) Bu böyledir. Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı günahta ısrar eden suçluların kalplerine de sunarız; ama onlar şiddetli cezamızı görene kadar İslam'a inanmazlar. Sonuçta ceza onlara bir anda hiç beklemedikleri bir yerden gelecektir. İşte o vakit onlar: "Acaba bize biraz erteleme verilir mi?" diyecektir. Öyleyse onlar cezamızın hemen gelmesini istememelidir.

Ayet: 205-209

Ey elçi, biliyorsun ki, Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (cezalarını erteleyip) onları (bu dünya nimetlerinden) yıllarca yararlandırsak bile, tehdit edildikleri ceza onların başlarına gelecektir. Sonuçta (dünyada) yararlandıkları şeyler onları (cezadan) kurtaramayacaktır. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz hiçbir beldeyi -oraya bir uyarıcı göndermeden- cezalandırıp yok etmedik. İşte bu ilahi kitap / Kuran ilahi bir öğüttür. Çünkü Biz hiçbir zaman haksızlık etmeyiz.

Ayet: 210-213

Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, (kötülük için) şeytanlar tarafından değil (Allah'ın emriyle iyilik için melekler tarafından) indirilmiştir. Bu ilahi kitap / Kuran şeytanlara yakıştırılamaz ve onlar

onu asla kendilerine yakıştıramazlar. Doğrusu (şeytanların kötü niyeti) onları bu ilahi kitabı / Kuran'ı dinlemekten de uzak tutmaktadır. Öyleyse Allah ile beraber (sahte) bir ilaha daha dua (ibadet) etme! Yoksa Allah'ın cezasına uğrayanlardan olursun.

Ayet: 214-220

Ey elçi, en yakınlarından başlayarak insanları uyar ve İslam'a inanıp sana uyan kimseleri -kol kanat gererek- koru. Eğer bazıları sana karşı çıkarlarsa, onlara: "(Doğrusu ben sizin yaptığınız kötülüklerden uzağım." de ve yalnız en üstün ve en merhametli olan Allah'a güvenip dayan. Şüphesiz ki Allah seni (bir şey için) ayağa kalktığında da, secde edenlerin arasında secdeye gidip geldiğinde de, yani her durumda görür. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 221-227

Şimdi size şeytanların kime indiğini bildireyim: Doğrusu şeytanlar iftiracı ve günahkar olan herkese inerler. Çünkü onlar şeytanların yalanlarını dinlerler ve onlardan birçoğu yalan söylerler. Doğrusu (iftira atan ve günahı öven şiirler söyleyen) putperest / müşrik şairlere (ancak) doğruluktan sapanlar uyarlar. Ey elçi, biliyorsun ki, o putperest / müşrik şairler (yalanın) her alanında hayal kurup yapmadıkları şeyleri söyleyebilirler. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan, Allah'ı çokça (şükürle) anan ve (putperest / müşrik Araplar tarafından) haksızlığa uğratıldıktan sonra (İslam'a inananlara) destek veren şairler ise (sizdendir.) Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, haksızlıkta / zulümde ısrar eden tüm zalimler ahirette ne kötü bir yıkılışla yıkıldıklarını anlayacaktır.

27- NEML SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NEML SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

TA-SİN (Dikkat!) Ey insanlar, bunlar bu apaçık ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerdir. Bu ilahi kitap / Kuran, İslam'a inananlar için bir doğruluk rehberi ve bir müjdedir. Onlar namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verir ve ahireti / ahiretteki hesabı kesin olarak bilirler. Diğer yandan Biz ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan kimselere ise yaptıkları (kötü) işleri süslü göstermekteyiz. Böylece onlar (azgınlıkları içinde) bocalarlar. İşte onlar (yani İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler) cezanın en kötüsüne uğrayacaktır ve onlar (ahirette) en çok kaybedenlerden olacaktır.

Ayet: 6

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sen bu ilahi kitabı / Kuran'ı her şeyi en iyi bilen ve en doğru kararı veren Allah'ın (lütfuyla) alıyorsun.

Ayet: 7

(Ey elçi, insanlara Musa'nın yaşadığı şu olayları anlat.) Geçmişte Musa (yolculuğu sırasında bir ateş gördü ve) ailesine: "(Siz beni burada bekleyin.) Uzakta bir ateş gördüm. (Gidip bir bakayım,) belki size bir haber veya bir ateş (kor) parçası getirebilirim. Umulur ki ısınırsınız." dedi.

Ayet: 8-12

Musa o ateşe vardığında, (Allah tarafından) ona: "Bu ateşin yandığı yerde ve çevresinde bulunana bereket verilecektir. Doğrusu tüm varlıkların Rabb'i olan Allah tüm eksiklerden uzaktır

/ yücedir. (Ey Musa,) Ben en üstün olan ve en doğru kararı veren Allah'ım. Şimdi asanı / değneğini yere at." diye seslenildi / vahiy edildi. (Böylece Musa değneğini yere attı;) ama (bir anda) değneğinin kıvrılarak hareket eden bir yılana dönüştüğünü gördü ve korkup arkasına bakmadan kaçtı. Allah ona: "Ey Musa, korkma! Çünkü elçilerim Benim yanımda korkmazlar. Ancak haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler Benden korkmalıdır. (Hatadan dönüp / tövbe edip) kötülüklerini iyiliklerle değiştiren kimseler ise şunu bilsinler ki Ben çok bağışlayanım ve çok merhametliyim. Ey Musa, elini gömleğinin içine sok. O elin -Firavuna ve toplumuna göstereceğin dokuz mucizeden biri olarak- kusursuz (kar gibi) bembeyaz olarak gömleğinden çıkacaktır. Doğrusu onlar (yani Firavun ve ona uyanlar) günahta ısrar eden bir toplum oldu." dedi.

Ayet: 13-14

Ama bildirdiğimiz gerçekler (ve mucizeler) kendilerine apaçık görünür bir şekilde geldiğinde, onlar (gerçeklere): "Bu, büyük bir sihirdir / aldatmacadır." dediler. Doğrusu onlar haksızlık ve zorbalık ederek (kendilerine bildirilen) gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bile bile inkar ettiler. Ama bak, bozgunculuk edenlerin sonu ne kötü oldu.

Ayet: 15

Geçmişte Biz (Musa'dan uzun bir süre sonra) Davud'a ve (onun oğlu) Süleyman'a da ilahi bilgi verdik (ve onları insanları İslam'a davet eden elçilerimiz olarak görevlendirdik.) Onlar: "(Lütfuyla bizi elçileri yapan ve) İslam'a inanan kullarından birçoğuna göre bize üstün özellikler veren Allah'a hamdolsun." dediler.

Ayet: 16

Sonra (Davud öldüğünde,) Süleyman (kral olan babası) Davud'un yerine geçip (kral oldu.) O vakit Süleyman: "Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (Allah tarafından) bize kuşlarla konuşabilme öğretildi ve her şey hakkında bir bilgi verildi. Doğrusu bu, Allah'ın (bize lütfettiği) büyük bir lütuftur." dedi.

Ayet: 17-19

Bir gün Süleyman'ın -cinlerden, insanlardan ve kuşlardan oluşan- ordusu toplanıp bölükler halinde yola çıktı. Onlar karınca vadisine geldiklerinde, onları gören bir karınca diğerlerine: "Ey karıncalar, (hemen) evlerinize (yuvalarınıza) girin ki Süleyman ve ordusu -fark etmediklerinden- sizi ezip çiğnemesinler." dedi. Süleyman onun bu sözlerine geniş bir tebessümle gülümseyip: "Ey Rabb'im, (lütfunla) beni -bana, anneme ve babama- verdiğin nimetlere şükretmeye ve razı olacağın düzeltici / iyi işleri yapmaya yönelt. (Ey Rabb'im,) rahmetinle / lütfunla beni düzeltici / iyi işler yapan kullarının arasına sok." diyerek dua etti.

Ayet: 20-21

Başka bir gün Süleyman (yanında bulunan) kuşları denetleyip: "Niçin Hüdhüd'ü (burada) göremiyorum, yoksa o, yok mu? (Anlaşılan o ki, Hüdhüd burada değil.) Ama (Hüdhüd) bana (geçerli bir mazeret ve) apaçık bir kanıt getirmezse, onu şiddetle cezalandıracağım, yani keseceğim." dedi.

Ayet: 22-28

(Süleyman'ın bu sözlerinin üzerinden) az bir süre geçtikten sonra Hüdhüd ona gelip: "(Ey Süleyman,) senin bilmediğin bazı şeyleri öğrendim ve sana Sebe ülkesinden kesin bir haber / bilgi getirdim. Doğrusu ben orayı (Sebe ülkesini) bir kadının yönettiğini, ona (ülkesi tarafından) her imkanın verildiğini ve onun çok büyük bir tahtı olduğunu gördüm. Yine gördüm ki o kraliçe ve toplumu Allah'a değil Güneş'e secde (ibadet) ediyorlar. Şeytan, yaptıkları kötü işleri / günahları onlara süslü gösterdi ve onları dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan alıkoydu. Böylece onlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmiyorlar. Ama onların da göklerde ve yerde saklı olan her şeyi ortaya çıkaran ve gizlediklerinizi de açıkladıklarınızı da, yani her şeyi

bilen Allah'a secde (ibadet) etmeleri gerekir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Şüphesiz ki Allah (gökleri ve yeri kuşatan) büyük Arş'ın Rabb'idir." dedi. O vakit Süleyman ona: "Söylediklerin doğru mu, yanlış mı göreceğiz. Al şu mektubumu onlara götür. Sonra bir kenara çekil ve ne karar vereceklerine bak." dedi.

Ayet: 29-35

Sebe kraliçesi (Süleyman'ın mektubunu alınca devlet meclisini topladı ve): "Ey ileri gelen devlet adamları, bana (önemli bir mektup) bırakıldı. Süleyman'dan gelen bu mektup, 'En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla' diyerek başlıyor. Süleyman bize, 'Sakın bana karşı gelmeyin! Artık Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden kimseler olarak bana gelin.' diyor. Ey ileri gelen devlet adamları, siz bana ne yapmayı önerirsiniz? (biliyorsunuz ki) ben siz onaylamadıkça kesin kararımı vermem." dedi. İleri gelen devlet adamları da ona: "(Biliyorsun ki) biz güçlüyüz ve şiddetli bir savaşa karşı koyabiliriz. Ama buyruk senindir; sen duruma bak (ve son kararı ver.) Doğrusu sen bize neyi emredersen, biz onu yaparız." dediler. (Onların bu cevabı üzerine) Sebe kraliçesi: "Şunu iyi bilin ki, hükümdarlar / krallar bir beldeye (savaş açıp) girdiğinde, orada karışıklık çıkarır, o belde halkının şereflilerini aşağı duruma düşürür ve buna benzer daha birçok kötülük yaparlar. Bu yüzden ben onlara bir hediye göndereceğim ve elçilerimin nasıl bir cevapla döneceğini göreceğim." dedi.

Ayet: 36-37

Sebe ülkesinden gelen elçiler Süleyman'a (hediyelerle) geldiklerinde, Süleyman onlara: "Siz (hediyelerle) servetime servet katarak beni kandırmak mı istiyorsunuz? Doğrusu Allah'ın bana verdiği gerçekler / İslam / doğruluk, Onun size verdiği (diğer imkanlardan) daha üstündür. Ama (anlaşılan) siz getirdiğiniz hediyelerle övünüyorsunuz. (Şimdi o hediyelerle övünmeyi bırakın da, İslam'ı kabul edip etmediğinizi bana bildirin.)" dedi. (Ne yazık ki onlar İslam'ı kabul ettiklerini bildirmediler.) Bu yüzden Süleyman o elçilerin sözcüsüne: "Şimdi seni gönderenlere geri dön. (Eğer onlar İslam'a karşı gelirlerse,) biz onların üzerine yenemeyecekleri (güçlü) bir orduyla geliriz ve onları alçak ve küçük düşmüş bir halde o beldeden çıkarırız." dedi.

Ayet: 38

(Sebe ülkesinden gelen elçiler gittikten sonra) Süleyman kendi devlet meclisini toplayıp: "Ey ileri gelen devlet adamları, onlar Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden kimseler olarak bana gelmeden önce hanginiz Sebe kraliçesinin tahtının (aynısını yapıp) bana getirebilir?" dedi.

Ayet: 39-40

Cinlerden becerikli biri: "İstediğin o tahtı ben sana -çok kısa bir sürede- getirebilirim. Doğrusu ben güçlü ve güvenilirim biriyim." dedi. İlahi kitabı bilen bir kimse ise: "İstediğin o tahtı ben sana -ondan daha kısa bir sürede- getirebilirim." dedi. Sonra Süleyman istediği o tahtı kendi (tahtının) yanında gördüğünde: "Bu, Rabb'imin bir lütfudur. (Ona) şükrederim; asla nankörlük etmem. Öyleyse her kim Allah'a şükrederse, bu, onun kendi yararına olur; her kim de Allah'a nankörlük ederse, (bu, onun kendi zararına olur.) Şüphesiz ki Rabb'im en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en cömerttir." dedi.

Ayet: 41-42

Süleyman işçilere: "(Sebe kraliçesi gelmeden önce) onun tahtının üstünü (bir örtüyle) kapayın. Bakalım, o, dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelecek mi yoksa doğruya yönelmeyen inkarcılardan mı olacak." dedi. Sebe kraliçesi geldiğinde, (oturacağı tahtın üstündeki örtü açıldı ve) ona: "Acaba senin tahtın böyle miydi?" denildi. O vakit Sebe kraliçesi: "(Evet,) sanki onun aynısı! Ama bundan daha önemlisi bize (İslam hakkında) bilgi verildi ve biz de Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettik." dedi.

Ayet: 43-44

Sebe kraliçesinin (geçmişte) Allah'tan başka (putlara / sahte ilahlara) ibadet (dua) etmiş olması

onu yalnız Allah'a ibadetten alıkoymuştu. Çünkü (daha önce) o da İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerdendi. (Ama şimdi o, İslam'a inanıyor.) Sebe kraliçesine: "Şu konağa buyrunuz / giriniz." denildi. Sebe kraliçesi o konağı gördü; ama (konağın cam zemininin altından akan suyu anlayamadığından,) o suyu derin (bir havuzda) sandı ve (eteklerini toplayıp) bacaklarını açtı. Süleyman ona: "(Endişe etme! Orada öyle bir su yok.) Aslında bu köşkün zemini camdandır" dedi. Sebe kraliçesi: "Ey Rabb'im, ben bugüne kadar yalnız Sana ibadet etmeyip kendime haksızlık ettim. Ama şimdi Süleyman'la beraber tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a teslim olup İslam'a inandım." dedi.

Ayet: 45-47

Geçmişte Biz Semud toplumuna onların bir soydaşı olan Salih'i elçimiz olarak gönderdik. (Salih onlara): "Yalnız Allah'a ibadet edin." (dedi) Ama onlar hemen birbirlerine karşı çıkan iki taraf oldular. Salih de onlara: "Ey toplumum, niçin iyiliği (yani İslam'ı) değil kötülüğü (yani uğrayacağınız cezaya) hemen uğramak için ısrar ediyorsunuz? Allah'tan sizi bağışlamasını dilemeniz gerekmez mi? Umulur ki Allah'ın rahmetine erişirsiniz." dedi. (Orada İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler) Salih'e: "(Ey Salih,) biz senin ve seninle beraber (İslam'a inananların) yüzünden uğursuzluğa uğradık." dediler. Salih de onlara: "Doğrusu sizin uğursuz saydığınız şeyler de Allah'ın takdiridir. Şunu iyi bilin ki, siz (bu dünya sınavında) sınanıyorsunuz." dedi.

Ayet: 48-53

(Semud toplumunun yaşadığı) şehirde sürekli bozgunculuk eden ve hiçbir düzeltici / iyi iş yapmayan dokuz kişilik bir çete vardı. Onlar aralarında Allah'ın adıyla yeminleşip: "Bir gece Salih'in evini basıp onu ve ailesini öldürelim ve onun dostlarına, 'Doğrusu biz Salih'in ve ailesinin nasıl öldüklerini görmedik; onlara ne olmuş bilmiyoruz. Gerçekten biz doğruyu söylüyoruz.' diyelim." dediler. (Evet,) onlar bir plan yaptı; ama Biz de onların bilmediği başka bir plan yaptık. Baksana (geçmişte) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin yaptığı planların sonu ne kötü oldu. Sonuçta Biz onları ve onlara uyan inkarcı Semud toplumunun hepsini yerle bir ettik. Semud toplumu haksızlıkta / zulümde ısrar ettiğinden, (onlardan geriye sadece) şu harabe evleri kalmıştır. İşte bunda gerçekleri bilmek isteyen kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, Biz (Semud toplumunu cezalandırıp yok etmeden önce) İslam'a inanan ve emirlerimize duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarımızdan sakınan kimseleri (o cezadan) kurtardık.

Ayet: 54-58

Geçmişte Biz Lut'u (kendi toplumuna) elçimiz olarak gönderdik. Lut onlara: "Siz göz göre göre utanç verici / çirkin şeyler yapıyorsunuz. Siz kadınları bırakıp erkeklere (cinsel istekle) yaklaşıyorsunuz. Doğrusu siz cahil (gerçeği bilmeyen) bir toplumsunuz." dedi. Ama Lut'un karşı çıktığı inkarcı toplumunun tek cevabı, ona: "Lut'un ailesini / onun beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) beldenizden (kovup) çıkarın. (Güya) onlar çok temiz insanlarmış(!)" demek oldu. Sonuçta Biz -cezaya uğramasını takdir ettiğimiz hanımı hariç- Lut'u ve ailesini / onun beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) kurtardık. Daha sonra Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin üzerine bir felaket yağmuru yağdırdık. Herkes şunu iyi bilsin ki, uyarılarımıza uymayanlara yağan ceza yağmuru çok kötü olur.

Ayet: 59

Ey elçi, de ki: "Ey insanlar, 'Allah'a hamdolsun ve selam / esenlikler Onun seçtiği kullarının üzerine olsun.' demelisiniz. (Söyleyin bakalım,) putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu (putlar / sahte ilahlar) mı yoksa Allah mı daha üstündür."

Ayet: 60-64

Ey insanlar, söyleyin bakalım, gökleri ve yeri yaratan ve size gökten yağmur yağdıran Allah mı (yoksa putlar / sahte ilahlar mı) daha üstündür? Doğrusu Biz gökten yağdırdığımız o yağmurla

(sizin için) güzel bahçeler bitirmekteyiz. (Şayet lütfumuz olmasaydı,) siz o bahçelerde tek bir otu bile bitiremezsiniz. Öyleyse Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha edinmeyin. Ama bazıları putları / sahte ilahları Allah'a ortak koşarlar. Ey insanlar, söyleyin bakalım, yeryüzünü (sizin için) bir yerleşim yeri yapan, topraklarının arasından ırmaklar akıtan, yeryüzüne dağlar koyan ve iki su kütlesinin (ırmakların ve denizlerin) arasına (tuzlu suyun tatlı suyu bozmaması için yerçekimi ve yoğunluk farkı yasalarını) bir perdeleyici engel olarak koyan Allah mı (yoksa putlar / sahte ilahlar mı) daha üstündür? Öyleyse Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha edinmeyin. Ama insanların birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Ey insanlar, söyleyin bakalım, Allah'tan darda / zorda kalanın duasına olumlu cevap verip onu sıkıntıdan kurtaran ve sizi birbiri ardından gelen nesiller olarak bu yeryüzünde yaşatan Allah mı (yoksa putlar / sahte ilahlar mı) daha üstündür? Öyleyse Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha edinmeyin. Ama siz çok az düşünüp öğüt alıyorsunuz. Ey insanlar, söyleyin bakalım, size yerin ve denizin karanlıklarında dosdoğru yolu gösteren ve rahmetinin (yani yağmurun) önünde rüzgarları müjdeci olarak gönderen Allah mı (yoksa o putlar / sahte ilahlar mı) daha üstündür? Öyleyse Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha edinmeyin. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden çok yücedir. Ey insanlar, söyleyin bakalım, yaratmaya başlayıp onu sürdüren ve size gökten ve yerden nimetler lütfeden Allah mı (yoksa o putlar / sahte ilahlar mı) daha üstündür? Öyleyse Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha edinmeyin. Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "(Ey putperestler / müşrikler,) eğer doğruyu söylüyorsanız, apaçık kanıtınızı getirin de görelim!"

Ayet: 65-70

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Doğrusu -Allah hariç- göklerde ve yerdeki hiç kimse bilinmezi / geleceği bilemez." Putperest / müşrik Araplar ne zaman dirileceklerinin (yani ahiretin / ahiretteki hesabın) farkında değiller. Ama (bu elçi tarafından) onlara ahiret hakkında bilmeleri gereken bilgiler ulaştırıldı. Doğrusu onlar ahiretteki hesap hakkında bir şüphe içindedir; çünkü onlar gerçeklere karşı kör davranan kimselerdir. Böylece İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları: "(Ne yani? size göre) biz öldükten ve toprak olduktan sonra biz ve atalarımız diriltilip / kabirden çıkarılıp hesaba mı çekileceğiz(!) Doğrusu bize de geçmiş atalarımıza da bu tehditler yapıldı; ama bunlar ancak eskilerin masallarıdır." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın da, günahta ısrar eden suçluların sonunun ne kötü olduğuna bir bakın." Ey elçi, sakın İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için üzülme ve onların kurduğu planlar yüzünden herhangi bir sıkıntı içinde olma!

Ayet: 71-72

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) İslam'a inananlara: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'ın (bizi tehdit ettiği) bu ceza ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor(!)" diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Ey inkarcılar, şunu iyi bilin ki, başınıza hemen gelmesi için ısrar ettiğiniz cezaların bir kısmı belki (şu an) sizin arkanızdan gelmektedir."

Ayet: 73-82

Ey elçi, Rabb'in insanlara çok lütufkardır; ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu Ona şükretmez. Şüphesiz ki Rabb'in tüm insanların kalplerinde gizledikleri ve açıkladıkları her şeyi bilir. Doğrusu gökyüzünde ve yeryüzünde bilinmeyen her bir şey (Allah'ın huzurundaki) büyük (ana) bir kitapta (Levh-i Mahfuzda yazılıdır.) Bu ilahi kitap / Kuran, İsrailoğullarının (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konuları da anlatmaktadır. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, İslam'a inananlar için bir doğruluk rehberidir ve bir rahmettir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, (kıyamet günü) Rabb'in insanlar arasında (onların İslam'dan ayrılığa düştüğü konularda) hükmünü verecektir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve her şeyi en iyi bilendir. Öyleyse ey elçi, yalnız Allah'a güvenip dayan. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sen apaçık bir gerçeğe (İslam'a) dayanıyorsun. Ey elçi, şunu iyi bil ki sen gerçeklere karşı ölü veya sağır gibi davranan kimselere -onlar sırt

çevirdiklerinde- İslam'a davetini asla işittiremezsin. Ey elçi, sen gerçeklere karşı kör davranan kimseleri de ısrarlı sapkınlıklarından dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemezsin. Doğrusu sen (İslam'a davetini) ancak bildirdiğimiz gerçeklere inanan ve Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden kimselere işittirebilirsin. Ama (ölüm) sözümüz insanların üzerinde gerçekleştiğinde, Biz onlara topraktan bir canlı (solucan) çıkaracağız. O solucan da onlara (kabirde) konuşacak ve (İslam'ı ısrarla inkar eden) insanların bildirdiğimiz gerçekleri kesin olarak bilmediklerini (ve bu yüzünden ahirette cezaya uğrayacaklarını bildirecektir.)

Ayet: 83-85

Kıyamet günü Biz her toplumun içinden bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseleri gruplar halinde toplayacağız. Sonra onlar hesaba çekilmek için Allah'ın huzuruna geldiklerinde, Allah onlara: "Siz bildirdiğim gerçekleri kavrayıp anlamadan yalanladınız. Yoksa siz (dünyadayken) ne yapıyordunuz? (Doğrusu siz dünyadayken bildirdiğim gerçekleri yalanlayıp İslam'ı ısrarla inkar ediyordunuz. " diyecektir. Sonuçta onlar haksızlıkta / zulümde ısrar ettiklerinden, (ceza) emrimiz onların üzerinde gerçekleşecektir ve onlar hiçbir şey konuşamayacaktır.

Ayet: 86

(Ne yazık ki,) bazıları -insanların dinlenmesi için- geceyi (karanlık) yaptığımızı ve (çalışıp geçinmeleri için) gündüzü aydınlık yaptığımızı anlamamaktadır. İşte bunda İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 87

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Sur borusuna üflendiği gün (yani kıyamet günü) -Allah'ın dilediklerı dışında- göklerde ve yerdeki herkes çok korkacak (ve o korkudan ölecektir.) Sonra (ahirette) hepsi (diriltilecek ve) boynu bükük bir halde Allah'ın huzuruna gelecektir.

Ayet: 88

(Kıyamet günü öyle şiddetli olacaktır ki) sabit sanılan dağların (parçalanıp toza dönüştüğü ve) bulutlar gibi hareket ettiği görülecektir. (Herkes şunu iyi bilsin ki, kyamet günü) her şeyi en iyi şekilde yapan Allah'ın yaratmasıyla gerçekleşecektir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 89-90

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her kim ahirete Allah'ın huzuruna (yaptığı) iyiliklerle gelirse, (Allah tarafından) ona yaptığı iyiliklerden daha iyisi verilecektir. Böyleleri kıyamet günün korkusundan güvende olacaktır. Diğer yandan her kim de ahirete Allah'ın huzuruna (yaptığı) kötülüklerle gelirse, (ahirette hak ettiği cezaya uğrayacak ve) yüzükoyun cehennem ateşine atılacaktır. Doğrusu (ahirette) siz sadece yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz.

Ayet: 91-93

Ey elçi, de ki: "Doğrusu ben (putlara / sahte ilahlara değil) ancak bu beldeyi (Mekke'yi) kutsal kılan Rabb'i ve her şeyin tek sahibi olan Allah'a ibadet ederim. Ayrıca ben Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden kimselerden olmakla ve bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlara okuyup aktarmakla emrolundum. Öyleyse her kim dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirse, bu, onun kendi yararına olur; her kim de dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saparsa, (bu, onun kendi zararına olur.) Ey insanlar, ben sadece Allah'ın (size) gönderdiği uyarıcılardan biriyim." (Lütfettiği nimetler için) 'Allah'a hamdolsun' demelisiniz. (Eğer Allah'a şükrederseniz) O, size bildirdiği gerçekleri (daha çok) gösterecektir. Böylece siz onları (daha iyi) anlayabilirsiniz." Şüphesiz ki Rabb'in yaptıklarınızdan habersiz değildir / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir."

28- KASAS SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KASAS SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

TA-SİN-MİM (Dikkat!) Ey insanlar, bunlar bu apaçık ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerdir.

Ayet: 3-6

Ey elçi, Biz sana İslam'a inananlara (anlatman için) Musa ve Firavun olayının bir kısmını gerçeklerle aktarıyoruz. Doğrusu Firavun yeryüzünde büyüklük taslayıp zorbalık etti ve kendi halkını (düşman) taraflara ayırdı. Firavun (halkının içinde) bir topluluk olan (İsrailoğullarını) zayıf / mağdur duruma düşürüyordu ve onların erkek çocuklarını öldürüp kadınlarını yaşatıyordu. Doğrusu o, (büyük) bozgunculardan biriydi. Ama Biz o ülkede zayıf / mağdur durumuna düşürülen (İsrailoğullarına) iyilik etmek, onları (dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten) önderler ve ilahi kitabın mirasçısı yapmak, onlara yeryüzünde bazı imkanlar sağlamak ve (onlar tarafından) Firavuna, Haman'a ve onların askerlerine sakındıkları (yenilgiyi) göstermek istiyorduk.

Ayet: 7-8

(Musa, Firavunun İsrailoğullarından doğan her erkek çocuğu öldürttüğü bir dönemde doğdu.) Bu yüzden Biz (bebek) Musa'nın annesine: "Bebeğini emzirip doyur ve (öldürülmesinden) endişe ettiğinde onu (bir sandık içine koyup) su akıntısına bırak. Endişe etme ve üzülme. Çünkü Biz onu sana döndüreceğiz ve (daha sonra) onu elçimiz yapacağız." diye vahiy ettik / bildirdik. Böylece Firavunun beraberinde olanlar -gelecekte onların bir düşmanı ve üzüntüsü olacak- (Musa'yı su akıntısının kıyısında) bulup aldılar (ve onu Firavunun sarayına götürdüler.) Ama Firavun, Haman ve onların askerleri (İsrailoğullarından doğan erkek çocuklarını öldürmekle çok büyük bir) günah işliyorlardı.

Ayet: 9

(Saraya getirilen o bebeği / Musa'yı gören) Firavunun hanımı kocasına: "(Bu bebek) bana da sana da göz aydınlığı (mutluluk) veriyor. Sakın onu öldürmeyin! Belki o, bize fayda verir ya da onu evlat ediniriz." dedi. Onlar (Allah'ın üstün takdirinin) ise hiç farkında değillerdi.

Ayet: 10-11

Musa'nın annesi (onun Firavunun sarayına götürüldiüğünü haber alınca,) çok telaşlandı. Şayet Biz Musa'nın annesinin kalbini gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanması için güçlendirmeseydik, o, az daha (suda bulunan o bebeğin kendi bebeği olduğunu) açığa vuracaktı. Sonra Musa'nın annesi Musa'nın ablasına "kardeşini takip et" dedi. Musa'nın ablası da -(saray görevlilerinin) dikkatini çekmeden- uzaktan uzağa kardeşi Musa'nın durumunu gözlemledi.

Ayet: 12-13

Biz önceden bebek Musa'ya sütanneden süt emmeyi haram kıldık. (Bunu gözlemleyen) Musa'nın ablası (saray görevlilerine gidip): "O bebeğe süt emzirmeyi sizin için üstlenecek ve onu terbiye edecek bir ev halkını size bildireyim mi?" dedi. (Onlar da bu teklifi kabul edip Musa'nın annesini bir sütanne olarak görevlendirdiler.) Böylece Biz Musa'yı kendi annesine döndürdük. Çünkü Biz Musa'nın annesinin gözünün aydın (kalbinin mutlu) olmasını, (artık) üzülmemesini ve Allah'ın verdiği (her) sözün bir gerçek olduğunu bilmesini istedik. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez.

Ayet: 14

Musa ergenlik çağına gelip büyüdüğünde, Biz ona ilahi bilgi ve doğru hükümler lütfettik. Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendiririz.

Ayet: 15-17

Bir gün Musa (saraydan çıkıp) şehre gitti. O vakit şehir halkı öğlen uykusundaydı. Musa orada birbirine karşı (öldüresiye) kavga eden iki adam gördü. O adamlardan biri, kendi toplumundan (bir Yahudiydi), diğeri ise onlara düşman olan Firavunun toplumundandı. Musa'nın toplumundan / İsrailoğullarından olan (Yahudi) adam düşman toplumdan olan adama karşı Musa'dan yardım istedi. Musa da (düşünmeden) o adamı itti ve (kazayla) onu öldürdü. O vakit Musa: "Doğusu bu, şeytanın işidir, (yani düşünmeden bir kavgaya girmiş olmam şeytanın beni kandırmasıyla olmuştur.) Çünkü şeytan (insanı) gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptıran büyük bir düşmandır" dedi. Sonra Musa: "Ey Rabb'im, ben kendime haksızlık ettim / günah işledim; (lütfunla) beni bağışla." dedi. Rabb'i de onu bağışladı. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. (Daha sonra) Musa: "Ey Rabb'im, (sana söz veriyorum ki) artık bana verdiğin nimetlerle günahta ısrar eden suçlulardan hiçbirine destek vermeyeceğim." dedi.

Ayet: 18-19

Böylece Musa (haksız yere cinayetle suçlanıp öldürülmekten) çekinip gelişmeleri gözleyerek şehirde sabahladı. Sonra -bir anda- dün kendisinden yardım isteyen (Yahudi) adamın (başka bir adamla kavga ettiğini ve yardım için) ona bağırdığını (gördü.) O vakit Musa ona: "Belli ki sen çok azgın bir adamsın." dedi. Musa (dün ve bugün kavga ettiği) iki adama da düşmanlık eden o (Yahudi) adamı tutup bir kenara çekmek istediğinde, o (Yahudi) adam (bağırarak): "Ey Musa, dün canı öldürdüğün gibi şimdi de beni mi öldürmek istiyorsun? Herhalde sen yeryüzünde düzeltici / iyi işler yapan bir kimse değil sadece bir zorba olmak istiyorsun." dedi.

Ayet: 20

Sonra şehrin dışından bir adam koşarak geldi ve ona: "Ey Musa, Firavunun ileri gelen devlet adamları seni öldürmek için kendi aralarında görüşüyorlar. Hemen buradan çıkıp git. Doğrusu ben sana (bunu) tavsiye ediyorum." dedi.

Ayet: 21-25

Böylece Musa (haksız yere cinayetle suçlanıp öldürülmekten) çekinip gelişmeleri gözleyerek şehirden ayrıldı ve: "Ey Rabb'im, beni haksızlıkta / zulümde ısrar eden kimselerden kurtar." diyerek dua etti. Musa Medyen yönüne yöneldiğinde ise: "Rabb'imden beni en doğru yola yöneltmesini dilerim." diyerek dua etti. Musa Medyen'in bir su kuyusuna vardığında, orada hayvanlarına su veren (kalabalık) bir topluluğu ve onların dışında (hayvanlarını) geride tutan iki kızı gördü. Musa o kızlara: "Sizin (orada durup beklemenizdeki) amaç nedir?" dediğinde, onlar: "Babamız çok yaşlı olduğundan, (hayvanlarımıza su verme işini biz yapıyoruz;) ama diğer çobanlar bu su kuyusundan çekilip gitmeden biz (oraya gidip) hayvanlarımıza su veremeyiz." dediler. Sonra Musa, (o iki kıza yardım edip) onların hayvanlarına su verdi ve dinlenmek için bir gölgeye çekilip: "Ey Rabb'im, ben Senin bana lütfedeceğin her iyiliğe muhtacım." diyerek dua etti. Sonra o iki kızdan biri utangaç bir şekilde yürüyerek Musa'nın yanına geldi ve: "Babam seni çağırıyor. Çünkü babam senin bizim için hayvanlarımıza su vermenin karşılığı olarak sana bir ücret vermek istiyor." dedi. Musa o kızların babasının yanına gelip ona kendi başından geçen tüm olayları anlattığında, o, Musa'ya: "Sakın çekinme! Artık haksızlıkta / zulümde ısrar eden o kimselerden kurtuldun." dedi.

Ayet: 26-29

O iki kızdan biri: "Babacığım, Musa'yı kendin için ücretle çalıştırır mısın? Çünkü o, güçlüdür ve güvenilirdir (ve bu özellikleriyle) senin ücretle çalıştırdığın kimselerin arasında en iyisi olabilir." dedi. Böylece o, Musa'ya: "Eğer sen sekiz yıl benim için ücretli olarak çalışırsan, ben seni şu iki

kızımdan biriyle evlendirmek isterim. Ama sen o süreyi on yıla tamamlarsan, bu da senin kendi bileceğin bir iştir. Doğrusu ben sana (bu konuda) hiçbir zorlama yapmak istemem. (Artık karar senindir.) Allah'ın dilemesiyle / lütfuyla -gelecekte sen de- benim düzeltici / iyi işler yapan bir kimse olduğumu göreceksin." dedi. O vakit Musa ona: "(Tamam,) aramızda anlaştık; ama bu iki süreden birini tamamlayıp buradan ayrıldığımda bana kızmayacaksın. Allah bu dediklerimizin şahididir" dedi. Böylece Musa, (çalışarak) o süreyi tamamladı; sonra da ailesiyle beraber geceleyin yola çıkıp (oradan ayrıldı.) Musa (yolculuğu sırasında) Sina Dağının (batı / sağ) yakasında uzakta bir ateş gördü ve ailesine: "Siz beni burada bekleyin. Uzakta bir ateş gördüm. (Gidip bir bakayım,) belki size bir haber veya bir ateş (kor) parçası getirebilirim. Umulur ki ısınırsınız." dedi.

Ayet: 30-32

Musa vadinin sağ yakasında (yanan) ağacın bulunduğu mübarek yere geldiğinde, (Allah tarafından) ona: "Ey Musa, Ben tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ım. Şimdi asanı / değneğini yere at." diye seslenildi / vahiy edildi. (Böylece Musa değneğini yere attı;) ama (bir anda) değneğinin kıvrılarak hareket eden bir yılana dönüştüğünü gördü ve korkup arkasına bakmadan kaçtı. Allah ona: "Ey Musa, korkma, güvendesin; geri gel ve değneğini yerden al. Şimdi de elini gömleğinin içine sok. O elin kusursuz (kar gibi) bembeyaz olarak gömleğinden çıkacaktır. Artık korkudan açılan kollarını (ve kendini) toparla. İşte Rabb'inin sana verdiği bu iki mucize, Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına göstereceğin apaçık kanıtlardır. Doğrusu onlar günahta ısrar eden fasık bir toplum oldular." dedi.

Ayet: 33-35

Musa: "Ey Rabb'im, ben (kazayla) onlardan bir canı öldürdüm ve onların beni (haksız yere cinayetle suçlamasından ve) öldürmesinden çekiniyorum. Ayrıca (ey Rabb'im,) kardeşim Harun benden daha akıcı konuştuğundan, (lütfunla) onu benim yanımda bir yardımcı olarak gönder ki o, beni doğrulasın. Çünkü ben onların (beni anlamadan) yalanlamasından endişe ediyorum." dedi. Allah da ona: "(Endişe etme!) Biz seni kardeşinle güçlendireceğiz. Biz size -bildirdiğimiz gerçekler (ve mucizeler) sayesinde- öyle bir güç vereceğiz ki, onlar size hiçbir kötülük dokunduramayacaktır." dedi.

Ayet: 36-37

Ama Musa Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına bildirdiğimiz apaçık gerçekleri (ve mucizeleri) getirdiğinde, onlar: "Bu, sadece uydurulmuş bir sihirdir / aldatmacadır. Ayrıca biz geçmiş atalarımızdan bu dini (yani İslam'ı) işitmiş değiliz." dediler. Musa da onlara: "Şüphesiz ki Rabb'im, kimin Onun lütfundan gönderdiği bu dosdoğru yolu / İslam'ı / doğruluğu getirdiğini ve ahirette kimin sonunun iyi bir yerde (yani cennette) yaşamak olduğunu en iyi bilendir. Şunu iyi bilin ki, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişemeyecektir." dedi.

Ayet: 38

Ama Firavun: "Ey ileri gelen devlet adamları, şunu iyi bilin ki, ben sizin için kendimden başka bir ilah tanımıyorum. Ey Haman, benim için (tuğla) ocağını yak ve bana (yüksek) bir köşk yap ki Musa'nın ilahına bir bakayım(!) Doğrusu ben onun yalancı biri olduğunu düşünüyorum." dedi.

Ayet: 39-42

Firavun ve askerleri yeryüzünde haksızca büyüklük tasladılar. Çünkü onlar ahirette huzurumuza döndürülmeyeceklerini / tüm yaptıklarından hesaba çekilmeyeceklerini sandılar. Sonuçta Biz onu ve askerlerini cezalandırıp suda boğduk. Baksana (geçmişte) haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin sonu ne kötü oldu. Biz onları kendilerine uyan kimseleri cehenneme çağıran önderler yaptık. Sonuçta onlar kıyamet günü yardımsız / çaresiz kalacaktır. Biz onları bu dünyada lanete uğrattık, kıyamet günü ise (tekrar) lanete uğratacağız.

Ayet: 43

Önceki bazı nesilleri cezalandırıp yok ettikten sonra Biz Musa'ya ilahi bir kitap verdik. İndirdiğimiz o ilahi kitap da insanların gönül gözlerini açan ilahi gerçeklerdi, bir doğruluk rehberiydi ve bir rahmetti. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar.

Ayet: 44-45

Ey elçi, Biz Musa'ya emrimizi bildirdiğimizde sen (Sina Dağının) batı yakasında değildin ki (onun Sina Dağında yaşadıklarını bilesin.) Ey elçi, sen (Musa'nın başından geçen olayların) hiçbirine şahit olmadın ki (bunları bilesin.) (Ey elçi, sen Musa'nın başından geçen olaylara şahit olmadın;) ama Biz (Musa'nın ardından) nice nesiller var ettikten ve onların üzerinde nice devirler geçirdikten sonra (o olayları sana bildirdik.) Ey elçi, sen Medyen halkının içinde bulunmadın ki (Musa'nın Medyen'de yaşadığı olayları bilesin.) Ey elçi, sen bildirdiğimiz gerçekleri insanlara okuyup aktarıyorsun; ama (Biz ilahi gerçekleri sana bildirmeseydik, sen onları okuyup aktaramazdın.) Öyleyse herkes şunu iyi bilsin ki, seni (insanlara elçimiz olarak) gönderen Biziz.

Ayet: 46

Ey elçi, Biz (Musa'ya) seslendiğimizde / vahiy ettiğimizde sen o dağın yanında değildin ki (onun orada yaşadığı olayları bilesin.) Ama sen bunları Rabb'inin rahmeti (olan bu ilahi kitap / Kuran) sayesinde biliyorsun. Çünkü Allah seni -senden önce kendilerine (uzun bir süre) uyarıcı gelmemiş olan- insanları uyarman için elçisi olarak göndermiştir. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar.

Ayet: 47-48

Ey elçi, şayet Biz seni insanlara elçimiz olarak göndermeseydik, onlar bu dünyada işledikleri günahlar yüzünden başlarına bir sıkıntı gelince: "Ey Rabb'imiz, şayet bize bir elçi gönderseydin, biz de (Senin elçine ve) bildirdiğin gerçeklere uyardık ve İslam'a inanırdık." diyeceklerdi. Ama gönderdiğimiz gerçekler kendilerine geldiğinde, putperest / müşrik Araplar: "Bu elçiye de Musa'ya verilenler gibi (olağanüstü) mucizeler verilmesi gerekirdi." dediler. Oysa önceki inkarcılar Musa'ya verilen mucizeleri görmelerine rağmen onları inkar edip: "Bunlar art arda sihirlerdir / aldatmacalardır. Bu yüzden biz hepsini inkar ediyoruz." demişlerdi.

Ayet: 49-55

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere de ki: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, (Musa'ya ve bana indirilen) ilahi kitaplara karşı daha doğru (olabilecek) bir kitabı Allah'tan getirin de, ben ona uyayım. Ey elçi, onlar sana olumlu cevap vermezlerse, şunu iyi bil ki, onlar ancak kötü arzularına uyarlar. Doğrusu Allah'ın gönderdiği bu doğruluk rehberine / Kuran'a uymayıp kötü arzularına uyan kimselerden daha sapkını yoktur. Doğrusu Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. Ama Biz bu sözü (Kuran'ı) insanlara ulaştırdık. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar. (Samimi olan) ehli kitap (Yahudiler ve Hristiyanlar) da bu ilahi kitaba / Kuran'a inanırlar. İslam'a inananlar kendilerine bu Kuran okunup aktarıldığında: "Doğrusu biz bu ilahi kitabın / Kuran'ın Rabb'imizden gelen bir gerçek olduğuna inandık; ama ondan önce Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettik." dediler. İşte onlar (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ettiklerinden, yaptıkları iyiliklerle kötülüğü giderdiklerinden ve kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yaptıklarından; ahirette iki kat fazla ödüllendirilecektir. Böylece onlar putperest / müşrik Araplardan boş / rahatsız edici bir söz işittiklerinde, aldırış etmeden: "Doğrusu bizim yaptığımız bize, sizin yaptığınız da size dönecektir. Selam / esenlikler üzerinize olsun; ama biz cahilce (gerçeği bilmeden) davranan kimselerle beraber bulunmak istemeyiz." dediler.

Ayet: 56

Ey elçi, sen, en sevdiklerini bile (istemedikleri takdirde) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemezsin. Doğrusu Allah ancak dileyenleri (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a

/ doğruluğa yöneltir. Şüphesiz ki Allah doğruya yönelenleri en iyi bilendir.

Ayet: 57-58

Bazı (korkaklar) bu elçiye: "Eğer biz seninle dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa uyarsak, (bazıları tarafından tutulup) yurdumuzdan atılırız." dediler. Ey elçi, (onlara şu gerçeği sor:) "Onları -rahmetimizden lütfettiğimiz her çeşit meyvenin / ürünün getirilip toplandığı- bu kutsal ve güvenli beldeye (Mekke'ye) yerleştiren Biz değil miyiz? (Biziz! Öyleyse İslam'a inananlar ilahi yardımımızdan şüphe etmemelidir.) Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Doğrusu Biz zenginlikten şımaran nice beldeleri cezalandırıp yok ettik. İşte onlardan geriye kalan evler / harabeler... Onlardan sonra o evlerde çok oturan da olmadı. Sonuçta onların her şeyi Bize (miras) kaldı.

Ayet: 59

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in bir beldeyi cezalandırıp yok etmeden önce onlara o toplumun içinden -bildirdiğimiz gerçekleri okuyup aktaran- bir elçi gönderir. Doğrusu Biz bir beldeyi -ancak halkı zalim olduğu takdirde- cezalandırıp yok ederiz.

Ayet: 60-62

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size verilen (yani sahip olduğunuz) her şey (ancak) bu dünya hayatının (geçici) faydaları ve süsleridir; ama ahirette Allah'ın huzurundaki (cennet nimetleri) daha iyidir ve kadar kalıcıdır. Artık aklınızı kullanmanız gerekir. Doğrusu kendilerine güzel bir söz verdiğimiz ve ahirette o söze (cennet nimetlerine) eriştireceğimiz İslam'a inananlarla, dünya hayatının (geçici) faydalarından yararlandırdığımız ama kıyamet günü huzurumuzda hesaba çekeceğimiz inkarcılar bir değildir. Kıyamet günü Allah (tüm) putperestlere / müşriklere seslenip: "Bana ortak koştuğunuz (güya) ortaklarım (olan putlar / sahte ilahlar) hani neredeler / niçin size yardım etmiyorlar?" diyecektir.

Ayet: 63-67

(Kıyamet günü) ceza emrimizi hak edenler: "Ey Rabb'imiz, (evet,) biz şu kimseleri saptırdık; kendimiz doğruluktan saptığımız gibi onları da saptırdık. (Ama şimdi) biz onlardan uzaklaşıp yalnız Sana yöneldik. Ayrıca onlar (dünyadayken) yalnız bize değil (başka şeylere de) ibadet ediyorlardı." diyecektir. O vakit putperestlere / müşriklere: "Haydi, Allah'a ortak koştuğunuz putlara / sahte ilahlara dua edin de (gelip) size yardım etsinler(!)" denilecektir. Onlar da dua edecek ama onlardan olumlu bir cevap alamayacaktır. Sonuçta onlar cezalarını görecekler. Keşke dünyadayken dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelselerdi! O gün Allah onlara seslenip: "(Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, hatırlayın bakalım,) siz elçilerime ne cevap verdiniz. (Siz onları yalanladınız.)" diyecektir. İşte o gün onlar habersiz kalacaktır; ama birbirine (bir soru bile) soramayacaktır. Ama (ölmeden önce) hatadan dönüp /tövbe edip İslam'a inanan ve düzeltici / iyi işler yapan kimseler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişmeyi umabilir.

Ayet: 68-70

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in dilediği şekilde yaratır ve uygun gördüğünü seçer. (O, seni yaratmış ve elçisi olarak seçmiştir.) (Allah'ın karar verdiği bir konuda) insanların bir tercih hakkı yoktur. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden uzaktır ve çok yücedir. Şüphesiz ki Rabb'in tüm insanların kalplerinde gizledikleri ve açıkladıkları her şeyi bilir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Ey insanlar, 'hem bu ilk hayatınızda (yani dünyada) hem de sonraki hayatınızda (yani ahirette) Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Şüphesiz ki (her konuda) son hüküm ancak Allah'a aittir. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

Ayet: 71-73

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Bir düşünün bakalım, eğer Allah geceyi sizin

üzerinize kıyamet gününe kadar sürdürecek olsa, size Allah'tan başka güneşi getirebilecek bir ilah var mı? (Hayır!) Öyleyse gerçekleri dinlemeniz gerekir. Yine düşünün bakalım, eğer Allah gündüzü sizin üzerinize kıyamet gününe kadar sürdürecek olsa, size Allah'tan başka -dinlenmeniz için- geceyi getirebilecek bir ilah var mı? (Hayır!) Artık gerçekleri görmeniz gerekir. Doğrusu Allah rahmetiyle / lütfuyla (size) dinlenmeniz için geceyi, lütfundan rızkınızı aramanız için de gündüzü var etmiştir. Umulur ki şükredersiniz."

Ayet: 74-75

Kıyamet günü Allah (tüm) putperestlere / müşriklere seslenip: "Bana ortak koştuğunuz (güya) ortaklarım (olan putlar / sahte ilahlar) hani neredeler / niçin size yardım etmiyorlar?" diyecektir. O gün Biz her inkarcı topluluktan birer şahit çıkarıp onlara: "(Uydurduğunuz şeylerin) apaçık kanıtlarını getirin." diyeceğiz. Ama (onlar hiçbir kanıt getiremeyecek) ve tüm gerçeklerin Allah'a ait olduğunu anlayacaktır. Sonuçta (ahirette) putperestlerin / müşriklerin uydurduğu (putlar / sahte ilahlar) onları terk edecektir.

Ayet: 76-82

Doğrusu (aşırı zengin olmasıyla bilinen) Karun da Musa'nın toplumundandı / İsrailoğullarındandı. (Ne yazık ki) o, (zenginlikten şımarıp) kendi toplumuna kötü davrandı. Biz ona (bu dünyada bir sınav olarak) öyle hazineler verdik ki ancak bir grup güçlü kuvvetli adam onun hazinelerinin anahtarlarını zorla taşıyorlardı. Bir vakit Karun'un toplumundan (İsrailoğullarından) bazıları ona: "(Servetine güvenip) şımarma! Şüphesiz ki Allah şımaranları sevmez. Artık Allah'ın sana verdiklerinden (İslam için harcama / yardım yaparak) ahiret yurdunu (cenneti) de kazanmaya çalış. Sakın bu dünyadan sana düşen servet payının büyüklüğünü unutma. (Yani küçük bir yardımla yetinme; servetinin büyüklüğüne göre harcama / yardım yap.) Allah sana iyilik ettiği gibi, sen de (ihtiyaç sahiplerine) iyilik et. Sakın yeryüzünde bozgunculuk / karışıklık çıkmasını isteme! Şüphesiz ki Allah bozgunculuk edenleri sevmez." dediler. Karun da onlara: "(Siz bu işe niçin Allah'ı karıştırıyorsunuz ki!) Bu servet bana (Allah'ın sayesinde değil) sadece bendeki bilgi sayesinde verildi." dedi. Ama o, bilmiyordu ki Allah Karun'dan önceki nesillerde ondan daha güçlü ve daha zengin nice inkarcı nankörleri yok etmiştir. (Bu dünyada) günahta ısrar eden (büyük) suçlulara günahlarını sorulmayabilir; (ama ahirette Allah onları tüm yaptıklarından hesaba çekecektir.) Daha sonra Karun tüm süsüyle (şatafatıyla) toplumunun önüne çıkıp (gösteriş yaptı.) Bunu gören dünya hayatını (çok) isteyen kimseler (ona özenip): "Keşke bizim de -Karun'a verilene benzer- büyük bir servetimiz olsaydı. Doğrusu o, çok şanslı biri." dediler. Kendilerine ilahi kitap bilgisi verilen kimseler ise onlara: "Ahirette size yazık olacaktır. Çünkü İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler için Allah'ın (ahiretteki) ödülü (dünyadaki her şeyden) daha üstündür. Ama bu ödüle ancak (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden kimseler kavuşur." dediler. Sonuçta Biz Karun'u da onun (saray gibi olan) evini de yerin dibine geçirdik. Artık ona Allah'tan başka yardım edebilecek bir kimse yoktu ve o, yardımsız / çaresiz kaldı. O vakit dün (Karun'a özenip) onun yerinde olmayı arzu eden kimseler: "Şimdi anladık ki Allah (bu dünyada bir sınav olarak) verdiği nimetleri kullarından dilediğine bol, dilediğine de belli bir ölçüde verir. Şayet Allah bize iyilik etmeseydi, bizi de (Karun gibi) yerin dibine geçirirdi. Şimdi anladık ki İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler asla kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişmeyecektir." demeye başladılar.

Ayet: 83-84

Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz ahiret yurdunu (cenneti) yeryüzünde zorbalık ve bozgunculuk etmek istemeyen (dosdoğru olan) insanlara vereceğiz. Sonuçta Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin sonu çok iyi olacaktır. Çünkü ahirette huzurumuza iyiliklerle gelen kimselere yaptıklarından daha üstün bir ödül verilecektir; huzurumuza kötülüklerle gelen kimselere ise ancak yaptıklarına denk bir ceza verilecektir.

Ayet: 85

Ey elçi, şunu iyi bil ki, sana bu ilahi kitabın / Kuran'ın hükümlerini farz kılan Allah seni (Mekke'den Medine'ye hicretinden sonra Mekke'ye bir zaferle) geri döndürecektir. Ey elçi, insanlara de ki: "Şüphesiz ki Rabb'im dosdoğru yolu / İslam'ı / doğruluğu getireni de büyük bir sapkınlıkta olanı da en iyi bilendir."

Ayet: 86-88

Ey elçi, sen bu ilahi kitabın / Kuran'ın sana indirilmesini ummuyordun. (Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran sana) ancak Rabb'inin bir rahmeti olarak (indirilmiştir.) Öyleyse sakın İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere destek olma! Allah'ın bildirdiği gerçekler sana indirildikten sonra, artık hiç kimse seni onlardan alıkoymamalıdır. Ey elçi, (insanları) Rabb'ine (yani Rabb'inin dosdoğru yoluna / İslam'a) davet et. Sakın Allah'a ortak koşanlardan olma! Öyleyse Allah ile beraber (sahte) bir ilaha daha dua (ibadet) etme! Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Kıyamet koptuğunda ise -Allah hariç- her şey yok olacaktır. Şüphesiz ki (her konuda) son hüküm ancak Allah'a aittir. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

29- 'ANKEBUT SURESİNİN KISA TEFSİRİ

'ANKEBUT SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

ELİF-LAM-MİM (Dikkat!) İnsanlar 'İslam'a inandık' demekle bu dünya sınavının biteceğini sanmamalıdır. Doğrusu Biz önceki insanları da (bu dünyada) sınadık. Böylece Allah gerçekleri / İslam'ı doğrulayan ve yalanlayan kimseleri ortaya koymaktadır.

Ayet: 4-7

Kötülük yapanlar cezamızdan kurtulacaklarını sanmamalıdır. (Doğrusu Allah'ın cezasından kurtulacağını sanan kimseler) çok kötü hüküm veriyorlar. Ahirette Allah'ın huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceğine inanan kimseler şunu iyi bilirler ki Allah'ın (bu dünya için) belirlediği ecel / ölüm vakti (çok yakında) gelecektir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Artık her kim İslam için mücadele (cihat) ederse, aslında kendi iyiliği için mücadele (cihat) etmiş olur. Şüphesiz ki Allah herkesten daha zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. Sonuçta Biz İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin tüm kötülüklerini örteceğiz ve onları yaptıklarının en iyisine göre ahirette ödüllendireceğiz.

Ayet: 8-9

Doğrusu Biz insana annesine ve babasına iyi davranmayı emrettik. Ey insan, eğer annen ve baban seni bilgisizce Bana ortak koşmaya zorlarlarsa, sakın onlara uyma! Ey insanlar şunu iyi bilin ki, hepiniz ahirette huzuruma döneceksiniz. Ben de size tüm yapıtıklarınızı bildirip (hesaba çekeceğim.) Sonuçta Biz İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ise düzeltici / iyi işler yapan insanların arasına sokup (cennet nimetleriyle ödüllendireceğiz.)

Ayet: 10-11

Ey elçi, şunu iyi bil ki, insanlar arasında 'Allah'a inandık' diyen ama (bu sözde samimi olmayıp) Allah için bir sıkıntıya uğradıklarında, insanların verdiği sıkıntıyı Allah'ın cezasıyla bir tutan münafıklar / ikiyüzlüler vardır. Ama Rabb'inden (size / İslam'a inananlara) bir zafer gelirse, onlar (yalandan): "Aslında biz sizinle beraberdik." diyecektir. Şüphesiz ki Allah herkesin

kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir. Şüphesiz ki Allah İslam'a inananları bilir. Şüphesiz ki Allah münafıkları / ikiyüzlüleri bilir.

Ayet: 12-13

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları İslam'a inananlara: "Siz bizim yolumuza uyun. (Eğer bunun bir günahı varsa,) biz sizin günahlarınızı yükleniriz." dediler. Doğrusu onlar (böyle demekle) hiç kimsenin bir günahını yüklenemez; ama (Allah'a iftira edip) yalan söylerler. Sonuçta onlar hem kendi işledikleri günahların yükünü hem de (sebep oldukları) nice günahların yükünü yüklenecektir ve uydurdukları tüm yalanlardan kıyamet günü hesaba çekilecektir.

Ayet: 14-15

Geçmişte Biz Nuh'u kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik. Nuh onların arasında (kendi dönemindeki takvime göre) dokuz yüz elli yıl kaldı (ve onları İslam'a davet etti.) Sonuçta onlar -haksızlıkta / zulümde ısrar ettiklerinden- tufan (yani büyük sel) cezasıyla cezalandırıldılar; ama Biz Nuh'u ve onun gemisinde bulunan (İslam'a inananları) o cezadan kurtardık ve bu olayı tüm insanlar için bir ibret yaptık.

Ayet: 16-17

Geçmişte Biz İbrahim'i kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik. İbrahim onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin ve Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Böyle yapmanız sizin için daha iyidir. Keşke gerçekleri bir anlasaydınız. Ne yazık ki siz Allah'tan başka putlara / sahte ilahlara da ibadet ediyorsunuz ve (Allah'a iftira edip) yalanlar / hurafeler uyduruyorsunuz. Ama şunu iyi bilin ki, Allah'tan başka ibadet ettiğiniz (putlar / sahte ilahlar) size hiçbir nimet lütfedemezler. Öyleyse Allah'ın nimetlerini yalnız Ondan isteyin ve yanlız Allah'a ibadet edip Ona şükredin. Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)" dedi.

Ayet: 18-19

Ey insanlar, eğer gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlarsanız, şunu iyi bilin ki, önceki inkarcı toplumlar da (sizin gibi) yalanladılar; (ama sonra onların sonu çok kötü oldu.) Doğrusu bu elçinin tek görevi gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar Allah'ın yaratılışı nasıl başlatıp sürdürdüğünü anlamadılar. Şüphesiz ki bu, Allah için çok kolaydır." dedi.

Ayet: 20-23

Ey elçi, de ki: "Ey putperest / müşrik Araplar, yeryüzünde gezip dolaşın da yaratılışın nasıl başladığına bir bakın. Ama şunu iyi bilin ki, Allah ahiret hayatını başka bir yaratışla var edecektir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Allah dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) cezalandırır; dileyenlere (yani İslam'a inananlara) ise rahmetini lütfeder. Sonuçta hepiniz ahirette Onun huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Siz yeryüzünde veya gökyüzünde (Allah'ın hiçbir gerçeğine) engel olamazsınız. Sonuçta Allah'tan başka bir dostunuz veya yardımcınız olmayacaktır." Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın bildirdiği gerçekleri ve ahirette Onun huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceğini inkar edenler, Benim rahmetimden ümidini kesen kimselerdir. İşte onlar (ahirette) şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 24

Ama İbrahim'in karşı çıktığı inkarcı toplumun ona tek cevabı: "İbrahim'i öldürün, yani onu yakın." demek oldu. Sonra Allah İbrahim'i o ateşten kurtardı. İşte bunda İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 25

(Onlar İbrahim'i yakmak istediler; çünkü) İbrahim onlara: "(Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet

edin.) Ne yazık ki siz bu dünya hayatında (güya) aranızda sevgi olsun diye Allah'tan başka, putlar / sahte ilahlar da edindiniz. Ama kıyamet günü siz (ve o putlar / sahte ilahlar) birbirinizi tanımazdan gelip karşılıklı lanet okuyacaksınız. Sonuçta (ahirette) sizin sığınağınız cehennem ateşi olacaktır ve siz orada yardımcısız / çaresiz kalacaksınız." dedi.

Ayet: 26

Diğer yandan Lut, İbrahim'in İslam'a davetine inandı. İbrahim (İslam'a inananlara): "Doğrusu ben (bu inkarcı beldeden çıkıp) Rabb'ime / Rabb'imin beni yönelttiği yere hicret edeceğim. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir." dedi.

Ayet: 27

Sonra Biz İbrahim'e oğlu İshak'ı ve torunu Yakub'u lütfettik. Biz İbrahim'in soyundan gelenlere peygamberlik ve ilahi kitap verdik. Doğrusu Biz İbrahim'e bu dünyada ödülünü verdik; ahirette ise o, düzeltici / iyi işler yapan kimselerden olacaktır.

Ayet: 28-30

Geçmişte Biz Lut'u kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik. Lut kendi toplumuna: "Siz daha önce hiç kimsenin yapmadığı utanç verici / çirkin bir şeyi (fuhuşu) yapıyorsunuz. Doğrusu siz (kadınları bırakıp) erkeklere cinsel yönden yanaşıyorsunuz, (bu amaçla) yol kesiyorsunuz ve (kendi aranızda) toplanıp kötülük yapıyorsunuz. (Artık bu kötülükleri yapmaktan vazgeçin!)" dedi. Ama Lut'un karşı çıktığı inkarcı toplumunun tek cevabı, ona: "(Ey Lut,) eğer doğruyu söylüyorsan, haydi, bize Allah'ın cezasını getir de görelim!" demek oldu. O vakit Lut: "Ey Rabb'im, şu bozguncu topluma karşı bana yardım et." diyerek dua etti.

Ayet: 31-32

Daha sonra (genç delikanlı görünümündeki) melek elçilerimiz İbrahim'e gelip ona bir oğlunun doğacağını müjdelediklerinde, (ona bir bilgi verdiler.) Onlar İbrahim'e: "Doğrusu biz şu beldenin halkını (Lut'un toplumunu) cezalandırıp yok edeceğiz. Çünkü o beldenin halkı haksızlıkta / zulümde ısrar ediyor." dediler. İbrahim onlara: "Ama o toplumun içinde Lut da bulunuyor." dedi. O vakit melek elçilerimiz ona: "Doğrusu biz orada olan kimseleri senden daha iyi biliyoruz. (Endişe etme) biz -cezaya uğrayacak olan hanımı hariç- Lut'u ve ailesini / onun beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) kurtaracağız." dediler.

Ayet: 33-35

(Genç delikanlı görünümündeki) melek elçilerimiz Lut'a geldiklerinde, Lut (sapkın toplumunun onlara saldırma eğilimini görüp) onlar için üzüldü ve içinde bir sıkıntı hissetti. O vakit onlar Lut'a: "Endişe etme ve üzülme. (Çünkü biz Allah'ın gönderdiği melek elçileriz.) Doğrusu bizim görevimiz seni ve -cezaya uğrayacak olan hanımın hariç- aileni / senin beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) kurtarmak (ve İslam'ı ısrarla inkar eden bu belde halkını cezalandırıp yok etmektir.)" dediler. Doğrusu Biz o beldenin kalıntılarında aklını kullanmak isteyenler için nice apaçık ibretler bıraktık.

Ayet: 36-37

Biz Medyen toplumuna da onların bir soydaşı olan Şuayb'ı elçimiz olarak gönderdik. Şuayb onlara: "Ey toplumum, yalnız Allah'a ibadet edin ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanın. Sakın yeryüzünde bozgunculuk edip karışıklık çıkarmayın!" dedi. Ama (ne yazık ki) onlar Şuayb'ı ısrarla yalanladılar. Sonuçta onlar şiddetli bir deprem (cezasına) uğradılar ve evlerinde yere serildiler.

Ayet: 38

Geçmişte Ad ve Semud toplumları da cezaya uğradılar. Bu gerçek size onların harabe evlerinde açıkça görünmektedir. Doğrusu onlar kendilerini çok gözü açık / kurnaz sanarlarken, şeytan, yaptıkları kötü işleri onlara süslü gösterdi ve onları dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan alıkoydu.

Ayet: 39

Geçmişte Karun, Firavun ve Haman da cezaya uğradılar. Doğrusu Musa onlara apaçık kanıtlar getirdi; ama onlar yeryüzünde büyüklük taslayıp (İslam'a inanmadılar.) Sonuçta onlar (cezamızdan) kurtulamadılar.

Ayet: 40-44

Böylece Biz İslam'ı ısrarla inkar edenlerin hepsini günahları yüzünden cezalandırdık. Biz onlardan bazılarının üzerine taş yağdırdık. Bazıları da bir ceza haykırışına uğradılar. Biz onlardan bazılarını yerin dibine geçirerek; bazılarını da suda boğarak cezalandırdık. Doğrusu Allah onlara hiçbir haksızlık etmiyordu; ama onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlardı. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'tan başka (putları / sahte ilahları da güya) dost edinen kimselerin gücü (dokununca yırtılan) örümcek ağının gücü gibi zayıftır. Keşke insanlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bir anlasalardı! Doğrusu Allah, Ondan başkasına da dua (ibadet) eden putperestlerin / müşriklerin nelere (nasıl) yalvardıklarını bilir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. İşte bunlar insanlara verdiğimiz örneklerdir. Ama bu örnekleri ancak aklını kullananlar doğru anlarlar. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri ve yeri gerçeklerle yaratmıştır. İşte bunda İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 45

Ey elçi, (insanlara) sana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaptan / Kuran'dan okuyup aktar ve düzenli olarak namaz kıl. Doğrusu namaz utanç verici / çirkin şeylerden ve kötülüklerden alıkoyar. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın bu ilahi öğüdü / bu Kuran (sizin için) en büyük / en önemli (kitaptır.) Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı bilir ve ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 46

Ey İslam'a inananlar, ehli kitapla -onlardan haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler hariç- ancak en güzel şekilde tartışabilirsiniz. Öyleyse siz onlara: "Doğrusu biz (Allah tarafından) bize indirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a da daha önce size indirilen ilahi kitapların asıllarına da inandık. Çünkü bizim ve sizin, yani hepimizin ilahı tek ilahtır / Allah'tır. (Allah'tan başka ilah yoktur.) Doğrusu biz Allah'a teslim olup İslam'ı kabul ettik." diyebilirsiniz.

Ayet: 47

Bu böyledir. Ey elçi, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana indirdik. (Samimi olan) ehli kitap (Yahudiler ve Hristiyanlar) da ona inanırlar. Şu putperest / müşrik Arapların arasından (samimi olan) kimseler de ona inanırlar. Doğrusu ancak İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler bildirdiğimiz gerçekleri bile bile inkar ederler.

Ayet: 48-49

Ey elçi, (şayet) sen bu ilahi kitaptan / Kuran'dan önce herhangi bir kitap okumuş ya da yazmış olsaydın, batıl inançlara (hurafelere) inananlar (onu birilerinden öğrenip yazmış olabileceğinden) şüphe edebilirlerdi. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, kendilerine (önceki) ilahi kitapların bilgisi verilen kimselerin de kalben inandığı Allah'ın apaçık bildirdiği gerçeklerdir. Doğrusu ancak haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler bildirdiğimiz gerçekleri bile bile inkar ederler.

Ayet: 50-52

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları bu elçi hakkında: "Rabb'inden ona mucizeler indirilmesi gerekmez miydi?" dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, tüm mucizeler ancak Allah'tandır. Doğrusu ben sadece apaçık bir uyarıcıyım." Ey elçi, aslında kendilerine okunup aktarılan bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana indirmemiz (bir mucize olarak) onlara yeter. Herkes şunu iyi bilsin ki, bu ilahi kitapta / Kuran'da İslam'a inananlar için rahmet ve ilahi öğütler vardır. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu aramızda (benim Allah'ın elçisi olduğuma) Onun (bu ilahi kitaptaki / Kuran'daki) şahitliği yeter. Şüphesiz ki Allah göklerde ve yerde olan herkesi

/ her şeyi bilir. Sonuçta batıl inançlara (hurafelere) inanıp Allah'ı inkar eden kimseler ise (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir."

Ayet: 53-55

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) senden (uğrayacakları) cezayı onlara hemen getirmeni istiyorlar. Şayet (Allah'ın insanları bu dünya hayatında) belli bir süreye / ölüm vaktine kadar (sınaması) olmasaydı, cezaları onlara hemen gelirdi. Doğrusu o ceza onlara bir anda hiç beklemedikleri bir yerden gelecektir. Ama onlar (alay etmeyi sürdürerek) senden (uğrayacakları) cezayı onlara hemen getirmeni istiyorlar. Doğrusu cehennem İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri ahirette çepeçevre kuşatacaktır. Kıyamet günü onlar tepeden tırnağa cezalarla kaplanacaktır ve Allah onlara: "Şimdi (dünyada) yaptığınız kötülüklerin cezasını çekin." diyecektir.

Ayet: 56

Ey İslam'a inanan kullarım, şunu iyi bilin ki, Benim yeryüzüm geniştir. (İslam'ı her yerde yaşayabilirsiniz.) Ama (nerede olursanız olun,) yalnız Bana ibadet edin.

Ayet: 57-59

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her canlı ölümü tadacaktır. Sonuçta hepiniz huzurumuza döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Ama Biz İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ahirette cennet konaklarına yerleştireceğiz. Onlar içlerinden ırmaklar akan cennetlerde sonsuza kadar yaşayacaktır. Doğrusu düzeltici / iyi işler yapanların ödülü (cennet) çok güzeldir. (Çünkü) onlar (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden ve yalnız Rabb'lerine güvenip dayanan kimselerdir.

Ayet: 60

(Ey insanlar, yiyeceğiniz için endişe etmeyin!) Doğrusu yiyeceğini anlık bulup yiyen nice canlılar vardır. Şunu iyi bilin ki, (arayıp bulmanız / çalışmanız şartıyla) onlara da size de nimetler lütfedecek olan Allah'tır. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 61

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Gökleri ve yeri yaratan kimdir? Güneş'i ve Ay'ı hizmetinize sunan kimdir?" diye sorarsan, onlar sana: "Allah" diyecektir. (Baksana,) bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan ne kolay saptırılıyorlar!

Ayet: 62

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah (bu dünyada bir sınav olarak) verdiği nimetleri kullarından dilediğine bol, dilediğine de belli bir ölçüde verir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 63

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Gökten yağmur yağdıran ve onunla ölü haldeki / kurak topraklara hayat veren kimdir?" diye sorarsan, onlar sana: "Allah" diyecektir. Ey elçi, onlara de ki: "Öyleyse 'Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Ama (ne yazık ki) onlardan birçoğu aklını kullanmaz.

Ayet: 64

Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "Bu dünya hayatı sadece bir eğlence ve oyundur." dediler. Doğrusu gerçek hayat (dünyada değil) ahiret yurdunda (cennette) yaşanacak olan sonsuz hayattır. Keşke insanlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bir anlasalardı!

Ayet: 65-66

Putperest / müşrik Araplar bir gemiye binip denizde hayati bir tehlikeyle karşılaşınca, (putları / sahte ilahları bırakıp) yalnız gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle dua ederler. Ama Allah onları o tehlikeden kurtarıp karaya çıkarınca, hemen bazıları (tekrardan putları / sahte ilahları Allah'a) ortak koşmaya başlarlar. Böylece onlar kendilerine lütfettiğimiz nimetlere nankörlük ederek onlardan yararlanmayı sürdürürler. Sonuçta onlar da gerçekleri

anlayacaktır; (ama ahirette / iş işten geçtikten sonra gerçekleri anlamalarının onlara hiçbir yararı olmayacaktır.)

Ayet: 67

Doğrusu putperest / müşrik Mekkeliler de -çevrelerindeki beldelerde insanlar tutulup yağmalanırken- Bizim Mekke'yi kutsal ve güvenli bir belde yaptığımızı bilirler. Ama (ne yazık ki) bazı insanlar batıl inançlara (hurafelere) inanıp Allah'ın nimetlerini inkar ederler.

Ayet: 68

Herkes şunu iyi bilsin ki, yalan uydurup Allah'a iftira eden ya da kendilerine gelen gerçekleri yalanlayan kimselerden daha zalimi yoktur. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için en uygun ceza cehennemdir.

Ayet: 69

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Biz (dosdoğru yolumuz / İslam) için mücadele (cihat) eden kimseleri doğruya / başarıya götüren yollarımıza yöneltiriz. Şüphesiz ki Allah iyi işler yapanlarla beraberdir.

30- RUM SURESİNİN KISA TEFSİRİ

RUM SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

ELİF-LAM-MİM (Dikkat!) (Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki,) Romalılar (Sasanilere karşı) yakın bir yerde yenilgiye uğradılar; ama onlar bu yenilginin ardından birkaç yıl içinde galip gelecektir. Doğrusu önce ve sonra (her zaman) son emir / karar Allah'a aittir. (Romalılar galip geldiğinde,) işte o gün İslam'a inananlar da sevinecektir.

Ayet: 5-8

Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) yardmıyla zafere ulaştıracaktır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en merhametlidir. Allah (İslam'a inananlara yardımını) söz vermiştir. Doğrusu Allah verdiği sözden dönmez. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Bazı insanlar dünya hayatının görünen yüzünü bilirler; ama (ne yazık ki) onlar ahiretteki hesabı umursamayan gafillerdir. Çünkü onlar vicdanlarıyla düşünmezler. Doğrusu Allah gökleri, yeri ve arasındakileri (yani her şeyi) ancak gerçeklerle ve belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar yaratmıştır. Ama insanlardan birçoğu ahirette Rabb'lerinin huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceğini inkar eder.

Ayet: 9-16

Doğrusu putperest / müşrik Araplar yeryüzünde gezip önceki inkarcıların sonunun çok kötü olduğunu gördüler; (ama Allah'ın bir gün onları da cezalandıracağını anlamadılar.) Doğrusu önceki inkarcılar putperest / müşrik Araplardan daha güçlüydü ve yeryüzünde daha çok eserler bırakmışlardı. Onlar yeryüzünde putperest / müşrik Araplardan daha çok binalar yaptılar. Allah'ın önceki inkarcılara gönderdiği elçiler de onlara apaçık kanıtlar getirmişlerdi. (Ama onlar önyargıyla yalanladıkları İslam'a inanmadılar.) Doğrusu Allah onlara hiçbir haksızlık etmiyordu; ama onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlardı. Bu yüzden Allah'ın bildirdiği gerçekleri yalanlayıp alay ederek kötülük işleyen kimselerin sonu çok kötü olmuştur. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah yaratılışı başlatıp sürdürendir. Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Herkes şunu iyi bilsin ki, kıyamet

koptuğunda, günahta ısrar eden suçlular ümitsiz / çaresiz kalacaktır. Putperestlerin / müşriklerin Allah'a ortak koştuğu putlar / sahte ilahlar da onlara destekçi / şefaatçi olamayacaktır. Doğrusu ahirette o putlar / sahte ilahlar bile putperestlerin / müşriklerin onları Allah'a ortak koşmalarını inkar edecektir. Kıyamet koptuğunda, iyi insanlar ve kötü insanlardan ayrılacaktır. İşte o gün İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler (cennet) bahçesinde yaşamakla mutlu edilecektir. Diğer yandan bildirdiğimiz gerçekleri ve ahiretteki buluşmayı / hesabı inkar edip yalanlayan kimseler ise ahirette (cehennem) cezasına uğratılacaktır.

Ayet: 17-19

Ey İslam'a inananlar, sabah-akşam daima, 'Allah tüm eksiklerden uzaktır / yücedir' demelisiniz. (Aynı şekilde) gece-gündüz daima, 'göklerde ve yerde Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Şüphesiz ki Allah ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkarandır ve (yağdırdığı yağmurla) ölü haldeki / kurak topraklara hayat verendir. (Bu böyledir. Ey insanlar, siz ahirette böyle diriltilip topraktan) çıkarılacaksınız.

Ayet: 20

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi topraktan yaratmış olması Allah'ın (size) bildirdiği gerçeklerdendir. Böylece siz insan topluluğu olarak yeryüzünde çoğalıp yayılıyorsunuz.

Ayet: 21

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size -beraber yaşayıp huzur bulmanız için- aynı candan eşler yaratmış olması da, aranızda sevgi ve rahmet var etmesi de Allah'ın (size) bildirdiği gerçeklerdendir. İşte bunda düşünüp öğüt alan kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 22

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göklerin ve yerin yaratılmış olması da, (Onun takdiriyle) çeşitli dillere ve renklere sahip olmanız da Allah'ın (size) bildirdiği gerçeklerdendir. İşte bunda tüm insanlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 23

(Onun takdiriyle) geceleyin (dinlenmek için) uyuyor olmanız da, gündüzleyin (çalışıp) Onun lütfundan geçiminizi aramanız da Allah'ın (size) bildirdiği gerçeklerdendir. İşte bunda gerçekleri dinleyenlere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 24

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size -korku ve umut duymanız için- şimşeğin çakışını göstermesi de, gökten yağmur yağdırıp onunla toprağı ölü / kurak halinden sonra diriltmesi de Allah'ın (size) bildirdiği gerçeklerdendir. İşte bunda aklını kullananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 25

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göğün ve yerin (yani her şeyin) Onun emriyle hareket etmesi de Allah'ın (size) bildirdiği gerçeklerdendir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, ahirette hepiniz -size yapılan bir çağırıyla- hemen dirilip (topraktan) çıkacaksınız.

Ayet: 26-27

Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Her şey Ona boyun eğer. Doğrusu Allah yaratmaya başlayıp onu sürdürendir. Şüphesiz ki bu, Onun için çok kolaydır. Göklerde ve yerdeki en yüce özellikler Allah'a aittir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 28-30

Ey putperest / müşrik Araplar, Allah size kendinizden bir örnek veriyor. Siz Allah'ın (evlenmenizi) ellerinize izin verdiği / helal kıldığı eşlerinizi bile lütfettiğimiz nimetlerde kendinize ortak kabul etmek istemiyorsunuz. Doğrusu siz (kadın-erkek) hepiniz Allah'ın nimetlerinde eşit haklara sahipsiniz. Öyleyse kendiniz için istemediğiniz bir şeyi başkası için de istemeyin.. Bu böyledir. Biz bildirdiğimiz gerçekleri aklını kullanmak isteyenlere ayrıntısıyla

açıklarız. Ama haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler bilgisizce kötü arzularına uymaktadır. Doğrusu hiç kimse Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemez. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette yardımcısız / çaresiz kalacaktır. Öyleyse hiçbir batıl inanç (hurafe) karıştırmadan gerçek dine (İslam'a) yönel. Bu din (İslam) Allah'ın insanı yoktan var edip yaratırken onun içine koyduğu değerlerdir. Doğrusu Allah'ın yaratmasında hiçbir değişiklik olmaz. İşte, gerçek / doğru din (İslam) budur. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez.

Ayet: 31-34

Ey insanlar, Allah'a gönülden yönelin, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve namazı düzenli kılın. Sakın Allah'a ortak koşanlardan olmayın! Sakın gerçek dinlerini (İslam'ı) bozup karşıt gruplara ayrılan kimselerden olmayın! Böylece (İslam'dan ayrılan) her grup (İslam'a değil) kendi yaptıklarına sevinir. Doğrusu putperest / müşrik insanlar bile kendilerine bir sıkıntı dokununca (putları / sahte ilahları bırakıp) Rabb'lerine / Allah'a gönülden yönelip dua ederler. Ama Allah onlara rahmetini tattırdığında (ve sıkıntılarını giderdiğinde,) hemen bazıları (tekrardan putları / sahte ilahları) Rabb'lerine ortak koşmaya başlarlar. Böylece onlar kendilerine lütfettiğimiz nimetlere nankörlük ederler. (Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler,) bu dünyanın nimetlerinden biraz daha yararlanabilirsiniz. Sonuçta (ahirette) siz de gerçekleri anlayacaksınız; (ama iş işten geçtikten sonra gerçekleri anlamanızın size hiçbir yararı olmayacaktır.)

Ayet: 35

Doğrusu Biz putperest / müşrik Araplara (putları / sahte ilahları Allah'a) ortak koşmalarını söyleyen hiçbir kanıt indirmedik.

Ayet: 36-37

Doğrusu Biz bazı insanlara (lütfumuzdan) bir rahmet (nimet) tattırdığımızda, çok sevinip şımarmaktadır. Bazılarının başlarına -bu dünyada işledikleri günahlar yüzünden- bir sıkıntı geldiğinde ise onlar hemen (Allah'ın rahmetinden) ümit kesmektedir. (Çünkü onlar Allah'ın kendilerini bu dünyada sınadığını unutmaktadır.) Onlar Allah'ın (bu dünyada bir sınav olarak) verdiği nimetleri dilediğine bol, dilediğine ise belli bir ölçüde verdiğini anlamadılar. İşte bunda İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 38-39

Ey elçi, en yakından başlayıp (ihtiyaç sahiplerine,) yoksullara ve yolda / sokakta kalan zor durumdaki kimselere (zekat) haklarını ver. Çünkü bu, Allah'ın rızasını kazanmak isteyen kimseler için daha iyidir. İşte böyleleri kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, gelir kazanmak için insanlara faizle vereceğiniz mal / para Allah'ın yanında artmaz (ancak sizin değerinizi düşürür;) Allah'ın rızasını kazanmak için zekat olarak verdiğiniz şeyler ise sizin değerinizi artırır. İşte böyleleri (ahiretteki ödülleri) kat kat artırılacak olan kimselerdir.

Ayet: 40

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi yaratan, (bu dünyada yaşatıp) nimetler lütfeden ve (bu dünyada) öldürüp (ahirette) diriltecek olan Allah'tır. (Ey putperestler / müşrikler, şunu iyi bilin ki,) sizin Allah'a ortak koştuğunuz putlar / sahte ilahlar bunlardan hiçbirini yapamaz. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden uzaktır ve çok yücedir.

Ayet: 41

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, karada ve denizdeki tüm bozulmalar insanların kendi elleriyle işledikleri hatalar yüzünden ortaya çıkmıştır. Çünkü Allah insanlara (bu dünyada) yaptıkları kötülüklerden bir kısmını tattırmak ister. Umulur ki insanlar hatalarından dönerler.

Ayet: 42-45

Ey elçi, de ki: "(Ey putperest / müşrik Araplar,) yeryüzünde gezip dolaşın da önceki inkarcıların sonunun ne kötü olduğuna bir bakın. Doğrusu onlardan birçoğu da putperest / müşrik kimselerdi. Öyleyse Allah'ın söz verdiği ve geri çevrilmesi mümkün olmayan kıyamet günü gelmeden önce gerçek / doğru dine (İslam'a) yönel. Çünkü o gün insanlar bölük bölük ayrılacak (ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler cehenneme sokulacaktır.) Artık her kim İslam'ı ısrarla inkar ederse, bu, onun kendi zararına olur; her kim de İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yaparsa, bu, onun kendi yararına olur. Böylece insanlar (kendilerine ahiretteki yerlerini) hazırlarlar. Doğrusu Allah lütfuyla İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri ödüllendirmek ister. Şüphesiz ki Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri sevmez."

Ayet: 46

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, müjdeci rüzgarları gönderip size rahmetini (yağmuru) tattırması da, lütfundan rızkınızı aramanız için gemileri emriyle yüzdürmesi de Allah'ın (size) bildirdiği gerçeklerdendir. Umulur ki şükredersiniz.

Ayet: 47

Ey elçi, Biz senden önce de toplumlarını İslam'a davet etmeleri için elçiler gönderdik. O elçiler de toplumlarına apaçık kanıtlar getirdiler. Doğrusu Biz (o toplumlardan) günahta ısrar eden suçlulara hak ettikleri cezayı verdik. Diğer yandan Biz İslam'a inananlara yardım etmeyi de bir hak olarak üzerimize almışızdır.

Ayet: 48-51

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah rüzgarları gönderip bulutları dilediği gibi hareket ettirendir, onları gökte dilediği gibi toplayıp yayandır ve (dilediğinde) onları parçalayıp dağıtandır. Sonuçta (Allah'ın rahmeti sayesinde) bulutların arasından yağmurun çıktığını görebilirsin. Böylece Allah yağmuru kullarından dilediklerine yağdırınca, (susuz kaldıktan sonra) yağmura kavuşan kimseler sevinip birbirlerine müjdeler verirler. Çünkü onlar önceden, yani beldelerine yağmur yağdırılmadan önce, ümitsiz / çaresiz kalmışlardı. Allah'ın rahmetinin eserlerine baksana! Allah toprağı ölü / kurak halinden sonra nasıl da diriltiyor! Doğrusu Allah ölüleri diriltendir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Ama Biz bazı insanlara rüzgarı (ve beraberinde yağmuru) göndersek ve onlar ekinlerinin olgunlaştığını görseler de, onlar (Allah'ın nimetlerini) inkar etmeyi sürdürürler.

Ayet: 52-53

Ey elçi, şunu iyi bil ki sen gerçeklere karşı ölü veya sağır gibi davranan kimselere -onlar sırt çevirdiklerinde- İslam'a davetini asla işittiremezsin. Ey elçi, sen gerçeklere karşı kör davranan kimseleri de ısrarlı sapkınlıklarından dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemezsin. Doğrusu sen (İslam'a davetini) ancak bildirdiğimiz gerçeklere inanan ve Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden kimselere işittirebilirsin.

Ayet: 54-57

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizi güçsüz (bir bebek olarak) yaratandır, o güçsüz halden sonra size kuvvet verendir ve o kuvvetli halden sonra da sizi güçsüz bir ihtiyar haline getirendir. Doğrusu Allah dilediği şekilde yaratır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve her şeye gücü yetendir. Doğrusu kıyamet koptuğunda, günahta ısrar eden suçlular dünyada ancak bir saat (yani kısa bir süre) kaldıklarına yemin edecektir. Bu böyledir. (Dünyadayken) onlar (dünya hayatının ahiret hayatına göre çok kısa olduğunu anlamadıklarından) gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırılıyorlardı. (Onlar dünyada kaldıkları süreyi doğru bilmediklerinde,) kendilerine ilahi kitap bilgisi ve İslam inancı verilen kimseler onlara: "Doğrusu siz dünyada -Allah'ın kitabında bildirdiği gibi- diriliş gününe kadar kaldınız. İşte bugün diriliş günüdür. Ancak siz bu gerçeği bilmek istemiyordunuz." diyecektir. İşte o gün haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin özür dilemeleri onlara hiçbir yarar sağlamayacaktır ve (ahirette) onların tövbesi

kabul edilmeyecektir.

Ayet: 58-60

Doğrusu Biz insanlara (İslam'a inanmaları için) bu ilahi kitapta / Kuran'da her çeşit örneği verdik. Ey elçi, sen onlara bildirdiğimiz bir gerçeği getirdiğinde, İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları: "Siz yanlış inanıyorsunuz." diyecektir. Bu böyledir. Allah gerçekleri bilmek istemeyenlerin kalplerine (inkarcı) damgasını vurur. Öyleyse ey elçi, (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Şüphesiz ki Allah'ın verdiği her söz gerçektir. Ey elçi, hiçbir şeyi kesin olarak bilmeyen putperest / müşrik Araplar seni hafife almasınlar! (Onlar şunu iyi bilsinler ki, Allah İslam'a inananları da onlara galip getirecektir.)

31- LOKMAN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

LOKMAN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

ELİF-LAM-MİM (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bunlar en doğru hükümlerle dolu olan bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerdir. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, iyi işler yapanlar için bir doğruluk rehberidir ve bir rahmettir. Onlar namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verir ve ahireti / ahiretteki hesabı kesin olarak bilirler. İşte onlar Rabb'lerinden gelen bu doğruluk rehberine / Kuran'a uyan ve kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir.

Ayet: 6-9

(Ne yazık ki) putperest / müşrik Arapların arasında (insanları) bilgisizce Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan saptırmak ve bu doğruluk rehberiyle / Kuran'la alay etmek için boş sözleri satın alan kimseler vardır. İşte onlar ahirette alçaltıcı cezalara uğrayacaktır. Çünkü onlar, bildirdiğimiz gerçekler kendilerine okunup aktarıldığında, büyüklük taslayarak -sanki kulaklarında bir ağırlık varmış da duymuyorlarmış gibi- yüz çevirirler. Öyleyse ey elçi, onlara ahiretteki şiddetli cezaları müjdele. Diğer yandan İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise ahirette -sonsuza kadar yaşamak üzere- nimet cennetleriyle ödüllendirilecektir. Doğrusu Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 10-11

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri görünen direkler olmadan (yükseltip) yaratandır, yeryüzüne -size yoldaşlık eden- dağları koyandır ve orada her çeşit canlıyı yayandır. Ayrıca Biz gökten yağmur yağdırıp yeryüzünde çok çeşitli bitkileri bitirmekteyiz. (Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki:) "İşte bu, Allah'ın yaratmasıdır. Haydi, gösterin bana bakalım, sizin Allah'tan başka (ibadet ettiğiniz putlar / sahte ilahlar) neyi yaratmışlar ki? (Hiçbir şeyi!) Doğrusu Allah'a (ortak koşan) zalimler apaçık / büyük bir sapkınlığın içindedir.

Ayet: 12-13

Geçmişte Biz Lokman'a doğru hükümleri verdik (ve) ona: "(Daima) Allah'a şükret. Öyleyse her kim Allah'a şükrederse, bu, onun kendi yararına olur; her kim de Allah'a nankörlük ederse, (bu, onun kendi zararına olur.) Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir." dedik. Lokman da oğluna: "Ey oğlum, sakın Allah'a ortak koşma! Çünkü Allah'a ortak koşmak en büyük haksızlıktır." dedi.

Ayet: 14-15

Doğrusu Biz insana annesine ve babasına (iyi davranmayı) emrettik. Bir anne bebeğini zorluklara katlana katlana (dokuz ay) karnında taşır. Sonra bir bebeğin sütten kesilmesi iki yıla kadar uzayabilir. Ey insan, daima Bana şükret; annene ve babana da teşekkür et. Şunu iyi bil ki, sen ahirette huzuruma dönüp (tüm yaptıklarından hesaba çekileceksin.) Ey insan, eğer annen ve baban seni bilgisizce Bana ortak koşmaya zorlarlarsa, sakın onlara uyma! Ey insan, bu dünyada annene ve babana (Allah'a ortak koşmak hariç) hakkaniyetli bir şekilde yakın davran ve Bana gönülden yönelenlerin dosdoğru yoluna / İslam'a uy. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, ahirette huzuruma döneceksiniz. Ben de size tüm yaptıklarınızı bildireceğim.

Ayet: 16-19

Lokman, oğluna şöyle öğüt verdi: "Ey oğlum, şunu iyi bil ki, bir şey hardal tanesi kadar küçük olsa da ve o şey bir kayanın içerisinde ya da göklerde veya yerde (en gizli) bir yerde bulunsa da fark etmez; çünkü Allah onu (ahirette) ortaya çıkaracaktır. Şüphesiz ki Allah (büyük) lütuflar sahibidir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır. Ey oğlum, namazı düzenli kıl, iyiliği emret, kötülüğü yasakla ve başına gelen sıkıntılara karşı (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Doğrusu bunlar (Allah'ın cennet ödülünü kazandıran) önemli işlerdir. (Ey oğlum,) sakın insanlara surat asma ve yeryüzünde kasıla kasıla yürüme. Şüphesiz ki Allah, kendini beğenen ve böbürlenen kimseleri sevmez. Öyleyse düzgün yürümeye ve bağırmadan konuşmaya çalış. (Sakın bağırma! Çünkü insanların çoğuna göre) en çirkin ses, (bağıran) eşek sesidir."

Ayet: 20-22

Ey insanlar, Allah'ın, göklerde ve yerde olan her şeyi hizmetinize sunduğunu ve sizi gördüğünüz ve görmediğiniz nice nimetleriyle donattığını bilmelisiniz. (Ne yazık ki) insanlar arasında hiçbir bilgiye / belgeye, bir doğruluk rehberine veya aydınlatıcı (ilahi) bir kitaba dayanmadan Allah hakkında (zanlarla / boş iddialarla) tartışıp mücadele eden kimseler vardır. Onlara: "Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a uyun." denilince, onlar: "Hayır, biz atalarımızdan gördüğümüz geleneğe uyarız." dediler. Doğrusu şeytan (o putperest / müşrik geleneği kullanarak) onları alevli cehennem ateşi cezasına çağırmaktadır. Ama Allah'a teslim olup İslam'ı kabul eden ve iyi işler yapan kimseler sağlam bir ipe tutunmuş / kurtuluşa erişmiş olur. Şüphesiz ki her şeyin sonu Allah'a varır.

Ayet: 23-24

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin inkarına üzülme. Onlar ahirette huzurumuza dönecektir. Biz de onlara tüm yaptıklarını bildireceğiz. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir. Doğrusu Biz onları dünya nimetlerinden biraz yararlandırabiliriz; ama ahirette onlara çok ağır cezalar çektireceğiz.

Ayet: 25

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Gökleri ve yeri yaratan kimdir?" diye sorarsan, onlar sana: "Allah" diyecektir. Ey elçi, onlara de ki: "Öyleyse 'Allah'a hamdolsun' demelisiniz." Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez.

Ayet: 26-28

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir. Şayet (Allah'ın sözlerini yazmak için) yeryüzündeki tüm ağaçlar kalem olsaydı ve denizler mürekkep olsaydı, -hatta onun üstüne yedi deniz daha eklenseydi bile- (denizler) tükenirdi ama Allah'ın sözleri bitmezdi. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Doğrusu Allah'a göre tümünüzün yaratılması ve diriltilmesi, aynen bir kişinin yaratılması ve diriltilmesi gibidir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 29-30

Ey elçi, biliyorsun ki, Allah (her gün) geceyi gündüze, gündüzü de geceye sokandır ve her biri belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar hareket edecek olan Güneş'i ve Ay'ı hizmete sunandır. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Doğrusu Allah gerçeğin ta kendisidir. Putperestlerin / müşriklerin Allah'tan başka dua ettikleri (putlar / sahte ilahlar) ise (bir gerçek değil) batıl inançtır / hurafedir. Şüphesiz ki Allah tek yücedir ve tek büyüktür.

Ayet: 31

Ey elçi, gemilerin denizde Allah'ın nimeti / lütfuyla yüzdürdüğünü biliyorsun. Böylece Allah size bazı gerçeklerini gösterir. İşte bunda (İslam için) sabreden ve şükreden kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 32

Doğrusu putperest / müşrik Araplar bile (denizde) kapkara dalgalarla kaplandıklarında (putları / sahte ilahları bırakıp) gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle dua ederler. Ama Allah onları kurtarıp kıyıya ulaştırdığında, onlardan (ancak) bazılar dosdoğru yola / İslam'a uyarlar. (Ne yazık ki onlardan bazıları ise putlara / sahte ilahlara dua / ibadet etmeyi sürdürüler.) Doğrusu bildirdiğimiz gerçekleri -çok hain ve çok nankör olan kimseler hariç- hiç kimse bile bile inkar edemez.

Ayet: 33

Ey insanlar, daima Rabb'inizin emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Ey insanlar, babanın ve çocuğun birbirinin günahını çekmeyeceği kıyamet gününden korkun. Doğrusu Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir. Öyleyse (dikkat edin) bu (geçici) dünya hayatı sizi aldatmasın. Yine (dikkat edin) aldatıcı (yani şeytan) sizi (Allah hakkında uydurduğu yalanlarla) aldatmasın.

Ayet: 34

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyametin kopma vaktini ancak Allah bilir. Bereketli yağmurları yağdıran da, annelerin rahimlerindeki bebekleri bilen de O'dur. Doğrusu hiç kimse yarın ne kazanacağını ve nerede öleceğini (kesin olarak) bilemez. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır.

32- SECDE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

SECDE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

ELİF-LAM-MİM (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, -içinde hiçbir şüphe olmayan- bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıkların Rabb'i (olan Allah) tarafından indirilmiştir.

Ayet: 3

Ey elçi, bazıları sana (iftira edip): "Bu Kuran'ı uydurdu." diyorlar. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran senden önce kendilerine (uzun bir süre) bir uyarıcı (elçi) gelmemiş olan insanları uyarman için Rabb'inin gelen gerçeklerdir / doğrulardır. Umulur ki insanlar dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirler.

Ayet: 4

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri, yeri ve arasındakileri (yani her şeyi) altı evrede yaratandır ve (onları kuşatan) Arş'a hükmedendir. Şunu da iyi bilin ki, sizin Allah'tan başka

gerçek bir dostunuz veya bir destekçiniz / şefaatçiniz yoktur. Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız gerekir!

Ayet: 5-6

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah -gökten yere kadar- her şeyi en uygun düzene koyandır. Sonra (her iş) sizin hesabınıza göre bin yıl süren bir günde Ona yükselir. İşte Allah budur. O, görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilendir, en üstündür ve en merhametlidir.

Ayet: 7-9

Allah yarattığı her şeyi en güzel bir şekilde yaratmıştır. Allah insanı yaratmaya çamurdan başlamıştır, sonra da insanın soyunu aşağı (görülen) bir suyun özünden sürdürmüştür. Böylece Allah insanı düzenlemiştir ve ona ruhundan üfleyip can vermiştir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size (sahip olduğunuz) kulakları, gözleri ve gönülleri veren Allah'tır. Ama siz Allah'a çok az şükrediyorsunuz.

Ayet: 10-11

Ama İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları (alay ederek): "(Ölüp) toprakta kaybolduktan sonra (güya ahirette) yeni bir yaratılışla diriltilecekmişiz(!)" dediler. Doğrusu onlar ahirette Rabb'leriyle buluşup (tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerini) inkar ediyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, (bir gün) sizi öldürmekle görevli olan ölüm meleği (gelip) sizi vefat ettirecektir. Sonuçta hepiniz ahirette Rabb'inizin huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)"

Ayet: 12

Ey elçi, günahta ısrar eden suçluları ahirette Rabb'lerinin huzurunda başlarını öne eğip: "Ey Rabb'imiz, (gerçekleri) görüp işittik. Şimdi bizi geri döndür ki, (dünyada) düzeltici / iyi işler yapalım. Artık biz de (ahireti / ahiretteki hesabı) kesin olarak biliyoruz." derlerken bir görseydin! (Ama o vakit iş iş işten geçmiş olacaktır.Asla! Dünyaya dönemezler.)

Ayet: 13

Şayet Biz dileseydik (zorlasaydık) herkesi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltirdik. (Ama Biz insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınarız.) Ama "Doğrusu Ben cinlerden ve insanlardan İslam'ı ısrarla inkar eden tüm kafirleri cehenneme dolduracağım." sözüm de (ahirette) gerçekleşecektir.

Ayet: 14-17

(Ahirette Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere): "Siz (dünyadayken) bu buluşma gününüzü unuttuğunuzdan (cezayı hak ettiniz.) Öyleyse cezanızı çekin! (Bugün de) Biz sizi (cehennemde) unutacağız. (Ey inkarcılar,) yaptığınız kötülükler / günahlar yüzünden sonsuza kadar içinde kalacağınız (cehennem) cezasını çekin." diyecektir. Herkes şunu iyi bilsin ki, bildirdiğimiz gerçeklere inananlar kendilerine o gerçeklerle öğüt verilince, büyüklük taslamadan secdeye kapanırlar ve Rabb'lerinin yüceliğini hamd ile anarak hareket ederler. Onlar korku ve umut içinde yataklarından kalkıp Rabb'lerine dua ederler ve kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yaparlar. Öyleyse kim bilir (dünyada) yaptıkları iyi işlerin ödülü olarak (cennette) onları hangi saklı mutluluklar bekliyor?

Ayet: 18-22

Ey insanlar, söyleyin bakalım, İslam'a inanan bir kimseyle, günahta ısrar eden bir kimse bir olabilir mi? Hayır, onlar asla bir olamazlar. Herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler -(dünyada) yaptıkları iyi işlerin ödülü olarak- ahirette (sonsuza kadar) içinde kalacakları cennetlerde ağırlanıp ikram görecektir. Günahta ısrar eden fasıklar ise ahirette (sonsuza kadar) cehennem ateşinin içinde kalacaktır. Onlar -o ateşten her çıkmak istediğinde- oraya geri döndürülecektir ve onlara: "Yalanladığınız cehennem ateşi cezasını çekin." denilecektir. Ama Biz onları ahiretteki bu büyük cezadan (cehennem ateşinden) başka dünyada

da bir cezaya uğratacağız. Umulur ki insanlar hatalarından dönerler. Doğrusu kendisine Rabb'isinin bildirdiği gerçeklerle öğüt verildiğinde, onlara sırt çeviren kimselerden daha zalimi yoktur. Doğrusu Biz günahta ısrar eden suçlulara hak ettikleri cezayı vereceğiz.

Ayet: 23-25

Geçmişte Biz Musa'ya ilahi bir kitap verdik. Artık (ahirette) Allah'ın huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceğinden hiçbir şüphen olmasın. Biz o ilahi kitabı İsrailoğullarına bir doğruluk rehberi yaptık. O vakit onlar bildirdiğimiz gerçekleri kesin olarak bilip (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ettiklerinde, Biz onlardan bazılarını emrimizle insanları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten önderler yaptık. Ama ey elçi, Rabb'in onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda kıyamet günü hükmünü verecektir.

Ayet: 26

(Ne yazık ki) kendilerinden önce nice inkarcı nesilleri cezalandırıp yok etmemiz de, onların (harabe olmuş) evlerini gezip dolaşmaları da putperest / müşrik Arapları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmedi. İşte bunda bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Artık insanların gerçekleri dinlemesi gerekir!

Ayet: 27

(Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar (lütfumuzla) yağmuru susuzluktan kurumuş topraklara sürdüğümüzü ve onunla hem hayvanlarının hem de kendilerinin yiyeceği bitkileri çıkarıldığımızı anlamadılar. Artık insanların gerçekleri görmeleri gerekir!

Ayet: 28-29

(Putperest / müşrik Araplardan bazıları İslam'a inananlarla alay ederek): "Eğer doğruyu söylüyorsanız, (Allah'ın size bize karşı söz verdiği) fetih / zafer ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor?" diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu o fetih / zafer günü geldiğinde, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin inançları onlara hiçbir yarar sağlamayacaktır ve onların cezaları ertelenmeden verilecektir."

Ayet: 30

Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere (ve onların çirkin sözlerine) aldırış etmeden (diğer insanları İslam'a davet et.) Ey elçi, (Allah'ın takdirini) bekle. Doğrusu tüm insanlar da (Allah'ın takdirini) bekliyorlar.

33- AHZAB SURESİNİN KISA TEFSİRİ

AHZAB SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Ey peygamber, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakın! İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ve münafıklara / ikiyüzlülere uyma! Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Rabb'inden sana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uy! Şüphesiz ki Allah her zaman tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. (Ey peygamber,) yalnız Allah'a güvenip dayan. Şüphesiz ki Allah savunucu olarak yeter.

Ayet: 4

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah bir kimsenin içine iki kalp koymamıştır. (Allah insanı belli bir düzene göre yaratmıştır.) Şunu iyi bilin ki, sizin hanımlarınıza, "annem gibisin"

demenizle, Allah onları anneleriniz yapacak değildir! Aynı şekilde sizin evlat edindiğiniz çocuklara, "çocuğum" demenizle, Allah onları öz çocuklarınız yapacak değildir. Bunlar sizin dile getirdiğiniz sözlerdir; (ama ağızlarınızdan / dillerinizden çıkan boş sözlerle gerçekleri değiştiremezsiniz.) Doğrusu Allah gerçekleri söyler ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir.

Ayet: 5

Ey İslam'a inananlar, evlat edindiğiniz çocuklara (gizlemeden) atalarını bildirin. Bu, Allah'a göre daha doğru bir davranıştır. Atalarını bilmiyorsanız da, onlar sizin öz çocuklarınız olmazlar. Onlar ancak (din) kardeşleriniz ve dostlarınız olabilirler. Şunu da iyi bilin ki, kasıtsız yaptığınız hatalardan size bir günah yazılmaz; ama kalben kasıtlı olarak yaptığınız hatalardan bir günah yüklenirsiniz. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 6

Doğrusu bu peygamber İslam'a inananlara kendi canlarından daha yakın olmalıdır. Onun hanımlarını da İslam'a inananların (manevi) anneleri sayılır. Ama Allah'ın kitabına / Kuran'a göre miras paylaşımında (İslam'a inanan) akrabalar birbirlerine (akraba olmayan) diğer İslam'a inananlardan ve muhacirlerden daha yakındır. (Vasiyet ederek) dostlarınıza hakkaniyetli bir iyilikte bulunmanız ise bu hükmün dışındadır. Doğrusu bu gerçek tüm ilahi kitaplarda yazılıdır.

Ayet: 7-8

Ey elçi, Biz (geçmişte) tüm peygamberlerden de (şimdi) senden de yeminli bir (doğruluk) sözü aldık. Doğrusu Biz Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan ve Meryem oğlu İsa'dan (senden aldığımız gibi) ağır yeminli bir (doğruluk) sözü aldık. Çünkü Allah doğru sözlü olanların doğruluğunu (ahirette) hesaba çekmek (ve onların doğruluğunu cennetle ödüllendirmek) ister. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ahirette şiddetli cezalar hazırlamıştır.

Ayet: 9-20

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetlerini (şükürle) anın. Hatırlayın, (Hendek savaşında İslam düşmanlarının topladığı) ordular sizin (yakınınıza) kadar geldiler; ama Biz onlara karşı kuvvetli bir rüzgar estirdik ve sizi göremediğiniz (melek) ordularla destekledik. Şüphesiz ki Allah her zaman tüm yaptıklarınızı görendir. (O savaşın başında İslam düşmanları) size yukarınızdan ve aşağınızdan saldırdılar. O vakit (korkudan) gözler kaymış ve yürekler ağızlara gelmişti; çünkü Allah'ı doğru düşünmüyordunuz. İşte o vakit orada, İslam'a inananlar sınandılar ve şiddetle sarsıldılar. Diğer yandan kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan münafıklar / ikiyüzlüler ise (kendi aralarında): "Allah'ın ve elçisinin bize verdikleri sözler sadece bir aldatmacaymış!" dediler. Sonra münafıklardan / ikiyüzlülerden bazıları: "Ey Yesribliler, (ey Medineliler,) burada düşmana karşı koymanız asla mümkün değil! Haydi, geri dönün!" dediler. Onlardan bazıları da -evleri açık kalmadığı halde- "Evlerimiz açık kaldı." diyerek bu peygamberden (Medine'ye geri dönmek için) izin istiyorlardı. Aslında onlar (bir bahaneyle) savaştan kaçmak istiyorlardı. Ama İslam düşmanları şehrin etrafından (dolaşıp) onlara gelselerdi ve onlardan bir fitne çıkarmaları istenseydi, o münafıklar / ikiyüzlüler hemen o isteği yerine getirirlerdi. Doğrusu daha önce onlar düşmana arkalarını dönmeyeceklerine dair Allah'a söz vermişlerdi. Sonuçta herkes Allah'a verdiği sözden hesaba çekilecektir. Ey elçi, o münafıklara / ikiyüzlülere de ki: "(İslam'ı savunmak için yapılan bu savaşta ölmekten veya öldürülmekten kaçmaya çalışsanız da) kaçmanız size hiçbir fayda sağlamayacaktır. (Çünkü Allah'ın belirlediği ecel / ölüm vaktinden kaçamazsınız.) Öyleyse şunu iyi bilin ki, (bu dünya nimetlerinden çok değil) ancak biraz yararlanabilirsiniz. (Söyleyin bakalım,) eğer Allah sizin başınıza kötü bir şeyin gelmesini dilerse, sizi Ondan (Onun takdirinden) kim koruyabilir ya da Allah size bir rahmet dilerse, (Onun lütfuna kim engel olabilir ki!)" Doğrusu onların Allah'tan başka gerçek bir dostu veya yardımcısı yoktur. Doğrusu Allah, aranızdaki münafıkların /

ikiyüzlülerin kendi yakınlarına: "(İslam'ı savunmak için Hendek savaşına gitmeyin.) Yanımıza gelin." diyerek onları engellemeye çalıştıklarını bilir. Bu yüzden onlardan çok azı o savaşa gelir. Onlar size karşı çok bencildir. Ey elçi, sen onları korku anında -sanki ölüm baygınlığına girmiş biri gibi- gözleri kaymış bir halde sana bakarken de gördün. Ama onlar -korkuları geçtiğinde- mal için açgözlülük yapıp sivri dilleriyle size karşı çıkacaktır. Onlar (İslam'a inandık deseler de, aslında) İslam'a inanmamıştır. Bu yüzden Allah onların tüm yaptıklarını boşa çıkaracaktır. Şüphesiz ki bu, Allah için çok kolaydır. (Hendek savaşı bittiği halde) o münafıklar / ikiyüzlüler, putperest / müşrik Arapların topladığı orduların (henüz) gitmediğini sanıyorlardı. O ordular (tekrar) gelirse, o münafıklar / ikiyüzlüler (onlara karşı savaşmak istemiyorlardı ve) çölde bedevilerin yanında kalıp (oradan) sizin haberlerinizi sormayı arzu ediyorlardı. Şayet sizin yanınızda kalsalardı da, (İslam'ı savunmak için) çok savaşmazlardı.

Ayet: 21

Doğrusu Allah'ın elçisi sizin için -yani Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanan ve Allah'ı çokça (şükürle) anan kimseler için- çok güzel bir örnektir.

Ayet: 22-24

İslam'a inananlar putperest / müşrik Arapların topladığı orduları karşılarında gördüklerinde: "İşte bu, Allah'ın ve elçisinin bize söz verdiği şeydir. Allah ve elçisi doğruyu söylemiştir. (Bugün bizim için ya İslam için zafer kazanmak ya da İslam için can verip cenneti kazanmak vardır.)" dediler. Böylece onların ancak İslam inançları ve Allah'a teslimiyetleri / bağlılıkları artmış oldu. İslam'a inananların arasında Allah'a ve elçisine verdikleri sözü tutan kimseler / adamlar vardır. Onlardan bazıları adağını yerine getirdi. (Onlar İslam için can verip şehit oldu.) Bazıları da (İslam için canlarını vermeye hazır bir halde) sözlerini değiştirmeden beklerler. Böylece Allah doğru sözlü olanların doğruluğunu ödüllendirecektir; münafıkları / ikiyüzlüleri ise cezalandıracaktır. Ama Allah dilerse bazılarını affeder, yani tövbe edip İslam'a inananların tövbelerini kabul eder. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 25

Doğrusu (Hendek savaşının sonunda) Allah İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapları hiçbir başarı elde edemeden öfkeleriyle geri döndürmüştür. Şüphesiz ki Allah (İslam'ı savunmak için yaptıkları) savaşta İslam'a inananlara yeter. Şüphesiz ki Allah her zaman en güçlüdür ve en üstündür.

Ayet: 26-27

Ey İslam'a inananlar, Allah ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) düşmanlarınıza (Hendek savaşında) destek veren (ve sizi arkadan vurmaya çalışan) kimseleri (Beni Kurayza Yahudilerini) de kalelerinden aşağıya indirip onların kalplerine bir korku soktu. Siz (Hendek savaşından sonra Beni Kurayza Yahudilerine karşı yaptığınız savaşta) onlardan bazılarını öldürüyordunuz, bazılarını da esir alıyordunuz. (Bu savaşın sonunda) Allah önceden Beni Kurayza Yahudilerine ait olan servetleri, yerleri ve daha gitmediğiniz nice toprakları size bıraktı. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeye gücü yetendir.

Ayet: 28-29

Ey peygamber, (senden daha fazla dünya imkanları isteyen) hanımlarına de ki: "Eğer siz bu dünya hayatını ve onun (geçici) süslerini istiyorsanız, (siz bilirsiniz.) Öyleyse (haydi) gelin, ben sizi bazı dünya imkanlarıyla donattıktan sonra güzellikle bırakayım (boşayayım.) Ama eğer Allah'ı, elçisini ve ahiret yurdunu (cenneti) istiyorsanız, şunu iyi bilin ki, Allah (dünyaya aldanmadan) iyi işler yapanlarınıza (ahirette) büyük bir ödül (olan cenneti) hazırlamıştır."

Ayet: 30-31

Ey bu peygamberin hanımları, (siz İslam'a inananların anneleri sayılırsınız.) Sizden kim kanıtlanmış utanç verici / çirkin bir şey yaparsa, onun cezası iki kat fazla olur. Şüphesiz ki bu,

Allah için çok kolaydır. Diğer yandan sizden kim (kendini İslam'a adayıp) Allah'a ve elçisine uyarsa ve düzeltici / iyi işler yaparsa, Biz onun ödülünü de iki kat fazla veririz. Sonuçta Biz onlara cömert (sonsuz) cennet nimetlerini hazırlamışızdır.

Ayet: 32-34

Ey bu peygamberin hanımları, siz herhangi bir kadın gibi değilsiniz. (Siz diğer kadınlar için güzel bir örnek olmalısınız.) Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınıyorsanız, sakın kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan münafıkların / ikiyüzlülerin hoşlandığı gibi sözü eğip (yalan söylemeyin!) Daima hakkaniyetli bir şekilde konuşun. Ey bu peygamberin hanımları, -evlerinizin içinde olsanız bile- sade olun. Sakın (İslam'dan) önceki cahiliyye döneminin gösterişini sergilemeyin! Namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verin ve Allah'a ve elçisine uyun. Ey bu peygamberin ev halkı, Allah sizden atılan pislikleri / iftiraları gidermek ve sizi tertemiz yapmak ister. Ey bu peygamberin hanımları, evlerinizde okunup aktarılan Allah'ın bildirdiği gerçekleri ve en doğru hükümleri anıp (öğüt alın.) Şüphesiz ki Allah her zaman (büyük) lütuflar sahibidir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır.

Ayet: 35-36

Doğrusu Allah, erkek-kadın tüm İslam'ı kabul eden, İslam'a gönülden inanan, Allah'a boyun eğen, doğru sözlü olan, (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden, Ona duydukları derin saygıdan kalbi ürperen, (İslam için) yardım yapan, oruç tutan, iffetlerini koruyan ve Allah'ı çokça (şükürle) anan kimselere bağışlamasını ve büyük bir ödül (olan cenneti) hazırlamıştır. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, Allah ve elçisi bir konuda (kesin) bir hüküm verdiği takdirde, erkek-kadın tüm İslam'a inananların -başka bir seçenek olmaksızın- o hükmü kabul etmesi gerekir. Öyleyse Allah'a ve elçisine karşı çıkan kimseler büyük bir sapkınlığa düşmüşlerdir.

Ayet: 37-40

Ey peygamber, sen Allah'ın kendisine nimet verdiği ve senin de iyilik ettiğin (kölelikten kurtarıp evlatlık edindiğin Zeyd'e): "Boşanma / eşini yanında tut. (Ey Zeyd,) Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakın." diyordun. Ama ey peygamber, sen Allah'ın ortaya çıkaracağı bir gerçeği (yani Zeyd'in evliliğinin sürmeyeceğini bastırıp) içinde saklıyordun (ve Zeyd'in boşanmasına engel olmaya çalışıyordun.) Sonra sen (Zeyd'in boşandığı o kadını toplumun olumsuz baskısından kurtarmak için nikahına almayı düşündün; ama) insanların dedikodusundan çekiniyordun. Şüphesiz ki Allah, Ondan çekinilmeye daha layıktır. Ama Zeyd o kadından boşandıktan ve tüm bağlantılarını kestikten sonra, Biz seni o kadınla evlendirdik. Çünkü Biz İslam'a inananlara (Zeyd gibi kölelikten kurtarılan ve) evlatlık edinilen kimselerin boşandıkları ve tüm bağlantılarını kestikleri eşleriyle evlenmede bir sıkıntı olmadığını bildirmek istedik. Böylece Allah'ın emri gerçekleşmiş oldu. Herkes şunu iyi bilsin ki, -Allah'ın ona emrettikleri konusunda- bu elçiye bir sıkıntı yoktur. Bu, Allah'ın daha önce gelip geçmiş tüm insanlara da uyguladığı bir yasadır. Böylece Allah'ın emri Onun takdiriyle gerçekleşmiş oldu. Onlar (yani peygamberler) Allah'ın gönderdiği gerçekleri duyuran, Allah'a karşı çıkmaktan korkan ve Ondan başkasından korkmayan kimselerdir. Şüphesiz ki Allah herkesi hesaba çekmeye yeter. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) Muhammed, sizden hiçbir adamın (dolayısıyla Zeyd'in) babası değildir; ama Allah'ın (son) elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 41-44

Ey İslam'a inananlar, Allah'ı çokça (şükürle) anın. Sabah-akşam daima Onun yüceliğini anarak hareket edin. Şunu iyi bilin ki, sizi destekleyen Allah'tır. (Allah'ın emriyle) melekler de sizi desteklerler. Çünkü Allah sizi karanlıklardan İslam'ın aydınlığına çıkarmak ister. Şüphesiz ki Allah İslam'a inananlara her zaman en merhametlidir. İslam'a inananların Allah'la buluşacağı

gün (kıyamet günü) melekler onlara: "Selam / esenlikler üzerinize olsun." diyerek saygılarını sunacaktır. Çünkü Allah onlara ahirette cömert / sonsuz bir ödül (olan cenneti) hazırlamıştır.

Ayet: 45-48

Ey peygamber, Biz seni (insanlara) bir şahit, bir müjdeci, bir uyarıcı, Allah'ın izniyle / lütfuyla onları Allah'a davet eden bir davetçi ve aydınlatıcı bir ışık olarak gönderdik. Öyleyse İslam'a inananlara ahirette Allah tarafından büyük bir lütuf (cennet) verileceğini müjdele. (Ey elçi,) sakın İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplara ve münafıklara / ikiyüzlülere uyma. İnkarcıların incitmelerine / çirkin sözlerine aldırış etme (ve diğer insanları İslam'a davet et. Yalnız Allah'a güvenip dayan. Şüphesiz ki Allah savunucu olarak yeter.

Ayet: 49

Ey İslam'a inananlar, İslam'a inanan kadınlarla evlenip onlara hiç dokunmadan boşarsanız, onlardan (üç ay) iddet süresi beklemelerini isteme hakkınız yoktur. (Böyle bir boşanmada) boşandığınız kadınlara (belirlediğiniz bir mehir varsa, yarısını; yoksa uygun gördüğünüz bir tazminat bedelini) ödeyin ve onları (zorbalık etmeden) güzellikle bırakın.

Ayet: 50

Ey peygamber, Biz sana, mehirlerini verip evlendiğin hanımlarını ve (nikah kıyabileceğin) Allah'ın sana lütfedip (evlenmeyi) eline izin verdiği / helal kıldığı kadınları helal kıldık. Böylece Biz sana Mekke'den Medine'ye hicret eden amca kızlarını, hala kızlarını, dayı kızlarını ve teyze kızlarını helal kıldık. Ayrıca Biz sana -İslam'a inanan bir kadın kendini peygambere adayıp (onunla mehir istemeden evlenmek istiyorsa) ve peygamber de onunla evlenmek istiyorsa- diğer İslam'a inananlardan farklı olarak, yani sadece sana özgü olarak (mehir vermeden) evlenmeyi helal kıldık. Ey elçi, sana bir sıkıntı olmasın diye, Biz (bu ilahi kitapta / Kuran'da) İslam'a inananların eşleri ve (beraber bulunmayı) ellerine izin verdiğimiz / helal kıldığımız kimseler hakkında emrettiğimiz şeyleri ortaya koyduk. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 51

Ey peygamber, hanımlarından dilediğinden ayrılabilir ve dilediğini yanında tutabilirsin. Ayrıldığın hanımlardan istediğine (boşanma gerçekleşmeden) geri dönmende de bir günah yoktur. (Ey peygamber, şunu iyi bil ki, senin samimi / gerçek duygularınla hareket etmen) hanımlarının mutlu olması, üzülmemesi ve senin onlara verdiklerinden razı olmaları bakımından en uygun davranıştır. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah kalplerinizden geçenleri (niyetinizi) bilir. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en hoşgörülüdür.

Ayet: 52

Ey peygamber, bundan sonra başka bir kadınla evlenmek veya bir hanımını boşayıp başka bir hanımla evlenmek sana helal değildir. Artık sen -Allah'ın sana helal kıldığı mevcut nikahlı hanımlarının dışında- güzelliği hoşuna gitse de hiçbir kadınla evlenmezsin. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 53-54

Ey İslam'a inananlar, -size izin verilmedikçe- bu peygamberin evine / odalarına girmeyin. (Eğer bir sebeple onun evine geldiyseniz,) yemek vaktinin gelmesi için (orada oturup) beklemeyin. Ama (yemeğe) davet edildiğinizde gelin ve yemekten sonra konuşmaya dalmadan dağılıp gidin. Doğrusu bunlar bu peygamberi sıkıntıya soktuğu halde, o, sizden utanıp çekiniyor. Ama Allah gerçekleri söylemekten asla utanıp çekinmez. Ey İslam'a inananlar, peygamberin hanımlarından bir şey istediğinizde, bir perde arkasından isteyin. Çünkü bu, hem sizin kalpleriniz için hem de peygamberin hanımlarının kalpleri için daha temiz / nezih bir davranış olur. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın elçisini sıkıntıya sokmanız da, ondan sonra onun hanımlarıyla evlenmeniz de size asla yakışmaz / helal değildir. Doğrusu bunlar Allah'a göre

büyük günahlardır. Doğrusu siz bir şeyi açıklasanız da gizleseniz de, (Allah için farketmez.) Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 55

(İslam'a inanan kadınlar süslerini başkalarına göstermemelidir.) Ama süslerini babalarına, çocuklarına, kardeşlerine, yeğenlerine, kadın hemcinslerine ve Allah'ın (beraber bulunmayı) ellerine izin verdiği / helal kıldığı kimselere (örneğin kocalarına, amcalarına, dayılarına, sütkardeşlerine ve gerektiğinde doktor, hemşire gibi sağlıkçılara göstermelerinde) bir günah yoktur. Ey İslam'a inanan kadınlar, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeye şahittir.

Ayet: 56

Doğrusu Allah ve melekleri bu peygambere destek verip yardım ederler. Ey İslam'a inananlar, siz de ona destek verin ve esenlikler dileyin.

Ayet: 57-58

Doğrusu Allah, Allah'ı ve elçisini inciten (yani Allah'a ve elçisine çirkin sözler söyleyen) kimseleri bu dünyada ve ahirette lanetlemiştir ve onlara alçaltıcı cezalar hazırlamıştır. Doğrusu erkek-kadın İslam'a inananları işlemedikleri günahlarla suçlayıp inciten kimseler de büyük bir iftirayı ve apaçık bir günahı yüklenmiştir.

Ayet: 59

Ey peygamber, hem kendi hanımlarına ve kızlarına hem de tüm inananların hanımlarına ve kızlarına de ki: "Evden dışarı çıkarken, dış elbiselerini giysinler." Böyle yapmaları, onların İslam'a inanan kadınlar olarak bilinmesi ve incitilmemesi için daha uygundur. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 60-62

Ey peygamber, herkes şunu iyi bilsin ki, eğer kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan münafıklar / ikiyüzlüler ve (onların yalanlarını / iftiralarını) Medine'de yayan kimseler (kötülükten) vazgeçmezlerse, Biz seni (onları cezalandırmak için) üzerlerine göndeririz. Ama o takdirde onlar sana çok yaklaşamazlar. Doğrusu (İslam düşmanlarına casusluk / yardım ettiği kanıtlanan) münafıklar / ikiyüzlüler lanetlenmiştir. Onlar (düşmana yardım etme suçundan) bulundukları her yerde tutulup (ibretlik bir ölümle) öldürülebilir. Bu, Allah'ın daha önce gelip geçmiş tüm insanlara da uyguladığı bir yasadır. Doğrusu Allah'ın uyguladığı yasalarda hiçbir değişiklik olmaz.

Ayet: 63

Ey peygamber, bazı insanlar sana kıyametin kopma vaktini soruyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, onun bilgisi ancak Allah'tadır. Nereden bileceksin ki? Kıyamet belki hemen şimdi bile kopabilir.

Ayet: 64-68

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri lanetlemiştir ve onlara -içinde sonsuza kadar kalmak üzere- cehennemin alevli ateşini hazırlamıştır. Sonuçta onlar hiçbir dost veya yardımcı bulamayacaktır. Yüzlerinin cehennem ateşine çevrileceği gün, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (kendi kendilerine): "Yazıklar olsun bize! Keşke (dünyadayken) Allah'a ve elçisine uysaydık!" diyerek (feryat edecektir.) Daha sonra onlar: "Ey Rabb'imiz, biz yöneticilerimize ve büyüklerimize uyduk; ama onlar bizi dosdoğru yoldan / İslam'dan saptırdılar. Ey Rabb'imiz, onları iki kat fazla cezalandır ve onları daha büyük bir lanete uğrat." diyecektir.

Ayet: 69

Ey İslam'a inananlar, (geçmişte) Musa'ya inciten İsrailoğulları gibi olmayın. Doğrusu Allah bu elçiyi (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin) çirkin sözlerinden temize çıkarmıştır; çünkü bu elçi Allah'a göre çok şerefli bir kimsedir.

Ayet: 70-71

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve sözün doğrusunu söyleyin. (Eğer İslam'a uyarsanız,) Allah sizin işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Doğrusu Allah'a ve elçisine uyan kmseler ahirette en büyük başarıyı (cenneti) kazanacaktır.

Ayet: 72-73

Doğrusu Biz (yaratılışta) emaneti (adaletli olmayı) göklere, yere ve dağlara teklif ettik. Ama onlar bu teklifi kabul etmediler; çünkü ondan korktular. Sonra (akıl ve vicdan sahibi olan) insan bu teklifi kabul etti; ama (ne yazık ki) İslam'ı inkar eden insanlar tarih boyunca (adaletli olmak yerine) çok haksızca ve çok cahilce / bilgisizce davranmıştır. Bu yüzden Allah, erkek-kadın tüm münafıkları / ikiyüzlüleri ve erkek-kadın tüm putperestleri / müşrikleri (yani İslam'ı inkar eden kafirlerin tümünü) cezalandıracaktır. Diğer yandan Allah erkek-kadın tüm İslam'a inananların tövbelerini kabul edecektir. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

34- SEBE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

SEBE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey insanlar, 'göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibi olan Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Doğrusu ahirette de 'Allah'a hamdolsun' denilecektir. Şüphesiz ki Allah en doğru kararı verendir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır.

Ayet: 2

Şüphesiz ki Allah yere gireni de yerden çıkanı da gökten ineni de göğe yükseleni de (yani her şeyi) bilir. Şüphesiz ki Allah en merhametlidir ve çok bağışlayandır.

Ayet: 3-5

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar: "(Hayır!) Kıyametin kopması (ve ahiretteki hesap) bize gelmeyecektir." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "(Hayır, yanılıyorsunuz.) Doğrusu bilinmezi / geleceği bilen Rabb'imin adıyla yemin ederim ki, kıyametin kopması (ve ahiretteki hesap) size gelecektir. Doğrusu göklerde ve yerde nokta kadar olsa bile, hiçbir şey (Rabb'inden) gizli olamaz. Doğrusu (noktadan) daha küçük olanlar da daha büyük olanlar da, yani her şey (Allah'ın huzurundaki) büyük (ana) bir kitapta (Levh-i Mahfuzda yazılıdır.) Çünkü Allah İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri (ahirette) ödüllendirmek ister. İşte onlara ahirette bağışlanma ve cömert (sonsuz) cennet nimetleri vardır. Bildirdiğimiz gerçeklere engel olmaya çalışan kimseler ise ahirette en pisinden / kötüsünden şiddetli cezalara uğrayacaktır."

Ayet: 6-8

Ey elçi, kendilerine ilahi kitap bilgisi verilen kimseler, Rabb'inden sana indirilen bu ilahi kitabın / Kuran'ın gerçekleri ifade ettiğini ve bu ilahi kitabın / Kuran'ın insanları, en üstün ve tüm övgülere layık olan Allah'ın dosdoğru yoluna / İslam'a / doğruluğa yöneltiğini görecektir. Diğer yandan İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları ise (bu elçiyi alaya alıp) birbirlerine: "Size, (ölüp) parça parça olduktan sonra (güya ahirette) yeni bir yaratılışla diriltileceğinizi haber veren bir adamı gösterelim mi? Bu adam ya Allah'a iftira edip yalan söylüyor ya da aklını yitirmiş / delirmiş olmalı!" dediler. Doğrusu ahirete / ahiretteki hesaba inanmayanlar (cehennem ateşi) cezasına girecektir. Çünkü onlar derin bir sapkınlığın içindedir.

Ayet: 9

Onlar (cezamızın) önlerinden, arkalarından, gökten veya yerden gelebileceğini bilmelidir. Eğer Biz dilersek, onları yerin dibine geçirebiliriz veya gökten onların üzerine parçalar (taşlar) düşürebiliriz. İşte bunda Allah'a gönülden yönelen her kula bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 10-11

Geçmişte Biz (elçimiz) Davud'a rahmetimizden lütfettik. O vakit Biz dağlara ve kuşlara: "(Davud'la) beraber Allah'ı (şükürle) anın." dedik. Diğer yandan Biz Davud'a demiri yumuşattık ve ona: "(Şavaş darbelerinden koruyan) zırhlar yap ve o zırhları yaparken de (doğru) ölçüleri kullan." dedik. (Öyleyse ey İslam'a inananlar, siz de) düzeltici / iyi işler yapın. Şunu iyi bilin ki, Ben tüm yaptıklarınızı görürüm / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekeceğim.

Ayet: 12-13

Geçmişte Biz (elçimiz) Süleyman'a rüzgarları hizmet ettirdik. (Süleyman'ın yelkenli gemileri) iki aylık (yürüyüş) mesafesini yirmi dört saatte alabiliyordu. Ayrıca Biz onun kullanması için bir katran (petrol) kaynağını (fışkırtıp) akıttık. O vakit cinlerden bazıları -Rabb'isinin izniyle / lütfuyla- Süleyman'ın hizmetinde çalışıyordu. Doğrusu Biz (insanlardan İslam'ı ısrarla inkar edenleri cezalandıracağımız gibi) emrimizden sapan cinleri de alevli cehennem ateşi cezasına uğratacağız. (Süleyman'ın krallığında) çalışan (insanlar ve cinler) onun istediği mihrapları, heykelleri, havuzları, geniş leğenleri ve ağır kazanları yapıyorlardı. Ey Davud'un ailesi ('onunla beraberiz' diyen İsrailoğulları): "Artık (Rabb'inize) şükredin (ve İslam'a inanın.)" Ama (ne yazık ki) kullarımdan sadece az bir kısmı (Bana) şükredicidir.

Ayet: 14

Sonra Biz (şükrederek yaşayan) Süleyman'ın ölümüne hükmettiğimizde, onun meclisinde bulunan (insanlar ve cinler) Süleyman'ın elindeki bastonu yiyen bir kurtçuk onun (yüzüne çıkıp) öldüğünü belli edene kadar (onun ölmüş olduğunu anlayamadılar.) Daha sonra Süleyman (tahtından) yere yıkılınca, (Süleyman'ın önceden ölmüş olduğu ve cinlerin bilinmezi / geleceği bilemedikleri gerçeği) apaçık ortaya çıktı. Şayet cinler bilinmezi / geleceği bilselerdi, (ahirette) alçaltıcı cezaların içinde kalmazlardı.

Ayet: 15-21

Doğrusu Biz (geçmişte) Sebe toplumuna da kendi (beldelerinde ve evlerinde) nice mucizeler gösterdik. Onların yaşadığı yerde sağlı-sollu (çok güzel) bahçeler bulunuyordu. Biz onlara: "Rabb'inizin nimetlerinden yiyip için ve Ona şükredin. Çünkü burası çok güzel bir beldedir ve Allah çok bağışlayan bir Rabb'dir." dedik. Ama Sebe toplumu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirdiler. Biz de onların üzerine Arim selini gönderdik. Böylece Biz o (çok güzel) bahçeleri -içinde acı dikenli çalılar ve birkaç ağaç olan- (çölleşmiş) bahçelere dönüştürdük. Biz onları İslam'ı ısrarla inkar etmeleri yüzünden böyle cezalandırdık. Doğrusu Biz ancak çok nankör olanları cezalandırırız. (Biz onları cezalandırmadan önce onları çok zenginleştirmiştik.) O vakit Biz onlarla bereketli kıldığımız diğer beldeler arasına onları destekleyen başka beldeler de katmıştık ve onlara oralara gidip gelme imkanlarını sağlamıştık. Biz onlara: "Oralara geceleyin veya gündüzleyin güven içinde gidebilirsiniz." demiştik. Hatta onlar: "Ey Rabb'imiz, daha uzun yolculuklar yapmamızı sağla." demişlerdi. Ama onlar kendilerine haksızlık etmeyi / günah işlemeyi ısrarla sürdürmüşlerdi. Bu yüzden Biz (onların yeryüzündeki varlığını bitirip) onları bir (ibretlik) hikaye yaptık. Sonuçta Biz Sebe toplumunu (Arim selinde) paramparça ettik. İşte bunda (İslam için) sabreden ve şükreden kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Doğrusu İblis (şeytan) Sebe toplumu hakkındaki düşüncesinde haklı çıktı. Onlar -İslam'a inanan (küçük) bir grup hariç- (kendi istekleriyle) şeytana uydular. Çünkü şeytanın onların üzerinde zorlayıcı bir gücü yoktu. Ama Biz ahirete / ahiretteki hesaba inanan kimselerle ondan şüphe eden kimseleri ayırmak isteriz. Şüphesiz ki Rabb'in her şeyi koruyup gözetendir.

Ayet: 22-23

Ey elçi, putperestlere / müşriklere de ki: "Doğrusu siz Allah'tan başka güç sahibi sandığınız putlara / sahte ilahlara ne kadar dua ederseniz edin, fark etmez. Doğrusu onlar göklerde ve yerde nokta kadar bir şeye bile sahip değildir. Putların / sahte ilahların Allah'a -göklerde ve yerde (yani hiçbir yerde)- hiçbir ortaklığı yoktur. Allah'ın onlardan bir destekçisi / yardımcısı olamaz. Doğrusu ahirette Allah'ın huzurunda -Onun izin verdiği kimseler hariç- hiç kimse hiçbir destek / şefaat göremez. (Ahirette) İslam'a inananların kalplerindeki korku giderildiğinde, onlar (birbirlerine): "(Dünyadayken) Rabb'iniz ne söyledi? Tabii ki gerçekleri söyledi. Şüphesiz ki Allah en yücedir ve en büyüktür." diyecektir.

Ayet: 24-27

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Göklerden ve yerden size nimetler lütfeden kimdir? Allah'tır. Öyleyse (söyleyin bakalım, biz mi yoksa siz mi haklısınız?) Hangimiz (Allah'ın gönderdiği) bir doğruluk rehberine uymaktadır? Hangimiz apaçık / büyük bir sapkınlığın içindedir? Şunu iyi bilin ki, ahirette siz kendi yaptıklarınızdan, biz de kendi yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz. Sonuçta Rabb'imiz bizi bir araya toplayacak ve gerçeklerle aramızda kesin hüküm verecektir. Şüphesiz ki Allah en kesin (en doğru) hükmü verendir ve her şeyi hakkıyla bilendir. (Ey putperestler / müşrikler,) Allah'a ortak kattığınız (güya) ortakları kimmiş(!) Gösterin bana bakalım! Olamaz! (Allah'ın hiçbir ortağı yoktur!) Doğrusu Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir."

Ayet: 28

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz seni ancak tüm insanlara müjdeci ve uyarıcı (olan bir elçi) olarak gönderdik. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez.

Ayet: 29-30

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) İslam'a inananlara: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'ın (bizi tehdit ettiği) bu ceza ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor(!)" diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu size öyle bir buluşma vakit belirlenmiştir ki, siz onu ne bir an önceye ne de bir an sonraya alabilirsiniz.

Ayet: 31-33

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları (bu elçiye karşı çıkıp): "(Ne olacak ki) biz bu ilahi kitaba / Kuran'a da ondan önceki (tüm) ilahi kitaplara da inanmıyoruz." dediler. Ey elçi, haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimleri ahirette Rabb'lerinin huzurunda tutulduklarında, suçu birbirlerine atarlarken bir görseydin. (Dünyadayken) zayıf / mağdur durumdaki kimseler büyüklük taslayanlara: "Siz olmasaydınız, biz İslam'a inanırdık." diyecektir. Büyüklük taslayanlar da zayıf / mağdur durumdaki kimselere: "Size dosdoğru yol / İslam / doğruluk geldikten sonra biz mi sizi ondan nasıl alıkoymuşuz? (Hayır, siz yalan söylüyorsunuz.) Doğrusu siz günahta ısrar eden suçlulardınız." diyecektir. O vakit zayıf / mağdur durumdaki kimseler büyüklük taslayanlara: "Doğrusu siz gece-gündüz daima İslam'a karşı planlar kuruyordunuz. Ayrıca siz bize Allah'ı / Onun tek ilah olduğunu inkar etmeyi ve (putları / sahte ilahları) Ona eşler koşmayı emrediyordunuz." diyecektir. Sonra onlar -cehennem cezasını gördüklerinde- en derin pişmanlığı duyacaktır. Sonra Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin boyunlarına halkalar takacağız. Sonuçta (ahirette) onlar ancak yaptıklarının karşılığını görecektir.

Ayet: 34-39

Doğrusu uyarıcı gönderdiğimiz tüm beldelerin zenginlikten / refahtan şımaran inkarcıları (elçilerimize): "(Hayır,) biz sizinle gönderilen dini (İslam'ı) inkar ediyoruz. Çünkü biz servetçe daha zengin ve soy bakımından daha kalabalığız. Ayrıca biz (Allah tarafından) cezalandırılacak da değiliz." dediler. Ey elçi, insanlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, Rabb'im (bu dünyada bir sınav

olarak) verdiği nimetleri dilediğine bol, dilediğine de belli bir ölçüde verir." Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Ey insanlar şunu iyi bilin ki, servetleriniz ve çocuklarınız ahirette huzurumuzda size hiçbir yakınlık sağlamayacaktır. Ama İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler -yaptıkları iyiliklerin karşılığı olarak- (ahirette) kat kat fazlasıyla ödüllendirilecektir. Böylece onlar güven içinde (cennet) konaklarında yaşayacaktır. Diğer yandan bildirdiğimiz gerçeklere engel olmaya çalışan kimseler ise ahirette (cehennem) cezasına uğratılacaktır. Ey elçi, insanlara (vurgulayarak tekrar) de ki: "Şunu iyi bilin ki, Rabb'im (bu dünyada bir sınav olarak) verdiği nimetleri kullarından dilediğine bol, dilediğine de belli bir ölçüde verir. Doğrusu siz (İslam için) hangi şeyden harcama / yardım yaparsanız, Allah size onun yerine (ahirette daha iyisini) verecektir. Şüphesiz ki Allah en iyi nimetleri lütfedendir."

Ayet: 40-43

Kıyamet günü Allah putperest / müşrik Arapların hepsini bir araya toplayıp meleklere: "(Dünyadayken) bunlar size mi ibadet ediyorlardı?" diyecektir. O vakit melekler: "(Ey Rabb'imiz) Sen tüm eksiklerden uzaksın / yücesin. Sen bizim tek dostumuzsun. Onlar bize asla dost olamazlar! Doğrusu onlar cinlere ibadet ediyorlardı. Onlardan birçoğu (ilah kabul ettikleri bazı) cinlere inanıyorlardı." diyecektir. (Kıyamet günü) Biz o zalimlere: "Artık bugün siz birbirinize hiçbir yarar ya da zarar vermeyeceksiniz. (Haydi) önceden yalanladığınız cehennem ateşi cezasını çekin." diyeceğiz. (Onlar ahiretteki cezaları hak ettiler.) Çünkü onlar bildirdiğimiz apaçık gerçekler kendilerine okunup aktarıldığında (bu elçi hakkında): "Bu adam -sizi atalarınızın ibadet ettiği putlardan / sahte ilahlardan alıkoymak isteyen- (sıradan) bir insandan başka bir şey değildir. Bu ilahi kitap / Kuran da onun uydurduğu bir iftiradır." demişlerdi. (Onlar ahiretteki cezaları hak ettiler.) Çünkü İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar kendilerine gelen gerçeklere: "Bu, ancak büyük bir sihirdir / aldatmacadır." demişlerdi.

Ayet: 44-45

Ey elçi, Biz insanlara senden önce (uzun bir süre) okuyup ders alacakları ilahi kitaplar da vermedik, bir uyarıcı da göndermedik. Önceki inkarcılar da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. Üstelik onlar putperest / müşrik Araplardan on kat fazla imkanlara sahiplerdi. Onlar da elçilerimi yalanladılar. Sonuçta kendilerini nasıl cezalandırdığımı (gördüler.)

Ayet: 46-50

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Aslında ben size tek bir öğüt vereceğim. Yalnız olsanız da iki kişi (ya da daha fazla) olsanız da (yani her durumda) Allah için dosdoğru olun ve gerçekleri düşünüp öğüt alın. Ey Mekkeliler, şunu iyi bilin ki, sizin (önceden) arkadaşınız olan bu elçi asla aklını yitirmiş / delirmiş değildir. Doğrusu o, sizin için (apaçık) bir uyarıcıdır / elçidir. (Bu elçi sizi ahiretteki) şiddetli cezaların önünden (uyarmaktadır.) Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu ben İslam'a davet görevim için (sizden) hiçbir karşılık istemedim; asla istemem. Ama Allah benim ödülümü (ahirette) verecektir. Şüphesiz ki Allah her şeye şahittir. Şunu iyi bilin ki, tüm bilinmezleri bilen Rabb'im gerçeklerle İslam'ı ortaya koyar. Artık gerçekler gelmiştir. Böylece batıl inançlar (hurafeler) başlamayacak ve sürmeyecektir. Şunu da iyi bilin ki, yanılıp bir hata yaparsam, o hata (İslam'dan değil) bendendir. Eğer ben dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneldiysem de, bu, Rabb'imin bana vahiy etmesi / bildirmesi sayesindedir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve herkese / her şeye en yakındır."

Ayet: 51-54

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri (kıyamet günü) hiç geçmeyen bir korkuya kapıldıklarında bir görseydin! Doğrusu onlar çok yakın bir yerden gelen cezalara uğrayacaktır. (Ahirette) putperest / müşrik Araplar: "İslam'a inandık" diyecektir. Ama o vakit onlar için iş işten geçmiş olacaktır. Çünkü onlar daha önceden (dünyadayken) İslam'ı ısrarla inkar ettiler. Ayrıca onlar bilinmez (gelecek) hakkında da yalanlar uyduruyorlardı. (Ahirette) onlar -daha

önce benzerlerine de yapıldığı gibi- canlarının istediği (nimetlerinden) yoksun bırakılacaktır. Çünkü onlar (İslam'dan) şüphe ettiler.

35- FATIR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

FATIR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Ey insanlar, 'gökleri ve yeri yoktan var edip yaratan ve melekleri ikişer, üçer ve dörder kanatlı olarak var eden Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Allah (dilediği kullarına) dilediği özelliği katar. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Doğrusu Allah'ın insanlara açtığı bir rahmeti hiç kimse tutamaz; Onun tuttuğu şeyi de hiç kimse gönderemez. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir. Ey insanlar, Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetlerini (şükürle) anın. Doğrusu size gökten ve yerden nimetler veren Allah'tan başka bir yaratıcı yoktur. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Öyleyse gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırılmamanız gerekir.

Ayet: 4

Ey elçi, putperest / müşrik Araplar seni yalanlıyorlarsa, şunu iyi bil ki, senden önce (İslam'a davet eden tüm elçiler de (önceki inkarcılar tarafından) yalanlanmışlardı. Sonuçta her konu (hesabının sorulması için) Allah'ın huzuruna döndürülecektir.

Ayet: 5-7

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir. Öyleyse (dikkat edin) bu (geçici) dünya hayatı sizi aldatmasın. Yine (dikkat edin) aldatıcı (yani şeytan) sizi (Allah hakkında uydurduğu yalanlarla) aldatmasın. Şunu da iyi bilin ki, şeytan sizin (en büyük) düşmanınızdır. Öyleyse siz de onu düşmanınız olarak kabul edin. Doğrusu şeytan sadece kendi taraftarlarını cehennemin alevli ateşine girmeye çağırır. Böylece İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette şiddetli cezalara uğrayacaktır. Diğer yandan İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere ise (ahirette) bağışlanma ve büyük bir ödül (olan cennet) vardır.

Ayet: 8

Ama yaptıkları kötülükler kendilerine süslü görünen ve kötülükleri güzel gören kimselerin sonu kötü olacaktır. Öyleyse herkes şunu iyi bilsin ki, Allah dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakır; dileyenleri de dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Ey elçi, artık, günahta ısrar edenler için üzülme. Şüphesiz ki Allah onların işlediği kötülükleri / günahları en iyi bilendir.

Ayet: 9

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, rüzgarları gönderip bulutları hareket ettiren Allah'tır. Böylece Biz bulutları ölü haldeki / kurak beldelere sürüp (yağmur yağdırarak) hayat vermekteyiz. Bu böyledir. Ahirette (diriltilip) toplanmanız da (çok kolay olacaktır.)

Ayet: 10

Ey insanlar, üstünlük istiyorsanız, şunu iyi bilin ki, üstünlük tümüyle Allah'a aittir. Doğrusu tüm güzel sözler Allah'a çıkar; onları yükselten (kuvvet) de düzeltici / iyi işlerdir. Sonuçta kötülüğü planlayan kimseler ahirette şiddetli cezalara uğrayacaktır; onların kötülük planları da yok olup gidecektir.

Ayet: 11

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi (ilk olarak) topraktan yaratan, sonra bir damlacık sıvıdan (çoğaltan) ve sizi (erkek ve dişi olarak) eşler yapan Allah'tır. Doğrusu her dişinin gebeliği de, doğurması da ancak Allah'ın bilgisiyle gerçekleşir ve her canlının ömrünün uzun veya kısa olması (büyük / ana) bir kitapta yazılıdır. Şüphesiz ki bu, Allah için çok kolaydır.

Ayet: 12

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın yarattığı iki su kütlesi (ırmaklar ve denizler) bir değildir. Biri tatlıdır ve içimi rahattır; diğeri ise tuzludur ve acımsıdır. Siz her ikisinden (yani hem denizlerden hem de ırmaklardan) taze et yiyebilirsiniz ve takındığınız bazı süsleri çıkarabilirsiniz. Ayrıca gemilerin suyu yara yara denizlerde -Allah'ın lütfundan aramanız için- yüzdüğünü görürsün. Umulur ki şükredersiniz.

Ayet: 13-14

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah (her gün) geceyi gündüze, gündüzü de geceye sokandır ve her biri belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar hareket edecek olan Güneş'i ve Ay'ı hizmete sunandır. İşte, Rabb'iniz olan Allah'ın özellikleri böyledir. Allah her şeyin tek hükümranıdır. Ey putperestler / müşrikler, sizin Allah'tan başka dua ettiğiniz putlar / sahte ilahlar en ufak bir şeyin sahibi değildir. Siz onlara dua ederseniz, onlar sizin duanızı işitmezler. Onlar sizin duanızı işitseler bile, size olumlu cevap veremezler. Ey putperestler / müşrikler, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü o putlar / sahte ilahlar sizin Allah'a ortak koşmanızı inkar edecektir. Doğrusu hiç kimse bu gerçekleri sana her şeyden ayrıntısıyla haberdar olan (Allah) gibi bildiremez.

Ayet: 15-17

Ey insanlar, siz Allah'a muhtaçsınız. Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah dilerse sizi yok edip sizin yerinize başka insanları getirebilir. Doğrusu bunu yapmak Allah için zor değil (çok kolaydır.)

Ayet: 18

(Herkes kendi yaptığından sorumludur.) Hiç kimse başkasının günahını yüklenmez. (Kıyamet günü) bir günahkar (başkalarından) günahının yüklenilmesini istese de, onun günahından hiçbir şey yüklenilmeyecektir. O günahkarın en yakını bile (onun günahından yüklenmek istemeyecektir.) Ey elçi, sen ancak Rabb'lerine karşı çıkmaktan gönülden korkan ve namazı düzenli kılan kimseleri uyarabilirsin. Doğrusu her kim (hatadan dönüp / tövbe edip) günahından temizlenirse, o, kendi iyiliği için temizlenir. Sonuçta herkes ahirette Allah'ın huzuruna varıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.

Ayet: 19-26

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, gerçekleri görenlerle görmeyenler bir değildir; aydınlıkla karanlık da bir değildir; serinlikle sıcaklık da bir değildir; dirilerle ölüler de bir değildir. Doğrusu Allah, dileyenlere (yani İslam'a inananlara) gerçekleri işittirir. Ey elçi, sen kabirdeki ölülere (ve kalpleri ölü olanlara) İslam'a davetini işittiremezsin. Ey elçi, sen sadece bir uyarıcısın. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz seni gerçeklerle (tüm insanlara) müjdeci ve uyarıcı (olan bir elçi) olarak gönderdik. Doğrusu her toplumun geçmişinde bir uyarıcı gelip geçmiştir. Ey elçi, putperest / müşrik Araplar seni yalanlıyorlarsa, şunu iyi bil ki, önceki inkarcılar da kendilerine apaçık kanıtlar, ilahi sayfalar ve aydınlatıcı kitaplar getiren (Allah'ın onlara gönderdiği) elçilerini yalanlamışlardı. Ama sonra Ben İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri cezalandırdım. Sonuçta kendilerini nasıl cezalandırdığımı (gördüler.)

Ayet: 27-28

Ey elçi, Allah'ın gökten yağmur yağdırdığını biliyorsun. Böylece Biz o yağmurla farklı renklerde (çeşitli) meyveler çıkarmaktayız. Ey elçi, dağlarda beyaz, kırmızı veya simsiyah farklı renklerde (çeşitli) madenler yarattığımızı da biliyorsun. Doğrusu (Allah'ın takdiriyle) insanlar, hayvanlar ve canlı-cansız tüm varlıklar farklı renklere sahiptir. Bu böyledir. Doğrusu (renkleri ne olursa olsun)

Allah'ın kullarının arasında ancak gerçekleri bilen kimseler Ona karşı çıkmaktan korkarlar. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve çok bağışlayandır.

Ayet: 29-30

Doğrusu Allah'ın kitabını / Kuran'ı okuyup aktaran ve namazı düzenli kılmakla beraber kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) -gizliden ve açıktan- harcama / yardım yapan kimseler sonsuza kadar kazandıran bir alışveriş yaptıklarına inanırlar. Çünkü Allah İslam'a inananların ahiretteki ödüllerini lütfundan fazlasıyla verecektir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve fazlasıyla ödüllendirendir.

Ayet: 31

Ey elçi, herkes şunu iy bilsin ki sana vahiy ettiğimiz / bildirdiğimiz bu ilahi kitap / Kuran, gerçekleri ifade eder ve kendinden önceki (tahrif edilmiş olan) ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrular. Şüphesiz ki Allah kullarının yaptıklarından haberdardır ve her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 32-38

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı seçtiğimiz kullarımıza (miras / emanet) bıraktık. Doğrusu onlardan bazıları kendilerine haksızlık ederler / günah işlerler; bazıları ise dosdoğru yola / İslam'a uyarlar. Onlardan bazıları da Allah'ın izniyle / lütfuyla iyi işlerde yarışıp öne geçerler. En büyük lütuf da budur. Ahirette onlar Adn cennetlerine girecektir. Cennete giren kimseler orada altın bileklikler ve inci takılar takacak ve ipekten elbiseler giyecektir. Onlar: "Tüm üzüntülerimizi gideren Allah'a hamdolsun. Şüphesiz ki Rabb'imiz çok bağışlayandır ve fazlasıyla ödüllendirendir. Çünkü O, lütfuyla bizi içinde sonsuza kadar kalacağımız bu yurda (cennete) yerleştirmiştir. Cennette bize hiçbir yorgunluk veya bıkkınlık yoktur." diyecektir. Ahirette İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ise cehennem ateşi (cezası) vardır. Cehennemde onlara ölüm yoktur. Onların cehennem cezası asla hafifletilmeyecektir. Bu böyledir. Doğrusu Biz çok nankörleri cezalandırırız. Cehenneme giren kimseler: "Ey Rabb'imiz, bizi buradan çıkar ki daha önce işlediğimiz kötülüklerin yerine düzeltici / iyi işler yapalım." diyerek feryat edecektir. Allah da onlara: "Biz sizi -düşünüp öğüt almanıza yetecek kadar- bir ömür yaşattık. Üstelik size uyarıcımız da geldi. Öyleyse cezanızı çekin! Artık haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler için hiçbir yardımcı yoktur." diyecektir. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tüm bilinmezlerini bilendir. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir.

Ayet: 39

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi yeryüzünde yöneticiler yapan Allah'tır. Doğrusu her kim İslam'ı ısrarla inkar ederse, onun inkarı kendi zararına olur. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin inkarı ancak Rabb'lerinin öfkesini / cezasını artırır. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin inkarı ancak onları ahiretteki kayıplarını artırır.

Ayet: 40

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Bir düşünün bakalım, sizin Allah'a ortak koşup Ondan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlar / sahte ilahlar (herhangi bir şeyi yaratmış mıdır? Hayır!) Haydi, gösterin bana bakalım, onlar yerüzünde neyi yaratmıştır? (Hiçbir şeyi!) Öyleyse (yeryüzünde bir şey yaratamayan o putların / sahte ilahların) göklerde Allah'a ortak olması mümkün müdür? (Asla!) Ya da Biz putperest / müşrik Araplara (İslam'ı inkarlarına) kanıtlayabilecekleri bir kitap mı verdik? (Hayır!) Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimler ancak birbirlerini aldatırlar."

Ayet: 41

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri ve yeri yok olmasına engel olur. Ama (Allah'ın emriyle) gökler ve yer yok olmaya (başlarsa,) Allah'ın emrinden sonra hiç kimse onların yok olmasını engelleyemez. Şüphesiz ki Allah her zaman en hoşgörülüdür ve çok bağışlayandır.

Ayet: 42-44

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları -eğer onlara (Yahudilere ve Hristiyanlara geldiği gibi) bir uyarıcı / elçi gelirse- diğer toplumlardan daha doğru bir toplum olacaklarına Allah'ın adıyla büyük yeminler ettiler. Ama o uyarıcı (bu elçi) onlara geldiğinde, onların sadece nefretleri arttı. Onlar yeryüzünde büyüklük tasladılar ve İslam'a inananlara kötülük planları yaptılar. Doğrusu kötülük planı yapanlar kendi kurdukları tuzaklara düşecektir. Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar ancak önceki inkarcılara uygulanan yasayı (cezayı) bekliyorlar. Doğrusu Allah'ın uyguladığı yasalarda hiçbir değişiklik ya da sapma olmaz. Doğrusu putperest / müşrik Araplar yeryüzünde gezip önceki inkarcıların sonunun çok kötü olduğunu gördüler; (ama Allah'ın bir gün onları da cezalandıracağını anlamadılar.) Doğrusu önceki inkarcılar putperest / müşrik Araplardan daha güçlüydü; (ama Allah önceki inkarcıları işledikleri günahlar yüzünden cezalandırdı.) Doğrusu göklerde ve yerdeki hiç kimse / hiçbir şey Allah'a engel olamaz. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve her şeye gücü yetendir.

Ayet: 45

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet Allah insanları işledikleri günahlar yüzünden hemen cezalandırmak (isteseydi, kıyameti önceden koparırdı ve) yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Doğrusu Allah insanları (hatadan dönüp / tövbe edip kendilerini düzeltmeleri için) belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar ertelemektedir. Ama o belli sürenin sonu geldiğinde, (herkes ölecektir ve ahirette dirilip Allah'ın huzurunda hesaba çekilecektir.) Şüphesiz ki Allah tüm kullarını hakkıyla görendir.

36- YASİN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

YASİN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

YA-SİN (Dikkat!) En doğru hükümlerle dolu olan bu ilahi kitap / Kuran gerçeklere şahittir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sen Allah'ın gönderdiği elçilerinden birisin ve dosdoğru yol / İslam / doğruluk üzeresin.

Ayet: 5-7

Ey elçi, en üstün ve en merhametli olan (Allah) tarafından indirilen bu ilahi kitap / Kuran, ataları (ilahi kitapla) uyarılmamış ve kendileri gerçeği umursamadan yaşayan bir toplumu (yani ilk muhatap olan putperest / müşrik Arapları) uyarman için (sana gönderilmiştir.) Doğrusu ceza emrimiz birçoğunun üzerinde gerçekleşecektir; çünkü onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa ısrarla inanmazlar.

Ayet: 8-10

Doğrusu Biz (görünmez) günah halkalarını (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin) boyunlarına geçirmekteyiz (ve o halkaları onların) çenelerine kadar (dayamaktayız.) Böylece onların burunları havadadır. Doğrusu Biz (onların günahlarını) önlerine ve arkalarına birer set olarak koyup onları (günahlarıyla) örtmekteyiz. Bu yüzden onlar (bazen gözlerinin önündeki bir şeyi bile) görmezler. Ey elçi, (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri) uyarsan da uyarmasan da, onlar için fark etmez. Onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa ısrarla inanmazlar.

Ayet: 11-12

Ey elçi, sen ancak bu ilahi öğüde / Kuran'a uyan ve Rahman'a karşı çıkmaktan gönülden korkan kimseleri uyarabilirsin. Ey elçi, böylelerine Allah'ın bağışlamasını ve cömert / sonsuz bir ödül (olan cenneti) müjdele. Doğrusu (dünyada) ölenleri (ahirette) Biz dirilteceğiz ve onların yaptığı ve sebep olduğu her şeyi yazıp (karşılarına çıkaracağız.) Sonuçta Biz her şeyin yazılı olduğu büyük bir kitaptan tek tek sayıp (tüm insanları hesaba çekeceğiz.)

Ayet: 13-19

Ey elçi, insanlara (geçmişte) elçiler gönderdiğimiz şu belde halkının örneğini ver. Onlar kendilerine gelen iki elçimizi de yalanladılar. Sonra Biz o iki elçiyi desteklemesi için oraya üçüncü elçimizi gönderdik. O üç elçi (birlikte) onlara: "Doğrusu biz Allah'ın size gönderdiği elçileriz." dediler. Ama oradaki inkarcılar elçilerimize: "(Siz Allah'ın elçileri olamazsınız.) Çünkü siz sadece bizim gibi (sıradan) insanlarsınız. Ayrıca Rahman da bir şey indirmiş değildir. Siz yalan söylüyorsunuz." dediler. O vakit elçilerimiz: "Rabb'imiz biliyor ki biz Onun size gönderdiği elçileriz. Doğrusu bizim tek görevimiz gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır." dediler. İslam'ı ısrarla inkar eden o kafirler elçilerimize: "Doğrusu biz sizin yüzünüzden bir uğursuzluğa uğradık. Eğer (İslam'a davetten) vazgeçmezseniz, sizi aramızdan kovarız ve şiddetli cezamıza uğrarsınız." dediler. Elçilerimiz de onlara: "Doğrusu başınıza gelen her uğursuzluk / kötü şey kendinizdendir (yani kendi yaptıklarınız yüzündedir.) Doğrusu size bir öğüt verildiğinde, siz bir uğursuzluğa uğramış olmazsınız. Doğrusu siz aşırıya giden (günahta ısrar eden) bir toplumsunuz." dediler.

Ayet: 20-29

Sonra şehrin dışından bir adam koşarak geldi ve onlara: "Ey toplumum, (Allah'ın gönderdiği) bu elçilere uyun. (Sizi İslam'a davet eden,) sizden hiçbir karşılık istemeyen ve "dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelen" bu elçilere uyun. Nasıl olur da beni yoktan var edip yaratan (Allah'a) ibadet etmem ki! Şunu iyi bilin ki, ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Doğrusu ben Allah'tan başka (güya) ilahları / putları kabul etmem. Şayet Rahman bana bir zarar vermek isterse, o putların / sahte ilahların desteği / şefaati benden hiçbir zararı gideremez ki! Onlar beni (hiçbir sıkıntıdan) kurtaramazlar ki! (Şayet ben dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa değil putlara / sahte ilahlara inanırsam,) o takdirde apaçık / büyük bir sapkınlıkta olurum. Ey elçiler, siz de işitin (ve şahit olun ki,) ben sizin Rabb'inize (Allah'a) inandım." dedi. Ahirette o adama: "(Haydi) cennete gir." denilecektir. O adam da: "Keşke benim toplumum da Rabb'imin beni bağışladığını ve bana (cennet nimetlerini) ikram ettiğini bir bilseydi!" diyecektir. Doğrusu Biz -ondan sonra- onun toplumunu cezalandırmak için gökten bir (melek) ordusu indirmedik. Biz onlara (bir melek ordusu) indirmek istemedik. Aslında (başlarına gelen şey) sadece tek bir ceza haykırışıydı; böylece onlar yok olup gittiler.

Ayet: 30-32

(İslam'ı ısrarla inkar eden) o kullarıma yazıklar olsun! Onlar da kendilerine gelen elçileri alaya alıyorlardı. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar kendilerinden önce nice inkarcı nesilleri cezalandırıp -bir daha geri dönmemek üzere- yok ettiğimizi anlamadılar. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, önceki ve sonraki insanların hepsi ahirette huzurumuza getirilip tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.

Ayet: 33-36

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (yağdırdığımız yağmurla) ölü haldeki / kurak toprağı canlandırmamız ve ondan (insanların ve hayvanların) yedikleri bitkileri çıkarmamız mucize görmek isteyenler için bir mucizedir. Biz yeryüzünde hurma bahçeleri ve üzüm bağları yarattık. Ayrıca Biz onlara su sağlamak için de yeraltından su pınarları fışkırttık. Böylece insanlar onların meyvelerinden yiyebilirler. Doğrusu insanlar bu nimetlerden hiçbirini kendi elleriyle yapmış

değildir. Artık insanların Allah'a şükretmesi gerekir. Doğrusu toprağın bitirdiği her çeşit ürünü, insanların bizzat kendilerini ve onların bilmedikleri nice şeyleri yaratan (Allah) en yücedir.

Ayet: 37

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, mucize görmek isteyenler için gece de bir mucizedir. Biz geceden gündüzün ışığını çıkarırız. Böylece onlar karanlıkta kalıp (dinlenirler.)

Ayet: 38

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, mucize görmek isteyenler için güneş'in kendisi için kararlaştırılmış yörüngede akıp gitmesi de bir mucizedir. İşte bunlar en üstün olan ve her şeyi en iyi bilen Allah'ın takdir ettiği / bir düzene koyduğu şeylerdir.

Ayet: 39-40

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, mucize görmek isteyenler için Ay'a, belirli evreler takdir etmemiz de bir mucizedir. Böylece Ay son evrede ipince bir hilale dönüşür. (Allah'ın takdirine göre) Güneş Ay'ın peşinden gitmez; gece de gündüzün önüne geçmez. Çünkü onların her biri ayrı bir yörüngede akıp gider.

Ayet: 41-46

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, mucize görmek isteyenler için insan soyunu (Nuh'un yaptığı ve içine insanları ve hayvanları) yüklediği gemiyle taşıyıp (tufanda yok olmaktan kurtarmamız) da bir mucizedir. Biz -o gemiden sonra- insanlar için daha nice taşıtları yarattık. Eğer Biz dileseydik (tüm) insanları (o tufanda) boğardık, o takdirde onlar bir çığlık bile atamazlardı ve asla kurtarılamazlardı. Ama Biz insanlara rahmetimizi lütfetmekte ve onları belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar bu dünya nimetlerinden yararlandırarak (sınamaktayız.) (Ne yazık ki Nuh'un toplumu) -onlara: "Önde ve arkada (yani her yerde) Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Umulur ki Allah'ın rahmetine erişirsiniz." denildiğinde- (İslam'ı ısrarla inkar etti ve sonuçta cezaya uğradı.) Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler -onlara Rabb'lerinin bildirdiği gerçeklerden hangisi gelirse gelsin- ona (inanmayıp) sadece sırt çevirmektedir.

Ayet: 47-50

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplara: "(İslam için) Allah'ın size lütfettiği nimetlerden harcama / yardım yapın." denildiğinde ise onlar İslam'a inananlara: "Şayet dileseydi, Allah'ın doyuracağı kimseleri biz mi doyuracakmışız(!) Doğrusu siz apaçık / büyük bir sapkınlığın içindesiniz." dediler. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) İslam'a inananlara: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'ın (bizi tehdit ettiği) bu ceza ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor(!)" diyorlar. Aslında onlar -böyle tartışıp çekişirlerken- kendilerini (aniden) cezalandıracak olan tek bir ceza haykırışından başka bir şeyi beklemiyorlar. Ama (o ceza geldiğinde,) onların vasiyette bulunmaya da ailelerine geri dönmeye de gücü olmayacaktır.

Ayet: 51-54

Sonra (kıyamet günü) Sur borusuna (ikinci defa) üflendiğinde, insanlar hemen kabirden çıkıp (tüm yaptıklarından hesaba çekilmek için) Rabb'lerinin huzuruna koşacaktır. O vakit İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (kendi kendilerine): "Yazıklar olsun bize! (Çünkü biz dünyadayken ahiretteki hesaba inanmadık.) Şimdi yattığımız yerden bizi kim kaldıdı / diriltti? (Ahirette bizi dirilten Allah'tır.) Bu da Rahman'ın bize verdiği sözdür. Allah'ın gönderdiği (tüm) elçiler de (bize bu gerçeği bildirmiş ve) doğruyu söylemiştir." diyecektir. Doğrusu ahirette insanların hepsi tek bir haykırışla hemen huzurumuza getirilecektir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü hiç kimseye hiçbir haksızlık edilmeyecektir. Sonuçta siz sadece yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz.

Ayet: 55-58

Doğrusu kıyamet günü cennete giren kimseler (Allah'ın lütfettiği çeşitli nimetlerin) keyfini sürecektir. Onlar eşleriyle beraber cennetteki ağaçların gölgesinde koltuklara oturacak ve orada cennet meyvelerine ve istedikleri her şeye erişecektir. Cennette onlar en merhametli olan Rabb'lerinin 'Selam / esenlikler üzerinize olsun' sözüyle (karşılanacaktır.)

Ayet: 59-65

Kıyamet günü Allah (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere): "Ey günahta ısrar eden suçlular, bugün (cehennem cezasını çekmek için) bir tarafa ayrılın. Ey Adem'in çocukları, Ben size, 'En büyük düşmanınız olan şeytana değil yalnız Bana ibadet edin. İşte, dosdoğru yol / İslam budur.' demiştim. Doğrusu (siz dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa uymadığınızdan), şeytan sizden birçok nesli saptırdı. Aslında sizin aklınızı kullanmanız gerekirdi. İşte bu, size söz verdiğim cehennemdir. Haydi, İslam'ı ısrarla inkar etmenizin cezası olarak bugün cehennemde yanın. İşte, bugün, Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin ağızlarını mühürleyeceğiz. Onlar Bizim'le (ancak) el işaretleriyle konuşacaktır; ayakları da tüm yaptıklarına şahitlik edecektir.

Ayet: 66-68

Herkes şunu iyi bilsin ki, şayet Biz dileseydik, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri (dünya hayatında) hemen cezalandırıp gözlerini kör ederdik ve onlar yollarda (böyle) hızlı bir şekilde gidemezlerdi. Yine şayet dileseydik, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri (dünya hayatında) hemen cezalandırıp bulundukları yerde taşa çevirirdik ve onlar öne veya arkaya bir adım bile atamazlardı. (Ama Biz insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınarız.) Ama Biz uzun ömür verdiğimiz insanların (düşünce yetilerini) azaltırız. Öyleyse insanların (geç kalmadan) akıllarını kullanmaları gerekir.

Ayet: 69-70

Doğrusu Biz bu elçiye (gerçek dışı) bir şiir değil (ilahi bilgileri) öğrettik. Çünkü ona (gerçek dışı bir şey) gerekmez. İşte bu, ancak ilahi bir öğüttür ve apaçık (ilahi bir kitap olan) Kuran'dır. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah bu ilahi kitapla / Kuran'la (ölüleri değil) dirileri uyarmak ve ceza emrinin (ancak) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin üzerinde gerçekleşmesini ister.

Ayet: 71-75

(Ne yazık ki,) putperest / müşrik Araplar sahip oldukları hayvanları (putların / sahte ilahların değil yalnız) Bizim ellerimizle / gücümüzle -onların yararı için- yarattığımızı anlamadılar. Doğrusu hayvanları insanlara boyun eğdiren de (yalnız) Biziz. Böylece insanlar bazı hayvanları binek olarak kullanır, bazılarını da yerler. İnsanlar hayvanlardan (birçok) yarar içecek elde ederler. Artık insanların Allah'a şükretmesi gerekir. Ama putperest / müşrik Araplar Allah'tan başka (sahte) ilahlar / putlar edindiler. (Güya) putlar / sahte ilahlar onlara yardım edebilirmiş(!) Doğrusu putlar / sahte ilahlar onlara asla yardım edemezler. Bu gerçeğe rağmen onlar o putlar / sahte ilahlar için bir ordu haline geldiler.

Ayet: 76-80

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar edenlerin (çirkin) sözlerine üzülme / aldırış etme. Şüphesiz ki Biz onların gizlediği ve açıkladığı her şeyi biliriz. (Ne yazık ki) bazı insanlar Bizim onları bir damlacık sıvıdan yaratmış olduğumuzu bilmekte; ama (bile bile) apaçık düşman olmakta ve kendi yaratılışlarını gözardı edip Bize şu örneği vererek: "Kim (hangi güç) çürümüş ve toza-toprağa dönüşmüş olan kemiklere (yeniden) hayat verebilir?" demektedir. Ey elçi, onlara de ki: "O kemikleri ilk defasında (bu dünyada) yoktan var edip yaratmış olan (Allah var ya, işte O,) onlara (ahirette yeniden) hayat verecek (ve sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir.) Şüphesiz ki Allah her türlü yaratmayı bilendir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizin için yemyeşil ağaçlardan (ilk) ateşi çıkaran da Allah'tır. Siz böylece (yani Allah'ın lütfettiği o ateş sayesinde) bir ateş yakabiliyorsunuz."

Ayet: 81-83

Ey insanlar, bir düşünün bakalım, gökleri ve yeryüzünü yoktan var edip yaratan Allah (ahirette) bunların benzerlerini yaratamaz mı? Evet, yaratır. Şüphesiz ki Allah her şeyi yaratandır ve her şeyi en iyi bilendir. Doğrusu Allah bir şeyin olmasını istediğinde, ona sadece 'Ol' der; o şey de hemen oluverir. Öyleyse her şeyin sahibi ve hükümranı olan Allah'ın en yücedir. Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)"

37- SAFFAT SURESİNİN KISA TEFSİRİ

SAFFAT SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Sıraya dizilip (namaz kılan,) kötülüğü yasaklayan ve bu ilahi öğüdü / bu Kuran'ı) okuyup aktaran (İslam'a inananlar) Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Ey insanlar, sizin ilahınız tek ilahtır / Allah'tır. (Allah'tan başka ilah yoktur.) Doğrusu Allah göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) tek Rabb'dir. Şüphesiz ki Allah doğuların (ve batıların yani her yerin, herkesin ver her şeyin tek) Rabb'idir.

Ayet: 6-10

Doğrusu Biz Dünya'nın içinde bulunduğu göğü yıldızlarla / gezegenlerle süsledik ve onu tüm arsız şeytanların (yani kahinlerin ve müneccimlerin) uydurduğu yalanlardan koruduk. Doğrusu onlar melekler meclisini asla dinleyemezler. Onların uydurduğu yalanlar da her bakımdan taşlanıp çürütülmeye mahkumdur. Ahirette ise onlar sürekli alçaltıcı cezalara uğrayacaktır. Ama (kulak hırsızlığı yapan ve) kaptığı bazı bilgileri (yıldızlardan okuduğunu söyleyen) o şeytanları, yani kahinleri ve müneccimleri (cehennemde) yakarak delen ateş topları kovalayacaktır.

Ayet: 11-26

Ey elçi, (ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan) putperest / müşrik Araplara sor bakalım: "Onları yoktan var edip yaratmak mı yoksa (bu dünyada) yarattığımızı (ahirette tekrar) yaratmak mı daha zordur." Doğrusu Biz insanları yapışkan / balçık çamurdan yarattık. Ama ey elçi, sen (Allah'ın yaratma gücüne hayranlıkla) bakarken, onlardan bazıları (Onun yaratma gücünü) alaya alıyorlar. Ayrıca onlar kendilerine (Allah'ın bildirdiği gerçeklerle) öğüt verildiğinde, ders almıyorlar. Doğrusu onlar bir mucize görselerdi bile, onu alaya alacaklardı. Ayrıca onlar bu ilahi kitap / Kuran hakkında: "Bu, ancak büyük bir sihirdir / aldatmacadır." dediler. Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "(Ne yani,) biz ve önceki atalarımız ölüp toprağa ve (çürümüş) kemiklere dönüştükten sonra (ahirette) diriltilip tüm yaptıklarımızdan hesaba mı çekileceğiz? (Olamaz!)" diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Evet! Siz ahirette alçaltılmış bir durumda (diriltileceksiniz.)" Doğrusu (kıyametin kopması ve sizin diriltilmeniz için) Allah'ın bir emri yeter. (Ahirette Allah emredince, tüm insanlar dirilecektir ve) etraflarına bakacaktır. (İşte o gün) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler: "Yazıklar olsun bize! İşte bu, (bize sözü verilen) ilahi adalet günüdür." diyecektir. (Melekler tarafından) onlara: "İşte bugün, sizin dünyadayken yalanladığınız son hüküm günüdür / kıyamet günüdür." denilecektir. O vakit Allah meleklere: "Haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri, onların eşlerini ve ibadet ettikleri putları / sahte ilahları toplayın ve onları cehenneme yöneltin. (Ama cehennemden önce) onları (bir süre için) durdurun. Çünkü onlar tüm yaptıklarından hesaba çekilecekler." diyecektir. (O gün) cehenneme girecek olan kimselere: "Niçin birbirinize yardım edemediğinizi biliyor musunuz? Doğrusu bugün tüm insanlar Allah'a teslim olacaktır." denilecektir.

Ayet: 27-35

Ahirette insanlar birbirlerine dönüp sorular soracaktır. Bazıları bazılarına: "(Dünyadayken) siz bize sağdan geliyordunuz / güven veriyordunuz (ve bize, 'İslam'ı inkar etmemizi' söylüyordunuz.)" diyecektir. (Suçlananlar ise): "Hayır, siz (bizim dememizle değil kendi iradenizle) İslam'a inanmıyordunuz. Doğrusu bizim sizin üzerinizde hiçbir zorlayıcı gücümüz yoktu. Ama siz (günahta ısrar eden) azgın kimselerdiniz. (Şimdi) Rabb'imizin ceza emri üzerimizde gerçekleşecektir ve hepimiz ceza çekeceğiz. (Siz İslam'ı ısrarla inkar ettiniz;) ama biz sizi (biraz daha) doğruluktan saptırıp azdırdık. Doğrusu biz de doğruluktan sapan kimselerdik." diyecektir. Sonuçta kıyamet günü onlar (cehennem) cezasına ortak olacaktır. Biz günahta ısrar eden suçlulara böyle yaparız. Doğrusu (dünyadayken) onlara: "Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır." denildiğinde, onlar büyüklük taslıyorlardı.

Ayet: 36-39

Putperest / müşrik Araplardan bazıları ise bu elçi hakkında : "(Hayır,) biz aklını yitirmiş / delirmiş bir şair için ilahlarımızı terk edecek değiliz!" diyorlar. Doğrusu bu elçi gerçekleri getirmiştir ve Allah'ın tüm elçilerini doğrulamıştır. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (eğer siz gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu inkar ederseniz,) ahirette şiddetli cezalar çekeceksiniz. Sonuçta siz sadece yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz.

Ayet: 40-49

Ama Allah'ın samimi kullarının (ahiretteki) sonu çok iyi olacaktır. İşte onlara (ahirette) nimet cennetlerinde özel yiyecekler ve (çeşitli) meyveler ikram edilecektir. Onlar cennette karşılıklı koltuklara oturacaktır. Allah'ın cennette yarattığı hizmetçiler de onların etrafında dolaşacaktır ve onlara cennet pınarlarından kadehlere doldurulmuş ve içenlerin hoşuna giden çok lezzetli içecekleri servis yapacaktır. O içecekler hiçbir sarhoşluk veya sıkıntı vermeyecektir. Yumuşak bakışlı hanımları da onların yanında bulunacaktır. Onlar korunmuş inciler gibi (tertemizdir.)

Ayet: 50-60

Ahirette insanlar birbirlerine dönüp sorular soracaktır. Onlardan biri (tanıdığı kimselere): "(Dünyadayken) benim bir arkadaşım vardı ve o, (alay ederek) bana, 'ölüp toprağa ve (çürümüş) kemiklere dönüştükten sonra ahirette (diriltilip) hesaba çekileceğimize nasıl inanırsın ki!' diyordu. Acaba siz onu gördünüz mü?" diyecektir. Sonra o adam (araştırarak) bakacak ve arkadaşını cehennem ateşinin ortasında görecektir ve: "Allah'ın adıyla yemin ediyorum ki sen - az daha- beni de (cehennem ateşine kadar) alçaltacaktın. Şayet Rabb'imin (İslam) nimeti olmasaydı, ben de cehennemde olacaktım. Doğrusu bir defa öldük mü bir daha ölecek değiliz. Doğrusu biz (İslam'a inananlar) ahirette ceza değil (cennet ödülünü alacağız.) En büyük başarı da budur." diyecektir.

Ayet: 61-68

Öyleyse (ey insanlar,) bu (cennet) ödülü için çalışın. (Bir düşünün bakalım, sizin için ahirette) bu ödülün (yani cennetin) nimetleriyle ikram görmek mi, yoksa (cehennem cezasına uğrayıp oradaki zehirli) zakkum ağacından yemek mi daha iyidir? Doğrusu Biz cehennem ateşinin dibinden çıkan ve şeytan / yılan başlarına benzeyen tomurcukları olan (zehirli) zakkum ağacını zulümde / haksızlıkta ısrar eden zalimlere bir sıkıntı olsun diye var ettik. Onlar (ahirette cehenneme girip zehirli) zakkum ağacının meyvelerinden yiyerek karınlarını dolduracak ve (o yemeğin) üzerine cehennemin kaynar sıcak sularından içecektir; daha sonra da (tekrar tekrar) cehennem ateşine geri dönecektir.

Ayet: 69-74

Doğrusu putperest / müşrik Araplar atalarını dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapmış olarak buldular ve koşa koşa atalarının izinden gidip (İslam'ı ısrarla inkar ettiler.) Geçmişte putperest / müşrik Araplardan önceki insanların birçoğu da dosdoğru yoldan / İslam'dan /

doğruluktan sapmıştı. Doğrusu Biz onlara da uyarıcılarımızı (elçilerimizi) göndermiştik. Baksana, (cezamızla) uyarılan (ama uyarılarımıza uymayıp onları alaya alan) önceki inkarcıların sonu ne kötü oldu. Ama Allah'ın samimi kullarının (ahiretteki) sonu çok iyi olacaktır.

Ayet: 75-82

Geçmişte Nuh Bize seslenip (dua etti.) Biz de onun duasını güzel bir şekilde kabul ettik. Sonuçta Biz onu ve ailesini / onun beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) büyük bir sıkıntıdan (tufanda suda boğulmaktan) kurtardık ve onun soyunu yeryüzünde kalan insanlar yaptık. Doğrusu Biz Nuh'un İslam'a davetini (örnek gösterip) diğer insanlara bıraktık. İnsanların arasından (özellikle) Nuh'a selam / esenlikler olsun! Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendiririz. Çünkü o, İslam'a inanan kullarımızdandı. Sonuçta Biz (Nuh'u ve onun beraberinde olanların hepsini tufandan kurtardık;) diğerlerini (yani İslam'ı ısrarla inkar edenlerii) ise suda boğduk.

Ayet: 83-98

Doğrusu İbrahim de Nuh'un (İslam'a inanan) toplumundandı. İbrahim dosdoğru bir kalple Rabb'ine yönelirdi. Bir vakit İbrahim babasına ve toplumuna: "Siz neye ibadet ediyorsunuz? Allah'tan başka uydurma şeylere, yani (sahte) ilahlara / putlara da mı (inanmak) istiyorsunuz! Siz tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ı ne sanıyorsunuz? (Siz Allah'ın her şeye gücü yeten olduğunu anlamıyor musunuz?)" dedi. Sonra İbrahim (inkarcıların ibadet ettiği) yıldızlara şöyle bir bakıp: "Doğrusu ben (sizin Allah'tan başka Onun yarattığı gök cisimlerine de ibadet etmenizden) çok rahatsızım." dedi. Ama onlar İbrahim'den yüz çevirdi ve gittiler. Sonra İbrahim (babasının ve toplumunun ibadet ettiği o (sahte) ilahların / putların yanına yaklaşıp: "(Haydi, önünüze konan yiyecekleri) yesenize(!) Niçin konuşmuyorsunuz(!)" dedi. İbrahim onlara (biraz daha) yaklaşıp (en büyük put hariç tüm putlara) tüm gücüyle vurdu. Ama (putlarının kırıldığını haber alan) putperestler / müşrikler hızla İbrahim'in yanına geldiler. İbrahim onlara: "Siz (kendi ellerinizle) yonttuğunuz şeylere mi ibadet ediyorsunuz? (Olamaz!) Doğrusu sizi de yaptığınız her şeyi de yaratan Allah'tır." dedi. Ama onlar (İslam'a inanmadılar ve): "İbrahim'i yakmak için bir yer yapın ve onu (büyük) bir ateşin içine atın." dediler. Onlar (İbrahim'i öldürmek için) bir plan yapmak istediler; (ama Biz o planı bozup) onları alçalttık.

Ayet: 99-113

(Allah onu inkarcıların ellerinden kurtardıktan sonra) İbrahim: "Doğrusu ben (bu inkarcı beldeden çıkıp) Rabb'imin emrine gideceğim. Şüphesiz ki O, beni doğruya yöneltecektir. (Daha sonra) İbrahim: "Ey Rabb'im, bana düzeltici / iyi işler yapan bir çocuk lütfet." dedi. Biz de (İbrahim'in duasını kabul ettik ve) ona hoşgörülü bir oğulu (yani İsmail'i) müjdeledik. İbrahim -oğlu (İsmail) onunla beraber iş yapma yaşına geldiğinde- ona: "Ey oğlum, ben rüyamda kendimi seni keserken (kurban ederken) görüyorum. Baksana (Rabb'im beni bir sözümle sınıyor.) Peki, senin bu konudaki görüşün nedir?" dedi. O vakit oğlu (İsmail) İbrahim'e: "Babacığım, (Allah'ın) sana emrettiğini yap. (Endişe etme; çünkü) -Allah'ın dilemesiyle / lütfuyla- benim sabırlı olduğumu göreceksin." dedi. Böylece her ikisi de Allah'ın emrine teslim oldu. İbrahim oğlu (İsmail'in) alnını yere koyduğunda, Biz ona: "Ey İbrahim, sen rüyanı doğrulamış oldun; (ama şunu iyi bil ki İslam'da insanı kurban etmek yoktur.)" diye seslendik / vahiy ettik. Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendiririz. Doğrusu bu, (İbrahim için) apaçık / büyük bir sınavdı. Sonra Biz İbrahim'e (oğlunu kurban etmek yerine) kurban etmesi için büyük bir kurbanlık hayvan verdik. Doğrusu Biz İbrahim'in İslam'a davetini (örnek gösterip) diğer insanlara bıraktık. (İnsanların arasından özellikle) İbrahim'e selam / esenlikler olsun! Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendiririz. Çünkü o, İslam'a inanan kullarımızdandı. Daha sonra Biz İbrahim'e, düzeltici / iyi işler yapan bir peygamber olacak olan (ikinci erkek çocuğunu, yani) İshak'ı müjdeledik. Doğrusu Biz (İbrahim'in her iki oğluna, yani) İsmail'e ve İshak'a (ilahi) bereketler

verdik; ama onların soylarından gelen insanların arasında hem iyi işler yapan kimseler hem de kendilerine haksızlık eden / günahta ısrar eden kimseler vardır.

Ayet: 114-122

Geçmişte Biz Musa'ya ve Harun'a da iyilikler lütfettik. Böylece Biz onları ve onların toplumunu (yani İsrailoğullarını) büyük bir sıkıntıdan (Firavunun zulmünden) kurtardık. Biz onlara yardım ettik ve onlar (yardımımıza sayesinde Firavuna ve askerlerine karşı) galip geldiler. Geçmişte Biz onlara apaçık ilahi bir kitap verdik ve onları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttik. Doğrusu Biz Musa'nın ve Harun'un İslam'a davetlerini diğer insanlara bir örnek olarak bıraktık. (İnsanların arasından özellikle) Musa'ya ve Harun'a selam / esenlikler olsun! Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendiririz. Çünkü onlar İslam'a inanan kullarımızdandı.

Ayet: 123-132

İlyas da gönderdiğimiz elçilerdendi. İlyas kendi toplumuna: "Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmanız gerekir. Siz nasıl olur da her şeyi en güzel şekilde yaratan Allah'ı bırakıp B'al (adını verdiğiniz bir puta / sahte ilaha) dua (ibadet) edersiniz ki! Doğrusu Allah sizin de geçmiş atalarınızın da (yani hepinizin) tek Rabb'idir." dedi. Buna rağmen onlar İlyas'ı ısrarla yalanladılar. Sonuçta onlar (cehennem ateşine) getirilip toplanacaktır. Ama Allah'ın samimi kullarının (ahiretteki) sonu çok iyi olacaktır. Doğrusu Biz İlyas'ın İslam'a davetini (örnek gösterip) diğer insanlara bıraktık. (İnsanların arasından özellikle) İlyas gibi olanlara selam / esenlikler olsun! Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendiririz. Çünkü o, İslam'a inanan bir kulumuzdu.

Ayet: 133-138

Lut da gönderdiğimiz elçilerdendi. Geçmişte Biz -cezaya uğrayan yaşlı hanımı hariç- Lut'u ve ailesinin / onun beraberinde olanların (yani İslam'a inananların) hepsini kurtardık; sonra da diğerlerini (yani İslam'ı ısrarla inkar edenleri) yıkıp yerle bir ettik. (Ey putperest / müşrik Araplar,) siz (ticaret kervanlarınızla) sabah-akşam daima onların yok edildiği o beldeden (yani Lut toplumunun harabelerinin önünden) geçip gidiyorsunuz; (ama hiç ibret almıyorsunuz.) Artık aklınızı kullanmanız gerekir.

Ayet: 139-148

Yunus da gönderdiğimiz elçilerdendi. Geçmişte Yunus (İslam'a karşı çıkan) toplumunu terk etti ve yüklü bir gemiye bindi. Ama (aşırı yüklenmiş o gemi denizde batma tehlikesiyle karşlaştığında, bazı yolcuların ve eşyaların denize atılması için) kura çekildi. Yunus (o kurada) kaybedenlerden oldu, (denize atıldı ve denizin ortasında kaldı.) O vakit Yunus (İslam'a davet etmekle görevli olduğu toplumu terk etmesinin büyük bir yanlış olduğunu anlayıp) kendi kendini kınarken, büyük bir balık onu yuttu. Şayet Yunus Allah'ın yüceliğini anarak hareket etmesiydi, diriliş gününe (kıyamet gününe) kadar o balığın karnında kalırdı. Sonra (o balık Yunus'u ağzından çıkardı ve) Biz onu rahatsız (bitkin) bir halde ıssız / boş bir yere attık. (O ıssız yerde) Biz onu yerden bitirdiğimiz kabak ağacının (yapraklarıyla) gölgeledik. Daha sonra Biz onu yüz bini aşan toplumuna (elçimiz olarak) geri gönderdik. O vakit onlar İslam'a inandılar. Böylece Biz onları belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar (bu dünya nimetlerinden) yararlandırdık. (Ahirette ise Biz onları cennet nimetleriyle ödüllendireceğiz.)

Ayet: 149-157

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara sor bakalım: Kız çocukları Rabb'ininmiş de erkek çocukları onların mıymış? Biz melekleri kızlar olarak mı yaratmışız? Onlar buna şahit mi olmuşlar? (Asla!) Herkes şunu iyi bilsin ki, bazılarının, 'Allah çocuk sahibi oldu.' demesi ancak onların uydurduğu bir iftiradır. Doğrusu onlar (apaçık) yalan söylüyorlar. Allah kız çocukları erkek çocuklara tercih mi etmiş? (Hayır, Allah'ın kız çocukları ile erkek çocuklar arasında bir çocuk tercihi yoktur.) Niçin ve nasıl böyle yanlış hükümler veriyorsunuz? Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız

gerekir. Ey putperest / müşrik Araplar, sizin (elinizde) apaçık bir yetkiniz var mı? Eğer doğruyu söylüyorsanız, (bu ilahi kitaba / Kuran'a karşı daha doğru olabilecek) kitabınızı getirmeniz gerekir.

Ayet: 158-160

Putperest / müşrik Araplar Allah ile Onun yarattığı cinler (ve melekler) arasında (güya) bir akrabalık bağı uydurmuşlar. Ama cinler (ve melekler) onların (ahirette cehennem ateşine getirilip toplanacağını) bilmektedir. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin çirkin yakıştırmalarından uzaktır. (Evet, sonuçta ahirette onlar cehennem ateşine getirilip toplanacaktır.) Ama Allah'ın samimi kullarının (ahiretteki) sonu çok iyi olacaktır.

Ayet: 161-163

Ey putperestler / müşrikler, şunu iyi bilin ki, siz de sizin ibadet ettiğiniz putlarınız / sahte ilahlarınız da -(kendi istekleriyle) cehennem ateşine girmek isteyen kimseler hariç- hiç kimseyi Allah'tan saptıramazsınız.

Ayet: 164-170

(İslam'a inananlar kendilerini şöyle tanıtırlar: Allah'ın değerlendirmesine göre) her birimizin belli bir konumu vardır ve biz (namaz kılarken) Allah'ın huzurunda sırayla diziliriz. Doğrusu biz daima Allah'ın yüceliğini anarak hareket ederiz." Putperest / müşrik Araplardan ise: "Şayet öncekilerden bize ilahi bir öğüt / kitap kalsaydı, biz de Allah'ın samimi kulları olurduk." diyorlar. Doğrusu onlar İslam'ı ısrarla inkar ettiler. Sonuçta (ahirette) onlar da gerçekleri anlayacaktır; (ama iş işten geçtikten sonra gerçekleri anlamalarının onlara hiçbir yararı olmayacaktır.)

Ayet: 171-179

Doğrusu Biz elçi olarak gönderdiğimiz kullarımıza önceden şu sözü vermişizdir: Sonuçta İslam'a inananlar yardımımızla zafere ulaşacaktır ve ordumuz galip gelecektir. Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bir süre için yüz çevir (ve diğer insanları İslam'a davet et. Onların sonunu bekle ve gör. Onlar da (kendi sonlarının ne kötü olduğunu) görecektir. Öyleyse onlar cezamızın hemen gelmesini istememelidir. Çünkü cezamız onlara indiğinde, uyardığımız (yani günahta ısrar eden) kimselerin sabahı çok kötü olacaktır. Ey elçi, bir süre için onlardan yüz çevir (ve diğer insanları İslam'a davet et. Bekle ve gör. Onlar da (kendi sonlarının ne kötü olduğunu) görecektir.

Ayet: 180-182

Ey elçi, tüm üstünlüklerin sahibi olan Rabb'in putperestlerin / müşriklerin çirkin yakıştırmalarından uzaktır. Ey insanlar, 'Allah'ın gönderdiği elçilerin hepsine selam / esenlikler olsun ve tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a hamdolsun' demelisiniz.

38- SAD SURESİNİN KISA TEFSİRİ

SAD SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

SAD (Dikkat!) Öğütlerle dolu olan bu ilahi kitap / Kuran gerçeklere şahittir. Ama İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (İslam'a karşı) bir büyüklük taslama ve bir düşmanlık içindedir.

Ayet: 3-8

Doğrusu Biz putperest / müşrik Araplardan önce nice inkarcı nesilleri cezalandırıp yok ettik.

Onlar (son anlarında) seslenip feryat ettiler; ama kurtulmak için çok geç kalmışlardı. (Şimdi de) putperest / müşrik Araplar kendilerine aralarından bir uyarıcının (elçinin) gelmesine şaştılar. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler bu elçi hakkında: "Bu adam yalancı bir sihirbazdır / aldatıcıdır. Çünkü o, ilahlarımızı / putlarımızı (inkar edip) tek ilahı / Allah'ı kabul etti. Şaşılacak bir şey!" dediler. Onlardan ileri gelen kimseler öne atılıp diğer insanlara: "Haydi, (bizimle beraber) yürüyün ve ilahlarınıza / putlarınıza inanmakta sabredip (bağlılık gösterin.) Sizden istediğimiz tek şey budur. Çünkü biz (bu adamın söylediklerini) başka milletlerde bile duymadık. (Bu adamın söyledikleri) uydurmaca sözlerdir. İlahi öğüt / kitap aramızdan (bula bula) ona mı inmiş(!)" dediler. Doğrusu onlar ilahi öğüdümden / kitabımdan şüphe içindedir; ama (ahirette) cezamı tattıklarında, (bu ilahi kitaba / Kuran'a inanmak için iş işten geçmiş olacaktır.)

Ayet: 9-15

Ey elçi, onlar Rabb'inin rahmet hazinelerinin sahibi değildir. (Onlar Allah'ın rahmetini / bu Kuran'ı kime indireceğine asla karışamazlar.) Şüphesiz ki Allah en üstündür ve çok lütfedendir. Yine onlar göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) hükümranı değildir. (Şayet onlar her şeyin hükümranı olduklarını iddia ediyorlarsa,) bir yol bulup yukarıya (göklerin ve yerin dışına) çıkmaları gerekir. İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapların farklı gruplardan oluşturduğu ordu da yakında yenilgiye uğrayacaktır. Geçmişte putperest / müşrik Araplardan önce Nuh'un toplumu da piramitler diken Firavunlar da Semud toplumu da Lut'un toplumu da Eyke halkı da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. O inkarcı toplumlardan her biri (kendilerine gelen) elçiyi ısrarla yalanladı ve cezamı hak etti. Öyleyse İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar ancak tam vaktinde gelecek olan bir ceza haykırışını bekliyorlar.

Ayet: 16-20

Putperest / müşrik Araplardan bazıları (alay ederek): "Ey Rabb'imiz, (Senin cezadan) payımıza düşeni bize -hesap gününden önce- hemen ver." dediler. Ey elçi, onların söylediği çirkin sözlere sabret ve insanlara güç irade sahibi olan kulumuz Davud'tan bahset. Çünkü o, (bir hata yaptığında hemen) hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzeltirdi. Doğrusu Biz (Davud'un çevresindeki) dağları onun hizmetine sunduk. O dağlar (yankı vererek) sabah ve akşam vakitlerinde Davud'la beraber Rabb'lerinin yüceliğini anardı. O vakit kuşlar da toplanıp (Davud'un dağlarla beraber Allah'ın yüceliğini anmasına) katılırdı. Sonra Biz Davud'un krallığını güçlendirdik ve ona doğru hükümler ve etkili hitabet gücü verdik.

Ayet: 21-26

Ey elçi, sana (Davud'un hüküm verdiği) "davalı tarafların" haberi geldi: Bir vakit o davalı kimseler (gizlice) Davud'un namaz kıldığı mihrabı aşıp (geldiler). Davud (habersizce ve bir anda) huzuruna giren o kimselerden irkilince, onlar: "(Ey Davud,) korkma, biz bir davanın taraflarıyız. Birimiz diğerinin hakkına girdi. (Ey Davud,) sen bizim aramızda taraf tutmadan gerçeklerle hüküm ver ve bizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelt." dediler. Onlardan biri şu açıklamayı yaptı: "Bu, benim kardeşimdir. Kardeşimin doksan dokuz koyunu var; benim ise sadece bir koyunum var. Buna rağmen kardeşim bana, 'O bir koyunu da bana bırak.' dedi ve tartışmada bana üstün geldi." dedi. Davud ona: "Kardeşin sana -senin koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle- haksızlık etmiştir. Doğrusu -İslam'a inanıp iyi işleri yapan kimseler hariç- ortakların birçoğu birbirinin hakkına böyle girerler. Ama onlar da çok azdır." dedi. (Davud yönettiği devlette haksızlıklara engel olmakta bazı kusurlarının olduğunu anladı.) Sonra Davud Bizim onu (bu dünyada) ancak sınadığımızı düşündü. Böylece o, Rabb'inden bağışlanma diledi, rükuya eğilip secdeye kapandı ve Ona gönülden yöneldi. Biz de onun (hatalarını) bağışladık. Sonuçta (ahirette) Davud'a huzurumuza yakın olma izni ve en güzel dönüş yeri (olan cennet ödülü) vardır. Biz ona: "Ey Davud, Biz seni yeryüzünde bir yönetici yaptık. Öyleyse insanlar arasında gerçeklerle hüküm ver. Sakın bazılarının kötü arzularına uyma!

Yoksa o kötü arzular seni Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan saptırır. Allah'ın dosdoğru yolundan sapanlar ise -hesap gününü unuttuğundan- ahirette şiddetli cezalara uğrayacaktır." dedik.

Ayet: 27

Doğrusu Biz göğü, yeri ve arasındakileri boşuna yaratmadık. Bunların boş yere (tesadüfen) yaratıldığı düşüncesi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin bir zannıdır / boş bir iddiasıdır. Ama İslam'ı ısrarla eden kafirlere (ahirette) yazık olacaktır; çünkü onlar cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 28-29

Doğrusu Biz İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerle yeryüzünde bozgunculuk eden kimseleri (ahirette) bir tutmayacağız. Doğrusu Biz emirlerimize duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarımızdan sakınan kimselerle günahta ısrar eden kimseleri (ahirette) bir tutmayacağız. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sana indirdiğimiz bu ilahi kitap / Kuran bereketlerle doludur. Çünkü Allah akıl sahiplerinin bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçekleri (dinleyip) gereğini yapmalarını ve düşünüp öğüt almalarını ister.

Ayet: 30-40

Sonra Biz Davud'a (oğlu) Süleyman'ı lütfettik. Süleyman çok iyi bir kulumuzdu. Çünkü o, (bir hata yaptığında hemen) hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzeltirdi. Bir akşamüstü ona (yeni gelen) iyi cins yarış atları sunulduğunda, Süleyman: "Doğrusu ben iyi / güzel şeyleri sevmekteyim, çünkü onlar bana Rabb'imi (şükürle anmayı) hatırlatır." dedi. Sonra (gece olunca) her şey karanlığın perdesinin arkasına gizlendi. (Ertesi sabah) Süleyman görevlilere: "O atları buraya getirin." dedi ve (yanına getirilen) atların bacaklarını ve boyunlarını sıvazlamaya başladı. Doğrusu Biz Süleyman'ı -onun tahtına (devletine) ceset (gibi ağır külçe külçe altınlar) katarak- sınadık; ama o, (zenginlikten şımarmadı ve Allah'a) gönülden yöneldi. Süleyman: "Ey Rabb'im, beni bağışla ve bana -benden sonra hiç kimseye nasip olamayacak- bir hükümranlık lütfet. (Öyle ki insanlar benim zenginlikle sınavımı düşünüp öğüt alsınlar.) Şüphesiz ki Sen çok lütfedensin." diyerek dua etti. Biz de rüzgarı (yani gelişmiş yelkenli gemileri) onun hizmetine sunduk. O gemiler Süleyman'ın emriyle her yere rahatça giderdi. Ayrıca Biz Süleyman'a bina / gemi yapımı ve dalgıçlık gibi ustalık gerektiren işlerde şeytanları (inkarcıların büyüklerini) ve birbirine zincirle bağlı olan suçluları çalıştırma imkanını da verdik. Biz ona: "(Ey Süleyman,) Bu zenginlik sana lütfumuzdur. Artık sen -bu dünyada sana hesap sorulmadan- istediğin kadar iyilik yapabilirsin ya da zenginliği elinde tutup / cimrilik edip iyilik yapmayabilirsin." dedik. (Böylece Süleyman -kendi tercihiyle- insanlara iyilik yaptı.) Sonuçta (ahirette) Süleyman'a huzurumuza yakın olma izni ve en güzel dönüş yeri (olan cennet ödülü) vardır.

Ayet: 41-44

Ey elçi, insanlara kulumuz Eyyüb'ten bahset. Bir gün o, Rabb'ine seslenip: "Ey Rabb'im, şeytan (yanlışa yöneltmesiyle) bana bir bitkinlik ve bir sıkıntı dokundurdu. (Ey Rabb'im, lütfunla bana yardım et; çünkü ben şeytana uyup bir yanlış yaptım ve hasta oldum.)" diyerek dua etti. Biz de ona: "(Ey Eyyüb,) ayağını yere vur. Oradan hem yıkanacağın hem de içeceğin soğuk bir pınar çıkacaktır." dedik. (Böylece Biz onun hastalığını iyileştirdik.) Sonra Biz ona rahmetimizden (bir süre uzak kaldığı) ailesini ve onlarla beraber (eski zenginliğinin) iki kat fazlasını lütfettik. Böylece Biz akıl sahiplerine ilahi bir öğüt verdik. Daha sonra Biz ona: "(Hastalıktan geriye kalan yara izlerini yok etmesi için) eline bir demet ot al, (o otlardan bir merhem yap) ve onu (yara izlerinin üzerine) sür. Şimdi (günlük işlerine geri dönebilirsin; ama daima dikkatli ol ve) sakın günah işleme!" dedik. Doğrusu Biz Eyyüb'ün sabırla dayanışarak hareket ettiğini gördük. Eyyüb çok iyi bir kulumuzdu. Çünkü o, (bir hata yaptığında hemen) hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzeltirdi.

Ayet: 45-48

Ey elçi, insanlara güçlü irade ve görüş sahibi olan diğer kullarımız; İbrahim'den, İshak'tan ve Yakub'tan bahset. Doğrusu Biz onları, ahiret yurdunu öğütleyen elçiler olarak seçtik. Onlar Allah tarafından seçilmiş iyi işler yapan (örnek) insanlardır. Ey elçi, insanlara İsmail, Elyasa ve Zülkifl'den bahset. Çünkü onlardan her biri de iyi işler yapardı.

Ayet: 49-54

Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran ilahi bir öğüttür. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere ahirette en güzel dönüş yeri olan (cennet) vardır. Onlara Adn cennetlerinin kapıları açılacaktır. Onlar orada koltuklara oturup cennetin çok çeşitli meyvelerinden ve içeceklerinden isteyecektir. (Kendileriyle) aynı yaşta olan ve yumuşak bakışlı hanımları da onların yanında bulunacaktır. (Ey İslam'a inananlar,) işte bu, size hesap günü için sözü verilen cennettir; işte bu, (size ahirette lütfedeceğimiz) tükenmez (sonsuz) nimettir.

Ayet: 55-58

Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran (ilahi bir öğüttür.) Diğer yandan (İslam'ı ısrarla inkar edip) azıtan kimselere ise ahirette en kötü dönüş yeri olan (cehennem) vardır. Onlar cehenneme girecektir. Doğrusu cehennem kalınacak en kötü yerdir. (Evet,) bu ilahi kitap / Kuran (ilahi bir öğüttür.) Öyleyse (bu ilahi öğüdü dinlemeyenler) cezalarını çeksinler. Onlar cehennemde kaynar sıcak sular (içecek,) pis / irinli şeyler (yiyecek) ve benzeri çeşitli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 59-64

(Ahirette İslam'ı ısrarla inkar eden öncülere): "İşte bu topluluk (size uyduklarından) sizinle beraber cehenneme girmiştir." denilecektir. Onlar da kendilerine uyup cehenneme giren kimseler hakkında: "O topluluk rahat yüzü görmesin! Çünkü onlar cehennem ateşine girmeyi hak ettiler." diyecektir. O vakit onlara uyan kimseler İslam'ı ısrarla inkar eden öncüler hakkında: "Asıl siz rahat yüzü görmeyin! Çünkü siz bizim cehenneme girmemize sebep oldunuz. Doğrusu cehennem kalınacak en kötü yerdir. Ey Rabb'imiz, bu cezaya uğramamıza sebep olan kimselerin cehennemin ateşindeki cezalarını kat kat fazlasıyla artır." diyecektir. Sonra onlar birbirlerine: "Niçin (dünyadayken) kötü sayıp alaya aldığımız (İslam'a inanan) kimseleri burada göremiyoruz. Yoksa onlar gözden mi kaçtılar?" diyecektir. Doğrusu cehennem ateşine giren kimselerin birbirleriyle böyle tartışacakları da bir gerçektir.

Ayet: 65-70

Ey elçi, de ki: "Ey insanlar, ben sadece bir uyarıcıyım. Doğrusu tek ilah olan ve her şeyi emrine boyun eğdiren Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Göklerin, yerin ve onların arasındaki herkesin / her şeyin Rabb'i olan Allah en üstündür ve çok bağışlayandır. Ey elçi, İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplara de ki: "Doğrusu bu, (yani ahiretteki hesap) büyük bir haberdir; ama siz ona sırt çeviriyorsunuz. Ayrıca (eğer bu ilahi kitap / Kuran bana haber vermeseydi,) melekler meclisinde meydana gelen tartışmayı (yani İblis'in Adem'e saygı göstermediğini ve insana düşman olduğunu) bilebilmem de asla söz konusu olamazdı. Şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran bana ancak sizi uyarmam için vahiy ediliyor. Doğrusu ben sadece apaçık bir uyarıcıyım."

Ayet: 71-85

Ey elçi, bir vakit Rabb'in meleklere: "Ben çamurdan bir insan yaratacağım. Ben onu düzenleyip içine ruhumdan (can) üflediğimde, hemen ona secde edin / saygı gösterin." dedi. O vakit meleklerin hepsi secde ettiler / saygı gösterdiler. Ama İblis büyüklük taslayıp (secde etmedi) ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden oldu. Allah ona: "Ey İblis, (söyle bakalım,) seni, Benim iki elimle / gücümle yarattığım insana secde etmekten / saygı göstermekten engelleyen nedir? (Şimdi) sen büyüklük mü tasladın, yoksa bir zorba mı oldun?" dediğinde, İblis: "Sen beni ateşten, onu ise çamurdan yarattın. (Bu yüzden) ben ondan daha iyiyim / üstünüm." dedi. Allah

ona: "(Ey İblis, meleklerin meclisinden) defol çık! Çünkü sen (rahmetimden) kovuldun. Ama şunu iyi bil ki, ilahi adalet gününe kadar lanetim senin üzerinde olacaktır." dedi. İblis: "Ey Rabb'im, bana diriliş gününe (kıyamet gününe) kadar süre ver." dediğinde, Allah ona: "(Ey İblis,) Ben sana o belli güne (yani kıyamet gününe) kadar bir süre verdim." dedi. Sonra İblis: "Ey Rabb'im, Senin üstünlüğüne yemin ederim ki, -Senin samimi kulların hariç- insanların hepsini doğruluktan saptırmaya çalışacağım." dedi. Allah da ona: "(Ey İblis, senin bu sözün) doğrudur; (ama diğer sözlerin yalandır.) Şüphesiz ki Ben ancak doğruyu söylerim. Sonuçta Ben cehennemi seninle ve onlardan sana uyanların hepsiyle dolduracağım." dedi.

Ayet: 86-88

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum ve size hiçbir yük yüklemiyorum. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıklar için ilahi bir öğüttür. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) bir süre sonra (ahirette) hepiniz bu ilahi kitabın / Kuran'ın haber verdiği olayları anlayacaksınız."

39- ZÜMER SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ZÜMER SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran en üstün olan ve en doğru kararı veren Allah tarafından indirilmiştir.

Ayet: 2-3

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana gerçeklerle indirdik. Öyleyse yalnız gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle ibadet et. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın dini çok sadedir. (Yani İslam'a inananlar hiçbir aracı olmadan / doğrudan Allah'a yönelirler.) Ama (ne yazık ki) Allah'tan başka (putları / sahte ilahları da güya) dost edinen putperest / müşrik Araplar: "Aslında biz onlara sadece bizi Allah'a daha çok yaklaştırsınlar diye ibadet (dua) ediyoruz." demektedir. Doğrusu (kıyamet günü) Allah onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda hükmünü verecektir. Doğrusu Allah yalanda ve İslam'ı inkarda ısrar eden kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 4-5

(Ey Allah'a çocuk yakıştıranlar,) şayet Allah bir çocuk edinmek isteseydi yarattıklarından dilediğini seçerek bunu yapabilirdi. (Ama Allah'ın bir çocuk edinmesi asla Onun yüceliğine yakışmaz!) Doğrusu Allah tüm eksikliklerden uzaktır / yücedir. Allah tek ilahtır ve her şeyi emrine boyun eğdirendir. Allah gökleri ve yeri gerçeklerle yaratmıştır. Doğrusu Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye döndürendir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah her biri belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar hareket edecek olan Güneş'i ve Ay'ı hizmete sunandır. Şunu da iyi bilin ki, Allah en üstündür ve çok bağışlayandır.

Ayet: 6-7

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah sizi tek bir candan yaratmıştır, (yarattığı ilk insana) aynı candan eşini var etmiştir ve size eşler halinde sekiz çiftlik hayvanını lütfetmiştir. Sizi annelerinizin karınlarında, üç karanlık içinde aşama aşama yaratan da Allah'tır. İşte, Rabb'iniz olan Allah'ın özellikleri böyledir. Allah her şeyin tek hükümranıdır. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Öyleyse ey insanlar, gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan

saptırılmamanız gerekir. Eğer İslam'ı ısrarla inkar ederseniz, (Allah'a hiçbir zarar veremezsiniz.) Çünkü Allah asla size muhtaç değildir. Ama şunu iyi bilin ki, Allah kullarının İslam'ı inkar etmesinden / nankörlüğünden asla razı olmaz. Doğrusu Allah ancak sizin (İslam'a inanıp) Ona şükretmenizden razı olur. (Herkes kendi yaptığından sorumludur.) Hiç kimse başkasının günahını yüklenmez. Sonuçta hepiniz ahirette Rabb'inizin huzuruna döneceksiniz. O da size tüm yaptıklarınızı bildirecek (ve sizi hesaba çekecektir.) Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir.

Ayet: 8-9

Putperest / müşrik insanlar bile başlarına bir sıkıntı geldiğinde, (putları / sahte ilahları bırakıp sadece) Rabb'lerine (Allah'a) gönülden yönelerek dua ederler. Ama Allah nimetiyle / lütfuyla sıkıntılarını giderdiğinde, onlar önceden (yalnız) Allah'a dua ettiklerini unutup kendilerini Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan saptırmak için putları / sahte ilahları Ona eş koşmaya başlarlar. Ey elçi, (putperest / müşrik Araplara) de ki: "İslam'ı ısrarla inkar etmenizle (bu dünya nimetlerinden) biraz yararlanabilirsiniz; ama şunu iyi bilin ki, sonuçta (ahirette sonsuza kadar kalmak üzere) cehennem ateşine gireceksiniz." Geceleyin ayakta durarak ve secdeye kapanarak (yani namaz kılarak) Allah'a boyun eğen, ahiretten / ahiretteki hesaptan çekinen ve Rabb'inin rahmetini / lütfunu dileyen kimselerin durumu ise iyi olacaktır. (Ahirette onlar sonsuza kadar cennet nimetlerinin içinde olacaktır.) Ey elçi, insanlara de ki: "(Gerçekleri) bilenlerle bilmeyenler bir değildir. Doğrusu ancak akıl sahipleri gerçekleri düşünüp öğüt alırlar."

Ayet: 10

Ey elçi, de ki: "(Allah şöyle buyuruyor:) Ey İslam'a inanan kullarım, Rabb'inizin emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. (Bu dünyada) iyi işler yapan kimselere (ahirette) iyilikler / cennet nimetleri vardır. (Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki,) Allah'ın yeryüzü geniştir. (İslam'ı her yerde yaşayabilirsiniz.) Doğrusu (bu dünyada İslam için) sabırla dayanışarak hareket edenlere (ahirette) hesapsız (sonsuz) nimetler verilecektir."

Ayet: 11-16

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben yalnız gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle ibadet etmekle ve İslam'a inananların öncüsü olmakla emrolundum. Eğer Rabb'ime karşı çıkarsam, korkarım ki, ben de büyük günün / kıyamet gününün cezasına uğrarım. Herkes şunu iyi bilsin ki, ben yalnız Allah'a samimiyetle ibadet ederim; çünkü O, dinimin (İslam'ın) tek sahibidir. Ey insanlar, (eğer ahirette sonsuza kadar cehennemde kalmak istiyorsanız,) Allah'tan başka dilediğiniz (puta / sahte ilaha) da ibadet edebilirsiniz. Doğrusu gerçekten kaybedenler (dünyada kaybedenler değil) ancak hem kendilerine hem de yakınlarına kıyamet günü kaybettiren kimselerdir. İşte, en büyük kayıp / zarar da budur." Ahirette İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin altlarında ve üstlerinde cehennem ateşinin katmanları olacaktır. Allah kullarını bu gerçekle korkutarak uyarır. Öyleyse ey kullarım, siz de emirlerime duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımdan sakının.

Ayet: 17-20

Doğrusu Allah'a karşı azgınlaşanlara (yani Tâğut'a) ibadet etmekten uzak duran ve yalnız Allah'a gönülden yönelen kimselere müjdeler vardır. Öyleyse ey elçi, (böyle) kullarıma (cenneti) müjdele. Doğrusu onlar (yani İslam'a inananlar) her sözü dinlerler; ama sözün en güzeline (yani bu ilahi kitaba / Kuran'a) uyarlar. İşte onlar Allah'ın dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği kimselerdir. İşte onlar akıl sahibi olan kimselerdir. (Allah'ın) ceza emrine uğrayan kimselerin durumu ise kötü olacaktır. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sen cehennem ateşine girecekleri asla kurtaramazsın. Ama Rabb'lerinin emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere içlerinden ırmaklar akan cennetlerde üst üste (kat kat) yapılmış (cennet) konakları vardır. Doğrusu bu, Allah'ın (İslam'a inananlara) verdiği bir sözdür. Şüphesiz

ki Allah ahiretteki buluşma sözünden dönmez.

Ayet: 21-22

Ey elçi, Allah'ın gökten yağmur yağdırdığını, onu akıtıp yönelterek yeraltındaki boşluklara doldurduğunu ve onunla farklı renklerde (çeşitli) bitkiler çıkardığını biliyorsun. Sonra da Allah'ın o bitkileri sarartıp (kuruttuğunu) ve onları çerçöp haline getirdiğini görüyorsun. İşte bunlarda akıl sahiplerinin düşünüp öğüt almaları için verilen ilah bir öğüt vardır. Doğrusu Allah'ın, kalbini İslam inancına açtığı herkes Rabb'lerinin (İslam) ışığıyla aydınlanır. Ama Allah'ın bu ilahi öğüdüne / Kuran'a karşı kalpleri katılaşmış olan kimselere (ahirette) yazık olacaktır. İşte onlar (yani İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler) apaçık / büyük bir sapkınlığın içindedir.

Ayet: 23-24

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sözlerin en güzeli (olan bu ilahi kitabı / Kuran'ı) tekrar tekrar okunan ve edebi sanatlarla bezenmiş bir kitap olarak indiren Allah'tır. (Bu ilahi kitap / Kuran okunduğunda,) Rabb'lerine karşı çıkmaktan korkan kimselerin tüyleri ondan ürperir. Daha sonra onların derileri ve kalpleri Allah'ın kitabına inanarak yumuşar. -İşte bu ilahi kitap / Kuran (önceki ilahi kitaplar gibi) Allah'ın dileyenleri (yani İslam'a inananları) onunla dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği bir doğruluk rehberidir.- Doğrusu hiç kimse Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemez. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler kıyamet günü uğrayacakları kötü cezalardan kendilerini kurtaramayacaktır ve haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimlere: "Yaptığınız kötülüklerin (cezasını) çekin!" denilecektir.

Ayet: 25-26

Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan önceki inkarcılar da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. Ama (Allah'ın cezası) onlara (bir anda) hiç beklemedikleri bir yerden gelip çattı. Böylece Allah onlara bu dünya hayatında alçalmayı tattırdı. Onların ahiretteki cezaları ise daha büyük olacaktır. Keşke insanlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bir anlasalardı!

Ayet: 27-28

Doğrusu Biz insanlara (İslam'a inanmaları için) bu ilahi kitapta / Kuran'da her çeşit örneği verdik. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar. Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı ilk muhatap olan Araplar anlasınlar diye Arapça bir Kuran yaptık ve onda hiçbir çarpıklık bulundurmadık. Umulur ki insanlar Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırlar.

Ayet: 29

Ey insanlar, Allah (size) şu örneği vermektedir: Birbirleriyle çekişen ortakların sahip olduğu bir iş yerinde çalışan bir işçinin durumuyla, tek sahibi olan bir iş yerinde çalışan bir işçinin durumu bir olabilir mi? (Hayır! Öyleyse ey insanlar, 'Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez.

Ayet: 30-35

Ey elçi, (bir gün) sen de öleceksin, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler de ölecekler. Sonra hepiniz kıyamet günü Rabb'inizin huzurunda bir davanın karşı tarafları olacaksınız. Herkes şunu iyi bilsin ki, yalan uydurup Allah'a iftira eden ve kendilerine gelen doğruları yalanlayan kimselerden daha zalimi yoktur. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için en uygun ceza cehennemdir. Diğer yandan doğruyu (İslam'ı) ortaya koyan ve ona inanan kimseler ise (ahirette cennet ödülünü kazanacaktır.) Çünkü onlar Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerdir. Sonuçta onlara diledikleri (her nimet) Rabb'leri tarafından lütfedilecektir. İyi işler yapanların ödülü böyle (güzel) olacaktır. Böylece Allah onların yaptığı kötü şeyleri örtecek ve onları yaptıklarının en iyisine göre ödüllendirecektir.

Ayet: 36-37

Doğrusu Allah bu kuluna (elçisine) yeter. Ey elçi, putperest / müşrik Araplar (güya) seni Allah'tan başkalarıyla korkutuyorlarmış(!) Doğrusu hiç kimse Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemez. Allah'ın dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiği kimseleri ise hiç kimse saptıramaz. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve günahta ısrar edenlere hak ettikleri cezayı verendir.

Ayet: 38-40

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Gökleri ve yeri yaratan kimdir?" diye sorarsan, onlar sana: "Allah" diyecektir. Ey elçi, onlara de ki: "Bir düşünün bakalım, eğer Allah bana bir zarar vermek isterse, sizin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlar / sahte ilahlar Onun bana vereceği zararı asla giderebilir mi? (Hayır!) Yine eğer Allah bana bir rahmet lütfetmek isterse, onlar Onun bana lütfedeceği rahmeti tutup engel olabilirler mi? (Asla!) Şüphesiz ki Allah bana yeter. Artık güvenip dayanmak isteyenler yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır. Ey toplumum, siz elinizden geleni yapın; ben de görevimi yapıp sizi İslam'a davet edeceğim. Sonuçta alçaltıcı cezanın kime geleceğini ve kimin kalıcı (sonsuz) cezaya uğrayacağını anlayacaksınız."

Ayet: 41

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana -insanların (iyiliği) için- gerçeklerle indirdik. Öyleyse her kim dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirse, bu, onun kendi yararına olur; her kim de dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saparsa, bu, onun kendi zararına olur. Ey elçi, sen onların (yaptığı yanlışları) savunacak değilsin.

Ayet: 42

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (size sahip olduğunuz canı veren ve) ölüm anında canınızı alan Allah'tır. Doğrusu Allah yaşayan kimseleri de uykularında (bir çeşit ölüm haline) sokar. Böylece Allah ölmesine hüküm verdiği kimseleri (ölüm halinde) tutar; diğerlerini ise belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar (bu dünyada yaşamaya) gönderir. İşte bunda düşünüp öğüt alan kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 43-45

Doğrusu putperest / müşrik Araplar Allah'tan başka (putları / sahte ilahları) destekçiler / şefaatçiler olarak kabul ettiler. Ey elçi, onlara de ki: "(Nasıl olur da) hiçbir güce ve akla sahip olmayan putların / sahte ilahların (ahirette size yardım edebileceklerine inanırsınız ki! Olamaz!) Şüphesiz ki Allah tüm desteklerin / şefaatlerin sahibidir. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)" Doğrusu ahirete / ahiretteki hesaba inanmayan putperest / müşrik Arapların kalpleri -Allah tek ilah olarak anıldığında- nefret duymaktadır; -Allah'tan başkaları (yani putlar / sahte ilahlar) anıldığında ise sevinmektedir.

Ayet: 46-48

Ey elçi, de ki: "Ey gökleri ve yeri yoktan var edip yaratan ve görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilen Allah'ım, Sen kullarının (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda (kıyamet günü) hüküm vereceksin." Herkes şunu iyi bilsin ki, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler kıyamet gününün kötü cezasından kurtulmak için yeryüzündeki her şeyi ve bir o kadar daha feda etseler bile, (onlardan asla kabul edilmeyecektir.) Sonuçta (ahirette) Allah tarafından onların karşısına hiç hesap etmedikleri şeyler çıkarılacaktır. Böylece onların karşısına yaptıkları kötülükler çıkarılacak ve onlar alaya aldıkları cezayla kuşatılacaktır.

Ayet: 49-52

Doğrusu İslam'ı inkar eden insanlar bile başlarına bir sıkıntı geldiğinde Bize dua ederler. Sonra Biz o sıkıntıyı bir rahmetimizle / lütfumuzla değiştirdiğimizde, bazıları: "Bu lütuf bana (Allah tarafından değil) sadece kendi bilgim sayesinde verildi." derler(!) Doğrusu bu (dünya hayatı) bir

sınavdır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan önceki inkarcılar da benzer sözler söylediler. Sonuçta kazandıkları şeyler onları (cezadan) kurtaramadı ve onlar yaptıkları kötülüklere uğradılar. Aynı şekilde putperest / müşrik Araplardan haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler de yaptıkları kötülüklere uğrayacaktır. Çünkü hiç kimse Allah'a engel olamaz. Onlar Allah'ın (bu dünyada bir sınav olarak) verdiği nimetleri dilediğine bol, dilediğine ise belli bir ölçüde verdiğini anlamadılar. İşte bunda İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 53-59

Ey elçi, de ki: "(Allah şöyle buyuruyor:) Ey kendi aleyhlerine aşırıya gitmiş (yani günah işlemiş) olan kullarım, sakın Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin (ve hatadan dönüp / tövbe edip kendinizi düzeltin.) Doğrusu Allah (hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inananların) tüm günahlarını bağışlar." Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Öyleyse (Allah'ın) cezası size gelmeden önce Rabb'inize gönülden yönelin ve Ona gönülden teslim olup İslam'ı kabul edin. Yoksa ahirette yardımsız / çaresiz kalırsınız. O ceza bir anda ve hiç beklemediğiniz bir yerden başınıza gelmeden önce Rabb'inizden size lütfedilen şeylerin en iyisi olan bu ilahi kitaba / Kuran'a uyun. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden her biri: "Allah'ın huzurunda aşırıya gittiğim (günahta ısrar ettiğim) ve gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu alaya aldığım için bana yazıklar olsun!" diyecektir veya "Keşke Allah beni (zorla) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltseydi, o takdirde ben de Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınanlardan olurdum." diyecektir. Yine onlar (ahiretteki) cezayı gördüklerinde: "Keşke bana dünyaya bir defa geri dönme fırsatı verilseydi, o takdirde ben de iyi işler yapanlardan olurdum." diyecektir. Allah da onlara: "Bildirdiğim gerçekler size (dünyadayken) gelmişti; ama siz onları yalanladınız ve büyüklük taslayıp İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden oldunuz. (Öyleyse şimdi / ahirette cezanızı çekeceksiniz.)" diyecektir.

Ayet: 60-63

Ey elçi, kıyamet günü Allah hakkında yalan uyduran kimselerin yüzlerini mosmor göreceksin. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar edip büyüklük taslayanlar için en uygun ceza cehennemdir. Diğer yandan Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseleri ise -onlar dünya sınavını kazandıklarından- (ahirette cennet nimetleriyle ödüllendirecektir.) Böylece ahirette onlara hiçbir kötülük dokunmayacaktır ve onlar asla üzülmeyecektir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, her şeyin tek yaratıcısı ve savunucusu Allah'tır. Doğrusu Allah göklerin ve yerin anahtarlarının (yani hükümranlığının) tek sahibidir. Sonuçta Allah'ın bildirdiği gerçekleri ısrarla inkar eden kimseler ise (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 64-70

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Ey cahiller / gerçeği bilmeyenler, siz bana Allah'tan başkasına ibadet etmeye mi emrediyorsunuz? (Olamaz!)" Doğrusu Allah sana ve senden önceki elçilere şu (temel ilkeyi) vahiy etmiştir / bildirmiştir: "Eğer Allah'a ortak koşarsan, tüm yaptıkların boşa gider ve ahirette kaybedenlerden olursun. Ey elçi, yalnız Allah'a ibadet et ve (daima) Ona şükredenlerden ol." (Ne yazık ki putperest / müşrik Araplar) Allah'ın yüceliğini doğru değerlendirmediler. Ama kıyamet günü yeryüzü tümüyle Onun avucunda / kontrolünde olacaktır ve gökler Onun gücüyle bükülüp yok edilecektir. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden uzaktır ve çok yücedir. O gün Sur borusuna üflenecek ve o an -Allah'ın diledikleri dışında- göklerde ve yerde bulunan herkes düşüp ölecektir. Sur borusuna ikinci defa üflenince ise herkes hemen dirilip kalkacak ve tüm yaptıklarından hesaba çekilmek için bekleyecektir. O gün yeryüzü Rabb'inin (İslam) ışığıyla aydınlanacak, amel defterleri ortaya konulacak, tüm peygamberler ve şahitler (ilahi mahkemeye) getirilip insanlar arasında gerçeklerle hüküm verilecektir ve hiç kimseye hiçbir haksızlık edilmeden herkese tüm

yaptıklarının karşılığı tam olarak verilecektir. Doğrusu Allah herkesin neler yaptığını en iyi bilendir.

Ayet: 71-72

O gün İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler bölükler halinde cehenneme götürülecektir. Onlar oraya varınca, cehennemin kapıları açılacak ve cehennemde görevli olan melekler onlara: "Aranızdan size Rabb'inizin bildirdiği gerçekleri okuyup aktaran ve sizi bu buluşma gününüz hakkında uyaran elçiler gelmediler mi?" diyecektir. Onlar da: "Evet, geldiler." diyecektir. Ama (iş işten geçtikten sonra gerçeği anlamanın onlara hiçbir yararı olmayacaktır ve Allah'ın) ceza emri İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin üzerinde gerçekleşecektir. O vakit onlara: "(Şimdi) sonsuza kadar kalmak üzere cehennemin kapılarından girin." denilecektir. Herkes şunu iyi bilsin ki İslam'ı ısrarla inkar edip büyüklük taslayanlar için en uygun ceza olan cehennem çok kötü bir yerdir.

Ayet: 73-74

O gün İslam'a inananlar da bölükler halinde cennete götürülecektir. Onlar oraya vardığında cennetin kapıları açılacak ve cennetin görevlileri onlara: "Selam / esenlikler üzerinize olsun. Siz dünyadayken iyi işler yaptınız. Şimdi sonsuza kadar yaşamak üzere cennetin kapılarından girin." diyecektir. Cennete giren kimseler: "Verdiği sözü gerçekleştirip -dilediğimiz gibi yerleştiğimiz- bu cennet yurdunu bize bırakan Allah'a hamdolsun diyecektir. Doğrusu düzeltici / iyi işler yapanların ödülü (cennet) çok güzeldir.

Ayet: 75

Ey elçi, (o gün) meleklerin (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'ın etrafında dönüp Rabb'lerinin yüceliğini hamd ile anarak hareket ettiği görülecektir. (İşte o gün) insanlar arasında gerçeklerle hüküm verilecektir ve (İslam'a inananlar tarafından): "Tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a hamdolsun." denilecektir.

40- MÜMİN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜMİN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

HA-MİM (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran en üstün olan ve her şeyi en iyi bilen Allah tarafından indirilmiştir. Şüphesiz ki Allah (tövbe edip İslam'a inanan kimselerin) günahını bağışlayandır, (samimi) tövbeleri kabul edendir, (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır ve geniş (sınırsız) güç sahibidir. Allah'tan başta ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Sonuçta herkes ahirette Allah'ın huzuruna varıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir. Doğrusu ancak İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler Allah'ın bildirdiği gerçeklere karşı mücadele ederler. Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin şehirlerde gezip dolaşması (bu dünyada rahatça yaşaması) seni aldatmasın. (Çünkü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin sonu çok kötü olacaktır.)

Ayet: 5-6

Geçmişte putperest / müşrik Araplardan önce Nuh'un toplumu da onların ardından gelen başka toplumlar da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. Doğrusu (geçmişte) o toplumlardan her biri Allah'ın onlara gönderdiği elçiyi cezalandırmak istedi ve gerçekleri batıl inançlarla (hurafelerle) ortadan kaldırmak için mücadele etti. Sonra Ben onları cezalandırdım ve onlar

cezamın ne şiddetli olduğunu gördüler. Bu böyledir. Rabb'inin ceza emri İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin üzerinde gerçekleşecektir. Herkes şunu iyi bilsin ki onlar ahirette cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 7-9

Doğrusu (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'ı taşıyan (melekler) ve Arş'ın etrafındaki (melekler) Rabb'lerinin yüceliğini hamd ile anarak hareket eder, Ona inanır ve İslam'a inanan kimselerin bağışlanmasını dilerler. Melekler: "Ey Rabb'imiz, Senin rahmetin ve bilgin her şeyi kuşatmıştır. (Ey Rabb'imiz) hatadan dönüp / tövbe edip Senin dosdoğru yoluna uyan kimseleri bağışla ve onları cehennem ateşi cezasından koru. Ey Rabb'imiz, onları atalarından, eşlerinden ve çocuklarından kendilerini düzelten (ve İslam'a inanan) kimselerle beraber -onlara söz verdiğin- Adn cennetlerine sok. Şüphesiz ki Sen en üstünsün ve en doğru kararı verensin. (Ey Rabb'imiz,) Sen onları (kıyamet gününün) sıkıntılarından koru. Çünkü Sen her kimi o günün sıkıntılardan korursan, ona rahmetini ikram etmişsindir. En büyük başarı da budur." (diyerek dua ederler.)

Ayet: 10-12

(Kıyamet günü) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere seslenilecek ve onlara: "Şunu iyi bilin ki Allah'ın öfkesi sizin birbirinize duyduğunuz öfkeden daha büyüktür. Çünkü siz (dünyadayken) İslam inancına davet edildiğinizde, onu ısrarla inkar ediyordunuz." denilecektir. Onlar da: "Ey Rabb'imiz, bizi (dünyada toplam) iki kez ölü ve (önce dünyada sonra ahirette toplam) iki kez diri yaptın. Şimdi biz burada (ahirette) tüm günahlarımızı itiraf etmekteyiz. Acaba (bu cehennem cezasından) çıkabilmemizin bir yolu var mı?" diyecektir. O vakit onlara: "(Hayır! Siz bu cezayı hak ettiniz;) çünkü siz tek ilah olan Allah'a davet edildiğinizde, Onu ısrarla inkar ettiniz. Ama Allah'a ortak koşulduğunda, siz buna inanıyordunuz. Şüphesiz ki (her konuda) son hüküm en büyük ve en yüce olan Allah'a aittir." denilecektir.

Ayet: 13-14

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size bildirdiği gerçekleri gösteren ve size bir nimet olan (yağmuru) gökten indiren Allah'tır. Ama -Allah'a gönülden yönelen kimseler hariç- insanlar gerçekleri düşünüp öğüt almazlar. Öyleyse İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar hoşlanmasalar da, yalnız gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle dua edin.

Ayet: 15

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah (insanların) derecelerini yükseltendir ve (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'ın sahibidir. Doğrusu Allah vahiy meleği Cebrail'i emriyle kullarından dilediklerine (yani elçilerine) gönderir. Çünkü Allah (insanları) buluşma günü / kıyamet günü hakkında uyarmak ister.

Ayet: 16-20

O buluşma günü (geldiğinde,) herkes / her şey ortada çıkacaktır ve onların hiçbir şeyi Allah'tan gizli olmayacaktır. O gün tek hükümran kimdir? Allah'tır. O, tek ilahtır ve her şeyi emrine boyun eğdirendir. O gün herkese tüm yaptıklarının karşılığı verilecektir. O gün hiç kimseye hiçbir haksızlık edilmeyecektir. Şüphesiz ki Allah hesap sorması en hızlı olandır. Öyleyse ey elçi, insanları yaklaşmakta olan kıyamet günü hakkında uyar. (Çünkü kıyamet gününün korkusundan) insanların yürekleri ağızlarına gelecektir ve boğazları düğümlenecektir. (O gün) haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin hiçbir dostu veya sözüne uyulan bir destekçisi / şefaatçisi olmayacaktır. Şüphesiz ki Allah kötü bakışları da kalplerin gizlediği niyetleri de bilir. Sonuçta Allah gerçeklerle hüküm verecektir, putperestlerin / müşriklerin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiği putlar / sahte ilahlar ise hiçbir hüküm veremeyecektir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 21-22

Doğrusu putperest / müşrik Araplar yeryüzünde gezip önceki inkarcıların sonunun çok kötü

olduğunu gördüler; (ama Allah'ın bir gün onları da cezalandıracağını anlamadılar.) Doğrusu önceki inkarcılar putperest / müşrik Araplardan daha güçlüydü ve yeryüzünde daha çok eserler bırakmışlardı. Sonuçta Allah önceki inkarcıları (ısrarlı) günahları yüzünden cezalandırdı ve hiç kimse onları Allah'ın cezasından koruyamadı. Çünkü Allah'ın gönderdiği elçiler kendilerine apaçık kanıtlar getirmesine rağmen onlar İslam'ı ısrarla inkar etmişlerdi. Sonuçta Allah önceki inkarcıları (ısrarlı günahları yüzünden) cezalandırdı. Şüphesiz ki Allah en güçlüdür ve (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır.

Ayet: 23-44

Geçmişte Biz Musa'yı bildirdiğimiz gerçeklerle, (mucizelerle) ve apaçık bir yetkiyle (elçimiz olarak) Firavuna, Haman'a ve Karun'a gönderdik. Ama onlar Musa'ya, 'yalancı ve sihirbaz' dediler. Musa onlara bildirdiğimiz gerçekleri getirdiğinde, (Firavun ve ileri gelen devlet adamları kendi aralarında görüştüler ve): "Musa'yla beraber İslam'a inananların erkek çocuklarını öldürün, kadınlarını ise (kendinize köle etmek için) yaşatın." dediler. Ama İslam'ı ısrarla inkar eden o kafirlerin bu planı (Allah'ın takdiriyle) boşa gidecekti. Daha sonra Firavun çevresindeki devlet adamlarına: "Bırakın da -Musa Rabb'ine dua ederken- onu öldüreyim. Çünkü ben Musa'nın sizin (putlara / sahte ilahlara dayanan) dininizi değiştireceğinden ya da ülkede bir bozgunculuk çıkaracağından endişe ediyorum." dedi. O vakit Musa: "Doğrusu ben hesap gününe inanmayan ve büyüklük taslayan her (inkarcıdan) -benim de sizin de- hepimizin tek Rabb'i olan Allah'a sığındım." dedi. Daha sonra Firavunun çevresinde bulunan (ve o güne kadar) İslam'a inandığını gizleyen bir adam (söz alıp Musa hakkında): "Siz bir adamı 'Rabb'im Allah'tır' dediği için öldürür müsünüz? Musa size Rabb'inizden apaçık kanıtlar getirmiş bulunuyor. Eğer yalan söylüyorsa, yalanının cezasını çeker; ama o doğruyu söylüyorsa, siz onun sizi tehdit ettiği cezalara uğrarsınız. Doğrusu Allah aşırıya giden (günahta ısrar eden) ve yalan söyleyen kimseleri doğruya yöneltmez. Ey toplumum, siz bugün bu ülkede hükümransınız ve üstünsünüz; ama şunu iyi bilin ki, Allah'ın şiddetli cezası geldiğinde, hiç kimse bizi o cezadan kurtaramaz." dedi. O vakit Firavun (çevresindeki adamlara): "(Siz sadece bana uyun;) çünkü ben size ancak kendi görüşümü bildiririm ve sizi ancak doğru yola yöneltirim." dedi. İslam'a inanan o adam (tekrar söz alıp): "Ey toplumum, korkarım ki Nuh, Ad ve Semud toplumlarına ve onlardan sonra (günahları yüzünden alt üst edilen) nice beldelerin başlarına gelen (ceza) günü size de gelecektir. Şüphesiz ki Allah kullarına hiçbir haksızlık / zulüm istemez. Ey toplumum, korkarım ki (bir gün) başınıza bir feryat / ceza günü gelecektir. İşte o gün siz (her şeyden) yüz çevirip kaçıp (kurtulmak isteyeceksiniz); ama hiç kimse sizi Allah'ın cezasından kurtaramaz ki! Yine hiç kimse Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemez. (Ey toplumum,) doğrusu daha önce Yusuf da size (İslam'a inanmanız için) apaçık kanıtlar getirmişti; ama siz onun getirdiği (apaçık kanıtlardan) hala (bugün bile) şüphe ediyorsunuz. (Geçmişte) bazılarınız da Yusuf öldüğünde: "Allah (Yusuf'tan sonra) asla başka bir elçi göndermeyecektir." demiştiniz. Bu böyledir. Doğrusu Allah, aşırıya giden (günahta ısrar eden) ve (İslam'dan) şüphe eden kimseleri ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakır. Çünkü onlar kendilerine hiçbir kanıt gelmemişken, Allah'ın bildirdiği gerçeklere karşı tartışıp mücadele ederler. Doğrusu bu, hem Allah tarafından hem de İslam'a inananlar tarafından büyük bir nefretle karşılanır. Bu böyledir. Doğrusu Allah büyüklük taslayan ve zorbalık eden her (inkarcının) kalbini damgalar." dedi. Sonra Firavun (alay ederek): "Ey Haman, bana (yüksek) bir köşk yap ki göklere ulaşıp Musa'nın ilahına bir bakayım(!) Doğrusu ben onun yalancı biri olduğunu düşünüyorum." dedi. Bu böyledir. Firavunun yaptığı kötü işler ona süslü göründü ve o, (yanlış davranışları yüzünden) dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan alıkonuldu. Doğrusu Firavunun planları ona zarar vermekten başka hiçbir işe yaramadı. İslam'a inanan o adam (tekrar söz alıp): "Ey toplumum, bana uyun ki sizi doğru yola yönelteyim. Ey toplumum,

şunu iyi bilin ki, bu (geçici) dünya hayatı (ahirete göre) ancak (çok az) bir yararlanmadır. Ahiret ise (içinde sonsuza kadar) kalınacak olan (asıl) yurttur. Herkes şunu iyi bilsin ki, her kim bir kötülük işlerse, (ahirette) ona yaptığı kötülüğün tam karşılığı olan ceza verilecektir. Erkek olsun kadın olsun, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise ahirette cennete girecektir ve orada onlara hesapsız / tükenmez nimetler lütfedilecektir. Ey toplumum, ben sizi ancak kurtuluşa davet ediyorum; ama (ne yazık ki) siz beni cehennem ateşine çağırıyorsunuz. Siz beni Allah'ı inkar etmeye ve bilmediğim şeyleri Ona ortak koşmaya çağırıyorsunuz. Oysa ben sizi en üstün olan ve çok bağışlayan Allah'a davet ediyorum. Hiç şüphesiz ki sizin beni çağırdığınız şeyler (putlar / sahte ilahlar) dünyada ve ahirette dua (ibadet) etmeye layık değildir. Sonuçta biz ahirette Allah'ın huzuruna dönüp tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz. Böylece aşırıya giden (günahta ısrar eden) kimseler cehennem ateşine girecektir. İşte o vakit siz bu sözlerimi hatırlayacaksınız. Doğrusu ben her işin sonunu Allah'a havale ederim. Şüphesiz ki Allah kullarını hakkıyla görendir." dedi.

Ayet: 45-48

Daha sonra Allah İslam'a inanan o adamı (Firavunun ve onun beraberinde olanların) planladığı kötülüklerden korudu. Firavun ve onun beraberinde olanlar ise cezanın en kötüsüyle kuşatıldılar. Sonuçta / ahirette onlar sabah-akşam daima cehennem ateşine sunulacaktır. Kıyamet koptuğunda, Allah (cehennem görevlilerine): "Firavunu ve onun beraberinde olanları cezanın en şiddetlisine sokun!" diyecektir. Sonra onlar cehennem ateşinde birbirleriyle tartışacaktır. (Dünyadayken) zayıf durumda olanlar büyüklük taslayanlara: "(Dünyadayken) biz size uyduk; ama siz bizi hiçbir şekilde cehennem ateşinden kurtarmıyorsunuz ki!" diyecektir. Büyüklük taslayanlar da onlara: "İşte hepimiz cehennem ateşinin içindeyiz. Çünkü (bugün) Allah, kullarının arasında hüküm vermiştir." diyecektir.

Ayet: 49-52

Cehennem ateşine giren kimseler cehennem görevlilerine: "Rabb'inize dua edin de bizden bu cezayı bir an için hafifletsin." diyecektir. Cehennem görevlileri ise onlara: "Alah'ın size gönderdiği elçiler size apaçık kanıtlar getirmediler mi?" diyecektir. Onlar: "Evet, (onlar bize apaçık getirdiler; ama biz onlara uymadık.)" deyince, cehennem görevlileri onlara "Öyleyse (bize ne?) Siz kendiniz dua edin. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (tüm) duaları geçersizdir." diyecektir. Diğer yandan Biz hem dünya hayatında hem de şahitlerin dinleneceği hesap gününde / kıyamet gününde elçilerimize ve İslam'a inananlara yardım edeceğiz. O gün dünyadayken haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin (bahane uydurup) özür dilemeleri hiçbir işe yaramayacaktır. Çünkü onlar (Allah'ın rahmetinden çıkarılıp) lanetlenmeyi hak ederler. Bu yüzden (ceza olarak) onlara en kötü yurt (olan cehennem) vardır.

Ayet: 53-55

Geçmişte Biz Musa'ya (Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için) bir doğruluk rehberi olan (ilahi bir kitap) verdik ve o ilahi kitabı İsrailoğullarına miras / emanet olarak bıraktık. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) bu ilahi kitap / Kuran akıl sahipleri için hem bir doğruluk rehberidir hem de ilahi bir öğüttür. Öyleyse ey elçi, (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Doğrusu Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir. Allah'tan günahını bağışlamasını dile. Ey elçi, sabah-akşam daima Rabb'inin yüceliğini hamd ile anarak hareket et.

Ayet: 56

Doğrusu kendilerine hiçbir kanıt gelmemişken, Allah'ın bildirdiği gerçeklere karşı tartışıp mücadele eden kimselerin kalplerinde hiç tatmin edilemeyen bir büyüklenme / kibir (kişilik bozukluğu) vardır. Öyleyse ey elçi, onların kötülüklerinden Allah'a sığın. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 57-59

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göklerin ve yerin yaratılması (sizin) insanların yaratılmasından daha büyük bir olaydır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Gerçekleri / doğruları görenlerle, görmeyenler bir değildir. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerle İslam'a inanmayıp kötülük işleyen kimseler de bir değildir. Ama siz çok az düşünüp öğüt alıyorsunuz. Herkes şunu iyi bilsin ki, kıyametin kopması -hiç şüphesiz- gelip çatacaktır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmak istemez.

Ayet: 60

(Ey elçi, de ki: "Ey insanlar şunu iyi bilin ki,) Rabb'iniz şöyle buyurmuştur: "Bana dua edin ki dualarınızı kabul edeyim. Diğer yandan büyüklük taslayıp Bana ibadet etmekten geri duran kimseler ise (ahirette) alçaltılmış bir şekilde cehenneme girecektir."

Ayet: 61-63

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah dinlenmeniz için geceyi karanlık yapandır ve işlerinizi rahatça görmeniz için gündüzü aydınlık yapandır. Şüphesiz ki Allah insanlara çok lütufkardır; ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu Ona şükretmez. İşte, Rabb'iniz ve her şeyin tek yaratıcısı olan Allah'ın özellikleri böyledir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Artık gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırılmamanız gerekir. Bu böyledir. Allah'ın bildirdiği gerçekleri bile bile inkar edenler gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırılırlar.

Ayet: 64-65

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, yeryüzünü sizin için bir yerleşim yeri yapan, gökyüzünü bir yapı şeklinde kuran, sizi (annelerinizin rahimlerinde dilediği şekilde) biçimlendirip size en güzel biçimi veren ve size temiz / helal / sağlıklı nimetler lütfeden Allah'tır. İşte, Rabb'iniz olan Allah'ın özellikleri böyledir. Doğrusu tüm varlıkların Rabb'i olan Allah en yücedir. Allah (her canlıya) hayatı lütfedendir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Öyleyse (ey insanlar,) yalnız gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle dua (ibadet) edin. Ey insanlar, 'tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a hamdolsun' demelisiniz.

Ayet: 66

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, ben sizin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlara / sahte ilahlara ibadet etmekten yasaklandım. Doğrusu Rabb'imden bana apaçık kanıtlar geldiğinde, ben yalnızca tüm varlıkların Rabb'i olan Allaha gönülden teslim olup İslam'ı kabul etmekle emrolundum."

Ayet: 67-68

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi (ilk olarak) topraktan yaratan, sonra bir damlacık sıvıdan (çoğaltan,) daha sonra (o bir damlacık sıvıyı) anne rahmine yapışan bir parçacık yapan ve sizi anne rahminden bir bebek olarak çıkaran Allah'tır. Sonra (Allah'ın lütfuyla) yetişkinliğe erişene ve yaşlı olana kadar yaşarsınız. Sizden yetişkin olamadan önce (çocuk yaşta) ölenler de olabilir. Böylece siz belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar (Allah tarafından yaşatılırsınız.) Umulur ki aklınızı kullanırsınız. Doğrusu yaşatan da öldüren de Allah'tır. Doğrusu Allah bir şeyin olmasına hükmettiğinde, ona sadece 'Ol' der; o şey de hemen oluverir.

Ayet: 69-76

Ey elçi, Allah'ın bildirdiği gerçeklere karşı tartışıp mücadele eden kimseleri biliyorsun. Onlar gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan nasıl da saptırılıyorlar! (Onlar saptırılıyorlar; çünkü) onlar bu ilahi kitabı / Kuran'ı ve elçilerimizle gönderdiğimiz (İslam inancını) yalanladılar. Sonuçta (ahirette) onlar da gerçekleri anlayacaktır; (ama iş işten geçtikten sonra gerçekleri anlamalarının onlara hiçbir yararı olmayacaktır.) Doğrusu (ahirette) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, boyunlarına (demir) halkalar ve zincirler (takılıp) kaynar sıcak sularda sürüklenecek ve cehennem ateşinde yakılacaktır. Sonra onlara: "Allah'a ortak koştuğunuz putlar / sahte ilahlar hani neredeler / niçin size yardım etmiyorlar?" denilecektir. Onlar da: "O putlar / sahte ilahlar

bizi terk ettiler. Doğrusu biz daha önce (onlara dua ettiğimizi sanıyorduk; ama aslında) hiçbir şeye dua etmiyormuşuz." diyecektir. Bu böyledir. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakır. (Ahirette) onlara: "İşte bu cezalar sizin yeryüzünde haksızca şımarmanız ve böbürlenmeniz yüzündendir. (Şimdi) sonsuza kadar kalmak üzere cehennemin kapılarından girin." denilecektir. Herkes şunu iyi bilsin ki İslam'ı ısrarla inkar edip büyüklük taslayanlar için en uygun ceza olan cehennem çok kötü bir yerdir.

Ayet: 77

Öyleyse ey elçi, (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Doğrusu Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir. Ey elçi, Biz istersek inkarcılara söz verdiğimiz cezalardan bazılarını sana gösterebiliriz, istersek de (o cezaları göstermeden önce) seni vefat ettirebiliriz. Sonuçta herkes ahirette huzurumuza döndürülüp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.

Ayet: 78

Ey elçi, Biz senden önce de (toplumlarını İslam'a davet etmeleri için) elçiler gönderdik. Onlardan sana hikayesini anlattığımız ve anlatmadığımız elçiler vardır. Doğrusu hiçbir elçinin -Allah'ın izni olmadan- bir mucize getirmesi asla mümkün değildir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın emri olan kıyamet günü geldiğinde, gerçeklerle hüküm verilecektir. İşte o vakit orada, batıl inançlara (hurafelere) inananlar zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 79-81

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bazı hayvanları binek olarak kullanabilmeniz, bazılarını da yiyebilmeniz için yaratan Allah'tır. Doğrusu hayvanlardan elde edeceğiniz nice yararlar vardır. (Ey putperest / müşrik Araplar, örneğin) siz ihtiyaç duyduğunuz şeylere erişmek için binek hayvanlarının ve gemilerin üzerinde kendinizi taşıtarak (yolculuk etmektesiniz.) O, size bildirdiği gerçekleri gösteriyor. Öyleyse Allah'ın bildirdiği gerçeklerden hangisini inkar edebilirsiniz ki!

Ayet: 82-85

Doğrusu putperest / müşrik Araplar yeryüzünde gezip önceki inkarcıların sonunun çok kötü olduğunu gördüler; (ama Allah'ın bir gün onları da cezalandıracağını anlamadılar.) Doğrusu önceki inkarcılar putperest / müşrik Araplardan daha kalabalıktı, daha güçlüydü ve yeryüzünde daha çok eserler bıraktılar. Sonuçta kazandıkları şeyler onları (cezadan) kurtaramadı. Çünkü onlar -Allah'ın gönderdiği elçiler kendilerine apaçık kanıtlar getirdiklerinde- kendi (sığ) bilgileriyle şımarıp (İslam'ı ısrarla inkar etmişlerdi.) Sonuçta onlar alaya aldıkları cezayla kuşatıldılar. Onlar şiddetli cezamızı gördüklerinde: "(Artık) biz de tek ilah olan Allah'a înandık ve Ona ortak koştuğumuz putları / sahte ilahları inkâr ettik." dediler. Ama şiddetli cezamızı gördüklerinde, (yani iş işten geçtikten sonra) onların İslam'a inanmasının kendilerine hiçbir yararı olmadı. İşte bu, Allah'ın gelip geçmiş tüm kullarına uyguladığı yasasıdır. Sonuçta işte o vakit orada İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler zarara uğrayıp kaybedecektir.

41- FUSSİLET SURESİNİN KISA TEFSİRİ

FUSSİLET SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

HA-MİM (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran en bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah tarafından indirilmiştir. Bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçekler (ilk muhatap olan Araplar) anlasınlar diye Arapça olarak açıklanmıştır. Allah'ın bildirdiği gerçekler

müjdeci ve uyarıcıdır; ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu Allah'ın bildirdiği gerçeklere sırt çevirir. Çünkü onlar gerçekleri dinlemezler.

Ayet: 5

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) bu elçiye: "Kalplerimiz senin bizi çağırdığın dine (İslam'a) kapalıdır ve kulaklarımızda seni duymamıza engel olan bir ağırlık vardır. Böylece aramızda (görünmez) bir perde vardır. Artık sen (bildiğini) yap; biz de (bildiğimizi) yapacağız." dediler.

Ayet: 6-8

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben sadece sizin gibi (sıradan) bir insanım. Ama bana, 'İlahınız tek ilahtır / Allah'tır. (Allah'tan başka ilah yoktur.)' diye vahiy ediliyor / bildiriliyor. Öyleyse Allah'a yönelin ve Ondan bağışlanma dileyin." Herkes şunu iyi bilsin ki, (İslam için) zekat vermeyen ve ahireti / ahiretteki hesabı inkar eden putperest / müşrik Araplara (kıyamet günü) yazık olacaktır. Diğer yandan İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere ise (ahirette) bitmez-tükenmez (sonsuz bir cennet) ödülü vardır.

Ayet: 9-12

Ey elçi, de ki: "Ey putperestler / müşrikler, siz yeryüzünü iki evrede yaratan Allah'ı inkar ediyorsunuz ve putları / sahte ilahları Ona eş koşuyorsunuz." İşte O, tüm varlıkların Rabb'idir. Şunu iyi bilin ki, Allah, üstten (yani üstün takdiriyle) yeryüzündeki dağları dört evrede yaratmıştır; yeryüzünün toprağını (ürün veren) bereketli bir toprak yapmıştır ve onun ürünlerini / yiyeceklerini -isteyen herkesin eşit yararlanması için- belli bir ölçüde var etmiştir. Şunu da iyi bilin ki, Allah (daha önce) duman / gaz haldeki göğe hükmedip ona ve yeryüzüne: "İsteyerek ya da istemeyerek (emrettiğim duruma) gelin." demiştir. Onlar da: "İsteyerek (Senin emrettiğin duruma) geldik." demiştir. Sonra Allah göklerin yedi kat olmasını iki evrede emretmiştir ve her göğe görevini vahiy etmiştir / bildirmiştir. Daha sonra Biz dünyanın içinde bulunduğu göğü lambalarla (yıldızlarla) süsledik ve korumamız altına aldık. İşte bunlar en üstün olan ve her şeyi en iyi bilen Allah'ın takdir ettiği (bir düzene koyduğu) şeylerdir.

Ayet: 13-14

Artık bazı insanlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa ısrarla sırt çevirirlerse, (onların ahiretteki sonu kesinlikle şiddetli bir cezaya uğramak olacaktır.) Ey elçi, sen insanlara şunu demelisin: "Doğrusu ben sizi Ad ve Semud toplumlarının uğradığı cezalar gibi ilahi bir cezayla uyardım. (Allah'ın evrensel barış düzenine / İslam'a inanmak ya da İslam'ı inkar etmek ise bir tercih olarak size kalmıştır.)" Geçmişte Allah'ın (Ad ve Semud toplumlarına) gönderdiği elçiler de onlara önlerinden ve arkalarından gelip (yani önceki ve sonraki / ahiretteki olaylar hakkında bilgi verip): "Sakın Allah'tan başkasına ibadet etmeyin." dediler. Ama İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler: "Şayet Rabb'imiz (bize bir elçi göndermek) isteseydi melekleri indirirdi. Bu yüzden biz sizinle gönderilen dini (İslam'ı) inkar ediyoruz." dediler (ve Allah'ın cezasını hak ettiler.)

Ayet: 15-18

Doğrusu Ad toplumu yeryüzünde haksızca büyüklük tasladı. Onlar: "(Burada) bizden daha kuvvetlisi yoktur." dediler. Doğrusu onlar kendilerini yaratan Allah'ın daha kuvvetli olduğunu anlamadılar. Onlar bildirdiğimiz gerçekleri bile bile inkar ediyorlardı. Biz de onlara -bu dünya hayatında alçalma cezasını tattırmak için- felaketlerle dolu günlerde uğultuyla esen bir fırtına gönderdik. Ama onların ahiretteki cezaları daha alçaltıcı olacaktır ve onlar ahirette yardımsız / çaresiz kalacaktır. Doğrusu Biz Semud toplumunu da dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttik; ama onlar dosdoğru yol yerine körlüğü (inkarcılığı) tercih ettiler. Sonuçta onlar da yaptıkları (kötülükler) yüzünden alçaklık cezasına çarptırıldılar. Ama Biz İslam'a inanan ve emirlerimize duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımızdan sakınmada olan kimseleri o cezalardan kurtardık.

Ayet: 19-24

Kıyamet günü Allah'ın düşmanları bir araya toplanacak ve cehennem ateşine sürülecektir. Onlar cehenneme geldiklerinde, onların kulakları, gözleri ve derileri yaptıkları (kötülükler) hakkında kendi aleyhlerine şahitlik edecektir. O vakit onlar kendi derilerine: "Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?" diyecektir. Derileri de onlara: "Her şeyi konuşturan Allah bizi konuşturdu; (biz de gerçekleri söyledik.) Doğrusu siz (şimdi / ahirette) sizi ilk defa (dünyada) yaratan Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.) Siz kulaklarınızın, gözlerinizin ve derilerinizin (ahirette) sizin aleyhinize şahitlik edeceğinden çekinmiyordunuz. Hatta siz yaptığınız kötülüklerin birçoğunun Allah tarafından bilinmediğini sanıyordunuz. İşte, Rabb'iniz hakkındaki bu zannınız / boş iddianız sizi (ahirette) kötü duruma soktu ve siz (ahirette) zarara uğrayıp kaybedenlerden oldunuz." diyecektir. Sonuçta dayansalar da dayanmasalar da, (ahirette) onlar için en uygun ceza cehennem ateşidir. Artık onlar özür dileseler de, onların özürleri kabul edilmeyecektir.

Ayet: 25

Doğrusu Biz (günahta ısrar eden) kimseleri kötü arkadaşlarla ilişkilendirmekteyiz. O kötü arkadaşlar da onlara geçmiş ve gelecek (günahlarını) süslü göstermektedir. (İşte böyleleri) - önceden gelip geçmiş cin ve insan (tüm) inkarcı topluluklar gibi- Allah'ın ceza emri üzerinde gerçekleşecek olan kimselerdir. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 26-28

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları (kendi çevrelerine): "Sakın bu ilahi kitabı / Kuran'ı dinlemeyin ve (başkalarının dinlemesine engel olmak için de) boş sözler söyleyerek gürültü yapın. Umulur ki siz baskın gelirsiniz." dediler. Bu yüzden Biz onları (ahirette) şiddetli cezalara uğratacağız ve onları yaptıklarının en kötüsüne göre cezalandıracağız. Artık Allah'ın düşmanlarının cezası cehennem ateşidir. Sonuçta orada onlara - bildirdiğimiz gerçekleri bile bile inkar etmelerinin karşılığı olarak- sonsuz (ceza) yurdu vardır.

Ayet: 29

(Kıyamet günü) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler: "Ey Rabb'imiz, cinlerden ve insanlardan bizi doğruluktan saptıranları bize göster ki -en aşağılardan olmaları için- onları ayaklarımızın altına alalım." diyecektir.

Ayet: 30-32

Doğrusu 'Allah hepimizin tek Rabb'idir / Allah'tan başka ilah yoktur' diyen ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelen kimselerin üzerlerine (rahmet) melekleri inerler. (O melekler) onlara: "Korkmayın, üzülmeyin ve size söz verilen cennet için sevinin. Şunu iyi bilin ki, biz (melekler) hem dünya hayatında hem de ahiret hayatında sizin dostlarınız. Siz canınızın istediği ve talep ettiğiniz her şeyi cennette bulacaksınız. Bunlar çok bağışlayan ve en merhametli olan Allah'ın size ikramıdır." derler.

Ayet: 33-36

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'a çağırıp düzeltici / iyi işler yapan ve 'ben İslam'a inandım / müslümanım.' diyen kimseden daha güzel sözlüsü yoktur. Doğrusu iyilik ve kötülük bir olamaz. Ey elçi, kötülüğü en güzel şekilde (yani iyilikle) önle ki, sana düşmanlık eden kimse bile yakın bir dosta dönüşebilsin. Ama bu (özellik) ancak (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden ve (iyilikten) büyük bir paya sahip olan kimselere verilir. Eğer şeytandan sana (kötülüğe kışkırtan) bir dürtü gelirse, hemen (onu reddedip) Allah'a sığın. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 37-39

Doğrusu gece, gündüz, Güneş ve Ay Allah'ın bildirdiği gerçeklerdendir. (Öyleyse) ey insanlar,

Güneş'e ve Ay'a değil onların yaratıcısı (olan Allah'a) secde edin. Eğer Allah'a ibadet ediyorsanız, (yalnız Ona secde etmelisiniz.) Ama putperest / müşrik Araplardan bazıları büyüklük taslayıp (İslam'a inanmazlarsa, ahirette cezaya uğrayacaktır.) Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'inin huzurundaki (melekler) gece-gündüz daima bıkmadan usanmadan Onun yüceliğini anarak hareket ederler. Ey elçi, -Onun bildirdiği başka gerçekler olarak- yeryüzü toprağının (tarım yapılmasına) boyun eğdiğini ve -ona yağmur yağdırdığımızda- toprağın kımıldayıp kabardığını görüyorsun. Herkes şunu da iyi bilsin ki, toprağı (bu şekilde) canlandıran Allah ölüleri de ahirette diriltecek olandır. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.

Ayet: 40

Doğrusu bildirdiğimiz gerçekleri anlamından saptıranlar Bizden gizlenemezler / cezamızdan kurtulamazlar. (Ey insanlar, bir düşünün bakalım) kıyamet günü cehennem ateşine atılan bir kimsenin durumu mu, yoksa ahirette huzurumuza güven içinde gelen bir kimsenin durumu mu daha iyidir? (Öyleyse ahirette Allah'a hesap vereceğinizi unutmadan bu dünyada) dilediğinizi yapabilirsiniz. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

Ayet: 41-42

Doğrusu kendilerine gelen bu ilahi öğüdü / bu Kuran'ı ısrarla inkar eden putperest / müşrik Araplar (ahirette cezaya uğrayacaktır.) Herkes şunu iyi bilsin ki, bu Kuran üstün / ilahi bir kitaptır. Bu ilahi kitaba / Kuran'a önünden ve arkasından, yani hiçbir yönden hiçbir batıl inanç (hurafe) gelemez / yakıştırılamaz; çünkü o, en doğru kararı veren ve övgüye en layık olan Allah tarafından indirilmiştir.

Ayet: 43

Ey elçi, şunu iyi bil ki, sana söylenen çirkin sözlerin benzerleri senden önceki elçilerimize de söylendi. (Öyleyse ey elçi, o çirkin sözlere üzülmeden / aldırış etmeden, diğer insanları İslam'a davet et.) Şüphesiz ki Rabb'in (hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inananları) bağışlayandır. Ama (aynı zamanda) O, (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır.

Ayet: 44

Şayet Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı ilk muhatap olan Araplara Arapçadan başka bir dilde vermiş olsaydık, onlar: "Bu kitabın bildirdiği gerçekler (bize kendi dilimizle) açıklanmalıydı. Araplara Arapça olmayan bir ilahi kitap kabul edilemez." diyeceklerdi. Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, İslam'a inananlar için bir doğruluk rehberidir ve (gönüllerine) bir şifadır. Ama İslam'a inanmayan putperest / müşrik Arapların kulaklarında (gerçeklere karşı) bir ağırlık vardır ve bu ilahi kitap / Kuran onlara kapalıdır. Böyleleri (bu ilahi kitap / Kuran) kendilerine çok uzak bir yerden sesleniyormuş gibi davranırlar.

Ayet: 45-46

Geçmişte Biz Musa'ya ilahi bir kitap verdik; ama (ne yazık ki) sonradan o ilahi kitapta ayrılığa düşüldü. Ey elçi, şayet Rabb'inin önceden verdiği (insanları bu dünya hayatında belli bir süreye / ölüm vaktine kadar sınama) sözü olmasaydı, (günahta ısrar eden suçluların ceza) hükümleri hemen verilirdi. İşte bu bekleme süresi yüzden bazıları (ahiret gerçeğinden) şüphe etmektedir. Öyleyse her kim düzeltici / iyi işler yaparsa, bu, onun kendi yararına olur; her kim de kötü bir iş yapararsa, bu, onun kendi zararına olur. Şüphesiz ki Rabb'in, kullarına hiçbir haksızlık etmez.

Ayet: 47-48

Doğrusu Allah'tan başka hiç kimse kıyametin kopma vaktini bilemez. Doğrusu her meyvenin tohumundan çıkaması da, her dişinin gebeliği de, doğurması da ancak Allah'ın bilgisiyle gerçekleşir. Kıyamet günü Allah (tüm) putperestlere / müşriklere seslenip: "Bana ortak koştuğunuz (güya) ortaklarım (olan putlar / sahte ilahlar) hani neredeler / niçin size yardım etmiyorlar?" diyecektir. Onlar: "Sana arzederiz ki hiçbirimiz onları görmedik." diyecektir. Sonuçta daha önce dua (ibadet) ettikleri putlar / sahte ilahlar onları terk edecektir. Artık

cehennemden kaçıp sığınabilecekleri hiçbir yer yoktur.

Ayet: 49-51

Doğrusu İslam'ı inkar eden insanlar mal-mülk istemekten asla usanmazlar. Diğer yandan başlarına bir sıkıntı geldiğinde ise onlar hemen kararmsarlığa kapılıp (Allah'ın rahmetinden) ümit keserler. Biz sıkıntılarını giderip onlara rahmetimizden tattırdığımızda ise onlar lütfumuzu inkar edip: "Bunu ben (kendi bilgimle) kazandım. Ayrıca ben kıyametin kopacağını sanmıyorum; ama şayet ahirette Rabb'imin huzuruna döndürülürsem, eminim ki Onun tarafından bana en güzel şeyler verilecektir." derler. Doğrusu ahirette Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere yaptıkları (kötülükleri) bildirip onlara ağır cezalar çektireceğiz. Doğrusu Biz İslam'ı inkar eden insanlara nimet verdiğimizde, onlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirip yan çizerler; başlarına bir sıkıntı geldiğinde ise (Allah'a) uzun uzadıya dualar ederler.

Ayet: 52-54

Ey elçi, insanlara de ki: "Bir düşünün bakalım, eğer bu (ilahi kitap / Kuran) Allah'tan geldiyse ve siz onu ısrarla inkar ettiyseniz, (sonunuz kötü olmaz mı?) Doğrusu İslam'a karşı derin bir düşmanlık içinde olan kimselerden daha sapkını yoktur." Ama Biz bildirdiğimiz gerçekleri onlara hem dışta hem de kendi içlerinde göstereceğiz. Sonuçta gerçekler onlara apaçık belli olacaktır. Şüphesiz ki Rabb'in her şeye şahit olarak yeter. Herkes şunu iyi bilsin ki, putperest / müşrik Araplar hala ahirette Rabb'lerinin huzurunda buluşup tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerinden şüphe içindedir. Ama herkes şunu da iyi bilsin ki, Allah her şeyi çepeçevre kuşatmıştır.

42- ŞURA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ŞURA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

HA-MİM , 'AYN-SİN-KAF (Dikkat!)

Ayet: 3-4

Bu böyledir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sana ve senden önceki elçilere gerçekleri vahiy eden / bildiren Allah en üstündür ve her şeyi en iyi bilendir. Herkes şunu da iyi bilsin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah en yücedir ve en büyüktür.

Ayet: 5

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, melekler Rabb'lerinin yüceliğini hamd ile anarak hareket ederlerken ve yeryüzündeki (İslam'a inanan) kimseler için bağışlanma dilerlerken, gökler (Allah'a duydukları derin saygıdan) neredeyse baştan sona parçalanacak gibi olur. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 6

Allah'tan başka (putları / sahte ilahları da güya) dost edinen kimseler şunu iyi bilsinler ki, onları koruyup gözeten (putlar / sahte ilahlar değil) Allah'tır. Ey elçi, sen onların (yaptığı yanlışları) savunacak değilsin.

Ayet: 7

Ey elçi, bu böyledir, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana, ilk muhatap olan Mekkeli Arapları ve çevresindeki insanları -hiç şüphesiz olan- toplanma günü (yani kıyamet günü) hakkında

uyarman için, Arapça olarak vahiy ettik / bildirdik. Doğrusu kıyamet günü insanlardan bazıları cennete, bazıları da cehennemin alevli ateşine girecektir.

Ayet: 8-10

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet Allah dileseydi (zorlasaydı) tüm insanları (İslam'a inanan) tek bir toplum yapardı. Ama (Allah insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınar ve ancak) dileyenleri (yani İslam'a inananları) rahmetine sokar. Sonuçta haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin (Ondan başka) bir dostu veya yardımcısı kalmayacaktır. Ama (ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar Allah'tan başka (putları / sahte ilahları da güya) dost edindiler. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) sizin gerçek dostunuz Allah'tır. Doğrusu Allah ölüleri (ahirette) diriltecektir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Ey elçi, de ki: "Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizin (İslam'dan) ayrılığa düştüğünüz konularda hüküm yalnız Allah'ındır. İşte, Rabb'im olan Allah'ın özellikleri böyledir. Doğrusu ben yalnız Allah'a güvenip dayandım ve yalnız Ona gönülden yönelirim."

Ayet: 11-12

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, gökleri ve yeri yoktan var edip yaratan Allah sizi ve hayvanları (erkek ve dişi) çiftler halinde yaratıp böylece çoğaltmaktadır. Onun hiçbir benzeri yoktur. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla görendir. Doğrusu Allah göklerin ve yerin anahtarlarının (yani hükümranlığının) tek sahibidir. Allah (bu dünyada bir sınav olarak) verdiği nimetleri dilediğine bol, dilediğine de belli bir ölçüde verir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 13-14

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah (geçmişte) Nuh'a emrettiği hükmün aynısını size de emretmiştir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sana vahiy ettiğimiz / bildirdiğimiz hükümle, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya emrettiğimiz hüküm aynıdır. (O temel hüküm şudur:) Dini (İslam'ı) dosdoğru yaşayın ve İslam'dan ayrılığa düşmeyin. Ey elçi, (ne yazık ki) senin onları çağırdığın din (İslam) putperest / müşrik Araplara ağır geldi. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) seçer ve Ona gönülden yönelen kimseleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Doğrusu (ehli kitaptan) bazıları (Medineli Yahudiler) kendilerine bu ilahi bilgi (yani bu ilahi kitap / Kuran) geldikten sonra kıskançlıkları yüzünden (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Ey elçi, şayet Rabb'inin önceden verdiği (insanları bu dünya hayatında belli bir süreye / ölüm vaktine kadar sınama) sözü olmasaydı, (günahta ısrar eden suçluların ceza) hükümleri hemen verilirdi. Ne yazık ki (İslam'a inanan) önceki ehli kitaptan sonra gelen ve ilahi kitabı miras / emanet alan şimdiki ehli kitap (İslam'a inanmak yerine onu inkar edip) şüphe içinde bocalamaktadır.

Ayet: 15

Öyleyse ey elçi, insanları İslam'a davet et, emrolunduğun gibi dosdoğru ol ve bazılarının kötü arzularına uyma. Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaba / Kuran'a inandım ve aranızda adaletli olmakla emrolundum. Şüphesiz ki Allah -bizim de sizin de- hepimizin tek Rabb'idir. Doğrusu bizim yaptığımız bize, sizin yaptığınız da size dönecektir. Aramızda çekişmemize gerek yok! (Çünkü eğer çekişmezsek,) Allah (bir gün) aramızı bulur. Sonuçta herkes ahirette Allah'ın huzuruna varıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir."

Ayet: 16

Doğrusu (bu elçinin) İslam'a davetine olumlu cevap verildikten sonra (İslam'a inananların inancını bozmak için) Allah hakkında (yalanlar uydurup) tartışan putperest / müşrik Arapların (tüm) iddiaları Rabb'leri tarafından geçersiz kılınmıştır. Onlar Allah'ın öfkesini / cezasını hak etmiştir. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 17-18

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitabı / Kuran'ı gerçeklerle indiren ve terazi (yani adalet)

ilkesini lütfeden Allah'tır. Nereden bileceksin, belki kıyamet çok yakında kopacaktır. Ama kıyametin kopacağına (ahiretteki hesaba) inanmayan kimseler (alay ederek) onun hemen kopmasını isterler. İslam'a inananlar ise ahiretteki hesaptan çekinir ve onun bir gerçek olduğunu bilirler. (Ey insanlar,) şunu iyi bilin ki, kıyametin kopacağına inanmayıp tartışan putperest / müşrik Araplar derin bir sapkınlığın içindedir.

Ayet: 19-20

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah kulları için (büyük) lütuflar sahibidir. Allah dileyenlere (yani çalışanlara) nimetlerini lütfeder. Şüphesiz ki Allah en güçlüdür ve en üstündür. Doğrusu Biz ahiret kazancını isteyenlere ahiret kazancını artırarak veririz; (ahiret kazancını değil sadece) dünya kazancını isteyen kimselere ise dünya kazancından (biraz) veririz. Ama onların ahiretteki (cennet nimetlerinden) hiçbir payı olmayacaktır.

Ayet: 21

Doğrusu putperest / müşrik Arapların Allah'a ortak koştuğu putları / sahte ilahları vardır. O putlar / sahte ilahlar da onlara Allah'ın izin vermediği (İslam'a aykırı) şeyleri (uydurma) bir din yapmıştır. Şayet (Allah'ın önceden verdiği insanları bu dünya hayatında belli bir süreye / ölüm vaktine kadar sınama ve) seçip ayırma sözü olmasaydı, (günahta ısrar eden suçluların ceza) hükümleri hemen verilirdi. Sonuçta haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 22-23

Ey elçi, (ahirette) sen haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri -yaptıkları (kötülüklerin) cezasına uğradıklarında- korkudan titrerlerken göreceksin. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise ahirette cennet bahçelerinde (bulunacaktır.) Doğrusu Rabb'leri onlara diledikleri (her nimeti) lütfedecektir. En büyük lütuf da budur. Allah İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kullarına işte bu müjdeyi veriyor. Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben İslam'a davet görevim için sizden hiçbir karşılık istemiyorum. Sizden sadece yakınlarıma (İslam'a inananlara) sevgi duymanızı istiyorum. Doğrusu Biz iyi işler yapanların ödüllerini ahirette artırarak vereceğiz. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve fazlasıyla ödüllendirendir.

Ayet: 24-26

Ey elçi, bazıları sana, 'yalan uydurup Allah'a iftira etti' diyorlar. (Hayır, onlar yalan söylüyorlar. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Allah dilerse senin kalbini de mühürler. Doğrusu Allah batıl inançları (hurafeleri) yok etmek ve gerçekleri kendi sözleriyle ortaya koymak (ister.) Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) Allah kullarının tövbelerini kabul edendir, (hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten kimselerin) kötülüklerini affedendir ve tüm yaptıklarınızı bilendir. Doğrusu Allah, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin dualarına olumlu cevap verir ve onlara (ahirette vereceği nimetleri) artırır. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ise (ahirette) şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 27-28

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet Allah kullarına lütfettiği dünya nimetlerini daha bol verseydi, onlar yeryüzünde (daha çok) azgınlık ederlerdi. Bu yüzden Allah dünya nimetlerini dilediğine dilediği kadar lütfeder. Şüphesiz ki Allah kullarından haberdardır ve her şeyi hakkıyla görendir. Doğrusu (uzun süren bir kuraklığın ardından ve) insanlar (yağmurdan) ümit kestikten sonra yağmuru (yeniden) yağdıran ve rahmetini yayan Allah'tır. Şüphesiz ki Allah insanların gerçek dostudur ve övgüye en layıktır.

Ayet: 29

Doğrusu Allah'ın gökleri ve yeri yaratıp canlıları oralarda yayması Onun bildirdiği gerçeklerdendir. Şüphesiz ki Allah dilediğinde (yani ahirette) onları bir araya toplamaya (ve tüm yaptıklarından hesaba çekmeye) gücü yetendir.

Ayet: 30-31

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, başınıza gelen her sıkıntı kendi ellerinizle yaptıklarınız yüzündendir. Şunu iyi bilin ki, (Allah) birçok hatanızı affeder. Ey insanlar, şunu da iyi bilin ki, siz yeryüzünde (Allah'ın hiçbir gerçeğine) engel olamazsınız. Doğrusu sizin Allah'tan başka gerçek bir dostunuz veya bir yardımcınız yoktur.

Ayet: 32-35

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (Allah'ın lütfuyla) dağ gibi büyük gemilerin denizde yüzüp gitmesi Onun bildirdiği gerçeklerdendir. Ama Allah -dilerse- rüzgarı keserek yelkenli gemileri denizin ortasında bırakabilir. İşte bunda (İslam için) sabreden ve şükreden kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Diğer yandan Allah -bazılarının yaptığı yanlışlar yüzünden- o gemileri batırabilir. Ama Allah birçok yanlışı affeder. Öyleyse bildirdiğimiz gerçeklere karşı mücadele eden kimseler Allah'tan kaçıp sığınabilecekleri bir yer olmadığını bilmelidir.

Ayet: 36-39

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, size verilen (yani sahip olduğunuz) her şey (ancak) bu dünya hayatının (geçici) faydalarıdır; ama ahirette Allah'ın huzurundaki (cennet nimetleri) İslam'a inanan ve yalnız Rabb'lerine güvenip dayanan kimseler için daha iyidir ve daha kalıcıdır. İslam'a inanan ve yalnız Rabb'lerine güvenip dayanan kimseler büyük günahlardan ve utanç verici / çirkin şeylerden kaçınırlar ve kızdıklarında (öfkelerini yutkunup) hataları bağışlarlar. Onlar Rabb'lerinin emrine olumlu cevap verir, namazı düzenli kılar, işlerini aralarında istişare eder ve kendilerine lütfettiğimiz nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yaparlar. Onlar bir saldırıya (haksızlığa) uğradıklarında ise (daha çok) yardımlaşırlar.

Ayet: 40-47

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bir kötülüğün karşılığı ancak o kötülüğe denk bir ceza olabilir. Ama Allah (hataları) affeden ve düzeltici / iyi işler yapan kimseleri (ahirette) lütfuyla ödüllendirilecektir. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri sevmez. Ama bir haksızlığa / zulme uğradıktan sonra yardımlaşan kimseler (kendilerini savunurlarken verdikleri zarardan) sorumlu değildir. Doğrusu ancak insanlara karşı haksızlıkta / zulümde ısrar eden ve yeryüzünde haksızca azgınlaşan kimseler yaptıklarından sorumludur. İşte onlar (ahirette) şiddetli cezalara uğrayacaktır. Diğer yandan (İslam için) sabırla dayanışarak hareket eden ve hataları bağışlayan kimseler (ahirette cennet ödülünü kazanacaktır.) Doğrusu bunlar (Allah'ın cennet ödülünü kazandıran) önemli işlerdir. Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimselerin ise Ondan başka bir dostu (veya yardımcısı) kalmayacaktır. Ey elçi, biliyorsun ki, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler (ahiretteki) cezayı gördüklerinde, 'Bu cezadan geri dönmenin bir yolu / çaresi var mı?' diyecektir. Ey elçi, (ahirette) onların -utançtan boyun eğmiş ve göz ucuyla gizlice etrafa bakar bir halde- (cehennem cezasına) sunulduğunu göreceksin. Doğrusu gerçekten kaybedenler (dünyada kaybedenler değil) ancak hem kendilerine hem de yakınlarına kıyamet günü kaybettiren kimselerdir. Herkes şunu iyi bilsin ki, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler (ahirette) kalıcı (sonsuz) cezaların içinde olacaktır. Doğrusu onların Allah'tan başka kendilerine yardım edecek bir dostu kalmayacaktır. Sonuçta Allah'ın ısrarlı sapkınlıkları içinde bıraktığı kimseler için (cehennem cezasından) geri dönmenin hiçbir yolu / çaresi yoktur. (Öyleyse) Allah'ın söz verdiği ve geri çevrilmesi mümkün olmayan kıyamet günü gelmeden önce Rabb'inizin emrine olumlu cevap verin. Yoksa (şunu iyi bilin ki,) o gün gelince, hiçbir yere kaçıp sığınamazsınız ve ahiretteki hesabı yok sayamazsınız.

Ayet: 48

Eğer putperest / müşrik Araplar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirirlerse, (ahirette cezaya uğrayacaktır.) Ey elçi, Biz seni onlara bir bekçi olarak göndermedik. Ey elçi, senin görevin sadece gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır. Doğrusu Biz bazı insanlara

lütfumuzdan bir rahmet (nimet) tattırdığımızda, çok sevinip şımarmaktadır. Bazılarının başlarına -bu dünyada işledikleri günahlar yüzünden- bir sıkıntı geldiğinde ise onlar hemen (Allah'ın rahmetinden ümit kesip) nankörlük etmektedir. Doğrusu İslam'ı inkar eden insanlar çok nankördür.

Ayet: 49-50

Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Doğrusu Allah dilediği şekilde yaratır. Doğrusu Allah dilediklerine kız çocuğu lütfederken, dilediklerine erkek çocuğu lütfeder. Yine Allah (dilediklerine) erkek ve kız çocuklarını birlikte verirken, dilediklerini kısır yapabilir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve her şeye gücü yetendir.

Ayet: 51

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'ın bir insanla sizin konuştuğunuz gibi konuşması asla söz konusu olamaz. Doğrusu Allah bir insanla ancak vahiy yoluyla, yani bir engel ardından ya da bir melek elçi göndererek konuşur. Böylece Allah izniyle / lütfuyla dilediğine (elçisine) dilediği sözleri vahiy eder / bildirir. Şüphesiz ki Allah en yücedir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 52-53

Ey elçi, bu böyledir, Biz insanlara ruh (hayat) veren bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana emrimizle vahiy ettik / bildirdik. Doğrusu sen (daha önceden) -ilahi kitap nedir veya Allah'ın kitabına inanmak nedir?- bilmezdin. Ama Biz (bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana indirip) onu kendisiyle kullarımızdan dileyenleri (yani İslam'a inananları) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttiğimiz bir ışık yaptık. Ey elçi, sen insanları (bu ışıkla / Kuran'la) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa, yani göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibi olan Allah'ın dosdoğru yoluna yöneltiyorsun. Herkes şunu iyi bilsin ki, her konu (hesabının sorulması için) Allah'ın huzuruna gelecektir.

43- ZUHRUF SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ZUHRUF SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

HA-MİM (Dikkat!) Bu apaçık ilahi kitap / Kuran gerçeklere şahittir. Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı (ilk muhatap olan Araplar anlasınlar diye) Arapça yaptık. Umulur ki aklınızı kullanırsınız. Doğrusu bu ilahi kitap Bizim huzurumuzda büyük / ana bir kitapta (yani Levh-i Mahfuzda) bulunan yüce ve en doğru hükümlerle dolu olan (Kuran'dır.)

Ayet: 5-8

Ey purperest / müşrik Araplar, siz aşırıya giden (günahta ısrar eden) bir toplum olsanız da, Biz sizi bu ilahi öğütten / Kuran'dan uzak tutacak değiliz. Doğrusu Biz önceki inkarcılara da nice peygamberler (ve ilahi kitaplar) gönderdik; ama onlar kendilerine gelen peygamberleri (dinlemek yerine) alaya alıyorlardı. Bu yüzden Biz putperest / müşrik Araplardan daha kuvvetli olan inkarcı toplumları da cezalandırıp yok ettik. Doğrusu çeşitli (ceza) örnekleri önceki inkarcılara gelip geçmiştir.

Ayet: 9-11

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "Gökleri ve yeri yaratan kimdir?" diye sorarsan, onlar: "En üstün olan ve her şeyi en iyi bilen Allah onları yarattı." diyecektir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah yeryüzünü sizin yaşamanıza uygun yaratandır ve orada yollar var edendir. Umulur ki dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirsiniz. Gökten belli bir ölçüye göre yağmur indiren

de Allah'tır. Böylece Biz onunla ölü haldeki / kurak beldelere hayat veririz. (Bu böyledir. Ey insanlar, siz ahirette böyle diriltilip topraktan) çıkarılacaksınız.

Ayet: 12-14

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah hem tüm çiftleri yaratandır, hem de bindiğiniz gemileri ve binek hayvanları sizin için var edendir. Çünkü Allah sizin o bineklere binmenizi, onlara binerken Rabb'inizin nimetini (şükürle) anmanızı ve: "Doğrusu bu nimeti hizmetimize sunan Allah tüm eksiklerden uzaktır / yücedir. (Şayet Allah lütfetmeseydi,) biz ona erişemezdik; ama ahirette Rabb'imizin huzuruna dönüp (tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz.)" demenizi ister.

Ayet: 15-19

(Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar Allah'ın kullarından bazılarını Ondan bir parça saydılar. Doğrusu İslam'ı inkar eden insanlar (Allah'a karşı) apaçık bir nankördür. (Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki,) sizin Allah'ın yarattığı varlıklardan kendine kız çocukları edindiğine ve size (kız değil) erkek çocuklarını seçtiğine (inanmanız bir batıl inançtır / hurafedir.) Bu batıl inanca (hurafeye) inanan putperest / müşrik Araplardan birine -Rahman'a yakıştırıp kendine yakıştıramadığı- bir kız çocuğunun (doğduğu) müjdelendiğinde, (öfkeden) yutkunup mosmor olur ve: "(Eyvah!) Şimdi benim süs içinde büyüyecek ve bir kavgada (saklanıp) kendini (gücüyle) apaçık gösteremeyecek bir çocuğum oldu." diye (düşünüp üzülür.) Onlar Rahman'ın (ışıktan yarattığı) kulları olan melekleri dişi varlıklar(!) sayıp (Allah'ın kızları olarak kabul ettiler.) Ama onlar meleklerin yaratılışına şahit olmadılar ki! Doğrusu onların (her) şahitliği yazılacaktır ve ahirette onlar (tüm yaptıklarından) hesaba çekilecektir.

Ayet: 20-25

Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "Şayet Rahman dileseydi, biz putlara / sahte ilahlara ibadet etmezdik." dediler. Ama onların bu konuda hiçbir bilgisi / belgesi yoktur. Doğrusu onlar saçmasapan batıl inançlar (hurafeler) uyduruyorlar. Doğrusu Biz Araplara bu ilahi kitaptan / Kuran'dan önce (batıl inançlarına / hurafelerine kanıt) gösterebilecekleri hiçbir ilahi kitap vermedik. Ama onlar: "Doğrusu biz atalarımızı böyle inanan bir toplum olarak bulduk ve (ancak) onları izleyerek doğru yolu buluruz." dediler. Ey elçi, bu böyledir, senden önce uyarıcı gönderdiğimiz tüm beldelerin zenginlikten / refahtan şımaran inkarcıları: "Doğrusu biz atalarımızı böyle inanan bir toplum olarak bulduk ve (ancak) onların izinden gideriz." dediler. Allah'ın elçileri (sadece atalarına uyan o kimselere): "Ama ben size atalarınızın inancından daha doğru olan bir inancı (İslam'ı) getirdim." dediklerinde ise onlar: "(Hayır,) biz sizinle gönderilen dini (İslam'ı) inkar ediyoruz." dediler. Biz de onlara hak ettikleri cezayı verdik. Baksana (geçmişte) gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayanların sonu ne kötü oldu.

Ayet: 26-30

Bir vakit İbrahim babasına ve toplumuna: "Şunu iyi bilin ki, ben sizin ibadet ettiğiniz putlardan / sahte ilahlardan uzağım. Doğrusu ben yalnız beni yoktan var edip yaratana (Allah'a) ibadet ederim. Böylece Allah beni dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltecektir. İbrahim bu sözlerini kendisinden sonraki (İslam'a inananlara bir miras olarak) bıraktı. Umulur ki insanlar hatalarından dönerler. Doğrusu Ben putperest / müşrik Arapları ve onların atalarını -kendilerine gerçekleri bildiren bu apaçık elçi gelene kadar- (dünya hayatının) nimetlerinden yararlandırdım. Ama onlar gerçekler kendilerine geldiğinde: "Bu, bir sihirdir / aldatmacadır. (Hayır,) biz bu dini (İslam'ı) inkar ediyoruz." dediler.

Ayet: 31-35

Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "(Eğer bu Kuran doğru olsaydı,) onun şu iki beldenin (Mekke'nin veya Taif'in) büyük (zengin) adamlarından birine indirilmesi gerekirdi." dediler. (Hayır!) Rabb'inin rahmetini (elçilik) görevini dağıtmak asla onlara kalmamıştır! Doğrusu bu dünya hayatında onların arasında geçimlerini dağıtan da, bazılarını -bazılarını kendi hizmetinde

çalıştırması için- (mal-mülk bakımdan) diğerlerinin üstüne yükselten de Biziz. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'inin rahmeti insanların biriktirdiği (tüm) servetlerden daha üstündür. (Doğrusu Bize göre insanların servetlerinin hiçbir önemi yoktur.) Hatta şayet insanlar (birbirlerinden etkilenen) tek bir toplum olmasaydı, Biz Rahman'ın (tek ilah olduğunu) inkar eden kafirlerin evlerinin çatılarını, merdivenlerini, kapılarını ve koltuklarını gümüşten ve altından bile yapardık. Ey elçi, bunların hepsi sadece bu (geçici) dünya hayatından (biraz) yararlanmaktır; ahirette Rabb'inin huzurundaki (sonsuz cennet nimetleri) ise Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için (daha iyidir.)

Ayet: 36-39

Doğrusu Biz şeytanları Rahman'ın ilahi öğüdünü görmezlikten gelen kimselerle arkadaşlık ettiririz. O şeytanlar onları Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyarlar; ama onlar -ahirette huzurumuza gelene kadar- kendilerini doğru yolda sanırlar. Sonuçta onlar (şeytan hakkında): "Keşke seninle aramızda doğu ve batı kadar büyük bir uzaklık olsaydı. Doğrusu sen çok kötü bir arkadaşsın." diyecektir. Biz de onlara: "Bugün (iş işten geçtikten sonra günahlarınızdan pişman olmanızın) size hiçbir yararı yoktur; çünkü siz (dünyadayken İslam'a inanmak yerine) haksızlıkta / zulümde ısrar ettiniz. Sonuçta (kıyamet günü) siz (cehennem) cezasına (şeytanla beraber) ortak olacaksınız." diyeceğiz.

Ayet: 40-42

Ey elçi, sen gerçeklere karşı sağır davranan kimselere işittiremezsin; gerçeklere karşı kör davranan ve apaçık / büyük bir sapkınlığın içinde olan kimseleri de dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemezsin. Ey elçi, Biz seni (öldürüp bu dünyadan) alsak da, onlara hak ettikleri cezaları vereceğiz. Ey elçi, Biz (istersek inkarcılara söz verdiğimiz cezalardan bazılarını) sana gösterebiliriz, (istersek de o cezaları göstermeden önce seni vefat ettirebiliriz.) Doğrusu Bizim gücümüz onları cezalandırmaya yeter.

Ayet: 43-44

Öyleyse ey elçi, sana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a sımsıkı sarıl. Çünkü sen dosdoğru yol / İslam / doğruluk üzeresin. Ey elçi, bu ilahi kitap / Kuran, hem senin için hem de toplumun için ilahi bir öğüttür. Sonuçta hepiniz ahirette (Allah'ın huzuruna döndürülüp) tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.

Ayet: 45-50

Ey elçi, (ehli kitaba) sor bakalım, Biz senden önce gönderdiğimiz elçilere Rahman'dan başka (sahte) ilahlara ibadet etmeyi emrettik mi? (Asla!) Geçmişte Biz Musa'yı bildirdiğimiz gerçeklerle (ve mucizelerimizle) Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına elçimiz olarak gönderdik. Musa onlara: "Şunu iyi bilin ki, ben tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ın elçisiyim." dedi. Ama Musa onlara bildirdiğimiz gerçekleri getirdiğinde, onlar (her defasında) alaya alıp gülüyorlardı. Doğrusu Biz onlara her biri diğerinden daha büyük mucizeler göstermemize rağmen (onlar İslam'ı ısrarla inkar ettiler.) İşte bu yüzden Biz onları cezamıza uğrattık. Umulur ki insanlar hatalarından dönerler. Sonra (onlar Musa'ya gelip): "Ey sihirbaz, sana verdiği söze dayanarak Rabb'ine bizim (kurtuluşumuz) için dua et. (Eğer O, bizi bu sıkıntıdan kurtarırsa,) biz de dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneliriz." dediler. Ama Biz onlardan cezayı kaldırınca, onlar (her defasında) sözlerini bozuyorlardı.

Ayet: 51-56

Bir vakit Firavun, toplumuna seslenip: "Ey toplumum, ben (antik) Mısır İmparatorluğunun ve ayaklarımın altından akan şu ırmakların hükümranlığının sahibiyim. Artık gerçekleri görmeniz gerekir. Tabii ki ben şu alt tabakadan olan ve zorlanarak konuşan adamdan (yani Musa'dan) daha üstünüm. (Şayet Musa Allah'ın elçisi olsaydı,) ona altın bileziklerin verilmesi ya da onun beraberinde meleklerin gelmesi gerekirdi." dedi. Böylece Firavun, toplumunu küçümsedi. Onlar

da günahta ısrar eden fasıklar olduklarından ona uydular. Sonuçta Bizi üzdüklarinde, (yani İslam'ı ısrarla inkar ettiklerinde,) Biz onlara hak ettikleri cezayı verdik, hepsini suda boğduk ve onları sonraki inkarcılar için bir örnek yaptık.

Ayet: 57-59

Ey elçi, (bu ilahi kitapta / Kuran'da) Meryem oğlu İsa'dan örnekler verildiğinde, senin toplumun (olan putperest / müşrik Araplar her defasında) alaya alıyorlardı. Onlar: "Doğrusu bizim putlarımız / ilahlarımız ondan (İsa'dan) daha iyidir." dediler. Ama onların bu (saçma) örneği vermesi sadece tartışma çıkarmak içindir. Çünkü onlar çok tartışmacı / kavgacı kimselerdir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Meryem oğlu İsa (bir ilah değil) sadece kendisine nimet verdiğimiz ve İsrailoğullarına örnek gösterdiğimiz bir kulumuzdur.

Ayet: 60

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şayet Biz dileseydik, yeryüzünde sizin yerinize (hiç günah işlemeyen) melekleri var edebilirdik. (Ama Biz yeryüzünde günah işleyebilen insanları var etmeyi diledik ve sizden -bir kötülük yaptığınızda- hatadan dönüp / tövbe edip kendinizi düzeltmenizi istedik.)

Ayet: 61-62

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran, kıyametin kopacağının kesin olarak bilgisidir. Artık kıyametin kopacağından şüphe etmeyin ve Bana uyun. İşte, dosdoğru yol / İslam budur. Öyleyse şeytan sizi (bu dosdoğru yoldan / İslam'dan) alıkoymasın. Doğrusu şeytan sizin büyük bir düşmanınızdır.

Ayet: 63-67

(Meyem oğlu) İsa, toplumuna apaçık kanıtlar getirip: "Doğrusu ben size (Allah'ın elçisi olarak) en doğru hükümlerle ve (İslam'dan) ayrılığa düştüğünüz konuları açıklamak için geldim. Artık Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve bana uyun. Şunu iyi bilin ki, Allah -benim de sizin de- hepimizin tek Rabb'idir. Öyleyse yalnız Ona ibadet edin. İşte, dosdoğru yol / İslam budur." dedi. Sonra (yani İsa'nın ardından) bazı gruplar kendi aralarında başka bir yol tutup (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Ama o şiddetli gününün / kıyamet gününün cezasına uğradıklarında, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlere yazık olacaktır. Doğrusu bazı insanlar kıyametin bir anda ve hiç beklemedikleri bir yerden kopacağını anlamıyorlar. İşte o gün -Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler hariç- tüm dostlar birbirlerine düşman olacaktır.

Ayet: 68-73

Ahirette Allah (İslam'a inananlara): "Ey kullarım, bugün size hiçbir korku yoktur ve artık hiç üzülmeyeceksiniz. Ey bildirdiğimiz gerçeklere ve İslam'a inananlar haydi, eşlerinizle beraber sevinç ve mutluluk içinde cennete girin. Cennete giren kimselerin etraflarında altın tabaklarla ve bardaklarla ikramlar dolaştırılıp servis edilecektir. Doğrusu cennette canınızın istediği ve gözlerinizin zevk aldığı her şey vardır ve siz orada sonsuza kadar yaşayacaksınız. İşte, yaptığınız (düzeltici / iyi işlerin) ödülü olarak size (miras) bırakılan cennet böyle bir yerdir. Orada yiyeceğiniz her çeşit meyveden sizin için bolca bulunacaktır." diyecektir.

Ayet: 74-76

Diğer yandan (İslam'ı ısrarla inkar edip) günahta ısrar eden suçlular ise sonsuza kadar cehennem cezasının içinde olacaktır. Onların cezası asla hafifletilmeyecektir ve onlar orada ümitsiz / çaresiz kalacaktır. Doğrusu Biz onlara (hiçbir) haksızlık / zulüm etmedik; ama onlar kendi kendilerine haksızlık ediyorlardı.

Ayet: 77-78

(Cehenneme giren kimseler oradaki bekçiye) seslenip: "Ey Malik, (artık) Rabb'in işimizi bitirse / bizi öldürse ya!" deyince, o: "Hayır, siz (sonsuza kadar burada) kalacaksınız." diyecektir. O vakit

Allah onlara: "Doğrusu Biz size (dünyadayken) gerçekleri getirdik; ama (ne yazık ki) birçoğunuz gerçeklerden hoşlanmıyordunuz.

Ayet: 79-80

Doğrusu her şeyin sonunu başkaları değil ancak Biz belirleriz. Putperest / müşrik Araplar Bizim onların gizli konuşmalarını ve fısıltılarını işitmediğimizi sanıyorlar(!) (Doğrusu Biz her şeyi hakkıyla işitiriz.) Ayrıca onların yanlarında bulunan melek elçilerimiz de her şeyi yazarlar.

Ayet: 81-82

Ey elçi, (Allah'a çocuk yakıştıran kimselere) de ki: "(Doğrusu Allah'a çocuk yakıştırmak çok çirkin bir iftiradır.) Eğer Rahman'ın bir çocuğu olsaydı, ben de ona ibadet edenlerin öncüsü olurdum; (ama Allah'ın bir çocuk edinmesi asla söz konusu olamaz.) Doğrusu hem göklerin ve yerin Rabb'i hem de (onları kuşatan) Arş'ın Rabb'i (olan Allah) putperestlerin / müşriklerin çirkin yakıştırmalarından uzaktır."

Ayet: 83

Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri kendi hallerine bırak da onlar kendilerine söz verilen kıyamet günüyle karşılaşana kadar yanlışa dalıp oynasınlar.

Ayet: 84-85

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah, gökte ve yerde tek ilahtır. Şüphesiz ki Allah en doğru kararı verendir ve her şeyi en iyi bilendir. Doğrusu göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) tek hükümranı olan Allah en yücedir. Kıyametin kopma vaktinin bilgisi (sadece) Ondadır. Sonuçta hepiniz ahirette Allah'ın huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

Ayet: 86

Doğrusu Allah'tan başkasına (putlara / sahte ilahlara) da dua (ibadet) eden kimseler ahirette hiçbir destek / şefaat göremeyecektir. Ancak dünyadayken gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bilip tanıklık edenler (yani İslam'a inananlar) ahirette Allah'ın yardımını / ödülünü görecektir.

Ayet: 87

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara: "İnsanları yaratan kimdir?" diye sorarsan, onlar sana: "Allah" diyecektir. (Baksana,) bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan ne kolay saptırılıyorlar!

Ayet: 88-89

(Doğrusu Allah) bu elçinin bazıları hakkında: "Ey Rabb'im, (ne yazık ki) bunlar gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmayan kimselerdir." dediğini (işitmiştir.) Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere aldırış etme ve onlara, 'Selam / esenlikler üzerinize olsun' deyip (diğer insanları İslam'a davet et.) Sonuçta (ahirette) onlar da gerçekleri anlayacaktır; (ama iş işten geçtikten sonra gerçekleri anlamalarının onlara hiçbir yararı olmayacaktır.)

44- DUHAN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

DUHAN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-6

HA-MİM (Dikkat!) Bu apaçık ilahi kitap / Kuran gerçeklere şahittir. Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı bereketli bir gecede (Kadir gecesinde) indirdik. -Doğrusu Biz insanları her zaman uyarmışızdır.- O gece en doğru hükümlerle dolu olan emirlerimiz yanlışlardan ayrılıp (apaçık

belli olur.) -Doğrusu Biz emirlerimizi her zaman göndermişizdir.- Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı (insanlara) Rabb'inin bir rahmeti / nimeti olarak indirdik. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 7-9

Allah göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) tek Rabb'idir. (Ey putperest / müşrik Araplar,) eğer bu gerçeği kesin olarak bilirseniz, (putları / sahte ilahları bırakıp İslam'a inanırsınız.) Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Doğrusu yaşatan da öldüren de Allah'tır. Doğrusu Allah sizin de geçmiş atalarınızın da (yani hepinizin) tek Rabb'idir. Ama (ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar (dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmek yerine) şüphe içinde oyalanıyorlar.

Ayet: 10-14

Öyleyse ey elçi, göğün büyük bir (felaket) dumanını getireceği kıyamet gününü gözle. O duman (İslam'ı ısrarla inkar eden) insanları kaplayıp çok şiddetli bir ceza olacaktır. O vakit onlar: "Ey Rabb'imiz, bizden bu cezayı kaldır. Artık İslam'a inandık." diyecektir. (Ama iş işten geçtikten sonra) öğüt almalarının onlara hiçbir yararı olmayacaktır. Çünkü (dünyadayken) onlara apaçık bir elçi gelmesine rağmen onlar o elçiden yüz çevirip: "Bu adam bir şeyler öğrenmiş ama aklını yitirmiş / delirmiş biridir." dediler.

Ayet: 15-16

(Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler,) Biz sizden (bu dünya hayatındaki) cezaları biraz kaldırdığımızda, siz hemen (İslam'ı inkara) geri dönüyorsunuz. Ama kıyamet günü Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri büyük kuvvetimizle tutup (cezalandıracağız.) Doğrusu Biz onlara hak ettikleri cezaları vereceğiz.

Ayet: 17-21

Geçmişte Biz putperest / müşrik Araplardan önce Firavunun toplumunu da -onlara değerli bir elçimiz (olan Musa'yı) gönderip- sınadık. (Musa, İslam'a karşı çıkan Firavuna ve ileri gelen devlet adamlarına: "Mısır'da köle haline getirdiğiniz) Allah'ın kullarını / İslam'a inananları (yani o zamanki İsrailoğullarını) bana verin. Şunu iyi bilin ki, ben Allah'ın size gönderdiği güvenilir bir elçiyim. Sakın Allah'a karşı büyüklük taslamayın! Doğrusu ben size apaçık bir yetkiyle geldim. Ayrıca ben sizin beni aranızdan kovmanızdan -benim de sizin de- hepimizin tek Rabb'i olan Allah'a sığındım. Eğer bana (yani İslam'a) inanmayacaksanız, (bari bırakın İslam'a inananlar / İsrailoğulları ile beraber buradan gideyim;) siz de benden uzak durun." dedi.

Ayet: 22-29

O vakit Musa Rabb'ine: "Ey Rabb'im, bunlar günahta ısrar eden suçlu kimselerdir. (Sen İslam'a inananlara yardım et.)" diyerek dua etti. Rabb'i de ona (vahyedip): "(Ey Musa,) artık kullarımı / İslam'a inananları geceleyin yola çıkar. (Antik Mısır'ı gizlice terk edin.) Ama (Firavun ve askerleri tarafından) takip edileceksiniz. (Sonra karşınıza çıkan bir denizi geçeceksiniz) O vakit (sizin için) açılan o denizi (hemen) terketmelisin. (Çünkü o deniz onların üzerine kapanacaktır.) Sonuçta (sizi takip eden) o ordu suda boğulacaktır." dedi. (Böylece Firavun ve askerleri suda boğularak öldüler ve) geride nice bahçeleri, pınarları, ekin tarlalarını, seçkin makamlarını ve içinde keyif sürdükleri (tüm) dünya güzelliklerini bıraktılar. Bu böyledir. (Biz günahta ısrar eden suçluları cezalandırırız.) Daha sonra Biz onların geride bıraktığı her şeyi başka insanlara verdik. Doğrusu gökte ve yerde hiç kimse onlara ağlamadı ve onları özlemedi.

Ayet: 30-33

Geçmişte Biz İsrailoğullarını Firavunun alçaltıcı cezalarından kurtardık. Doğrusu Firavun aşırıya giden (günahta ısrar eden) bir zorbaydı. Doğrusu Biz İsrailoğullarını bilerek seçip Firavuna ve adamlarına üstün getirdik ve onlara bildirdiğimiz gerçekleri lütfettik. Ama o gerçeklerden her biri (onlar için) apaçık bir sınavdı.

Ayet: 34-37

Doğrusu putperest / müşrik Araplardan bazıları (İslam'a inananlara): "Doğrusu bir defa öldük mü bir daha dirilecek değiliz. Eğer doğruyu söylüyorsanız, / eğer ahiret varsa, (ölmüş) atalarımızı (diriltip) getirin de görelim!" diyorlar. Doğrusu Tubba toplumu da cezalandırıp yok ettiğimiz önceki (nice) inkarcı toplumlar da putperest / müşrik Araplardan daha üstünlerdi. (Biz onları cezalandırdık;) çünkü onlar günahta ısrar eden suçlulardı.

Ayet: 38-39

Doğrusu Biz gökleri, yeri ve arasındakileri (yani her şeyi) bir oyun için yaratmadık. Biz gökleri ve yeri ancak gerçeklerle yarattık. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez.

Ayet: 40-50

Herkes şunu iyi bilsin ki, son hüküm günü / kıyamet günü tüm insanların (Allah'ın huzurunda) buluşma vaktidir. Doğrusu o gün (en yakın) dostlar bile birbirlerine hiçbir fayda veremeyecektir ve insanlar -Allah'ın rahmetini lütfettiği kimseler hariç- yardımsız / çaresiz kalacaktır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en merhametlidir. Ahirette günahkarlar cehennemdeki (zehirli) zakkum ağacından yiyecektir ve onların midelerinin içi sanki bir eritme potası gibi fokur fokur kaynayacaktır. Allah (cehennemde görevli olan meleklere): "İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri tutun ve cehennem ateşinin içine atın. Sonra onların başlarından aşağıya kaynar sıcak (su) cezasından dökün." diyecektir. Allah onlara: "Cezanızı çekin! Siz (dünyadayken) üstünlük ve şeref sahibiydiniz; (ama bugün alçaldınız.) Çünkü bu, sizin şüphe ettiğiniz / inanmadığınız cehennemdir." diyecektir.

Ayet: 51-56

Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler ise ahirette en güvenli yerde (cennette) olacaktır. Onlar cennet bahçelerinde ve pınarlarında bulunacak ve ince-kalın ipekli kumaşlardan elbiseler giyinip karşılıklı (sohbet edecektir.) Bu böyledir. (Cennette) Biz onları güzel gözlü eşler ile evlendireceğiz. Onlar cennette güven içinde istedikleri her meyveye erişecekler. Doğrusu dünyada öldükten sonra (ahirette) bir daha ölüm olmayacaktır ve Allah cennete giren kimseleri cehennem ateşi cezasından koruyacaktır.

Ayet: 57-59

Ey elçi, cennetteki tüm nimetler) Rabb'inin lütfuyla (gerçekleşecektir.) En büyük başarı da budur. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı senin dilinle (Arapça) indirmemizin tek sebebi, onun ilk muhatap olan Araplara kolaylaştırmak istememizdir. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar. Öyleyse ey elçi, (onların ne yapacaklarını) gözle. Doğrusu onlar da (senin ne yapacağını) gözlüyorlar.

45- CASİYE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

CASİYE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

HA-MİM (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran en üstün olan ve en doğru kararı veren Allah tarafından indirilmiştir. Doğrusu göklerde ve yerde İslam'a inananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Allah'ın sizi yaratmasında ve çeşitli canlıları yeryüzünde yaymasında kesin olarak bilmek isteyen kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır. Doğrusu

geceyle gündüzün yer değiştirmesinde, Allah'ın -bir nimet olarak- gökten yağdırdığı yağmurla toprağı ölü / kurak halinden sonra diriltmesinde ve rüzgarlara yön vermesinde de aklını kullananlara bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 6

Ey elçi, işte bunlar sana gerçeklerle okuyup aktardığımız "Allah'ın bildirdiği" gerçeklerdir. Peki, insanlar Allah'ın sözünden ve bildirdiği gerçeklerden sonra hangi söze inanabilirler ki?

Ayet: 7-10

Doğrusu iftiracı ve günahkar olan putperest / müşrik Arapların her birine (ahirette) yazık olacaktır. Çünkü onlar Allah'ın bildirdiği gerçekler kendilerine okunup aktarıldığında, işittikleri halde sanki işitmemiş gibi davranıp, büyüklük taslayarak İslam'ı ısrarla inkar ediyorlar. Öyleyse ey elçi, onlara ahiretteki şiddetli cezaları müjdele. Bildirdiğimiz gerçeklerden birini öğrendiklerinde onu alaya aldıklarından, onlar ahirette alçaltıcı cezalara uğrayacaktır. Doğrusu cehennem (sonsuza kadar) onların peşindedir. (Dünyadayken) kazandıkları şeyler de, Allah'tan başka (güya) dost edindikleri (putlar / sahte ilahlar) da onları (Allah'ın) hiçbir (cezasından) kurtaramayacaktır. Sonuçta onlar ahirette büyük cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 11

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran, (Allah'ın size gönderdiği) bir doğruluk rehberidir. (Bu ilahi kitaba / Kuran'a uymayıp) Rabb'lerinin bildirdiği gerçekleri ısrarla inkar eden kimseler ise en pisinden / kötüsünden şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 12-13

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, rızkınızı aramanız için emriyle denizleri hizmetinize sunan ve denizlerde gemileri yüzdüren Allah'tır. Umulur ki şükredersiniz. Doğrusu göklerde ve yerde olan her şeyi lütfundan hizmetinize sunan Allah'tır. İşte bunda düşünüp öğüt alan kimselere bildirdiğimiz nice gerçekler vardır.

Ayet: 14-15

Ey elçi, İslam'a inananlara de ki: "Allah'ın ceza günlerine (yani ahirete) inanmayan putperest / müşrik Arapları bağışlasınlar (ve onları İslam'a davet etsinler.) Çünkü Allah her topluma yaptıklarının karşılığını vermek ister. Öyleyse her kim düzeltici / iyi işler yaparsa, bu, onun kendi yararına olur; her kim de kötü bir iş yapararsa, bu, onun kendi zararına olur. Sonuçta hepiniz ahirette Rabb'inizin huzuruna döndürülüp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)"

Ayet: 16-17

Geçmişte Biz İsrailoğullarına da ilahi kitaplar, doğru hükümler ve peygamberlik verdik. Biz onlara temiz / sağlıklı nimetler de lütfettik. Biz onları Firavuna ve adamlarına üstün getirdik. Biz onlara her konuda apaçık kanıtlar verdik; ama onlar kendilerine bu ilahi bilgi (yani bu ilahi kitap / Kuran) geldikten sonra kıskançlıkları yüzünden (İslam'dan) ayrılığa düştüler. Ama ey elçi, Rabb'in onların (İslam'dan) ayrılığa düştüğü konularda kıyamet günü hükmünü verecektir.

Ayet: 18-22

Ey elçi, Biz sana her konuda İslam dininin kurallarını (şeriatını) benimsettik. Öyleyse İslam dininin kurallarına (şeriatına) uy. Sakın ilahi kitabı bilmeyen kimselerin kötü arzularına uyma! Çünkü onlar seni Allah'ın hiçbir cezasından kurtaramazlar. Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimler birbirlerinin dostlarıdır; ama Allah da emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselerin dostudur. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran, gerçekleri kesin olarak bilmek isteyen kimseler için insanların gönül gözlerini açan ilahi gerçeklerdir, bir doğruluk rehberidir ve bir rahmettir. Öyleyse kötülük yapan kimseler Bizim onların hayatları ve ölümleriyle, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin hayatlarını ve ölümlerini bir tutacağımızı sanmasınlar. (Doğrusu kötülerle iyileri bir tutan kimseler) çok kötü hüküm veriyorlar. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri ve yeri gerçeklerle yaratmıştır. Çünkü Allah

herkese (dünyada) yaptığının karşılığını hiçbir haksızlık edilmeden ahirette vermek ister.

Ayet: 23

Ey elçi, kötü arzularını ilahlaştıran kimseleri biliyorsun. Allah onları -bilerek- ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakmıştır. Doğrusu Allah onların (gerçekleri işitmek istemeyen) kulaklarını ve (günahta ısrar eden) kalplerini mühürlemiştir; (gerçekleri görmek istemeyen) gözlerini de perdelemiştir. Öyleyse ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'tan başka hiç kimse böylelerini dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltemez. Artık gerçekleri düşünüp öğüt almanız gerekir!

Ayet: 24-25

Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "Bu dünya hayatından başka bir hayatımız yoktur (ve öldükten sonra ahirette diriltilecek değiliz.) Çünkü biz (sadece bu dünyada) yaşarız ve ölürüz ve bizi ancak zaman yok eder." dediler. Ama onların bu konuda hiçbir bilgisi / belgesi yoktur. Onlar sadece kendi zanlarını / boş iddialarını doğru sanırlar. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplardan bazıları bildirdiğimiz apaçık gerçekler kendilerine okunup aktarıldığında (İslam'a inananlara): "Eğer doğruyu söylüyorsanız, / eğer ahiret varsa, (ölmüş) atalarımızı (diriltip) getirin de görelim!" demekten başka bir iddia ortaya koymadılar.

Ayet: 26-27

Ey elçi, de ki: "Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah size hayat verendir, (ecel / ölüm vaktiniz geldiğinde) sizi öldürendir ve -hiç şüphesiz (gelecek) olan kıyamet gününde- sizi (diriltip) bir araya toplayacak (ve tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecek) olandır." Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Doğrusu kıyametin koptuğu gün batıl inançlara (hurafelere) inananların (tümü) zarara uğrayıp kaybedecektir."

Ayet: 28-29

Ey elçi, kıyamet günü tüm toplulukların diz çöktüğünü ve her topluluğun kendi kitabına (yani amel defterine) çağrıldığını göreceksin. O gün Allah insanlara: "(Dünyada) yaptıklarınızın karşılığı size bugün (ahirette) verilecektir. İşte bu (amel defteri) size gerçekleri konuşan kitabımızdır. Doğrusu Biz yaptığınız her şeyi kaydederiz." diyecektir.

Ayet: 30-35

(Kıyamet günü) İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin durumu ise farklı olacaktır. Sonuçta Rabb'leri (oAllah) İslam'a inananları rahmetine (ve cennetine) sokacaktır. En büyük başarı da budur. (O gün) Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere: "(Dünyada) bildirdiğim gerçekler size okunup aktarıldı; ama siz büyüklük tasladınız. Çünkü siz günahta ısrar eden suçlulardınız. Size, 'Doğrusu Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir ve kıyamet -hiç şüphesiz- kopacaktır' denildiğinde, siz, 'Doğrusu biz kıyametin kopması nedir bilmiyoruz; onun sadece bir zan / boş bir iddia olduğuna inanıyoruz ve onu asla kabul etmiyoruz.' demiştiniz." diyecektir. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yaptıkları kötülüklerle karşılaşacak ve alaya aldıkları cezayla kuşatılacaktır. (Ahirette) Allah tarafından onlara: "Siz (dünyadayken) bu buluşma gününüzü unuttuğunuzdan, bugün de Biz sizi (cehennemde) unutacağız. Sonuçta (ahirette) sizin sığınağınız cehennem ateşi olacaktır ve siz orada yardımcısız / çaresiz kalacaksınız. Çünkü siz Allah'ın bildirdiği gerçekleri alaya aldınız ve dünya hayatına aldandınız. Sonuçta bugün İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler cehennemden çıkarılmayacaktır; çünkü onların tövbeleri (ahirette / iş işten geçtikten sonra) kabul edilmeyecektir." denilecektir.

Ayet: 36-37

Öyleyse ey insanlar, 'göklerin, yerin ve tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'a hamdolsun' demelisiniz. Doğrusu göklerde ve yerde büyüklük sadece Allah'a aittir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

46- AHKAF SURESİNİN KISA TEFSİRİ

AHKAF SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

HA MİM (Dikkat!) Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran en üstün olan ve en doğru kararı veren Allah tarafından indirilmiştir.

Ayet: 3

Doğrusu Biz gökleri, yeri ve arasındakileri (yani her şeyi) ancak gerçeklerle ve belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar yarattık. Ama İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler uyarıldıkları gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirirler.

Ayet: 4-6

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Bir düşünün bakalım, sizin Allah'tan başka dua (ibadet) ettiğiniz putlar / sahte ilahlar (herhangi bir şeyi yaratmış mıdır? Hayır!) Haydi, gösterin bana bakalım, onlar yerüzünde neyi yaratmıştır? (Hiçbir şeyi!) Öyleyse (yeryüzünde bir şey yaratamayan o putların / sahte ilahların) göklerde Allah'a ortak olması mümkün müdür? (Asla!) Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, eğer doğruyu söylüyorsanız, bu ilahi kitaba / Kuran'a karşı (daha doğru olabilecek) bir kitabı veya bir bilgi eserini bana getirin de göreyim!" Doğrusu Allah'tan başka, -kıyamet gününe kadar onlara olumlu cevap veremeyecek- putlara / sahte ilahlara da dua eden putperestlerden / müşriklerden daha sapkını yoktur. Doğrusu o putlar / sahte ilahlar onların dualarından bile habersizdir. Ama ahirette tüm insanlar (hesaba çekilmek için) bir araya toplandığında, o putlar / sahte ilahlar onlara düşman olacaktır ve onların ibadetlerini inkar edecektir.

Ayet: 7

Bildirdiğimiz apaçık gerçekler putperest / müşrik Araplara okunup aktarıldığında, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler kendilerine gelen gerçekler hakkında: "Bu, büyük bir sihirdir / aldatmacadır." dediler.

Ayet: 8

Ey elçi, bazıları sana (iftira edip): "Bu Kuran'ı uydurdu." diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Şayet ben onu uydurmuş olsaydım, siz beni Allah'ın cezasından asla kurtaramazdınız. Doğrusu Allah giriştiğiniz her işi en iyi bilendir ve aramızdaki şahitliği yeterlidir." Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir."

Ayet: 9-10

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Şunu iyi bilin ki, ben (Allah'ın elçisi olarak) önceki elçilerden farklı değilim ve bana da size de (gelecekte) neler yapılacağını bilmiyorum. Doğrusu ben ancak (Rabb'imden) bana vahiy edilen / bildirilen bu ilahi kitaba / Kuran'a uyarım. Doğrusu ben sadece apaçık bir uyarıcıyım. Bir düşünün bakalım, eğer bu (ilahi kitap / Kuran) Allah'tan geldiyse ve siz onu ısrarla inkar ettiyseniz, (sonunuz kötü olmaz mı?) İsrailoğullarından (Medineli Yahudilerden) bir şahit (bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerin) aynısına şahitlik edip inanırken, (ne yazık ki) siz büyüklük taslamaktasınız. Doğrusu Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez."

Ayet: 11

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları İslam'a inananlara: "Şayet bu ilahi kitap / Kuran bizim çıkarımıza olsaydı, biz ona herkesten önce inanırdık." dediler. Ama onlar

dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmediklerinden, (iftira edip): "Bu Kuran eski bir uydurmadır." dediler.

Ayet: 12

Doğrusu bu Kuran, kendinden önce bir doğruluk rehberi ve bir rahmet olarak Musa'ya verilen o ilahi kitaba sokulan yanlışları Arap diliyle (Arapça olarak) düzeltip doğrulayan, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri uyaran ve iyi işler yapanları müjdeleyen ilahi bir kitaptır.

Ayet: 13-14

Doğrusu 'Allah hepimizin tek Rabb'idir / Allah'tan başka ilah yoktur' diyen ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelen kimselerin (ahirette) hiçbir korkusu veya üzüntüsü olmayacaktır. İşte onlar -içinde sonsuza kadar kalmak üzere- cennete girecektir.

Ayet: 15-16

Doğrusu Biz insana annesine ve babasına iyi davranmayı emrettik. Anneler bebeklerini zorluklara katlanarak karınlarında taşırlar ve zorluklara katlanarak doğururlar. Annelerin hamilelik ve bebeklerini sütten kesme süresi otuz aya varabilir. Sonra bebekler (büyüyüp) ergenlik çağına ve (olgunluk çağı olan) kırk yaşına varmaktadır. (Onlardan bazıları): "Ey Rabb'im, (lütfunla) beni -bana, anneme ve babama- verdiğin nimetlere şükretmeye ve razı olacağın düzeltici / iyi işleri yapmaya yönelt ve -benim için- soyumdan gelen kimseleri de düzelt. Doğrusu ben hatadan dönüp / tövbe edip Sana yöneldim; çünkü ben İslam'a inananlardanım." diyecektir. İşte onlar (dünyada) yaptıklarının en iyisini kabul edeceğimiz ve tüm kötülüklerini sileceğimiz kimselerdir. Ahirette onlar (sonsuza kadar) cennette yaşayacaktır. Doğrusu bu, insanlara verilmiş olan en doğru sözdür.

Ayet: 17-18

Diğer tarafta ise annelerine ve babalarına: "Öf ya! Siz beni -önceden nice nesiller gelip geçtikten sonra- (ahirette) kabirden çıkarılıp diriltilmekle (ve tüm yaptıklarımdan hesaba çekilmekle) mi tehdit ediyorsunuz? (Hayır, ben buna inanmam.)" diyen kimseler vardır. Anneleri ve babaları -Allah'a sığınıp- onlara: "Ahirette sana yazık olacak. Artık İslam'a inan. Doğrusu Allah'ın verdiği (her) söz bir gerçektir." dediklerinde ise İslam'ı ısrarla inkar eden o kafirler: "Bunlar ancak eskilerin masallarıdır." derler. İşte böyleleri -önceden gelip geçmiş cin ve insan (tüm) inkarcı topluluklar gibi- Allah'ın ceza emri üzerinde gerçekleşecek olan kimselerdir. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 19-20

Sonuçta herkese (dünyada) yaptığı şeylerin karşılığında (iyi veya kötü) bir derece verilecektir. Çünkü Allah insanlara (dünyada) yaptıklarının tam karşılığını -hiçbir haksızlık edilmeden- vermek ister. Kıyamet günü İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar cehennem ateşine sunulacaktır. O vakit onlara: "Siz dünya hayatınızda temiz / iyi şeyleri boşa harcayıp zevk ve sefa sürdünüz. Bugün (ahirette) ise (dünyadayken) yeryüzünde haksızca büyüklük tasladığınızdan ve günahta ısrar ettiğinizden alçaklık cezasıyla cezalanacaksınız." denilecektir.

Ayet: 21-26

Ey elçi, Ad toplumunun bir soydaşı olan Hud'dan insanlara bahset. Hud, kendinden önce ve sonra başka uyarıcıların da gelip geçtiği "Ahkaf denilen" bir bölgede yerleşmiş olan toplumuna: "Allah'tan başkasına ibadet etmeyin; yoksa korkarım ki büyük günün / kıyamet gününün cezasına uğrarsınız." dedi. Onlar ise Hud'a: "Ey Hud, sen bizi ilahlarımızdan / putlarımızdan çevirmeye mi geldin? (Hayır, biz onlardan vazgeçmeyiz.) Öyleyse doğru söylüyorsan, bizi tehdit ettiğin cezayı başımıza getir de görelim!" dediler. O vakit Hud onlara: "Doğrusu sizin başınıza gelecek olan cezanın nasıl gerçekleşeceğini ancak Allah bilir. Doğrusu ben size elçi olarak gönderildiğim dini (İslam'ı) duyuruyorum; ama görüyorum ki (ne yazık ki) siz cahilce (gerçeği bilmeden) davranıyorsunuz." dedi. Sonra (İslam'ı ısrarla inkar eden Hud'un toplumu) geniş bir

bulutun onların vadilerine yöneldiğini gördüklerinde: "Bu bulut bize yağmur getirecek." dediler. O vakit Hud onlara: "Hayır, (o, bir yağmur bulutu değildir.) Doğrusu o şey sizin hemen gelmesi için ısrar ettiğiniz cezadır. (Size gelen) rüzgarın içinde şiddetli bir ceza bulunmaktadır. Çünkü o rüzgar -Rabb'inin emriyle- her şeyi yıkacaktır." dedi. Artık onlardan (harabe olmuş) evlerinden başka bir şey kalmadı. Bu böyledir. Doğrusu Biz günahta ısrar eden suçluları cezalandırırız. Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, Biz onlara size vermediğimiz imkanları verdik. Biz onlara da (gerçekleri anlamaları için) kulaklar, gözler ve gönüller verdik; ama onların (gerçekleri anlamak istemeyen) kulakları, gözleri ve gönülleri onları (cezadan) kurtaramadı. Çünkü onlar Allah'ın bildirdiği gerçekleri bile bile inkar ediyorlardı. Sonuçta onlar alaya aldıkları cezayla kuşatıldılar.

Ayet: 27-28

Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, (geçmişte) Biz sizin çevrenizde de nice inkarcı beldeleri cezalandırıp yok ettik. Doğrusu Biz bildirdiğimiz gerçekleri açıklamaktayız. Umulur ki insanlar hatalarından dönerler. (Cezalandırıp yok ettiğimiz o) putperestlerin / müşriklerin Allah'tan başka yakınlık kurdukları sahte ilahlar / putlar onlara yardım etselerdi ya(!) Doğrusu onların putları / sahte ilahları (en zor anlarında) onları terk ettiler. Çünkü o putlar / sahte ilahlar (bir gerçek değil) putperestlerin / müşriklerin uydurduğu bir uydurmadır.

Ayet: 29-33

Ey elçi, bir vakit Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı dinlemeleri için cinlerden bir grubu sana yönlendirdik. O vakit onlar bu ilahi kitabın / Kuran'ın okunduğu yere geldiklerinde, kendi aralarında: "Susup dinleyin!" dediler. Onlar bu ilahi kitabı / Kuran'ı dinledikten sonra İslam'a inandılar ve kendi toplumlarını uyarmak için yurtlarına geri döndüler. Onlar kendi toplumlarına vardıklarında: "Ey toplumumuz, biz Musa'dan sonra indirilen, önceki ilahi kitaplara sokulan yanlışları düzeltip doğrulayan ve gerçeklere ve dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelten bir ilahi kitabı / Kuran'ı dinledik. Ey toplumumuz, Allah'ın davetçisine / elçisine olumlu cevap verin ve ona inanın ki, Allah sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi (ahiretteki) şiddetli cezadan kurtarsın. Doğrusu Allah'ın davetçisine / elçisine olumlu cevap vermeyen kimseler, Allah'ın yeryüzünde yarattığı hiçbir gerçeğe engel olamazlar. Doğrusu onların Allah'tan başka gerçek bir dostu yoktur. İşte onlar (yani İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler) apaçık / büyük bir sapkınlığın içindedir. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar gökleri ve yeri yaratan ve onları yaratmaktan yorulmayan Allah'ın (ahirette) ölüleri dirilteceğini (ve dünyada yaptıklarından hesaba çekeceğini) anlamadılar. Ama (biz onlar gibi değiliz; biz ahirete / ahiretteki hesaba inandık.) Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir." dediler.

Ayet: 34

Kıyamet günü İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar cehennem ateşine sunulacaktır. Allah onlara: "Bu, (yani ahiretteki hesap) gerçek miymiş?" deyince, onlar: "Evet. Rabb'imize yemin ederiz ki, (ahiretteki hesabın bir gerçek olduğunu şimdi anladık.)" diyecektir. O vakit Allah onlara: "Öyleyse İslam'ı ısrarla inkar ettiğinizden cezanızı çekin!" diyecektir.

Ayet: 35

Öyleyse ey elçi, -her biri kararlılık sahibi olan önceki elçilerimiz gibi- sen de sabırla dayanışarak hareket et ve (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin cezalarını bulmaları için) acele etme. Kıyamet günü onlar kendilerine söz verilen (cezayı) gördüklerinde, dünyada sanki sadece gündüzün bir anı kadar kaldıklarını sanacaktır. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran insanlara gerçekleri duyurmaktadır. Doğrusu ancak günahta ısrar eden kimseler cezaya uğratılacaktır.

47- MUHAMMED SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MUHAMMED SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah, İslam'ı ısrarla inkar eden ve Onun dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyan kimselerin tüm yaptıklarını (ahirette) boşa çıkaracaktır; İslam'a inanan, düzeltici / iyi işler yapan ve Rabb'lerinden (bu elçiye,) Muhammed'e, indirilen -gerçekleri ifade eden- bu ilahi kitaba / Kuran'a inanan kimseleri ise (cennet nimetleriyle ödüllendirecektir.) Ayrıca Allah onların tüm kötülüklerini örtüp durumlarını düzeltecektir. Çünkü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler batıl inançlara (hurafelere) uyarlarken, İslam'a inananlar Rabb'lerinin gönderdiği gerçeklere / doğrulara uymaktadır. Bu böyledir. Allah insanlara ahiretteki durumlarını örnek verir.

Ayet: 4-6

Ey İslam'a inananlar, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerle (savaş cephesinde) karşılaştığınızda onları yeninceye kadar boyunlarına vurun ve (onlardan teslim olanları) bağlayıp (esir alın.) Daha sonra o esirleri ya iyilikle karşılıksız olarak ya da bir bedel (savaş tazminatı) alarak serbest bırakabilirsiniz. Bu (savaş hukuku) savaş bitene kadar geçerlidir. Çünkü (savaşta ancak savaş hukuku uygulanır.) Şayet Allah dileseydi, (sizden savaşmanızı istemeden, sizin karşınızda savaşanları (bir anda hiç beklemedikleri bir yerden) yenik düşürebilirdi; ama Allah sizi birbirlerinizle sınamak ister. Doğrusu Allah, dosdoğru yolu / İslam için öldürülen kimselerin (yani şehitlerin) tüm yaptıklarını boşa çıkarmayacak (ve onları fazlasıyla ödüllendirecektir.) Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah İslam'a inananları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltecek, onların durumlarını düzeltecek ve onları (bu ilahi kitapta / Kuran'da) bildirdiği cennete sokacaktır.

Ayet: 7-9

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer siz (İslam için) Allah'a yardım ederseniz, O da size yardım eder ve ayaklarınızı sağlamlaştırır / kararlılığınızı artırır. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ise (ahirette) bir yıkıma uğramaya mahkumdur. Sonuçta Allah onların tüm yaptıklarını boşa çıkaracaktır. Çünkü onlar Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaptan / Kuran'dan hoşlanmayıp (onu inkar ettiler.) Bu yüzden Allah onların tüm yaptıklarını boşa çıkaracaktır.

Ayet: 10-12

Doğrusu putperest / müşrik Araplar yeryüzünde gezip önceki inkarcıların sonunun çok kötü olduğunu gördüler; (ama Allah'ın bir gün onları da cezalandıracağını anlamadılar.) Doğrusu Allah önceki inkarcıları yıkıp yok etti. Öyleyse İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapları da benzer bir son bekliyor. Çünkü Allah İslam'a inananların gerçek dostudur. Ama İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin hiçbir gerçek dostu yoktur. Ahirette Allah, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ise -bu dünyanın nimetlerinden biraz yararlanıp hayvanlar gibi yeseler de- (ahirette cehennem ateşine girecektir.) Doğrusu onlar için en uygun ceza cehennem ateşidir.

Ayet: 13

Ey elçi, Biz seni (öz yurdundan / Mekke'den) çıkaran putperest / müşrik Araplardan daha güçlü (nice) inkarcıları cezalandırıp yok ettik. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette yardımcısız / çaresiz kalacaktır.

Ayet: 14

Doğrusu Rabb'lerinden gelen apaçık bir kanıta (yani bu ilahi kitaba / Kuran'a) dayanan

kimselerle yaptıkları kötülükler kendilerine süslü görünen ve kötü arzularına uyan kimseler ahirette bir olmayacaktır.

Ayet: 15

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere söz verilen cennetin örneği şöyledir: Orada dupduru akan su ırmakları, tadı bozulmayan süt ırmakları, içenlere sarhoşuk değil lezzet veren şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları vardır. Ayrıca cennete giren kimselere her çeşit meyve ve (en önemli nimet olan) Rabb'lerinin bağışlaması vardır. Doğrusu böyle cennet nimetlerinin içinde olan kimselerle cehennem ateşinde sonsuza kadar kalacak ve -kaynar sıcak sulardan içirildiğinde- bağırsakları parçalanacak olan kimseler bir olmayacaktır.

Ayet: 16-17

Ey elçi, senin İslam'a davetini dinleyenlerin arasında bulunan münafıklar / ikiyüzlüler senin yanından ayrıldıktan sonra kendi aralarında toplanıp daha bilgili olanlarına (bu elçi hakkında): "Şimdi bu adam ne dedi ki? (Bu adamın amacı nedir?" diyorlar. İşte onlar kalpleri Allah tarafından damgalanan ve kötü arzularına uyan kimselerdir. Diğer yandan Allah dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelen kimselerin ise doğruluğunu artıracaktır. Böylece Allah onlara emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınma bilinci verecektir.

Ayet: 18-19

Doğrusu bazı insanlar kıyametin bir anda ve hiç beklemedikleri bir yerden kopacağını anlamıyorlar. Doğrusu kıyametin kopmasının tüm şartları (şimdiden) gelmiş bulunuyor. Ama kıyametin kopması onlara geldiğinde, öğüt alma (ve tövbe etme) vakti çoktan geçmiş olacaktır. Öyleyse ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Artık Ondan hem kendi günahlarınızı hem de erkek-kadın tüm İslam'a inananları bağışlanmasını dileyin. Şüphesiz ki Allah sizin dolaştığınız yeri de varacağınız yeri de bilir.

Ayet: 20-24

İslam'a inananlardan bazıları: "Keşke (bize savaşmamızı emreden) bir sure indirilseydi." diyorlardı. Ama ey elçi, (onlara) savaşı emreden ve savaşla ilgili konulardan bahseden bir sure indirildiğinde, sen kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan münafıkların / ikiyüzlülerin sana -sanki ölüm baygınlığına girmiş gibi- baktıklarını gördün. Doğrusu Allah'ın bir emri kesinleştiğinde, İslam'a inananlar o emre uymalı ve hakkaniyetli konuşmalıdır. Şayet onlar Allah'a verdikleri söze bağlı kalsalardı, bu kendileri için daha iyi olurdu. Ama (ey münafıklar / ikiyüzlüler,) ne yazık ki siz yeryüzünde bozgunculuk etmek ve akrabalık bağlarınızı kesmek için gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirmektesiniz. Çünkü münafıklar / ikiyüzlüler Allah'ın lanetlediği ve (günahta ısrar etmeleri yüzünden gerçeklere karşı) kulaklarını sağır, gözlerini de kör ettiği kimselerdir. Aslında onların bu ilahi kitabı / Kuran'ı düşünüp gereğini yapmaları gerekirdi. Doğrusu onların kalplerinin üzerinde (gerçeklere karşı) kilitler vardır.

Ayet: 25-28

Herkes şunu iyi bilsin ki, dosdoğru yol / İslam / doğruluk onlara belli olduktan sonra doğruluğa sırt çeviren münafıklar / ikiyüzlüler (ahirette cezaya uğrayacaktır.) Doğrusu şeytan onları (kötü bir şeye) yöneltmiş ve onlara boş umutlar vermiştir. Bu yüzden o münafıklar / ikiyüzlüler Allah'ın indirdiği bu ilahi kitaptan / Kuran'dan hoşlanmayan (putperest / müşrik Araplara): "Bazı konularda (işbirliği yapıp) size uyacağız." dediler. Ama Allah onların tüm sırlarını bilir. Böylece (ölüm) melekler onların yüzlerine ve sırtlarına vurarak canlarını alırken, onların sonu çok kötü olacaktır. Çünkü onlar Allah'ı öfkelendiren şeylere uymuş ve Onun rızasından hoşlanmamıştır; Allah da onların tüm yaptıklarını boşa çıkarmıştır.

Ayet: 29-30

Kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan o münafıklar / ikiyüzlüler, Allah'ın onların içlerindeki kini ortaya çıkarmayacağını sanmasınlar. Ey elçi, şayet Biz dileseydik, sana o münafıkları / ikiyüzlüleri gösterirdik. O takdirde sen onları yüzlerinden tanırdın. Ey elçi, (Biz o münafıkları / ikiyüzlüleri sana bildirmedik; ama sen onları sözlerindeki yalandan tanıyabilirsin. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı bilir.

Ayet: 31-32

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz sizin aranızdan İslam için mücadele (cihat) eden ve (zorluklara karşı) sabırla dayanışarak hareket eden kimseleri (ortaya çıkarana kadar) sınayacağız. Ayrıca Biz sizin sözlerinizle davranışlarınızı sınayacağız. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden, Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyan ve dosdoğru yol / İslam / doğruluk onlara belli olduktan sonra bu elçiye düşmanlık eden kimseler Allah'a hiçbir zarar veremezler. Sonuçta Allah onların tüm yaptıklarını boşa çıkaracaktır.

Ayet: 33-34

Ey İslam'a inananlar, Allah'a ve elçisine uyun. Sakın yaptıklarınızı boşa çıkarmayın. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden, Onun dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoyan ve inkarcı olarak ölen kimseleri asla bağışlamaz.

Ayet: 35

Ey İslam'a inananlar, sakın (düşmana karşı) bir gevşeklik göstermeyin ve siz daha üstünken (savaşta ısrar edenleri) barışa çağırmayın. Şunu iyi bilin ki, Allah sizinle beraberdir ve yaptıklarınızı boşa çıkarmaz.

Ayet: 36-37

(Bazılarına göre) bu dünya hayatı sadece bir oyun ve eğlencedir. Ama (ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) eğer İslam'a inanırsanız ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsanız, (ahirette) Allah size tüm yaptıklarınızın karşılığını (cennet nimetleri olarak) verecektir. Doğrusu Allah sizden tüm servetinizi değil (ancak sorumlu davranmanızı) ister. Çünkü (Allah bilir ki) eğer O, sizden tüm servetinizi isterse ve sizi zorlarsa, siz cimrilik edersiniz ve bu durum içinizde bir kin ortaya çıkarır.

Ayet: 38

Ey İslam'a inananlar, siz Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için harcama / yardım yapmaya çağrılan kimselersiniz. Ama sizin aranızdan bazıları cimrilik ediyorlar. Doğrusu cimrilik edip (zekat sorumluluğunu yerine getirmeyen) kimseler (başkasına değil) ancak kendilerine karşı cimrilik ediyorlar. Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, siz fakirsiniz (ve Allah'a muhtaçsınız.) Şunu da iyi bilin ki, eğer siz gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz, Allah (isterse) sizi (yok edip) yerinize sizin gibi (kötü) davranmayan başka insanları getirebilir.

48- FETİH SURESİNİN KISA TEFSİRİ

FETİH SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Ey elçi, Biz sana büyük bir fethin / zaferin yolunu açtık. Doğrusu Allah senin önceki ve sonraki tüm günahlarını bağışlamak, sana lütfettiği nimetleri yaygınlaştırmak ve seni dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmek ister. Çünkü Allah sana üstün yardımıyla yardım etmek ister.

Ayet: 4

Doğrusu Allah İslam'a inananların kalplerine İslam inançlarını artırmak için güven duygusu (huzur) indirmiştir / lütfetmiştir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın göklerde ve yerde orduları vardır. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 5-7

Doğrusu Allah erkek-kadın tüm İslam'a inananları -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokmak ve onların tüm kötülüklerini örtmek ister. Allah'a göre en büyük başarı da budur. Ahirette Allah erkek-kadın tüm münafıkları / ikiyüzlüleri ve Allah hakkında kötü düşünen erkek-kadın tüm putperestleri / müşrikleri ise cezalandıracaktır. Onlar (orada) en kötü sıkıntılara uğrayacaktır. Böylece Allah onları öfkesiyle cezalandıracak ve lanetleyecektir. Sonuçta Allah onlara cehennemi hazırlamıştır. Doğrusu cehennem varılabilecek en kötü yerdir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın göklerde ve yerde orduları vardır. Şüphesiz ki Allah her zaman en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 8-9

Ey elçi, Biz seni (insanlara) bir şahit, müjdeci ve uyarıcı (olan bir elçi) olarak gönderdik. Ey insanlar, Biz sizin Allah'a ve elçisine inanmanızı, Allah'ın elçisini destekleyip ona saygı duymanızı ve sabah-akşam daima Allah'ın yüceliğini anarak hareket etmenizi isteriz.

Ayet: 10

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, sana bağlılık sözü veren kimseler aslında Allah'a bağlılık sözü vermiş olurlar. Doğrusu Allah'ın eli / rızası onların ellerinin üstündedir. Verdikleri o sözü bozan kimseler ise ancak kendi aleyhlerine olan bir şey yapmış olurlar. Çünkü Allah, Ona verdiği sözü yerine getiren kimselere (ahirette) büyük bir ödül (olan cenneti) verecektir.

Ayet: 11-14

Ey elçi, (Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için sefere çıkmaktan) geri duran (ikiyüzlü / münafık) bedevi Araplar sana: "Mallarımızla ve ailelerimizle ilgili bazı işler bizi meşgul etti (ve o sefere çıkmaktan alıkoydu.) Ne olur, Allah'tan bizi bağışlamasını dile." diyecektir. Onlar kalplerindeki gerçek niyeti gizleyip dilleriyle mazeretler uyduruyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, eğer Allah size bir zarar ya da yarar vermek isterse, hiç kimse size Ona karşı bir şey yapamaz. Şüphesiz ki Allah her zaman tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir." Doğrusu siz bu elçinin ve İslam'a inananların asla ailelerine geri dönemeyeceklerini sandınız. Çünkü bu (yanlış düşünce) sizin kalplerinize süslü göründü. Doğrusu siz kötü niyyetli insanlar olduğunuzdan, (İslam hakkında) kötü şeyler düşündünüz. Öyleyse her kim Allah'a ve elçisine inanmazsa, şunu iyi bilsin ki, Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere (ahirette) cehennemin alevli ateşini hazırlamışızdır. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) bağışlar; dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ise cezalandırır. Şüphesiz ki Allah her zaman çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 15

Ey elçi, -siz ganimet alabileceğiniz bir sefere çıktığınızda- (daha önce Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için sefere çıkmaktan) geri duran (o ikiyüzlü / münafık) kimseler (size): "İzin verin, biz de size uyup (sizinle sefere çıkalım.)" diyecektir. Doğrusu onlar Allah'ın sözlerini / emirlerini (işlerine geldiği gibi) değiştirmek isterler. Ey elçi, onlara de ki: "Hayır, siz bize uyup (bizimle sefere çıkmayacaksınız.) Doğrusu Allah bunu (yani sizin işinize geldiğinde ganimet almak için sefere katılmak isteyeceğinizi) bize önceden bildirdi." Ama onlar (kendilerini üste çıkarmak için): "Hayır, siz bizi haset ediyorsunuz." diyecektir. Doğrusu onlar gerçekleri çok az anlayan kimselerdi.

Ayet: 16-17

Ey elçi, (daha önce Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için sefere çıkmaktan) geri duran (ama

sonradan tövbe eden) bedevi Araplara de ki: "Yakında güçlü bir topluma karşı -onlar teslim olana kadar- savaşmaya çağrılacaksınız. Şunu iyi bilin ki, eğer siz (Allah'ın emrine) uyarsanız, Allah size (ahirette) güzel ödüller verecektir. Ama siz -önceden yaptığınız gibi- gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz, Allah sizi (ahirette) şiddetli cezalara uğratacaktır. Doğrusu hastaların ve -kör veya topal gibi- engellilerin güç yetiremedikleri konularda hiçbir sorumluluğu yoktur. Doğrusu Allah, Ona ve elçisine uyan kimseleri (sonsuza kadar yaşamak üzere) içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Diğer yandan Allah gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çeviren kimseleri ise (ahirette) şiddetli cezalara uğratacaktır.

Ayet: 18-19

Ey elçi, Allah (Hudeybiye'de) o ağacın altında sana bağlılık sözü veren İslam'a inananlardan razı olmuştur. O, kalplerindeki niyeti bilmiş ve onlara güven duygusu (huzur) indirmiştir / lütfetmiştir. Sonra da onları (Mekke'nin fethinden önce) daha yakın bir fetih / zafer (olan Hayber'in fethiyle) ve alacakları birçok ganimetle ödüllendirmiştir. Şüphesiz ki Allah her zaman en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 20-21

Ey İslam'a inananlar, Allah size (Hayber'in fethinde) birçok ganimet alacağınızı söz verdi ve (Hayber Yahudilerinin) ellerini sizden geri çekip sizi o ganimete hemen eriştirdi. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah bunları İslam'a inananlara bir mucize göstermek ve sizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmek için yaptı. Ayrıca ahirette Allah sizi -ancak Onun (bilgisiyle) kuşatıp bildiği- sizin tahmin bile edemeyeceğiniz (cennet nimetleriyle) ödüllendirecektir. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeye gücü yetendir.

Ayet: 22-23

Ey İslam'a inananlar, şayet İslam'ı inkar eden Hayberli Yahudiler size karşı savaşsalardı bile, (zorlanınca) arkalarını dönüp (kaçacaklardı.) Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler dostsuz ve yardımsız / çaresiz kalacaktır. Bu, Allah'ın daha önce gelip geçmiş tüm insanlara da uyguladığı bir yasadır. Doğrusu Allah'ın uyguladığı yasalarda hiçbir değişiklik olmaz.

Ayet: 24-26

Ey İslam'a inananlar, sizi putperest / müşrik Araplara Mekke'nin içinde üstün getirdikten sonra onların ellerini sizden, sizin ellerinizi de onlardan çeken Allah'tır. Şüphesiz ki Allah her zaman tüm yaptıklarınızı görendir. (Mekke'deki) putperest / müşrik Araplar İslam'ı ısrarla inkar etmiş, sizi Mescidi Haram'ı (ziyaretten) alıkoymuş ve hediye kurbanlıklarınızı bekletip yerlerine ulaşmalarını engellemiş olan kimselerdir. Ama (Mekke'de) sizin bilmediğiniz ve bilmeden zarar verdiğiniz takdirde üzüleceğiniz İslam'a inanan erkekler ve kadınlar da vardır. Doğrusu Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) rahmetine sokmak ister. Şayet İslam'a inananlar ayrılmış olsalardı, Biz (hiç bekletmeden) İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapları şiddetli cezalarla cezalandırırdık. Onlar (Mekke'nin fethine kadar) İslam'ı ısrarla inkar edenler cahiliye döneminin kabadayı zihniyetiyle yani kalplerindeki kin ve kızgınlıkla davrandılar. Ama Allah, elçisinin ve İslam'a inananların kalplerine güven duygusu (huzur) lütfetti ve onları takva ilkesine (yani Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranmaya ve yasaklarından sakınmaya) bağladı. Doğrusu onlar takva ilkesini benimsemeyi hak eden kimselerdi. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 27-29

Ey İslam'a inananlar, Allah, elçisinin (Mekke'nin fethiyle ilgili) rüyasını gerçeklerle doğrulamıştır. Artık (siz Mekke'yi fethettikten sonra) Allah'ın dilemesiyle / lütfuyla güven içinde Mescidi Haram'a gireceksiniz. (Umre ibadetini yapınca ihramdan çıkmak için isterseniz) saçınızı tam traş edebilirsiniz, (isterseniz de) saçınızı kısaltabilirsiniz. Sakın böyle şeylerden korkmayın! Şüphesiz ki Allah sizin bilmediklerinizi bilmektedir. Doğrusu Allah size (Mekke fethinden) önce başka bir

fethi (yani Hayber fethini) de lütfetmişti. Doğrusu (İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar hoşlanmasalar da,) elçisini bu doğruluk rehberiyle / Kuran'la ve gerçekler dini (olan İslam'la) gönderen ve bu dini tüm batıl dinlere üstün getirmek isteyen Allah'tır. Şüphesiz ki Allah (her şeye) şahit olarak yeter. Herkes şunu da iyi bilsin ki, Muhammed Allah'ın elçisidir. Bu elçinin beraberindekiler, (yani İslam'a inananlar,) İslam'ı ısrarla inkar eden (saldırgan) kafirlere karşı sert; kendi aralarında ise merhametli davranırlar. Onları Allah'ın lütfunu ve rızasını dileyerek rüku ve secde ederek namaz kılarlarken görebilirsin. Onlar yalnız Allah'a secde ettiklerinden, yüzlerinde (ve davranışlarında) bir güzellik oluşur. İslam'a inananların özellikleri Tevrat'ın aslında da benzer şekilde yazılıdır. Onların örneği, İncil'in aslında ise bir tohum olarak (ekilen,) filizlenen, sonra da gelişip kalınlaşarak gövdesi üzerine ayağa dikilen ve onu eken çiftçiyi sevindiren (içi nice tohumlarla dolu) ekin başaklarına benzetilir. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ise İslam'a inananların başarısından (hoşlanmaz ve) öfkelenirler. Doğrusu Allah, İslam'a inanan ve düzeltici / iyi işler yapan kimselere bağışlamasını ve büyük bir ödül (olan cenneti) söz vermiştir.

49- HUCURAT SURESİNİN KISA TEFSİRİ

HUCURAT SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın ve elçisinin (emirlerinin) önüne geçmeyin ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi en iyi bilendir. Ey İslam'a inananlar, sesinizi bu peygamberin sesinin üstüne çıkarmayın ve onunla konuşurken -birbirinizle konuşur gibi- bağırarak konuşmayın; yoksa -siz farkında olmadan- tüm yaptıklarınız boşa gider. Doğrusu Allah'ın elçisinin huzurunda sesini kısan kimselerin kalpleri Allah tarafından takvayla (yani Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranmakla ve yasaklarından sakınmakla) sınanmaktadır. Sonuçta onlara bağışlanma ve büyük bir ödül (olan cennet) vardır.

Ayet: 4-5

Ey elçi, aklını kullanmayan birçok kimse de sana evinin dışından (bağırarak) sesleniyor (ve çevreye rahatsızlık veriyorlar.) Doğrusu onlar senin evden çıkıp onlara gelmeni bekleselerdi, bu, onlar için de iyi olurdu. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 6

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer (bir gün) günahta ısrar eden bir fasık size bir haber getirirse, sizin o haberi (hemen kabul etmeden önce doğruluğunu teyit etmek için) araştırmanız gerekir; yoksa (bir yalana inanıp) cahillikle (gerçeği bilmeden) birilerine yanlış davranırsınız; sonra da yaptığınızdan pişman olursunuz.

Ayet: 7-8

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, sizin aranızda (herhangi biri değil) Allah'ın elçisi bulunmaktadır. (Öyleyse bu elçinin size uyması değil, sizin bu elçiye uymanız gerekir.) Şayet bu elçi birçok konuda size uysaydı, siz sıkıntı çekerdiniz. Ama Allah size İslam inancını sevdirdi, onu kalplerinize güzelleştirdi ve size İslam'ı inkar etmeyi, günah işlemeyi ve Allah'a isyan etmeyi çirkin gösterdi. İşte bu özelliklere sahip olanlar Allah'ın lütfu ve nimetiyle doğru yola yönelen kimselerdir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 9-10

Ey İslam'a inananlar, eğer İslam'a inanan iki taraf savaşırsa, onları barıştırın. Ama (siz barışı sağladıktan sonra) taraflardan biri diğerine saldırmayı sürdürürse, (hep beraber) o saldırgan tarafa karşı -onlar Allah'ın emrine boyun eğene kadar- (caydırı) savaşı yapmanız gerekir. Sonra eğer o saldırgan taraf Allah'ın emrine boyun eğerse, iki tarafı adaletle barıştırın. Daima adaletli olun. Şüphesiz ki Allah adaletli olanları sever. Sonuçta İslam'a inananlar ancak kardeş olmalıdır. Öyleyse kavgalı kardeşlerinizi barıştırın ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Umulur ki Allah'ın rahmetine erişirsiniz.

Ayet: 11

Ey İslam'a inananlar, hiçbir toplum başka bir toplumu alaya almamalıdır. Çünkü alaya alınan toplum, onu alaya alandan daha iyi olabilir. Hiçbir kadın da başka bir kadını alaya almamalıdır. Çünkü alaya alınan kadın, onu alaya alandan daha iyi olabilir. Öyleyse sakın birbirinizi alaya almayın ve birbirinize (kötü) lakaplar takmayın! Doğrusu İslam'a inandıktan sonra günahta ısrar eden bir fasık olarak anılmak çok kötü bir şeydir! Herkes şunu iyi bilsin ki, hatadan dönmeyip / tövbe etmeyip kendini düzeltmeyen kimseler, işte onlar, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ta kendileridir.

Ayet: 12

Ey İslam'a inananlar, bir zanna / boş iddiaya inanmaktan çok uzak durun. Çünkü bazı zanlar / boş iddialar günahtır. Sakın birbirinizin ayıbını / kusurunu araştırmayın ve birbirinizin arkasından kötü konuşmayın / gıybet etmeyin! (Doğrusu birbirinizin arkasından kötü konuşmanız / gıybet etmeniz, ölmüş bir kardeşinizin etini yemek gibi çirkin bir şeydir.) Sizden kim ölmüş bir kardeşinin etini yemek ister ki? (Hiçbiriniz!) Hatta bu sözden tiksindiniz değil mi? Öyleyse daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah tövbeleri çok kabul edendir ve en merhametlidir.

Ayet: 13

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz sizi bir erkekten ve bir dişiden yarattık; sonra da sizi çoğaltarak soylar ve halklar yaptık. Doğrusu Biz sizin birbirinizle (savaşmanızı değil) tanışmanızı istedik. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'a göre en değerliniz, Onun emirlerine ve yasaklarına en duyarlı / en sorumlu olanınızdır. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 14-15

(Daha önce putperest / müşrik olan) bedevi Araplardan bazıları (İslam'ı anlamadan): "İslam'a inandık." dediler. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu siz İslam'a inanmadınız. Bu yüzden, ("İslam'a inandık" değil) İslam'ı kabul ettik.' diyebilirsiniz. Çünkü İslam inancı henüz sizin kalbinize yerleşmemiştir. Ama şunu iyi bilin ki, eğer Allah'a ve elçisine (gönülden) uyarsanız, Allah size yaptıklarınızın ödülünü (ahirette) eksiksizce verecektir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'a inananlar Allah'a ve elçisine inanan, İslam inancından şüphe etmeyen ve Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mallarıyla ve canlarıyla mücadele (cihat) eden kimselerdir. Çünkü onlar doğru sözlü olan kimselerdir.

Ayet: 16

Ey elçi, (İslam'ı anlamadan ona inandıklarını söyleyenlere) de ki: "(Sakın) dininizi Allah'a öğretmeye çalışmayın! Doğrusu Allah göklerde ve yerde olan herkesi / her şeyi bilir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir."

Ayet: 17-18

Ey elçi, (bedevi Araplardan) bazıları "İslam'ı kabul etmelerini" senin başına kakmaya kalkışıyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Sakın İslam'ı kabul etmenizi başıma kakmaya kalkışmayın! Doğrusu aslında Allah size lütfedip sizi İslam inancına yöneltmiştir. Eğer doğruyu söylüyorsanız,

(bu gerçeği itiraf etmelisiniz.) Doğrusu Allah göklerin ve yerin tüm bilinmezlerini bilir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir."

50- KAF SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KAF SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

KAF (Dikkat!) Bu yüce ilahi kitap / Kuran gerçeklere şahittir. Ama putperest / müşrik Araplar onlara kendi aralarından bir uyarıcının gelmesine şaştılar. İslam'ı inkar eden o putperest / müşrik Araplar: "Şaşılacak bir şey! Ne yani? Ölüp toprak olduktan sonra (ahirette) tüm yaptıklarımızdan hesaba çekilmeye mi döndürüleceğiz? (Hayır!) Böyle bir dönüş uzak bir ihtimaldir." dediler. Doğrusu Biz toprağın onların cesetlerinden neyi (çürütüp) eksiltiğini bilmekteyiz. Doğrusu Bizim huzurumuzda (her şeyi) koruyan (büyük / ana) bir kitap (yani Levh-i Mahfuz) vardır. (Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar kendilerine gelen gerçekleri yalanladılar. Çünkü onlar (büyük) bir bocalamanın içindedir.

Ayet: 6-8

Onlar üstlerindeki göğü nasıl kusursuzca kurduğumuzu ve onu yıldızlarla süslediğimizi, yeryüzünü nasıl yaydığımızı, (düzlükler var edip onu yaşama uygun yaptığımızı,) oraya dağlar koyduğumuzu ve yeryüzü toprağında (tadı ve kokusu) hoş olan her çeşit bitkiyi bitirdiğimizi bakıp görmediler mi? (İşte bu,) Allah'a gönülden yönelen her kulun gönül gözlerini açan bir gerçektir ve ilahi bir öğüttür.

Ayet: 9-11

Doğrusu Biz gökten bereketli yağmurlar indirip onunla -kullarımıza birer nimet olsun diye- (nice) bahçeler, ekin tarlaları ve salkımları yere sarkan yüksek hurma ağaçları bitirmekteyiz. Böylece Biz ölü haldeki / kurak beldeleri yağmurla diriltmekteyiz. (Bu böyledir. Ey insanlar, siz ahirette böyle diriltilip topraktan) çıkarılacaksınız.

Ayet: 12-14

Geçmişte putperest / müşrik Araplardan önce Nuh toplumu da Res halkı da Semud toplumu da Ad toplumu da Firavunun toplumu da Lut'un soydaşları da Eyke halkı da Tubba toplumu da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. Hepsi elçilerimizi yalanladı. Sonra da ceza tehdidimiz (onların üzerinde) gerçekleşti.

Ayet: 15-16

(Hayır! -Bazılarının zanlarının / boş iddialarının aksine- bu evreni) ilk yaratışımız da (hiçbir şey de) yormuş değildir. (Çünkü Biz asla yorulmayız.) Ama putperest / müşrik Araplar (ahirette) yeni bir yaratılışla yaratılıp (tüm yaptıklarından hesaba çekileceklerinden) şüphe içindedir. Doğrusu insanın yaratıcısı Biziz. Öyleyse Biz insanın kendine verdiği vesveseleri biliriz. Şüphesiz ki Biz insana şah damarından daha yakınız.

Ayet: 17-20

(Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu dünyada herkesin) sağında ve solunda bekleyen ve her şeyi kaydeden iki (melek) vardır. (Bir melek) söylenen sözlere her an gözcülük eder. Şunu da iyi bilin ki, (bir gün) ölüm sarhoşluğu (size) asıl gerçeği getirecektir (ve melekler bazı insanlara): "İşte bu (asıl gerçek / ahiret) senin (sürekli) kaçtığın şeydir" (diyecektir.) Sonuçta ise kıyametin kopmasını bildiren Sur borusuna üflenecektir (ve melekler bazı insanlara): "İşte bu (gün)

Allah'ın (sana) söz verdiği (hesap) günüdür." (diyecektir.)

Ayet: 21-35

(Kıyamet günü ise) herkes (tüm yaptıklarından hesaba çekileceği yere) yanında bulunacak ve biri yol gösterici, diiğeri tanık olan (iki melekle beraber) gelecektir. (O vakit Allah İslam'ı ısrarla inkar eden her bir kafire): "Doğrusu sen (dünyadayken) bu gerçekten (yani ahireteki hesaptan) gaflet / umursamazlık içindeydin. Ama (ahirette) Biz senin (dünyadayken kendi gözlerine çektiğin gaflet / umursamazlık) perdesini kaldırdık. Böylece bugün senin gözlerin gerçekleri keskin bir şekilde görecektir." diyecektir. Sonra (dünyadayken İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin) arkadaşı (olan şeytan): "Yanımdaki bu arkadaşım (cezasını çekmeye) hazırdır." diyecektir. (Daha sonra Allah iki cehennem görevlisine): "İslam'ı ısrarla inkar eden her bir inatçı kafiri cehenneme atın. Çünkü onlar iyiliğe engel olan, (Allah'ın koyduğu sınırları) çiğneyen, (ahiretten / ahiretteki hesaptan) şüphe eden ve Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha edinen kimselerdi. Bu yüzden onları şiddetli cezalara atın." diyecektir. Ahirette (dünyadayken İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin) arkadaşı (olan şeytan): "Ey Rabb'imiz, doğrusu ben onları azgınlaştırmadım; ama onlar (zaten azgındılar ve kendi tercihleriyle) derin bir sapkınlığın içindeydi." diyecektir. (İnsanlar şeytanla tartışıp çekişince,) Allah insanlara: "Sakın Benim huzurumda tartışıp çekişmeyin! Çünkü Ben (ahiretteki ceza) tehditlerimi göndermiştim. (Ama siz onları dikkate almadınız.) Şüphesiz ki Benim sözlerim / hükümlerin asla değişmez. Şüphesiz ki Ben kullarıma asla haksızlık etmem." diyecektir. Kıyamet günü, Biz cehenneme: "Doldun mu?" diyeceğiz; o da (Bize): "(Henüz dolmadım.) Daha yok mu?" diyecektir. Diğer yandan da cennet Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere yaklaştırılacaktır. (Melekler cennete giren kimselere): "Bu (cennet) ödülü, hatadan dönen / tövbe eden, gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu koruyan ve Rahman'a karşı çıkmaktan gönülden korkup Ona gönülden yönelen bir kalple gelen kimseler içindir. (Haydi, şimdi) selamla / esenlikle cennete girin. İşte bu, sonsuzluk günüdür." diyecektir. Böylece onlar cennette canlarının istediği her şeye ve onlara fazladan lütfettiğimiz birçok nimete erişecektir.

Ayet: 36-37

Doğrusu Biz putperest / müşrik Araplardan önce nice -daha güçlü- inkarcı nesilleri cezalandırıp yok ettik. (Cezamız geldiğinde,) onlar, 'kaçıp sığınacak bir yer var mı?' diyerek cezamızdan kurtulmak için bir delik aradılar (ama bulamadılar.) İşte bunda (hisseden) bir kalbi olan -yani gerçekleri dinleyen ve gerçeklere (inanıp) şahit olan- kimselerin alacağı ilahi bir öğüt vardır.

Ayet: 38-40

Doğrusu Biz gökleri, yeri ve arasındakileri (yani her şeyi) altı evrede yarattık ve hiç de yorulmadık. (Yani 'Allah gökleri ve yeri altı günde yarattı ve yorulduğu için Cumartesi günü dinlendi' iddiası, Yahudilerin Allah'a attığı bir iftiradır.) Öyleyse ey elçi, putperest / müşrik Arapların çirkin sözlerine karşı sabırla dayanışarak hareket et. Ey elçi, güneşin doğuşundan önce de güneşin batışından önce de Rabb'inin yüceliğini hamd ile anarak hareket et. Ey elçi, geceleyin de (gündüzleyin de secdelerden önce de) secdelerden sonra da daima Allah'ın yüceliğini anarak hareket et.

Ayet: 41-44

Ey elçi, ölüme çağıran meleğin seni en yakın bir yerden çağıracağı günü bekle. Kıyamet günü insanlar gerçeklerin haykırışını işitecektir. İşte o gün kabirden çıkış (diriliş) günüdür. Doğrusu yaşatan da öldüren de Biziz. Sonuçta herkes huzurumuza varıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir. Kıyamet günü yeryüzü yarılıp (parçalanacaktır ve toprağın içindeki) insanlar hızla dışarı çıkacaktır. Doğrusu ahirette insanları (diriltip) bir araya toplamak Bizim için çok kolaydır.

Ayet: 45

Şüphesiz ki Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin söylediği (çirkin) sözleri en iyi bileniz. Ey elçi,

sen onları (İslam'a inanmaya) zorlayacak) değilsin; (sen ancak seni dinleyen insanlara öğüt verebilirsin.) Öyleyse ey elçi, (ahiretteki ceza) tehdidimizden korkanlara bu ilahi kitapla / Kuran'la öğüt ver.

51- ZARİYAT SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ZARİYAT SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

Eserek etrafa toz-toprak saçan, ağır (bulutları) taşıyan, yelkenli gemileri kolayca yüzdüren ve (Allah'ın) emriyle yağmuru (yeryüzüne) dağıtan rüzgarlar Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir.

Ayet: 5-6

Ey insanlar, tehdit edildiğiniz (kıyamet günü) doğrudur ve ilahi adalet kesinlikle gerçekleşecektir.

Ayet: 7-11

Yollarla / yörüngelerle dolu gökyüzü de Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Ama ey İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar, siz İslam'a karşı bir söylem içindesiniz. Çünkü gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan saptırılmak isteyen herkes saptırılır. Herkes şunu iyi bilsin ki, saçmasapan batıl inançlar (hurafeler) uyduranlar ahirette kahrolacaktır. (Ama bugün) onlar bir bocalama içinde yanlışlarını sürdürüyorlar.

Ayet: 12-14

Putperest / müşrik Araplardan bazıları (alay ederek): "İlahi adalet günü ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor?" diye soruyorlar. Doğrusu o gün (geldiğinde,) onlar cehennem ateşiyle sınanacaktır. O vakit onlara: "Haydi, cezanızı çekin! İşte bu, başınıza hemen gelmesi için ısrar ettiğiniz cezadır." denilecektir.

Ayet: 15-19

Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler ise ahirette cennet bahçelerinde ve pınarlarında bulunacaktır. Onlar Rabb'lerinin lütfettiği (tüm) nimetlere erişecektir. Çünkü onlar ahiretten önce (yani dünyada) iyi işler yaparlardı, geceleri az uyurlardı ve seher vakitlerde Allah'tan bağışlanma dilerlerdi. Ayrıca onlar kendi servetlerinin içinde -talepte bulunan ve bulunmayan- tüm ihtiyaç sahiplerinin (belli) bir hakkı olduğunu da (bilirlerdi.)

Ayet: 20-23

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (sizden) gerçekleri kesin olarak bilmek isteyen kimseler için hem yeryüzünde hem de kendi içlerinizde (vicdanlarınızda) nice gerçekler vardır. Artık gerçekleri görmeniz gerekir. Doğrusu gökte hem rızkınız (olan yağmur) hem de tehdit edildiğiniz cezalar vardır. Ey insanlar, göğün ve yerin Rabb'i şahittir ki, bu ilahi kitap / Kuran sizin konuştuğunuz gibi (size konuşan) bir gerçektir.

Ayet: 24-30

Ey elçi, sana İbrahim'in ağırladığı misafirlerin haberi geldi: Bir vakit onlar İbrahim'e gelip: "Selam!" dediklerinde, İbrahim onlara: "Selam yabancılar!" dedi. Sonra usulca / belli etmeden evine gidip misafirlerine (ikram etmek için) kızarmış dana eti getirdi ve yemeği onlara yaklaştırıp: "Buyrun." dedi. Ama İbrahim (onların yemeğe hiç el uzatmadıklarını görünce,) içinde onlardan kaynaklanan bir korku hissetti. Onlar İbrahim'e: "Endişe etme. (Çünkü biz

Allah'ın gönderdiği melek elçileriz.)" dediler ve ona akıllı / bilgili bir oğlunun doğacağını müjdelediler. Bu müjdeyi duyan İbrahim'in hanımı gülerek onların yanına geldi ve elleriyle yüzünü kapayıp: "(Kısır ve yaşlı bir kadın (nasıl doğurabilir ki!)" dedi. Melek elçiler ona: "Rabb'in, 'Bu böyle olacak!' diye buyurdu. Şüphesiz ki Allah en doğru kararı verendir ve her şeyi en iyi bilendir." dediler.

Ayet: 31-37

İbrahim onlara: "Ey elçiler, başka bir göreviniz daha var mı?" dedi. O vakit melek elçiler ona: "Doğrusu biz günahta ısrar eden suçlu bir toplumu (Lut'un toplumunu) cezalandırmaya da gönderildik. Çünkü biz onlara Rabb'inin aşırı giden (günahta ısrar eden) kimseler için işaretlediği (ateşte pişmiş) çamurdan taşları aşırı göndereceğiz." dediler. Ama Biz (Lut'un toplumunu cezalandırmadan önce) o beldedeki İslam'a inananları oradan çıkarıp (kurtardık.) Ama orada İslam'a inanan sadece bir ev vardı. Sonuçta Biz (cezalandırıp yok ettiğimiz) o beldeden geriye şiddetli cezamızdan korkan kimselere nice ibretler bıraktık.

Ayet: 38-40

Ey insanlar, Musa'nın hayatından da alacağınız ibretler vardır. Geçmişte Biz Musa'yı apaçık bir yetkiyle Firavuna elçimiz olarak gönderdik. Ama (ne yazık ki) Firavun, ordusuna güvenip gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirdi ve Musa hakkında: "Bu adam ya bir sihirbazdır / aldatıcıdır ya da aklını yitirmiş / delirmiş biridir." dedi. Sonra Biz onu ve askerlerini cezalandırıp su akıntısında boğduk. Sonuçta Firavun (öldüğü sırada) kendi kendini kınıyordu.

Ayet: 41-42

Ey insanlar, (İslam'ı ısrarla inkar eden) Ad toplumundan (ve onlara verdiğimiz cezadan) da alacağınız ibretler vardır. Geçmişte Biz Ad toplumunun üzerine -geçtiği her yerde hiçbir şeyi bırakmadan her şeyi kökünden söküp toz gibi uçuran- şiddetli bir fırtına gönderdik.

Ayet: 43-45

Ey insanlar, (İslam'ı ısrarla inkar eden) Semud toplumundan (ve onlara verdiğimiz cezadan) da alacağınız ibretler vardır. Geçmişte onlara: "Bu dünyanın nimetlerinden bir süreye (ölüm vaktine) kadar yararlanabilirsiniz; (ama şunu iyi bilin ki, eğer Allah'ın emirlerine uymazsınız, Onun cezasına uğrarsınız.)" denildi. Ama onlar (-tüm uyarılara rağmen-) Rabb'lerinin emrine başkaldırdılar ve göz göre göre (yıldırım gibi aniden gelen) cezalara çarptırıldılar. (O cezalar geldiğinde,) onlar ayağa kalkamadılar ve yardımsız / çaresiz kaldılar.

Ayet: 46

Ey insanlar, Biz daha önceden de Nuh'un toplumunu cezalandırıp yok ettik. Çünkü onlar da günahta ısrar eden kimselerdi.

Ayet: 47-49

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz gücümüzle gökyüzünü kuranız ve onu genişleteniz. Biz yeryüzünü döşeyeniz ve onu en güzel şekilde düzenleyeniz. Doğrusu Biz her şeyi çiftler olarak yarattık. Umulur ki gerçekleri düşünüp öğüt alırsınız.

Ayet: 50-51

Ey elçi, insanlara de ki: "Artık kötülüklerden kaçıp Allah'a yönelin. Doğrusu ben Allah'ın size gönderdiği apaçık bir uyarıcıyım. Sakın Allah ile beraber (sahte) bir ilah daha (yani bir put) edinmeyin. Doğrusu ben Allah'ın size gönderdiği apaçık bir uyarıcıyım."

Ayet: 52-55

Ey elçi, bu böyledir, putperest / müşrik Araplardan önceki inkarcılar da kendilerine gelen Allah'ın elçilerine ya 'sihirbaz / aldatıcı' ya da 'aklını yitirmiş / deli' dediler. Sanki onlar aynı sözlerle İslam'ı inkar etmeyi birbirine tavsiye etmişler(!) Doğrusu onlar azıtmış kimselerdir. Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden yüz çevirip (diğer insanları İslam'a davet et.) Doğrusu sen (onları kendi hallerine bıraktığından) kınanacak değilsin. Öyleyse ey elçi,

insanlara (bu ilahi kitapla / Kuran'la) öğüt ver; çünkü bu ilahi öğüt İslam'a inananlara fayda verir.

Ayet: 56-60

Herkes şunu iyi bilsin ki, Ben, cinleri ve insanları yalnız Bana ibadet etsinler diye yarattım. Ben onlardan Bana bir nimet vermelerini veya Beni doyurmalarını istiyor değilim. Şüphesiz ki Allah tüm nimetleri verendir ve sarsılmaz güç sahibidir. Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ve onlara arkadaş olanların günahı ortaktır. Ama onlar cezaya uğramak için acele etmesinler. Çünkü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere söz verilen kıyamet günü gelince, onlara yazık olacaktır.

52- TUR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TUR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-8

Dağlar, ince deri sayfalara yazılan ilahi kitaplar, (Allah'a ibadet için) bina edilen bu (kutsal) ev / Kabe, yükseltilmiş bir tavan (gibi olan gökyüzü) ve (kıyamet günü) kaynatılacak olan denizler Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Doğrusu Rabb'inin cezası kesinlikle gerçekleşecektir. Çünkü hiçbir şey de Ona engel olamaz.

Ayet: 9-12

Kıyamet günü gökyüzü şiddetle sarsılacaktır; (yeryüzünde ise) dağlar yürüyüp savrulacaktır. İşte o gün gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır. Çünkü onlar yanlışa dalıp oynayan kimselerdir.

Ayet: 13-20

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler sürüklenerek cehennem ateşine atıldıklarında, (melekler) onlara: "İşte bu, (dünyadayen) yalanladığınız cehennem ateşidir. Peki, bu (cehennem ateşi) bir sihir mi? Yoksa siz gerçeği hala mı görmüyorsunuz? Haydi, şimdi cehennemde yanın. Artık dayanın ya da dayanmayın fark etmez. Doğrusu siz yaptıklarınızın cezasını çekiyorsunuz." diyecektir. Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler ise ahirette cennet bahçelerinde ve nimetlerin içinde bulunacaktır. Cennete giren kimseler orada Rabb'lerinin onlara verdiği nimetlerden yararlanıp mutluluk duyacaktır. Çünkü Rabb'leri onları cehennem ateşi cezasından koruyacaktır. (Melekler) onlara: "(Dünyada) yaptığınız düzeltici / iyi işlerin ödülü olarak -sırayla (karşılıklı) konulmuş koltuklara oturup- (cennet nimetlerinden) afiyetle yiyin ve için." diyecektir. (Cennette) Biz onları güzel gözlü eşler ile evlendireceğiz.

Ayet: 21-28

Doğrusu Biz İslam'a inananları ve (onları izleyip) İslam inancına uyan çocuklarını (cennette) bir araya getireceğiz. Biz onların yaptıkları düzeltici / iyi işlerin ödülünü eksiltmeden fazlasıyla vereceğiz. Herkes sadece kendi yaptıklarından sorumludur. Sonuçta Biz cennete giren kimselere canlarının istediği her meyveden ve etten lütfedeceğiz. Cennette onlar boş söze ve günaha sokmayan (cennet şaraplarıyla dolu) kadehleri tokuşturacaktır. Allah'ın onlara hizmet etmeleri için cennette genç delikanlılar olarak yarattığı ve korunmuş inciler gibi (tertemiz) olan hizmetçiler de onların etrafında dolaşacaktır. Ahirette insanlar birbirlerine dönüp sorular soracaktır. O vakit onlar: "Doğrusu biz daha önce (dünyadayken kendimiz ve) ailemiz hakkında (Allah'a karşı çıkmaktan) korkardık. Böylece Allah bize iyilikte bulunup (cennet nimetlerini

lütfetti) ve bizi (cehennemin) şiddetli cezasından korudu. Doğrusu biz daha önce (dünyadayken) yalnız Allah'a dua (ibadet) ederdik. Şüphesiz ki Allah en iyidir ve en merhametlidir." diyecektir.

Ayet: 29-34

Öyleyse ey elçi, insanlara (bu ilahi kitapla / Kuran'la) öğüt ver. Herkes şunu iyi bilsin ki, sen bir kahin veya aklını yitirmiş / delirmiş biri değil ancak Rabb'inin nimetiyle (gönderdiği bir elçisin.) Ama (ey elçi,) putperest / müşrik Araplar senin hakkında: "Bu adam (Allah'ın elçisi değil) sadece bir şairdir. Zamanın eskitmesiyle onun gözden düştüğünü gözleyeceğiz." diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Gözleyin bakalım, ben de sizinle beraber Allah'ın takdirini gözlüyorum." Doğrusu putperest / müşrik Arapların gördükleri rüyalar onlara bunu emmrediyor (yani onları senin bir şair olduğuna inandırıyor.) Doğrusu onlar (gerçeklere değil rüyalara inanarak) Allah'a karşı azgınlaşan kimselerdir. Ey elçi, bazıları sana (iftira edip): "Bu Kuran'ı uydurdu." diyorlar. Doğrusu onlar İslam'a inanmıyorlar. Öyleyse eğer onlar doğruyu söylüyorlarsa, bu ilahi kitaba / Kuran'a karşı (daha doğru olabilecek) başka sözleri getirmeleri gerekir.

Ayet: 35-38

(Ey elçi, putperest / müşrik Araplara şu soruları sor:) Onlar bir amaç olmadan mı yaratılmışlar? Yaratıcı olan onlar mı (yoksa Biz miyiz?) Gökleri ve yeri de onlar mı yaratmışlar? Doğrusu onlar (gökleri ve yeri) kesin olarak bilmezler bile! Onlar Rabb'inin hazinelerine mi yoksa Onun (göklerde ve yerdeki) hakimiyetine mi sahipler? Ya da onların bir merdiveni varmış da, onunla evrenin dışına çıkıp (oradan her şeyi) dinliyorlar mıymış? Öyleyse (gökleri ve yeri) dinlediklerini iddia eden kimseler apaçık bir kanıt getirmelidir.

Ayet: 39-43

Ey putperest / müşrik Araplar, siz (bazı putları ve melekleri) Allah'a "kız çocukları" olarak yakıştırırken, kendinize (kızları yakıştırmayıp) erkek çocuklarınızın olmasını istiyorsunuz. Ey elçi, sen İslam'a davet görevin için insanlardan hiçbir karşılık istemiyorsun. Öyleyse onlar hiçbir borcun altına girmemiştir. Doğrusu insanlar bilinmezi (geleceği) bilemezler ve (bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerden daha doğrusunu) yazamazlar. (Bu yüzden onların Allah'ın gönderdiği bu elçiye ve bu ilahi kitaba / Kuran'a ihtiyacı vardır.) Ama ey elçi, onlar sana tuzak kurmak istiyorlar. Aslında onların kendileri bir tuzağa düşmüştür. Doğrusu onların Allah'tan başka bir ilahı yoktur. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden uzaktır.

Ayet: 44-47

Ey elçi, böyleleri gökten (üzerlerine) bir (göktaşı) kütlesinin düşüyor olduğunu görseler bile, (o gerçeğe inanmayıp sahte bir umutla): "Bu, bir bulut yığınıdır." derler. Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri cezaya uğrayacakları kıyamet günüyle karşılaşana kadar kendi hallerine bırak. Kıyamet günü onların planları hiçbir işe yaramayacaktır ve onlar yardımsız / çaresiz kalacaktır. Doğrusu haksızlıkta / zulümde ısrar eden o zalimlere kıyamet gününden önce de bir ceza vardır. Ama (ne yazık ki) insanlardan birçoğu gerçekleri anlamak istemez.

Ayet: 48-49

Ey elçi, (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et ve yalnız Rabb'inin hükmüne uy. Herkes şunu iyi bilsin ki, sen Bizim gözetimimiz / desteğimiz altındasın. Öyleyse ey elçi, her kalktığında Rabb'inin yüceliğini hamd ile anarak hareket et. Ey elçi, geceleyin de (gündüzleyin de yıldızlardan önce de) yıldızlardan sonra da daima Allah'ın yüceliğini anarak hareket et.

53- NECM SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NECM SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

(Kıyamet günü) düşecek (yörüngeden çıkacak) olan yıldız Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir.

Ayet: 2-18

Ey Mekkeliler, şunu iyi bilin ki, (önceden) arkadaşınız olan bu elçi asla dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapmamıştır ve doğrudan ayrılmamıştır. Doğrusu o, boş değil (sizin için çok önemli ve anlamlı olan gerçekleri) konuşuyor. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran (Allah tarafından) vahiy edilen / bildirilen gerçeklerdir. Şiddetli güç ve üstün akıl sahibi olan Allah onu bu elçiye öğretmiştir. Bu yüzden (bir gün) vahiy meleği Cebrail en üst ufka yönelip (göründü) ve yere inip bu elçinin yanına -ona değecek kadar- yaklaştı. Böylece Allah kuluna (bu elçiye) bildirmek istediklerini vahiy etti / bildirdi. Bu elçinin gönlü de gördüklerini yalanlamayıp doğruladı. Öyleyse bu elçinin gördüklerinden şüphe etmeyin. Doğrusu bu elçi o vahiy meleğini / Cebrail'i başka bir inişinde de (dinlenmek için gökgesine) sığındığı bir bahçenin ucundaki dikensiz yemiş ağacının yanında görmüştü. O vakit o ağacı (melekler) kaplıyordu. (Hayır,) bu elçinin gözü yanılmadı. Ayrıca o, hiçbir zaman Allah'a karşı azgınlaşmadı. Doğrusu o, Rabb'inin en büyük gerçeklerinden biri olan vahiy meleğini / Cebrail'i görmüştür.

Ayet: 19-23

Ey putperest / müşrik Araplar, söyleyin bakalım, (uydurduğunuz) Lat, Uzza ve onların üçüncüsü olan Menat putlarına (Allah'ın kız çocukları diyerek Ona iftira etmekten vazgeçmeyecek misiniz?) Ey putperest / müşrik Araplar, siz (bazı putları ve melekleri) Allah'a "kız çocukları" olarak yakıştırırken, kendinize (kızları yakıştırmayıp) erkek çocuklarınızın olmasını istiyorsunuz. Öyleyse bu, çok çarpık bir paylaşımdır. Doğrusu putlar / sahte ilahlar sizin ve atalarınızın (yakıştırıp) adlandırdığınız uydurma adlardan başka bir şey değildir. Çünkü Allah onlar hakkında hiçbir kanıt indirmemiştir. Ama putperest / müşrik Araplar sadece zanlarına / boş iddialarına ve kötü arzularına uyuyorlar. (Artık onların tövbe edip İslam'a inanması gerekir.) Doğrusu Rabb'lerinden onlara bu doğruluk rehberi / Kuran gelmiş bulunuyor.

Ayet: 24-26

Artık insanlar (bu dünyada) istedikleri her şeyi elde edebileceklerini sanmamalıdır. Doğrusu önce de sonra da (dünya da ahiret de) yani her şey yalnız Allah'ındır. Doğrusu -Allah'ın dilediği ve razı olduğu kimselere izin vermesi / lütfetmesi hariç- göklerdeki tüm meleklerin desteği / şefaati bile hiç kimseye hiçbir fayda veremez.

Ayet: 27-28

(Ne yazık ki) ahiretteki hesaba inanmayan putperest / müşrik Araplar (gerçeğe aykırı olarak) melekleri dişil adlarla adlandırıyorlar. Doğrusu onlar melekler hakkında hiçbir (gerçek) bilgiye sahip değildir. Ama putperest / müşrik Araplar sadece zanlarına / boş iddialarına uyuyorlar. Ama zanlar / boş iddialar gerçeklerin karşısında geçersizdir.

Ayet: 29-32

Ey elçi, ilahi öğüdümüze / Kuran'a sırt çevirip sadece bu dünya hayatını isteyenler kimselere (ve onların çirkin sözlerine) aldırış etmeden (diğer insanları İslam'a davet et.) Çünkü onların bilgi düzeyi ancak bu kadardır. Doğrusu Rabb'in, Onun dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan sapanları da doğruluğa yönelenleri de en iyi bilendir. Şunu iyi bilin ki, Allah göklerde ve yerdeki herkesin / her şeyin tek sahibidir. Doğrusu Allah (dünyada) kötülük eden kimseleri kötülük yapmakta ısrar ettiklerinden (cehennemde) cezalandırmak ister. Allah (bu dünyada) -bazı küçük hatalar yapsalar da- büyük günahlardan ve utanç verici / çirkin şeylerden kaçınıp iyilik eden

kimseleri ise (cennetteki) iyiliklerle ve güzelliklerle ödüllendirmek ister. Şüphesiz ki Rabb'in bağışlaması çok geniş olandır. Ey insanlar, Allah sizi (ilk olarak) topraktan yarattığında da, annelerinizin karınlarında bulunduğunuzda da, (şimdi de) en iyi bilendir. Öyleyse sakın (Allah'ın huzurunda) kendi kendinizi temize çıkarmaya çalışmayın! Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseleri en iyi bilendir.

Ayet: 33-55

Ey elçi, gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çeviren kimseleri biliyorsun. Onlar (iyilik için) az bir şey verseler hemen cimrilik ederler. Doğrusu onlar bilinmezi / geleceği bilmiyorlar ve görmüyorlar. Ama bu elçi onlara Musa'ya ve vefakar İbrahim'e indirilen ilahi sayfalarda da bulunan İslam'ı bildirdi. (Herkes kendi yaptığından sorumludur.) Hiç kimse başkasının günahını yüklenmez. Çünkü insana ancak yaptığının karşılığı verilir. (Sonuçta / ahirette) herkesin tüm yaptıkları görülecek ve herkese hak ettiği karşılık (ödül ya da ceza) tam olarak verilecektir. (Ey insan şunu iyi bil ki,) son varış yeri (ahirette) Rabb'inin huzuru olacaktır. Unutmayın ki, insanı son güldürecek ve son ağlatacak olan Allah'tır. İnsanı öldürecek ve diriltecek olan da Allah'tır. İnsanı atılan bir damlacık sıvıdan erkek-dişi eşler olarak yaratan da Allah'tır. Ahirette insanı başka bir varoluşla yaratacak olan da Allah'tır. Doğrusu Allah (bu dünyada bir sınav olarak) bazılarına (çok verip) zengin edendir ve bazılarına (az verip) kanaat ettirendir. Gökteki parlak yıldızların Rabb'i de Allah'tır. Doğrusu (İslam'ı ısrarla inkar eden) önceki Ad toplumunu ve Semud toplumunu cezalandırıp yok eden de, o inkarcılardan geriye hiç kimseyi bırakmayan da, onlardan önce daha zalim ve daha azgın olan Nuh'un toplumunu ve altüst ettiğimiz nice inkarcı beldeleri yerin dibine geçirip şiddetli cezalarla kaplayan da Allah'tır. Öyleyse Rabb'inin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsin ki!

Ayet: 56-62

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu elçi (Allah'ın gönderdiği) önceki uyarıcılar gibi bir uyarıcıdır. Doğrusu yaklaşmakta olan (kıyamet günü) çok yakındır; ama Allah'tan başkası onu ortaya çıkaramaz. Ey putperest / müşrik Araplar, artık Allah'ın sözüne / Kuran'a şaşmayın. Ama siz (ahiretteki kötü sonunuza) ağlayacağınıza gülüyorsunuz ve gerçekleri umursamıyorsunuz. Öyleyse ey insanlar, yalnız Allah'a secde ve ibadet edin.

54- KAMER SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KAMER SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyametin kopması yaklaştı. Şunu iyi bilin ki, (kıyamet koptuğunda) Ay yarılacaktır.

Ayet: 2-8

Ey elçi, putperest / müşrik Araplardan bazıları bir mucize görseler de gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt çevirip: "Bu (önceden beri bazıları tarafından) sürdürülen bir sihirdir / aldatmacadır." derler. Çünkü onlar dosdoğru yolu / İslam'ı / doğruluğu yalanlayıp kötü arzularına uymaktadır. Ama (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere gelecek olan) her (ceza) emri için bir karar vakit vardır. Doğrusu Allah'ın bu elçiye indirdiği bu ilahi kitapta / Kuran'da insanlara onları (kötülüklerden) engelleyen haberler ve en doğru hükümler gelmiştir. Ama bazılarına uyarılar yarar sağlamaz ki! Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden yüz çevirip

(diğer insanları İslam'a davet et.) Kıyamet günü de bir görevli İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri hoşlanmayacakları bir şeye (yani cehenneme) çağıracaktır. (O gün) herkes korku dolu gözlerle çekirge sürüsü gibi kabirlerinden çıkacak ve kendini çağıran görevliye doğru koşacaktır. (İşte o gün) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler: "Bu ne zor bir gün!" diyecektir.

Ayet: 9-17

Geçmişte putperest / müşrik Araplardan önce Nuh'un toplumu da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu ve kulumuzu (yani onlara elçi olarak gönderdiğimiz Nuh'u) yalanladı. Onlar Nuh'a: "(Ey Nuh, sen) aklını yitirmiş' / 'deli birisin." dediler ve (onun insanları İslam'a davetini) engellemeye çalıştılar. Sonra Nuh Rabb'ine: "Ey Rabb'im, ben yenildim; (lütfunla) bana yardım et!" diyerek dua etti. O vakit Biz göğün kapılarını açıp kuvvetli sağanak yağmurlar yağdırdık, yerden de sular fışkırttık. Böylece sular birleşip takdir edilen şeye (yani tufana) sebep oldu. Sonra Biz Nuh'u mıhlanmış tahtalardan yapılmış olan gemiye bindirip kurtardık. (İslam'ı ısrarla inkar eden toplumu tarafından) reddedilen Nuh'a bir ödül olarak lütfettiğimiz o gemi gözetimimiz altında yüzüyordu. Doğrusu Biz o gemiyi (insanlara) bir ibret olarak bıraktık. Peki, düşünüp öğüt alan var mı? Sonuçta uyarılarımı dikkate almayan kimseler cezamın ne şiddetli olduğunu gördüler. Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlar (anlasınlar ve) öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık. Peki, düşünüp öğüt alan var mı?

Ayet: 18-22

Geçmişte Ad toplumu da uyarılarımı yalanladı. Sonuçta uyarılarımı dikkate almayan kimseler cezamın ne şiddetli olduğunu gördüler. Çünkü Biz felaketlerle dolu günlerde Ad toplumun üzerine -onları sanki kökünden sökülmüş hurma ağaçları gibi yere seren- uğultuyla esen bir fırtına gönderdik. Sonuçta uyarılarımı dikkate almayan kimseler cezamın ne şiddetli olduğunu gördüler. Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlar (anlasınlar ve) öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık. Peki, düşünüp öğüt alan var mı?

Ayet: 23-32

Geçmişte Semud toplumu da uyarılarımı yalanladı. Onlar (kendilerine gelen Allah'ın elçisi / Salih hakkında): "Aramızdan bir insana mı uyacağız? (Olamaz! Eğer biz bir insana uyarsak,) o takdirde bir sapkınlığın ve bir deliliğin içinde oluruz. İlahi öğüt aramızdan (bula bula) Salih'e mi indirilmiş? Ama o, küstah bir yalancıdır." dediler. (O vakit Biz Salih'e): "Yarın onlar kimin küstah bir yalancı olduğunu anlayacaktır. Biz onları sınamak için dişi bir deve göndereceğiz. (Ey Salih,) sen onları gözleyip takip et, sabırla dayanışarak hareket et ve onlara, '(Bundan sonra) içme suyu, o dişi deveyle onların arasında paylaşılacaktır. Herkes (su içme sırası geldiğinde) suyun başında hazır bulunsun.' diye bildir." dedik. Ama onlar (en azgın) arkadaşlarını çağırdılar. Böylece o, (geldi,) bıçağını çekti ve o dişi deveyi kesip öldürdü. Sonuçta uyarılarımı dikkate almayan kimseler cezamın ne şiddetli olduğunu gördüler. Biz onları üzerlerine sadece bir ceza haykırışı gönderip yok ettik. Sonuçta çerçöp gibi yere serildiler. Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlar (anlasınlar ve) öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık. Peki, düşünüp öğüt alan var mı?

Ayet: 33-40

Geçmişte Lut'un toplumu da uyarılarımı yalanladı. Biz de Lut'un toplumunun üzerine taş yağdırdık. Ama Biz lütfumuzla Lut'un ailesini / onun beraberinde olanları (yani İslam'a inananları) sabahın erken vaktinde gelen o cezadan kurtardık. Bu böyledir. Biz şükredenleri ödüllendiririz. Lut onları şiddetli cezamız hakkında uyardı; ama onlar o uyarıdan şüphe edip inanmadılar. Doğrusu onlar Lut'un misafirlerine (ele geçirmek) istediler. Ama Biz onların gözlerini kör ettik ve onlara: "Artık sizi uyardığım cezayı çekin." dedik. Böylece onlar sabah erkenden (üzerlerine çöküp) kalan bir cezaya uğradılar. Biz onlara: "Artık sizi uyardığım cezayı çekin." dedik. Doğrusu Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı insanlar (anlasınlar ve) öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık. Peki, düşünüp öğüt alan var mı?

Ayet: 41-43

Geçmişte Firavuna ve onun beraberinde olanlara da uyarılarım geldi. Ama onlar bildirdiğimiz tüm gerçekleri yalanladılar. Biz de onları üstün ve güçlü cezalandırmamızla cezalandırdık. Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, sizin İslam'ı ısrarla inkar etmenizin önceki inkarcıların inkarlarından hiçbir farkı yoktur. (Öyleyse siz de Allah'ın cezasına uğrayacaksınız.) Doğrusu Allah'ın gönderdiği kitaplarda size bir dokunulmazlık yoktur.

Ayet: 44-46

(Putperest / müşrik Araplar): "Doğrusu biz birbirine yardım eden (yenilmez) bir topluluğuz.' diyorlar. (Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki,) "o topluluk" (yakında) yenilecektir ve arkalarını dönüp (kaçacaktır.) Doğrusu kıyametin kopması (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin hepsinin cehennemde buluşacağı) buluşma vaktidir. Doğrusu kıyametin kopması çok şiddetli ve çok acı olacaktır.

Ayet: 47-48

Doğrusu günahta ısrar eden suçlular bir sapkınlığın ve bir deliliğin içindedir. Ama kıyamet günü yüzüstü bir şekilde cehennem ateşine sürüklenip atıldıklarında, onlara: "Haydi, cehennem ateşinin yakışını tadın." denilecektir.

Ayet: 49-50

(Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki,) Biz her şeyi belli bir ölçüde yarattık ve emirlerimiz -göz açıp kapar gibi- hemen gerçekleşir.

Ayet: 51-52

Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, (geçmişte) Biz sizin gibi nicelerini cezalandırıp yok ettik. Peki, düşünüp öğüt alan var mı? Doğrusu geçmiş toplumların yaptığı küçük-büyük her günah ilahi kitaplarda yazılıdır.

Ayet: 53-55

Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler ise ahirette cennet bahçelerinde ve ırmaklarında bulunacaktır. (O gün) onlar en güçlü hükümdar (olan Allah'ın) huzurunda doğruluk koltuğuna oturacaktır.

55- RAHMAN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

RAHMAN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-13

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitabı / Kuran'ı öğreten Rahman / en bağışlayıcı (olan Allah'tır.) O, insanı yarattı ve ona konuşmayı öğretti. Güneşi ve Ay'ı bir hesaba göre (hareket ettiren de O'dur.) Bu yüzden, yıldızlar, (otlar) ve ağaçlar (yani tüm varlıklar) yalnız Ona secde ederler. Göğü yükselten ve (bu evrene) bir denge koyan da O'dur. Öyleyse ey insanlar, (aşırı giderek) dengeyi bozmayın; daima adaletli davranarak ölçüyü yerine getirin ve sakın tartıyı eksik yapmayın! Yeryüzünü canlıların yaşamına uygun olarak düzenleyen ve orada (çeşitli) meyveleri, salkımlı hurma ağaçlarını, tahılları ve hoş kokulu çiçekleri (bitiren de O'dur.) Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 14-18

Allah (ilk) insanı balçık çamurdan, cinleri ise ateşin yükselen alevinden yaratmıştır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Allah doğuların ve batıların (yani her

yerin, herkesin ve her şeyin tek) Rabb'idir. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 19-25

Doğrusu Allah iki su kütlesini (ırmakları ve denizleri) birbiriyle buluşması için salmıştır; aralarına da (tuzlu su tatlı suya karışmasın diye yerçekimi ve yoğunluk farkı yasalarını) bir perde olarak koymuştur. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! O sulardan inci ve mercan çıkar. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Diğer yandan Allah denizlerde yüzmekte olan -dağ gibi büyük yapılmış- gemilerin (gerçek) sahibidir. (Çünkü onları yüzdüren başkası değil O'dur.) Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 26-28

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, (kıyamet günü) yeryüzündeki herkes ölecektir; ama sonsuz büyüklük ve cömertlik sahibi olan Rabb'in kalacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 29-30

Doğrusu göklerde ve yerdeki herkes / her şey (her an) Allah'tan istekte bulunur. Allah da (onlara) her gün nice işlerinde (yardım eder.) Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 31-32

Ey günahkarlar, şunu iyi bilin ki, Biz sizin tüm yaptıklarınızı (ahirette) ortaya dökeceğiz (ve sizi hesaba çekeceğiz.) Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 33-45

Ey (İslam'ı inkar eden) cin ve insan topluluğu, eğer gücünüz yetiyorsa, göklerin ve yerin sınırlarından (Allah'ın hükümranlığından) çıkın da görelim. Ama (Allah'ın hükümranlığından) çıkamazsınız; çünkü siz Allah'tan daha güçlü değilsiniz. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Şunu iyi bilin ki, (eğer tövbe edip İslam'a inanmazsanız, ahirette) üzerinize cehennem ateşinin alevleri ve zehirli dumanı gönderilecektir. Sonuçta yardımsız / çaresiz kalacaksınız. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Doğrusu (kıyamet günü) gökyüzü yarıldığında, (kaynayan) yağ gibi kıpkırmızı olacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! İşte o gün insanlar ve cinler, başkasından değil (sadece kendi yaptıklarından) hesaba çekilecektir. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Doğrusu günahta ısrar eden suçlular ahirette yüzlerinden tanınacaktır ve onlar alınlarından ve ayaklarından tutulup (cehenneme atılacaktır.) Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere: "İşte bu ceza, günahta ısrar eden suçluların (dünyadayken) yalanladığı cehennemdir." denilecektir. Onlar cehennem ateşi ve kaynar sıcak su cezaları arasında gidip gelecektir. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 46-55

Diğer yandan Rabb'inin huzurunda hesaba çekilmekten korkan (ve İslam'a inanıp dosdoğru davranan) kimselere ise iki cennet verilecektir. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Öyle iki cennet ki her ikisi de harika (güzelliklerle ve) sanatlarla dolu olacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Öyle iki cennet ki her ikisinde de iki pınar akacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Öyle iki cennet ki her ikisinde de çeşitli meyveler olacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Cennete giren kimseler ipekli kumaştan kaplanmış olan koltuklarda oturacaktır ve onların ellerinin altında her iki cennetten toplanan meyveler olacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 56-61

O cennetlerdeki hanımlar yumuşak bakışlı ve daha önce -insan veya cin- yani hiç kimsenin dokunmadığı kadınlar olacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! O hanımlar sanki yakut ve mercan gibi (gözalıcı) olacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Doğrusu (dünyadaki) iyiliklerin karşılığı (ahiretteki) iyilikler olacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 62-71

Ahirette (İslam'a inananlardan daha fazlasını hak edenlere) o iki cennetten başka iki cennet daha verilecektir. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! O iki cennet de yemyeşildir. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! O iki cennette de fışkıran iki pınar vardır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! O iki cennette de çeşitli meyveler, hurma ağaçları ve nar ağaçları vardır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! O cennetlerde her şeyin en iyisi ve en güzeli olacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 72-77

O cennetlerdeki çardaklarda güzel gözlü ve yumuşak bakışlı hanımlar bulunacaktır. Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Cennete giren kadınlar daha önce -insan veya cin- yani hiç kimsenin dokunmadığı (yeni bir yaratılışla var olacaktır.) Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki! Cennete giren kimseler orada rahat, yeşil ve işlemeli koltuklara oturup (sohbet edecektir.) Öyleyse Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz ki!

Ayet: 78

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, büyüklük ve cömertlik sahibi olan Rabb'inin adı en yücedir.

56- VAKI'A SURESİNİN KISA TEFSİRİ

VAKI'A SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-7

Kesinlikle gerçekleşecek olan olay (yani kıyametin kopması) gerçekleşince, hiç kimse o gerçeği yalanlayamayacaktır. (Kıyamet günü) bazılarını alçaltırken, bazılarını yükseltecektir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (kıyamet günü) yeryüzü büyük depremlerle sarsıldığında ve dağlar parçalanıp toz gibi havaya saçıldığında, siz üç gruba ayrılacaksınız.

Ayet: 8-14

(Birinci grup) ahirette amel defterini sağ eliyle alacak ve (cennette) mutlu olacak olan kimselerdir. (İkinci grup) ahirette amel defterini sol eliyle alacak ve (cehennemde) mutsuz olacak olan kimselerdir. (Üçüncü grup ise) düzeltici / iyi işlerde yarışan ve öne geçen kimselerdir. İşte onlar Allah'ın huzuruna yaklaşma izni olan kullarıdır. Onlar (ahirette) nimet cennetlerinde olacaktır. Doğrusu cennete giren kimselerin birçoğu birinci gruptan, birazı da üçüncü gruptan olacaktır.

Ayet: 15-40

Cennete giren kimseler orada (onlara özel) konulmuş koltuklarda karşılıklı oturup (sohbet edecektir.) Allah'ın onlara hizmet etmeleri için cennette ölümsüz gençler olarak yarattığı hizmetçiler onların etrafında dolaşacaktır ve onlara bardaklarla, sürahilerle ve kadehlerle cennet

pınarlarından doldurulmuş hiç sarhoş etmeyen ve baş ağrısı yapmayan çok lezzetli içecekleri servis yapacaktır. O hizmetçiler onların dilediği meyveleri ve canlarının istediği kuş eti (yemeklerini) onlara sunacaktır. Ayrıca Biz onları güzel gözlü ve korunmuş inciler gibi (tertemiz) eşler ile evlendireceğiz. Bunlar onların (Allah'a inanıp) düzeltici / iyi işler yapmalarının ödülüdür. Onlar cennette boş / rahatsız edici veya günah sözler değil sıklıkla "Selam!" sözünü işitecektir. (Birinci grup) ahirette amel defterini sağ eliyle alacak ve (cennette) mutlu olacak olan kimselerdir. Cennete giren kimseler (orada) dikensiz yemiş ağaçlarının, salkımlı muz ağaçlarının, geniş gölgeliklerin, çağlayan suların ve çok (çeşitli) bitmez-tükenmez ve yasaksız olan meyvelerin arasında olacaktır ve yüksek koltuklarda oturacaktır. Biz cennete giren kadınları (orada yeni bir yaratılışla) var edeceğiz. Biz onları sevgi dolu ve eşleriyle aynı yaşta olan bakire genç kızlar olarak yaratacağız. Bunlar amel defterini sağ eliyle alan kimseler içindir. Birinci gruptan ve üçüncü gruptan olanlar ahirette (sonsuza kadar cennet nimetlerinin içinde yaşayacaktır.)

Ayet: 41-46

(İkinci grup) ahirette amel defterini sol eliyle alacak ve (cehennemde) mutsuz olacak olan kimselerdir. Onlar cehenneme girecek ve orada şiddetli ateşinin, kaynar sıcak suların ve bunaltan ve daraltan koyu karanlıkların arasında olacaktır. Çünkü onlar daha önce (dünyadayken) zenginlikten şımaran ve günahta ısrar eden kimselerdi.

Ayet: 47-56

Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "(Ne yani,) biz ve önceki atalarımız ölüp toprağa ve (çürümüş) kemiklere dönüştükten sonra (ahirette) diriltilip (tüm yaptıklarımızdan hesaba mı çekileceğiz? Olamaz!)" diyorlardı. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu öncekiler ve sonrakiler (yani tüm insanlar) belli bir gün / kıyamet günü (diriltilip) bir araya toplanacak (ve tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.)" Sonra ey dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapan ve yalanlayan kimseler, siz (cehenneme girecek, orada zehirli) zakkum ağacının meyvelerinden yiyerek karnınızı dolduracak ve (o kötü yemeğin) üzerine de kaynar sıcak sulardan içeceksiniz. Siz o kaynar sıcak sulardan -susamış develer gibi- içtikçe içeceksiniz. İlahi adalet günü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (cehennemdeki) ağırlanması işte böyle olacaktır.

Ayet: 57-67

Ey putperest / müşrik Araplar, sizi Biz yarattık. Artık bu gerçeğe inanmanız gerekir. Bir düşünün bakalım, çıkardığınız bir damlacık sıvıyı yaratan siz misiniz yoksa Biz miyiz. (Tabii ki her şeyi yaratan Biziz.) Aranızda kimin (önce) öleceğini belirleyen de Biziz. Doğrusu hiç kimse Bizim (sizi öldürüp) yerinize başka insanları getirmemize ve sizi (ahirette diriltip) bilemediğiniz bir şekilde var etmemize engel olamaz. Siz ilk varoluşunuzu (yani bu dünyada annelerinizin rahimlerinde nasıl yaratıldığınızı) öğrendiniz. Artık düşünüp öğüt almanız gerekir.

Ayet: 63-67

Ey putperest / müşrik Araplar, bir düşünün bakalım, toprağa ektiğiniz tohumları çoğaltan siz misiniz yoksa Biz miyiz? (Tabii ki her şeyi çoğaltan Biziz.) Ama Biz dilersek, ekinlerinizi (işe yaramaz) çerçöp haline de getirebiliriz. İşte o vakit siz: Eyvah! Mahvolduk! Doğrusu biz bu nimetten yoksun kaldık." diye sızlanıp durursunuz.

Ayet: 68-70

Ey putperest / müşrik Araplar, içtiğiniz suyu bir düşünün bakalım! Yağmuru bulutlardan indiren siz misiniz yoksa Biz miyiz? Şayet Biz dilersek, (içtiğiniz) suyun tadını acımsı yapabiliriz. Artık Allah'a şükretmeniz gerekir.

Ayet: 71-73

Ey putperest / müşrik Araplar, yaktığınız ateşi bir düşünün bakalım! Ateşte yaktığınız ağaçları var eden siz misiniz yoksa Biz miyiz? Doğrusu Biz ateşi hem (cehennemden uyaran) bir

hatırlatıcı hem de ihtiyaç duyulan yararlı bir şey yaptık.

Ayet: 74

Öyleyse ey elçi, daima en büyük olan Rabb'inin yüce adını anarak hareket et.

Ayet: 75-80

Ey insanlar, yıldızların konumlarını şahit tutarak yemin ederim ki, -keşke bir bilseniz, bu ne büyük bir yemindir- bu ilahi kitap / Kuran çok değerlidir ve korunan (büyük / ana) bir kitapta (yani Levh-i Mahfuzda) da bulunmaktadır. Bu yüzden ona sadece (maddi ve manevi kirlerden) temizlenen kimseler dokunabilir. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıkların Rabb'i (olan Allah) tarafından indirilmiştir.

Ayet: 81-85

Ama ey putperest / müşrik Araplar, siz Allah'ın sözünü / Kuran'ı karalamaya ve size bir nimet olarak lütfedilen İslam'ı yalanlıyorsunuz. Peki, can boğaza geldiğinde (yani ölüm anında) ne yapacaksınız? İşte o vakit siz (ölüm gerçeği karşısında hiçbir şey yapamayıp) sadece bakakalırsınız. Doğrusu Biz ölen bir kimseye sizden daha yakınızdır; ama siz bunu göremezsiniz.

Ayet: 86-87

Ey putperest / müşrik Araplar, eğer (ahirette) hesaba çekilmeyeceğinizi iddia ediyorsanız ve doğruyu söylüyorsanız, ahiretten kaçmamanız gerekir.

Ayet: 88-94

Herkes şunu iyi bilsin ki, eğer ölen kimse (üçüncü gruptan yani) Allah'ın huzuruna yaklaşma izni olan kullardan ise o, (ahirette) rahatlıklarla, hoş kokulu bitkilerle ve (sonsuz) nimetlerle dolu olan bir cennet hayatına sahip olacaktır. Eğer ölen kimse ahirette amel defterini sağ eliyle alacak olan kimselerden ise (o da ahirette cennet nimetlerinin içinde olacaktır.) Böylece amel defterini sağ eliyle alan herkese (cennette): "Selam sana!" denilecektir. Ama ölen kimse dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapan ve doğruluğu yalanlayan kimselerden ise ona (ahirette) ikram olarak(!) cehennemin kaynar sıcak sularından içirilecektir ve o, cehennem ateşine atılacaktır.

Ayet: 95

Herkes şunu iyi bilsin ki, bu ilahi kitap / Kuran, (Allah tarafından insanlara) kesin olarak bildirilen gerçeklerdir.

Ayet: 96

Öyleyse ey elçi, daima en büyük olan Rabb'inin yüce adını anarak hareket et.

57- HADİD SURESİNİN KISA TEFSİRİ

HADİD SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göklerde ve yerdeki herkes / her şey Allah'ın yüceliğini anarak hareket etmektedir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 2-3

Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Doğrusu yaşatan da öldüren de Allah'tır. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. O, her şeyden öncedir, her şeyden sonradır, her şeyin dışındadır ve her şeyin içindedir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 4

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah gökleri ve yeri altı evrede yaratandır ve (onları kuşatan) Arş'a hükmedendir. Şüphesiz ki Allah yere gireni de yerden çıkanı da gökten ineni de göğe yükseleni de (yani her şeyi) bilir. Şunu iyi bilin ki, -siz nerede olursanız olun- Allah sizinle beraberdir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

Ayet: 5-6

Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Sonuçta her konu (hesabının sorulması için) Allah'ın huzuruna döndürülecektir. Doğrusu Allah (her gün) geceyi gündüze, gündüzü de geceye sokandır. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir.

Ayet: 7-11

Ey putperest / müşrik Araplar, Allah'a ve elçisine inanın ve Allah'ın size bir emanet olarak verdiği şeylerden (İslam için) harcama / yardım yapın. Doğrusu sizden İslam'a inanan ve (İslam için) harcama / yardım yapan kimselere (ahirette) büyük bir ödül (olan cennet) vardır. Bu elçi sizi Rabb'inize inanmaya çağırırken ve sizden (doğruluktan ayrılmayacağınıza dair) yeminle bir söz almışken, niçin Allah'a inanmazsınız ki! Eğer Allah'a inandıysanız (İslam'a inanmanız gerekir.) Şunu iyi bilin ki, bu kuluna (bu elçiye) apaçık bildirdiği gerçekleri indiren Allah'tır. Çünkü Allah sizi karanlıklardan İslam'ın aydınlığına çıkarmak ister. Şüphesiz ki Allah size en şefkatlidir ve en merhametlidir. Niçin Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için harcama / yardım yapmazsınız ki! Doğrusu gökler ve yer (hiç kimseye değil) Allah'a kalacaktır. (Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki,) Allah hepinize (cennetteki) iyilikleri / güzellikleri söz vermiştir; ama sizden Mekke'nin fethinden önce (zor zamanda İslam için) harcama / yardım yapan ve savaşan kimseler, diğer inananlarla bir değildir. İşte onlar Mekke'nin fethinden sonra (İslam için) harcama / yardım yapan ve savaşan kimselerden daha üstün bir dereceye sahiptir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Şunu da iyi bilin ki, Allah, Ona güzel bir borç veren (yani insanlara iyilik eden) kimselere (ahirette) kat kat fazlasını lütfedecek ve cömert / sonsuz bir ödül (olan cenneti) verecektir.

Ayet: 12-15

Kıyamet günü erkek-kadın tüm İslam'a inananların ışıklarıyla önlerini ve çevrelerini aydınlattığı görülecektir. (O gün melekler onlara): "Müjdeler olsun size! Bugün -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere (gireceksiniz.) En büyük başarı da budur." diyecektir. O gün erkek-kadın tüm münafıklar / ikiyüzlüler İslam'a inananlara: "(Biraz) bize de bakın ki, sizin ışığınızdan alıp yararlanalım." diyecektir. O vakit onlara: "(Dönebiliyorsanız dünyaya) geri dönün ve (burada ihtiyaç duyduğunuz) ışığı orada bulup (yanınızda getirin.)" denilecektir. Sonra onlarla İslam'a inananların arasına (ortasında) kapılar olan bir duvar konulacaktır. O duvarın içinde rahmet (yani cennet nimetleri,) dış tarafında ise (cehennem) cezası olacaktır. (O gün) münafıklar / ikiyüzlüler İslam'a inananlara seslenip: "(Hatırlayın, dünyadayken) biz de sizinle beraberdik. Peki, şimdi neden ayrıldık?)" diyecektir. İslam'a inananlar da onlara: "(Evet, siz (dünyadayken) bizimle beraberdiniz; ama siz kendinizi bir fitneye sokup (İslam'ı inkar ettiniz, (İslam'a inananların başarısız olmasını) gözleyip beklediniz, (ahiretteki hesaptan) şüphe ettiniz ve -Allah'ın emri (ölüm) başınıza gelene kadar- boş kuruntulara aldandınız. Böylece aldatıcı (yani şeytan) sizi (Allah'ın adını kullanarak) aldattı. Şunu iyi bilin ki, bugün / ahirette sizden (yani münafıklardan / ikiyüzlülerden) ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden hiçbir fidye / kurtuluş bedeli alınmayacaktır. Sonuçta sizin ahiretteki sığınağınız cehennem ateşi olacaktır. Artık sizin dostunuz bu cehennem ateşidir. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir." diyecektir.

Ayet: 16

Öyleyse İslam'a inananların kalpleri Allah'ın ilahi öğüdünü / Kuran'ı ve inen gerçekleri dinlerken derin saygı duymalı ve ürpermelidir. Onlar -geçen zamanla kalpleri katılaşan- ehli kitap

(Medineli Yahudiler) gibi olmamalıdır. Doğrusu onlardan birçoğu günahta ısrar eden fasıklardır.

Ayet: 17-18

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah (yağdırdığı yağmurla) ölü haldeki / kurak topraklara hayat verendir. Biz bildirdiğimiz gerçekleri size açıkladık. Umulur ki aklınızı kullanırsınız. Şunu da iyi bilin ki, Allah, erkek-kadın (İslam) için yardım yapan ve Ona güzel bir borç veren (yani insanlara iyilik eden) kimselere (ahirette) kat kat fazlasını lütfedecek ve onlara cömert / sonsuz bir ödül (olan cenneti) verecektir.

Ayet: 19

Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'a ve elçilerine inananlar, işte onlar, doğru sözlü olan sadıkların ta kendileridir. Onlar ahirette Rabb'lerinin huzurunda şahitlik edecektir. (Ahirette Rabb'lerinin huzurunda) onlara ödülleri ve ışıkları verilecektir. İslam'ı ısrarla inkar eden ve bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseler ise cehennem ateşine girecektir.

Ayet: 20-21

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu dünya hayatı (bazılarına göre) sadece bir oyun, eğlence, süslenme, kendi aranızda övünme ve daha çok servet ve çocuk sahibi olmaktır. (Doğrusu) bu dünya hayatı, çiftçilerin sevdiği bitkilerin bitmesini sağlayan bereketli bir yağmur gibidir; ama bir bakarsın, yeşeren o bitkiler (bir gün) sararıp çerçöpe dönüşür. Sonuçta (ahirette) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere şiddetli cezalar vardır; İslam'a inananlara ise Allah'ın bağışlaması ve rızası vardır. Doğrusu bu dünya hayatı (karakterinizi sınayan) aldatıcı bir yararlanmadan başka bir şey değildir. (Öyleyse) ey İslam'a inananlar, Rabb'inizin sizi bağışlamasına ve -Allah'a ve elçilerine inanan kimseler için hazırlanmış ve gök ve yer kadar geniş olan- cennete koşun. İşte bu, Allah'ın dileyenlere (yani İslam'a inananlara) verdiği bir lütfudur. Şüphesiz ki Allah büyük lütufların sahibidir.

Ayet: 22-24

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz yeryüzüne ve sizin başınıza getireceğimiz her olayı yaratmadan önce bir kitaba (Levh-i Mahfuza) yazarız. (Doğrusu hiçbir şey rastgele değil Allah'ın yazgısıyladır.) Şüphesiz ki bu, Allah için çok kolaydır. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz bu gerçekleri size elinizden giden (kaybettiğiniz) şeylere üzülmemeniz ve Allah'ın size (bir sınav olarak) verdiği şeylerle şımarmamanız için anlatıyoruz. Doğrusu Allah (kendi kendine) övünen ve böbürlenen ama (diğer yandan) cimrilik eden ve insanlara cimriliği emreden kimseleri sevmez. Artık gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çeviren kimseler şunu iyi bilsinler ki, Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir.

Ayet: 25

Doğrusu Biz elçilerimizi apaçık kanıtlarla gönderdik ve onlarla beraber ilahi kitaplar ve terazi (yani adalet) ilkesini lütfettik. Çünkü Biz insanların adaletli davranmalarını isteriz. Ayrıca Biz içinde yüksek derecede sertlik ve insanlar için (birçok) yararlar bulunan demiri lütfettik. Çünkü Allah, Ona ve elçilerine gönülden yardım eden kimseleri ortaya koymak ister. Şüphesiz ki Allah her şeyden güçlüdür ve en üstündür.

Ayet: 26-27

Geçmişte Biz Nuh'u ve İbrahim'i kendi toplumlarına elçimiz olarak gönderdik. Sonra onların soylarından seçtiğimiz bazı kimselere de peygamberlik ve ilahi kitap verdik. Şimdi (önceden İslam'a inanan) o insanların (soylarından) bazıları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelirlerken; (ne yazık ki) birçoğu günahta ısrar eden fasıklardır. Sonra Biz (o peygamberlerin) ardından Meryem oğlu İsa'yı gönderdik ve ona İncil'i verdik. Böylece Biz İsa'ya uyanların kalplerine şefkat ve merhamet koyduk. Ama (sonradan) bazı insanlar ruhbanlığı uydurdular. Doğrusu Biz onlara Allah'ın rızasını kazanmaktan başka bir şey emretmedik. (Ne yazık ki) onlar uydurdukları ruhbanlığa da gereğince uymadılar. Doğrusu Biz ehli kitaptan İslam'a inanan

kimseleri (ahirette) ödüllendireceğiz; ama (Medineli Yahudilerden) birçoğu günahta ısrar eden fasıklardır.

Ayet: 28

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınarak Onun elçisine (gönülden) inanın ki, O da size rahmetinden kat kat lütfetsin, yürüdüğünüz yolu aydınlatan bir ışık var etsin ve (sizin hatalarınızı) bağışlasın. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 29

Öyleyse ehli kitap (Medineli Yahudiler) şu gerçeği anlamalıdır ki onlar Allah'ın lütfuna asla engel olamazlar. Doğrusu tüm lütuflar Allah'ın elindedir ve O, dilediğine lütfundan verir. Şüphesiz ki Allah büyük lütufların sahibidir.

58- MÜCADİLE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜCADİLE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Allah, (kocası hakkında) seninle tartışan ve (onu) Allah'a şikayet eden kadının sözlerini işitmiştir. Doğrusu Allah (tüm) konuşmalarınızı işitir. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 2-4

Ey İslam'a inananlar, sizden (eskiden kalma bir putperest / müşrik adetine uyup zıhar yapan, yani)hanımlarına: "Artık sen bana annemin sırtı gibisin." diyerek onlardan uzaklaşan kimseler şunu iyi bilsinler ki, onların hanımları (hiçbir şekilde) anneleri olamaz. Doğrusu onların anneleri (başkaları değil) kendilerini doğuran kadınlardır. Öyleyse zıhar yapan kimseler kötü ve gerçek dışı bir söz söylüyorlar. Şüphesiz ki Allah çok affedicidir ve çok bağışlayandır. Herkes şunu iyi bilsin ki, hanımlarına zıhar yaptıktan sonra söyledikleri bu kötü sözden dönen kimselerin keffareti, hanımlarına dokunmadan önce (İslam'a inanan) bir köleyi özgürlüğe kavuşturmaktır. İşte, size öğütlenen budur. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Bunu yapmaya imkan bulamayanlar ise hanımlarına dokunmadan önce ara vermeden art arda iki ay oruç tutmalıdır. Buna güç yetiremeyen kimseler ise altmış fakiri doyurmalıdır. Bu açıklamalar Allah'a ve elçisine (gönülden) inanmanız içindir. Çünkü bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Şunu iyi bilin ki, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 5-6

Allah'a ve elçisine karşı meydan okuyan inkarcılar şunu iyi bilsinler ki, (bir gün) onlar da -daha önceki inkarcılar gibi- tepelenecektir. Doğrusu Biz onlara bildirdiğimiz apaçık gerçekleri indirdik. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette alçaltıcı cezalara uğrayacaktır. Kıyamet günü Allah onların hepsini diriltecek ve onlara tüm yaptıklarını bildirecektir. İnsanlar unuttukları halde Allah her şeyi tek tek sayıp (onları hesaba çekecektir.) Şüphesiz ki Allah her şeye şahittir.

Ayet: 7

Ey elçi, Allah'ın göklerde ve yerde olan herkesi / her şeyi bildiğini biliyorsun. Doğrusu üç kişi (fısıltıyla) gizli konuşursa, Allah onların dördüncüsüdür. Beş kişi gizli konuşursa da, Allah

onların altıncısıdır. Daha az veya daha fazla sayıda olmaları da fark etmez. Çünkü onlar nerede olurlarsa olsunlar, Allah onlarla beraber orada bulunur. Sonuçta kıyamet günü Allah insanlara tüm yaptıklarını bildirecek (ve onları hesaba çekecektir.) Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir.

Ayet: 8

Ey elçi, (kötülük için) gizli konuşmaktan yasaklanmış olmalarına rağmen her fırsatta yasaklandıkları şeye dönüp gizli konuşmalar yapan kimseleri biliyorsun. Doğrusu onlar günah, düşmanlık ve bu elçiye isyan için (kendi aralarında) gizli konuşmalar yapıyorlar. Doğrusu onlar sana gelip selam verdiklerinde bile (iyi niyetli değildir.) Çünkü onlar seni Allah'ın selamladığı gibi (esenlikle) değil (sözde bir selamla) selamlıyorlar. (Hatta onlar kendi içlerinden kötü sözler söylüyorlar.) Onlar kendi aralarında (alay ederek): "Allah'ın bizi söylediğimiz bu (kötü) sözler yüzünden cezalandırması gerekmez miydi(!)" diyorlar. Doğrusu ahirette cehennem onlara yetecektir. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir.

Ayet: 9-10

Ey İslam'a inananlar, kendi aranızda gizli bir konuşma yaptığınızda, o gizli konuşma günah, düşmanlık ve bu elçiye isyan için değil, ancak iyilik ve Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranmak ve yasaklarından sakınmak için olmalıdır. Öyleyse ahirette huzurunda toplanıp tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceğiniz Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Doğrusu (kötülük için yapılan) her gizli konuşma şeytandandır. Çünkü şeytan İslam'a inananları üzmek ister. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, şeytan İslam'a inananlara hiçbir zarar veremez. Doğrusu ancak Allah'ın izin verdiği şey olur. (Onun izin vermediği şey ise asla olmaz.) Öyleyse İslam'a inananlar yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır.

Ayet: 11

Ey İslam'a inananlar, bir yerde toplandığınızda (ve oraya başka insanlar geldiğinde,) size: "(Araları biraz sıkılaştırıp) yer açın." denilince, hemen yer açın ki, Allah size (cennette) yer açsın. Size: "(Toplantı bitti.) Artık buradan dağılın." denilince de, hemen oradan dağılın ki, Allah sizden İslam'a (gönülden) inanan ve kendilerine ilahi kitap bilgisi verilen kimseleri üst derecelere yükseltsin. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 12-13

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın elçisiyle özel bir konuşma yapmak istediğinizde, o görüşmeden önce (ihtiyaç sahipleri için) bir sadaka / yardım sunun. Bu, sizin için daha iyi ve daha temiz bir davranıştır. Ama sadaka verme / yardım yapma imkanı bulamazsanız, (bu, yapılmasa da olur.) Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Eğer Allah'ın elçisiyle özel bir konuşma yapmadan önce sadaka sunmakta zorlanırsanız ve bunu yapamazsanız; Allah (bu eksikliğinizi ve) tövbenizi kabul eder. Öyleyse namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verin ve Allah'a ve elçisine uyun. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

Ayet: 14-20

Ey elçi, Allah'ın öfkesine / cezasına uğratacağı (İslam'ı ısrarla inkar eden) kimseleri dost edinen münafıkları / ikiyüzlüleri biliyorsun. Doğrusu onlar ne sizdendir, ne de onlardandır. Onlar bile bile yalandan yemin ederler. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ahirette şiddetli cezalar hazırlamıştır. Çünkü onlar kötü şeyler yapan kimselerdir. Doğrusu münafıklar / ikiyüzlüler (yalandan) ettikleri yeminleri kalkan yapıp (İslam'a inananların arasında gizlenmekte ve) Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymaya çalışmaktadır. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler ahirette alçaltıcı cezalara uğrayacaktır. Doğrusu ne servetleri ne de çocukları, yani hiçbir şey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri Allah'ın cezasından

kurtaramaz. Sonuçta onlar sonsuza kadar kalmak üzere cehennem ateşine girecektir. Kıyamet günü Allah onların hepsini diriltecektir. Ey elçi, onlar -size (yalandan) yemin ettikleri gibi- (kıyamet günü) Allah'a da (yalandan) yemin edecektir ve doğru bir şey yaptıklarını sanacaktır. Herkes şunu iyi bilsin ki (onlar (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.) Çünkü onlar yalancılardır. Doğrusu şeytan onları (vesveseyle) çevreleyip onlara Allah'ın ilahi öğüdünü / Kuran'ı unutturmaktadır. İşte onlar şeytanın tarafındadır. Ama şeytanın tarafında olanlar (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir. Doğrusu Allah'a ve elçisine karşı meydan okuyan inkarcılar (ahirette) en alçakların arasında olacaktır.

Ayet: 21

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Allah: "Sonuçta Ben ve elçilerim galip geleceğiz." hükmünü yazmıştır. Şüphesiz ki Allah en kuvvetlidir ve en üstündür.

Ayet: 22

Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanan kimselerin Allah'a ve elçisine karşı meydan okuyan inkarcıları dost edindiğini göremezsin. İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler babaları, çocukları, kardeşleri veya aşiretleri olsa da fark etmez. (İslam'a inananlar İslam'ı ısrarlar inkar eden kafirleri veli / önder edinmezler.) İşte onlar Allah'ın kalplerine İslam inancını yazdığı, lütfundan bir ruhla desteklediği ve (ahirette) -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacağı kimselerdir. Çünkü Allah onlardan razıdır. Onlar da Allah'tan razıdır. İşte onlar Allah'ın tarafındadır. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın tarafında olanlar kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir.

59- HAŞR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

HAŞR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göklerde ve yerdeki herkes / her şey Allah'ın yüceliğini anarak hareket etmektedir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 2

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, ehli kitaptan İslam'ı ısrarla inkar eden (Yahudi Nadiroğulları kabilesini) ilk kuşatmanızda yurtlarından çıkaran Allah'tır. Siz onların kalelerinden çıkacağını sanmıyordunuz. Onlar da (içinde bulundukları) kalelerin kendilerini Allah'ın cezasından koruyacağını sanıyorlardı. Ama Allah'ın cezası onlara hiç beklemedikleri bir yerden geldi ve O, onların kalplerine büyük bir korku saldı. Böylece Nadiroğullarından olan Yahudiler kendi elleriyle ve (bazı) İslam'a inanan (Medinelilerin) elleriyle evlerini yıkarak (gittiler.) Öyleyse ey ileri görüş sahipleri, bu olaydan ibret almanız gerekir.

Ayet: 3-4

Şayet Allah onlara sürgün edilme (cezasını) yazmasaydı, onları bu dünyada (daha şiddetli) cezalandırırdı. Ahirette de onlar cehennem ateşi cezasına uğrayacaktır. Çünkü onlar Allah'a ve elçisine karşı düşmanlık ettiler. Artık Allah'a düşmanlık edenler şunu iyi bilsinler ki, Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır.

Ayet: 5-10

Ey İslam'a inananlar, (Yahudi Nadiroğulları kabilesinin kuşatmasında) oradaki hurma ağaçlarından bazılarını kesmeniz ya da kesmemeniz ancak Allah'ın izniyle gerçekleşmiştir. Çünkü

Allah günahta ısrar eden fasıkları üzmek ister. Ey İslam'a inananlar, siz Allah'ın onlardan (alıp) elçisine verdiği "savaşsız ganimetler / fey" için at veya deve koşturup savaşmış değilsiniz. Ama Allah elçilerini dilediklerine üstün getirir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın savaşsız ele geçirilen o beldenin halkından elçisine verdiği ganimetler Allah'a, elçisine, en yakından başlayıp (ihtiyaç sahiplerine,) yetimlere, yoksullara ve yolda / sokakta kalan zor durumdaki kimselere aittir. Çünkü Allah o ganimetin (sadece) zenginleriniz arasında (el değiştiren) bir güç olmasını istemez. Öyleyse ey İslam'a inananlar, bu elçi size (ganimetten) neyi verirse, onu alın; neyi de yasaklayıp (vermezse,) ondan vazgeçin. Daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah (hak edenleri) şiddetle cezalandırandır. Doğrusu (öncelikli olarak) İslam'a inandıkları için (putperest / müşrik Araplar tarafından) yurtlarından (yani Mekke'den) çıkarılan ve servetlerine el konulan ama (zor duruma sokulmalarına rağmen) Allah'ın lütfunu ve rızasını dileyip Allah'a ve elçisine yardım eden yoksul muhacirler (o ganimetten pay almaya) hak sahibidir. Çünkü onlar doğru sözlü olan kimselerdir. Diğer yandan onlar (Medine'ye gelmeden) önce (Medine'yi) İslam inancına yurt etmiş olan (Ensar) da kendilerine hicret eden (Muhacirleri) çok severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde hiçbir sıkıntı duymazlar. Çünkü onlar -kendilerinin ihtiyacı olsa bile- (İslam'a inanan kardeşlerini) kendilerine tercih ederler. Doğrusu kendi bencilliğinden sakınanlar, işte onlar, kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir. Daha sonra gelen İslam'a inananlar (onlar için de dua edecek ve): "Ey Rabb'imiz, bizi ve bizden önce İslam'a inanan kardeşlerimizi bağışla ve kalbimizde İslam'a inananlara karşı hiçbir kötü duygu bırakma. Ey Rabb'imiz, şüphesiz ki Sen en şefkatlisin ve en merhametlisin." diyecektir.

Ayet: 11-13

Ey elçi, ehli kitaptan İslam'ı ısrarla inkar eden (Medineli Yahudi) kardeşlerine: "Medine'den sürgün edilirseniz, biz de sizinle beraber çıkarız ve sizin aleyhinize hiç kimseye uymayız. Size savaş açılırsa da, biz size yardım ederiz." diyen münafıkları / ikiyüzlüleri biliyorsun. Ama Allah şahittir ki, onlar yalancılardır. Doğrusu eğer Medineli Yahudiler (yurtlarından sürgün edilip) çıkarılırlarsa, o münafıklar / ikiyüzlüler onlarla beraber Medine'den çıkacak değildir. Eğer Medineli Yahudilere savaş açılırsa da, o münafıklar / ikiyüzlüler onlara yardım edecek değildir. Doğrusu o münafıklar / ikiyüzlüler onlara (bir konuda) yardım etseler bile, (zorlanınca) arkalarını dönüp kaçarlar. Sonuçta İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yardımsız / çaresiz kalacaktır. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, o münafıkların / ikiyüzlülerin içlerinde Allah korkusundan daha çok sizin korkunuz vardır. Çünkü onlar gerçekleri anlamak istemeyen kimselerdir.

Ayet: 14

Ey İslam'a inananlar, (Medineli Yahudiler) size karşı topluca bir meydan savaşı yapmak yerine kaleyle korunmuş bir beldeden, yani kale duvarlarının arkasından savaşmayı tercih ediyorlar. (Ayrıca) onların kendi aralarında şiddetli çekişmeler de vardır. Siz onları bir topluluk sanabilirsiniz; ama onların kalpleri bir değildir. Çünkü onlar aklını kullanmayan kimselerdir.

Ayet: 15

Yahudi Nadiroğulları kabilesinin sonu, onlardan kısa bir süre önce sürgün edilen Kaynukaoğulları kabilesinin sonu gibi kötü oldu. Onlar yaptıkları kötülüklerin cezasını çektiler. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır.

Ayet: 16-17

Doğrusu münafıklar / ikiyüzlüler aynen şeytan gibi (insanları kandırırlar.) Çünkü şeytan insanlara: "İslam'ı inkar et' diyerek (onları kandırmaktadır.) Ama (bazıları ona uyup) İslam'ı inkar ettiğinde, şeytan (iş işten geçtikten sonra / ahirette) onlara: "Doğrusu ben sizden uzağım.

Çünkü ben tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'tan korkarım." diyecektir. Sonuçta şeytanın ve ona uyan kimselerin sonu, sonsuza kadar cehennem ateşinde (ceza çekmek) olacaktır. Çünkü haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin cezası budur.

Ayet: 18-20

Ey İslam'a inananlar, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. - Herkes yarın (yani ahiret) için bu dünyada yaptıklarına bir bakmalıdır.- Öyleyse daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Sakın Allah'ı unutan ve (bu yüzden) Allah'ın kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın! Çünkü onlar günahta ısrar eden fasıklardır. Doğrusu cehenneme girecek olan kimselerle cennete girecek olan kimseler asla bir olamazlar. Doğrusu cennete girecek olan kimseler gerçek başarıyı kazanan kimselerdir.

Ayet: 21

Şayet Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı bir dağın üzerine indirseydik, o dağın Allah'a karşı çıkmaktan korkup paramparça olduğunu görürdün. İşte bunlar insanlara verdiğimiz örneklerdir. Umulur ki insanlar gerçekleri düşünüp öğüt alırlar.

Ayet: 22-24

Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Şüphesiz ki Allah görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilendir, en bağışlayıcıdır ve en merhametlidir. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Allah her şeyin hükümranıdır, her şeyden kutsaldır, barış / esenlik sunandır, güven verendir, koruyandır, en üstündür, yaptırıcı güç sahibidir ve en büyüktür. Doğrusu Allah putperestlerin / müşriklerin Ona ortak koştuğu şeylerden uzaktır. Allah (tüm varlıkları) yaratandır, eşsiz var edendir ve şekillendirendir. Doğrusu Allah en güzel isimlerin sahibidir. Göklerde ve yerdeki her şey Onun yüceliğini anarak hareket eder. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

60- MÜMTEHİNE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜMTEHİNE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey İslam'a inananlar, sakın Bana ve size düşmanlık edenleri (yani İslam düşmanlarını) sevip dost edinmeyin! Çünkü onlar (Allah'tan) size gelen gerçekleri ısrarla inkar etmektedir. Onlar Allah'ın elçisini ve sizi (tek) Rabb'iniz olan Allah'a inandığınız için Mekke'den çıkarıyorlardı. Ey İslam'a inananlar, siz Benim dosdoğru yolum / İslam için (İslam düşmanlarına karşı) mücadele (cihat) etmek ve rızamı kazanmak için bir yola çıktıysanız, içinizden onlara herhangi bir gizli sevgi (beslememeniz gerekir.) Şüphesiz ki Ben gizlediğiniz ve açıkladığınız her şeyi en iyi bilenim. Doğrusu sizden böyle yapanlar (yani İslam düşmanlarını seven) kimseler dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapmıştır.

Ayet: 2-3

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer onlar sizi ele geçirirlerse, size düşmanlık yapacaktır, ellerini ve dillerini kötülük için size uzatacaktır ve sizden İslam'ı inkar etmenizi isteyip duracaktır. Şunu da iyi bilin ki, kıyamet günü ne akrabalarınız ne de çocuklarınız, hiç kimse size hiçbir fayda veremeyecektir. (O gün) Allah sizin aranızda hüküm verecektir. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

Ayet: 4-7

(Ey İslam'a inananlar,) İbrahim'de ve onun yanında olanlarda sizin için çok güzel bir örnek vardır. Bir vakit onlar da kendi toplumlarına: "Doğrusu biz sizden ve sizin Allah'tan başka ibadet ettiğiniz putlardan / sahte ilahlardan uzağız ve sizi (putperest / müşrik olduğunuz için) reddediyoruz. Artık aramızda -siz (putları / sahte ilahları bırakıp) tek ilah olan Allah'a inanana kadar- (sizden kaynaklanan) bir düşmanlık ve nefret vardır." dediler. Aralarındaki o düşmanlığa ve nefrete rağmen İbrahim babasına: "Allah'tan seni bağışlamasını dileyeceğim; ama ben Allah'tan sana gelecek hiçbir şeye engel olamam." dedi. Onlar: "Ey Rabb'imiz, biz sadece Sana güvenip dayandık ve yalnız Sana gönülden yöneldik. Sonuçta hepimiz ahirette Senin huzuruna varıp tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz. Ey Rabb'imiz, bizi İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin ellerine oyuncak etme. Ey Rabb'imiz, bizi bağışla. Şüphesiz ki Sen en üstünsün ve en doğru kararı verensin." diyerek dua ettiler. Doğrusu onlarda sizin için -yani Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanan kimseler için- çok güzel bir örnek vardır. Artık gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çeviren kimseler şunu iyi bilsinler ki, Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir. Diğer yandan Allah (dilerse, bazılarının İslam'a inanmasını sağlayıp) sizinle (bazı eski) düşmanlarınız arasında (İslam'dan kaynaklanan) bir sevgi de var edebilir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 8-9

Ey İslam'a inananlar, Allah dininize (İslam'a) karşı savaşmayan ve sizi yurdunuzdan (Mekke'den) çıkarmayan kimselere iyilik yapmanızı ve onlara adaletli olmanızı asla yasaklamaz. Şüphesiz ki Allah adaletli olanları sever. Ama Allah, sizin dininize (İslam'a) karşı savaşan, sizi yurdunuzdan (Mekke'den) çıkaran ve çıkarılmanızı destekleyen kimseleri dost edinmenizi yasaklar. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri veli / önder edinen kimseler, işte onlar, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ta kendileridir.

Ayet: 10

Ey İslam'a inananlar, eğer size İslam'a inandığını ve Medine'ye hicret ettiğini (söyleyen) kadınlar gelirlerse, onları sınayın. Doğrusu Allah onların İslam'a gerçekten inanıp inanmadığını en iyi bilendir. Onların İslam'a inandığını anladığınızda, sakın onları İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplara geri göndermeyin! Çünkü İslam'a inanan hanımlar ve putperest / müşrik kocalar birbirlerine asla helal değildir. (Onların nikahları iptal olmuştur.) Sonra (eğer isterlerse) putperest / müşrik kocaların o kadınlara ödedikleri mehirleri geri ödeyin. Daha sonrasında, o kadınlara -mehirlerini verip- evlenmenizde hiçbir günah yoktur. Ey İslam'a inananlar, (siz de) İslam'ı ısrarla inkar eden putperest / müşrik hanımları nikahınızda tutmayın. (Boşanmak ve putperest / müşrik Araplara gitmek isteyen) o hanımlara verdiğiniz mehirleri onlardan geri isteyebilirsiniz. Putperest / müşrik Araplar da (kendilerinden boşanmak ve Medine'ye hicret etmek isteyen) hanımlardan onlara verdikleri mehirleri geri isteyebilirler. Bunlar Allah'ın hükümleridir. (Ahirette) Allah aranızda hüküm verecektir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 11

(Ey İslam'a inananlar), eğer sizden birinin hanımı İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Arapların tarafına geçerse, bu konu da sizi ilgilendirmektedir. Öyleyse hanımları putperest / müşrik Araplara giden kimselere, (eğer isterlerse) ödedikleri mehir miktarını (ganimetten) ödeyin. Ey İslam'a inananlar, inandığınız Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının.

Ayet: 12

Ey peygamber, hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek,

çocuklarını öldürmemek, hiç kimseye hiçbir yerde iftira atmamak ve iyi işlerde sana karşı çıkmamak üzere sana bağlılık sözü vermeye gelen İslam'a inanan kadınlara, sen de bağlılık sözü ver. Ey elçi, Allah'tan onları bağışlamasını dile. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 13

Ey İslam'a inananlar, sakın Allah'ın öfkesine / cezasına uğratacağı (İslam'ı ısrarla inkar eden) kimseleri dost edinmeyin! Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar ahirete / ahiretteki hesaba ve (kıyamet günü) kabirdeki ölülerin diriltileceğine inanmazlar.

61- SAF SURESİNİN KISA TEFSİRİ

SAF SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göklerde ve yerdeki herkes / her şey Allah'ın yüceliğini anarak hareket etmektedir. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 2-4

Ey İslam'a inananlar, niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz? Şunu iyi bilin ki, yapmayacağınız bir şeyi söylemeniz Allah'a göre büyük bir suçtur. Doğrusu Allah (yalan söyleyenleri değil) Onun dosdoğru yolu / İslam için -bir duvarın tuğlaları gibi birbirine kenetlenip sıraya dizilerek savaşan kimseleri sever.

Ayet: 5-6

Geçmişte bir gün Musa da kendi toplumuna: "Ey toplumum,-benim Allah'ın size gönderdiği elçisi olduğumu bilmenize rağmen- niçin beni incitiyorsunuz?" dedi. Ne yazık ki onlar dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan sapmakta ısrar ettiklerinden, Allah da onların kaplerini saptırdı. Doğrusu Allah günahta ısrar eden fasıkları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. Yine Meryem oğlu İsa da (kendi toplumuna): "Ey İsrailoğulları, doğrusu ben Allah'ın size gönderdiği elçisiyim. (Bu gerçeği bilmenize rağmen niçin beni incitiyorsunuz?) Şunu iyi bilin ki, ben benden önce indirilen Tevrat'ı (ona sokulan yanlışları düzeltip) doğrulamaya ve benden sonra gelecek ve adı "Ahmed" konulacak olan bir elçiyi müjdelemeye (geldim.)" dedi. Ama (ne yazık ki) İsa onlara apaçık kanıtlar (ve mucizeler) getirdiğinde, İslam'ı ısrarla inkar eden o kafirler (İsa'nın getirdiği kanıtları ve mucizeleri kabul etmeyerek): "Bu, büyük bir sihirdir / aldatmacadır." dediler.

Ayet: 7

Herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'a (yani Allah'ın evrensel barış düzenine) davet edildikleri halde, (İslam'ı ısrarla inkar eden ve) yalan uydurup Allah'a iftira eden kimselerden daha zalimi yoktur. Doğrusu Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 8-9

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları Allah'ın ışığını (İslam'ı) dilleriyle uydurdukları (iftiralarla) söndürmek istiyorlar. Ama İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar hoşlanmasalar da, Allah ışığını yaygınlaştıracaktır. Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar hoşlanmasalar da, elçisini bu doğruluk rehberiyle / Kuran'la ve gerçekler dini (olan İslam'la) gönderen ve bu dini tüm batıl dinlere üstün getirmek isteyen Allah'tır.

Ayet: 10-13

Ey İslam'a inananlar, size, sizi (ahiretteki) şiddetli cezadan kurtaracak olan bir alışverişi bildireyim: (Eğer cehennem cezasından kurtulmak ve cennet nimetlerine erişmek istiyorsanız,) Allah'a ve elçisine (gönülden) inanıp Allah'ın dosdoğru yolu / İslam için mallarınızla ve canlarınızla mücadele (cihat) edersiniz. Böyle yapmanız sizin için daha iyidir. Keşke gerçekleri bir anlasaydınız. (Eğer böyle yaparsanız,) Allah sizin günahlarınızı bağışlayacak ve (ahirette) sizi içlerinden ırmaklar akan cennetlere ve Adn cennetlerinde bulunan temiz / güzel evlere sokacaktır. En büyük başarı da budur. Ayrıca (Allah'tan size) seveceğiniz başka bir şey daha vardır: (O şey ise) Allah'ın yardımı ve yakında elde edeceğiniz bir fetih / zaferdir. Öyleyse ey elçi, (yakında gelecek olan bu zaferi) İslam'a inananlara müjdele.

Ayet: 14

Ey İslam'a inananlar, (aynen havariler gibi) Allah'ın (yani Onun dosdoğru yolunun / İslam'ın) yardımcıları olun. Bu elçi gibi (geçmişte bir gün) Meryem oğlu İsa da havarilere: "Allah için bana kim yardım eder?" demişti. O vakit havariler: "Doğrusu biz Allah'ın (yani Onun dosdoğru yolunun / İslam'ın) yardımcılarıyız." dediler. Böylece İsrailoğullarından bazıları İslam'a inanırken, bazıları ısrarla inkar ettiler. Sonra Biz İslam'a inananları düşmanlarına karşı destekledik ve onlar üstün oldular.

62- CUM'A SURESİNİN KISA TEFSİRİ

CUM'A SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göklerde ve yerdeki herkes / her şey Allah'ın yüceliğini anarak hareket eder. Şüphesiz ki Allah her şeyin hükümranıdır, her şeyden kutsaldır, en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 2-3

Doğrusu Mekkeli Araplara (Yahudilerden değil) aralarından biri olan bu elçiyi gönderen Allah'tır. Bu elçi Allah'ın bildirdiği gerçekleri onlara okuyup aktarır, onları (günahtan) arındırır ve onlara bu ilahi kitabı / Kuran'ı ve doğru hükümleri öğretir. Çünkü onlar (İslam'a inanmadan) önce apaçık / büyük bir sapkınlığın içindeydi. Ayrıca bu elçi (Mekkeli Araplardan başka İslam'a inananlara) katılacak olan diğer insanları da (İslam'a davet eder.) Şüphesiz ki Allah en üstündür ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 4

İşte bu, Allah'ın dileyenlere (yani İslam'a inananlara) verdiği bir lütfudur. Şüphesiz ki Allah büyük lütufların sahibidir.

Ayet: 5

Doğrusu Tevrat'ı üstlendikten sonra onun sorumluluğunu taşımayan (Yahudiler) sırtında tomarlarca kitap taşıyan bir eşeğe benzetilebilir. Allah'ın bildirdiği gerçekleri yalanlayan kimselerin örneği işte böyle kötü olur. Doğrusu Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez.

Ayet: 6-8

Ey elçi, (Medineli) Yahudilere de ki: "Ey Yahudiler, eğer -diğer insanların değil- sadece sizin 'Allah'ın dostları' olduğunuzu iddia ediyorsanız ve doğruyu söylüyorsanız hemen ölmeyi (ve

cennete kavuşmayı) arzulamanız gerekmez mi?" Doğrusu onlar bu dünyada işledikleri günahlar yüzünden ölmeyi asla istemezler. Şüphesiz ki Allah haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimleri en iyi bilendir. Ey elçi, onlara de ki: "Kaçmaya çalıştığınız ölüm gelip sizi bulacaktır. Sonuçta (ahirette) hepiniz görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilen (Allah'ın huzuruna) döndürüleceksiniz. O da size tüm yaptıklarınızı bildirecek (ve sizi hesaba çekecektir.)"

Ayet: 9-10

Ey İslam'a inananlar, Cuma namazının ezanı okunduğunda, alışverişi bırakıp Allah'ın ilahi öğüdüne / Kuran'a koşun. Böyle yapmanız sizin için daha iyidir. Keşke gerçekleri bir anlasaydınız. Cuma namazını kıldıktan sonra yeryüzünde dağılıp Allah'ın nimetlerinden nasibinizi arayabilirsiniz, (yani, ticaretinizi sürdürebilirsiniz.) Ey İslam'a inananlar, Allah'ı çokça (şükürle) anın. Umulur ki kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişirsiniz.

Ayet: 11

Ey elçi, (ne yazık ki) bazıları bir ticaret veya bir eğlence gördüklerinde, seni ayakta bırakıp oraya doğru akın ettiler. Ey elçi, onlara de ki: "Doğrusu ahirette Allah'ın huzurundaki (cennet) tüm eğlencelerden ve ticaretlerden daha iyidir. Şüphesiz ki Allah en iyi nimetleri lütfedendir."

63- MÜNAFİKUN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜNAFİKUN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey elçi, bazı münafıklar / ikiyüzlüler sana geldiğinde: "Şahitlik ederiz ki, sen Allah'ın elçisisin." dediler; (ama onlar samimi değiller.) Doğrusu Allah senin Onun elçisi olduğuna ve o münafıkların / ikiyüzlülerin yalan söylediğine şahitlik eder.

Ayet: 2-3

Doğrusu münafıklar / ikiyüzlüler (yalandan) ettikleri yeminleri kalkan yapıp (İslam'a inananların arasında gizlenmekte ve) Allah'ın dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan alıkoymaya çalışmaktadır. Çünkü onlar kötü şeyler yapan kimselerdir. Çünkü onlar, 'İslam'a inandık' dedikten sonra İslam'ı ısrarla inkar etmektedir. Bu yüzden onların kalpleri damgalanmıştır. Çünkü onlar gerçekleri anlamak istemeyen kimselerdir.

Ayet: 4

Ey elçi, bazı münafıkların / ikiyüzlülerin dış görünüşlerini beğenebilir ve söylediklerini dinleyebilirsin; ama (aslında) onlar dik konulmuş kütükler gibidir. (Çünkü onlar insanlıktan yoksundur.) Onlar her haykırışı kendi aleyhlerine sanacak (kadar korkaktır.) Doğrusu onlar (gizli) düşmanlardır. Öyleyse ey elçi, onlar hakkında dikkatli ol. Doğrusu Allah onları (ahirette) kahredecektir. (Baksana,) bazıları gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan ne kolay saptırılıyorlar!

Ayet: 5-7

Ey elçi, o münafıklara / ikiyüzlülere: "Haydi, gelin, (hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inanın ki,) Allah'ın elçisi de sizin bağışlanmanızı dilesin." denildiğinde, onların büyüklük taslayıp başlarını çevirerek (İslam'dan) uzaklaştığını görürsün. Ey elçi, sen (Allah'tan) onları bağışlamasını dilesen de, dilemesen de fark etmez; Allah o münafıkları / ikiyüzlüleri asla bağışlamaz. Doğrusu Allah günahta ısrar eden fasıkları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmez. Onlar (kendi aralarında) 'Allah'ın elçisinin yanında olanlara (yani İslam'a inananlara) harcama / yardım yapmayın ki, dağılıp gitsinler' diyen kimselerdir. Doğrusu göklerin ve yerin

tüm hazineleri Allah'a aittir. Ama münafıklar / ikiyüzlüler gerçekleri anlamak istemezler.

Ayet: 8

(Bir savaştan dönerken) o münafıklardan / ikiyüzlülerden bazıları (Mekke'den Medine'ye hicret eden Muhacirlerden bazılarına): "Medine'ye dönersek, üstün olanlar alçak durumda olanları oradan çıkaracaktır. (Yani biz sizi Medine'den çıkaracağız.)" diyorlardı. Doğrusu üstünlük (onlara değil) Allah'a, elçisine ve İslam'a inananlara aittir. Ama münafıklar / ikiyüzlüler gerçekleri bilmek istemezler.

Ayet: 9-11

Ey İslam'a inananlar, ne servetleriniz ne de çocuklarınız (yani hiçbir şey) sizi oyalayıp Allah'ın ilahi öğüdünden / Kuran'dan alıkoymasın. Doğrusu (sizden) böyle yapan kimseler (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir. Öyleyse ölmeden önce, size verdiğimiz nimetlerden (İslam için) harcama / yardım yapın. Çünkü (her biriniz kendisine) ölüm geldiğinde: "Ey Rabb'im keşke bana biraz daha süre verseydin de, (ihtiyaç sahiplerine daha fazla) sadaka verseydim / yardım yapsaydım ve iyi işler yapan kimselerden olsaydım." diyecektir. Ama herkes şunu iyi bilsin ki, Allah ecel / ölüm vakti gelen bir kimseyi asla (daha sonraya) ertelemez. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir.

64- TEĞABUN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TEĞABUN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, göklerde ve yerdeki herkes / her şey Allah'ın yüceliğini anarak hareket eder. Doğrusu Allah tüm hükümranlığın ve tüm övgülerin tek sahibidir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Ey insanlar, sizi yaratan (başkası değil ancak) Allah'tır. Ama -sizden bazıları (Onun dini olan İslam'a) inanırken- bazılarınız ısrarla inkar ediyorlar. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir.

Ayet: 3-4

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, gökleri ve yeri gerçeklerle yaratan, sizi (dilediği gibi) şekillendiren ve size en güzel şekli veren Allah'tır. Sonuçta herkes ahirette Allah'ın huzuruna varıp tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir. Allah göklerde ve yerde olan herkesi / her şeyi bilir. Doğrusu Allah gizlediğiniz ve açıkladığınız her şeyi bilir. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir.

Ayet: 5-6

Ey insanlar, (bu ilahi kitapla / Kuran'la) önceki inkarcıların (sonlarının kötü olduğunun) haberi size gelmiş bulunuyor. Onlar yaptıkları kötülüklerin cezasını çektiler. Sonuçta (ahirette) onlar şiddetli cezalara uğrayacaktır. Çünkü onlar, Allah'ın elçileri kendilerine apaçık kanıtlar getirdiğinde: "(Olağanüstü olmayan sadece bizim gibi sıradan) bir insan olan biri mi bizi dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltecekmiş? (Olamaz!)" dediler. Böylece onlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu inkar edip yüz çevirdiler. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah hiçbir şeye muhtaç değildir. Şüphesiz ki Allah en zengindir / hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır ve en çok övülendir.

Ayet: 7

İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar (ahirette) diriltilmeyeceklerini (ve dünyada yaptıklarından hesaba çekilmeyeceklerini) iddia ettiler. Ey elçi, onlara de ki: "Hayır! Rabb'imin

adıyla yemin ederim ki, (ahirette) diriltileceksiniz ve size tüm yaptıklarınız bildirilip (hesaba çekileceksiniz.) Şüphesiz ki bu, Allah için çok kolaydır.

Ayet: 8-10

Öyleyse ey insanlar, Allah'a, elçisine ve indirdiğimiz ışığa (İslam'a) inanın. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızdan haberdardır / ahirette sizi hesaba çekecektir. Şunu iyi bilin ki, Allah sizi toplanma günü (yani kıyamet günü) bir araya toplayacaktır. İşte o gün, bazıları için (dünya hayatında) aldandığını anlama günü olacaktır. Diğer yandan Allah, Ona inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselerin kötülüklerini örtecektir ve onları -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. En büyük başarı da budur. İslam'ı ısrarla inkar edip bildirdiğimiz gerçekleri yalanlayan kimseler ise -içinde sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine girecektir. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir.

Ayet: 11-13

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, hiçbir olay Allah'ın izni / lütfu olmadan meydana gelemez. Doğrusu Allah, Ona inanan kimselerin kalplerini dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir. Öyleyse ey insanlar, Allah'a ve elçisine uyun. Eğer gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirirseniz (ahirette cezasını çekersiniz.) Doğrusu bu elçimizin tek görevi gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu açıkça duyurmaktır. Allah'tan başka ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Öyleyse İslam'a inananlar yalnız Allah'a güvenip dayanmalıdır.

Ayet: 14-18

Ey İslam'a inananlar, (İslam'a inanmayan) eşlerinizin ve çocuklarınızın arasında size düşmanca davrananlar olabilir. Öyleyse onlar hakkında dikkatli olun. Buna rağmen eğer siz onları affedip hoşgörülü davranırsanız ve bağışlarsanız, (onlar yanlıştan vazgeçebilirler.) Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir. Şunu iyi bilin ki, servetleriniz ve çocuklarınız bir sınavdır. Doğrusu en büyük ödül ahirette Allah'ın huzurundadır. Öyleyse ey İslam'a inananlar, elinizden geldiği kadar Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının; Allah'ın emirlerini dinleyip uyun ve birbirinizin iyiliği için harcama / yardım yapın. Doğrusu kendi bencilliğinden sakınanlar, işte onlar, kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecek olan kimselerdir. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, eğer siz Allah'a güzel bir borç verirseniz (yani insanlara iyilik ederseniz), Allah da ahirette size kat kat fazlasını lütfedecektir ve sizi bağışlayacaktır. Şüphesiz ki Allah fazlasıyla ödüllendirendir ve en hoşgörülüdür. Şüphesiz ki Allah görülen-görülmeyen her şeyi en iyi bilendir, en üstündür ve en doğru kararı verendir.

65- TALAK SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TALAK SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey peygamber, hanımlardan boşandığınızda, hanımlarınızı -onların iddet sürelerini sayıp bekleyerek- boşayın. Ey İslam'a inananlar, Rabb'iniz olan Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve boşadığınız hanımları -eğer onlar apaçık kanıtlı utanç verici / çirkin bir şey (fuhuş) yapmış değillerse- (iddet süresi içinde) evlerinden çıkmaya zorlamayın. Onlar da evlerinden zorla çıkarılmayı kabul etmesinler. İşte bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Artık her kim Allah'ın koyduğu sınırları çiğnerse, günah işlemiş olur. Nereden bileceksin, belki de Allah, boşanmak isteyen çiftin boşanması gerçekleşmeden önce (beklenen iddet süresi içinde

onların barışmasını sağlayacak) bir durum ortaya koyabilir.

Ayet: 2-3

Ey İslam'a inananlar, (hanımlarınızı boşadığınızda ve) onlar bekleme sürelerini bitirdiğinde, ya (boşanma gerçekleşmeden önce evliliğe geri dönüp) hakkaniyetli bir şekilde hanımlarınızı yanınızda tutun ya da (boşanma gerçekleştikten sonra) onlardan iyilikle ayrılın. İki adil kimse de şahitlik etsin. (Sizden) Allah'a ve ahiret gününe / ahiretteki hesaba inanan kimselere öğütlenen budur. Artık her kim Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsa, Allah ona hem bir kurtuluş yolu gösterecek, hem de hiç beklemediği bir yerden nimet verecektir. Doğrusu her kim yalnız Allah'a güvenip dayanırsa, Allah ona yeter. Şüphesiz ki Allah hükmünü yerine getirir. Ama Allah her şey için doğru bir ölçü belirlemiştir.

Ayet: 4-5

Ey İslam'a inananlar, adet / regl olmayan (yani adetten kesilmiş veya bir hastalık sebebiyle hiç adet olmamış) hanımlarınızın iddet süresinde şüphe ediyorsanız, şunu iyi bilin ki, onların iddet süresi üç aydır. Hamile kadınların iddet süresi ise doğum yapmalarıyla tamam olur. Artık her kim Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsa, Allah ona (Rabb'inin) emrine uymada kolaylık verecektir. İşte bunlar Allah'ın size indirdiği emirleridir. Artık her kim Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınırsa, Allah onun kötülüklerini örtüp ona (ahirette) büyük bir ödül (olan cenneti) verecektir.

Ayet: 6

Ey İslam'a inananlar, (boşanma için iddet süresi bekleyen) hanımlarınızı (evlerinden çıkmaya zorlamayın ve) imkanınız ölçüsünde geçimlerini sağlayıp sizin de oturduğunuz aynı evde oturtun. Sakın onları rahatsız etmek için onlara zarar vermeye (ve hayatlarını zorlaştırmaya) çalışmayın! Eğer onlar hamileyseler, -doğumlarını yapıncaya kadar- tüm ihtiyaçlarını karşılayın. Eğer onlar çocuklarınızı emzirirlerse, onlara bir ücret ödeyin. Ayrıca boşandığınız hanımlarla hakkaniyetli bir şekilde (çocuklarınızın bakımı ve iyiliği hakkında) konuşabilirsiniz. Eğer (çocuklarınızın emzirilmesi ve bakımı) size zor geliyorsa (yani maddi gücünüzü aşıyorsa,) o takdirde diğer sorumlular (yani akrabalar veya devlet onların emzirilmesi ve bakımı için gereğini yapmalıdır.)

Ayet: 7

Ey İslam'a inananlar, (aranızdaki) zenginler sahip oldukları zenginliklerden, dar gelirli olanlar da Allah'ın onlara verdiklerinden (İslam için) harcama / yardım yapmalıdır. Doğrusu Allah herkese ancak verdiği güç kadar sorumluluk yükler. Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah (size) her zorluktan sonra bir kolaylık verecektir.

Ayet: 8-11

Geçmişte Rabb'lerinin ve Onun gönderdiği elçilerin emirlerine karşı çıkıp azıtan nice beldeler oldu. Ama Biz onları zorlu bir hesaba çekip görülmemiş cezalara uğrattık. Onlar yaptıkları kötülüklerin cezasını çektiler. Onların yaptıkları kötülüklerin sonu zarara uğrayıp kaybetmek olmuştur. Doğrusu Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ahirette şiddetli cezalar hazırlamıştır. Öyleyse ey akıl sahipleri, ey İslam'a inananlar, daima Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının. Doğrusu Allah size bu ilahi öğüdü / bu Kuran'ı) indirdi ve Onun apaçık bildirdiği gerçekleri okuyup aktaran bu elçiyi (gönderdi.) Çünkü Allah İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri karanlıklardan İslam'ın aydınlığına çıkarmak ister. Sonuçta Allah, Ona inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Böylece Allah onlara (cennette) en güzel nimetleri lütfedecektir.

Ayet: 12

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, yedi kat göğü yaratan da benzer şekilde yeryüzünü (yedi katman

olarak) yaratan da Allah'tır. Doğrusu (Allah'ın) emirleri (her an) bunların arasında inerek (gerçekleşir.) Çünkü Allah Onun gücünün her şeye yettiğini ve Onun bilgisinin her şeyi kuşattığını bilmenizi ister.

66- TAHRİM SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TAHRİM SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Ey peygamber, Allah'ın sana helal kıldığı bir şeyi -hanımlarını hoşnut etmek için- kendine haram kılman doğru değildir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

Ayet: 2

Ey İslam'a inananlar, şunu iyi bilin ki, Allah size (hatalı) yeminlerinizi keffaretle çözmeyi helal kılmıştır. Şüphesiz ki Allah sizin (gerçek) dostunuzdur. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir.

Ayet: 3-5

Bir vakit bu peygamber bazı hanımlarına özel bir konuda bir şey söyledi. Sonra onlardan biri o şeyi bir başkasına bildirdiğinde, Allah bunu peygamberine açıkladı. Daha sonra bu peygamber o hanımına (onun söylediklerinden) bazılarını anlattı, bazılarını ise anlatmak istemedi. O hanımı: "Bunu sana kim bildirdi?" dediğinde ise o: "Bunu bana her şeyi en iyi bilen ve her şeyden ayrıntısıyla haberdar olan Allah bildirdi." dedi. Ey peygamberin iki hanımı -kalpleriniz (biraz) hataya kaydığından- hatadan dönüp / tövbe edip Allah'a yönelirseniz, (Allah sizi affeder.) Ama bu peygambere karşı birbirinize arka çıkıp hatanızı sürdürürseniz, krşınızda onun dostu olarak Allah'ı, Cebrail'i, ve İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseleri bulursunuz. Ayrıca melekler de ona destek verirler. Ey bu peygamberin hanımları, şunu iyi bilin ki, eğer bu peygamber sizi boşarsa, Rabb'i ona sizin yerinize sizden daha iyi olan, İslam'ı kabul eden, İslam'a gönülden inanan, Allah'a gönülden boyun eğen, (bir hata ettiğinde) hatadan dönüp / tövbe edip kendini düzelten, Allah'a ibadet eden ve (gerektiğinde İslam için) yolculuk / hicret eden -dul ya da hiç evlenmemiş bekar- hanımlar verebilir.

Ayet: 6-7

Ey İslam'a inananlar, (Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınarak) kendinizi ve ailenizi -yakıtı insanlar ve taşlar olan- cehennem ateşinden koruyun. Şunu iyi bilin ki, cehennemde görevli olan melekler çok katı ve şiddetli davranırlar. Onlar Allah'ın kendilerine emrettiği hiçbir şeye karşı çıkmazlar ve kendilerine emredileni yaparlar. (Kıyamet günü melekler cehenneme giren kimselere): "Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, bugün (bir bahane uydurup) özür dilemeye kalkışmayın. Çünkü siz (dünyada) yaptığınız kötülüklerin cezasını çekiyorsunuz." diyecektir.

Ayet: 8

Ey İslam'a inananlar, (bir hata ettiğinizde,) samimi bir şekilde hatadan dönüp / tövbe edip Allah'a yönelin. (Eğer böyle yaparsanız,) umulur ki Rabb'iniz sizin kötülüklerinizi örter ve (ahirette) sizi içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokar. Herkes şunu iyi bilsin ki, kıyamet günü Allah bu peygamberi ve onunla beraber İslam'a inananları üzmeyecektir ve onların ışıkları önlerini ve çevrelerini aydınlatacaktır. (O gün) onlar: "Ey Rabb'imiz, bizi bağışla ve ışığımızı yaygınlaştır. Şüphesiz ki Senin gücün her şeye yeter." diyecektir.

Ayet: 9

Ey peygamber, İslam'ı ısrarla inkar eden düşmanlara ve (onlara casusluk eden) münafıklara / ikiyüzlülere karşı mücadele (cihat) et ve onlara (caydırıcı bir şekilde) sert davran. Sonuçta onların ahiretteki sığınağı cehennem olacaktır. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir.

Ayet: 10-12

Allah İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere Nuh'un ve Lut'un (İslam'a inanmayan) hanımlarını örnek vermektedir. O kadınlar, düzeltici / iyi işler yapan iki kulumuzla evli olmalarına rağmen onların (İslam inancına) hainlik ettiler. O elçilerimiz de kendi karılarını Allah'ın cezasından kurtaramadılar. Sonuçta (ahirette) o iki kadına: "Haydi, diğer girenlerle beraber cehennem ateşine girin." denilecektir. Diğer yandan Allah İslam'a inananlara ise Firavunun (İslam'a inanan) hanımını örnek vermektedir. Çünkü o kadın: "Ey Rabb'im, (lütfunla) bana ahirette Senin huzurundaki (cennette) bir ev yap ve beni Firavundan, onun yaptığı kötülüklerden ve haksızlıkta / zulümde ısrar eden bu zalim toplumdan kurtar' dedi. Ayrıca Allah iffetini koruyan İmran'ın kızı Meryem'den de (size örnek vermektedir.) Biz Meryem'in içine ruhumuzdan (can) üfledik (ve onun oğlunu, yani İsa'yı bir mucize olarak babasız yarattık.) Çünkü Meryem Rabb'inin sözlerine ve ilahi kitaplarına inanan ve Ona boyun eğerek ibadet eden bir kadındı.

67- MÜLK SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜLK SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

Doğrusu (tüm) hükümranlıkların sahibi olan Allah en yücedir. Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, hanginizin daha iyi işler yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratan Allah'tır. Şüphesiz ki Allah en üstündür ve çok bağışlayandır. Doğrusu üst üste yedi kat göğü (birbirleriyle uyum içinde) yaratan Allah'tır. Rahman olan Allah'ın yarattıklarında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Haydi, tekrardan bak, Allah'ın yarattıklarında bir düzensizlik bulabilir misin? Hatta tekrar tekrar bak. Sonunda gözlerin yılgın ve yorgun bir halde Allah'ın yarattıklarında bir düzensizlik bulamayacağını anlayacaktır.

Ayet: 5-12

Doğrusu Biz Dünya'nın içinde bulunduğu göğü lambalarla (yıldızlarla) süsledik ve onunla şeytanların (yani kahinlerin ve müneccimlerin) uydurduğu yalanları taşlayıp (çürüttük.) Ayrıca Biz onlara alevli cehennem ateşi cezasını hazırladık. Sonuçta Rabb'lerini ısrarla inkar eden kafirler ahirette cehennem cezasına uğrayacaktır. Doğrusu cehennem varılacak en kötü yerdir. Onlar cehenneme atıldığında kaynayan cehennemin çıkardığı uğultuyu duyacaktır. O vakit cehennem (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere duyduğu) öfkeden neredeyse patlayacak gibi olacaktır. Cehennemde görevli olan melekler cehenneme atılan her topluluğa: "Size (Allah'ın cezası hakkında uyaran) uyarıcılar gelmedi mi?" diye soracaktır. Onlar da: "Evet, bize uyarıcılar geldi; ama biz onları yalanlayıp, '(Hayır,) Allah (size) hiçbir şey indirmiş değildir. Siz ancak büyük bir sapkınlığın içindesiniz.' dedik. Keşke Allah'ın bildirdiği gerçekleri dinleyip aklımızı kullanmış olsaydık. O vakit cehennemin alevli ateşine girmiş olmazdık." diyecektir. Böylece onlar günahlarını itiraf edecektir. Sonuçta cehennemin alevli ateşine giren kimseler Allah'ın rahmetinden uzak olacaktır. Rabb'lerine karşı çıkmaktan gönülden korkan kimselere (yani İslam'a inananlara) ise (ahirette) bağışlanma ve büyük bir ödül (olan cennet) vardır.

Ayet: 13-15

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, söylediklerinizi gizleseniz de açıklasınız da, Allah için fark etmez. Şüphesiz ki Allah herkesin kalbinden geçeni (niyetini) en iyi bilendir. Her şeyin yaratıcısı olan Allah, yarattıklarını bilmez mi? (Tabii ki bilir.) Şüphesiz ki Allah (büyük) lütuflar sahibidir ve her şeyden ayrıntısıyla haberdardır / ahirette sizi tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecektir. Şunu iyi bilin ki, yeryüzünü size boyun eğdiren / yaşamanıza uygun yapan Allah. Haydi, yeryüzünde yürüyüp gezin ve Onun nimetlerinden yiyip için. Sonuçta (ahirette) hepiniz Onun huzurunda toplanıp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)

Ayet: 16-18

Ey İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar, gökte (ve yerde yüce olan) Allah'ın sizi yerin dibine geçirmeyeceğinden emin olmayın. Bir bakarsınız, bir anda yer sarsılabilir... Gökte (ve yerde yüce olan) Allah'ın üzerinize taş yağdırmayacağından da emin olmayın. Sonuçta ceza uyarılarımın nasıl gerçekleştiğini anlayacaksınız. Doğrusu İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan önceki inkarcılar da gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladılar. Sonuçta kendilerini nasıl cezalandırdığımı (gördüler.)

Ayet: 19

Bazıları üstlerinde kanat çırparak sürüler halinde uçan kuşları görüyorlar; (ama kimin onları havada tuttuğunu anlamıyorlar.) Doğrusu onları havada tutan (başkası değil) ancak Rahman'dır. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla görendir.

Ayet: 20-21

Ey İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar, sakın Rahman'dan başka size yardım edececeğini (sandığınız) askerlere güvenmeyin! Doğrusu İslam'ı inkar eden purperest / müşrik Araplar ancak bir aldanma içindedir. Bir düşünün bakalım, size nimetler veren Allah nimetini tutup (keserse,) size (Ondan başka) kim nimet verebilir? (Hiç kimse!) Ama (ne yazık ki) bazıları ısrarla (Allah'a karşı) bir isyanın ve bir nefretin içindedir.

Ayet: 22-24

Ey insanlar, bir düşünün bakalım, başını önüne eğerek (önünü görmeden) yürüyen mi yoksa düzgün bir şekilde (önünü görerek) dosdoğru yolda yürüyen mi hedefe daha doğru varır? (Tabii ki önünü görerek dosdoğru yolda yürüyen hedefine daha doğru varır.) Ey elçi, de ki: "Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, sizi yaratan ve size (sahip olduğunuz) kulakları, gözleri ve gönülleri veren Allah'tır. Ama siz Allah'a çok az şükrediyorsunuz. Doğrusu sizi yeryüzüne yayan Allah'tır. Sonuçta (ahirette) hepiniz Onun huzurunda toplanıp (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.)"

Ayet: 25-27

İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden bazıları (alay ederek) İslam'a inananlara: "Eğer doğruyu söylüyorsanız, Allah'ın (bizi tehdit ettiği) bu ceza ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor(!)" diyorlar. Ey elçi, onlara de ki: "Şunu iyi bilin ki, kıyametin ne zaman kopacağını ancak Allah bilir. (O bilgi bende değildir.) Doğrusu ben sadece apaçık bir uyarıcıyım." Ama - kıyamet gününün yaklaştığını görünce- İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin yüzleri kötüleşecektir. Sonra onlara: "İşte bugün, sizin (alay ederek) gelmesini istediğiniz ceza günüdür." denilecektir.

Ayet: 28-30

Ey elçi, putperest / müşrik Araplara de ki: "Bir düşünün bakalım, Allah beni ve beraberimde olanları (İslam'a inananları) cezalandırıp yok mu eder yoksa bize rahmetini mi lütfeder? Peki, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri Allah'ın şiddetli cezasından kim kurtarabilir ki! Herkes şunu iyi bilsin ki, biz yalnız Rahman'a inandık ve yalnız Ona güvenip dayandık. Sonuçta kimin büyük bir sapkınlığın içinde olduğunu anlayacaksınız. Yine bir düşünün bakalım, eğer (içtiğiniz) suyun

(kaynağı) yerin dibine çekilirse, (Allah'tan başka) kim size bir su pınarı getirebilir? (Hiç kimse!)"

68- KALEM SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KALEM SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-7

NUN (Dikkat!) Kalem ve onunla yazılan ilahi kitaplar Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Ey elçi, sen Rabb'inin lütfuyla (akıl sahibisin,) asla aklını yitirmiş / delirmiş değilsin ve sana (ahirette) bitmez-tükenmez (sonsuz bir cennet) ödülü vardır. Çünkü sen çok güzel bir ahlak üzeresin. Sonuçta (ahirette) kimin aklıyla oynandığını hem sen hem de, onlar herkes görecektir. Doğrusu Rabb'in, Onun dosdoğru yolundan / İslam'dan / doğruluktan sapanları da doğruluğa yönelenleri de en iyi bilendir.

Ayet: 8-16

Öyleyse ey elçi, sakın gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayanlara uyma! Ey elçi, putperest / müşrik Araplardan bazıları senin onlara yağcılık yapmanı, onların da sana yağcılık yapmalarını istiyorlar. Ey elçi, sakın yalandan yemin eden aşağılık görülen, (insanların arasını bozmak için) laf taşıyıp dedikodu yapan, iyiliği engelleyen, saldırgan, günahkar, vicdansız ve kötülüğüyle anılan kimselere uyma! Onların servetlerinin ve çocuklarının çok olması (önemli değildir.) Putperest / müşrik Araplardan bazıları, bildirdiğimiz gerçekler onlara okunup aktarıldığında: "Eskilerin masalları" dediler. (Bu yüzden) Biz onların burunlarına (ahirette) bir damga vuracağız.

Ayet: 17-33

Doğrusu Biz insanları (bu dünya hayatında) şu bahçe sahiplerini sınadığımız gibi sınamaktayız. O bahçenin sahipleri (bir gece önce kendi aralarında) yeminleşip sabahleyin (erkenden) ürün hasadı yapmaya karar verdiler. Onlar Allah'ı hesaba katmıyorlardı. Ama ey elçi, (o gece onlar uyurlarken,) Rabb'inden gelen bir afet o bahçeyi sardı ve orası kapkara / kupkuru oldu. Sabah olunca onlar (erkenden) uyandılar. Onlar (o afetten habersiz olarak) birbirlerine: "Bahçenin ürünlerini toplayacaksanız, geç kalmadan / erkenden yola çıkmalısınız." diye seslendiler. Yoldayken de birbirlerine: "Yardım isteyen yoksulları bugün bahçeye sokmayın." diyerek fısıldaştılar. Onlar -sanki güçleri Bizim emrimizi engellemeye yetermiş gibi- kararlı bir şekilde bahçeye geldiler. Onlar bahçelerindeki her şeyin yok olduğunu gördüklerinde, şaşkınlık içinde: "Herhalde biz doğru yoldan saptık." dediler. Ama oranın kendi bahçeleri olduğunu anladıklarında: "Doğrusu biz bu nimetten yoksun kaldık." diye sızlandılar. Onların arasından biri: "Doğrusu ben size, 'Allah'ın yüce adını anarak hareket edin.' demiştim." dedi. Onlar da: "Ey Rabb'imiz, Sen tüm eksikliklerden uzaksın / yücesin. Doğrusu biz zalimlerden olduk." dediler. Sonra birbirlerine dönüp karşılıklı suçlamalar yaptılar ve büyük bir pişmanlık duyup (kendi kendilerine): "Yazıklar olsun bize! Doğrusu biz (Allah'a karşı) azgınlaşan kimseler olduk. Ama umuyoruz ki, (tövbe edip kendimizi düzelttiğimizden,) Rabb'imiz bize bu nimetin yerine (ahirette) daha iyisini verecektir." dediler. Onlara işte böyle bir ceza verildi. Onların ahiretteki cezalar ise daha büyük olacaktır. Keşke insanlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu bir anlasalardı!

Ayet: 34-43

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere ahirette Rabb'lerinin huzurunda nimet cennetleri vardır. Çünkü Biz İslam'a inananlarla, günahta ısrar eden suçluları bir tutmayız. Niçin ve nasıl böyle yanlış

hükümler veriyorsunuz? Yoksa sizin (elinizde) okuyup öğrendiğiniz ve onda dilediğiniz her şeyi bulduğunuz ilahi bir kitap mı var? (Hayır, yok!) Yoksa size -kıyamet gününe kadar- 'her hükmettiğiniz olacak diye' yeminlerle verdiğimiz bir sözümüz mü var? (Hayır, yok!) Ey elçi, putperest / müşrik Araplara sor: "Onlardan hangisi bunların var olduğunu iddia edebilir?" (Hiçbiri!) Doğrusu onların Allah'a ortak koştuğu putlar / sahte ilahlar vardır. (Onlar putlardan / sahte ilahlardan bir yardım göreceklerine inanırlar.) Eğer onlar doğru söylüyorlarsa, Allah'a ortak koştukları putları / sahte ilahları getirsinler (ve onlara yardım ettiklerini göstersinler de görelim!) Doğrusu tüm gerçeklerin ortaya çıkacağı kıyamet herkes Allah'a secde etmeye çağrılacaktır; ama İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler Ona secde edemeyecektir. O vakit onların gözleri öne eğik olacaktır ve yüzlerini utanç kaplayacaktır. Çünkü onlar dünyada sağ iken (yalnız Allah'a) secde etmeye çağrıldıklarında, (bu çağrıyı kabul etmeyip putlara / sahte ilahlara inanırlardı.)

Ayet: 44-45

Ey elçi, bu sözleri (bu Kuran'ı) ısrarla yalanlayanları Bana bırak. Biz onları hiç bilmedikleri bir yerden gelecek olan bir cezaya adım adım yaklaştıracağız. Ama Ben onlara (hatadan dönüp / tövbe edip İslam'a inanmaları için) bu dünyada bir süre veriyorum. Şüphesiz ki planım saşmazdır.

Ayet: 46-47

Ey elçi, sen İslam'a davet görevin için insanlardan hiçbir karşılık istemiyorsun. Öyleyse onlar hiçbir borcun altına girmemiştir. Doğrusu insanlar bilinmezi (geleceği) bilemezler ve (bu ilahi kitabın / Kuran'ın bildirdiği gerçeklerden daha doğrusunu) yazamazlar.

Ayet: 48-50

Öyleyse ey elçi, Rabb'inin hükmüne sabırla dayanışarak uy ve sakın geçmişte balığın yuttuğu Yunus gibi (aceleci) olma! Yunus (hatasından döndü / tövbe etti ve onu affetmesi için) yutkunarak Allah'a seslenip dua etti. Şayet Rabb'inin lütfu ona yetişmeseydi, (Yunus o balığın ağzından asla kurtulamazdı.) Böylece o, kendini kınarken, ıssız / boş bir yere atıldı. Sonra Rabb'i onu (yeniden) elçisi olarak seçip düzeltici / iyi işler yapan insanlardan yaptı.

Ayet: 51-52

Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler bu ilahi öğüdü / bu Kuran'ı işittiklerinde -(sanki) sana saldıracaklarmış gibi (kızgın) bir şekilde- bakıyorlar. Onlar sana: "Bu adam aklını yitirmiş / delirmiş biridir." diyorlar. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıklar için ilahi bir öğüttür.

69- HAKKA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

HAKKA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Kesinlikle gerçekleşecek olan olay. Kesinlikle gerçekleşecek olan olay nedir bilir misin? (O olay kıyamet günüdür.)

Ayet: 4-10

Geçmişte İslam'ı ısrarla inkar eden Semud ve Ad toplumları da büyük bir gürültüyle kopacak olan kıyamet gününü yalanladılar. Bu yüzden (Allah tarafından) Semud toplumu şiddetli bir depremle, Ad toplumu ise uğultuyla esen ve çok yıkıcı olan bir fırtınayla cezalandırılıp yok edildiler. Allah o fırtınayı Ad toplumunun üzerine sekiz gün ve yedi gece hiç kesilmeden estirdi.

(Böylece onlar ölüp yere serildiler.) O vakit onlar -sanki yere yıkılmış- içi kof hurma kütükleri gibi görünüyorlardı. Artık onlardan geriye hiç kimse kalmadı. Doğrusu Firavunun toplumu da onlardan önceki inkarcılar da (günahları yüzünden) alt üst edilen nice beldeler de, hepsi aynı suçu işlediler: Onlar Rabb'lerinin gönderdiği elçilere isyan ettiler. Allah da onları şiddetli cezalara uğrattı.

Ayet: 11-18

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, -geçmişte tufan meydana geldiğinde- Biz sizi (Nuh'un yaptığı) gemiyle taşıyıp (o afetten kurtardık; İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri ise suda boğarak cezalandırdık.) Böylece Biz size (gerçekleri) hatırlatmakta ve sizi bilinçlendirmekteyiz. Ama Sur borusuna bir defa üflendiğinde, yeryüzü ve dağlar yerinden oynayacaktır ve onlar bir vuruşla yıkılacaktır. O gün kesinlikle gerçekleşecek olan olay (yani kıyametin kopması) gerçekleşecektir. Kıyamet günü gök yarılacak ve düzeni bozulacaktır. O gün göğün her tarafında melekler olacaktır, onların üstündeki sekiz (büyük melek) ise Rabb'inin (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'ını taşıyacaktır. İşte o gün hepiniz (tüm yaptıklarınızdan hesaba çekilmek için) Allah'ın huzuruna sunulacaksınız ve hiçbir şeyiniz gizli kalmayacaktır.

Ayet: 19-24

Kıyamet günü amel defteri sağ eline verilecek olan kimseler (sevinçle): "Haydi, amel defterimi okuyun. Zaten ben (dünyada) yaptıklarımdan (ahirette) hesaba çekileceğimi biliyordum." diyecektir. Onlar mutlu bir hayat yaşayacaktır; yüksek cennetlere girecektir ve aşağıya eğilen (cennet ağaçlarının) dallarından meyveler (yiyecektir.) Onlara: "(Dünyada) geçen günlerinizde yaptığınız (düzeltici / iyi işlerin) ödülü olarak (cennet nimetlerinden) afiyetle yiyin ve için." denilecektir.

Ayet: 25-37

Kıyamet günü amel defteri sol eline verilecek olan kimseler ise (üzüntüyle): "Keşke amel defterim bana hiç verilmeseydi. Keşke hesabımın ne olduğunu hiç bilmeseydim. Keşke ölüm her şeyi bitirseydi. (Ne yazık ki) servetim de beni (cezadan) kurtaramayacak. Tüm gücüm yok olup gitti." diyecektir. (O vakit şöyle bir ses duyulacaktır): "Onları tutun, kelepçeleyip cehennem ateşine atın. Sonra onları yetmiş kol uzunluğunda olan bir zincirle bağlayın. Çünkü onlar en büyük olan Allah'a (gerçekten) inanmazlar ve yoksulu doyurmaya teşvik etmezler. Ama onlar bugün burada dostsuz kalacak ve ancak -günahta ısrar eden kimselerin yediği- irinli / iğrenç yemekten yiyecektir."

Ayet: 38-42

Ey insanlar, gördüğünüz ve göremediğiniz her şeyi şahit tutarak yemin ederim ki, bu ilahi kitap / Kuran, değerli bir elçinin (size aktardığı ilahi) sözlerdir. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran bir şairin sözleri değil (Allah'ın sözleridir.) Ama siz gerçeklere / İslam'a / doğruluğa çok az inanıyorsunuz. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran bir kahinin sözleri değil (Allah'ın sözleridir.) Ama siz çok az düşünüp öğüt alıyorsunuz.

Ayet: 43-47

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıkların Rabb'i (olan Allah) tarafından indirilmiştir. Şayet bu elçi kendi söylediği sözleri Bize iftira etseydi (ve bu ilahi kitaba / Kuran'a karıştırsaydı,) Biz onu güçlü bir şekilde cezalandırıp şah damarını keserdik. Hiçbiriniz de o cezaya engel olamazdınız.

Ayet: 48-52

Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler için ilahi bir hatırlatmadır. Şüphesiz ki Biz sizin aranızdan kimlerin gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladığını biliyoruz. Ama bu yalanlama (ahirette) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler için bir pişmanlık acısı olacaktır. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran kesin bir gerçektir.

Öyleyse ey elçi, daima en büyük olan Rabb'inin yüce adını anarak hareket et.

70- ME'ARİC SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ME'ARİC SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

Putperest / müşrik Araplardan biri (bu elçiyi alaya alıp İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin üzerinde) gerçekleşecek olan cezanın (hemen gelmesini) istedi. Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin asla karşı koyamayacakları o ceza, (onlara bu elçiden değil ancak) tüm yüceliklerin sahibi olan Allah'tan gelecektir. (Ama onlar acele etmesinler; çünkü zaman görecelidir.) Örneğin melekler ve vahiy meleği Cebrail Allah'ın huzuruna (melekler için çok kısa bir sürede ama insanların hesabına göre) elli bin yıl süren bir günde yükselirler.

Ayet: 5-7

Öyleyse ey elçi, (İslam için) en güzel şekilde sabırla dayanışarak hareket et. Çünkü İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar o cezayı çok uzak (bir ihtimal olarak) görüyorlar ama Biz onu çok yakın (bir gerçek olarak) görüyoruz.

Ayet: 8-18

Kıyamet günü gökyüzü (potada eritilmiş) maden gibi (kıpkırmızı) olacaktır, dağlar parçalanıp yün gibi etrafa savrulacaktır ve en yakın dostlar bile birbirlerinin durumlarını soramayacaktır. (O gün davalı ve davacı) insanlar birbirlerine gösterilecektir (ve) suçlu insanlar çocuklarını, hanımlarını, kardeşlerini, onları koruyan toplumlarını ve yeryüzündeki herkesi / her şeyi feda edip (kıyamet gününün cezasından) kurtulmak isteyecektir. Ama (o vakit artık iş işten geçmiş olacaktır ve) onların derilerini yakıp sökecek olan cehennem ateşi alevlenecektir. Cehennem ateşi gerçeklere / İslam'a / doğruluğa sırt dönüp İslam'dan yüz çeviren ve servet toplayıp (ihtiyaç sahiplerine yardım etmek yerine) istif istif yığarak saklayan kimseleri çağıracaktır.

Ayet: 19-35

Doğrusu insanlar çok sabırsız yaratılmıştır. İnsanlardan birçoğu kendisine kötü bir şey dokunduğunda sızlanır; kendisine iyi bir şey dokunduğunda ise cimri davranır. Diğer yandan (İslam'a inanıp) namazlarını düzenli kılan, servetlerinin içinde ihtiyaç sahiplerinin -talep etse de, etmese de- belli bir hakkı olduğunu bilip (zekat veren) ve ilahi adalet gününe inanıp Rabb'lerinin vereceği cezadan korkan kimseler ise farklı davranırlar. Çünkü onlar hiç kimsenin Rabb'lerinin cezasından güvende olmadığını bilirler. Onlar eşleri -yani Allah'ın (evlenmeyi) ellerine izin verdiği / helal kıldığı (nikahlı oldukları) kimseler hariç- iffetlerini korurlar. İşte onlar (Allah'ın emirlerine uygun bir şekilde nikahlanan kimseler) asla kınanmazlar. Helalin ötesini (yani haramı) isteyenler ise Allah'ın koyduğu sınırı çiğneyen kimselerdir. Yine onlar (yani İslam'a inananlar) kendilerine emanet edilen şeylere ve sözleşmelerine özen gösterirler, şahitliklerini dosdoğru yaparlar ve namazlarını koruyup düzenli kılarlar. İşte onlar cennette ikram görecek olan kimselerdir.

Ayet: 36-39

Ey elçi, 'İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar sağdan-soldan (yani her yandan) toplanıp sana doğru niçin koşuyorlar' (biliyor musun? Ne yazık ki onlar sana İslam'a karşı çıkmak için koşuyorlar.) Öyleyse İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden hiçbiri nimetlerle dolu olan cennete sokulacağını ummasın! Hayır! (Onlar ahirette diriltilip hesaba çekileceklerine inanmıyorlar; ama)

Biz onları (bu dünyada) "o bildikleri şeyden" (yani aşağılık gördükleri bir damla sudan) yarattık. (Şüphesiz ki Bizim gücümüz onları ahirette diriltip hesaba çekmeye yeter.)

Ayet: 40-42

Ey insanlar, doğuların ve batıların (yani her yerin, herkesin ve her şeyin tek) Rabb'i olarak yemin ederim ki, Bizim gücümüz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin tümünü yok edip yerlerine daha iyi insanları getirmeye de yeter. Hiç kimse de Bize engel olamaz. (Ama Biz insanları bu dünyada düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp karakterlerini sınamak isteriz.) Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirleri kendi hallerine bırak da onlar kendilerine söz verilen kıyamet günüyle karşılaşana kadar yanlışa dalıp oynasınlar.

Ayet: 43-44

Kıyamet günü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler (diriltilip) hızla kabirlerinden çıkacaktır ve (tüm yaptıklarının hesabını vermek için) işaretlenen yerlere koşarcasına gideceklerdir. (O vakit) onların gözleri (korkudan) yuvalarından fırlayacaktır ve yüzlerini utanç kaplayacaktır. İşte, onlara söz verilen kıyamet günü böyle bir gündür.

71- NUH SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NUH SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1

Geçmişte Biz Nuh'u kendi toplumuna elçimiz olarak gönderdik ve ona: "Toplumunu -onlara şiddetli bir ceza gelmeden önce- uyar." dedik.

Ayet: 2-4

Nuh onlara: "Ey toplumum, ben Allah'ın size gönderdiği apaçık bir uyarıcıyım. Yalnız Allah'a ibadet edin, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakının ve Onun elçisi olarak bana uyun. (Eğer İslam'a inanırsanız,) Allah günahlarınızı bağışlar ve sizi (bu dünyada sınamak için) belli bir süreye (ölüm vaktine) kadar erteler. Doğrusu Allah'ın (yazdığı) ecel / ölüm vakti geldiğinde, o süre ertelenmemek üzere biter. Keşke gerçekleri bir anlasaydınız." dedi.

Ayet: 5-24

Nuh: "Ey Rabb'im, ben toplumumu gece-gündüz daima İslam'a davet ettim. Ama benim davetim onların İslam'dan uzaklaşmalarını artırdı. Doğrusu ben onları Senin bağışlamana her davet ettiğimde, onlar (gerçeklere karşı) kulaklarını tıkayıp gözlerini örttüler ve İslam'ı ısrarla inkar edip büyüklük tasladılar. (Ey Rabb'im,) ben onları açıkça İslam'a davet ettim ve onlara İslam'ı genelde ve özelde (defalarca) duyurdum. (Ey Rabb'im,) ayrıca ben onlara: "(Ey toplumum, hatadan dönüp / tövbe edip) Rabb'inizden bağışlanma dileyin. Şüphesiz ki O, her zaman çok bağışlayandır. (Eğer hatadan dönüp / tövbe edip kendinizi düzeltirseniz,) Allah size gökten bereketli yağmurlar gönderir. Sonra size servetler, çocuklar, bahçeler ve ırmaklar lütfeder. Niçin Allah'a saygı göstermiyorsunuz ki! Doğrusu Allah sizi bir halden başka bir hale geçirerek yaratmıştır. Oysa siz Allah'ın yedi kat göğü birbirleriyle ne kadar uyumlu yarattığını da biliyorsunuz. Doğrusu Allah göklerde Ay'ı bir ışık, Güneş'i ise bir ışık kaynağı yapmıştır. Şunu iyi bilin ki, Allah sizi / insanları -bitkileri topraktan bitirdiği gibi- topraktan yarattı; (öldüğünüzde) sizi ona geri döndürecektir ve (ahirette) sizi çıkarıp diriltecektir. Ayrıca yollarından rahatça gidebilmeniz için yeryüzünde size düzlükler var eden Allah'tır.' dedim. Ama ey Rabb'im, onlar

bana karşı çıktılar ve servetleri ve çocukları (ahirette) kendilerine ancak zarar verecek olan (inkarcı) kimselere uydular. Onlar bana büyük tuzaklar kurdular ve (kendi çevrelerine,) 'Sakın (sahte) ilahlarınızı bırakmayın! Sakın Vedd, Suva, Yeğus, Yeuk ve Nesr adlı (sahte) ilahları / putları bırakmayın!' dediler. Doğrusu o putlar / sahte ilahlar birçok insanı dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptırdılar. (Ey Rabb'im,) artık (Senden şunu diliyorum:) Haksızlıkta / zulümde ısrar eden bu zalimlerin sapkınlığını (ve onların cezasını) artır." dedi.

Ayet: 25

Onlar günahları yüzünden (tufanda) suda boğuldular. Ahirette ise onlar cehennem ateşine sokulacaktır ve kendilerine Allah'tan başka hiçbir yardımcı bulamayacaktır.

Ayet: 26-28

Nuh: "Ey Rabb'im, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerden hiçbirini yeryüzünde bırakma. Çünkü eğer onları bırakırsan, onlar Senin kullarını dosdoğru yoldan / İslam'dan / doğruluktan saptırmaya çalışacaklar ve ancak (kendileri gibi) İslam'ı ısrarla inkar eden ve günahta ısrar eden çocuklar doğurup (çoğalacaklar.) Ey Rabb'im, beni, annemi-babamı ve evime giren erkek-kadın tüm İslam'a inananları bağışla. Diğer yandan haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlerin ise yok oluşlarını artır." dedi.

72- CİN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

CİN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-15

Ey elçi, insanlara de ki: "Allah tarafından bana şu bilgiler vahiy edildi / bildirildi. Cinlerden bir grup bu ilahi kitabı / Kuran'ı dinleyip (kendi toplumlarına): "Doğrusu biz çok etkileyici bir Kuran dinledik. Bu ilahi kitap / Kuran doğru yola yöneltiyor. Bu sebepten biz ona inandık. Artık biz şanı en yüce olan Rabb'imize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız. Doğrusu Allah hiçbir hanım veya hiçbir çocuk edinmemiştir. (Ne yazık ki) bizim akılsız olanlarımız Allah hakkında batıl / saçma sözler söylüyorlardı. Doğrusu biz insanların ve cinlerin Allah hakkında yalan uyduracağını düşünmemiştik. Ama (şimdi anladık ki,) insanlardan bazıları cinlerden bazılarına (yani şeytanlara) sığınarak birbirlerinin azgınlıklarını artırmaktadır. (Bu yüzden) putperest / müşrik Araplar da -sizin gibi- Allah'ın hiç kimseyi (ahirette) diriltmeyeceğini düşünmektedir. (Ama onlar göklerin ötesindeki gerçekleri inkar ediyorlar.) Doğrusu biz göğe dokunduk ve onun güçlü bekçilerle ve alev toplarıyla dolu olduğunu gördük. Geçmişte biz gökten bir şeyler dinlemek (kahinlik yapmak) için bazı yerlerde otururduk. Ama şimdi göğü dinlemek (kahinlik yapmak) isteyen kimseleri (cehennemde) ateş toplarının takip edeceğini anladık. Doğrusu biz yeryüzündekilerin (başlarına gelecek olan şeyler) hakkında onlar için herhangi bir kötülük / ceza mı istenecektir yoksa Rabb'leri onların doğru yola girmesini mi isteyecektir" bilemeyiz. Doğrusu bizim aramızda düzeltici / iyi işler yapanlar da yapmayanlar da vardır. Doğrusu biz (aynen insanlar gibi) farklı yollara ayrılmışızdır. Artık biz yeryüzünde hiçbir konuda Allah'a engel olamayacağımızı ve (Onun cezasından) asla kaçamayacağımızı anladık. Böylece biz bu doğruluk rehberini / Kuran'ı dinlediğimizde, ona inandık. Sonuçta Rabb'ine (gönülden) inananlar (ahirette) hiçbir kayıba ya da sıkıntıya uğramaktan korkmazlar. Doğrusu bizim aramızda İslam'a inananlar da İslam'a karşı çıkanlar da vardır. Herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'a inananlar, işte onlar, doğru yolu arayan (ve bulan) kimselerdir. Diğer yandan İslam'a karşı çıkan kimseler ise

(ahirette) cehenneme birer odun olacaktır." dediler.

Ayet: 16-17

Şayet putperest / müşrik Araplar (dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa uyup) dosdoğru olsalardı, Biz onları bereketli yağmurlarla sulardık. Doğrusu Biz onları o nimetin içinde sınamak isteriz. Ama Rabb'leri Onun ilahi öğüdünden / Kuran'dan yüz çeviren kimseleri (şiddeti sürekli) artan cezalara uğratacaktır.

Ayet: 18-19

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, tüm mescitler Allah'a aittir. Öyleyse sakın (o mescitlerde) Allah ile beraber başkasına dua (ibadet) etmeyin. Ama ne yazık ki (bir gün Mescid-i Haram'da) Allah'ın bu kulu (bu elçi) namaza kalkıp (yalnız) Ona dua ettiğinde, İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplardan bazıları (ona saldırıp üzerine abandılar ve) neredeyse onu ezeceklerdi.

Ayet: 20-23

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben yalnız Rabb'ime dua (ibadet) ederim ve hiç kimseyi Ona ortak koşmam. Şunu iyi bilin ki, benim size zarar verecek veya doğru yola yöneltecek bir gücüm yoktur. (Eğer ben kendimde böyle bir güç olduğunu iddia edersem, yalan söylemiş olurum ve) hiç kimse beni Allah'ın cezasından kurtaramaz. Sonuçta ben Ondan başka bir sığınak bulamam. Şunu da iyi bilin ki, benim görevim sadece Allah'ın gönderdiği gerçekleri duyurmaktır. Doğrusu Allah'a ve elçisine isyan edenlerin cezası -sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine girmektir."

Ayet: 24

Sonuçta (ahirette) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler tehdit edildikleri cezayı gördüklerinde, kimin daha güçsüz ve sayıca daha az olduğunu anlayacaktır.

Ayet: 25-28

Ey elçi, insanlara de ki: "Doğrusu ben sizin tehdit edildiğiniz ceza yakında mıdır yoksa Rabb'im onun için uzun bir süre mi koyacaktır bilemem. Allah bilinmezi / geleceği bilendir ve O, bilinmesini istemediği bir şeyi hiç kimseye açmaz. Ama Allah razı olduğu elçilerine bazı şeyleri bildirir. Doğrusu Allah elçilerinin önlerine ve arkalarına gözcüler (yani melekler) koyar. Çünkü Allah elçilerinin Rabb'lerinin gönderdiği gerçekleri duyurup duyurmadığını da ortaya koymak ister. Şüphesiz ki Allah herkesin tüm yaptıklarını (bilgisiyle) kuşatmıştır ve (ahirette) her şeyi tek tek sayacaktır (ve herkesi yaptığı her şeyden hesaba çekecektir.)"

73- MÜZZEMMİL SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜZZEMMİL SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-8

Ey örtünüp (yatan) elçi, -çok azı hariç- geceleri aşağı yukarı gece yarısında kalk ve bu ilahi kitabı / Kuran'ı yavaş yavaş oku. Çünkü Biz sana ağır sorumluluklar yükleyen (ilahi) sözler söyleyeceğiz. (Evet,) gece uykudan kalkmak zordur; ama bu, (sana bildirdiğimiz gerçekleri insanlara) daha iyi aktarman için daha doğrudur. Ayrıca gündüzleri gün boyunca meşgul olduğundan sakin olan geceleri değerlendirmek senin için daha uygundur. Öyleyse her zaman Rabb'inin yüce adını (şükürle) an ve yalnız Ona ibadet et.

Ayet: 9-13

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Doğu'nun ve Batı'nın, yani her yerin Rabb'i olan Allah'tan başka

ilah yoktur / Allah tüm varlıkların tek ilahıdır. Öyleyse ey elçi, yalnız Allah'ı savunucu edin (ve yalnız Ona güvenip dayan.) Ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin çirkin sözlerine sabret ve onlardan güzellikle ayrıl. Ey elçi, bazı nimetlere sahip olan ve (şımarıp) gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimseleri Bana bırak ve onlara (ecel / ölüm vakitlerine kadar) biraz süre ver. Çünkü (ahirette) Bizim huzurumuzda (onlar için) kelepçeler, cehennem ateşi, dikenli yiyecekler ve şiddetli cezalar olacaktır.

Ayet: 14

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü yeryüzü ve dağlar (büyük depremlerle) sarsılacaktır ve (tüm) dağlar parçalanıp kum yığını gibi akacaktır.

Ayet: 15-18

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz daha önce Firavuna bir elçi gönderdiğimiz gibi size de, size şahitlik eden bu elçiyi gönderdik. Aynı şekilde geçmişte Firavun'a bir elçimiz (olan Musa'yı) gönderdik. Ama Firavun elçimize karşı çıktı. Biz de onu ağır bir cezaya uğrattık. Şimdi eğer siz de İslam'ı ısrarla inkar ederseniz, şunu iyi bilin ki, (korkudan) çocukların bile saçını beyazlatacak olan kıyamet gününden asla sakınamazsınız. (Kıyamet günü öyle bir gündür ki şiddetinden) gök parçalanacaktır. Böylece (Allah'ın verdiği) söz gerçekleşmiş olacaktır.

Ayet: 19

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran ilahi bir hatırlatmadır. Öyleyse dileyenler Rabb'lerine yönelen dosdoğru yolu / İslam'ı benimseyecektir (ve ahirette Onun lütfettiği cennet nimetlerine erişecektir.)

Ayet: 20

Ey elçi, şüphesiz ki Rabb'in senin geceleyin uykudan kalkıp bazen gecenin yaklaşık üçte ikisini, bazen yaklaşık yarısını, bazen de yaklaşık üçte birini ibadetle geçirdiğini ve senin beraberinde olanlardan (yani İslam'a inananlardan) bazılarının da aynı şekilde hareket ettiğini bilir. Doğrusu Allah geceyi ve gündüzü takdir edendir. (Ey İslam'a inananlar,) Allah (hepinizin) bu vakitleri sayamayacağınızı (yani tam olarak yerine getiremeyeceğinizi) bildiğinden, (eksikleriniz hakkında) tövbenizi kabul etmiştir. Öyleyse bu ilahi kitaptan / Kuran'dan kolayınıza geldiği kadar okuyun. Allah aranızda bazılarınızın hasta olacağını, bazılarınızın Allah'ın lütfundan nasibini aramak (yani çalışmak) için yolculuk yapacağını ve bazılarının Allah'ın dosdoğru yolunu / İslam'ı savunmak için savaşacağını da bilmektedir. Öyleyse bu ilahi kitaptan / Kuran'dan kolayınıza geldiği kadar okuyun. Ey İslam'a inananlar, namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat verin. Allah'a güzel bir borç verin, (yani insanlara iyilik edin.) Şunu iyi bilin ki, siz bu dünyada birbirinize hangi iyiliği sunarsanız, (ahirette) Allah'ın huzurunda onun karşılığını daha iyi ve daha büyük bir ödül olarak bulursunuz. Öyleyse ey İslam'a inananlar, Allah'tan bağışlanma dileyin. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve en merhametlidir.

74- MÜDDESSİR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜDDESSİR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-7

Ey örtünüp (yatan) elçi, kalk ve (insanları) uyar. Ey elçi, daima Rabb'inin adını yücelt. Giysilerini temiz tut ve tüm kötülüklerden uzak dur. Sakın yaptığın bir iyiliği çok görüp başa kakma! Ey elçi, Rabb'inin rızasını kazanmak için daima sabırla dayanışarak hareket et.

Ayet: 8-10

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (Sur) borusuna üflendiğinde, işte o vakit başlayacak olan) kıyamet günü çok zor bir gün olacaktır. (O gün) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere hiç kolay olmayacaktır.

Ayet: 11-26

Ey elçi, kendisini tek başına (çıplak olarak) yarattığım, sonra kendisine büyük bir servet, nimetlerime şahit olan çocuklar ve geniş imkanlar verdiğim; ama açgözlülük ederek Benden daha fazlasını isteyen (ve İslam'ı ısrarla inkar eden) kimseyi Bana bırak. Hayır, (o, cezasız kalmayacaktır.) Çünkü o, bildirdiğimiz gerçeklere karşı inat etti. (Bu yüzden) Ben onu sürekli artan sıkıntılara uğratacağım. Doğrusu o, İslam'ı ısrarla inkar etti ve (kendi çıkarını düşünüp) hesaplar yaptı. -Kahrolsun ki- o, çok ince hesaplar yaptı. Sonra -kahrolsun ki- o, daha da ince hesaplar yaptı. Daha sonra baktı ki (bu ilahi kitap / Kuran onun işine gelmiyor,) o vakit kaşlarını çatıp somurttu ve arkasını dönüp büyüklük tasladı. İslam'ı ısrarla inkar eden o kafir (iftira edip): "Bu Kuran, sadece aktarılarak öğrenilen bir sihirdir / aldatmacadır ve bir insan sözüdür." dedi. Sonuçta (ahirette) Ben onu cehennem ateşine atacağım.

Ayet: 27-31

Cehennem ateşi nedir bilir misin? (Cehennem ateşi) hiç durmadan ve hiç bırakmadan (yakan bir ateştir.) Doğrusu bu, insanlar için bir (ibret) tablosudur. Cehennemde on dokuz (büyük cehennem görevlisi / zebani) vardır. Doğrusu Biz cehennem ateşinin görevlilerini sadece meleklerden koyduk. (Ey insanlar, şunu iyi bilin ki,) Biz cehennem görevlilerinin sayısını başka bir sebeple değil ancak İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplara bir sıkıntı olsun, ehli kitap ikna olup İslam'a inansın, İslam'a inananların inancı artsın, ehli kitap ve İslam'a inananlar (ahiretten) asla şüphe etmesin ve kalplerinde (manevi) bir hastalık (yani kişilik bozukluğu) olan münafıklar / ikiyüzlüler ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler de (alay ederek): "Allah bu örnekle ne demek istiyor ki(!)" desinler diye belirttik. Bu böyledir. Allah dileyenleri (yani günahta ısrar edenleri) ısrarlı sapkınlıkları içinde bırakır; dileyenleri (yani İslam'a inananları) ise dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltir. Doğrusu Rabb'inin askerlerinin sayısını Ondan başkası bilemez. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran insanlar için ancak ilahi bir öğüttür.

Ayet: 32-38

Hayır! (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin söyledikleri doğru değildir.) Doğrusu Ay, giden gece ve ardından gelen sabah Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Cehennem ateşi en önemli gerçeklerden biridir ve insanlar için bir uyarıdır. (Ey insanlar, bu dünya hayatında) dileyenleriniz düzeltici / iyi işler yaparak doğrulukta ilerleyebilir; dileyenleriniz de doğrulukta geri kalabilir. Herkes sadece kendi yaptıklarından sorumludur.

Ayet: 39-48

Doğrusu ancak ahirette amel defterini sağ eliyle alacak olan kimseler cennetlere girecektir. Onlar günahta ısrar edip (cehenneme giren) suçlulara: "Sizi cehennem ateşine sürükleyen şey nedir?" diye soracaktır. (Cehenneme giren kimseler): "Doğrusu biz dünyadayken namaz kılmazdık, yoksulu doyurmazdık, batıl işlere dalanlarla beraber dalardık ve ölene kadar ilahi adalet gününe inanmazdık." diyecektir. Sonuçta (ahirette) hiçbir destekçinin desteği / hiçbir şefaatçinin şefaati onlara yarar sağlamayacaktır.

Ayet: 49-56

Öyleyse niçin bazıları bu ilahi hatırlatmaya / Kuran'a sırt çeviriyorlar. Onlar -sanki aslandan ürküp kaçan yaban eşekleri gibi- kaçıyorlar. Yoksa onlardan her biri -İslam'a inanmak için- kendisine (özel) ilahi sayfaların inmesini mi istiyor? Hayır! (Olamaz!) Doğrusu bazıları ahiretten / ahiretteki hesaptan korkmuyorlar. Ama bu ilahi kitap / Kuran sadece ilahi bir hatırlatmadır. Öyleyse dileyenler onu düşünüp öğüt alsınlar. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, eğer Allah

dilemeseydi, siz bu ilahi kitabı / Kuran'ı düşünüp öğüt alamazdınız. (Doğrusu Allah sizin bu ilahi kitabı / Kuran'ı düşünüp öğüt almanızı ister.) Şüphesiz ki Allah, Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınan kimselerle ve (hatadan dönenleri) bağışlayanlarla beraberdir.

75- KIYAMET SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KIYAMET SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-11

Ey insanlar, kıyamet gününü ve kendi yanlışını kınayabilen (vicdanlı) kimseleri şahit tutarak yemin ederim ki, (ahiret / ahiretteki hesap bir gerçektir.) Öyleyse insanlar (ahirette) onların kemiklerini toplayamayacağımızı (yani onları diriltemeyeceğimizi) sanmasınlar. Doğrusu Bizim gücümüz onları (ahirette) -parmak izlerine kadar- (yeniden) düzenlemeye yeter. Ama İslam'ı inkar eden insanlar işledikleri günahları daha ileriye götürmek isterler ve (alay ederek): "Şu kıyamet günü ne zaman gelecekmiş / niçin hemen gelmiyor(!)" diye sorarlar. Ama (gökteki patlamalardan) gözler kamaştığında, Ay tutulduğunda ve Güneş ve Ay bir araya toplandığında, (yani kıyamet günü geldiğinde,) işte o gün, İslam'ı inkar eden insanlar: "Nereye kaçabiliriz?" diyecektir. Ama (o gün) onlar hiçbir destek göremeyecektir.

Ayet: 12-15

Ey elçi, işte o gün herkes Rabb'inin huzuruna varıp duracaktır. İşte o gün İslam'ı inkar eden insanlara yaptıkları ve yapmayıp erteledikleri her şey bildirilecektir. Doğrusu (o gün) İslam'ı inkar eden insanlar (yalan) mazeretler uydursalar da, başlarına ne (kötü cezalar) geldiğini görecektir.

Ayet: 16-19

Ey elçi, (bu ilahi kitabı / Kuran'ı ezberlemek için) acele edip dilini sürekli hareket ettirme. Doğrusu bu ilahi kitabı / Kuran'ı toplamak ve okutmak Bize aittir. Biz onu okuduğumuzda, onun içeriğine uy. Doğrusu bu ilahi kitabı / Kuran'ı (insanlara) açıklamak da Bize aittir.

Ayet: 20-25

Ama ey İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar, (ne yazık ki) siz ahireti bırakıp bu dünya hayatını tercih ediyorsunuz. Doğrusu kıyamet günü (İslam'a inananların) yüzleri (mutluluktan) parlayacaktır. Onlar Rabb'lerine bakacaktır. O gün (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin) yüzleri ise çok asık olacaktır; çünkü onlar kendilerine (cehennemde) ağır cezalar verileceğini düşünecektir.

Ayet: 26-30

Ama (ahireti ısrarla inkar eden) herkes öldüğünde ve 'Artık hiç kimse onu iyileştiremez!' denildiğinde, (bu dünyadan) ayrıldığını (ve ahirette hesaba çekileceğini) düşünecektir. O vakit (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin) bacakları (korkudan) birbirine dolanacaktır. Ey elçi, işte o gün / kıyamet günü (tüm insanlar) Rabb'inin huzuruna gelecektir.

Ayet: 31-35

Ama (ne yazık ki bazı insanlar) gerçeklere / İslam'a / doğruluğa inanmadılar ve destek

vermediler. Onlar gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayıp yüz çevirdiler ve kasılarak yandaşlarına gittiler. Bu yüzden ahirette onlara: "Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun! Sonra (tekrar) yazıklar olsun sana, yazıklar olsun!" denilecektir.

Ayet: 36-40

(Hayır!) İnkarcı insan (bu dünyada ve ahirette) başıboş bırakılacağını asla sanmasın! Doğrusu (bir vakit) o, akıtılan bir damlacık sıvıdan ibaretti; sonra ise, (anne rahmine) yapışan küçük bir parça oldu. Daha sonra Allah onu (bir insan olarak) yaratıp düzenledi. Böylece Allah erkek ve dişi çiftleri (yaratıp) var etti. Doğrusu Allah'ın gücü ölüleri diriltmeye de yeter.

76- İNSAN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

İNSAN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Doğrusu insanların üzerinden -daha onlar adı anılmaya değer bir şey değilken- çok uzun bir zaman geçmiştir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Biz insanları (bu dünyada) sınamak için bir damla karışık sıvıdan yaratmaktayız ve onlara işitme ve görme özelliklerini vermekteyiz. Doğrusu Biz insanları dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelttik (ve onları bu dünya hayatında düşünce, inanç ve tercihlerinde özgür bırakıp sınamaktayız.) Böylece (dileyenler) Allah'a şükreder, (dileyenler ise) Ona nankörlük eder.

Ayet: 4-6

Doğrusu Biz İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere (ahirette) zincirler, kelepçeler ve cehennemin alevli ateşini hazırladık. (Dünya hayatında düzeltici / iyi işler yapan) iyi insanlar ise (ahirette) güzel kokulu cennet içeceklerini kadehlerle içecektir. Allah'ın (cennete soktuğu) kulları o içecekleri cennet pınarlarından bolca içecektir.

Ayet: 7-14

Onlar (yani İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler) verdikleri sözleri yerine getirirler, şiddeti her yeri kaplayacak olan kıyamet gününden korkarlar ve Allah'ın sevgisini kazanmak için yoksullara, yetimlere / kimsesizlere ve esaret altında tutulanlara yemek yedirirler. Onlar ihtiyaç sahiplerine: "Doğrusu biz sizi (gösteriş için değil) yalnız Allah'ın rızasını kazanmak için doyuruyoruz ve sizden hiçbir karşılık veya teşekkür istemiyoruz. Çünkü biz korkunç ve sıkıntılı bir gün (olan kıyamet gününde) Rabb'imizden (yani Onun bizi çekeceği hesaptan) korkuyoruz." derler. Böylece Allah onları o günün şiddetinden koruyacaktır ve (ahirette) onların yüzlerine parlaklık, gönüllerine de sevinç verecektir. Allah onları (İslam için) sabırla dayanışarak hareket ettiklerindenı (ahirette) cennet (nimetleriyle) ve ipekli giysilerle ödüllendirecektir. Onlar cennette (karşılıklı) koltuklara oturup (sohbet edecek) ve orada (yakıcı / rahatsız edici) bir güneş veya üşüten bir soğukluk görmeyecektir. Ayrıca meyvelerine kolayca erişilebilen cennet ağaçları -dallarını aşağıya eğerek- onları gölgeleyecektir.

Ayet: 15-22

Cennete giren kimselerin istedikleri (ikramlar) onlara gümüş kaplarda ve kristal ve gümüş bardaklarda servis edilecektir. Cennette onlara tadları çok güzel olan içecekler kadehlerle içirilecektir. Onlar 'Selsebil' denilen bir pınardan içecektir. Allah'ın cennette yarattığı genç hizmetçiler, saçılmış inciler gibi onların etrafında dolaşarak (ikramları) servis yapacaktır. Cennette nereye baksan, nimetlerimizi ve büyük hükümranlığımızı görürsün. Cennete giren kimseler orada ince ve kalın ipekli kumaşlardan yeşil elbiseler giyinecek ve gümüş bileklikler

takınacaktır. Rabb'leri onlara tertemiz içecekleri içirecektir. (Ey İslam'a inananlar,) bu cennet nimetleri size (dünya hayatında) yaptığınız (iyi işlerin) karşılığında bir ödül olarak verilecektir.

Ayet: 23-26

Ey elçi, bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana Biz indirmekteyiz. Öyleyse Rabb'inin hükmü gelene kadar (İslam için) sabırla dayanışarak hareket et. Sakın günahta ısrar eden ve Allah'a nankörlük eden kimselere uyma! Ey elçi, sabah-akşam daima Rabb'inin yüce adını (şükürle) an, geceleyin Ona secde et ve uzun gecelerde Allah'ın yüceliğini anarak hareket et.

Ayet: 27-28

(Ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar ağır / zorlu kıyamet gününü umursamayıp dünya hayatını tercih ediyorlar. Doğrusu onları yaratan, onlara güç veren ve -dilediğimizde- (onları öldürüp) yerlerine başka insanları getirecek olan Biziz.

Ayet: 29

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, bu ilahi kitap / Kuran ilahi bir hatırlatmadır. Öyleyse dileyenler Rabb'lerine yönelen dosdoğru yolu / İslam'ı benimseyecektir (ve ahirette Onun lütfettiği cennet nimetlerine erişecektir.)

Ayet: 30-31

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, eğer Allah dilemeseydi, siz hiçbir şey dileyemezdiniz. Şüphesiz ki Allah her zaman her şeyi en iyi bilendir ve en doğru kararı verendir. Herkes şunu iyi bilsin ki, Allah dileyenleri (yani İslam'a inananları) rahmetine sokacaktır. Ama O, haksızlıkta / zulümde ısrar eden zalimlere ise (ahirette) şiddetli cezalar hazırlamıştır.

77- MÜRSELAT SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MÜRSELAT SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-15

Allah'ın insanlara art arda gönderdiği, fırtınalar gibi esip İslam'ı yayan, doğru ve yanlışı birbirinden ayıran, Onun ilahi öğüdünü öğretip insanları hatadan dönmeye / tövbe etmeye çağıran ve (Allah'ın cezasıyla) uyaran tüm elçiler Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Ey insanlar, tehdit edildiğiniz (kıyamet günü) kesinlikle gerçekleşecektir. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, belli bir vakte kadar ertelenen son hüküm günü / kıyamet günü geldiğinde, yıldızlar yok olup silinecektir, gökyüzü yarılacaktır, dağlar parçalanacaktır ve tüm elçiler bir araya toplanacaktır. Peki, son hüküm günü / kıyamet günü nasıl bir gündür bilir misin? Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 16-19

Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, Biz İslam'ı ısrarla inkar eden öncekileri cezalandırıp yok ettik ve (sizin gibi) sonraki inkarcıları da onların ardına ekleyeceğiz. Biz günahta ısrar eden suçlulara böyle yaparız. Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 20-24

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz sizi aşağılık görülen bir (damla) sudan yarattık ve onu belli bir süreye (yani bir bebek olana) kadar sağlam bir yere (yani anne rahmine) yerleştirdik. Çünkü Biz

(sizi böyle yaratmayı) takdir ettik. Şüphesiz ki Biz (her şeye) en güzel şekilde güç yetiririz. Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 25-28

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, Biz bu yeryüzünü yaşayanlar ve ölüler için bir yurt yaptık. Biz yeryüzünde yüksek dağları var ettik ve sizi (yeryüzünde akan ırmaklardan) tatlı sular içirdik. Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 29-34

Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, yalanladığınız kıyamet gününe doğru ilerleyin bakalım. (Haydi) cehennemin serinletmeyen ve alevlerden korumayan üç kat karanlığına doğru ilerleyin bakalım. Doğrusu cehennem devasa büyüklükte sarı halatlara benzer kıvılcımlar saçacaktır. Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 35-37

Doğrusu o gün (kıyamet günü) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin (korkudan) dilleri tutulacaktır ve onların özür dilemelerine izin verilmeyecektir. Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 38-40

Ey putperest / müşrik Araplar, şunu iyi bilin ki, son hüküm günü / kıyamet günü Biz hem sizi hem de sizden önceki inkarcıları (cehennemde) bir araya toplayacağız. Haydi, eğer herhangi bir planınız varsa, Bana karşı kurduğunuz planı uyguayın da göreyim(!) Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 41-45

Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimseler ise (ahirette) cennet gölgeliklerinde ve pınarlarında bulunacaktır. Cennete giren kimseler orada canlarının istediği her meyveye / nimete erişecektir. (Melekler) onlara: "(Dünyada) yaptığınız düzeltici / iyi işlerin ödülü olarak (cennet nimetlerinden) afiyetle yiyin ve için." diyecektir. Bu böyledir. Biz iyi işler yapanları ödüllendireceğiz. Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 46-47

Ey İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler, siz (bu dünyanın) nimetlerinden biraz yiyebilir ve yararlanabilirsiniz; (ama siz ahirette cennet nimetlerinden yararlanamayacaksınız.) Çünkü siz günahta ısrar eden suçlularsınız. Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 48-49

Ne yazık ki putperest / müşrik Araplara: "(Yalnız Allah'a) boyun eğin." denildiğinde, yalnız Ona boyun eğmek istemiyorlar. Sonuçta kıyamet günü gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır.

Ayet: 50

(İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler bu ilahi kitaba / Kuran'a inanmıyorlar.) Peki, onlar Allah'ın sözünden sonra başka hangi söze inanabilirler ki!

78- NEBE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NEBE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

(İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar) neyi sorarak (alay ediyorlar?) Doğrusu onlar karşı çıktıkları o büyük haberi (yani ahireti / ahiretteki hesabı sorarak alay ediyorlar.) Ama onlar (kıyamet günü geldiğinde,) gerçeği anlayacaktır; hem de çok iyi anlayacaktır.

Ayet: 6-16

(Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet gününü başınıza getirecek olan Biziz.) Yeryüzünü (sizin yaşamanıza) uygun yapan da Biziz. Dağları kazık gibi koyan da Biziz. Sizi (erkek ve dişi) çiftler halinde yaratan da Biziz. Uykunuzu dinlendirici yapan da, rahat uyumanız için geceyi bir örtü (gibi karanlık) yapan da Biziz. Çalışıp geçiminizi sağlamanız için gündüzü aydınlık yapan da Biziz. Sizin üzerinize yedi kat göğü sapasağlam kuran da Biziz. Güneş'i bir ışık kaynağı yapan da Biziz. Bulutlardan bereketli yağmurlar indirip çeşitli bitkileri, bağları ve bahçeleri çıkaran da Biziz.

Ayet: 17-30

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, son hüküm gününün / kıyamet gününün vakti (Allah tarafından belirlenmiştir.) Sur borusuna üflendiğinde, siz akın akın geleceksiniz. O gün gök açılacaktır, (gökte) kapılar olacaktır, dağlar yürütülecektir, (o dağlar parçalanıp) bir hayal gibi (yok) olacaktır. O vakit cehennem -Allah'a karşı azgınlaşanların dönüp varacağı yer olarak- onları gözleyip bekleyecektir. Cehenneme giren kimseler orada uzun süre kalacaktır. Cehennemde onlar serin içecekleri değil kaynar sıcak suları ve irinli yiyecekleri tadacaktır. Doğrusu onlar (cehennem cezasını) hak ettiler; çünkü onlar ahiretteki hesaba inanmıyorlardı ve bildirdiğimiz gerçekleri ısrarla yalanlıyorlardı. Ahirette Biz insanlara her şeyi tek tek sayacağız ve onları tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz. (Sonra Biz cehenneme giren kimselere): "Haydi, cezanızı çekin. Artık cezanızı (azaltmayacağız;) ancak artıracağız." diyeceğiz.

Ayet: 31-40

Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranan ve yasaklarından sakınan kimselere ise (ahirette) başarılar vardır. Ahirette (Allah tarafından) onlara (cennet) bahçeleri, üzüm bağları, aynı olgunlukta yemişler ve kadehlere doldurulmuş (lezzetli cennet içecekleri) verilecektir. Onlar cennette hiçbir boş / rahatsız edici veya yalan söz işitmeyecektir. Ey elçi, bunlar (ahirette) Rabb'inin (İslam'a inananlara) fazladan armağan edeceği şeylerdir. O, göklerin, yerin ve arasındakilerin (yani her şeyin) Rabb'i olan Rahman'dır. Ama Onun huzurunda hiç kimsenin (izinsiz) konuşma hakkı yoktur. Doğrusu vahiy meleği Cebrail'in ve diğer meleklerin sıraya dizileceği kıyamet günü Rahman'ın izin verdiğinden başkası konuşamayacaktır. Konuşma izni alan kimse ise ancak doğruyu söyleyebilecektir. İşte o gün gerçek gündür. Öyleyse (o gün gelmeden önce) dileyenler, (tövbe edip) Rabb'lerine dönsünler (ve İslam'a inansınlar.) Ey insanlar, Biz sizi yakın bir cezayla uyardık. Sonuçta kıyamet günü herkes dünyada yaptıklarına bakacaktır ve İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler: "Keşke toprak olsaydım (ve ahiretteki cezadan kurtulsaydım.)" diyecektir. (Ama onlar ahiretteki cezadan asla kurtulamayacaktır.)

79- NAZİ'AT SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NAZİ'AT SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Tuttuğunu koparan, durmadan çalışan, daima Allah'ın yüce adını anarak hareket eden,

birbirleriyle yarışan ve (Allah'ın onlara verdiği görevleri) gereğince yerine getiren (melekler) Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir.

Ayet: 6-10

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, kıyamet günü (yeryüzü) art arda (büyük depremlerle) sarsılacaktır. O gün İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin kalpleri hızla çarpacaktır ve onların gözlerinde korku görülecektir.

Ayet: 11-12

Putperest / müşrik Araplardan bazıları: "(Ölüp) çürümüş kemiklere dönüştükten sonra (ahirette) diriltilip (tüm yaptıklarımızdan hesaba mı çekileceğiz? Olamaz!)" diyorlar. Ama ahirette onlar: "(Eyvah! öyleyse bu defa biz (gerçekten) zarara uğrayıp kaybettik." diyecektir.

Ayet: 13-14

Doğrusu Allah'ın bir emriyle kıyamet kopacaktır ve o vakit herkes (ahiret gerçeğine) uyanacaktır.

Ayet: 15-19

Ey elçi, sana Musa'nın yaşadığı olayların haberi geldi: Bir vakit Rabb'i Musa'ya kutsal Tuva Vadisinde seslenip: "(Şimdi) Firavuna git (ve onu İslam'a davet et.) Çünkü o, (Allah'a karşı) azgınlaştı. (Ey Musa,) ona, 'Kötülükten arınmak ister misin? (Eğer istersen,) ben seni Rabb'ine yöneltebilirim. Böylece sen de kalbinde bir ürperti duyabilirsin.' de." dedi.

Ayet: 20-26

Sonra Musa Firavuna büyük mucizeler gösterdi. Ama Firavun, dosdoğru yolu / İslam'ı / doğruluğu yalanlayıp karşı çıktı ve arkasını dönüp oradan hızlıca uzaklaştı. Sonra adamlarını topladı ve onlara seslenip: "Şunu iyi bilin ki, ben sizin en yüce efendinizim." dedi. İşte bu yüzden Allah onu bu dünyada ve ahirette cezalandırmıştır. İşte bunda Allah'a karşı çıkmaktan korkan kimselere nice ibretler vardır.

Ayet: 27-33

(Ey insanlar, bir düşünün bakalım,) Allah'ın sizi yaratması mı yoksa göğü yaratması mı daha zordur? (Şunu iyi bilin ki, Allah'a hiçbir şey zor değildir.) Doğrusu Allah göğü yükseltip düzenleyendir, (dünyanın) gecesini karanlık gündüzünü aydınlık yapandır, daha sonra yeryüzünde düzlükler var edendir, yerin altından su çıkarandır, yerin üstünde otlaklar bitirendir ve yeryüzüne dağları oturtandır. Bunlar sizin ve hayvanlarınızın yararı için yaratılmıştır.

Ayet: 34-41

O büyük olay / kıyametin kopması meydana geldiği gün insanlar (dünya hayatında) nelerin peşinden koştuklarını / neler yaptıklarını hatırlayacaktır. Diğer yandan cehennem ateşi onu görmeyi hak eden kimselerin önüne çıkarılacaktır. Böylece azgınlaşan ve dünya hayatını tercih eden kimseler (sonsuza kadar kalmak üzere) cehennem ateşine girecektir. Rabb'inin huzurunda hesaba çekilmekten korkan ve kendini kötü arzulardan alıkoyan kimseler ise (sonsuza kadar yaşamak üzere) cennete girecektir.

Ayet: 42-46

Ey elçi, bazıları sana kıyametin ne zaman kopacağını soruyorlar. Herkes şunu iyi bilsin ki, senin kıyametin kopma vaktini (bilip) söylemen asla mümkün değildir. Doğrusu onun vaktini yalnız Rabb'in bilir. Ey elçi, sen ancak Allah'a karşı çıkmaktan korkan kimseleri uyaran bir uyarıcısın. (Ama ne yazık ki insanların birçoğu gerçekleri anlamak istemez.) Doğrusu insanlar kıyametin koptuğunu gördüklerinde, dünyada sanki sadece gündüz veya gece (yani kısa bir süre) kaldıklarını sanacaktır.

80- 'ABESE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

'ABESE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-10

Ey elçi, gözleri görmeyen (kör) bir kimse yanlarına geldiğinde, bazıları surat asıp yüz çevirdiler. Nereden bileceksin ki, belki o, günahtan temizlenip arınacak, yani bu ilahi kitaptan / Kuran'dan aldığı öğütten yararlanıp kendini düzeltecektir. Ey elçi, İslam'ı gereksiz gören kibirli kimselere dosdoğru yolu / İslam'ı / doğruluğu anlatmaya çalışıyorsun; ama sen (İslam'ı ısrarla inkar eden ve büyüklük taslayan kimselerin) arınıp arınmamasından sorumlu değilsin. Ey elçi, şunu iyi bil ki, eğer sen kalbinde bir ürperti duyup koşarak sana gelen kimselere ilgi göstermezsen, (ahirette bundan hesaba çekilirsin.)

Ayet: 11-16

Ama bu ilahi kitap / Kuran sadece ilahi bir hatırlatmadır. Öyleyse dileyenler onu düşünüp öğüt alsınlar. Doğrusu bu Kuran değerli ve güvenilir yazıcıların elleriyle yazılan, kutlu sayfalarda yüksek ve temiz tutulan bir ilahi kitaptır.

Ayet: 17-23

İslam'ı inkar eden insanlar ahirette kahrolacaktır. Çünkü onlar çok nankördür. (İslam'ı ısrarla inkar eden her insan bir düşünsün bakalım,) Allah onu hangi şeyden yaratmıştır? Doğrusu Allah insanı bir damlacık sıvıdan yaratıp düzenlemiştir ve onun dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yönelmesini kolaylaştırmıştır. Allah insanı (dünya hayatının sonunda) öldürüp kabre sokacaktır ve dilediğinde (ahirette) diriltip hesaba çekecektir. Ama (ne yazık ki) İslam'ı inkar eden insanlar Allah'ın emirlerini yerine getirmezler.

Ayet: 24-32

Ayrıca İslam'ı inkar eden insanlar yedikleri yiyeceklerin kaynağına bir bakmalıdır. Ey İslam'ı inkar eden insanlar, eğer Biz yağmuru yağdırmasaydık; toprağı yararak yağmuru içine sokmasaydık ve yeryüzünde tahıllar, üzüm bağları, otlar, zeytin ağaçları, hurma ağaçları, bahçeler, gür ormanlar, meyveler, yemişler ve çayırlar gibi çeşitli nimetleri çıkarmasaydık; siz ne yapabilirdiniz? (Hiçbir şey!) Bunlar sizin ve hayvanlarınızın yararı için yaratılmıştır.

Ayet: 33-42

Ama (bu dünya hayatının sonunda) o yüksek ses geldiğinde, yani kıyamet günü, (korkuya kapılan) herkes kardeşinden, annesinden, babasından, hanımından ve çocuklarından kaçacaktır. O gün (İslam'ı ısrarla inkar edenlerden) her biri kendi derdine düşecektir. (O gün) İslam'a inananların yüzleri parlak, güleç ve sevinçli olacaktır; İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin yüzleri ise toz toprak içinde / pis ve mosmor olacaktır. Çünkü onlar İslam'ı ısrarla inkar eden ve günahta ısrar eden kimselerdir.

81- TEKVİR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TEKVİR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-14

Kıyamet günü güneş dürüldüğünde, yıldızlar söndüğünde, dağlar yürütüldüğünde, on aylık dişi

develer (yani çok değerli mallar) sahipsiz / başıboş bırakıldığında, yabani hayvanlar (korkudan) bir araya toplandığında, denizler kaynatıldığında, insanlar gruplandığında, diri olarak gömülen kız çocuklarına hangi suçtan öldürüldükleri sorulduğunda, (insanların tüm yaptıklarının yazıldığı) amel defteri sayfaları açıldığında, gökyüzünün perdesi kaldırıldığında, cehennem ateşi (İslam'ı ısrarla inkar edenler için) alevlendiğinde ve cennet (İslam'a inananlar için) yaklaştırıldığında, herkes (dünyadayken ahiret hayatı için) ne hazırladığını görecektir.

Ayet: 15-21

Ey insanlar, gündüz sinip geceleri gözüken yıldızları ve giden gecenin ardından ağaran sabahı şahit tutarak yemin ederim ki, bu ilahi kitap / Kuran, (gökleri ve yeri kuşatan) Arş'ın sahibi ve en kuvvetli olan Allah'ın (gönderdiği) değerli bir elçinin (size aktardığı ilahi) sözlerdir. Şunu iyi bilin ki, bu elçi kendisine uymanız gereken çok güvenilir biridir.

Ayet: 22-25

Ey Mekkeliler, şunu iyi bilin ki, sizin (önceden) arkadaşınız olan bu elçi asla aklını yitirmiş / delirmiş değildir. Doğrusu o, apaçık ufukta (vahiy meleğini / Cebrail'i) gördü. Bu elçi Allah'ın ona vahiy ettiği gerçeklerden hiçbirini saklamadan (size okuyup aktarmaktadır.) Şüphesiz ki bu ilahi kitap / Kuran, (Allah'ın rahmetinden) kovulan şeytanın sözleri değil (Allah'ın ilahi öğüdüdür.)

Ayet: 26-28

Öyleyse ey insanlar, (söyleyin bakalım, Allah'ın bildirdiği gerçekleri inkar ederek) nereye gidebilirsiniz? (Doğrusu Allah'ın bildirdiği gerçekleri inkar ederek ancak cehenneme gidebilirsiniz.) Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran tüm varlıklar için -özellikle sizden dosdoğru davranmak isteyenler için- ilahi bir öğüttür.

Ayet: 29

Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, eğer tüm varlıkların Rabb'i olan Allah dilemeseydi, siz hiçbir şey dileyemezdiniz.

82- İNFİTAR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

İNFİTAR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

(Kıyamet günü) gökyüzü yarıldığında, yıldızlar / gezegenler saçıldığında, denizlerde volkanlar patladığında ve kabirlerdeki ölüler dışarı çıkarıldığında, herkes dünyadayken neleri önceleyip yaptığını, neleri de erteleyip yapmadığını anlayacaktır.

Ayet: 6-8

Ey insanlar, sizi yaratan, düzenleyen, dengeli yapan ve dilediği şekilde var eden cömert Rabb'inize karşı aldatan nedir? (Doğrusu sizi aldatan şeytandır. Öyleyse ona uymayın.)

Ayet: 9-12

Ama siz (gerçek) dini (İslam'ı) ısrarla yalanlıyorsunuz. Öyleyse şunu iyi bilin ki, sizin üzerinizde her şeyi kaydeden çok değerli yazıcı melekler vardır. Doğrusu onlar sizin tüm yaptıklarınızı bilirler.

Ayet: 13-19

Sonuçta (ahirette) iyi insanlar (cennet) nimetlerinin içinde yaşayacaktır; günahta ısrar eden kimseler ise cehennem ateşinde olacaktır. İlahi adalet günü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler -

hiç çıkmamak üzere- o ateşe girecektir. İlahi adalet günü nedir bilir misin? Gerçekten, ilahi adalet günü nedir bilir misin? Doğrusu o gün hiç kimsenin hiç kimseye yardım edemeyeceği bir gündür. İşte o gün hüküm ancak Allah'a aittir.

83- MUTAFFİFİN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MUTAFFİFİN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-6

İnsanlardan bir şeyi alırken ölçüyü tam uygulayan; ama onlara bir şey verirken ölçüde ve tartıda eksiklik yapan hak hırsızlarına (ahirette) yazık olacaktır. Çünkü onlar o büyük gün (yani kıyamet günü) diriltileceklerini düşünmezler. Doğrusu kıyamet günü insanlar (hesaba çekilmek için) tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ın huzurunda duracaktır.

Ayet: 7-17

Ama (ahirette) günahta ısrar eden kimselerin yaptıklarını yazan kitaplar (amel defterleri) Siccin'de olacaktır. Peki, Siccin nedir bilir misin? Siccin günahkarların yaptığı her şeyin, noktasına kadar ayrıntısıyla yazıldığı sicil kaydıdır. Sonuçta işte o gün gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan kimselere yazık olacaktır. Çünkü onlar ilahi adalet gününü yalanlıyorlar. Doğrusu saldırgan ve günahkar olan kimselerden başkası o günü yalanlayamaz. Putperest / müşrik Araplardan bazıları, bildirdiğimiz gerçekler onlara okunup aktarıldığında: "Eskilerin masalları" dediler. Doğrusu onların kalpleri / vicdanları -işledikleri günahlar yüzünden- kirlenmiştir. Ama (kalbi / vicdanı kirli olan kimseler ahirette cezaya uğrayacaktır.) Sonuçta işte o gün / kıyamet günü onlar Rabb'lerinden (yani Onun lütfundan) uzak olacaktır ve cehennem ateşine girecektir. Sonra da onlara: "İşte bu, sizin yalanlayıp inkar ettiğiniz cezadır." denilecektir.

Ayet: 18-21

Diğer taraftan, iyi insanların yaptıklarını yazan kitaplar (amel defterleri) ise İlliyun'da olacaktır. Peki, İlliyun nedir bilir misin? İlliyun iyilik edenlerin yaptığı her şeyin noktasına kadar ayrıntısıyla yazıldığı sicil kaydıdır. Allah'ın huzuruna yaklaşma izni olan kullar da o sicil kaydına tanıklık ederler.

Ayet: 22-28

Sonuçta (ahirette) iyi insanlar (cennet) nimetlerinin içinde yaşayacaktır ve (karşılıklı) koltuklara oturup cenneti seyredecektir. Onlar yüzlerindeki nimet parıltısından tanınacaktır. Onlara kişiye özel kaplardan güzel kokulu cennet içecekleri içirilecektir. Öyleyse imrenecekler cennetteki nimetlere imrensin. Ayrıca o içeceklere Allah'ın huzuruna yaklaşma izni olan kulların içtiği Tesnim pınarından da katılacaktır.

Ayet: 29-36

Putperest / müşrik Araplardan günahta ısrar eden suçlular İslam'a inananlara gülüyorlardı. Onlar İslam'a inananlarla karşılaştıklarında (onları alaya alıp) kaş göz işareti yapıyorlardı ve kendi ortamlarına döndüklerinde de eğlenmelerini sürdürüyorlardı. Onlar İslam'a inananları gördüklerinde: "Bunlar doğru yoldan saptılar." diyorlardı. Onlar İslam'a inananların bekçisi değildi; (ama sanki bir bekçi gibi davranıyorlardı.) O gün / kıyamet günü ise İslam'a inananlar onlara gülecektir ve (karşılıklı) koltuklara oturup cenneti seyredecektir. Sonuçta (ahirette) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler yaptıkları kötülüklerin cezasını bulacaktır.

84- İNŞİKAK SURESİNİN KISA TEFSİRİ

İNŞİKAK SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-6

Kıyamet günü gökyüzü -Rabb'inin emrini dinleyip, o emri yerine getirerek- yarıldığında ve yeryüzü -Rabb'inin emrini dinleyip, o emri yerine getirerek- düzleştiğinde ve içindekileri dışarı atıp boşaldığında: "Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, şimdi Rabb'inizin huzuruna koşup Onunla buluşacaksınız." denilecektir.

Ayet: 7-15

(İşte o gün) amel defteri (ön taraftan) sağ eline verilen kimseler çok kolay bir hesapla hesaba çekilecektir ve arkadaşlarının yanına mutlu olarak dönecektir. Amel defteri arka taraftan (sol eline) verilen kimseler ise (çok zor bir hesaba çekilecektir ve) yok olmak isteyecektir. Onlar cehennemin alevli ateşine girecektir. Çünkü onlar (dünyadayken İslam'ı ısrarla inkar eden kafir) arkadaşlarının yanında mutlulardı ve (ahirette yeniden hayata) dönmeyeceklerini sanmaktalardı. Hayır! (Gerçekler onların sandıkları gibi değildir.) Şüphesiz ki Rabb'leri onları her zaman hakkıyla görendir.

Ayet: 16-19

Ey insanlar, güneşin şafak kızıllığını, gece karanlığını ve dolunaya dönüşen Ay'ı şahit tutarak yemin ederim ki, (ahiret / ahiretteki hesap bir gerçektir.) Doğrusu siz aşama aşama (ahirete doğru) ilerliyorsunuz.

Ayet: 20-22

Niçin bazı insanlar İslam'a inanmıyorlar ve -bu ilahi kitap / Kuran onlara okunduğunda- Allah'a secde etmiyorlar? Doğrusu İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlıyorlar. Şüphesiz ki Allah onların içlerinde tuttuğu (niyetleri) en iyi bilendir.

Ayet: 23-25

Öyleyse ey elçi, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere ahiretteki şiddetli cezaları müjdele. Herkes şunu iyi bilsin ki, İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere ise (ahirette) bitmez-tükenmez (sonsuz bir cennet) ödülü vardır.

85- BURUC SURESİNİN KISA TEFSİRİ

BURUC SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Takım yıldızlara sahip olan gökyüzü, (Allah tarafından) söz verilen kıyamet günü ve o gün tanık ve sanık olanlar Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir.

Ayet: 4-9

Geçmişte İslam'a inananları -içinde ateş yanan- hendeklere atan ve (o hendeklerin etrafında) oturup İslam'a inananlara yaptıkları (işkenceyi) seyreden zalimler ahirette kahrolacaktır. Doğrusu onlar -yalnız en üstün ve övülmeye en layık olan Allah'a inandıkları için- İslam'a inananlardan nefret ediyorlardı. Şüphesiz ki Allah göklerin ve yerin tek hükümranıdır. Şüphesiz

ki Allah her şeye şahittir.

Ayet: 10-11

Doğrusu erkek-kadın İslam'a inananlara sıkıntı veren ve bu hatadan dönmeyip / tövbe etmeyip kendini düzeltmeyen kimseler (ahirette) cehennem cezasına uğrayacaktır. Çünkü onlar cehennem yangını cezasını hak ederler. Diğer yandan İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise içlerinden ırmaklar akan cennetlere (girmekle) ödüllendirilecektir. En büyük başarı da budur.

Ayet: 12-16

Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'inin cezası çok şiddetlidir. Çünkü Allah yaratmayı başlayıp sürdürendir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayandır ve (İslam'a inananları) çok sevendir. Şüphesiz ki Allah gökleri ve yeri kuşatan Arş'ın sahibidir, en yücedir ve istediği her şeyi yapandır.

Ayet: 17-22

Ey elçi, sana (İslam'ı ısrarla inkar eden) Firavunun askerlerinin ve Semud toplumunun (Allah tarafından nasıl cezalandırılıp yok edildiklerinin) haberi geldi. Ama İslam'ı ısrarla inkar eden putperest / müşrik Araplar (bunlardan ibret almayıp) gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlıyorlar. Doğrusu Allah onları göremedikleri bir yerden çepeçevre kuşatmıştır. Doğrusu bu ilahi kitap (Allah tarafından) korunan bir levhada (yani Levh-i Mahfuzda) bulunan yüce Kuran'dır.

86- TARIK SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TARIK SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

Gökyüzü ve gece gelen konuklar Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Gece gelen konuklar nedir bilir misin? Onlar karanlığı delen yıldızlardır. Ey insanlar, şunu iyi bilin ki, (gökyüzünde yıldızlar olduğu gibi) herkesin üzerinde koruyucu bir (melek) vardır.

Ayet: 5-10

İnsanlar hangi şeyden yaratıldığına bir bakmalıdır. Doğrusu insanlar atılan bir (damla) sudan (mucizevi bir şekilde) yaratılmaktadır. İnsanlar leğen ve kaburga kemikleri arasından (yani annelerinin rahimlerinden bir bebek olarak) çıkarlar. Şüphesiz ki Allah'ın gücü onu öldükten sonra (hayata) döndürüp / diriltip (hesaba çekmeye) yeter. (Ama herkes şunu iyi bilsin ki,) tüm sırların açıklanacağı kıyamet günü insanların hiçbir gücü veya yardımcısı olmayacaktır.

Ayet: 11-17

Döngüleri olan gökyüzü ve çatlayan yeryüzü Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Doğrusu bu ilahi kitap / Kuran -bir şaka değil- (Allah'ın) hükümleridir. Ama (ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar İslam'a inananlara karşı planlar yapıyorlar. Ama onlar şunu iyi bilsinler ki, Ben da onlara karşı bir plan yapıyorum. Öyleyse ey elçi, (onlar cezalarını bulana kadar) İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlere biraz süre ver.

87- A'LA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

A'LA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Ey elçi, yaratıp düzenleyen, ölçü koyup doğruya yönelten ve yemyeşil çayırları çıkarıp sonra da onları kupkuru çerçöp haline çeviren Rabb'inin yüce adını anarak hareket et.

Ayet: 6-7

Ey elçi, Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı sana okutacağız. Böylece sen (ondan hiçbir şeyi) unutmayacaksın. Doğrusu ancak Allah'ın dilediği şey olur. (Onun dilemediği şey ise asla olmaz.) Şüphesiz ki Allah açığı da gizliyi de en iyi bilendir.

Ayet: 8-15

Ey elçi, Biz sana kolaylıklar vereceğiz. Öyleyse ey elçi, insanlara (bu ilahi kitapla / Kuran'la) öğüt ver; çünkü bu ilahi öğüt / Kuran (İslam'a inananlara) fayda verir. Doğrusu (Allah'a karşı çıkmaktan) korkan kimseler onu düşünüp öğüt alacaktır. Kötü insanlar ise ondan kaçınıp uzak duracaktır. (Ama) onlar (ahirette) büyük ateşe (yani cehenneme) girecektir. Onlar cehennemde ne ölecektir ne de yaşayacaktır. Doğrusu kendini kötülükten arındıran, Rabb'inin yüce adını anan ve namaz kılan kimseler ise kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecektir.

Ayet: 16-19

Ama ey putperest / müşrik Araplar, siz daha iyi ve daha kalıcı olan ahiret hayatını bırakıp geçici dünya hayatını tercih ediyorsunuz. Herkes şunu iyi bilsin ki, bu, (yani ahiret / ahiretteki hesap gerçeği) İbrahim'e ve Musa'ya verilen sayfalar (dahil tüm önceki ilahi sayfaların asıllarında) da vardır.

88- ĞAŞİYE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ĞAŞİYE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-7

Ey elçi, her yeri kaplayacak olan kıyamet gününün haberi sana geldi. Kıyamet günü İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin yüzleri öne eğik, yorgun ve bitkin olacaktır. (Çünkü) onlar cehennemin kızgın ateşine girecektir. (Cehennemde) onlara kaynar sıcak sular içirilecektir ve onlar besleyici ve doyurucu olmayan (acı ve pis kokulu) dikenlerden başka bir yiyecek bulamayacaktır.

Ayet: 8-16

İşte o gün / kıyamet günü İslam'a inananların yüzleri mutluluk duyup (parlayacaktır.) Onlar (dünyada) yaptıkları (düzeltici / iyi işlerden) memnun olacaktır. Onlar yüksek cennetlere girecektir ve orada hiçbir boş / rahatsız edici söz işitmeyecektir. O cennetlerde bolca akan pınarlar, yüksek koltuklar, (cennet içeceklerinden doldurulup tepsilere) konmuş bardaklar, sıralanmış yastıklar ve (her yere) döşenmiş halılar bulunacaktır.

Ayet: 17-20

Ama (ne yazık ki) putperest / müşrik Araplar (Allah tarafından) develerin (çöl ortamına) ne kadar uyumlu yaratıldığına, gökyüzünün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl sabitlendiğine ve toprağın yeryüzüne nasıl serildiğine hiç bakmıyorlar.

Ayet: 21-26

Öyleyse ey elçi, insanlara (bu ilahi kitapla / Kuran'la) öğüt ver. Doğrusu sen onlara üstün gelmekle değil öğüt vermekle görevlisin. Ama Allah gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz

çeviren ve inkar eden kimseleri (ahirette) en büyük cezalara uğratacaktır. Herkes şunu iyi bilsin ki, tüm insanlar ahirette huzurumuza dönecektir ve Biz onları tüm yaptıklarından hesaba çekeceğiz.

89- FECR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

FECR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Güneş'in karanlığı yarıp doğması, (Ay'ın) on gecelik evreleri, çift ve tek tüm günler ve her gecenin geçip bitmesi Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Doğrusu bu ilahi kitapta / Kuran'da akıl sahipleri için yeminler (büyük vurgulamalar)) vardır.

Ayet: 6-14

Ey elçi, Rabb'inin (İslam'ı ısrarla inkar eden) Ad toplumuna, beldeler arasında benzeri yaratılmamış (eşsiz güzellikte) bulunan ve sütunlar sahibi olan İrem toplumuna, vadilerdeki kayaları oyup (binalar yapan) Semud toplumuna ve piramitler sahibi olan Firavuna (ve onun beraberinde olanlara) ne yaptığını (yani onları nasıl cezalandırıp yok ettiğini) biliyorsun. Çünkü onlar kendi beldelerinde (Allah'a karşı) azgınlaştılar ve oralarda bozgunculuğu artırdılar. Ama ey elçi, Rabb'in onlara ceza kamçısını indirdi Şüphesiz ki Rabb'in her şeyi gözetendir / görendir.

Ayet: 15-16

Buna rağmen Rabb'leri (Allah) bazı insanları ikramlar ve nimetler vererek sınadığında, onlar: "(Bu dünya hayatında sınandıklarını unutup) Rabb'im bana üstünlük verdi." derler. Allah onları daha az nimetler vererek sınadığında ise: onlar: "Rabb'im bana haksızlık etti." derler.

Ayet: 17-20

Ama ey putperest / müşrik Araplar, siz (ahirete / ahiretteki hesaba inanmıyorsunuz,) yetime / kimsesize ikramda bulunmak istemiyorsunuz, yoksulu doyurmaya teşvik etmiyorsunuz, açgözlülük ederek (zayıf durumda olan kimselerin) miras payını yiyorsunuz ve servet (biriktirmeyi) çok seviyorsunuz.

Ayet: 21-26

Ama ey elçi, yeryüzü paramparça olduğunda, Rabb'in (hükmetmeye) geldiğinde ve melekler sırayla dizildiğinde, işte o gün, cehennem (İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin önüne) getirilecektir. O gün İslam'ı ısrarla inkar eden insanlar da gerçekleri düşünüp anlayacaktır. Ama (ahirette / iş işten geçtikten sonra) öğüt almanın onlara hiçbir yararı olmayacaktır. Onlar: "Keşke (dünyadayken ahiret) hayatım için iyi işler yapmış olsaydım." diyecektir. Çünkü o gün Allah'ın cezası benzersiz ve çok şiddetli olacaktır.

Ayet: 27-30

Ey (İslam'a inanıp) kalbi huzur bulan kimseler -siz Ondan razı, O da sizden razı olarak- Rabb'inize dönün / yönelin, İslam'a (gönülden) inanan kullarımın arasına katılın ve (ahirette) cennetime girin.

90- BELED SURESİNİN KISA TEFSİRİ

BELED SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

Ey elçi, senin de içinde yaşadığın bu beldeyi / Mekke'yi ve (Mekke'de Kabe'yi inşa eden) babayı ve oğulu (yani İbrahim'i ve İsmail'i) şahit tutarak yemin ederim ki, Biz insanı bir zorluğun (yani kişilik sınavının) içinde yarattık.

Ayet: 5-11

İslam'ı inkar eden insanlar hiç kimsenin onlara güç yetirmediğini sanmasınlar. (Şüphesiz ki Allah her şeye gücü yetendir.) Onlardan bazıları ise: "(İslam'a karşı) büyük bir servet tükettim." diyorlar. Onlar hiç kimsenin (onların neler yaptıklarını) görmediğini sanmasınlar. (Şüphesiz ki Allah onların tüm yaptıklarını görür.) Doğrusu Biz insanlara (dosdoğru yolu / İslam'ı / doğruluğu anlamaları için) iki göz, bir dil ve iki dudak verdik ve onlara (doğru ve yanlış olarak) iki (ayrı) yol gösterdik. Ama (ne yazık ki) bazı insanlar zorluğu (yani kişilik sınavını) geçemediler.

Ayet: 12-18

O zorluk (yani kişilik sınavı) nedir bilir misin? O sınav özgür olmayanları özgürleştirme sınavıdır veya açlık günlerinde en yakından başlayıp yetimleri / kimsesizleri ve çok yoksulları doyurma sınavıdır. Yine (o sınav) İslam'a inanan ve birbirlerine (İslam için) sabırla dayanışarak hareket etmeyi ve merhametli davranmayı tavsiye eden insanlardan olma sınavıdır. (Bu sınavı geçenler,) işte onlar (ahirette) amel defterini sağ eliyle alacak (ve mutlu olacak) olan kimselerdir.

Ayet: 19-20

Bildirdiğimiz gerçekleri ısrarla inkar eden kimseler ise (ahirette) amel defterini sol eliyle alacak (ve mutsuz olacak) olan kimselerdir. Sonuçta (ahirette) onlar cehennem ateşiyle kuşatılacaktır.

91- ŞEMS SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ŞEMS SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-7

Güneş, Güneş ışığı, Güneş'i izleyen Ay, Güneş'in aydınlattığı gündüz, Güneş'i örten gece, Allah'ın bina ettiği gökyüzü, serdiği yeryüzü ve düzenlediği insan benliği Onun bildirdiği gerçeklere şahittir.

Ayet: 8-10

Doğrusu Allah herkese (şeytanlarla) günahı ilham etmektedir; (meleklerle ise) Onun emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmayı ilham etmektedir. Doğrusu kendini kötülükten arındıran kimseler kurtuluşa / gerçek mutluluğa / cennet nimetlerine erişecektir. (Günahta ısrar edip) kendi benliğini kirleten kimseler ise (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

Ayet: 11-15

Geçmişte Semud toplumu da (Allah'a karşı) azgınlaşıp gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanladı. Çünkü onların en kötüsü toplumun önüne geçti. O vakit Allah'ın elçisi (olan Salih) onlara: "Şunu iyi bilin ki, bu, Allah'ın gönderdiği bir dişi devedir. (O dişi deve yoksulların süt ihtiyacını karşılayacaktır.) Öyleyse ona (engel olmayın ve) su verin." dedi. Ama (ne yazık ki) onlar (Salih'i) yalanladılar ve o dişi deveyi kesip öldürdüler. Sonra Rabb'leri onları günahları yüzünden

(şiddetli bir depremle) yıktı ve yerle bir etti. Çünkü onlar (ahirete inanmıyorlardı ve ahiretteki) sonlarından korkmuyorlardı.

92- LEYL SURESİNİN KISA TEFSİRİ

LEYL SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-2

Kararan gece, aydınlanan gündüz ve Allah'ın erkeği ve dişiyi (bir çift olarak) yaratmış olması Onun bildirdiği gerçeklere şahittir.

Ayet: 3-13

Ey insanlar, sizin işleriniz çeşitlidir. Ama şunu iyi bilin ki, Biz (ihtiyaç sahiplerine) sadaka veren / yardım yapan, emirlerimize duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımızdan sakınan ve iyiliğe / güzelliğe (yani İslam'a) inanan kimselere (sonsuz ahiret hayatında) kolaylıklar vereceğiz. Diğer yandan Biz cimrilik yapıp (ihtiyaç sahiplerine yardım yapmayan,) kendi kendine yettiğini sanıp (Allah'a karşı azgınlaşan) ve iyiliği / güzelliği (yani İslam'ı) yalanlayan kimselere ise (sonsuz ahiret hayatında) zorluklar vereceğiz. Doğrusu (cehenneme) düştüklerinde servetleri onları kurtaramayacaktır. Herkes şunu iyi bilsin ki, (doğruluğu isteyen kimseleri) dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa yöneltmek Bize aittir. Doğrusu öncesi de sonrası da (yani dünya da ahiret de) Bize aittir.

Ayet: 14-21

Ey insanlar, Ben sizi -ancak ısrarla kötülük işleyen ve gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirip inkar eden kimselerin gireceği- alevli cehennem ateşine karşı uyardım. Diğer yandan emirlerime duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarımdan sakınan, servetlerinden (ihtiyaç sahiplerine) sadaka veren / yardım yapan ve (günahtan sakınarak) arınan kimseler ise cehennemden uzak tutulup (cennete sokulacaktır.) Doğrusu onlar (iyiliği) yalnız yüce Rabb'lerinin rızasını kazanmak için yaparlar ve başka hiç kimseden hiçbir karşılık beklemezler. Sonuçta (ahirette) onlar (Allah'ın onlara lütfedeceği cennet nimetlerinden) çok hoşnut olacaktır.

93- DUHA SURESİNİN KISA TEFSİRİ

DUHA SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Güneşin ışığı ve kararan gece Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in seni (hiçbir zaman) terk etmedi ve sana asla darılmadı. Doğrusu senin için sonrası, öncesinden daha iyi olacaktır. Ey elçi, Rabb'in sana lütfedecektir; sen de hoşnut olacaksın.

Ayet: 6-8

Ey elçi, Rabb'in seni yetim bir çocukken barındırıp (korudu,) şaşırdığında doğruya yöneltti ve (maddi) sıkıntıdan kurtarıp zenginleştirdi.

Ayet: 9-11

Öyleyse ey elçi, sakın yetimleri / kimsesizleri üzme ve yardım isteyen (yoksulları) geri çevirme. Ey elçi, Rabb'inin (İslam) nimetini insanlara anlat.

94- İNŞİRAH SURESİNİN KISA TEFSİRİ

İNŞİRAH SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-8

Ey elçi, Biz senin kalbine ferahlık verdik, belini büken yüklerini kaldırdık ve senin adını (bu ilahi kitapta / Kuran'da anarak) yükselttik. Herkes şunu iyi bilsin ki, her zorlukla beraber bir kolaylık vardır. Doğrusu her zorlukla beraber (fazladan) bir kolaylık daha vardır. Öyleyse ey elçi, bir sıkıntıdan kurtulup rahatladığında (şükür için) namaza dur ve yalnız Rabb'ine yönelip ibadet et.

95- TİN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TİN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-8

İncir ağacı, zeytin ağacı, Sina Dağı ve bu güvenli belde (Mekke) Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Doğrusu Biz insanları en güzel özle (yani vicdanla / doğruluk duygusuyla) yarattık. Sonra da Biz (İslam'ı ısrarla inkar eden) kimseleri aşağının aşağısına düşürdük. Ama İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimselere (ahirette) bitmez-tükenmez (sonsuz bir cennet) ödülü vardır. Öyleyse ey insanlar, artık hiçbir şey size bu dini (İslam'ı) yalanlatmamalıdır. Doğrusu Allah en doğru kararı verendir.

96- 'ALAK SURESİNİN KISA TEFSİRİ

'ALAK SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Ey elçi, (herkesi / her şeyi) yaratan Rabb'inin adıyla oku. O, insanı ilişkiden (anlam çıkaran / düşünen bir varlık olarak) yaratmıştır. Oku! Herkes şunu iyi bilsin ki, Rabb'in en cömerttir. Çünkü O, insanlara bilmediklerini kalemle (ve kitapla) öğretmiştir.

Ayet: 6-8

Ama (ne yazık ki) bazı insanlar kendi kendilerine yettiklerini sanıp (Allah'a karşı) azgınlaşırlar. Ey elçi, herkes şunu iyi bilsin ki, tüm insanlar ahirette Rabb'inin huzuruna dönecektir (ve tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir.)

Ayet: 9-13

Ey elçi, (yalnız Allah'a) namaz kılan kullara yasaklar koyan putperest / müşrik Arapları biliyorsun. Ey elçi, sen onların dosdoğru yola / İslam'a / doğruluğa uymadıklarını da, Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranmayı ve yasaklarından sakınmayı emretmediklerini de, gerçeklerden / İslam'dan / doğruluktan yüz çevirip inkar ettiklerini de biliyorsun.

Ayet: 14-18

Doğrusu onlar Allah'ın her şeyi gördüğünü anlamıyorlar. Ama eğer (İslam'ı inkar etmeye) son vermezlerse, (ahirette) Biz onların gerçekleri / İslam'ı / doğruluğu yalanlayan günahkar alınlarından tutup onları cehenneme atacağız. O vakit onlar (kendilerini cehennemden kurtarması için) putlarını / sahte ilahlarını çağırsınlar da görelim(!) Doğrusu Biz de (cehennemde onları cezalandırmaları için) zebanileri çağırağız.

Ayet: 19

Ama ey elçi, sakın İslam'ı inkar eden kafirlere uyma ve (yalnız Rabb'ine) secde edip yaklaş.

97- KADİR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KADİR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Biz bu ilahi kitabı / Kuran'ı Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesi nasıl bir gecedir bilir misin? Doğrusu Kadir gecesi bin aydan daha iyidir. Çünkü o gece vahiy meleği Cebrail ve diğer melekler -Rabb'lerinin izniyle / lütfuyla- çeşitli görevler için inerler. (İşte o gece) -güneş doğana kadar- esenlikle doludur.

98- BEYYİNE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

BEYYİNE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Ehli kitaptan ve putperest / müşrik Araplardan İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler -kendilerine apaçık kanıtlar geldikten ve Allah'ın elçisi onlara en doğru hükümleri içeren tertemiz sayfaları (bu ilahi kitabı / Kuran'ı) okuyup aktardıktan sonra- (İslam'a karşı düşmanlık etmek için) harekete geçtiler.

Ayet: 4-5

Doğrusu ehli kitaptan (Medineli Yahudilerden) bazıları kendilerine apaçık kanıtlar geldikten sonra, (kıskançlıkları yüzünden İslam'dan) ayrılığa düştüler. Ama (geçmişte) onlara da hiçbir batıl inanç (hurafe) karıştırmadan yalnız gerçek dinin (İslam'ın) tek sahibi olan Allah'a samimiyetle ibadet etmeleri ve namazı düzenli kılmakla beraber (İslam için) zekat vermeleri emredilmişti. İşte, gerçek / doğru değerler dini (İslam) budur.

Ayet: 6-8

Herkes şunu iyi bilsin ki, ehli kitaptan ve putperest / müşrik Araplardan İslam'ı ısrarla inkar eden kafirler -içinde sonsuza kadar kalmak üzere- cehennem ateşine girecektir. İşte böyleleri en kötü yaratıklardır. İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan kimseler ise en iyi yaratıklardır. Onların ahirette Rabb'lerinin huzurundaki ödülü -sonsuza kadar yaşamak üzere- içlerinden ırmaklar akan

Adn cennetlerine girmek olacaktır. Çünkü Allah onlardan razıdır. Onlar da Allah'tan razıdır. Doğrusu bu (cennet) ödülü Rabb'ine karşı çıkmaktan korkan kimseler içindir.

99- ZİLZAL SURESİNİN KISA TEFSİRİ

ZİLZAL SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-8

Kıyamet günü yeryüzü büyük depremlerle sarsılıp ağırlıklarını dışarı çıkardığında, insanlar: "Yeryüzüne ne oluyor" diyecektir. Ey elçi, işte o gün -Rabb'inin emretmesiyle- yeryüzü (kıyametin koptuğunu) haber verecektir. O gün insanlar tüm yaptıklarını görmek (ve hesaba çekilmek için) çeşitli gruplar halinde kabirlerinden çıkacaktır. Sonuçta (ahirette) her kim nokta kadar bir iylik etmişse onun karşılığını görecektir; her kim de nokta kadar bir kötülük işlemişse onun karşılığını görecektir.

100- 'ADİYAT SURESİNİN KISA TEFSİRİ

'ADİYAT SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-11

Soluk soluğa koşan, nallarından kıvılcım saçan, sabahleyin (erkenden) hızla koşan, tozu dumana katan ve düşman ordusuna dalan (güçlü) atların (sahiplerine boyun eğmesi) Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Doğrusu İslam'ı inkar eden insanlar Rabb'lerine çok nankördür ve kendileri de bu nankörlüğe şahittir. Onlar mal ve mülk biriktirmeye çok düşkündür. (Ne yazık ki) onlar -(kıyamet günü) kabirlerdeki ölüler diriltildiğinde ve kalplerdeki sırlar ortaya konulduğunda- (sonlarının çok kötü olacağını) anlamıyorlar. Şüphesiz ki o gün Rabb'leri onların tüm yaptıklarından haberdar olarak (onları hesaba çekecektir.)

101- KARİ'A SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KARİ'A SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-11

Büyük bir gürültüyle gerçekleşecek olan olay. Büyük bir gürültüyle gerçekleşecek olan olay nedir bilir misin? (O olay kıyamet günüdür.) Doğrusu kıyamet günü insanlar uçuşan kelebekler gibi sağa sola kaçışacaktır. Çünkü dağlar (parçalanıp) saçılan yünler gibi olacaktır. (O gün) yaptığı iyilikler terazide ağır basan kimseler mutlu bir hayat yaşayacaktır; yaptığı iyilikler terazide hafif gelen (yani kötülükleri daha ağır basan) kimseler ise bir çukura düşecektir. O çukur nasıl bir çukurdur bilir misin? Doğrusu o çukur (içinde) kızgın ateş (olan cehennem çukurudur.)

102- TEKASÜR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TEKASÜR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-8

Ey İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar, (ne yazık ki servet) çoğaltma hırsı sizi ölene kadar oyalamaktadır. Ama sonuçta (ahirette) siz de gerçeği anlayacaksınız. Evet, ahirette gerçeği anlayacaksınız; (ama iş işten geçtikten sonra gerçekleri anlamanızın size hiçbir yararı olmayacaktır.) Şayet siz de (ahireti / ahiretteki hesabı) kesin olarak bilseydiniz, cehennem ateşini (aklınızla) görürdünüz (ve günahtan sakınırdınız.) Ama siz (günahta ısrar etmeyi seçtiğinizden kıyamet günü) cehennem ateşini bizzat kendi gözlerinizle göreceksiniz. Ayrıca işte o gün siz (dünyada sahip olduğunuz) tüm nimetlerden hesaba çekileceksiniz.

103- 'ASR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

'ASR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Zaman Allah'ın bildirdiği gerçeklere şahittir. Doğrusu -İslam'a inanıp düzeltici / iyi işler yapan ve birbirlerine gerçekleri ve (İslam için) sabırla dayanışarak hareket etmeyi tavsiye eden kimseler hariç- tüm insanlar (ahirette) zarara uğrayıp kaybedecektir.

104- HÜMEZE SURESİNİN KISA TEFSİRİ

HÜMEZE SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-9

(İslam'a inananları) kötüleyen, alaya alan, servet biriktirip sayan, servetlerinin onları ölümsüzleştireceğini sanan putperest / müşrik Arapların hepsine (ahirette) yazık olacaktır. Sonuçta onlar yakıp parçalayan ateşe atılacaktır. Yakıp parçalayan ateş nedir bilir misin? Doğrusu o, İslam'ı ısrarla inkar eden kafirlerin gönüllerini dağlayacak ve uzun alev sütunlarıyla onları

hapsedecek olan Allah'ın yaktığı (cehennem) ateşidir.

105- FİL SURESİNİN KISA TEFSİRİ

FİL SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Ey elçi, fillerle Kabe'yi yıkmaya gelen topluluğa Rabb'inin neler yaptığını biliyorsun. Doğrusu Rabb'in onların planını bozup onlara (ateşte) pişmiş (kızgın) taşlar atan Ebabil kuşlarını gönderdi. Böylece Allah onları delik deşik etti (ve yenilgiye uğrattı.)

106- KUREYŞ SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KUREYŞ SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

Doğrusu Kureyşli putperest / müşrik Araplar (Kabe'nin sayesinde) diğer insanlar tarafından kabul görmekte ve kabul görmeleri sayesinde de (rahatça) kış ve yaz ticaret yolculukları yapabilmektedir. Öyleyse onlar (putlara / sahte ilahlara değil) yalnız bu (kutsal) evin (Kabe'nin) Rabb'ine, (yani) onların açlığını doyuran ve korkularını gideren Allah'a ibadet etmelidir.

107- MAUN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

MAUN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-7

Ey elçi, dini (yani İslam'ı) yalanlayan putperest / müşrik Arapları biliyorsun. (Biliyorsun ki,) onlar yetimi / kimsesizi itip kakarlar ve yoksulu doyurmaya teşvik etmezler. Ama (İslam'a inanmadığı halde Kabe'de) namaz kılan o putperest / müşrik Araplara (ahirette) yazık olacaktır. Çünkü onlar namazlarında (Allah'ı tek ilah olarak anmayı) unutan ve gösteriş yapan ama (İslam için) toplanan en küçük yardımları bile engelleyen kimselerdir.

108- KEVSER SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KEVSER SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Ey elçi, Biz sana (ahirette) büyük nimetler vereceğiz. Öyleyse ey elçi, daima namaz kılarak Rabb'ine yönel ve (İslam için) fedakar davran. Doğrusu (İslam'ı ısrarla inkar eden ve) seni karalayan kafirler başarısız olacaktır.

109- KAFİRUN SURESİNİN KISA TEFSİRİ

KAFİRUN SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-6

Ey elçi, de ki: "Ey İslam'ı inkar eden putperest / müşrik Araplar, ben sizin ibadet ettiğiniz (putlara / sahte ilahlara) ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğim (tek ilaha / Allah'a) ibadet etmiyorsunuz. (Tekrar ediyorum:) ben sizin ibadet ettiğiniz (putlara / sahte ilahlara) ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğim (tek ilaha / Allah'a) ibadet etmiyorsunuz. (Öyleyse) sizin dininiz (batıl inançlarınız / hurafeleriniz) size, benim dinim (İslam) banadır."

110- NASR SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NASR SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-3

Ey elçi, Allah'ın yardımı ve fetih / zafer geldiğinde, insanların Allah'ın dinine / İslam'a gruplar halinde girdiğini göreceksin. Öyleyse ey elçi, Rabb'inin yüceliğini hamd ile anarak hareket et ve O'dan bağışlanma dile. Şüphesiz ki Allah her zaman tövbeleri çok kabul edendir.

111- TEBBET SURESİNİN KISA TEFSİRİ

TEBBET SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

İslam'ı ısrarla inkar eden putperest / müşrik Ebu Leheb her bakımdan kahrolacaktır. Serveti ve kazandığı şeyler onu (Allah'ın cezasından) kurtaramayacaktır. Ahirette o, alevli cehennem ateşine girecektir. Sonuçta (onunla beraber İslam'ı ısrarla inkar eden) karısı da boynunda bir iple (cehennemde odun taşıyacaktır.)

112- İHLAS SURESİNİN KISA TEFSİRİ

İHLAS SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-4

Ey elçi, de ki: "Allah tek ilahtır / Allah'tan başka ilah yoktur. Allah eksiksizdir / hiçbir şeye muhtaç değildir. O, doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. Çünkü Allah benzersizdir."

113- FELAK SURESİNİN KISA TEFSİRİ

FELAK SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-5

Ey elçi, şöyle dua et: "Yarattıklarından (kötü niyetli) olanların, iftira edip kara çalanların, düğümlere üfüren hurafecilerin ve kıskanıp haset edenlerin kötülüklerinden karanlıkları yararak doğan sabahın Rabb'i (olan Allah'a) sığınırım."

Açıklama: Bu surede Arapçadan Türkçeye basit kelime çevirisi, "karanlık çökünce gecenin" olan "gasikin iza vakab" ifadesi (bir mecaz olduğundan kastettiği asıl anlam düşünülerek) "iftira edip kara çalanların" şeklinde tefsir edilmiştir.

114- NAS SURESİNİN KISA TEFSİRİ

NAS SURESİNİN ANLAMI

"En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,"

Ayet: 1-6

Ey elçi, şöyle dua et: "İnsanların kalplerine fısıldayıp sinsice (günaha) kışkırtan cin ve insan (tüm şeytanların) kötülüklerinden insanların ilahı, hükümranı ve Rabb'i (olan Allah'a) sığınırım."

BU KURAN-I KERİM TEFSİRİ HAKKINDA

En bağışlayıcı ve en merhametli olan Allah'ın adıyla,

Bu çalışma bir Kuran çevirisi değil Allah'ın edebi sanatlarla bezeyerek şiirsel bir üslupta indirdiği Kuran'ı, yine Kuran'ın öğrettiği kavramlarla anlayıp aktaran bir dirayet tefsirdir. Allah'tan bu Kuran tefsirini kabul etmesini, bizden razı olmasını ve okuyucuların ondan yararlanmasının diliyoruz.

Kuran'dan öğrendiğimiz bazı kavramlar: **Allah:** Tüm varlıkların tek ilahıdır. **Tevhid:** Allah'tan başka ilah yoktur. Ondan balkasına ibadet edilmez. **İslam:** Allah'ın ilk elçi olan Adem'den (a.s.) son elçi olan Muhammed'e (a.s.) kadar tarih boyunca insanlara gönderdiği gerçek dindir. **İslam'a uymak:** Allah'ın evrensel barış düzenine uymaktır. **Ahiret:** Kıyamet günü, yani ilahi adalet günüdür. O gün herkes tüm yaptıklarından hesaba çekilecektir ve yaptıklarının karşılığında ödül veya ceza alacaktır. **Sırat-ı Müstakim:** Dosdoğru yoldur / İslam'dır. **Dünya hayatı sınavı:** Allah'ın takdiriyle her insanın kötü yönlerini düzeltip iyi yönlerini geliştirmesi için bu dünyada yaşadığı bir kişilik sınavıdır. **Doğruluk Sözü / Allah'la sözleşme:** Allah her insanı yaratırken ondan doğruluktan ayrılmayacağına dair yeminle söz alır. Böylece her insanın kalbi (vicdanı) doğru yoldan ayrılmaması gerektiğini bilir. **Takva:** Allah'ın emirlerine duyarlıca sorumlu davranıp yasaklarından sakınmaktır. **Ehli kitap:** Yahudiler ve Hristiyanlar gibi Allah'ın tek ilah olduğuna inanan kimselerdir. **Kafir:** İslam'ı ısrarla inkar eden kimselerdir. **Münafık / ikiyüzlü:** İslam'a inanmadığı halde (yalandan) inandığını söyleyen kimselerdir. **Mümin:** İslam'a gönülden inanan kimselerdir.

KuranTefsir.Com web sitesi tamamen ücretsizdir. Amacımız sadece Kuran-ı Kerimin doğru anlaşılmasına hizmet etmektir. Başarı Allah'tandır.

Hazırlayan: Eyüp Soner Akman Kasım 2024

Yapıcı eleştirileriniz ve yorumlarınız için iletişim adresimiz: info@kurantefsir.com

Hazırlayan: Eyüp Soner Akman

Copyrights:

Kaynağı belirtilmek ve içeriği değiştirilmemek şartıyla İslam'a karşı olmayan ortamlarda ücretsiz olarak paylaşılabilir.

SURE LİSTESİ

Başa dön (CTRL+Home)

KURAN-I KERİM SIRALAMASINA GÖRE SURE LİSTESİ

1- Fatiha Suresi
2- Bakara Suresi
3- Al-i İmran Suresi
4- Nisa Suresi
5- Maide Suresi
6- En'am Suresi
7- A'raf Suresi
8- Enfal Suresi
9- Tövbe Suresi
10- Yunus Suresi
11- Hud Suresi
12- Yusuf Suresi
13- R'ad Suresi
14- İbrahim Suresi
15- Hicr Suresi
16- Nahl Suresi
17- İsra Suresi
18- Kehf Suresi
19- Meryem Suresi
20- Taha Suresi
21- Enbiya Suresi
22- Hac Suresi
23- Müminun Suresi
24- Nur Suresi
25- Furkan Suresi
26- Şuara Suresi
27- Neml Suresi
28- Kasas Suresi
29- Ankebut Suresi
30- Rum Suresi
31- Lokman Suresi
32- Secde Suresi
33- Ahzab Suresi
34- Sebe Suresi
35- Fatır Suresi
36- Yasin Suresi
37- Saffat Suresi
38- Sad Suresi
39- Zümer Suresi
40- Mumin Suresi
41- Fussilet Suresi
42- Şura Suresi
43- Zuhruf Suresi
44- Duhan Suresi
45- Casiye Suresi
46- Ahkaf Suresi
47- Muhammed Suresi
48- Fetih Suresi
49- Hucurat Suresi
50- Kaf Suresi
51- Zariyat Suresi
52- Tur Suresi
53- Necm Suresi
54- Kamer Suresi
55- Rahman Suresi
56- Vakı'a Suresi
57- Hadid Suresi
58- Mucadile Suresi
59- Haşr Suresi
60- Mümtehine Suresi
61- Saf Suresi
62- Cum'a Suresi
63- Münafikun Suresi
64- Teğabun Suresi
65- Talak Suresi
66- Tahrim Suresi
67- Mülk Suresi
68- Kalem Suresi
69- Hakka Suresi
70- Mearic Suresi
71- Nuh Suresi
72- Cin Suresi
73- Müzzemmil Suresi
74- Müddessir Suresi
75- Kıyamet Suresi
76- İnsan Suresi
77- Mürselat Suresi
78- Nebe Suresi
79- Nazi'at Suresi
80- 'Abese Suresi
81- Tekvir Suresi
82- İnfitar Suresi
83- Mutaffifin Suresi
84- İnşikak Suresi
85- Buruc Suresi
86- Tarık Suresi
87- A'la Suresi
88- Ğaşiye Suresi
89- Fecr Suresi
90- Beled Suresi
91- Şems Suresi
92- Leyl Suresi
93- Duhan Suresi
94- İnşirah Suresi
95- Tin Suresi
96- 'Alak Suresi
97- Kadir Suresi
98- Beyyine Suresi
99- Zilzal Suresi
100- 'Adiyat Suresi
101- Kari'a Suresi
102- Tekasür Suresi
103- 'Asr Suresi
104- Hümeze Suresi
105- Fil Suresi
106- Kureyş Suresi
107- Ma'un Suresi
108- Kevser Suresi
109- Kafirun Suresi
110- Nasr Suresi
111- Tebbet Suresi
112- İhlas Suresi
113- Felak Suresi
114- Nas Suresi

ALFABETİK SIRAYA GÖRE SURE LİSTESİ

'Abese Suresi
'Adiyat Suresi
'Ankebut Suresi
'Asr Suresi
'Alak Suresi
A'la Suresi
A'raf Suresi
Ahkaf Suresi
Ahzab Suresi
Al-i İmran Suresi
Bakara Suresi
Beled Suresi
Beyyine Suresi
Buruc Suresi
Casiye Suresi
Cin Suresi
Cum'a Suresi
Duha Suresi
Duhan Suresi
En'am Suresi
Enbiya Suresi
Enfal Suresi
Fatır Suresi
Fatiha Suresi
Fecr Suresi
Felak Suresi
Fetih Suresi
Fil Suresi
Furkan Suresi
Fussilet Suresi
Ğaşiye Suresi
Hac Suresi
Hadid Suresi
Hakka Suresi
Haşr Suresi
Hicr Suresi
Hucurat Suresi
Hud Suresi
Hümeze Suresi
İbrahim Suresi
İhlas Suresi
İnfitar Suresi
İnsan Suresi
İnşikak Suresi
İnşirah Suresi
İsra Suresi
Kadir Suresi
Kaf Suresi
Kafirun Suresi
Kalem Suresi
Kamer Suresi
Karia Suresi
Kasas Suresi
Kehf Suresi
Kevser Suresi
Kıyamet Suresi
Kureyş Suresi
Leyl Suresi
Lokman Suresi
Ma'un Suresi
Maide Suresi
Me'aric Suresi
Meryem Suresi
Muhammed Suresi
Mumin Suresi
Muminun Suresi
Münafikun Suresi
Mutaffifin Suresi
Mucadile Suresi
Müddessir Suresi
Mülk Suresi
Mümtehine Suresi
Mürselat Suresi
Müzzemmil Suresi
Nahl Suresi
Nas Suresi
Nasr Suresi
Nazi'at Suresi
Nebe Suresi
Necm Suresi
Neml Suresi
Nisa Suresi
Nuh Suresi
Nur Suresi
R'ad Suresi
Rahman Suresi
Rum Suresi
Sad Suresi
Saf Suresi
Saffat Suresi
Sebe Suresi
Secde Suresi
Şems Suresi
Şu'ara Suresi
Şura Suresi
Taha Suresi
Tahrim Suresi
Talak Suresi
Tarık Suresi
Tebbet Suresi
Teğabun Suresi
Tekasür Suresi
Tekvir Suresi
Tin Suresi
Tövbe Suresi
Tur Suresi
Vakı'a Suresi
Yasin Suresi
Yunus Suresi
Yusuf Suresi
Zariyat Suresi
Zilzal Suresi
Zuhruf Suresi
Zümer Suresi

Bu tefsirin herhangi bir yerinde (CTRL+F) tuşlarına basarak **Türkçe** veya **Arapça** kelime araması yapabilirsiniz.